

༣༡། །ཀྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནམ་བཤམས་ཅད་པའི་
ཐུགས་ཅན་ཀམ་བཤི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་བཞད་པའི་
གསུང་འབྲམ་བཞུགས་སོ།།

། རོད་བཙུག་ཉིས་པ། །
པར་སྤྱན་འགྲེལ་ཆེན་སྤྲེགས་བཅ་དང་པོ།

༼ མི་བསྐྱོད་ཀྱུལ་བའི་གཞུང་བཟང་། ༽

༡༡། །ཀྱུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནུམ་བ་ཐམས་ཅད་བའི་
བྱུགས་ཅན་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ་བཞད་པའི་གསུང་
འབུམ་པོད་བཅུ་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ།།

རྩེ་ནུམ་གྲས་ཀྱིས་བསྒྲིགས།

དཀར་ཆག

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལུང་ཚོས་མཐའ་དག་གི་བདུད་ཅིའི་སྒྲིང་པོར་
གྱུར་པ་གང་ལ་ལྷན་པའི་གཞི་རྩེ་བཙུན་མཆོག་ཏུ་དགེས་པ་ངལ་གསོ་བའི་
ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་གྱི་ལྷོན་པ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟེན་ ༣༧༥

༡༣། །ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡུང་ཚོས་མཐའ་དག་གི་
བདུད་ཅིའི་སྒྲིང་པོར་གྱུར་པ་གང་ལ་ལྟན་པའི་གཞི་རྗེ་བཙུན་
མཚོག་ཏུ་དགུས་པར་ངལ་གསོ་བའི་ཡོངས་འདུ་ས་
བརྟོལ་གྱི་ལྷོན་པ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༡༣༣། །ཞི་སྤྱི་སྒྲི། མཚོག་གི་ཕ་རོལ་ངེས་པ་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྤྲས་གྱིས་ལེགས་
བཤད་མཛད། །དེ་དོན་ཡུང་བརྟན་ཐོབ་པ་ཡི། །སློབ་དཔོན་རྣམས་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་
བགྲོལ། །དེ་དག་གི་ནི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱང་། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་བོད་གྱི་
ཆར། །སློན་ནས་མང་དུ་བྱུང་མོད་གྱི། །དེང་འདིར་གསལ་བྱིར་གྲུས་བྱས་
འཚལ། །རྗེ་བཙུན་མཚོག་ལས་ལེགས་འོངས་པའི། །འཕགས་པའི་ལམ་ཀྱན་
སྟོན་བྱེད་གཞུང་། །ཐོགས་མེད་སློབ་གྱིས་ལེགས་བཟུང་ནས། །བརྟན་པའི་
སློལ་ཆེན་རྣམ་པར་བྱེ། །དེ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་མོས་གྱུར་པ། །དབྱིག་གཞིན་ཕྱོགས་གྱི་
སྤང་པོ་དང་། །འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་སོགས། །ཆེ་བའི་བདག་
༼འཛོམས་ཏེ་རྣམས་ལས། །བརྒྱད་པའི་གདམས་པ་ལེགས་མཐོས་གིང་། །མ་

ཕམ་པ་ལའང་མངོན་གསུང་པ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གཅིག་མེད་གེ་བཟང་། གང་
དེས་ཡུམ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བའི། བསྟན་བཅོས་ཆེ་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ནི། ཉེང་
འདིར་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། །

དེ་ལ་འདིར་སྤྲིད་པའི་གཙང་ཚོར་ཉམ་ང་བར་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་སྤྱག་པོས་
ཏ་ཅང་གནགས་ཆེས་པར་གྱུར་པའི་སྒྲི་རྒྱ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་
ལ་མཐུ་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་
ལ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དངོས་དེ་གང་ཡིན་ཅེན། ཤེས་བྱིན་བརྒྱ་ཅ་
བརྒྱད་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་པ་༼༡༧༽དང་། ཡང་དག་མཐའ་དང་
དེ་བཞིན་ཉིད། ཅེས་པའི་དོན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་
ཅན། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འཆད་དགོས་པ་
ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་ཚུགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་བྱིན་
གཉིས་མེད། ཅེས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་
པས་བསྒྲིབས་པ་ན་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་མིང་
འདོགས་ལ། དེ་ཉིད་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་
དགྲིས་དང་བྲལ་བ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲིང་པོ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་

བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ལ། དོན་དེ་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུའང་
ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། རྩོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས། །བསྐྱེད་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །

དོན་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། མིང་
ཆོག་གི་ཆོགས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་
པ་ལ་དམིགས་སུ་རུང་བ་དེ་ཡིན་ལ། ལམ་ཤར་ཕྱིན་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པ་
ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིང་ཆོག་ཏུ་སྣང་བའི་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ལ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱེད་པ་དགྲའི་རྣམ་གཞག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཨར་གྱིས་མཛད་
ལ། དེར་སང་གངས་ཅན་གྱི་ཁྱོད་འདྲིར་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ནི་གཙོ་ཆེར་བསམ་
ཡས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཡུམ་དུག་གི་མིང་ཅན་སོགས་དངོས་བསྟན་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་། དེའི་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དངོས་དེའི་གཞུགས་བརྟན་༼ ༣ ༽དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཕྱིན་གྱང་
ཡོད་དེ། ཀླུ་བའི་ཡུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་གྱང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་
ལ། ཤེས་ཕྱིན་འདི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་ཤེས་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ན། འདི་ལ་

བསྐྱབས་པས་མིད་ཞིག་ཉིས་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་མི་སོན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །འོ་ན་
གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་པས། །འདི་ཉིད་ལ་
བསྐྱབས་པས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་མི་འགྲོ་བར་ཐེག་དམན་གྱི་འབྲས་བུའི་རྒྱུར་
འགྲོ་བ་ནི་ངེས་པར་དབྱུང་ས་དམན་པའི་མྱང་འདས་དང་། དབྱུང་བྱེད་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་པ་ཙམ་མངོན་དུ་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུར་
ཐབས་དང་བྲལ་བས་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཀྱང་རྒྱུར་
ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་མ་ཆང་བས་འབྲས་བུ་ངེས་པར་དབྱུང་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་
འདས་མི་ཐོབ་པའི་དོན་དེའི་བྱིར་ནའོ། །མདོར་ན་གཞུང་ལམ་རང་བཞིན་
གསུམ་ཀའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དཔལ་ཆོས་
བྲགས་རྒྱ་མཚོ་སློབ་མ་དང་བཅས་པ་དག་གི་བཞེད་པར། །སངས་རྒྱས་སའི་
གཞུང་ལམ་རང་བཞིན་གསུམ་ཀ་ཤེར་བྱིན་དངོས་ཡིན་པ་དང་། །དེ་སྐབས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཤེར་བྱིན་ལས་གཞུང་ལམ་ཤེར་བྱིན་དབྱེ་རུ་མེད་པ་དང་། །སློབ་ལམ་
གྱི་དུས་དེའི་གཞུང་ལམ་ཤེར་བྱིན་ཤེར་བྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་གཞུང་ལམ་
གྱི་ཤེར་བྱིན་ཡོངས་རྫོགས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། །རང་བཞིན་ཤེར་བྱིན་གོ་
ཆོད་པོ་དེ་སློབ་མི་སློབ་གང་གི་སྐབས་སུའང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་
དངོས་དེ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། །ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་
གཞན་དབང་གི་རྣམ་རིག་རྩ་སྤང་བའི་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་

ཕྱིན་པ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་བཏགས་པ་པ་ཁོ་ནར་བཞག་གོ། ཁོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བཀའ་
འམ་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ཆོག་དོན་ལྟར་བར་རྟོགས་ནུས་
པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་གང་ཞེན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ཡིན་ལ། དེ་
ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བདེ་སྲག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། བྱ་བ་རྩོམ་པའི་
དགོས་པ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲུང་བ་ལ།

བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སེང་གི་བཟང་པོས་
རི་ལྟར་འགྲེལ་པའི་རྒྱལ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་འཆད་པ་ལ་འཇུག་
པའི་ཡན་ལག་ ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དངོས། བཤད་པ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་མཇུག་གི་དོན་ནོ། ཁྱེད་པོ་ལ་གཉིས། ལོ་རྒྱུ་བས་བསྟན་
བཅོས་བསྐྱར་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཛད་པ་དང་། འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོས་རྩོམ་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཛད་པའོ། ཁྱེད་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་གྱི་དོན། བམ་པོའི་
གངས། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་གོ། ཁྱེད་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་བསྐྱར་ཅིང་ཞར་ལ་
དཀའ་གནད་འགའ་ཞིག་བཤད་པ། བཏགས་པའི་དགོས་པའོ། ཁྱེད་པོ་ནི།

རྒྱ་གར་རྒྱུད་དུ། ཨ་རྒྱུ་ས་མ་ཡ་ཨ་ལྟར་རྒྱ་མ་བྱ་རྒྱུ་པ་དེ་ག་
ལྟར་བྱ་རྒྱུ་རི་ག།

བོད་རྒྱུད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་པར་རྟོགས་

པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ། ཨ་གྱི་ཞེས་སྟོས་ནས། བྲ་ནི་
དང་པོ་དང་རབ་དང་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མངོན་སུམ་དང་།
མཚན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་རྫོབ་སྟེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་དོན་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་བམ། རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་དོན་ཏོ། །ལྷ་
རམ་ཞེས་པ་མ་རོལ་གྱང་ཡིན་ལ། དམ་པའང་ཡིན་ཅིང་མཚན་གྱུར་ལ་སོགས་
པའི་དོན་གྱིས་སྐབས་བབ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་མ་རོལ་ཉིད་སྐབས་སུ་
བབ་པར་བཟུང་ནས། མི་ཏ་ནི་བྱིན་པའི་དོན་དང་། ཨུ་པ་དེ་ཤ་ནི་མན་ངག་དང་།
༼༧༩༽ཤུ་ནི་གཤུ་བྱའི་རྒྱུད་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལྟན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་བསྟན་
པའོ། །ཨ་གྱི་ས་མ་ཡ་ནི་མངོན་སུམ་པར་རྟོགས་པའོ། །ཨ་ལྟར་ར་ནི་རྒྱུ། ལྷ་
མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ། བྱིན་ནི་འགྲེལ་པའོ། །

མཚན་དོན་འདིར་མན་ངག་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་ལན་གཉིས་
སུ་སྟོས་པས་བསྟོས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཨུ་པ་དེ་ཤ་ནི་དོན་
འགྱུར་དུ་བྱས་པའི་མན་ངག་སྟེ་ཚིག་ཏུ་སྟོན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དང་། སྐས་
པའི་དོན་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་ལ། ཨ་གྱི་ས་མ་ཡ་ནི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ་སྟེ་མ་
ཐབས་དང་། བྱི་མ་ཐབས་བྱུང་དུ་བཞག་གོ། །འདིར་རྒྱུ་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཚིག་
དོན་གཉིས་ཀ་གསལ་བའོ། །གཉིས་ཀ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི།

ཀུ་སྐད་སློམ་པའི་དགོས་པ་དང་། བོད་སྐད་སློམ་པའི་དགོས་པ་ཉོགས་པར་སླ་ལ། མཚན་བཏགས་པའི་དགོས་པ་བྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི། མིང་ལས་དོན་དན་དགོས་པའི་ཀུ་མཚན་གྱིས། མིང་དུ་གདགས་པར་མ་མཛད་ན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་མིང་དེ་སློགས་བམ་གྱི་དབྱར་བཞོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བཅའ་སླ་བའི་ཆེད་དུ་འོ། །

གཉིས་པ་བམ་པོའི་གྲངས་ནི།

བམ་པོ་དང་པོ། བམ་པོའི་ཐ་སྟད་ནི་ལོ་ཙཱ་བས་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་ལ་ལྟ་དམི་འདུག་པའི་ཕྱིར་བམ་ཆད་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་འོ། །བམ་པོ་ལ་ཆད་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པའང་མིན་ལ། མདོར་ན་ཀུ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་ན་སྟོ་ཀ་འཕེལ་བའམ་ཉུང་དུ་སྐྱར་བས་ཆད་བཞག་མ་རྣམས་པས་ན་བམ་པོའི་ཆད་དུ་བཅོས་པ་ཡིན་འོ། །

གསུམ་པ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་ནི།

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགྱུར་བྱེད་པ་ན་སྡེ་སྡོད་གར་གཏོགས་པའི་བྱང་པར་ཕྱག་གི་ཡུལ་ལས་ཤེས་ཀྱི་ལོ་དགོས་ཏེ། འདིར་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་དུ་གཏོགས་བས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཛད་པ་ལ་
ལྷ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་དབྱེ་བར་དམ་བཅའ་བ། སློབ་དཔོན་སྣ་མས་སྡེ་
བའི་ཚུལ། འགའ་ཞིག་གིས་མ་རྟོན་པ་རྟོན་པར་བསྟན་པ། རྟོན་པའི་རྒྱ་བསྟན་པ།
ཁེངས་བསྐྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སློབ་དཔོན་ཁྱོད་གྱི་འགྲེལ་པ་འདིས་བཤད་པར་བྱ་བའི་མདོ་གང་ཞེ་
ན། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་གང་ལས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་མགོན་པོ་བྱམས་
བས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་། དག་གི་སྒྲིས་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱ་
འགྲེལ་པ་འདི་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ནི་སངས་པ་བཟང་པོ་ཁོ་བོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་
ཕྱིར་དང་པོར་གྲས་བས་བྱས་འཆལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཐོགས་མེད་གྱིས་རྣམ་བཤད་མཛད་ཚུལ། དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་བཀོལ་ཚུལ། འཕགས་གྲོལ་གྱིས་སྡེ་ཚུལ། བཙུན་གྲོལ་གྱིས་རྣམ་བཤད་
བྱས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འཕགས་པའི་སར་བཞུགས་པའི་ཐོགས་མེད་སློབ་ཉིད་གྱིས་འགྲོ་བ་ལུ་མེད་
པ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་གྱི་ཕྱིར་པོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་དང་ལྷན་པར་གཟིགས་ནས་
སྟུག་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་སྟིང་རྗེས་ཆགས་པས་རང་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་སྤིང་
ཞིའི་བདེ་བ་ཀུན་ལ་ཆགས་མེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་

གྲིས། གྲུག་ཆགས་མཛད་ཅེས་འདོན་པ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། དགག་པའི་ཨ་བྱང་
མཚམས་སྒྱུར་མ་གཤམ་པས་རིང་པོར་བཏོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འགྲོ་ལ་ཆགས་
པས་ཆགས་མེད་མཛད། ཅེས་འདོན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
འཕགས་པ་དེས་མི་པམ་མགོན་པོ་ལ་༼ཕན༽ཆོས་དངོས་སུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
མངོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་ལས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བོས་
ཏེ། འཕགས་པ་བོགས་མེད་གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་དོན་གྲུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་
ཉོགས་པ་བོབ་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲོས་ཏེ་གསུངས་པ་མང་བ་དང་། སྒྲོས་ཏེ་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུགས་ལའང་ཆོག་སོ་སོར་རྣམ་པར་བཅད་པ་མ་
གཟིགས་པ་དང་། ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཤམ་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་
སྒྲོབས་པར་མ་དགོད་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྗེས་སུ་བོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་
དེའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་མཉེས་པར་བྱས་ནས་གཤམ་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་བཤད་པ་མངོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དོ། །དེས་གསལ་ནས་ཀྱང་འཕགས་པ་
བོགས་མེད་ཀྱིས་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤམ་པས་གསུངས་པའི་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད་དོ། །རྒྱལ་བའི་
བཀའ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ནི་ལུགས་ལ་མི་འབྱུང་བའང་མ་

ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་དག །མདོ་
དང་ཆོས་མངོན་ཡིན་གསུངས་འདུལ་བ་ནི། སྟོན་དང་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཡིན་
དེ་ཡི་བྱིར། །ཞེས་པས། མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་
རྣམ་བཤད་ནི། ཉི་ཁྱི་རྣམ་ངེས་ཞེས་སྟན་པར་གྲགས་པས་ཆངས་པའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་བར་གཡོ་བའི་ལེགས་བཤད་དེའོ། །

གཉིས་པ་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་བགྲོལ་ཚུལ་ནི།

འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་གྱི་རྩ་ལག་དམ་པར་གྱུར་པ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
གི་གཉིན་གྱིས་རང་རང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱི་མོས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་གཙོ་བོར་
བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་༼༥༽ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཅམ་གྱི་སྣང་
ཆ་ཡིན་པ་ལས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་
ཡུམ་གྱི་དོན་རྣམ་པར་བགྲོལ་བའི་བྱིར་ཉི་ཁྱི་གཞུང་འགྲེལ་མཛད་དོ། །

སྐབས་འདིར་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གི་གཉིན་ལ་མི་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་
འགའ་ཞིག་གིས། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་དབུ་མར་མ་བགྲལ་ལོ་
ཞེས་པ་ནི། རྟོགས་གཅིག་པ་བའི་དབུ་མ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་གྱི་ཡིན་གྱི།
གཞན་དུ་ན་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཡུམ་དང་རྒྱན་
ལས་འབྱུང་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཐོགས་མེད་
བཞེད་པའི་དབུ་མ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བར་མཛད་ཅིང་། དབྱིག་གཉིན་ཞབས་

གྱིས་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
ཙམ་དུ་བཀྲལ་བ་ནི་སྒྲིབ་སེམས་ཡེ་མེད་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བར་མ་གསུངས་ལ། འོན་
ཀྱང་གཤམ་བྱ་ནང་གིར་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀྲལ་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་
ཀྱང་། བརྟེན་ནས་བཀྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་དེའི་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་དེར་
བཀྲལ་བ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་བྱེ་ཚུལ་ནི།

ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལས་གོང་འོག་གི་བྱུང་པར་གྱིས་མཆོག་དམན་ཡོད་
པ་ལས། འདིར་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་
ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་སྡེ་མའི་སྒྲོབ་དཔོན་གཞན་དེས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཡུམ་དོན་
གྱི་དགོངས་པར་འཆད་པར་བྱས་པ་དེས་ཡུམ་དོན་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
པར་མཐོང་ནས་ཡུམ་གྱི་དགོངས་དོན་དབུ་མར་གནས་པའི་སྒྲོས་ཏོགས་ནས་ཉི་
ཁྱི་སྒྲིབ་པར་ཡུམ་གྱི་དོན་དབུ་མར་རྣམ་པར་བྱེ་བར་མཛད་དོ། །འཕགས་གྲོལ་
གྱིས། དེས་བྱས་བྱས་པ་༼ནོ༽མིན་མཐོང་ནས། ཞེས་པས། སྒྲོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་དེ་ལེགས་བྱས་སུ་མ་མཐོང་ནས་འཕགས་གྲོལ་
གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེ་དགོས་པ་བྱུང་ཞེས་འཆད་པར་སྒྲིབ་མོད། དེ་ལྟར་ན་འཕགས་
གྲོལ་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ནི་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་གྱིས་བཀྲལ་བར་

མི་རྒྱུས་པ་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་ཀྱང་བགྲལ་རྒྱུས་པ་དགའ་ལ། གལ་ཏེ་བགྲལ་
རྒྱུས་སུ་ཆུག་ཀྱང་ཉི་མེ་སྒྲིབ་བར་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་ཟུར་ཡོད་མེད་
བརྟགས་བས། དེ་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་
དབྱིག་གཉེན་ཞབས་མ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ཡང་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དབྱིག་
གཉེན་ཞབས་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་མཐུན་པར་འབྲེལ་
བའི་འགྲེལ་པ་ཞིག་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཡུམ་དོན་དུ་འཆད་པ་གཉིས་
ཡོད་དགོས་པ་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་མཐུན་
པར་འགྲེལ་པ་བྱས་པས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བཙུམ་
ལྟན་འདས་གྱི་ཡུམ་ཉིད་དུ་འང་སེམས་ཙམ་དང་ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་པ་མང་དུ་
ཡོད་པ་ལས་དེ་བྱས་པ་མིན་པར་འཆད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་འང་བཤད་ལ། ཁྱད་པར་གྲུབ་
མཐའ་སྒྲིབ་བ་བཞིའི་རྒྱས་བྱེ་བ་དེ་ལྟར་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བ་ན་དོན་དེ་ཙམ་དུ་བགྲལ་ན་བསྟན་པ་ཆུད་གསལ་པར་འགྱུར་
བས། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ནི་བསྟན་པ་ཆུད་གསལ་པར་མི་མཛད་པར་བསྟན་
པའི་རྒྱན་གཅིག་སུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་བཙུན་གྲོལ་གྱིས་རྣམ་བཤད་བྱས་ཚུལ་ནི།

འཕགས་གྲོལ་གྱིས་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དེའི་འགྲུ་དྲ་དང་པའི་ས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་

ལ་གནས་པའི་བཙུན་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་བྱས་
༼བ༽ཀྱང་། ཡུམ་གསུམ་པོའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟེན་པར་ཉི་མེ་ལེ་
མང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་རང་གིས་རྟེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ་
ཞེས་པའི་རྣམ་བཤད་མཛད་དོ། །བཙུན་པ་གྲོལ་སྒྲེས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འགྲེལ་བ་ན་ཡུམ་གསུམ་ག་མ་རྟེན་པར་མ་ཟད་ཡུམ་བར་པ་
ཚང་བ་ལའང་སྐྱར་བའི་རྣམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཅེས་ལ་ལས་འཆད་ལ། སྐྱར་དུ་
མདོ་དང་རྒྱུ་གཉིས་སྐྱུ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མ་སྐྱར་བར་ཤེར་འབྱུང་དང་ཚོས་
བཤེས་གཉིས་ཀས་བཤད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་འདིས་ནི་སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་
མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དང་རྒྱུ་སྐྱུ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་སྐྱར་ན་
མདོའི་དོན་རྒྱུ་གྱིས་ལེགས་པར་མ་བསྐྱས་པའི་སློབ་ཡོད་ཅེས། རི་རྒྱུད་དུ།
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཀྱན་ལའང་། །དོན་བསྐྱས་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་བྱ། །དེ་
ལྟར་མིན་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འིམ་པ་ལེགས་པར་བསྐྱས་མ་ཡིན། ཅེས་
གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་འདི་ལས་སློབ་དུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་དག་གིས་ཡུམ་
རྒྱས་པ་དང་རྒྱུ་མ་སྐྱར་བར་ཉི་མེ་དང་སྐྱར་བ་ཁོ་ནར་སྐྱར་བ་དང་། གལ་ཏེ་
ཡུམ་རྒྱས་པ་ཆོག་རྒྱས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སྐྱར་
དུ་མི་བདུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཚུགས་ཀྱང་། ཡུམ་གྱི་སྐྱེད་གཞི་དང་། རྒྱབས་རྒྱབས་

སུ་གང་ཟག་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་བྱ་དང་། ཚོས་འཕགས་དང་། རྩེས་སུ་
གཏད་པའི་ལེའུ་དང་། བྱམས་པས་ཞུས་པའི་ལེའུ་རྒྱམས་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱས་
པས་སྐྱར་དུ་མི་བཏུབ་ཅེས་བྱ་བའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་
དམ་པ་རྒྱམས་གྱིས་རྒྱན་གྱིས་མདོའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་ག་ཟེགས་ནས་
དེ་དག་གི་འགྲེལ་བར་གོང་དུ་མ་བསྐྱས་པར་གྲགས་པ་དེ་རྒྱམས་རྒྱན་གྱིས་
བསྐྱས་པར་༼ཡན༽འདི་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། གང་གི་སྤྱིར་སྟོང་
ཐལ་ཉི་ལུ་རྩ་ལྔ་པོ་འདི་རྒྱམས་གྱི་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐབས་འབྱེད་
པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱམས་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱས་ན་རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཚོས་གྱི་སྒྱའི་མཛད་པ་
དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཏྲག་ཏུ་བྱ་དང་། ཚོས་འཕགས་དང་། རྩེས་སུ་གཏད་
པའི་ལེའུ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱན་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་
ནས། དེ་དག་གི་སྐས་དོན་དོན་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་།
གང་ཟག་ལུང་བསྟན་དང་། སྔོན་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ལ་སྐས་དོན་མདོན་རྟོགས་གྱི་
རིམ་པ་ཡོད་པ་དེ་འདིས་མ་བསྐྱས་པའང་མིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མདོན་
པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་མ་བསྟན་ན། དེ་དག་གིས་སྦྱེས་བྱའི་རིམ་པ་བྱུང་བཤད་
ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོན་པར་རྟོགས་པར་རིམ་པ་བྱུང་བཤད་ཀྱང་མ་

བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། བྱམས་ཞུས་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། འཕགས་གོལ་གྱིས་སྤོན་ལས་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཅེས་ཆོས་ཀྱི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་བཤད་ལ། མདོར་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་ཡུམ་
གསུམ་ག་དག་དང་ངེས་པར་སྦྱར་དུ་བརྟུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གཞུང་འདི་ཡི་ནི་ཆད་ངེས་ནི། །ཡུམ་འདི་ཡི་ནི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། །ཅེས་དང་
། འགྲེལ་ཆུང་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དོན་མ་ལུས་པ། ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །

འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་འདི་ལ་ཟུར་ཟ་བ་
འགའ་ཞིག་གིས། མདོའི་༼ཡབ༽དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་རྒྱན་ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པས་བསྟུས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་ལ། དེ་དག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་
ཡུམ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གྱིས་བསྟུས་པས། ཡུམ་གསུམ་
ག་དང་རྒྱན་སྦྱར་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་རིམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སང་
གོ་བཟང་པོས་མཛད་པ་ལས་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལ་
དག་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ནི་ཡུམ་གསུམ་
ག་དང་སྦྱར་ཅེས་སྒྲ་ཡང་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སྦྱར་
གྱི། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་མ་སྦྱར་པས་འཐད་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མ་རྟོད་པ་རྟོད་པར་བསྟན་པ་ནི།

རྒྱལ་བའི་གྲས་པོ་རང་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ལམ་འཛོལ་བ་དེ་ལྟར་ན་མཁས་
པ་སྤྲུལ་མའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲོལ་མི་ཤེས་པ་བསལ་ཏེ་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་གནས་པ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནས་མ་
ཉིད་པའི་བསྟན་བཅོས་མདོ་དང་རྒྱན་མཐའ་དག་གི་ཆོག་དོན་འདི་རིམ་ལྔ་བ་དེ་ལྟ་
བུར་སངས་གོ་བཟང་པོ་ཁོ་བོས་ཉིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡ་མཚན་ཆེའོ་ཞེས་རང་ཉིད་
ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་མཛད་པའོ། །

བཞི་པ་རྙེད་པའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི།

གཞན་གྱིས་མ་རྙེད་པ་དེ་ལྟ་བུར་ན་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་འདི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་
དཀའ་བ་དང་། དེ་ནས་འབྱུང་བའི་ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་ལྟ་བུ་ཐབས་ཅི་ཞིག་ལྟར་
དུ་ཁྱོད་གྱིས་རྙེད་པ་ཡིན་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་དབང་
གིས་རྙེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་རྙེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་
ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འྲེ་ཀར་ལོ་བཙུ་བ་དུན་དུ་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་ནས།
མི་ལམ་དུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་རྗེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞེས་བཤད། དེ་ཡང་འདི་
ལྟར་ཐོས་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་སངས་གོ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་པ་གི་གྲུབ་མཐའ་
ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ། ཁྱད་པར་ཡུམ་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་དེས་མཁན་པོ་རྣམ་
པར་སྤང་མཛད་བཟང་པོ་ལ་བྱམས་པའི་སྒྲོབ་ཐབས་ལྟར་བསྐྱབས་པས། མི་
ལམ་དུ་དགོ་སྒྲོབ་གྲུབ་གྲུམ་མདོག་ཅན་སྒྲོད་ལམ་ཤིན་ཏུ་མངས་པ་ཞིག་མིས་

ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་ཁ་སར་སྤྲིར་སོང་ཞིག་ཅེས་བསྟན་ཏོ། །སང་དེ་དེར་སོང་ནས་
ཞག་གསུམ་སྒྲུང་བར་གནས་པ་བྱས་ཏེ་མི་ལམ་བརྟགས་པས་ཐོ་རངས་མི་ལམ་
ན་ཨོ་ཏྭ་ལུ་རི་མི་ཏྲ་རའི་གཞོལ་འཁྱེད་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་སྒྲུག་པོ་ཞིག་གི་
གསེབ་ན་ལྟའི་ལུས་སྟོང་སྤྱིན་གྱི་གསེབ་ནས་ཕྱུང་སྟེ་མཆོད་རྗེས་སྣ་ཚོ་གས་ཀྱིས་
མཆོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་སྟེ། ཅི་བྱེད་དེས་པས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་བརྒྱད་སྟོང་
པ་གསུང་བ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་ཟེར། རིང་དུ་བལྟས་པས་རྗེ་བཙུན་ཞལ་གསེར་
མདོག་ཅན་སྤྱི་གཙུག་མཆོད་རྟེན་གྱིས་སྤྲུས་པ། དུག་གཡས་ཚོས་འཆད་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་མཛད་པ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ། ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
འདི་ལ་དེར་སང་འགྲེལ་པ་མང་དུ་སྒྲུང་བས་གང་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བགྱི་
ཞེས་ཞུས་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་རྟོགས་ལ་འཐད་པ་བསྒྲུས་ཏེ་བྱོད་ཀྱིས་
བསྟན་བཅོས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཚོམས་ཤིག་ཅེས་གནང་བ་ཐོབ་པས་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་རབ་སྤུན་སུམ་ཚོ་གས་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ནས་བརྒྱད་པའི་གདམས་ངག་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པའི་
མཁས་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གང་ལ་མཁས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཤེར་བྱིན་དེ་དབྱེ་
བར་རིགས་སོ་ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་ཁེངས་བསྒྲུང་བ་ནི།

ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་འདིའི་དོན་རྣམ་པ་རྟོག་ཏུ་སང་བཟང་བདག་གི་

སྟོན་ཡུལ་མིན་གྲང་འགྲེལ་པ་བརྩམས་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
དག་ལས་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
གདགས་པའི་འདོད་པས་སྟོབ་ལྟ་ག་པོར་སྒྲིས་སོ་ཞེས་ཁེངས་པ་བསྐྱུང་བར་
མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དངོས་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་བསྟན་
བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཆོད་བརྗོད། བརྩམས་པའི་བསྟན་
བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པ་དགོས་འབྲེལ། འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་
མངོན་རྟོགས་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་
བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་རྒྱ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་འཇུག་པའི་
སྟོན་པ་དང་མཐུན་པར་གདུལ་བྱ་ལ་རབ་རྒྱ་སྟོན་པས་དེའི་སྟོན་རྒྱ་བཅོས་ལྟན་
འདས་བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཁུན་པ་བྱད་
པར་ཅན་རབ་རྒྱ་དང་བ་དེ་ནི། དེས་པར་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱའི་
གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྗེ་བརྟན་ཉིད་ཀྱིས་དེས་པར་བྱགས་ལ་བཟུང་ནས་

དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་
སྲ་གནས་པ་མིང་གཞན་བཅོམ་ལྡན་འདས་མར་འབོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོན་
ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་དེ་ལས་
ཡོན་ཏན་སྲུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་
གནས་ ༼ཁོ་ལ་གཞན་དག་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་རིམ་གྱིས་
འབྲུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་རྣམས་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་སྟོབ་བ་བསྐྱེད་པའི་
ཆེད་དུ་དུས་རེ་ཞིག་ན་བསྟན་བཅོམ་བརྩམས་པའི་དང་བོར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་
ཆོས་སྐྱེ་ཕྱིན་ལས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་མཛོན་
སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཆལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་བོས་ནི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་འདིས་ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྒྲར་བཤད་པའི་སྟིང་པོའི་དོན་དེ་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་བཤད་
པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་པར་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དང་། ངེས་པར་
བརྩུང་ནས་ཤེས་པའི་དོན་ལ་དངོས་བསྟན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡོན་ཏན་
རིན་པོ་ཆེའི་སྲུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པར་
ཐུགས་ལ་བརྩུང་སྟེ་སྟོན་ནས་མཐར་ཐུག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་

སྒྲོར་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྱོང་བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
ལ། རྒྱགས་ཀྱིས་ནི་རྩེ་བཙུན་ཉིད་ངེས་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་
འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྱོང་བའི་རྒྱ་
ཡི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །རི་ལྷོ་བསྟན་ན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ངེས་ལེགས་ཡོངས་སུ་
རྩོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྩེ་བཙུན་གྱིས་ཐོབ་པས་བསྟན་བཙོས་བཙུམས་པའི་རྒྱུ་
གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བྱ་བར་བཟུང་ནས་འཕངས་པར་འདོད་
དོ། །ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ཆོས་སྐྱེ་ཕྱིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཞེས་པས་རང་སྤྲས་
འཕགས་པ་གཞན་གསུམ་པོའི་ཡུམ་ཡིན་པར་མ་བསྟན་པར་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ།
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་སྐྱེ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་
པ་གསུམ་དུ་མ་སྟེ་བའི་མཁྱེན་པ་ཅམ་ནི་དོན་རྟོག་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།

ཉན་ཐོས་ནི་བཙོལ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་བྲིད་མཛད་གང་
ཡིན་དང་། །

འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དོན་སྦྱབ་
མཛད་པ་གང་། །

གང་དང་ཡང་དག་ལྟན་པས་བྱལ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀྱུན་ལྟན་སྤྲོ་ཚོགས་འདི་
གསུངས་པ། །

ཉན་ཐོས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་
ཡུག་འཆལ། །

འོ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡུག་འཆལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། མཆོད་
བརྗོད་རག་གི་སྒོ་ནས་ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟོད་ཡུག་བྱས་པ་ཐོས་པ་ལས་དང་
བ། དང་བ་ལས་གྲུས། གྲུས་པ་ལས་འཇུག། བྱུགས་པ་ལས་ལེགས་པའི་མཚོགས་
ཐོབ་པའི་དགོས་པ་དེའོ། །དེ་ལྟར་དང་བོ་ཡུམ་ལ་མཁའཅན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ལས།

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་བ་རྣམས་ཡུང་བོ་
དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱུན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཉིད་
གྱི་ལམ་གྱིས་རིམ་པ་ཉིད་ཞི་ལྟག་བཅས་ལྟག་མེད་གཉིས་སུ་བྲིད་པར་མཛད་
པའི་ཡུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་སྒྱུར་ལ། དང་ཞེས་པ་ཚིག་འོག་
མ་འདྲེན་པའི་ཆེད་དོ། །

ཉན་ཐོས་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲ་ལ་ཤ་བ་ཀ་བོད་སྐད་དུ་སྟོན་པ་ལས་རང་
གིས་ཉན་ནས་གཞན་གྱིས་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཐོས་སྒྲོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམ་
ཚོས་པད་དཀར་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །བྱང་ཚུབ་

དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱེད་པར་བཀྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྩོད། །དེ་
བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བཟད་འདྲ། །ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཉན་ཐོས་ལ་རིགས་མ་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བདེན་པ་མ་མཐོང་བའི་ཉན་
ཐོས་ནི། མཛོད་ལས། གཉིས་༼༡༠ན༽སློབ་རིགས་ལས་བསྐྱོད་ནས་
ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང་། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་ཉན་
ཐོས་དྲོད་ཅེ་ལ་གནས་པ་གཉིས་རང་གི་རིགས་ལས་བསྐྱོད་ནས་རང་སངས་
རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། །བཟོད་པ་གསུམ་པ་ལ་གནས་པ་རང་གི་རིགས་ལས་
བསྐྱོད་ནས་རང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཕྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་བ་ཡང་དཔལ་སྤངས་གི་མདོར་བཤད་དོ། །བདེན་པ་མ་ཐོང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་རིགས་མ་ངེས་པ་ལའང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས། ཅིག་ཤོས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་
དང་། །ལྷན་ཕྱིར་སྒྲུལ་པས་རབ་ཏུ་སྒྲུབ། །ཅིས་པ་སོགས་གྱིས་དེ་འདྲ་བ་དེ་དང་
པོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་
པ་མ་ཡིན་པར་རང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། །དེས་སྒྲུལ་པའི་སྐྱེ་བ་བླངས་
ནས་བསམ་གཏན་བཞེ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བར་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ན་ལྷག་བཅས་དགྲ་
བཅོམ་གྱི་རྟེན་ཅན་རིགས་མ་ངེས་པའའང་སྤྲིད་པར་བཤད་དོ། །ཉན་ཐོས་སུ་
རིགས་ངེས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་དམན་པའི་བྱང་འདས་མཛོད་དུ་བྱེད་

པའོ། །གིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་གཉིས་ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་པ་ལ་དམན་པའི་
མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེས་ཀྱང་བྱིས་བྱང་ལུབ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་པའི་
སྐབས་མི་སྤྱིད་དེ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་དུ་
ཆའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱེད་ས་ནས་དབང་པོའི་ལུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བྱང་ལུབ་
ཆེན་པོ་མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་འང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་པདྨའི་སྐབས་ལས་སྐྱེས་
ནས་དེ་(༡༠བ)བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པས་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་ཆོགས་གཉིས་པོ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བགྱིས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །ལྷག་བཅས་
དག་བཙམ་གྱིས་སྐྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་མ་སྤངས་པར་འདོད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་
ཀུན་འབྱུང་མ་སྤངས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། སྐྱག་ཀུན་གྱི་
བདེན་པ་དེ་གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤངས་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་
མེད་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། དག་བཙམ་ཐོབ་པ་ན་སྤེལ་འོས་གི་དབང་པོ་
བཏང་བ་དང་མ་བཏང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མུང་འདས་ཀྱི་ངོ་
བོ་འགོག་བདེན་ལ་བྱེ་སྐྱས་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་པ་དང་། མདོ་སྤེལ་པས་མེད་
དགག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པར་འདོད་པ་

དང་། དབུ་མ་པ་སྤྱི་བདག་ཕྱོགས་གཅིག་པར་ཞི་བ་ཆད་སྟོང་དུ་འདོད་པ་ནམས་
ཡོད་ལ། གང་ལྟར་ཡང་ཉན་ཐོས་པ་དག་དེར་དག་ཅུ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་།
ལམ་རྒྱ་ནི་ཆད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་ཡང་དག་བའི་ཅུ་བ་དང་།
ལམ་དེ་དག་བརྟེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གི་རྟེན་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆད་པ་
དེ་ཡང་སྒྲོས་པས་དབེན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། སྒྲོས་པས་དབེན་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །

ལམ་ཤེས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་ཅན་གྱི་
སེམས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམས་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་ལམ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་ནས་རང་བཞིན་མེད་ཀྱི་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་
ནམས་གྱི་གཉེར་བྱའི་དོན་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་དེ་སྦྱབ་པར་མཛད་ལ། མཛད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུམ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞེས་
འོག་ཏུ་སྒྲེལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པར་
བྱེད་པ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་
བསྦྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྗེ་བོ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་
ཟག་གིས་སེམས་ཅན་མ་ཟད་གྱི་བར་རང་དོན་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་
རྒྱ་བའི་ཚུལ་མི་སྟོན་པར་འཁོར་བར་སྦྱི་བ་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་

ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བཞེད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་བསྐྱོད་པའི་བྱིར་
རྣམ་མཁུན་ལས་ལོགས་སུ་ལམ་ཤེས་ལ་བསྐྱོད་དགོས་པའི་དོན་དེ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ལ་གཞན་གྱིས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་འཆང་མི་རྒྱ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་དེ་གང་ལས་བཤད་སྟུང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་
པར་ལ་བཟང་བོ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་ཞེས་
རྣམ་པ་གཉིས་འབྱུང་བས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པའང་དེ་ལྟ་བུར་འབྱེད་རིགས་
པ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་ས་བསྐྱོད་པ་ནི། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
གང་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་ན་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་ཀྱུན་གྱི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལུང་
སྟོན་ཆོགས་པ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་ཆོགས་པར་སྟོན་པའི་གཉེན་པོར་
གསུངས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་མངོན་དུ་
མ་བྱས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་༼༡༡༽བསྐྱོར་བའང་མི་འབྱུང་བ་ནི་ངེས་
པའོ། །དེས་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པར་
གནས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ཞེས་སྟེལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་བཞེད་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་སོ་སོར་བཤད་ནས། ཡུམ་དེས་སྟེ

ལྷོག་ནས་རང་སྤྱོད་འཕགས་པ་བཞི་བསྐྱེད་ངེས་པར་དམ་བཅའ་བཞི། ཉན་
ཐོས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་བཅས་པས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱང་བསྐྱེད་ལ། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་སོ་ཞེས་བསྟན་ལ། ཚོགས་ཞེས་པ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་
འདུན་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་བརྗོད་ཀྱི་དག་འདི་གྲུང་གཞིའི་ལེའུའི་
འགྲེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། རིག་ཆེན་སྦྱོར་མེ་ལས། གྲུང་གཞི་རྒྱས་
པར་བཀའ་བསྟུལ་དོན་མཚོག་རྣམས། །ལེགས་པར་བསྐྱེད་པ་ཕྱག་འཆའ་
ཚོགས་བཅུད་ཡིན། །ཅིས་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་ཡུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
གྲུང་གཞི་ལ་ཉི་མེད་གཞུང་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་དུ་འབྱུང་སྟེ། གདན་ལ་བཞུགས་
པ་བཤམས་པ། བཞུགས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་མཛད་པ། མཛད་ནས་ཆོས་གསུང་བའི་
དུས་གཟིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གདན་བཤམ་པ། བཞུགས་པ་བཤམ་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་འཕྲུལ།
ཆོས་གནང་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཉེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་
པའི་ཆོ་འཕྲུལ། སང་གེ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འང་
རྒྱ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། འབྲས་བུ་འོད་ཟེར་བཞེ་བ་དང་། ལྷོད་བཙུད་ཀྱི་
ཞིང་སྦྱང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྲུལ་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་པའི་
༼༡༩༩༽ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །དེ་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་པ་དངོས་དང་། རྒྱ་མཉམ་དུ་

སྟོན་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ཆོས་གནང་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བསྟན་
པ་དང་། འཁོར་བསྐྱབས་བ་གཉིས་སོ། །འདིར་སྐབས་གྱི་དོན་ཆེ་ལོང་ཙམ་ཞིག་
བཀོད་ལ། སྤང་གཞི་རྒྱས་པ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད་གྱི་རག་འདི་མདོ་བསྟན་བཅོས་གྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པས་
ཀྱང་སྤང་གཞིའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། སྤང་གཞིའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི་དག་སྟོང་ལྷ་སྟོང་ཙམ་གྱིས་བསྐྱོར་
ཞེས་པས། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་རྣམས་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་ཉན་ཐོས་ཞི་
བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་པ་དང་གོ་རིམ་མཐུན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེ་བ་
ཁྲག་ཁྲིག་ཅེས་པས་རྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྟན་ལ། དེས་ན་འགོ་ལ་ཕན་
པར་བྱེད་རྣམས་ཞེས་པ་དང་གོ་རིམ་མཐུན་ཅིང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པའི་
རྟེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པས། དོན་དེས་ན། ཐུབ་
རྣམས་ཞེས་པ་དང་གོ་རིམ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཡུམ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དེའི་དོན་ཆོས་ཉིད་གོ་ཆོད་
པོ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་སྐྱེད་དང་དབྱེ་བ་མེད་པས་དེའི་
ཕྱིན་ལས་གྱི་རྒྱ་མ་མ་དང་། རྟེན་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གང་ཡིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དང་འབྲེལ་བ་ན་རང་སྤྲས་འཕགས་པ་བཞི་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་དང་
ཐུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལི་ཙ་བི་དྲི་མ་མེད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། མ་ནི་ཤེས་རབ་

ཡ་རོལ་བྱིན། །ཡ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡུམ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱུ་མཉམ་བྱེད་པར་མཛད་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དངོས་
བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་ཡིན་མིན་ལ་བོད་སྤྱ་རབས་པ་ལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་ཉན་
རང་འཕགས་པའི་ལམ་དང་ཡུམ་དངོས་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པར་རྩས་གིང་
བཞེད་དོན་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་རྩས་སོ་ཞེས་གསུངས་མོད། དེ་ནི་འཐད་པར་མ་
མཛོན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ། ཐེག་
དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཡོད་ན་རྣམ་མཁུན་གྱི་མཁུན་པ་དང་བྱང་པར་མེད་པར་
ཐལ་ལ། ཅི་སྟེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སོ་སོའི་གང་ཟག་གི་བདག་ལྟ་བུར་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་བྱང་ཆོས་ཡོད་ཅི་ན། དེ་ཡོད་དུ་
རྒྱག་ །མཁུན་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཟབ་རྒྱས་གྱི་བྱང་པར་མེད་པར་ཐལ་ལ། ཅི་སྟེ་ཡང་
འགའ་ཞིག་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་བྱང་པར་མེད་པས་དེ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྒྲ་ནའང་
། དཔལ་ལྷན་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྩེ་བཙུན་བྱམས་
པའི་དགོངས་པ་དེར་མི་གནས་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་མཆེད་གྱིས་བཞེད་
པས་སྐབས་འདིར་ནི་དེའི་རྩེས་སུ་འབད་དགོས་པའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་

རྒྱལ་ཁུང་བ་འགའ་ཞིག །ཉན་རང་འཕགས་པས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། སློབ་དཔོན་གྱིས། རི་སྤྱིད་ལུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པར། །ཞེས་
པའི་ཡུང་གིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྐྱབ་བ་ནི་
འབྲུལ་བའི་ཚབ་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུང་དེས་ནི་འཛིན་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མ་
བཏང་བར་ངར་འཛིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡོད་ནས་ལས་བསགས་ཏེ་འཁོར་བར་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཉན་རང་ཉེ། རི་སྤྱིད་ལུང་པོ་ལ་གང་ཟག་
གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ངར་འཛིན་ཡོད་ལ། དེས་ལས་བསགས་
ཏེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་གཞན་དག་གིས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་བསྐྱེད་
དམ་མི་བསྐྱེད་ཅེས་འདྲི་ན། བདག་ཅག་ནི་བསྐྱེད་པར་འདོད་དེ། རི་སྤྱིད་དུ།
གང་དག་ཉན་ཐོས་བདེ་གཤེགས་འགྱུར་བར་བྱ་སྟམ་དང་། །རང་སངས་རྒྱལ་
དང་དེ་བཞིན་ཚོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པ། །བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་
མི་རུས་ཏེ། །ཞེས་འབྲུང་བས་སོ། །

འོ་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། དེས་
བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ལས་འོས་
མེད། འོ་ན་ཉན་རང་གིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་ན་དེས་བདེན་བཞི་
མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ལས་འོས་མེད། དེ་ལྟར་

ན་གཟུགས་སོགས་མི་རྟག་ཅེས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་གང་བཅས་མ་ལ་སྟོན་པ་སྟེ་
ཞེས་ཡུམ་བཅས་མར་བཤད་པ་དང་། གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་སྟོན་ན་ཤེས་རབ་
གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སྟོན་དོ་ཞེས་པ་ཡུམ་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་དུ་བཤད་པས་དེ་ཉི་ལུང་ཡུམ་དེས་ཡུམ་གྱི་གོ་མི་ཆོད་དོ་སྟུང་ན། དེར་
བལྟས་པའི་ཆ་ནས་མི་ཆོད་ཀྱང་། དེས་བལྟས་པ་དང་མ་བལྟས་པ་གང་བྱས་ཀྱང་
ཡུམ་དངོས་ལ་ཡུམ་མིན་དུ་མི་གཞོད་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་དོན་མཐར་ཐུག་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་
དེས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་འཕགས་པ་བཞི་བསྐྱེད་པར་རུང་
བས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གྱི་བསྐྱེད་དོན་ལས་འཕྲོས་པ། དགོས་
དོན་ལས་འཕྲོས་པ། མཁྱེན་༼༡༩༧༽གསུམ་ལ་བསྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན། ཅ་བའི་
ཆོག་དོན། བརྒྱལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཉན་ཐོས་ནི་འཆོལ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདིའི་ཆེ་བའི་
ཡོན་ཏན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རང་གྲས་འཕགས་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་
རྒྱས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཐུལ་དུ་གྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་བརྟུན་པར་མཇད་
དོ། །དེ་ཞེས་པ་འོག་མ་འདྲེན་པར་མཇད་པའི་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གནས་སྐབས་གྱི་དགོས་པ། བརྒྱད་པའི་དགོས་པ།

མཇུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ། དབང་རྟལ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ། དབང་ཚོན་དང་བ་སྐྱེ་བའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི་འདི་སྟེ། འབྲེལ་པ་ལ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་གྱི་ཚུལ་སྒྱུར་ཏེ་སྐབས་བབ་ཏུ་འཆད་དགོས་ན། འདིར་དེའི་དགོས་པ་ནི། མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་དང་པོར་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རེ་ཞིག་དང་པོར་དབང་རྟལ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཡུམ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སྒྱུར་དུ་སེམས་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་ཚོན་པོ་ཚོས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་དང་། དུ་མ་ལ་དུ་མའི་ངོ་བོ་དང་། དུ་མ་ལ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་དང་། གཅིག་ལ་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པར་སྒྲུབའི་ཚད་མས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་ལ་གཞོད་པར་མ་མཐོང་ནས། སྐབས་དེའི་ཆོ་ཡུམ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་༼༡༧༩༽སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་བཞི་པོ་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་པ་སྟེ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ནས། ཡུམ་དེ་ལ་

ཆེན་གཞན་གྱིས་དབྱེག་པར་མི་རུས་པའི་རབ་རྒྱུད་དང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཚད་
མར་གྲུབ་པ་དེ་རིགས་པ་གང་གིས་ཤེས་ཤེ་ན། རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་
དང་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ལ། བར་
དུ་བདག་བསྐྱོག་གི་རིགས་པ་དབང་བཅོན་པར་བྱས་ནས་ཀུན་རྫོབ་པར་གྱུར་
པའི་གཞི་གཉིས་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྐྱེ་མེད་དུ་གཏན་ལ་
དབབ་པ་དང་། བ་མར་ལྟ་ཞི་ཀུན་བསྐྱོག་གི་རིགས་པ་དབང་བཅོན་པར་བྱས་
ནས་གཞི་གཉིས་རྣམ་གསུམ་དོན་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབས་
ནས་སྐྱེ་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་དང་། སྐྱེ་མེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྐྱབས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕ་བའི་རྟགས་དགོད། ཚུལ་བསྐྱབ། སྐྱབ་པ་ག་
བཞོད་ནས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་གཉིས་རྣམ་པ་འདི་དག་
ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རིགས་པས་དབྱུད་པའི་ཆོན་གཅིག་ཏུ་འང་
མེད། དུ་མར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མེ་ལོང་གི་བྱད་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞོད་པ་
དེའི་ཆོ་ཆོས་ཅན་སྐོལ་ཕྱིར་སྐོལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་དེའོ། །གཏན་
ཆོགས་ནི། དོན་དམ་པའི་གཅིག་དང་། དོན་དམ་པའི་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་དབང་
དུ་བྱས་པའོ། །བསྐྱབ་བྱ་ནི་བསྟན་སྐྱབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་འདིའི་

ལུས་པས་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ཏུ་ཡིན་པར་ཡོད་པ་དེ་
འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་རྒྱུ་བྱེད་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ན་བདེན་པར་མེད་པར་ཡང་གྲུབ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པར་མེད་པའང་མི་འགྲུབ་སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེ་
དང་དེ་ཉིད་ཏུ་དོན་བྱེད་ལུས་དགོས། དེ་ལུས་ན་དེ་དང་དེར་མི་བསྐྱུད་གོས། མི་
བསྐྱུན་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པ་ལས། འདིར་དངོས་པོའི་རང་ཉིད་ཏུ་དེ་དང་
དེར་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པའི་གནད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
བདེན་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་དེ། དབུ་མ་པས་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོབ་ཏུ་བསྐྱུད་དེ་རང་
གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པར་མེད་པ་བཅོས་མས་
བདེན་པར་མེད་པར་བྱེད་པས་བདེན་མེད་གྱི་གོ་མི་ཆོད་ན། བདེན་མེད་ནི་
གཞན་གྱིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་བདེན་མེད་ཏུ་བསྐྱབ་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱབ་པ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཅིག་བྲལ་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཏུ་བྲལ་ཏུ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཚོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་འཇིག་གནས་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ནི། བདེན་པ་པའི་ཏུ་མར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་གི་མཚན་གཞི་མེད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་རྗེས་འགོ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷོག་པ་བསྐྱབ་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་པས་དབྱུང་པའི་ཆོ་གཅིག་དང་རྒྱ་མ་གང་རུང་མེད་
 ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་ན་གཅིག་དང་རྒྱ་མ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་དགོས་པས་བྱུང་པ་ཡིན་
 བོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ཤེས་ཟིན་པའི་འོག་རོལ་རྒྱ་
 བསྐྱབ་རྒྱ་དགོད་པ་ནི། གང་གཅིག་༼༡༥༽དང་རྒྱ་མ་དང་བྲལ་ན་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུང་བཞིན་བཞིན། བྱུང་བཞིན་དེ་
 དེ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་རྒྱ་གཞི་གཉིན་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་གྲང་དེ་དང་
 བྲལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་རྒྱ་
 བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྲོད་རྒྱ་བདེན་མེད་གྱི་ཐ་སྙད་རྟོགས་
 པའི་རིག་ཤེས་ཚད་མ་སྒྲིབ་ཡིན་ལོ། །བདེན་མེད་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་དེས་གཞི་གཉིན་
 རྣམ་པ་གསུམ་སྒྲིབ་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའང་ཡིན་ཏེ། སྒྲིས་ན་བདེན་པར་
 སྒྲིབ་དགོས་ཀྱི། བདེན་མེད་རྒྱ་སྒྲིས་པས་སྒྲིས་པའི་གོ་མི་ཚད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིབ་
 རྒྱ་གི་མཐུན་དཔེ་མེ་ལོང་གི་བྱུང་བཞིན་དེ་མིའི་བྱུང་བཞིན་རྒྱ་མེད་
 པའམ། དེའི་ནང་རྒྱ་ཤར་བའི་བྱུང་བཞིན་དེ་མིའི་བྱུང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་
 པ་ཡིན་ལ། དེང་སང་མཐུན་དཔེ་འདི་ལ་ལུལ་ནས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་
 ཕྱོགས་ལྔ་ཞིག་ལ་གོ་བ་མང་རྒྱ་སྤྲོད་པ་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་རྟོགས་པའི་སྐལ་

པ་མེད་པ་ཡིན་པས་སྤྱིང་རྗེ་བའི་གནས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་
བདེན་པར་མེད་ཅིང་། དེ་བདེན་པར་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དེ་ཡོད་པའི་དངོས་
ཙམ་ཡང་མིན་ཏེ། ཅུ་བ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱིང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྤྱིང་པ་ཅུང་
ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྤྱིང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྤྱིང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའང་ཡིན་
ཏེ། ཡོད་ཙམ་དུ་མི་རུང་བའི་དངོས་དེ་སྐྱེ་ཙམ་དུ་འང་མི་རུང་བའི་དངོས་ཡིན་
པས་བྱབ་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་མེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྐབས་ནི། བདེན་གྲུབ་འགོག་རྗེས་
སུ་བདེན་པ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་༼༡༥༽ །རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་
ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་བཞིན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་བ་གོ་ཚད་དུ་འཛོག་
ལ། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་མེད་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དགག་བྱ་རང་
འགགས་སུ་སོང་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་ནི་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན། དགག་
བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་དབང་རྣམས་དག་གིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་
ཉིད་གྱི་བདེན་པ་དང་བྲལ་ཞིང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ན་ནི་གྲུས་པས་

ལེན་པར་རིགས་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་
མེད་ཅིང་གང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ཚད་མས་བྱུང་ཅིང་
ཚད་མ་གཞན་པས་མི་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དང་
། ཡུལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཁྱེན་པ་གསུམ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
སྟོན་པ་དེ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པར་དཔལ་བྱོགས་ཀྱི་གྲང་པོ་དང་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་རང་སྤྲས་འཕགས་པ་
བཞིའི་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་དང་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ།
པོད་གངས་ཅན་དུ་བྱོན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱངས་གཅིག་མགིན་
གཅིག་ཏུ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཡུམ་སྒྲོམ་པའི་སྟོ་གང་ཡིན་པ་དེ་
རྒྱད་ལ་བསྟེན་པ་ན་དེའི་བསྟེན་པ་གོམས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོ་
སོར་མངོན་དུ་རྟོགས་པར་འཐད་པ་ཡིན་ཅེས་གསུངས་གྲང་། རྒྱལ་

༼༡༥༽པའི་དབང་པོའི་ལེགས་བཤད་ལྟར་ན། རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་གདུལ་
བྱས་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དག་གིས་ཡུམ་
གསུམ་པོ་དེ་རྒྱད་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཕན་ཚུན་
སྤངས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པར་བཀའ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་
གནས་པས་ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྟེན་ལས་ཡུམ་
གསུམ་བསྟན་པར་གོམས་པ་ནི་ཤེས་པ་དེས་བྱེད་མི་ལུས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་རྒྱས་པ་ལས། གོམས་བྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཡི། ཞེས་པ་དང་། སྐབ་
བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་རང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པས་ལམ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པ་གོམས་པ་ན་
འབད་ཚུལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་པ་འབྱུང་དུ་རུང་བ་
མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གོམས་པའི་བྱིར་ཞེས་རང་ཅག་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱུང་པར་བའི་ལུས་པས་དེ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
རྟོགས་པ་གོམས་པའི་བྱིར་ན་སྐྱེ་བ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཅེས་
པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་ཐྱིན་ལས་གྱི་འཇུག་
པ་གོམས་པ་ལས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བ་སྤང་བ་འཐད་པར་བསྟན་ནས་སྐྱེ་བ་
གཉིས་སྤངས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་
༼༡༥༩༽ བསྐྱེད་པར་མཇོང་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་དགོངས་པ་དང་། ཁོ་བོའི་བསམ་པ་ལ་ནི་
མ་དག་པའི་སློ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཆ་ལས་གྲུབ་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་
ལ་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཇི་ལྟར་སྟོང་ན་ཡང་སོ་སོ་རང་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་གཉིས་པོ་ལྟན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་བ་ཁོ་ནར་སེམས་ལ། དེང་སང་གངས་ཅན་གྱི་ཁྱོད་འདིར་རྣལ་
འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་པར་ཞལ་འཆེ་བ་དོལ་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་དང་
། དཔལ་ལྷན་མཆོག་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་
གྱུར་པའི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་མ་དག་
པའི་སློ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་ལ་ཀྱན་བཏགས་དང་རྣམ་
བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ཙམ་མ་གཏོགས་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཞེད་པ་འདི་ནི་
གཞུང་ཁྱད་སུངས་མ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་དང་
སངས་རྒྱས་གཉིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་གཅིག་པར་ཐལ་བས་མི་རུང་ན། གལ་ཏེ་ཁྱེད་
ཅག་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འང་འདོད། རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པར། རྒྱུད་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཁོ་ནའོ་
ཞེས་སྒྲུ་ནའང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་བརྒྱམས་
པའི་སྒྲེགས་བམ་རྣམས་སུ་རྒྱུད་ནི། རྒྱུན་ཆགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སེམས་ཅན་
དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་དོན་དུ་མ་བཤད་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སྟིང་པོ་གང་དེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་རྒྱུད་དུ་བཤད་ནས་དེས་གཞི་ལམ་
འབྲས་བུའི་དུས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་གསུམ་ཀར་རྒྱན་
ཆགས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཡི་གེར་གསལ་བར་བྲིས་སྤང་བའི་ཕྱིར་
༼༡༥༽ནོ། །

གཉིས་པ་བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་ནི།

གདུལ་བྱས་ཡུམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ཐོབ་པས་ཀྱང་ཡུམ་དེའི་ཡོན་ཏན་
མངོན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣོ་རཏལ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡུམ་དེ་དང་
ཡུམ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོས་པའི་སྒོ་
ནས་ཆིག་དོན་གཟུང་བ་དང་ལ་སོགས་པས་ཡུམ་འདིའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡོན་
ཏན་གང་ཡིན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གྱུས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གྱུས་པར་བྱེད་པ་དེ་
ནས་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པས་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་
ལས་བྱུང་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་ངེས་པར་ལེགས་
པའི་མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
འདི་ནི་བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་
ནི་ངེས་པར་ལེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཁུན་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

གཞན་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཤར་བར་གྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་
ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་མཚོན་པར་བརྗོད་ཅིང་བསྐྱེད་པར་
མཛད་པར་མཛད་པ་ལ། ཡུམ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་
ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མ་བསྐྱེད་པར་མཁུན་གསུམ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་
བསྐྱེད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་པ་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་དེའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ནི།
གདུལ་བྱ་ཡུམ་དེ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་
གསུམ་ལ་ཕྱག་མཛད་ཅིང་། དེ་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
༼༡༥༽བསྟུས་ལ། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཡིན་ཅིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་མཁུན་གསུམ་གང་
རུང་གིས་བསྟུས་པ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། མཁུན་གསུམ་དེས་ཀྱང་འོག་ནས་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རང་སྤྲས་འཕགས་པ་བཞིའི་བཞེད་དོན་ཐམས་
ཅད་སྟོན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཕྱགས་
ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པས་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་རྩ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཁུན་གསུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞིའི་

བཞེད་དོན་སོ་སོར་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། དོན་བསྐྱས་ཏེ་ཕྱག་འཆའ་བའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཉན་ཐོས་པ་དང་ཉན་ཐོས་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་
ཉན་ཐོས་ལས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་
ཙམ་ཞིག་གིས་ལྟག་པར་གྱུར་པས་ཉན་ཐོས་ལས་ཟུར་དུ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བྱེ་
བར་བསྐྱབ་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ། དམན་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་གཞི་ཐམས་ཅད་སྟེ་བམེད་
བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པས་དམན་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་སྲུང་པོ་
དང་བཅས་པ་དང་། སྲུང་པོ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པའི་ཡུམ་གང་ཡིན་པ་དང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་མཛད་
པ་ཡིན་ནོ། །

ལ་ལ་དག་གཞི་ཤེས་ནི་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་དངོས་ཡུམ་མ་(༡)པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བསྐྱོད་པ་མཛད་
པའི་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱག་མཛད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་འཐད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཤར་བྱིན་དེ་ནི་ངོ་བོ་མི་འབྲ་
བ་གསུམ་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པ་ན་རི་སྟོང་།

གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པས་
བསྐྱབ་པ་ནི་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་ལ། དེའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གསུངས་པ་ཅན་དུ་ངེས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
མའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཕྱག་མི་མཛད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་
རྒྱས་མེད་འགའ་ཞིག་གིས། རང་སྤྱོད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡོད་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅི་སྟེ་ཡོད་ཟེར་བ་
ནི་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་ནི།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གཞོན་ལྟའི་ས་ལ་གནས་པ། འཁོར་བ་རི་མིན་པ་
ཡོད་པ་དེ་མིན་བར་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་བལྟགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་རང་སྤྱོད་བྱང་སེམས་བསྐྱབ་པས་བསྐྱབ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་འགོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་སྟེ་
དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་བོས་ནི་སྐབས་འདིར་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཁུན་
གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་ཚིག་དོན་འབྲེལ་པ་ན། ཚིག་ཀླང་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་
རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པར་མཛད་པ་

གང་ཡིན་པ་དང་། ཚིག་རྒྱུད་ལོག་མར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་
ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་མཁུན་གསུམ་དང་། སྤྲེལ་བཤམས་པ་བཞི་མ་
ཕྱེ་བར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་ནི།

རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཞོད་མ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱགས་
སུ་རྒྱུད་པའི་རྟོགས་པ་གང་དང་ལྷན་པའི་ཡུམ་ནི། རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་ཟག་
པ་གསུམ་དང་བྲལ་བས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་
ལྷན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལྷན་པའི་རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་
ཕྱག་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཙོ་བོའམ་མགོན་པོ་ཡིན་པས། མགོན་
པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཉན་མོངས་ལ་སྦྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ཚོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བ་དོན་མ་ལུས་པ་
འཆང་བའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པར་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཕྱག་
གི་གནས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་མཁུན་དེས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བཞེད་
དོན་བསྐྱབ་པ་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ནི་མ་དུག་པའི་གཉིད་ཐམས་ཅད་ལས་སངས་ཏེ་
ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲོ་གྲོས་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བས་གདུལ་བྱའི་དབང་པོ་དང་

འཚམས་པར་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་དེ་དེའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོའི་མཚན་ཉིད། མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་རྣམས་རིམ་བཞིན་བསྟན་པ་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོན་པས་བསྟན་པའི་དམ་ཚོས་གང་ཞིག །གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །མཚན་བྱའི་སྒྲ་བཤད་དངོས་ནི། མཛོད་ལས། དེ་ཉིད་ཚངས་ཚུལ་ཚངས་པ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ཚངས་པས་བསྐྱར་བྱུར་རོ། །ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཟུར་བར་༼༡༩༽འགྲོ་སོགས་ཕྱི་བས་སོགས་གྱིས། །ཞེས་པས། ཚིག་རྒྱུད་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱིའི་མཚན་བྱ་དེ་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་དག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཚངས་པའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་པ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་བྱུར་རོ། །ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་འང་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཚངས་པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱར་བའི་བྱུར་རོ། །ཚིག་རྒྱུད་ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཚོས་འཁོར་བྱ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ཚོས་ཅན། ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ། ཟུར་བར་འགྲོ་བ་དང་སོགས་པས་ཡུལ་གཞན་དོར་ནས་འབྲུག་པ་དང་། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་། ། འཕར་བ་དང་འབབས་པ་སོགས་འཁོར་ལོ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཚོས་ཡིན་པའི་བྱུར་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་འཁོར་ལོ་དང་ཚོས་

མཚུངས་ཏེ། ལྷ་བ། རྟོག་བ། རྩེ་བ། དཔ་བ་བཞི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་
ཕྱི་བས་ལྷ་བ་དང་། སོགས་ཁོང་ནས་དག །ལས། འཕྱོ་བ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ལྷ་བ་ལྷ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལུ་བྱུང་ལྷ་བ་འེ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏེ། །གསུམ་པ་
མཚན་གཞི་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་རོ། །དང་པོའི་
མཚན་ཉིད་ནི། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་གང་རུང་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དག་གམ། དག་དེའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་པའི་མིང་ཆོག་
ཡི་གེའི་ཆོགས་པར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་གོ །ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་བད་
འབྲེལ་དཔ་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སངས་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། །༡༥༥།ཐེག་ཆེན་རྒྱུད་སྤྲུང་།
ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
རོ། །དེ་ནི་ཅི་ཞིག་ལས་འབྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲུང་མ་ལས། ཆོས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་
ཤེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ཟབ་པ་དང་
། །སྒྲ་ཆོགས་ཚུལ་ནི་སྟོན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་སྐུ་དང་པོ་དྲི་མ་མེད་པར་བསྟན་
པས་ལུང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་འཁོར་སྐབས་དེར་ཡོད་མི་དགོས་པ་དང་།
ཆོས་སྐུ་དེའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་ཟབ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཚུལ་ཅན་དེ་ཆོས་སྐུ་དངོས་མ་
ཡིན་པས་སྒྲ་ཆོགས་ཚུལ་སྟོན་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དེ། ལྷ་

ཚོགས་ཚུལ་བྲལ་གྱི་ཚོས་སྒྲུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལུང་གི་ཚོས་སྒྲུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་
མི་རྣམས་པའི་བྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ལུང་སྒྲུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་དུ་
ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ལུང་གི་ཚོས་འཁོར་ཡིན་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རི་ལྷར་
བརྗོད་དོན་འདུ་གཤིས་ཀྱི། །རྒྱ་མཚན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པས་
བྱབ་ཅེས་པ་ནི་འགལ་བར་ཡང་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ལུང་གི་ཚོས་འཁོར་དེ་ཡིན་ན་གཉིས་
མེད་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེས་པ་འང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཚོས་འཁོར་
ཀྱི་ཤན་འབྲས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ནོ། །

རྟོགས་པའི་ཚོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ལས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་གོམས་པའི་མཐུས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་
གི་བདེན་པ་ལོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་འགོག་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་འང་
འབྱེད་དོ། །

དེ་ལྷར་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ལས་ལུང་གི་ཚོས་འཁོར་ལ། རིམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་མདོར་བསྟན། བྱང་རེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཟུར་དུ་བཀོལ་ཏེ་བཤད་
པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་གསུམ་དུ་བསྒྲོར་བར་མཛད་པ་ནི་ཐེག་པ་
༼༡༠ན༽ཆེན་པོ་པ་དག་གི་ལུགས་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་འང་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་

བ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། གཞུངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་ཀླུ་ལ་
པོས་ཞུས་པའི་མདོར་འབྱུང་བའི་ལྷགས་གཉིས་ལས། རྣམ་གཞག་དང་པོར་ནི་
བདེན་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ལེགས་
པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་གཞག་གཉིས་པར་
བདེན་པ་བཞིའི་ཚུལ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་
སྟོང་པའི་ཚུལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ནི་རྒྱུད་སྤྱོད་མར་། འཛིག་
རྟེན་ནི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་དང་། རབ་རྩ་སྟོན་པའི་དང་། ལུང་སྟོན་པའི་
འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་རྒྱ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས་ནི། དང་པོར་
བདག་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ། བར་དུ་བདག་མེད་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ། ཐ་མར་ལྟ་
བ་རྒྱལ་རྫོག་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་གསུངས་ལ། སྟོང་དཔོན་ཨ་མ་ལོ་དེ་བས་དེའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་པོར་རྫོག་པའི་དང་།
བར་དུ་བདག་རྫོག་པའི་དང་། ཐ་མར་ལྟ་བ་རྒྱལ་རྫོག་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་གཞག་དེ་རྣམས་ལས་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་
དེ་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་ལས་འབྱུང་བ་གཉིས་ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་མཐུན་ཀྱང་ཐ་མ་
གཉིས་མི་མཐུན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་
བ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་པེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོར་
གསུངས་ལ། རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་ལུང་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། གཟུངས་
 དབང་གི་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་གཞག་༼ ༡༠ བ༽ བ་དེའི་འགྲེལ་བྱེད་དུ་རྩེ་
 བཙུན་གྱིས་ཐ་སྟད་དེ་ལྟར་མཛད་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་
 བས། གཟུངས་དབང་ནས་བཤད་པའི་གཏམ་གསུམ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏུལ་བྱའི་དབང་དང་། ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པར་གྱི་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གསུངས་
 མོ། །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སྤྲོད་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་འཇུག་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་སྐྱལ་བ་ཅན་དུ་
 བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བསྒྲོག་པའི་འཁོར་ལོ་དང་།
 བར་དུ་སྟོས་པའི་ཚུགས་གཅིག་བཀག་ནས་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་པ་སྟོན་
 པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ཐ་མར་སྟོས་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་འཁོར་ལོ་
 དེ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཏུལ་བྱར་གྱུར་པའི་གཏུལ་བྱ་
 དེའི་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རིམ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ནི་དེ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་གནས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །

སྐབས་འདིར་ལ་ལ་དག་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ཞབས་གྱིས་གསུངས་པའི་
 ལུང་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་གྱིས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་ཀུན་
 རྒྱུག་གི་འཁོར་ལོ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་བམ་ཞེན། དེ་ལ་ནི་དཔལ་རང་

བྱུང་གི་ཞལ་སྒྲ་ནས། དེ་གཉིས་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཀྱང་།
ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་མ་ཚང་བ་དང་། ཚང་བའི་སྒྲོ་ནས་གནད་གཅིག་ཏུ་
འབབ་པ་མིན་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་ཙམ་ནས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་པའི་
ཚུལ་ནི། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་ཡིན་ན་སྒྲོས་བྲལ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་བྱབ་
པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་མ་(༡༡)ན་ཚང་བ་དང་ཚང་བའི་སྒྲོ་
ནས་གནད་གཅིག་ཏུ་མི་འབབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལྟ་བུ་ཀུན་གློག་གི་
འཁོར་ལོར་སྒྲོས་བྲལ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། ལུང་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་
ནི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སོ་སོ་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་བྱའི་ཁྱད་པར་དུ་
བཤད་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་ནི་གནད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡང་སྤྱི་བྱུང་
ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། བསྟོད་ཚོགས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ནས་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཟུར་དུ་བཀོལ་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་།
མཚན་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་གདུལ་བྱའི་རིགས་ལ་
ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བྱུང་གི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་
བྱའི་མཚན་གཞི་ནི། དག་བ་སྦྱད་ལས་མཐོ་རིས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་

བུ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་འདྲ་བ་དོན་གྱི་དྲ་དོན་དང་། དྲ་དོན་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་
 ཞེས་གཉིས་སུ་འདྲ་བ་དོ། །ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཟབ་མོ་ལ་མི་
 སྐྱུ་ག་པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་བསྐྱོམས་པ་
 ལས་གང་འགོག་པ་འཐོབ་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་
 དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ངེས་དོན་གྱི་མདོ་འདི་ལ་གྲུ་སྐྱབ་ཡབ་
 སྐྱུ་ག་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་
 པོའི་ལུགས་ལ་དབྱེ་ན་གནས་སྐབས་པའི་ངེས་དོན་སྟོན་པའི་མདོ་སྐྱོས་པ་སྤྱོད་པ་
 དེ་བཀག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་བདག་བསྐྱོག་གི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུའོ། །མཐར་
 ཐུག་གི་༼༡༡༽ངེས་དོན་སྟོན་པའི་མདོ་སྐྱོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བ་ཀྱུ་བ་བསྐྱོག་གི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུའོ། །ལུགས་གཉིས་པ་
 ལྟར་ན། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞིར་བྱས་ལ་ངེས་དོན་གྱི་དྲ་དོན་དེ་སྐྱུ་ཇི་བཞིན་པ་
 མ་ཡིན་པ་དང་། ངེས་དོན་གྱི་ངེས་དོན་དེ་སྐྱུ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའོ། །དཔེར་ན་
 ཤར་མདོའི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངེས་དོན་སྟོན་
 པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་ནོ། །དེས་ན་དྲ་ངེས་གྱི་དབྱེ་བ་ཤིང་རྟའི་སྤྱི་ལ་ཆེན་
 གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དགོངས་
 འགྲེལ་དང་། རྒྱུད་སྤྱོད་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐྱུ་ག་གིས་མཛད་པའི་ཆོས་འཁོར་
 གྱི་དྲ་ངེས་དེ་རྣམས་ལས། དང་པོའི་དྲ་ངེས་ལ་དབུ་སེམས་གྱི་ལུགས་གཉིས་

གར་ལའོར་ལོ་གསུམ་པོའི་རང་ལྷོག་ནས་སྒྲ་མ་བྱང་དོན་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ངེས་
དོན་གྱི་མདོར་འཆད་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་བརྟུན་པས་ནི་
ལའོར་ལོ་བར་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
སྒྲ་ལྟར་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་འཁོར་གྱི་བྱང་ངེས་ནི། ཞི་བའི་ལམ་
ལ་འཇུག་པའི་འཁོར་ལོ་དེ་བྱང་བའི་དོན་དང་། རབ་ཏུ་སྒྲིན་པའི་འཁོར་ལོ་དེ་
ངེས་དོན་གཙོ་ཆེ་ཞིང་བྱང་དོན་གྱི་ཆ་འབྲེས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ལུང་སྟོན་པའི་
འཁོར་ལོ་དེ་ངེས་དོན་ཁོ་ནའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཅེས་ཁ་ཆེ་རིན་ཆེན་དོ་རྗེས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱུ་པ་ཡབ་སྐུ་ཁྱེ་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྲང་ངེས་ལ་
 དང་པོ་དེ་བྲང་དོན་གྱི་འང་བྲང་དོན་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྒྲོམ་ཆོད་ངེས་དོན་དང་
 ། མོང་ཆོད་བྲང་དོན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་གྱིས་བདག་
 བསྐྱོག་པ་ནི་ངེས་དོན་དུ་གནས་པ་༼༡༩༽ཀྱང་། བདག་སྐྱོག་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་
 ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ལས་མ་
 འདས་པའི་མྱིར་རོ། །ངེས་པའི་དོན་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 བསམ་བརྗོད་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
 མྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡང་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་སྒྲོས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞིག་རྟོན་མི་

དགོས་སམ་ཞེན། དེ་ནི་སྟོན་མི་དགོས་ཤིང་དེ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྟོས་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་
མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་
ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བ་དེ་གཟོད་མ་ནས་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་དུ་ལྷགས་པ་ཡིན་པས་དེ་འགོགས་ཀྱང་
མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྟུས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི།

སྤྲུམ་གྱི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་དང་། སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་
རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་ཚོགས་པ་
ནམ་པར་དག་པ་དེའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
ཐེ་བཅུན་གྱིས་ཕྱག་འཆལ་བར་མཛད་དོ། །

**ལྷ་པ་བརྒྱལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་གཉིས། བརྒྱལ་བ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ལ། ཡུལ་གང་ལ་བརྒྱལ། གང་ཟག་གང་གིས་བརྒྱལ། ཚུལ་ཐེ་
ལྷར་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།**

མཆོད་པར་བཙོད་པ་ན་བསྟོད་ཕྱག་གི་བྲགས་ལས་རྒྱན་ཚོམ་པར་དམ་
བཅའ་མཛད་པའང་ཡིན་ཏེ། འཕགས་གྲོལ་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་

བརྗོད་པ་༼༡༧༽འདི་ནི་དེའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མན་རག་འདི་
བཤད་སྐྱར་དུ་བྱའོ་སྙམ་པས་རྣམ་པར་བརྒྱལ་བར་བྱའོ་ཞེས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ་འདི་སྐྱར་བར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་
། ཤེར་འབྱུང་སློ་གྲོས་གྱི་རྒྱ་ཀ་ལས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་ཁོངས་སུ་འཆད་པ་དེས་ན་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ལས་འབྲེས་པ་ལ་བརྒྱལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་
སློ་ནས་ཕྱག་འཆའ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་བརྒྱལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཞན་དག་བྱམས་མགོན་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་
བརྗོད་པའི་སློ་ནས་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གང་དེའི་གཞི་དང་། གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་
རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པར་མཛད་
ན། སློ་རྒྱུང་འགའ་ཞིག་གིས་གཞི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་བྱོགས་དང་པོ་ལྟར་
ན་ནི། རྒྱན་རྩོམ་པའི་འབད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་དང་
། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་སྒྲོས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱབ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་ལ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་འདི་ལས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་

སྟོན་པའི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མ་གསུངས་པའམ། མི་སྒྲོས་པའི་
 སུང་ཁམས་སྒྱེ་མཆོད་ཀྱི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་ནི་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་ལ། ཡང་ན་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་འབྲུ་འདི་ལྟར་
 དུ་འང་བསྟོན་པར་མཛད་དེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མི་སྒྲོས་
 པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་དགག་པ་སྒྱུར་ནས་སྒྱོར་
 ༼༥༥༽བ་ནི་གོ་མ་བདེ་ལ། བསྒྲུབ་པའི་ཆོག་སྒྱུར་ནས་སྟོན་ན་གོ་བདེ་བ་ཡིན་
 བོ། །འདི་ལྟར་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་སྒྲོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་
 པ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་ཡོད་པས་སྒྲོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཀོད་པ་ཡང་བྱའོ། །ཞེས་
 འདོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་ཁ་ཁོ་ན་ཅམ་བཞེད་བྱར་སྟོན་པ་ལྟར་ན་འང་
 གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་འཐད་དུ་ཆུག་
 ན་འང་། སྤང་བྱ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མ་བསྐྱུས་པར་ཐལ་བས་
 གཉེན་པོ་རྣམ་བྱང་གི་སྤྱོད་ཁ་ཅམ་འདིས་ནི་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སུ་
 གང་གི་འང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་བས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་དོན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་པ་ཅམ་ཁོ་ན་བཞེད་བྱར་སྟོན་པ་ལྟར་ན་འང་རྣམ་པའི་མཆོན་
 གཞི་དང་བྲལ་ནས་རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་འཐད་དུ་ཆུག་
 ཀྱང་། རྣམ་པ་གཞི་དང་བཅས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བས་ཐར་པ་

དོན་གཉིས་ལ་མཁོ་བྱ་གཉིས་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་
བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ལོ་སྟུང་དུ་གཞན་དག་སེམས་པར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་སྟོང་བར་མཛད་དོ། །

འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱོགས་སྔ་སྟོང་བའི་དགོས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་
གཞན་ཕྱོགས་གྱིས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན། རྟོལ་བས་བརྗོད་པའི་ཉེས་
པ་འདི་གནས་པར་གཟིགས་ནས་དེ་སེལ་བའི་ཕྱིར་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
བརྒྱད་སྟོང་པ་འདིའི་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། ཐོགས་མེད་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་
གཞི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད། དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྦྱང་གི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་
ལམ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་འདོད། གྲུ་སྦྱུབ་གྱི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་རྣམ་པ་ཁོ་ན་
བརྗོད་བྱར་འདོད་པ། ཕྱོགས་༼༡༣བ༽དང་པོ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀག་
ནས་ཞེས་འགྲེལ་བར་མཛད་པ་འདིས་ལུགས་གསུམ་པོ་ལ་རྟོལ་བའི་ཉེས་པ་
འདི་གནས་ལ། སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱེ་ཀ་འདིར་ནི་ཉེས་པ་འདི་མི་གནས་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་བཞི། ལན་དངོས། ཤེས་བྱེད་གྱི་ཁྱུངས་དགོད་པ། སྤྱད་བྱེད་
གསུམ་པོ་དངོས་བརྒྱུད་པ། དོན་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་ནི།

བྱེད་གྱིས་བརྒྱལ་བའི་སྟོན་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་རེ་རེ་བཤོན་བསྟན་པས་
སྟོས་པ་དང་། སྤྱང་བྱའི་ཕྱོགས་མ་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་གཞི་བཅས་མ་བསྟན་

པའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་རྒྱན་འདིས་ཉན་ཐོས་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། སྤྲན་མེད་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་མཐའ་དག་དང་བཅས་པ་བསྐྱས་པས་ན། གཞི་གཉེན་རྣམ་པའི་བྱོགས་
གསུམ་གར་གྱི་མཁྱེན་པ་དང་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་
འདིས་བརྟམ་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཡང་གཞན་དག་མདོ་དང་རྒྱན་གཉིས་ཀ་ནས་མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་
སྤྲས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་དོན་གྱི་རྩ་ཐ་དད་པ་གསུམ་
བསྟན་པར་ཐལ། ཐེག་གསུམ་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་སོ་
སོར་སྟོན་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བསྟན་
པའི་བྱིར་སྤྲམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་དོན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཀྱལ་བ་
ཡིན་པ་དང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་དུ་འཛོག་པས། མདོ་
དང་རྒྱན་ལ་གཞུང་གི་རྩ་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པའང་
མེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་སྤྲོད་པ་ལ་གསུམ། ཡུམ་བར་མ་དང་། བསྐྱས་

བ་དང་། ཀླུ་པའི་ཁུངས་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱུས་ཚུལ་མངོན་
བསྟན། བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་མཚན་ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་གྱིས་རང་སྤྲས་འཕགས་པ་བཞིའི་མངོན་
རྟོགས་བསྐྱུས་པ་འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ཉི་བྲི་ལས་བཀའ་སྤྱལ་བ་ནི།
རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྫོགས་པར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྫོགས་པར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྫོགས་པར་
བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

མཁུན་གསུམ་དེས་འཕགས་པ་བཞི་ཀའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ན་སྤྱད་པར་
བྱེད་པའི་མཁུན་པ་གསུམ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། བསྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལོ་ཙཱ་བ་སློ་ལྟན་ཤེས་རབ་གྱིས་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་
ཡིན་ཅེས་གསུངས་ལ། བོད་སྤྱ་རབས་པ་གཞན་དག་ནི་མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེ་
སྤྱིའི་རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སངས་རྒྱས་སའི་མཁུན་
གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱིར་ཡང་མཁུན་གསུམ་སྤྱིའི་རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་
གྲུབ་པོ་ཟེར་རོ། །དེ་ལའང་འགའ་ཞིག་ནི་བྱེ་བྲག་རིགས་གཅིག་པས་སྤྱི་རིགས་

གཅིག་པར་ཡང་མ་ངེས་པའོ་ཞེས་སྒྲུབ། །

ཁོ་བོས་ནི་འདི་ལྟར་གོ་སྟེ། མཁུན་པ་གསུམ་ལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
པའི་ཡུམ་ཐ་དད་པ་དང་། སྤྱིའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་༼༡༧༧༽གཅིག་པ་
གང་ཡང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ཡུམ་གོ་ཚད་པོ་དེ་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་དེས་
གདུལ་བྱའི་རིགས་རང་སྤྲུལ་ཙམ་དུ་རུང་བའི་འཕགས་པ་འོག་མ་གསུམ་བསྦྱེད་
པར་རུང་བ་དང་། འཕགས་པ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་དེས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་
ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་མངོན་པར་རྟོགས་རུང་བའི་དོན་རྟོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའང་
དབུ་མ་ལ་དགའ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ནི་རང་
བཞིན་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་མིན་ཏེ། དབྱེ་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟན་
གྱི། རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོ། སངས་རྒྱུས་རྗེ་བཙུན་ཁོ་ནའི་
ཡུམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་གཡུང་པོ་ལྟ་བུའི་བྱེད་མེད་རིན་པོ་
ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་བསྦྱེད། དེའི་བྱིར་ན་ཡུམ་འདིའི་མཐུའི་ཆེ་བ་ནི་འགོ་
བ་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱུས་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ནར་བསྐྱབ་པས་
ན་རབ་ཏུ་མཆར་དུ་བྱའོ། །ཡུམ་གྱི་མཐུའི་བྱེད་པར་དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དག་
ཀྱང་གཞུང་གཞན་པས་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལས། འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འཇུག་པ་ཙམ་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་གཞུང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་
ཡིན་ལ། རྒྱུ་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱ་བའི་ཀླུ་དང་འབྲས་
བུ་མ་བརྟན་པས་གཞུང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཀླུ་བའི་ཡུམ་འདིར་ནི་
རིགས་ཐམས་ཅད་བརྟན་པས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྗེ་སྟོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུམ་
འདི་དུ་མར་སྐད་བ་དང་གཅིག་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་མཐུ་དང་ལྷན་པར་བརྟན་
པའི་ཕྱིར་ཀླུ་གསུམ་པ། ཞེས་སྒྲུས་སོ་ཞེས་གསུངས་༼ ༡༥ ཀ ༽པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ཀླུ་གསུམ་པ་ཞེས་སྒྲུས་པའི་དོན་གྱིས་འཕགས་པ་འོག་མ་གསུམ་
དང་། ཀླུ་བའི་ཡུམ་ཡུམ་གྲས་སུ་སྒྱུར་མི་རུང་བའི་མ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྲུང་
གནས་ཞི་བས། ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དེ་སྐྱེད་བྱེད་
རྒྱུའི་ཡུམ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ནི་བསྐྱེད་
བྱ་འབྲས་བུའི་གྲས་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་སྐྱེད་བྱེད་
རྒྱུའི་ཡུམ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུའི་གྲས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འབྲུང་བས། ཡུམ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་མཁྱེན་པ་དེ་རང་གྲས་འཕགས་པ་
བཞིའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་བཞིན་མངོན་པར་བསྐྱེད་ནས་འཆར་བས་མངོན་པར་རྟོགས་
ལ། དེ་ལྟར་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་ཅིང་འཆར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡུམ་དང་རང་
གྲས་གྱིས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་གྲས་སུ་འཛོག་ལ། ཀླུ་
དེས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་
ཉན་རང་གི། །ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་མཚན་དྲི་བ་དང་།
ལན་གྱིས་རྒྱ་མཚན་བཀོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་བ། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་སྤྲད་དུ་
ཐམས་ཅད་འཆལ་བ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱུན་མོང་མེན་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པ་ལགས། ཞེས་
དྲིས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེའི་ལན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ཏེ། ཤེས་པར་
བྱ་རྒྱའི་ཐམས་ཅད་འཆལ་བ་ཉིད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཡུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་སྟེ། བྱའི་གཞི་དེ་དག་ཀྱང་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་པར་
ཤེས་ཀྱི། དེ་དག་གིས་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་གདོད་མ་ནས་མ་སྟེས་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་

ནུམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་འོ། །ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་པའི་དྲི་བའི་ལན་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལའང་། དྲི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བོས་ནས། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་
ནུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཇལ་བ་སྟེ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དེས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནུམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པ་ལགས། ཞེས་དྲིས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནུམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་
པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
པའི་ལམ་གསུམ་པོའི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་གསུམ་པོ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱོད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནུམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ།
བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་བ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་
བྱས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ནུམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་

༼༡༥ན༽འགོད་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་མ་
སྦྱངས་པར་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱ་ལ།
རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ལམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟུས་སོ། །ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པས་
ཅིའི་སྤྲད་དུ་ལམ་གྱི་ཞེས་སོགས་དྲི་བའི་ལན་ཡིན་ནོ། །

འདི་སྐབས་སུ་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པས་
འཕགས་པ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་མངོན་རྟོགས་དེ་དེ་ལྟ་བུར་
མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་རིག་པ་དེ་ཡང་
བོད་པ་ལ་ལ་གཞན་རིག་གི་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་རང་
རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་ནས་མཐུན་དཔེར་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
ཤེས་བཞིན་བཀོད་པའང་སྤང་མོད། དེ་ལ་ཁོ་བོས་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་
རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
ཤེས་དང་མཐུན་དཔེར་སྦྱར་བ་ནི་འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེས་
འཕགས་པ་གཞན་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་ནས་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ལ།
རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་
གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་ཆང་བར་བསྐྱེད་ཅིང་རྫོགས་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་
ཅིང་དྲི་མ་མེད་པ་དེས་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའོ། །ལམ་གྱི་བྱ་

བའང་བྱས་པའི་དོན་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་སོགས་བྱས་
པ་ལ་བཤད་ན་འབྱོར་གྱི། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་ལ་བཤད་ན་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་
བའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པ་དང་འགའ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི། རྫོགས་
སྒྲིབ་༼༡༥༥༽སྤངས་གསུམ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་པའི་དོན་
ཡིན་པ་མཐུན་མོད། འོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་
བཤད་པས་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པ་དང་འགའ་ཅས་པ་
ནི་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་སྒྲིབ་པ་མཐའ་
དག་སྤོང་བའི་བྱིར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འཛིན་ལུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་
ནས་མི་སྤོང་བ་ནི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་བྱ་བ་གཙུག་པོར་གྱུར་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས། སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་དང་
ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཞེན་དོན་ལ་འགའ་བ་
མིན་ནོ། །

འོ་ན་ཡང་བདག་མེད་པ་གསུམ་རྫོགས་ན་སྐབས་དེར་ཉན་རང་གི་སྤངས་
རྫོགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སམ་ཞེན། རྫོགས་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་

གིས་འདི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་གི་ཤེས་པ་འཕམ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་རྫོགས་
པར་འཛོག་ལུས་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་གི་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ནི་
མིན་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤངས་པ་ཡོངས་སུ་མ་
རྫོགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། མདོར་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་སྤྲོས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་དེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར་འདོད་སྲིད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་
ཆ་ཅུང་ཟད་ཅིག་མ་སྤངས་པས་དམན་པའི་སྤངས་པ་མ་རྫོགས་པར་སེམས་ན་
ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེས་སྤང་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་ཀྱི་པམ་སྤྲོང་བ་
ལ་རྒྱུད་ཚོགས་གྲངས་གཞན་ལ་རག་ལས་ནས་མ་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཁྱོད་
བདེན་གྱི། དེར་སྤངས་པ་རྫོགས་པ་ལ་གོགས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་
ཞིག་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྲོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་མི་སྤྲོང་བ་ཙམ་ཞིག་གིས་དེར་
དམན་པའི་སྤངས་པ་མ་རྫོགས་པར་བཤད་མི་ལུས་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
ཐོབ་པ་དེས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ན་འང་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
བག་ལ་ཉལ་གྱི་མིང་ཅན་དེ་སྤང་དགོས་པས་མ་བྱུང་ཅེས་ལུང་ཆོས་པ་སྤྱི་ལ་
གྲགས་ཤིང་། དེའི་འདོད་པའི་མཐར་ཐུག་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ལུས་པ་དེ་ཉོན་
མོངས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྐྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་

གསུངས་ལ། འཕགས་པ་གོལ་སྒྲེའི་གཞུང་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བག་ལ་ཉལ་དེ་
ཉོན་མོངས་པ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཁོ་བོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྒྱད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྤྲོད་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་
བཤད་པ་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལ་ལ་དག་ཉོན་མོངས་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་རྒྱད་རབ་ཏུ་མ་
ཞིབ་བུད་པ་དང་། སྤྲིད་པར་འཆིང་བུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་སྡུ་བྱི་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་སྤངས་ལ། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པས་རྣམ་པ་བྱི་མ་དེ་མ་སྤངས་པ་ཡིན་ཅེས་སྒྲུབ་འདང་འཐད་པ་མིན་ཅིང་།
སྤྲིད་པར་འཆིང་བུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་བྱང་སེམས་བདེན་མཐོང་གི་
རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་སྤྲིད་པར་མི་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། སྤྲིད་པར་འཆིང་བུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་༼༡༧༽པ་ཡོད་ན་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷན་བྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཡིན་དགོས་ལ། དེས་
ལྷན་བྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འཕེན་འགྲུབ་ཀྱི་སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །སྐྱིར་སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བ་
འགྲུབ་བུད་ཀྱི་རྒྱུའི་སྤྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ཞིག་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ལ་ཡོད་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་། དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་སྤྲིད་པར་འཆིང་

བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སྤངས་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བར་
འཛིང་བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཛད་པ་
བརྒྱུ་གཉིས་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་ལའང་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་གིན་ཏུ་ཐལ་ཆེས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་དོན་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་
པའི་འདོད་སྲིད་གྱི་བག་ལ་ཉལ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །

གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་གང་ཡིན་
པ་རྫོགས་ན་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ༡ ཆོས་ཤེས་
ནས་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། ༢ སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པར་
ཐལ་བ་དང་། ༣ མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་དང་ལྷག་མེད་གྱི་བྱང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ་
ལོ་ཞེས་སྒྲུའོ། ། ༡ ཐལ་བ་དང་པོས་མི་གཞོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པར་བྱ་
སྟེ། དམན་ལམ་རང་གཞུང་གི་བད་ཆད་དུ་ཤེས་པ་ཚོགས་བརྒྱད་དམ་བདུན་གྱི་
རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་པས། བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་དེ་རྟེན་བྱེད་གྱི་
ཡིད་ཀྱང་བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་བཤད་པར་མ་
མཛད་པའི་དོན་གྱིས་བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ན་དེ་རྟེན་བྱེད་གྱི་ཡིད་ཀྱང་
མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་སོང་བ་ཡིན་ལ། གནས་ཚད་དུ་ནི་དེ་རྟེན་བྱེད་གྱི་ཡིད་
གྱི་ལྷག་མ་ཕྱང་བད་མ་ལུས་པའང་མ་༼༢༽ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ཐེག་པ་
ཚེན་པའི་ཐ་སྟོད་དུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་དེ་རྟེན་བྱེད་གྱི་ཡིད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་

སློབ་པ་པོ་དེས་དམན་ལམ་སློབ་དུ་སོང་མ་སོང་གང་ཡིན་ཀྱང་བྱད་པར་མེད་
པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཤེས་པ་ན་རྟེན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཀྱང་དེ་བརྟེན་
པའི་ཡིད་མ་སྤངས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ༡ ཐལ་བ་གཉིས་པས་མི་གཞོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དམན་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སློབ་པ་སྤངས་པར་ཐལ་བེར་ན་
ནི། འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་སྟོམས་འཇུག་གི་སློབ་པ་སྤངས་པར་ཐལ།
ཉོན་སློབ་སྤངས་པའི་བྱིར་ཞེན་ནི། བྱ་བ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ༢ ཐལ་བ་
གསུམ་པས་མི་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་རྫོགས་སློབ་སྤངས་
གསུམ་མཐར་མ་བྱིན་པར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་དང་
མྱ་ངན་སྤོང་ཐོབ་པར་ཆེད་དུ་ག་ལ་གཉེར། ཆེད་དུ་གཉེར་ན་དེས་དེ་ཐོབ་པར་
ཐལ་བ་ལ་འདོད་པའི་ལན་ཐེབས་སོ། །འོ་ན་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཏུ་
ལྷགས་པའི་ཆོས་སྐྱེད་ཀྱི་ལ་ངོས་འཛིན་ཅིང་། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཉོན་སློབ་ཅམ་
སྤངས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། སློབ་པ་གཉིས་སྤངས་པས་བྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་མྱ་ངན་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲ་མ་ནི་དམན་པའི་དགྲ་བཙུམ་པ་
ནམས་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །འོ་ན་དམན་པའི་དགྲ་བཙུམ་
པ་དེས་ཆོས་སྐྱེད་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། ཆོས་སྐྱེད་དང་མྱ་ངན་གཉིས་

གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྒྲོན་དེ་
 ཡང་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་། ༡༥༧ ། འདས་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་དང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་སྐྱེ་དང་། ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་དགོས་པ་རྣམས་མི་
 གནས་པའི་མུང་འདས་གོ་ཆོད་པོ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དམན་པའི་
 མུང་འདས་ནི་མུང་འདས་ཉི་ཆོ་བ་ཡིན་བས། དམན་པའི་མུང་འདས་མངོན་དུ་
 བྱས་པས་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པར་མི་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ངེས་དོན་དུ་འང་
 གནས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མུང་ན་འདས་
 གཞན་མེད། ། ཅེས་འབྱུང་བས་སོ། ། འོ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མི་གནས་པའི་མུ་
 ངན་ལས་འདས་པ་གོ་ཆོད་པོ་དེ་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེན། རྫོགས་
 སྒྲོན་སྐྱེངས་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། རྫོགས་སྒྲོན་
 སྐྱེངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་དུས་མིན་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་
 པ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆད་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བ་དང་། མཐར་
 ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་མི་ཆང་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་ངོ་། ། དེ་ལྟར་རྫོགས་
 སྒྲོན་སྐྱེངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་བར་གདམས་
 ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བདེན་པ་མཐོང་བ། དེ་གསུམ་མ་བྱས་
 པར་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་སྐྱེངས་ཏེ་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་
 གདམས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱའི་རིགས་ཅན་ཞིག་སྤྱི་དམ་ཞེན།

སྲིད་དེ། མདོ་ལས། མི་སྦྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་བོའ་བར་འདོད་ན་ཞག་བདུན་
གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་འདྲ་
དེ་མི་སྲིད་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་མི་སྦྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་བོའ་བའི་བཟོད་པ་དེ་
གང་ཞེ་ན། འཕགས་གྲོལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་བཟོད་དང་པོ་ལ་བཤད་པས་དེར་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་༼༡༧༽ན་པོར་
དེ་ལ་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲེམས་པས་ཞག་བདུན་ན་ནམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་བྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་དུས་མིན་པར་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ནི་གོ་ཆོད་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དེ་གསུམ་མཐར་མ་བྱིན་པས་ཆོས་
དབྱིངས་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་གཟུགས་སྐྱའི་སངས་རྒྱས་ནི་གོ་ཆོད་པོ་དེར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རྫོགས་སྒྲིབ་སྦྱངས་གསུམ་དངོས་དེ་གང་ཞེ་ན། དང་པོར་སྒྲོན་ལམ་
རྫོགས་པའི་ཆོད་ནི། རི་སྲིད་ཆོས་ཉིད་ལས་ལྷང་བ་མེད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གཟུགས་
སྦྱ་གཉིས་ལས་གཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་རྟག་པ་ནི་སྒྲོན་པ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་
ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཆོགས་གཉིས་པོ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་དེ་མི་འབྱུང་ལ།
ཆོགས་གཉིས་པོ་རྫོགས་པ་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་སྦྱ་
ལས་མ་གཡོས་པར་གཟུགས་སྐྱས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་

པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པས་ཚོགས་གཉིས་པོ་ཡོངས་སུ་གོམས་པར་བྱས་
པའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་རུང་ལ།
གཉེན་པོ་ཡོངས་ཚོགས་སྒྲིབ་པ་ལའང་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་དགོས་ཤིང་
། དེ་ལྟར་ན་གཉེན་པོ་ཡོངས་ཚོགས་དེས་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པར་
སྒྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཚོགས་གཉིས་ཚོགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡོངས་
ཚོགས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཡོངས་ཚོགས་སྤངས་པ་དེས་དེའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པ་ནི་སྟོན་ལམ་ཚོགས་པའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་ན་
ཚོས་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཚོས་སྐྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར་གཟུགས་སྐྱུས་གཞན་གྱི་
དོན་བྱེད་ན་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པའི་དུས་ཀྱང་དེས་དེ་ཅི་སྟེ་མི་བྱེད་ཅི་ན།
༼༡༧༥༽ལ་ལ་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པས་དེས་དེ་བྱེད་པའི་གོ་བཀག་པ་ཡིན་ཟེར་
མོད། །ཁོ་བོ་ནི་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་ཚོས་སྐྱུས་
གཟུགས་སྐྱུའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་མི་སེམས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་སྤངས་མ་སྤངས་གང་ཡིན་
ཀྱང་མཚུངས་པར་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་སྐྱུ་དེ་དབྱེ་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཚུལ་འདི་ནི་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའོ། །འོ་ན་གཞན་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཚོས་ཅན། སྟོན་
ལམ་ཚོགས་པར་ཐལ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་སྐྱུ་དེས་སྟོན་ལམ་
ཚོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་
ཉིད་ཀྱི་ཚོས་སྐྱུས་སྟོན་ལམ་ཚོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དྭགས་ཀྱིས། ཚོས་ཅན་

སེམས་ཅན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བསྐྱབ་ལུས་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་
འགའ་ཞིག་གིས་སེམས་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པ་པོ་དེ་
ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གང་གིས་བསྐྱབ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་
ཞུགས་པའི་ཆོས་སྐྱེད་སེམས་ཉིད་ལ་གྲུབ་པས་ལམ་སྐྱབ་པ་པོའི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་
པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་བྱིར་སྐྱེམ་ན། དེ་ཡི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་
ལམ་སྐྱབ་པ་པོའི་རྒྱུ་ལ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པ་
དེ་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་རང་གི་རྫོགས་བརྒྱབ་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། བྱང་
སེམས་ལམ་སྐྱབ་པོ་དེ་ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའ་ནས་འགགས་པས་བྱང་སེམས་དེས་
སྟོན་ལམ་རྫོགས་པ་ག་ལ་སྲིད། འོ་ན་ཡང་གཞན་དག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོན་
ལམ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་དེ་ཆོག་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དོན་དུ་དེ་སྟོན་ལམ་
རྫོགས་མི་ལུས་པར་ཐལ་སྐྱེམ་ན། དེས་པའི་དོན་དུ་ནི་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོན་ལམ་རྫོགས་པ་དེ་རང་རྒྱུད་དང་ལྡན་༼ ༣༠ ག ༽པར་ཐོབ་མི་ལུས་ཀྱང་། བྱང་
སེམས་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་སྟོན་ལམ་གཞོད་མ་ནས་རྫོགས་པར་ཡོད་པ་དེ་
ཉིད་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་མས་གཡོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དེ་བསལ་བ་ལ་མཐུ་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་དེས་དེའི་སྒྲིབ་པ་དབུལ་བར་ལུས་ལ། དེའི་ཆོན་དབུལ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེ་
ཟད་པ་དང་། དབུལ་བྱེད་བྱང་སེམས་དེ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་གིང་གཉིས་དུད་པ་ལས་མེ་བྱང་བ་དེས་གིང་ཆོག་པ་དང་མེ་གི་བ་

གཉིས་དུས་མཉམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་རྣམས་སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་
འཛང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་ཟོར་ཡང་བའི་དབང་དུ་བྱས་
སོ། །ལུགས་འདི་ནི་ངེས་དོན་ལ་ཞིབ་པར་བརྟགས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ།
སྐལ་བ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་རེ་ཀན་གྱི་གསང་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཅན་སྤྱོད་པར་བྱས་པའི་ཚད་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གང་ལ་སྣང་དུ་རུང་
བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཡོངས་སྐྱེལ་གང་རུང་གི་གཟུགས་སྐྱེ་མཆོག་དམན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལྟ་
བར་དབང་བའི་སྤྱོད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་སྐྱེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་
ལ། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱོད་པའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །

ཞིང་སྤྱངས་པའི་ཚད་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་རྒྱ་མཐུན་
པ་ཟབ་པའི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དང་སྐྱེ་གསུམ་པོ་དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ཞིང་དེ། ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱས་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་ལས་གྲུབ་པའི་ཡོངས་
སུ་དག་པའི་ཞིང་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཞིང་སྤྱངས་པའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་ལའང་། དྲི། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

བཙུམ་ལྟན་འདས་ཞེས་བོས་ནས། རྒྱ་མཚན་༼༣༠བ༽ཅིའི་སྤྱད་དུ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དགྲ་བཙུམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བསྐྱས་པ་ལགས།

ཞེས་དྲིས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ནས། རྣམ་པ་སྟེ་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་དག་དང་། ཏྲགས་སམ་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་གང་དག་དང་། རྒྱ་དང་མཚན་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་གང་དག་གིས་ཚེས་རྣམས་རབ་ཏུ་བརྗོད་པའི་དོན་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་གནས་ཚུལ་དུ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་ལས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་ཏྲགས་དེ་དག་དང་མཚན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་དེས་ན་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་བྱའོ་ཞེས་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་སྤྲད་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུས་པའི་ཁྱད་པ་ནི།

ཡུམ་བར་མ་ལས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་སར་བསྐྱབ་འདོད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སར་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་པའི་ཁྱད་སྔགས་དགོད་པ་ནི།

རྒྱས་པ་འབྲུམ་པ་ལས་ཀྱང་དོན་འདི་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྤྱད་བྱེད་གསུམ་ངོས་བརྒྱད་པ་ནི།

སྤྱད་བྱེད་མཁུན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ནི། དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྣམ་པ་མི་རྟག་༼༡༽ནི་པ་ལ་
སོགས་བཙུངས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྒྲོན་པ་བསྒྲུལ་པས་འབྲས་བུ་
སྤང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་བསྒྲོག་པ་སྟེ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ནི་རྟོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཡུལ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་
ཤེས་པ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་པ་སྤྱད་པ་དང་ལ་
སོགས་པས་བསྐྱས་པ་སྒྲིན། སྒྲིན་པ་གྲོལ། གྲོལ་བ་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ཅན་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་
དམིགས་ཤིང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུས་ནི།
རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་
དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་དོན་དམ་བདེན་པ་མི་བསྐྱེད་པར་རྟོགས་པ་དང་།
མ་རིག་པའི་ལེན་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

མཚམས་སྐྱོར་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
མཐུ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འདིས་ནི། ཀླུ་བའི་ཡུམ་ལས་འབྱུང་བའི་མངོན་
རྟོགས་སྤྱོད་པ་དེ་བ་མ་བསྟུས་པར་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པས་ན་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་རིལ་བོ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་སྤྲས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་
༼༡༽འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ཞེས་པ་ནས་
བཟུང་། འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་བཀལ་ལན་དུ་ངེས་
པ་གཞུང་དོན་དུ་གནས་སོ། །

**གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།**

རྗེ་བཙུན་གྱིས་དངོས་སུ་མཆོད་པར་བརྗོད་ནས་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་
དགོས་འབྲེལ་གྱིས་འཇུག་ཐབས་སུ་བྱས་ཏེ་འཇུག་ཡུལ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ལ་
འབྲོད་སྐྱོར་བར་བྱེད་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིས་མདོའི་དོན་གྱི་བཤད་ཐབས་སུ་ངེ་ལྟར་སྒྱུར་ཞེ་ན།
སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། མདོའི་དོན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་
རྣམ་པ་ལྟེ་སྟོན་ནས་བཤད་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་
ངག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། གང་ཞིག་བདག་ལས་སྟོད་མན་ཞིང་
། །མདོ་རྣམས་འཆད་འདོད་དེ་དག་ལ། །མན་ངག་ཅུང་ཟད་སྒྱིན་པར་
བྱ། །དགོས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆིག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་
སྒྱུར་བཅས། །བརྒྱལ་ལན་བཅས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལ། དེ་
དག་གི་བཤད་ཐབས་གྱི་གོ་རིམ་ནི། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མདོ་དོན་ཆེ་བ་
ཉིད་ཐོས་ནས། །ཉན་པ་དང་ནི་འཛིན་པ་ལ། །ཉན་པ་པོ་དེ་གྲུས་བྱེད་
པས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། །དགོས་པའི་དོན་ནི་བསྐྱུས་དོན་
ལས། །དེས་གྲུབ་དེ་ནི་ཆིག་དོན་ལས། །གོ་རིམ་རིགས་པ་སྔ་སྟོན་གྱི་དག །མི་
འགལ་བ་ནི་གཉིས་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱིར་ན། བསྟན་བཅོས་གྱི་དང་
པོར་དགོས་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ནས་བསྟན་བཅོས་གྱི་༼ ༡༢ ༽དོན་
བསྐྱུས་ཏེ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ནས་ཆིག་དོན་དག་བཞུགས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། གོ་
རིམ་མི་འབྲུགས་པར་མཚམས་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་པ་དང་། བརྒྱལ་ལན་ལ་ནི་རིགས་
པ་དང་མི་འགལ་བའི་བརྒྱལ་ལན་དང་། སྔ་སྟོན་མི་འགལ་བའི་བརྒྱལ་ལན་ནོ། །
དོན་དེས་ན་ཉི་སྟངས་དང་བརྒྱུད་སྟངས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་

བརྒྱལ་ལན་དགོས་འབྲེལ་གྱི་འོག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། བརྒྱལ་ཏུ་གྲུ་མ་རིས་ཀྱང་།
བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དམ། །ཡང་ན་ལས་ནི་འགའ་ཞིག་ལ། །ཇི་
སྟེན་དགོས་པ་མ་བཟོད་པར། །དེ་སྟེན་དུ་ནི་སྤྲོས་འཛིན་ཅས། །ཞེས་པ་དོན་ལ་
ཞུགས་པར་གཟིགས་ནས་འབྲེལ་ཆེན་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གོང་དུ་མཆོད་བཟོད་
ལ་བཤད་པ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲེལ་ཆེན་ལས་
དགོས་འབྲེལ་གྱིས་དགོས་དོན་དང་། །ལུས་རྣམ་གཞག་གིས་བསྐྱུས་དོན་དང་
། །ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱིས་ཆོག་དོན་སྟོན་པར་གསུངས་ལ། །མཚམས་སྦྱར་
དང་བརྒྱལ་ལན་ནི་སྐབས་དང་སྐབས་རྣམས་སུའོ། །འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་
ལ་མཆོན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། །ཁྱེ་ཀ་འདི་ཉིད་དུ་འང་དེ་ལྟར་བཤད་ཐབས་གྱི་
ཡན་ལག་རྣམས་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

དེ་ནས་དགོས་པ་ཉིད་ལ་དགོས་འབྲེལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་
ལ། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་
པར་འདོད་པ་དང་། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་སོགས་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་
དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། །བུམ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་
སོགས་གཞུང་མཛེས་བྱེད་ཁོ་ན་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་།
བརྒྱ་ཕྱིས་ནི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་དང་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་༼ ༣༡༽ ། །དང་གཞུང་
མཛེས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་ག་ཡང་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པར་བཞེད་

ལ། དེ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་
དེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཚད་ལྡན་གྱི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་པས་
ནོངས་པ་མེད་དོ། །

ཁོ་བོས་ནི་དགོས་པའི་དོན་ལ་འདི་ལྟར་དུ་འཐད་པར་མཐོང་སྟེ། བསྟན་
བཅོས་གྱི་གྲུང་དུ་དགོས་པ་སྟོས་པས་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱིས་བྱས་བསྟན་བཅོས་དེ་
དོན་དུ་གཉེར་གཞིའི་བསྟན་བཅོས་དེར་རིག་ནས་གྲུས་པས་ལེན་ཅིང་འཛིན་
པའི་ཆེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལ་ལོག་པར་མི་
རྟོག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་སོ། །ཉིང་དགོས་ནི། དགོས་པ་དེ་ཐོས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་བསྟན་བཅོས་ལེན་པ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་
དོན་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་
དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྦྱིས་བྱའི་དོན་ནི་རྫོད་བྱེད་ངག་ །ཡོངས་བརྟགས་
དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱ་མིན། །ཅེས་སོ། །

འདི་ལ་འགའ་ཞིག་དགོས་པ་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་དགོས་མེད་སོགས་གྱི་
ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་ལུས་ན། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང་
དགོས་པ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིམི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་
ལྟ་བུའི་སྟོ་ཡང་དག་པ་སྦྱེ་བ་ལ་ཡང་དགོས་པ་རྒྱུད་པ་བརྗོད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དཔེར་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་མ་གོ་བ་ཡིན་

ཏེ། དགོས་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ངག་བཀོད་པས་ནི་ལོག་ཏོག་སེལ་བར་རྣམ་པ་དེ་
གཞལ་བྱ་གནས་གསུམ་པར་འཕོ་བ་ན་ཡུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་དགོས་(༡༩༩༩)འབྲེལ་གྱི་ངག་བཀོད་པ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་ཏོགས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ངེས་ཏོགས་དེ་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་དེ་གཉིས་ལ་བདག་གཅིག་
པའམ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །དེས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་
མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་པོ་དེ་
མདོར་བསྡུས་ནས་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པར་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་རྒྱས་
བསྡུས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཙམ་མ་གཏོགས་བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་
བསྐྱེད་བྱའི་གནས་དང་། ལུས་ཙན་ངག་གི་དགོས་འབྲེལ་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་
བསྐྱེད་པའི་གནས་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པས་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་བརྟེ་
བ་ནི་མཚར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡུམ་བསྡུས་པ་དང་པོར་བསྟན་ནས་ཡུམ་རྒྱས་
པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ན་དེས་དེ་ལ་ངེས་ཏོགས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་མི་རྣམས་པར་
ཐལ། ཡུམ་རྒྱས་པའི་ངེས་ཏོགས་དེ་དང་། ཡུམ་བསྡུས་པའི་ངེས་ཏོགས་དེ་
གཉིས་བདག་གཅིག་པའམ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
སྒྲ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །

ཡང་རི་སྐད་དུ། གང་སྤྱིར་འཛིག་ཏེན་དོན་གཉིས་ནི། །ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་
འཇུག་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པས། དོན་འགྲུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་དགོས་
འབྲེལ་གྱི་ངག་བཀོད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལའང་ལ་ལ་དག་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་
ན། ཐེ་ཚོམ་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་མི་བྱས་
ཤིག། །འབྲས་འཛོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། མི་བྱས་ན་འབྲས་
ཚོས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་ནས་འཇུག་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་བྱ་བ་གང་བྱེད་པའི་དགོས་པས་ཉིང་དགོས་
༼ ༣༩ ༽ ཐོབ་པར་ངེས་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་སོང་དང་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བ་གཉིས་
ཡོད་པ་ལ། སྒྲོན་སོང་ལྟར་ན་ཁྱོད་གྱི་དེ་བདེན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བ་
ལ་དགོས་པ་དེས་བརྒྱམས་པའི་བརྒྱམ་པ་ཉིང་དགོས་ཐོབ་མི་ཐོབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
ནས་འཇུག་པ་ན། བཟོད་ཐོབ་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པ་ན་དགོས་པ་
ལ་འཇུག་ཅིང་ཉིང་དགོས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་དགོས་འབྲེལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བརྒྱུད་པ་ལ། སྒྲོན་བྱ་ངག་ཙམ་དང་
འབྲེལ་བའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ནི། ངག་དེས་བསྟན་བྱའི་དོན་ནི་བརྗོད་བྱ། ངག་
དེར་བསྟན་གྱིས་བརྗོད་དོན་རྟོགས་པ་དགོས་པ། དགོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་
བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་དེ་ཉིང་དགོས། ཉིང་དགོས་དགོས་པ་དང་འབྲེལ། དགོས་པ་
དགོས་པའི་འབྲེལ་བ་ངག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །སྒྲོན་བྱ་དགོས་འབྲེལ་

གྱི་ངག་དང་འབྲེལ་བའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ནི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་གནས་
 པའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་པོ་དེ་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་བརྗོད་བྱ། དགོས་འབྲེལ་གྱི་
 ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ལ་དགོས་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཐོག་མར་
 གོ་བ་དེ་དགོས་པ། གོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་
 བྱི་ཉིང་དགོས། ཉིང་དགོས་དགོས་པ་དང་འབྲེལ། དགོས་པ་དགོས་འབྲེལ་ངག་
 དང་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །སྟོན་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་
 དགོས་འབྲེལ་བཞི་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ།
 རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱད་བདེ་སྤྱད་ཉེན་གསུམ་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ།
 རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དགོས། ཉིང་དགོས་
 དགོས་པ་ལས་བྱུང་། དགོས་པ་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་དེ་འབྲེལ་བའོ། །

དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་དེ་ལ་དགོས་པ་༡༤ནི། འབྲེལ་བཞི་པོ་དེ་དངོས་སུ་
 བསྟན་པར་འོས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དངོས་སུ་མ་
 བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཅིང་གཅིག་ཟད་པ་ཡིན་
 ཏེ། གང་ལ་བརྗོད་བྱ་དགོས་པ་ཉིང་དགོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡིན་ན་དེ་ལ་
 འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་བྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་བཞོད་པར་འབྲེལ་
 བ་དམིགས་རུང་བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །

འོ་ན་རྒྱན་གྱི་ཆོག་སུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་འབྲེལ་ཇི་ལྟར་

སྟོན་ཅིན། ཀླུ་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཅིང་། གཞན་གྱིས་
ནས། འགྱུར་ཡན་ཆད་གྱིས་ཉིང་དགོས་སྟོན་ལ། ཕྱིར་མན་ཆད་གྱིས་དགོས་པ་
བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ནི་ཤུགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པ་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་
ལས། འབྲེལ་བ་ནི་དགོས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། འབྲས་
བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྱུང་ལ། ཡང་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་ཚུལ་
གྱིས། འབྲེལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ། །དངོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད། །འོན་
ཀྱང་དེ་ནི་རྣམ་བཅད་ལས། །དོན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཅིས་འབྱུང་བ་
ལྟར་རོ། །

འདིར་ཆོས་སྟོད་བཙུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཆོས་སྟོད་བཙུ་དེ་རྣམ་
མཁེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཙུ་པོ་ཉིད་ལ་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་
ལས། དེ་ལ་འབྲས་བུ་བསྟན་པས་བྱང་ཚུབ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ན་དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་
བ་ལྟར་རོ། །

འདིར་རྣམ་མཁེན་དང་ལམ་གཉིས་སུ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་༼ ༣༤ བ༽ ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན་
པ་ལས། སོགས་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་

བསྐྱུས་ནས་ལམ་གཤམ་པ་ཉིད་སོགས་མངོན་ཏོགས་བརྒྱད་པོ་དག་གི་དོན་ཚད་
བར་སྟོན་མའི་དོན་བཞིན་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པས་འདི་ལ་བཤད་པ་གང་། །ཞེས་པ་
ལས་འཕྲོས་ནས་འགྲེལ་བར། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་
སོགས་ཞེས་པའི་སྟོན་ནས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་འདིར་བཤད་ཅེས་པ་
དང་། གོང་དུ། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་སྣ་ཚོགས་འདི་གསུངས་པ། །ཞེས་པས་ཀྱང་
བཙུམ་ལྡན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་
སྟོན་པར་མཛད་པ་ཞེས་པ་དང་སྦྱར་བའང་ལུགས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་
། འཕགས་པའི་ཉི་སྤང་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀར་མཆོད་
བརྗོད་གྱི་བརྒྱལ་ལན་དགོས་འབྲེལ་གྱི་འོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེས་
ན་བསྟན་བཙུམ་གྱི་མཆོད་བརྗོད་གྱིས་མདོའི་སྤྱིང་གཞིའང་སྟོན་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ནོ། །དར་ཁྲི་ཀ་ཏུ་མཆོད་བརྗོད་དང་སྤྱིང་གཞི་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་སྤྱིང་གཞིའི་བཤད་པ་གཞན་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་རང་གར་
ནོ། །

དེ་ལྟར་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིར་གྲངས་ངེས་སམ་ཞེ་ན། གྲངས་ངེས་པའི་
ཐུལ་ལ། འོག་ཏོག་བསལ་བྱ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ལས་སེལ་བྱེད་དགོས་
འབྲེལ་གྱི་ངག་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་བས་ན་
འདུལ་བའི་མདོ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མེད་པར་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་

པར་བྱ་བ་བསྟན་དོ། །འབྲས་བུ་མེད་པར་དོགས་པ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་
བརྗོད་དོ། །ཐབས་མེད་པར་དོགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་བཤད་
དོ། །འདོད་པའི་དོན་༼ ༣༥ ༽བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགོས་པའི་དགོས་
པའང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྟན་བྱའི་དགོས་འབྲེལ་བཞི་པོ་དེ་ལ་ཞེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
དགོས་སོགས་གཞན་གསུམ་པོ་དེ་བརྗོད་བྱ་ལས་རྩལ་ཐ་དད་པ་མིན་པ་དང་
། དགོས་པ་དེ་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྩལ་ཐ་དད་པ་
མིན་ལ། ཉིང་དགོས་དང་དགོས་པ་གཉིས་ནི་ཡན་ཚུན་རང་གི་ངོ་བོར་རྩལ་
གཅིག་པར་རུང་བ་མིན་ཏེ། དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དོ། །དངོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཚེས་བཞི་ནི་དོན་སྟངས་དུ་གྲུབ་པའི་དགོས་
སོགས་བཞི་པོ་དེ་སྐྱེས་བུའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་བྱད་པར་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྩལ་ཐ་
དད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོའི་སྟངས་གི་དགོས་སོགས་བཞི་པོ་དེ་སེལ་བའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པས་ངོ་བོ་འང་མེད་དོ། །དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་བརྗོད་པར་རུང་བའང་
མིན་ཏེ། རི་སྐྱད་དུ། དཀའ་དང་མི་རྩལ་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་
བརྗོད་བྱ་མིན། །ཅེས་འབྲུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ། མཚམས་སྒྲུབ་བ། ཅུ་བ། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱེ་བོ་རན་པ་སྒོ་གོས་དམན་པ་དག་གིས་འདི་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་དེ།

བཙུག་ལྷན་འདས་ཀླུ་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་པ་བྱུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུམ་ཀླུ་པ་དེ་
དང་འབྲིང་བསྐྱུས་དེ་ལས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་
གཞན་པ་སྤྲུང་ཡང་བཙུག་ལྷན་འདས་ཉན་རང་འཕགས་པ་མ་ཀླུ་པ་ལས་ཀླུ་པ་
བ། བྱམས་པས་ཀྱང་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་
སྟུང་དུ་དོགས་༼༣༥༽པ་བཟང་པོ་མིན་པ་དེ་བསལ་བའི་བྱིར། རྗེ་བཙུན་གྱིས་
རྒྱན་མཛད་པའི་ཐོག་མར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་ལྷན་པ་དག་དོན་བཞི་ལ་དོན་
འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་བཙུག་ལྷན་འདས་བྱུང་བ་
ཆེན་པོས་གསུངས་པའི་ཀླུ་པའི་ཡུམ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཙུག་འདིར་
བཛྲོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་
། འབྲེལ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་ནི་བསྟན་བཙུག་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་པོར་
གསུངས་པ་ནི་འདི་སྟེ་འོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །

གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་སྤྱོད་བཙུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །

མདོ་དོན་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། གློ་དང་ལྷན་པས་མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར། །

བདེ་སླག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་ནས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
དེ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ལམ་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་
ལས་བཤད་པའི་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་ནི་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཡང་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། ། བྱི་རོལ་པ་སོགས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་
སྟོན་བཙུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བསྐྱབ་པ་མདོའི་དོན་ཟབ་མོ་དྲན་པ་ལ་ཉེ་བར་
བཞག་ནས་བསྒྲམས་པ་ན་བྱང་སེམས་གློ་དང་ལྷན་པས་ཚོས་གྱི་སྐྱུ་མཐོང་བར་
འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའོ། ། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་
ནི་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་དོན་
བདེ་སླག་ཏུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པ་
ནི་དགོས་པ་ཡིན་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་བཞི། བརྗོད་བྱ། འབྲེལ་བ། ཉིང་དགོས། དགོས་པ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དེས་
མདོན་པར་རྟོགས་པ་ལྷག་མ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཚོན་པར་
༼ ༣༤ ༽ བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷུང་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་
དང་། ཆོས་གནང་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཉེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་
ལ་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་
པ་གསུམ་ཆར་ལས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟན་
བཙུག་འདི་ཉིད་ཀྱི་འང་བཟོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཟོད་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཙུག་འདི་དང་། བཟོད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
བརྒྱད་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་
བསྟན་བཙུག་འདིའི་འབྲེལ་བར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཕྱི་རོལ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་ལས་ཅིག་གོས་ཉན་རང་གི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དག་བཙུག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པར་
མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པས་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་
པ་ལས་བྱུང་བའི་གཤམ་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་མ་བྱུང་བའི་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐབས་
ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ཏེ། གཞན་གྱི་དྲིང་ཅི་ལའང་མ་རག་པར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་
དུ་ཆས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཆོགས་གཉིས་གོམས་པའི་མཐུས་ཉམས་སུ་བྱུང་བ་རྣམ་

པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ལ་གྱིན་ཏུ་གསལ་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་
ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཞིན་ཡང་དག་པ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་
གྱུར་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་༼ ༣༤ བ ༽ བ་སྐྱབ་
པ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་སྤྱོད་བཙུ་བསྐྱབ་པའི་དྲན་པ་
ལ་ལེགས་པར་བཞག་ནས་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཏུ་
འགོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་
བཙུའི་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་སྟེ་ཉིད་
དགོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི།

དགོས་པའི་དགོས་པ་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་པོས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པ་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྤག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་འདི་
བརྒྱམས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཛོན་རྟོགས་ཉིད་བཤད་པ་

ལ་གསུམ། ཀུས་པ་ལ་མེས་པའི་གང་ཟག་ལ་བརྒྱད་དུ་སྤྱེ་སྤྱེ་བཤད་པ། བར་པ་
ལ་མེས་པའི་གང་ཟག་ལ་དོན་དུག་ཏུ་བསྟན་པ། བསྟུས་པ་ལ་མེས་པའི་གང་
ཟག་ལ་དོན་གསུམ་དུ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དེ་ལ་འང་བརྒྱད་དང་། དུག་དང་། གསུམ་དུ་སྤྱེ་བར་མཛད་པ་ནི་བསྟུ་སྐྱོའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གངས་གྱི་རྒྱུ་པར་གཞག་པ་གསུམ་དུ་བཅད་པ་ཡིན་ལ། ཆེག་
དོན་མི་འབྲ་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་སྒོལ་བ་དད་པ་གསུམ་དུ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི་
མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འང་རི་སྐད་དུ། ཡུམ་ཀུན་ལ་འང་། །དོན་བསྟུས་དེ་ཙམ་
ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་འབྲུང་བས་སོ། །མདོར་ན་བརྒྱད་པོ་དེའི་དོན་གྱི་ཆ་རིམ་
བཞིན་དུ་བསྟུས་ཚུལ་ལ་མི་འབྲ་བ་གསུམ་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་
༼༤༥༽ལས། དེ་ལྟར་རྒྱུ་པ་གཞན་གཉིས་ནི་བསྟུས་པའི་དོན་ཉིད་འཆད་
པར་འགྱུར་གྱི། རེ་ཞིག་བསྟུས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡང་བསྟུས་དོན་གསུམ་པོ་དོན་གཅིག་ན་དོན་བསྟུས་གཞན་ཞེས་
པའི་དགོངས་པ་གང་དུ་བཅུ་ལ་ཞེན། སྐབས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ལས། གཞན་
དུག་དང་གསུམ་གྱིས་འཆད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། འདི་ནི་
བཤད་པའི་རྒྱུ་གངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དུ་བསྟུས་
ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་འང་འཆད་བྱེད་དོན་བདུན་ཅུའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ་བྱད་པར་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འགའ་ཞིག་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་སྒྲུའོ། །དེས་ན་བསྟུས་

པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་
ནི་བཤད་པ་གང་ཞེས་པའི་བཤད་པ་དེ་རྣམ་མཁུན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སེལ་བའི་དོན་
དུ་དེ་མ་ཐག །ཤེས་རབ་ཕ་ལོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་
བཤད། །ཅེས་བརྒྱད་དུ་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་
ཀྱི་དོན་ལའང་བརྗོད་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ།
མངོན་རྟོགས་ཤེས་རྒྱུ་རིམ་པ་སྟེ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་བརྗོད་བྱ་ལ། །སྐབས་
ནི་རྗོད་བྱེད་ཤུགས་གསུངས། །ཞེས་འབྲུང་ལ། །འབྲུང་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་
སྐབས་བརྒྱད་དུ་སྟེ་བ་དེའང་འཐད་པ་དོན་ལ་འཇུག་སྟེ། །ཉི་མ་དང་ལེའུ་
བརྒྱད་མ་གཉིས་ཀར་དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་ལེའུ་བརྒྱད་སྐར་ནས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་ཅེས་པའི་ལུས་ཀྱི་སྒྲི་དོན་ནི། །ཡན་ལག་
དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་། །ཉིང་ལག་དོན་བདུན་ཅུ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་ལུས་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
ནི།

ཤེས་རབ་ཕ་ལོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །
རྣམ་ཀུན་མཁུན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །
རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། །

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་ཚོགས་བྱང་ཆུབ། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་དེ་ནམ་བརྒྱད། །
གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདིའི་བྲགས་ཀྱི་སྤྲུལ་དོན་དངོས་པོ་བརྒྱད་
ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་བཤད་དགོས་ལ། དེའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན།
ནམ་པ་ཀྱུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེ་རྒྱུ་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་རྗེས་དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཀྱུན་མངོན་པར་
ཚོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། ཕྱི་མོར་ཕྱིན་པའི་སྦྱར་བ་དང་། མཐར་
གྱིས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་ཚོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པའི་སྦྱར་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་བཅས་པས་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་
ནོ། །བརྒྱད་པོ་འདིར་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དུ་
གཉེར་བྱའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གསུམ། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
སྦྱར་བ་བཞི། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ན། དེ་བརྒྱད་པོས་སྦྱིས་བྱས་གཉེར་བྱའི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་ཚིག་དོན་གང་ཡིན་པའི་
ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བར་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའང་དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མེད་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའང་མི་འབྱུང་བ་
ཡིན་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་འདི་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་དེ་དབང་དུ་བྱེད་
པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མི་འབྱུང་ལ། དེ་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་པ་རྒྱ་འབྲས་མི་
འབྱུང་ལ། དེ་མེད་པར་ཡང་ཚོས་སྐྱུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་

སོ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེའི་གོ་རིམ་ཡང་འདི་ལྟར་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་
འབྲས་བུ་ལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་མཁུན་དེ་ལམ་གཤེས་པ་
ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་ལམ་གཤེས། ལམ་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་རོ་གཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་གཞི་གཤེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་གཤེས་པར་བྱས་
ནས་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་རིམ་པ་ལའང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྒྱིར་
བ་བཞི་ཡི་རིམ་པ་ཡང་། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་ཆོགས་ལམ་ནས། ཡོད་པས་
དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན། །དེ་ནས་གསུམ་པོ་རིམ་བཞིན་སྟེ། །༡༥༥།ཞེས་
གསུངས་ལ། ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་དེའི་གྲུབ་དོན་ཆོས་སྐྱེ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱི་མར་སྟོན་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། །

འོ་ན་ཡང་སྐབས་དང་པོར་རྣམ་མཁུན་སྟོན་ན་རྣམ་མཁུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་
སོགས་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཁོ་བོས་ནི་སྐབས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་མཁུན་དངོས་གང་
ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་རྒྱ་རྣམས་སྐབས་དང་པོར་
བསྟན་པས་རྣམ་མཁུན་ཞེས་འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པར་སེམས་སོ། །དོན་
འདི་ནི་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྐབས་དང་པོའི་རྣམ་མཁུན་
གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཞེད་མ་ནས་ཞི་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་
རྟོགས་པའོ། །སྐབས་གཉིས་པའི་ལམ་གཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི། སྟོན་མེད་པ་ལ་

ཞུགས་པའི་སེམས་དཔས་ལམ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བར་
 མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དོ། །སྐབས་གསུམ་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།
 སྤྱིད་ཞི་གཉིས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་གཞི་ཐམས་ཅད་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བར་
 མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ལམ་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་ལ་མཚན་
 མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དེ་དོ། །རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི།
 གཞན་དོན་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཞི་ལམ་
 རྣམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ་པ་དེ་དོ། །ཆེ་མའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་
 ནི། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་བསྐྱོམས་པའི་མཐུ་ལས་གོམས་པ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 གཞན་དོན་དུ་ཆོས་སྐྱོལ་ཐོབ་བྱིར་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 བསྐྱོམ་པ་དེ་དོ། །མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་དུ་
 མཐར་ཐུག་ཆོས་སྐྱུ་དང་། ༼༣༧༽གནས་སྐབས་སྐད་ཅིག་མ་ཐོབ་བྱིར་དུ་གཞི་
 ལམ་རྣམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ་པ་དེ་དོ། །སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་
 མཚན་ཉིད་ནི། མཐར་གྱིས་པ་བསྐྱོམས་པའི་མཐུ་ལས་ཐུར་ཐུག་ཅིང་གཞན་
 དོན་དུ་ཆོས་སྐྱོལ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 བསྐྱོམ་པ་དེ་དོ། །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་
 པའི་སྦྱོར་བཞི་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་གྲུབ་པ་དེ་དོ། །

འདི་ལ་མི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག །མཁྱེན་གསུམ་དང་སྦྱོར་བཞི་གཞོད་མ་

ནས་ཞི་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ་བས་
དངོས་པོ་བདུན་པོ་དེ་སྒྲོས་པར་ཐལ་སྒྲུལ་ན། མིན་ཏེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གཟོད་
མ་ནས་ཞི་བར་རྟོགས་པ་དེ་མངོན་སུམ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། སྒྱུར་བ་བཞི་པོ་དེ་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དེ་མངོན་སུམ་གསར་རྟོགས་སུ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་བསྒྲུལ་པའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདིར་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་དོན་གྱི་གོ་བ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་
དང་། །

སྒྱུ་བ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །

དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། ། གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །

ཆོག་ས་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། ། བྱུ་བ་པའི་རྣམ་ཀླན་མཁྱེན་པ་
ཉིད། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། ། ཆོས་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་དེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱ་དང་། ། མཐོང་སྤང་སོ་སོར་འབྱེད་
པས་ན་དེས་འབྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ། རྟོད་། རྩེ་མོ།
བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་གོ། ། དང་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་འོག་མ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་

ནོ། །ཐེག་ཆེན་བསྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཟོད་མ་ནས་ཡོད་པའི་རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དག་དང་། བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལའང་གོ་ཆའི་༼༡༥༩༽བསྐྱབ་པ་དང་། འཇུག་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོག་མཁན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་པོ་འདི་ལའང་དང་པོ་གསུམ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། ངེས་འབྱེད་ནས་བསྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཡན་ལག་ལྔ་པོ་དེ་བཤད་པའི་རིམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བཞི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བརྒྱ་ཁོ་ནར་གྱངས་ངེས་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་ཡུང་གིས་གྲུབ་པའི་གྱངས་ངེས་ཡིན་ནོ། །

མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། རྫོག་མ་བསེ་རྒྱའི་ལམ་གང་དང་། །
འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །
བྱེད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱེད་པ་དང་། །
བསྟོད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྲུམ་མེད་དག །
སྐྱབ་དང་གིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་གཤམ་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་

བཤད། །

རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལམ་གཤམ་སྐྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲིབ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་འི་
འོད་མོག་མོག་པོར་བྱེད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་ལམ་གཤམ་སྐྱེར་བའི་རྒྱུ་དང་རྒྱ་
ཡང་མ་བསྐྱས་པ་མིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དམན་པའི་སྤངས་རྟོགས་
ཤུགས་ལས་རྫོགས་པའི་དོན་གྱིས་སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་
པ་སོ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། བསེ་རུ་སྟེ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་བདག་མེད་སྟེད་དང་གཉིས་མངོན་དུ་རྟོགས་པ་དེ་གང་
ཡིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལམ་ལས་ནི་དང་པོར་ཆོ་འདི་དང་ཆོ་
རབས་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་
། དེ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མོས་
པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། མོས་པ་དེ་ལ་བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱུགས་པས་ཐོབ་པའི་
ཕན་ཡོན་དང་། བྱེད་པ་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བསྟོན་བ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་བྲལ་ན་མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྲལ་
ན་མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ཟག་༼༤༠ན༽མེད་ལའང་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་
ལམ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་སྟེ་བཅུ་
གཅིག་པོ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གཤམ་ཉིད་ནི་
རྣམ་གྲངས་དེ་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །

ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྡིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །
ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །
མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་དག་དང་། སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་། །
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། ཉེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །
མཐུན་སྤྱོད་མིན་པ་དང་། གཉེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་
བུའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱེད་པས་མཐའ་གཉིས་ལ་གནས་པ་མིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་
པས་སྲིད་པ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཞི་བ་སྤྱོད་པས་
གཅིག་པ་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བྱེད་པར་
ཞུགས་པའི་དོན་དུ་འབྲས་ཡུམ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས་
འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་དང་། འབྲས་ཡུམ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཉིད་དང་། རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་
མཚམས་སྟོན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་
བདེན་བཞི་མི་རྟག་བརྒྱ་དྲུག་ཙམ་དུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཞི་ཤེས་དང་།
གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་
བྱེད་པའི་གཞི་ཤེས་དག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོར་བ་
དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྟེ་ཉན་
ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་

དང་བཅས་པས་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་དགྲ་དེ་འདྲ་བས་ཀྱན་གཤམ་ཉིད་མཚན་
བྱེད་གྱི་ཚས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྦྱོན་ནི་མཚན་ཉིད་
བཅས། །

ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཚོགས། །

སྤྱིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞིང་དག་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ནི། །

རྣམ་ཀྱན་མངོན་རྫོགས་རྫོགས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་
ཡིན། །

སྦྱོར་བ་བཞི་ལས་རྣམ་ཀྱན་མངོན་རྫོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བསྒྲམ་པར་བྱ་བའི་དོན་
གཤམ་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡོད་ལ། །གང་
༼༤༠༧༽བསྒྲམ་པ་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་བཅས་པ་རྣམས་དང་། །དེ་ལྟར་བསྒྲམ་
པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །སྦྱོར་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྒྲམ་པའི་སྦྱོན་དང་ནི་སྦྱོར་བའི་
མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་རྣམས་བསྟན་ལ། །སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་དངོས་ལའང་
ངོ་བོ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན་ཀྱང་། །དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་
ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་
། །དེ་གང་གིས་སྒྲམ་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་
གྱི་ཚོགས་དང་། །མཐར་ཐུག་མི་སློབ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཚས་སྤྱི་རྒྱ་སྤྱིད་

དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་། གཟུགས་སྒྱུ་འཛིན་གནས་དག་པའི་རྒྱ་ཞིང་
དག་པ་བྲུ་ན་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་ཀླན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
སྒྱུར་བའང་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཕྱིན་ལས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་
ཐོབ་པའི་རྒྱ་འདི་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་
ནོ། །

དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཁེལ་དང་། །བརྟན་དང་སེམས་ཀླན་གནས་པ་དང་
། །

མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྒྲོམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །

བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །ལོག་པར་བསྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། །

ཅུ་མོའི་མངོན་རྟོགས།

ཅུ་མོའི་སྒྱུར་བ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་ལམ་དྲོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཅུ་སྒྱུར་དང་། ཅུ་མོའི་སྐབས་སུ་རྣམ་འཁེལ་ཅུ་སྒྱུར་དང་།
བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་བརྟན་པའི་ཅུ་སྒྱུར་དང་། ཚོས་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་སེམས་
ཀླན་རྟ་གནས་པའི་ཅུ་སྒྱུར་དང་། མཐོང་ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་ལ་ནི་གཟུང་འཛིན་སོ་སོ་བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་གྱུར་པ་
བཞི་བཞིའི་གཉེན་པོ་འང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་ནི་སྟེ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཅུ་སྒྱུར་

མོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱི་སྐྱོར་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕྱི་སྐྱོར་གང་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་སྤང་བྱ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཅས་པ་ནི་ཕྱི་མེའི་མངོན་པར་༼༧༩༽རྟོགས་པའི་སྐྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་སོ། །

མཐར་གྱིས་པ། །རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ།

མཐར་གྱིས་པའི་སྐྱོར་བ་ནི་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱིས་མཐར་གྱིས་པ་དུག །རྗེས་དྲན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་དུག །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་གྱིས་པ་སྟེ་བསྟོམས་ན་རྣམ་པ་བཅུ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །

སྐད་ཅིག་མ། །གཅིག་གིས་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ་པ། །

མཆོན་ཉིད་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་ནི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྟོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྐྱུལ་པ་ནི། །

ཆོས་སྐྱུ་མངོན་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྟེན། །

འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱུ་དང་། །ལོངས་སྐྱོད་རྟོགས་སྐྱུ་མཆོན་དཔེར་བཅས་པ་དེ་དང་། །དེ་དང་འདྲ་བཞིན་པའི་གཞན་པ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ནི་ཆོས་སྐྱུའི་

ཕྱིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པའི་ལུས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲུང་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་པ་བཞིར་
ནི་ཡང་དག་པར་བརྟེན་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་བོས་ནི་འདི་ལྟར་དུ་གོ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་ཆད་ལ་རང་གི་
ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཆ་ཞིག་དང་། རང་གི་ངོ་བོའི་ཚུལ་གང་
ཡིན་པ་མི་འདོར་བའི་ཆ་ཞིག་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་སྒྲུ་མའི་ཆ་ཆོས་སྐྱེད་པ་བྱི་མའི་
ཆ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེར་བ་ལྟན་ལ། དོན་དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གཙོ་ཆེ་བར་བྱས་པའི་
བདག་ཀྱིས་བྱིས་ཏེ་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་སྐྱེའི་
སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཙོ་ཆེ་བའི་བདག་ཀྱིས་བྱིས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་དང་རྒྱ་མཐུན་པ་དག་པའི་སྒྲུང་བ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ལ་སྤུལ་པའི་སྐྱེ་
མཛད་པ་དང་བཅས་པ་སྒྲུང་བར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྐྱེས་ཏེ་བཀྲོལ་བ་དང་། རྒྱས་པར་མ་
བཤད་པའི་རྒྱ་ཁྱོད་མཛན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོག་ས་བཅད་བཙོ་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་ལ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །ཞེས་
སོགས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ནི་རྒྱན་གྱི་བརྟེན་བྱ་དངོས་
པོ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱེས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཙུག་གསུམ་གྱིས་ནི་དངོས་པོ་

བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆེགས་
བཅད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། ཆེགས་བཅད་བཅུ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

འགྲེལ་མཛད་འདིས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་གྱི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་པ་
བཅོ་ལྔ་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས། སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་ནས་འཆད་པར་
འགྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གིས་འཆད་པས་ན། དེ་དག་རྣམ་པར་
བཤད་པས་བསྐྱུས་དོན་དེ་བཤད་པར་བསམས་ཏེ། འདིར་ཡན་ལག་རྒྱས་
བཤད་དུ་བྱས་ན་ནི་སྒྲོས་པའི་ཉེས་པར་གྱུར་དུ་དོགས་ནས་རྣམ་པར་མ་བཤོལ་
ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

ཐུབ་དབང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ཆེན་ལེགས་ཕྱེས་ནས། །

མ་ཕམ་དགོངས་དོན་གིང་རྟར་སྒྲངས་བྱས་ཏེ། །

ཐོགས་མེད་སྒྲོབ་གང་ཁ་ལོ་པ་དེས་ནི། །

དངས་གྱུར་གང་ཡིན་དེ་ནི་དེང་འདྲིར་སོན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡུལ་མཁའ་གསུམ། ཐབས་
སྒྱུར་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱ་རྣམ་
མཁའ་གྱི་གཞི་༼༤༣༽ལམ་ཤེས། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོ་ལ་ས་དང་
བཅས་པའི་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་བཞེད་པས་
མཚམས་སྒྱུར་བ། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་བ། སྐབས་ཀྱི་གངས་
བརྗོད་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་གྱི་བསྟུས་པའི་དོན་ཀྱན་བསྟན་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་
འདོད་པས་རྣམ་མཁའ་དེ་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་ནི་མཐར་ཐུག་འཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས། དང་པོར་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་ཉིད་དེ་སྤྱད་པའི་རྣམ་མཁའ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
བརྒྱ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྗེ་བརྩུན་གྱིས་
བཤད་པར་བཞེད་དེ་ཞེས་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བདུན། སེམས་བསྐྱེད། གདམས་ངག། ་ངེས་འབྱེད་སྒྱུར་ལམ།
སྒྱུབ་པའི་རྟེན། སྒྱུབ་པའི་དམིགས་པ། སྒྱུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྒྱུབ་པ་རང་གི་
ངོ་ཐོའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞེ་ན། ལས་སྲུབ་ཀྱི་དཔེ་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་དོན་དང་། བྱེད་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དེའོ། །དམིགས་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་ཚུལ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་
ཚུལ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དམིགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སེམས་དཔལ་ཡིན་ན། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
སེམས་དཔལ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ནོ། །
། ༡༧༥ ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་མོས་པས་སྐྱོད་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིས་བྱ་ལ། དོན་
དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་།
སྤྲིབ་པ་སྤངས་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་བྱས་ཏེ། དང་པོ་ནི་ས་དང་པོ་ནས་ས་བདུན་
པའི་བར་དང་། གཉིས་པ་ནི་དག་ས་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ཤར་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ན་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱེད་པར་སྤོབ་
དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་བཞེད་མོད། དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ན་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་སྒྲུལ་དུ་དོགས་སོ། །དེའི་ཆོ་ཁོ་བོས་འདི་ལྟར་དུ་གོ་
སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་དངོས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ཅིང་དེའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་
ཅོམ་ཡང་མེད་མོད། སྐབས་དེར་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལའོར་སེམས་བྱུང་དགེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་
ཡིན་ལ། དེའང་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་ལྟར་ན་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་ཅེས་སྦྱར་
བར་མཛད་དེ། ཉི་མེ་སྒྲུང་བ་ལས། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དེ་གང་ཞེན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་༼༤༣༽པ་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། ཆོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་
ན་མེད་དོ། །འོ་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་དངོས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་
མཐུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་གང་ལས་འབྱུང་སྒྲུལ་ན།
རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་རྣམས་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ཇོ་བོའི་མན་ངག་ཐུན་
མོང་མེན་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། སྦྱིར་སེམས་ཡིན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

གང་རུང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཙུག་པོ་སེམས་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀ་
ན་མང་མོད་ཀྱི། འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་མདོ་རྒྱད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་སེམས་སུ་བཤད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམ་ཤེས་སུ་དེ་རི་
ལྟར་བཤད་ཅེས་འདྲི་ན་ལན་སྟོན་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་བ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཀུན་
རྩོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་ལ་ལ་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་རྩོགས་
བྱང་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་གཙུག་པོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དང་། འཁོར་སེམས་བྱུང་དགེ་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་དུ་འདོད་པ། དེ་ལྟར་ན་
བྱང་སེམས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ། གཙུག་པོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་སྒྲུ་ལ། དེ་ལ་ལན་འདེབས་
པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མདོར་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་སེམས་
བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོལ་
བ་དང་སྤྱིར་སྟོལ་༼༤༣༽བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་དེ་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཁོ་བོ་
ལྟར་ན་སེམས་དཔའ་འགོག་སྟོམས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོ། འཕགས་སེང་གིས་
འདིར་བརྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
མེད་པར་འདོད་ལ། དེ་མེད་པས་སྐབས་དེར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་

མི་འགྱུར་རོ། །སྐབས་དེར་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ཅིས་པའང་
ཡང་དག་པ་མིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་དེ་སྟོམ་པས་བླངས་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་དེ་ལ་བྱེད་དམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཙམ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་
སྟོམ་པས་བླངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པས་སྐབས་
དེར་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆད་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐོབ་པའང་སྐབས་དེར་ཡོད་པ་ནི་
བཤད་པར་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་འགའ་ཞིག་དེ་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གཟུང་བའི་བྱིར་རོ་སྟོམ་ན། དེ་ལྟར་གཟུང་བ་བདེན་ཀྱང་མི་
འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་གཟུང་བ་ནི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་ལ། འགོ་ག་
པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་དེར་ནི་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་
ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཙམ་སྐྱེས་པས་ཐོབ་
ལ་མི་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་སེམས་ཙམ་སྐྱེས་པས་ནི་ཐོབ་ལ་མི་ཉམས་
པ་ཡོད་པ་མིན་ཅིང་། དེ་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་བྱེད་པ་
མེད་པར་གསལ་བས་སོ། །

སྱིར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་དང་། གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སེམས་དེ་ལའང་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་

སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་༼༧༧༩༽པ་དང་། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་
ཟླས་ཕྱེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པཅོམ་
ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་འཕགས་ལམ་གྱི་མཉམ་
བཞག་ན་འབྱུང་བ་ལ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་དུ་བཤད་པས་
སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན་གཞན་དོན་དང་
རྗོགས་བྱང་ལ་དམིགས་དགོས་པས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པར་འདྲ་ཡང་བྱང་
ཆུབ་ལ་རྗེ་ལྟར་དམིགས་ཤི་ན། ལ་ལ་ཞིག་ཐོབ་ཟིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ལ། ཐོབ་ཟིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའང་འཐད་པ་མིན་
ཏེ། དེས་རང་དོན་དུ་དམིགས་མི་དགོས་ཏེ་གཉེར་བྱ་སྤྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་དོན་དུ་ནི་ཐོབ་ཟིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་མེད་པ་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་བྱང་ཆུབ་དངོས་ཡིན་ལ། དེས་སྤྱགས་
བསྐྱེད་དོ་ཙམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱགས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱགས་
བསྐྱེད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་དམིགས་པར་ཡང་མ་གྱུབ་བོ། །རྣམ་
པ་གཅིག་ཏུ་ན་བྱང་ཆུབ་ནི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
སྤོབ་ལམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགོས་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
བརྟེན་པའི་འུགས་ལས་གཞན་དོན་གྱི་སྤྱགས་རྗེ་ལམ་སྤྱགས་བསྐྱེད་དེ་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་ཏེ་དེ་ལ་རྟག་པར་ལྷན་པའི་དོན་གྱིས་སློབ་དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་གྱིས་
སློབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་གསུངས་ལ། མདོར་ན་སློབ་ལམ་ནས་མི་
སློབ་ལམ་གྱི་བར་དུ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཆ་གསུམ་ལས།

དང་པོའི་

༼༧༧༽སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་སེམས་སྐྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། མ་འོངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
དགོས་དོན་གྲུབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་བ་དེ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

ཡང་ཁོ་བོའི་སློ་ལ་འདི་ལྟར་གར་ཏེ། འཕགས་སེང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་ཅེས་བྱ་བ་སྦྱར་བ་འདི་ལ་དོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བར་མཛད་ན་ནི་སློས་བྲལ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་ཐལ་བས། སློབ་དཔོན་འདི་
གཉིས་ཀྱང་རྣམ་རིག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་ཕྱོགས་དེ་ལ་
ཉེ་བའི་འཐད་པ་མིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་གྱིས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་བཟུང་བ་དེ་ལ་དེ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དེ་སྦྱར་བར་ངེས་པ་མིན་ནོ། །འདིར་

དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་
སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། བྱི་མ་ནི་
དོན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་གསུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་རུང་གི། །སངས་རྒྱས་ལ་མེད་རུང་གི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

སློན་འབྲུག་གི་དབྱེ་བ་རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་ན་མེད་ཀྱང་། ༼༧༽མདོ་ན་
ཡོད་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང་དཔེ་ཉེར་གཉིས་
པོ་ནི་མདོ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མཛད་ལ། འདུན་ལྟན་སོགས་ཉེར་
གཉིས་པོ་ནི་མདོའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་མཐུན་ཉེར་གཉིས་པོ་ནི་
བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་ནི་
གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱིང་རྗེ་དང་། དུམས་པ་དང་། རིགས་རྣམ་པ་གཉིས་
དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡིན་ལ། གྲོགས་ནི་རྗེ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་
གཉེར་གྱི་འདོད་པ་སློན་ལམ་དའི་གྲོགས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་དོན་དང་རྗེ་གས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀླུ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་
པ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཀླུ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་

བསྐྱེད་དུ་བཀའ་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་ལམ་
དང་ཆུལ་མཐུན་པར་སྦྱར་བས་འདི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བྱང་པར་དང་ས་མཆོམས་འདི་ལ་འཕགས་པའི་
ཡུལ་དུ་རྣམ་གཞག་རི་ལྟར་བྱང་སྒྲམ་ན། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་
ལ། དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་།
གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་པ་སྒྲངས་པ་བསྐྱང་བའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་
བཅས་པའོ། །ལུགས་དེ་ལ་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱིས་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་ཁོ་
ན་ངེས་པར་བཟུང་བར་མཛད་དོ། །འོན་ཏེ་སྒྲོན་འཇུག་གི་ཐ་སྙད་ནི་མ་མཛད་
ལ། དོན་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་༼༤༩༽བའི་སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་
། དེའི་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གྱུབ་པོ། །ལུགས་དེར་ནི་
སྒྲོན་སེམས་ཆོགས་ལེན་པ་དང་། དེས་ཐོབ་པའི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡོད་པར་མི་བཞེད་
དོ། །སྒྲོན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་། གཞན་དོན་དོན་གཉིས་
ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་མཐར་
བྱིན་བྱེད་ཡིན་ལ། སྒྲོན་པ་དང་པོ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། སྒྲོན་ལམ་གཉིས་པ་ལ་ནི་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། ལ་ལ་

ཞིག་གིས་སྒྲོན་ལམ་འདི་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
 ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྲུབ་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་འཐད་པ་མིན་ཏེ། སྒྲོན་ལམ་དེ་གཉིས་ལ་དོན་གཉིར་གྱི་
 ཚིག་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོན་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཟིན་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཕར་
 ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕར་ཕྱིན་བཅུའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་སྒྲོན་
 ལམ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ལ་ལ་ཞིག་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོན་
 ལམ་ཡོད་པས་མ་བྱལ་ཅེ་ན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ་བ་མཚུངས་སོ། །བྱལ་བ་དེ་
 འདོད་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་ལ། ཡེ་ཤེས་མེད་པ་དེས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡེ་ཤེས་སྤྲུལས་མི་ལེན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པའི་ཕར་ཕྱིན་ཤེས་རབ་ལས་རང་ལྡོག་གཞན་དུ་འདོད་པ་ནི་ལྷགས་ལས་མི་
 འབྱུང་བས་༼༤༥ན༽འདོད་པ་དེ་ནི་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་སྒྱུད་འཇུག་མཁན་པོའི་ལྷགས་ཀྱིས་ན་ཀླན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་དབྱེ་ན་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་སུ་ངས་ཤིང་། དེའི་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་
 པར་ལྡན་ཅིང་གོགས་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །འཇུག་པ་

སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་
འདོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་གྲོགས་སྦྱར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་
མཚུངས་ལྷན་ནོ། །དེ་གཉིས་གྱི་བྱང་པར་ནི། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་
ཡི། བྱི་བྲག་ཅིས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོ་གས་
མ་གྲངས་པར་མི་འབྱུང་སྟེ། འཇུག་སེམས་དེ་སྟོམ་པས་མ་བྱིན་པར་འཇུག་པ་
སེམས་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །སྟོན་སེམས་ནི་ཆོ་ག་ལས་ངས་པར་ལྟོས་
པ་མིན། རྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེ་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ཐོས་པས་ནང་དུ་རིགས་
སད་ནས་སྟོན་སེམས་སྟེ་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལུགས་འདི་ལ་ནི་སྟོན་
སེམས་ཆོ་གའི་སྟོན་ས་ཀྱང་ལེན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ལེན་པའི་ཆོ་ཡང་
སྟོན་འཇུག་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པས་སྟོམ་པའི་ངོ་བོ་རིགས་མི་མཐུན་གཙོ་
སེམས་གཅིག་ལ་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཚུལ་དུ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏང་ནས་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པར་ཤེས་པའི་སྟངས་དུ་སྟོམ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། །སྟོན་སྟོམ་དེ་འང་རི་སྒྲིང་བྱང་ཆུབ་པའི་བར་དུ་ཁས་སྲུངས་པ་ལྟར་བར་
མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་དེ་འང་འཇུག་སེམས་དང་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་སྲུངས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་ཡིན་ལ། སྟོན་ཀྱང་ཆོ་གའི་སྟོན་ས་སྲུངས་ཀྱང་
སྟོམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟོམ་པར་འགྱུར་ན་༼༤༤༽འི་འཇུག་པ་སེམས་
བསྐྱེད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལས་འོས་གཞན་མེད་དོ། །རི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་

སེམས་ལ་ནི། །འཁོར་ཆོལ་བྲས་ལུ་ཆེ་འབྱུང་ཡང་། །རི་ལྷར་འཇུག་པའི་སེམས་
བཞེན་དུ། །བསོད་ནམས་རྒྱན་ཆགས་འབྱུང་བ་མིན། །ཅེས་པ་དང་། །སེམས་དེ་
ཡང་དག་སྤངས་གྱུར་ན། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་གྱུར་
ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས། །རྒྱན་མི་འཆད་པར་དུ་མ་ཞིག །ནམ་མཁའ་མཉམ་
པར་རབ་དུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་ནི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་སྤྲོའོ། །ལུགས་འདི་ལ་སྟོན་དུ་
སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། །དེ་ནས་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་རིམ་
ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། །སྟོན་འཇུག་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས། །ལུགས་དང་པོ་ལྟར་ན་འཇུག་སེམས་སྐྱེས་པ་དང་སྟོན་སེམས་དམན་པས་
གཏོང་བར་བཤད་ལ། །ལུགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་
གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་དེ་ལྟར་ན་སྟོན་འཇུག་གཉིས་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཅམ་
དང་། །འགྲོ་བར་བྱ་བ་དངོས་གཉིས་རྣམས་འགལ་བར་ཡན་ཚུན་གཞོད་བྱ་
གཞོད་བྱེད་དུ་བྱས་པས་སྟོན་འཇུག་གང་རུང་ཞིག་གཏོང་བར་མི་ཐལ་ལམ་སྟམ་
ན། །མི་ཐལ་ཏེ། །འགྲོ་བར་བྱ་བ་དངོས་ལ་འགྲོ་བར་འདོད་པས་ཕན་འདོགས་སུ་
འཇུག་པ་མ་གཏོགས་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །སྦྱིར་ཡང་སྟོན་པའི་
སེམས་སྐྱེས་པ་དེ་འཇུག་སེམས་སྐྱེས་པ་ན་སྟོན་སེམས་འགག་པར་འདོད་པ་བྱུང་
མོད་ཀྱང་། །དེ་ནི་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་སྟེ། །རི་སྐད་དུ།

ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ། སྟོན་པ་
ལ་སྟོམ་༼༡༧༽ནི་པ་ཡོད་པ་དང་། སྟོམ་པ་དེ་ལྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྒྱན་
མཐའི་བར་དུ་འགོ་བཙའི་སྟོན་དཔོན་འདིས་སྟོད་འཇུག་མཁན་བོའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་བཤེས་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་སྐབས་
འདིར་སྟོན་པ་ལ་སྟོམ་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྟེ་མཆེད་གྱི་
བཞེད་པའི་ལྟངས་ལྟགས་པ་ཡིན་ནོ། ཐོགས་མེད་སྟེ་མཆེད་གྱིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
ཟིན་ནས་དེའི་སྟོམ་པ་ལེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་
བོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཚོ་གའི་སྟོན་མཁན་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
ཕྱིས་དེའི་སྟོམ་པ་ལེན་པའང་དགོས་དོན་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་དང་གཞན་
དོན་གྱི་བྱང་པར་གོང་དུ་འགོ་བཙའི་ཕྱིར་ལེན་པར་བཞེད་དོ། །མདོར་ན་སྟོན་
འཇུག་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་དུ་མི་མཐུན་པ་སྐྱབ་པ་མང་མོད་གྱི། ཁོ་བོ་ནི་
སྟོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་སྟོན་འཇུག་ཉིད་གྱིས་བྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་
དང་རྫོགས་བྱང་དུ་འགོ་བར་འདོད་པ་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འགོ་
བཞེན་པ་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཞག་གོ། །

བོད་སྤྱི་ཕྱི་མང་བོ་དག་གིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱི་རྒྱན་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་འཆད་པ་ན་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲངས་པའི་སྟོན་ནས་ཀྱང་སྟེ་བར་
བཤད་དོ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་དེ་ནི་གང་ལས་བཤད་ཅིན། སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་

འབྱུང་བའི་ཞེས་འདིར་བྲངས་པ་ནི་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་མིན་ཏེ། བཤད་པ་དེ་འདྲ་
མདོ་དང་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེད་ཅིང་། རྒྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་དེ་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
བསྐྱོམས་སྟོབས་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་སྤྲོ་མའི་བྱིན་
རྒྱལ་གྱིས་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གི་སྐྱབས་དང་འབྲེལ་བར་ཆོ་གའི་སྟོན་སྒྲུབ་
བད་སྤྱད་པའི་ཀྱེན་གྱི་དོན་དམ་པའི་སེམས་སྐྱེས་པ་ལ། སྟོན་དུ་བསྐྱོམས་པའི་
སྐྱོར་བ་ལུལ་ཆེ་བར་འགོ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཆོ་ག་ཁོ་ནའི་སྟོན་སྒྲུབ་
སྤངས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། རིམ་ལྡན་ལས། དྲང་ཆུབ་སེམས་ནི་དོན་
དམ་ཞེས་བྱ་བ། སྐལ་བཟང་སྟོབས་མ་བཟང་པོས་མན་ངག་ཐོབ། ཤལ་མོ་སྤྱར་
ནས་མེ་ཏོག་འཛིན་པ་ཡིས། སྤྲོ་མ་ལས་ནི་སྤྲར་ཡང་སྤང་བར་བྱ། ཞེས་པས།
སྐལ་བཟང་གིས་དོན་གྱིས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱོར་བས་ཆོས་
མཆོག་སྐྱད་ཅིག་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་དེ་མ་ཐག་པར། སྤྲོ་མ་ལས་སྤངས་པའི་
ཀྱེན་གྱིས་བདེན་པ་མཐོང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དོན་འདི་དང་མཐུན་
པར། དཔལ་བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་། གཞན་གྱིས་བརྗོད་མིན་ལྟན་ཅིག་
སྤྲོས། གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟོག་དེ། སྤྲོ་མའི་དུས་ཐབས་བརྟེན་པ་དང་། བདག་
གི་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ནི་ཞེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་འང་དང་པོར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་

ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བཟུང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་དང་
 སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 གྲས་བྱངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེའང་གཙོ་བོའི་སེམས་ནི་བག་
 ཆགས་གྱི་དབང་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་གྱིས་རིག་ཅིང་བྱད་པར་གཞན་
 སྟོབས་གྱིས་རིག་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སེམས་བྱུང་ནི་སེམས་དེའི་དབང་གིས་
 དོན་གྱི་བྱད་པར་རང་སྟོབས་གྱིས་རིག་ཅིང་ངོ་བོ་གཞན་སྟོབས་གྱིས་རིག་པ་ནི་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའང་། དབྱས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་
 དོན་མཐོང་རྣམ་༼༤༥༽པར་ཤེས། དེ་ཡི་བྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་
 ི། །དེས་ན་རྟོན་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་པ་དང་། གཙོ་བོ་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་གཞན་དོན་དང་རྫོགས་བྱུང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པས་
 དམིགས་པ་མཚུངས་པ་དང་། རྣམ་པ་འབྲུ་བར་སྟོན་པས་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་དང་
 ། དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་དུས་མཚུངས་པ་དང་། གང་ཟག་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་
 ཏུ་མིག་ཤེས་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ལྟར། དེའི་འཁོར་རེག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལས་མི་
 སྐྱེ་བས་རྗེས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟས་མཚུངས་པར་ལྡན་
 བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དཔོན་སྟོབ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་སེམས་སེམས་
 བྱུང་གི་རྒྱ་བ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དད་སོགས་དགེ་བ་བཙུག་ཅིག་དང་། བྱང་

ཀུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱན་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་
དག་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དཔེར་
ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ་
ཞེས་ནམ་དུའོད་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་དེ་ལ་སྐོལ་བ་ནི་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་

། རྟོག་གེ་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའ་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མངོན་པ་གོང་མའི་
སངས་རྒྱས་སའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པ་ན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མིང་
གིས་བཤད་པ་ཁུངས་སུ་འདྲེན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ནའང་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡོད་
པ་མིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་
ན་༼༤༥༽ཀྱུན་བརྒྱས་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་

བཏགས་ནས་སྟོན་པས་རྟོགས་པར་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་
ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་གོ་
ས་གཅིག་ཏུ་སེམས་བྱུང་ཀྱུན་འགོ་ལྟ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ད་
ལྟར་ཀྱི་སེམས་འདི་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ལུགས་ངན་པ་རྣམས་ཀྱི་
བྱོགས་ལའོ། །དོན་ཀྱི་ངོ་བྱུད་ནི་སྒྲུའི་སྟེང་གི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་དང་མི་རྟག་པ་
ལྟ་བུ་བྱུང་པར་ཡིན་ལ། རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་

སྤྱོད་ལོགས་སུ་སྐྱེས་པའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་ཤེས་པ་རང་
སྟོབས་དང་། ད་ལྟར་བའི་ཤེས་པ་རྫོགས་མ་ཐག་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཤེས་པ་གཞན་སྟོབས་སུ་བཞེད་དོ། །འགའ་ཞིག་སེམས་བྱུང་ཤེས་པ་མིན་པར་
སྐྱེ་བ་ནི་ལུགས་གང་དང་ཡང་མཐུན་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད། དམིགས་ལུལ། དབྱེ་
བཅོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱི་མཚམས་སྟུང་བ་དང་། ཅུ་བ། འགྲེལ་
བཅོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཚེས་བརྒྱ་པོའི་ནང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གང་
ཡིན་པ་དང་། དེའི་དམིགས་པ་དང་། དབྱེ་བས་མཚམས་སྟོན་པ་དང་བཅས་ཏེ་
བཤད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལའང་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚེས་རྣམས་
གྱི་ནང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོར་སྟོན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཕགས་པ་
ཐམས་ཅད་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱེད་དུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐྱེད་དུ། ཉན་
ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། སྦྱིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་༼༤༥༽ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་པས་ཉན་རང་གཉིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལས་འབྱུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་སྦྱིང་རྗེའི་སེམས་གཉིས་སུ་

མེད་པའི་སྒོ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་པོར་སྟོན་པ་ནི་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་དེ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
སེམས་བྱང་པར་ཅན་དེ་ཡིན་ལོ། །འདི་ནི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ། གནད་ཀྱི་ལྷ་འོད་ལས། འདིར་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། འདོད་པ་དང་
། འདུན་པ་དང་། མོས་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་རྣམ་གངས་སུ་འདོད་
དོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། ཚིག་གི་དོན་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་པ་པོ་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་
གྱི་ཕྱིར་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་བར་ལུས་པའི་
ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་སྐྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་

པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

སྐབས་འདིའི་འབྲུ་འགྲེལ་ལ་སྒྲོངས་པ་འགའ་ཞིག །སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་
ནས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གདུལ་
བྱའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ནི་
ཅི་ནས་ཀྱང་འཐད་༼༤༤༽པ་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་
འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བས་ན་འབད་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་དགོས་པའི་དོན་མེད་
པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཞིབ་པར་སྒྲི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྟོན་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ནི་ས་རབ་དུ་དགའ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འཇུག་
པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། འཕགས་པའི་ས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དགོས་པར་བཤད་
པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཅིས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

གཞན་དག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ནི་བྱང་
ཆུབ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དགེ་བའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་ཀྱན་འགྲོ་ལྷའི་ནང་
ཆོན་གྱི་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་
ན་མི་རུང་གི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། གཙུ་བོ་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཡུལ་

ཅམ་ལས་ཡུལ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་དང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་བ་ཅན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཟུ་
མཚན་དེའི་ཕྱིར་འདོད་འདུན་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་རི་ལྟར་ན་འགྱུར་ཏེ་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ་ཞེན་ཞེས་སྟོགས་སྲ་བཀོད་པར་མཛད་དོ། །ཅོད་པ་འདི་
དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ད་ལྟར་བའི་སྐད་ཅིག་མར་མཚུངས་ལྟན་དུ་སྐྱེས་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་མ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོས་པ་འདི་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། རྒྱལ་བ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་བདེན་ལན་བྱིན་པ་དང་
། དོགས་པའི་ལན་སོ་སོར་བསྟན་པའོ། །(༡༠ན)དང་པོ་ནི།

སེམས་བྱུང་ཅམ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པ་བྱེད་ཅག་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་
བསྟན་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཟུ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པའི་ལན་དང་། གྲོགས་མིང་
གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོ་བའི་
ཆོས་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་མ་འོངས་པའི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གཞན་
དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྒྱའི་འདོད་པ་ཡོད་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བས་རྒྱ་འདོད་པའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་

བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་དང་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དག་བའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་འཕེལ་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱང་ཆུབ་
འདོད་ཅེས་པའི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་
བརྫོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་མེད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཅོད་སྒྲོང་
འདི་མཛད་པའི་དོན་ནི་རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་མདོ་སྤེལ་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་རང་གི་ངོ་བོ་
འཆད་པ་ན། དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་དང་། མདོན་རྫོགས་
རྒྱུན་འདིར། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅེས་པ་གཉིས་ནང་འགལ་
སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པའི་ལན་ནི།

སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཆོག་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པས། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་
ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞི་
ན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉེར་བ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེས་ན་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིད་པའི་
གྲོགས་ཅན་(༡༠བ)སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའི་སྒྲུབ་བསྟན་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་དགོས་པ་
ཡོད་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གྲོགས་སྒྲོན་ལམ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་ངེས་པ་ཞི་ནར་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་

བའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་ཡུལ་ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་རོ་བོ་ལ་དོགས་པའི་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྒྲུང་ཡང་གང་
འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གདུལ་བྱ་གང་གི་
དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་རིམ་པ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དེ་ནི་གང་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཅེས་དྲི་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོམས་སྦྱར་
བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད། །
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་རྫོགས་བྱང་དེ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དེ་
ནི་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་པར་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་འོ། །

**གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཅུ་བའི་ཆིག་དོན་བཤད་པ། དོན་བསྐྱུ་བ། གཞན་གྱི་མདོ་
མི་འདྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་དང་།
ཆིག་དོན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།**

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ལས་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྒྲོབས་པར་བྱིས་ཤིག །ཅིས་འཕགས་པ་བརྒྱད་
སྟོང་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་དང་། སྟོང་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་པ་ལས་
ཀྱང་། ཤུ་རིའི་བྲུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛངས་ཀྱི་པར་འདོད་
༼༡༽ནི་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་།
རྒྱས་པ་ལས། ཤུ་རིའི་བྲུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེར་བྱིན་ལ་
གནས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་
དང་ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་མེད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བྱིན་བྲུག་བྱེ་སྟེ་གསུངས་པས་ནི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དོན་ཅན་བསྟན་ལ། གཞན་དོན་བསྟན་པའི་མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་བློགས་
བརྒྱ་རེ་རིའི་ཞིང་གསལ་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་
ཅན་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་བྱ་
ངན་ལས་འདས་པར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པས་སྐལ་བ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་དང་། དེས་ནི་
གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ལ་གཞན་དོན་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱིར་མདོར་
སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགོད་པར་

གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་པ་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་ལུང་སྒྱུར་གྱི་རག་གི་
 ཡུལ་གསུམ་གྱི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་མདོ་ནས་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པ་
 དང་། རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དེ་དེ་ལྟར་ཏུ་
 སྒྱུར་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། དམིགས་ཡུལ་ནི་གཞན་གྱི་
 དོན་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། །༥༡༥།

གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་ནི།

ཐུ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་མཛོན་པར་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་གཤམ་པར་
བྱུང་། །

གསུམ་པ་གཞན་གྱི་མདོ་མི་འདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

གཙུག་ལག་གི་གཞུང་ཡུམ་གསུམ་པོའི་ལུང་འདེབ་རྣམས་སྐབས་ཀྱི་དོན་
 ཉོན་པ་བདུན་ཅུ་ཡུམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི། འདིར་ཚིག་མང་
 དུ་དོགས་ནས་གདམས་ངག་ནས་སྒྲུལ་སྒྲུའི་བར་ལ་མདོའི་ཁུངས་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་
 བར་བྱས་ཏེ་མ་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཅས་པ་
བརྗོད་ནས། ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ་
ལུས་རྣམ་གཞག་གི་བསྐྱུས་དོན་མིན་པས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་འབྲེལ་ལ་གོང་དུ་བསྐྱུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་
བརྗོད། །ཅེས་པས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མདོར་བསྟན་
དུ་བཤད་པའི་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མདོ་དེ་དང་། གཞན་དོན་མདོར་
བསྟན་ཀྱི་བར་མཛོད་ལྟ་བུའི་མདོ་དེ་བསྐྱུས་ན་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་པ་དང་།
རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་པ་ནི་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅེས་པ་ཡང་
སྒྲོ་བ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོའི་ལུགས་ལས་སྤྱི་ངོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་བ་
དཔོན་གྱིས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་
མདོ་དེའི་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཁུངས་སུ་བྱང་བར་མཛོད་པ་
སྟེ་མདོའི་ཚིག་སྒྲུབ་དུས་པས་གསལ་བར་མཛོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ། །
རྩོམ་རི་སྒྲུབ་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ཁོར་བུ་ཉི་མ་གྲུ། །
རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། །

སྒྲ་སྟོན་ཚུ་བོ་སྒྲིན་ནམས་ཀྱིས། །ནམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །
ཐེག་ཆེན་སེམས་༼༡༣༽བསྐྱོད་དེའང་དབྱེ་ན། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱོད་དང་།
གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱོད་དང་། ལྷ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ལྟ་བུ་དང་།
གཏིར་ལྟ་བུ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་
དང་། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་། རི་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲན་ལྟ་བུ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་ལྟ་བུ་དང་། ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱུང་བྱངས་ལྟ་
བུ་དང་། ཀླུ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། བང་མཛོད་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་།
བཞོན་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་དང་། བཀོད་མའི་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་ནི། སྒྲ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ཚུ་བོའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱོད་ནམས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་ནམ་པ་
ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་གྲོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་
བཤད་པ། དེའི་དོན་བསྟུ་བ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ལ། གྲོགས་དང་། དཔེ་
དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི།

གྲོགས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། ལྷན་
དུ་གཞིགས་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། དགེ་ཆོས་མ་ལུས་པ་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱི་
ལྟ་ག་པའི་བསམ་པ་དང་། གཞི་གཉེན་ནམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ་
པའི་སྦྱོར་བ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་དངོས་པོ་སྦྱོར་བའི་སྦྱིན་པ་

དང་། ལེགས་ཚོགས་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། ཡིད་
ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བཟོད་པ་དང་། བར་ཏལ་བ་ཆེན་པོའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་།
གཡོ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། གཡེང་བ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བས་
གྱིས་བརྩི་བར་མི་རྣམས་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དང་། ༼༥༡༽ཆེད་དུ་བ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་སྟོན་ལམ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་འཛོམས་
བར་བྱེད་པའི་སྟོབས་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་དང་། ལུས་པ་ལུས་དུ་ཕྱིན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་
སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་དང་། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དང་།
གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཙུག་ཉིས་རང་ཉིད་གྱིས་ཟེན་པར་གཟུངས་དང་། དེ་
གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྟོབས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཚུལ་
མཚན་ཉིད་པ་འཆང་བའི་ཆོས་གྱི་དགའ་སྟོན་དང་། སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་
བགོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་། ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་འདུན་སོགས་གསུམ་སྟོན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཙུ་
དགུ་འཇུག་སེམས་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་འགའ་ཞིག་
འདུན་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་སོགས་ཕྱི་མ་

ནམས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་འཕེལ་བའི་གོགས་ཅམ་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་འཆད་པ་
ནམས་ལས་དང་པོ་འང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་འདོད་ཅེས་འདུན་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་མཛད་ན་དེ་
སྟོན་སེམས་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ལྷགས་གཉིས་པའང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། འདིར་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ལྡན་གོགས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་སྟོ་
ནས་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་སྟོ་
ནས་དབྱེ་བ་བྱས་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་འདིའི་དབྱེ་བ་ནི་འཇུག་པ་སེམས་
༼༥༩༽བསྐྱེད་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་བ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་
གོགས་མཚུངས་ལྡན་ཉིད་གཉིས་པོ་འདིས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཇི་ལྟར་
བཤད་པའི་གོ་རིམ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ལྷག་པའང་མ་ཡིན། མ་
ཆང་བའང་མ་ཡིན། གོ་རིམ་གཞན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །མཚུངས་ལྡན་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་
མཚུངས་ལྡན་སྔ་མ་གཏོང་བའང་མ་ཡིན་ལ། མཚུངས་ལྡན་བྱི་མ་ནི་རིམ་པ་ལྷག་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་ནི།

གོགས་དེ་ནམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྒྲེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་གཉིས་

པོ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཡོད་དེ། ས་ལྟ་བུ་དང་། གསེར་བཟང་པོ་དང་། ལྷ་
བཙུང་པ་དང་། མེ་དང་། གཏེར་ཆེན་པོ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་
གནས་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྤྲུལ་དང་།
། དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཉོར་བུ་དང་། ཉི་མ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་རྒྱ་དབྱངས་སྤྲུལ་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། བང་མཛོད་དང་། ལམ་པོ་ཆེ་
དང་། བཞོན་པ་དང་། བཀོད་མའི་རྒྱ་དང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་དང་། རྒྱ་པོའི་རྒྱུན་དང་།
སྤྲུལ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་དཔེ་སྤྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་དཔེ་
ཉེར་གཉིས་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེའང་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་
བསྐྱེད་དང་པོ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆོས་དཀར་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་(༡༥)འདུན་ལྡན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་
བྱང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་ཐོག་པ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ས་ལྟ་
བུ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བས་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་གསུམ་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི་ལྟག་བསམ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་
མཐའ་དག་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་ལྷ་བཙུང་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་

བཞི་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི་སྒྲོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་བྱད་ཤིང་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་
པས་མེ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི་སྒྲིབ་པའི་ཕར་
ཕྱིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་
བྱེད་པས་གཏེར་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ་དཔེ་དང་བཅས་
པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་
ཆེ་བསྐྱབ་རུང་བའི་ཏེན་གྱི་དངོས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་ཁུངས་ལྟ་བུ་དང་
། སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི་བཟོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབས་པས་རྒྱུད་མི་འབྲུགས་
པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་བྱང་ཚུབ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་མི་བྱེད་པ་རྩོལ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་
གཏན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་
བས་མི་བསྐྱོད་པ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་༼༡༤༩༽པའི་ནད་རབ་ཏུ་ནི་
བར་བྱེད་པས་སྒྲུན་ལྟ་བུ་དང་། ཐབས་མཁས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་
གཏོང་བ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲོན་ལམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་

པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཇི་ལྟར་སྒྲོན་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
 ལྟ་བུ་དང་། སྒྲོབས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གདུལ་བྱ་ཡོངས་
 རུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་སྒྲོན་པས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་
 དབྱངས་སྒྲན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་
 བུ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མང་པོའི་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་
 བང་མཛོད་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་དང་མཚུངས་
 པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་
 གཤེགས་པས་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་ལྟག་མཐོང་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འཁོར་བ་དང་ཕྱ་རན་ལས་འདས་པ་གང་དུ་འང་མི་ལྟོང་
 བས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྲོ་བ་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུངས་དང་སྒྲོབས་པ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོས་པ་སྟེ་སྤྱན་མོང་བ་དང་། མ་ཐོས་པ་
 ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པ་བཞོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུ་
 དང་། ཚོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་༼༡༧༩༽ལྡན་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲན་པར་སྒྲོགས་པས་སྒྲ་སྒྲན་

ལྟ་བུ་དང་། བསྐྱོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱོད་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་ཐ་མི་དད་པས་ཚུ་བོའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་སྐྱ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱོད་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་
ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཉུ་སྟོན་པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་
བྱངས་བཞེན་ཆོས་མཐུན་དུ་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

མཚུངས་ལྡན་གྱི་གོགས་ཆོས་མཐུན་དུ་སྦྱར་བ་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པས་ན། དེ་
ཡང་ས་གསེར་ལྷ་བ་མེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབེས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་
སེམས་བསྐྱོད་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ས་མཚམས་ལ་གཉིས། དེ་དངོས་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

སེམས་བསྐྱོད་ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་ལ་དང་པོ་འདུན་པ། བསམ་པ། ལྷག་
བསམ་གསུམ་པོ་ནི། དེམ་པ་ལྟར་ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་དང་། ཆོགས་ལམ་འབྲིང་
པོ་དང་། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་དང་པོ་
པའི་སས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་གཅིག་པུ་དེ་ནི་
ས་དང་པོ་ལ་འདུག་པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱིན་སོགས་
པར་བྱིན་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱོད་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་
ས་བཅུས་བསྐྱུས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་

ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་རྩ་མངོན་ཤེས་སོགས་ལྟ་ནི་དག་སའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་
གྱིས་བསྐྱས་སོ། །དེའི་འོག་རྩ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་སྟོན་ས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སམ་བསྐྱས་པ་སྟེ། སྟེས་ནི་ཆོག་འོག་མ་འདྲེན་༼༡༡༽པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོའི་སྦྱར་རྩལ་འདི་ལ་
འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་དང་མཐུན་པར་མ་སྦྱར་བའི་སྦྱོར་ཡོད་ཅེས་པ་དང་
། འཕགས་གོལ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པོ་ལ་ས་མཚམས་མ་བཅད་
པས་འཕགས་གོལ་གྱི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ཅེས་བཤད་པ་ལས། དང་པོའི་
སྟོན་གནས་པ་མིན་ཏེ། མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་
བསྐྱེད་བཙུ་བ་ལ་འཆད་པའང་དངོས་བསྟན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རྒྱགས་བསྟན་དུ་
ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྦྱ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་སྟོགས་
ཏེ་གདུལ་བྱ་ཡང་དག་གི་ལྟ་བུ་ལ་དགོད་པ་སྦྱར་བའི་དང་། གཞན་དོན་འབའ་
ཞིག་གྲུབ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐོགས་པ་མེད་པ་དངོས་གཞི་དང་། དེ་ལྟར་
གྲུབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོད་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་མཐུག་
གིའོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་སུ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྦྱ་
རྒྱར་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གསུམ་གྱི་དངོས་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ས་བཙུ་བ་
ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དངོས་འབྲས་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་

ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་གཉིས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། འཕགས་པས་
སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་གཉིས་པོ་ས་མཚམས་སུ་མི་བཅད་པར་དགོངས་པ་མིན་ཏེ།
ཉི་ལྟང་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་པོ་བ་དེ་སེམས་མ་
བསྐྱེད་པ་ལས་འོག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དབྱེ་བྱ་དུ་མའི་ངོ་
བོར་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེས་ནི་
ལས་དང་པོ་པའི་ས་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་བསྟུས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆེག་ཏུ་བཞུགས་པའི་དོན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལའང་བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ་དང་། མདོའི་དོན་བསྟུན་བཙུགས་
སུ་བཀྲལ་བའི་སྐབས་དང་སྦྲར་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོར། གང་དང་གང་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལས་འཕྲོས་ཏེ། གདམས་
ངག་བཤད་པའི་མདོར། བཙུགས་ལྟར་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བཀྱི་ཞེས་དྲིས་པའོ། །དེའི་
ལན་དུ། ཤུ་རིའི་བྲ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་

ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བར་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཤེས་རབ་ཐེག་དམན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་མདོའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཤེས་པས་རྣམ་
གཡེང་གི་རྣམ་ཏྲོག་བཅུའི་གཉེན་པོ་དང་སྦྱར་ནས་མདོ་འདི་འགྲེལ་བར་མཛད་
དོ། །བསྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐེག་དམན་ལས་ཐབས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
པའི་ཚུལ་ཡང་། ཤུ་རིའི་བྲ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོད་པའི་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒྲུབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
པ་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་རྣམས་ཏེ། དེའི་དོན་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
སྡེས་དཔེ་དྲུག་པོ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཏྲོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་བྱུང་པར་དེ་འདྲ་བ་
ལས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ཤེས་དེ་ལ་བརྒྱའི་
ཆར་དང་། སྟོང་དང་། བརྒྱ་སྟོང་དང་། བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་༼༥༥༽ཆར་དང་།
གྲངས་དང་ཆར་དང་། བགྲང་བ་དང་། རྒྱར་དང་། དཔེར་ཡང་མི་འགྲོའོ་ཞེས་
བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །

གདམས་ངག་བཅུ་པོ་རང་རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་མདོ་ནི་འདི་སྟེ། གཟུགས་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་བརྩོན་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟུག་བདེན་ལ་འདོམས་པ་དང་།
གཟུགས་སྟེ་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤྱི་རིེ་
བྱ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་སྐྱེ་མི་འགག། ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་བརྩོན་ན་བརྩོན།
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འགོག་བདེན་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤྱི་རིེ་བྱ། གཞན་ཡང་
སྐྱོན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན། ཞེས་བྱ་བའམ། མི་བརྩོན། ཞེས་བྱ་བ་
སོགས་ཀྱིས་ལམ་བདེན་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤྱི་རིེ་བྱ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཡུམ་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ་གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱར་བར་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་
འདོམས་པ་དང་། གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཆོས་ལ་འདོམས་པ་དང་། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། ཆོ་དང་ལྡན་པ་
སྤྱི་རིེ་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་གནས་པ་འདི་གང་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་
ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ལུས་དང་ངག་
དང་ཡིད་གྱི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གང་ལགས། ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས་
ནས་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྤྱི་རིེ་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེའི་མིག་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱན་ལྡེ་ལ་
འདོམས་པ་དང་། ཤུ་རིའི་བྲ། ཡུམ་འདི་ལ་སྦྱོད་པས་མ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་སྟེ་
རྩེ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་གཤེས་༼༥༧༽དྲུག་ལ་འདོམས་པ་
དང་། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་
པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་རི་
ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡུམ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་
ཁྱོད་སྟོབས་པར་གྱིས་ཤིག། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པ་དང་།
རབ་འབྱོར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར། ཞེས་པ་ནས། མཐུན་པའི་ཆོས་
ལ་སྟེད་པ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བསྟན་བཙུན་བཙུང་སྤྱད་པའི་སྐབས་དང་སྐར་བཞི།

དེ་ལྟ་བུའི་མདོར་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་དེ་བསྟན་བཙུན་སྤྱད་པའི་ལྟར་
སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་གདམས་ངག་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
དགོས་ཤི་ན། མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་ངེས་འབྱུང་ཞིང་། །མོས་
པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བྱེད་པ། །རི་ལྟར་རྒྱ་ལྷི་རྒྱ་མཚོ་བཞིན། །དགེ་ཚོགས་རྣམས་
ཀྱི་ཡང་དག་རྫོགས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཚོགས་བསགས་པའི། །རྒྱལ་སྐུས་བཟོད་
ནས་དག་པ་པོ། །ལེགས་པར་གཤིང་སེམས་དགེ་བ། །སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་
སྦྱོར། །ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལྡན་ལོ། །ལུང་དེའི་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་ངེས་

འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། མོས་པ་
འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་དང་། དག་པ་ནི་སེམས་པའི་སྒོམ་པ་
ནམ་པར་དག་པ་དང་། ལེགས་པར་ཤེས་པ་ནི་ཐོས་པ་མང་བའོ། །

དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་རྒྱ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནོན་པ་དག་གིས་
བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ནས་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱིས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལས་མཉན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཡང་། མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། དེ་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཞི་གནས་དང་
། །ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གདམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་བར་
འབྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། དེའང་
གིན་ཏུ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་ནས་ཀྱིས་ཆོག་དོན་ལ་
སེམས་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ཚོགས་ཀྱིས་ཉིད་
དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ལ།
ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྒྱུན་ཞེས་པའི་དོན་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ནི་དེ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་སྤྱིད་ནས་སངས་རྒྱས་
སའི་བར་དུ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ལོ། །ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་
ཆོས་ཉན་ཡུལ་ནི་མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུལ་ས་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་
ཀྱི་སྒོ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཏུ་གཤམ་མངོན་སུམ་འདོམས་

མཛད་ཅིང་། ཁོ་ནས་འབྲེན་མཛད་ཉིས་པའི་ཆང་ཆིང་ནས། ཁོ་ན་གྱིས་བྲངས་
ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་གདམས་ངག་
མཉན་པར་འོས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པར་རྒྱུད་
ལ་བསྟེན་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱབས་ནས་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་
བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཅི་ལྟ་བུར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
ཐབས་དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་མཉན་པ་ནི་གོ་རིམ་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །

འདིར་གདམས་ངག་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་ཡིན་ན་ངག་གི་རྣམ་རིག་ཏུ་སྒྲུང་
དགོས་པ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་ཡང་སྒྲུའི་སྒྲེ་མཆེད་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལས།
གཞན་དག་སྐབས་དེར་བསྟན་ཀྱི་ངག་ལ་སྒྲས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་
ནི་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བཙུག་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པ་
དེས་ཚོས་མཉན་པ་༼༥༧༽ན་ཐ་མལ་གྱི་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་
དབང་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་མཉན་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་
ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ནི་སྒྲུ་རང་མཚན་པ་ཁོ་ན་དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ། གདམས་ངག་བཙུ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། དགེ་འདུན་
དགོན་མཚོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྒྱུར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ནི།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་སྒྲོས་ནས་དེའི་དབྱེ་བའང་ཞར་ལ་བརྗོད་
བས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་འདུན་པ་ནས་བཟུང་།
ལ་སོགས་པས་སྤྱི་མ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་དུས་སུ་བབ་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གདམས་ངག་དོན་དུ་གཉིས་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ན་གདམས་
པ་དང་རྗེས་བརྟན་ཅོད་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤར་ཐོབ་ཟེན་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དེས་འཕངས་པའི་
དྲོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་དཀར་པོའི་ཆོས་འབྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྤར་ཡོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
མི་ཉམས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་དུ་ཟེན་པ་མི་
ཉམས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བའི་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་འདོམས་པ་
དང་བཅས་པ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གདམས་པའི་ངག་སྟེ་
ཞེས་མཆོམས་སྤྱར་བར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྤྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་
གསུམ། །

མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །

སྤྱན་ལྷ་དང་ནི་མཛོན་གཤམ་གྱི། ཡོན་ཏན་དྲུག་དང་མཐོང་ལམ་དང་། །

སྒྲོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། བརྒྱ་ཡི་བདག་ཉིད་གཤམ་པར་བྱ། །

དང་པོ་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ལས་འདའ་བ་མེད་པར་
ཡུལ་ཅན་ཐབས་གཤམ་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་
ནལ་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་གིས་སྒྲོབ་པར་བྱ་སྒྲུམ་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་བྱང་ཚུབ་
གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་ཐོགས་དེར་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཉམས་སུ་ལོངས་
གིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་གཉིས་
པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། གྲུན་རྫོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་རིག་པའི་
ངོར་སྒྲུང་བའི་མཐོང་གཤམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་
རྣམ་པར་རིག་པའི་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཐོང་གཤམ་བྱུང་པར་ཅན་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གྲུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་དོན་གྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
གྲུན་རྫོབ་པའི་བསྐྱེད་པ་སྟེ་མེད་པར་བདེན་པས་བདེན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ནི་དམ་པའམ་ངེས་པའི་དོན་དུ་བདེན་པར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཞེས་བྱའོ། །

ལ་ལ་ཞིག་གྲུན་རྫོབ་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་བདེན་པས་གྲུན་རྫོབ་བདེན་པར་
འཆད་པ་དང་། དོན་དམ་དོན་དམ་གྱི་ངོར་བདེན་པས་དོན་དམ་བདེན་པར་
འཆད་པ་ནི་གིང་རྟའི་སྒྲོལ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་མཚམས་

ལས་ཁྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ནི་མ་རིག་པའི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་དེར་སྣང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ནི་མ་རིག་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་ལ་སྣང་གི་ཆ་དང་བཅས་པ་ནམས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་བྱས་པ་དང་མི་བྱས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་བྱིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བདེན་གཉིས་གོ་ཚད་པོ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལས་གནས་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་རྒྱའི་བདེན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཚོགས་གཉིས་པོ་གང་བསགས་ཀྱང་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པའི་ཆེ་ནའང་བྱིས་པས་འདོད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཁས་སྐྱངས་ནས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ནའང་མཉམ་གཞག་གི་ངོར་ཁས་ལེན་ཅིའང་། (༥༥) ཡོད་པ་མིན་མོད། འོན་ཏེ་རྗེས་སོབ་ཀྱི་ཆེ་འཕགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཁས་སྐྱངས་ནས་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཤེས་བརྗོད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་ཚོགས་གཉིས་པོ་གང་བསགས་པའི་སྐབས་སུ་འང་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པར་རུང་བ་མིན་ཏེ། དེ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ནའོ། །དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དམ་བདེན་པའི་

མཚན་གཞིར་བཤད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫོག་པ་བདེན་པ་
ལས་མ་འདས་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་
པའི་མཚན་གཞི་གོ་ཚད་པ་ན་སྒྲའི་ཡུལ་མིན་པར་བཤད་ཀྱང་། སོ་སོ་རང་རིག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་དེའི་མཚན་གཞི་མེད་པའང་མ་ཡིན་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་སྟོན་
པའི་ས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ནས་འབྱུང་ལ། འོ་ན་དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ཡང་ན་དེ་ཀྱང་རྫོག་པ་བདེན་པར་ཐལ་ལོ་སྙམ་པ་ནི།
བྱམས་མགོན་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་ལུགས་ལས་རྒྱུད་རིང་དུ་སོང་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཀྱང་རྫོག་པ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་སྟེ། མེད་
དགོས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བཤད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། དེའང་ཀྱང་རྫོག་
པའི་ངོར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྷན་བྱེ་བའི་ཡོད་མེད་གཉིས་པོ་དེ་མེད་མཉམ་དུ་མཚུངས་
པར་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོད་པ་དེ་ཡོད་པ་
ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་པའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཚས་
ཉིད་ཅེས་ཡོད་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཚད་ལྡན་གྱི་
ལུགས་ལ་མེད་དོ། །དེས་ན་ལྟ་བུས་སྟོན་པ་བཅད་ནས་བསྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་
སྦྱང་བའི་གནས་སྒྲུབས་སུ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའང་ཁས་
༼༡༤༩༽ལེན་ཐམས་ཅད་དང་ཐལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚུད་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་པ་དབྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་ནས། གཉིས་པ་
དེའི་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་ཞེས་པ་ལ། བདེན་པ་བཞི་
པོ་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱལ་གི་
སྟོན་ནས་འདོམས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་ཁོ་
ནའོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་རབ་
གྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་དང་
བཅས་ཏེ་སྟོན་པས་ན་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གསལ་བར་འདོམས་པའི་གདམས་
ངག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ཚུལ་རི་ལྟ་
བར་དོན་མཐུན་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་
ནད་གྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྒྲན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་
ལྟར། །སྤྲལ་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལས། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་
རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་དེར་གཟུང་ཞིང་འཛིན་པའི་མངོན་ཞེན་སྤང་བར་གདམས་སོ། །

དེ་ལྟར་བདེན་པ་བཞིའི་སྒྲ་དོན་ནི། འཕགས་པས་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་སྤྲལ་བསྐྱལ་དུ་གཟིགས་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྲལ་བསྐྱལ་གྱི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པ་
སྤྲལ་བདེན་དང་། འཕགས་པས་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤྲལ་བསྐྱལ་ཀྱན་ལས་དང་

ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བར་གཟིགས་པ་དོན་མཐུན་དུ་གནས་ཤིང་གྲུབ་པ་ཀུན་
འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་། འཕགས་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལམ་གྱི་བདེན་པར་
གཟིགས་ཤིང་གཟིགས་པ་ལྟར་དོན་ལའང་གནས་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་།
༼༡༧༩༽འཕགས་པས་དོན་དམ་པའི་རང་ངོ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་གཟིགས་
པས་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

སྦྱར་བཏང་དེ་ཙམ་དུ་བཤད་ནས་དཀའ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་དབྱུང་བར་
བྱ་སྟེ། དེའང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་འདི་རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལས་སྦྱོས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཚུལ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ནམ་
པར་སྦྱོན་པའི་འབྲས་བྱའམ། ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱས་སྟུག་བདེན་བདག་པོའི་འབྲས་
བྱར་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་ལས་ཉོན་མཚན་ཉིད་
པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱར་སྟུག་བདེན་འཛིག་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་
གོང་མའི་ལུགས་ལྟར་ན། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྲིད་པ་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་
ན་སྦྱེ་བ་འབྲུབ་ཅིང་གྱི་རྒྱར་ཉོན་མོངས་པ་དགོས་ཀྱང་དེས་གྲུབ་པའི་ཕྱང་པོ་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱའི་ཆ་ནས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པར་མི་བཞེད་ལ། དེ་ལྟར་
མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་། དེའི་ཕྱང་པོ་དེ་ལས་ཉོན་མཚན་ཉིད་པའི་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟུག་བདེན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱང་ནམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དེ་བཞི་ཀའི་ཚོགས་དོན་ལ་སྟུག་བདེན་གྱིས་

བྱུང་པ་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ལས་དང་། ཉོན་མོངས་དང་། ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་རྣམས་ལ་དེ་བཞི་ཀའི་ཚོགས་དོན་ཚང་ཡང་དེ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་དེན་པར་མི་
འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་དེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་དབུ་མའི་
ལྷགས་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ན། རང་གི་སྦྱེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་
འཛིག་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མི་རྟག་པས་ན་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་
ནི་རི་སྤྱོད་བདག་མེད་པར་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདག་དང་བདག་གི་བར་རྟོག་
པར་བྱེད་པའི་གཞིག་པ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་མདོར་ན་རྒྱ་ཀུན་༼༤༠༩༽འབྱུང་
ལས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་འོ། །སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་
པ་ནི་བདག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པ་འོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་སྤྱུག་
བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱར་འབྱར་ཚུལ་ནི། ཀུན་འབྱུང་གི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་
རྒྱ་དང་། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྐྱེལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་སྦྱོད་ཀྱི་
འཛིག་རྟོན་གྱི་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྟེ་རྒྱར་འབྱར་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཀུན་
བདེན་དེ་ལ་འང་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་བག་
ཆགས་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བག་ཆགས་བཞག་པ་དང་
མཐུན་པར་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་སྦྱོད་པས་ན་ཀུན་འབྱུང་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྤྱུག་
བསྐྱེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པས་ན་རབ་སྦྱེད་དང་། བཞི་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱི་

མ་འདོར་ཞིང་ཕྱི་མ་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱུན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་ཉིད་བཞི་པ་
འདི་འབྲས་སུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་གཅིག་ལ་བསྟོན་པའི་དེ་བཞི་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དོན་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་གང་
རུང་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སྒྲུག་བདེན་ཡིན་ན་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
དགོས་པ་དང་། སྒྲུག་ཀུན་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་།
རྣམ་སྤྱོན་གྱི་སྤྱིབ་པ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་
འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་འབྲས་སུ་དེ་འབྲས་སུའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་ཡང་དེས་རྒྱ་གོ་ཆོད་
པོ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱུང་རོ། །དོན་དེའི་འགོག་
སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཞི་པ་དེ་ལས་གཅིག་རྒྱུད་ལ་ལྷན་ན་གཞན་གསུམ་ཡང་
རྒྱུད་ལྷན་དུ་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འགོག་པ་ནི་ཚོགས་སྦྱར་དུ་སྤང་བུའི་ས་
བོན་མགོ་ཚུལ་༼༥༠༽བཞི་པ་འགོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དུ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བུའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་པའི་འགོག་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱིས་སྤང་བུའི་ས་བོན་དུངས་སྤང་བའི་
འགོག་པ་དེའོ། །འགོག་བདེན་དེ་ཡང་དགག་པའི་ཆ་ཙམ་ནས་མ་ཡིན་ལ། སྤང་
བྱ་འགགས་ཟིན་པའི་རྗེས་ཀྱིས་འགོག་གཞི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་

པ་ཡིན་ལ། རོན་དམ་བདེན་པ་དེའང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བྱུང་བར་ཅན་
ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དེའང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ཏེ། དེའང་
ལམ་བདེན་དུ་འཛོག་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གོ་ཆད་པོ་ལ་ལམ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་
བཞི་ཀ་ཚང་དགོས་པ་ལས་ངེས་འབྱེན་གྱི་དོན་ནི་ལམ་འོག་མ་ལས་གོང་མར་
ངེས་འབྱེན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མེད་པར་
འབྱེན་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པའི་
གདམས་ངག་ནི། སྐབས་གནས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དགོན་མཆོག་དེ་ལ་
མངོན་ཞེན་སྤོང་བའི་བྱིར་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་
ནི། ཀུན་རྫོབ་པར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཡིན་ལ། རོན་དམ་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་
སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་ཆོས་སྐྱ་དེའོ། །ཆོས་སྐྱ་དེ་ལའང་སྤངས་པའི་ཆ་
ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་དང་། རྟོགས་པའི་ཆ་ལ་གྲོ་བུར་རྣམ་
དག་སྟེ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གཞན་
གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པར་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཁྱེན་
ཅིང་། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་བརྟེན་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལྟ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རུས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་

བུའི་སངས་༼༡༽ན་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་ཡུལ་
ལས་གཞན་གྱི་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཚོས་དཀོན་མཆོག་གྲང་། རི་སྐད་དུ།
བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་
ཀྱི། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་
ཚོས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའང་རིམ་པར་བཤད་ན་སྤྲོས་ཆོགས་ཀྱི་
མཐར་ཞུགས་པ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་
སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། །བསམ་གསུམ་པའི་
ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པས་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། །གཞོད་མ་ནས་དག་པས་དག་
པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དང་རང་རིག་པས་གསལ་བ་དང་། དེས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཅོད་པར་བྱས་པ་སྟེ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ལྟར་
གྲུང་པའི་ཚོས་དཀོན་མཆོག་འགོག་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྲུང་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དང་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ་ཚོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི། རིག་གྲོལ་གཉིས་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པའི་རི་ལྟ་
རི་སྟེད་དང་། བང་རིག་པའི་རིག་པ་སྟེ་རིག་པ་གསུམ་དང་། ཆགས་པ་དང་
། ཐོགས་པ་དང་། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀྱིས་
བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ལ་དོན་དམ་

པའི་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་འཛོག་གོ། །དོན་དེས་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་
ནི་འཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དམ་པའི་ཆོས་
དང་འཕགས་པའི་དག་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པས་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོང་བར་བྱེད་
པའི་གཉེན་པོ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་མཛོན་(༡༧)བཤེད་པར་མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་
འགྲུས་ལ་འདོམས་པས་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་སེལ་བར་བྱེད་ལ། གཉེན་པོའི་
སྟོབས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། འདིས་ནི་སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སེལ་བར་བྱེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛོན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་སྟེ་
བདག་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་བསྐྱུ་ན་འདི་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། ངན་པར་ཞེན་པ་ལས་བསྐྱོག་པས་མ་ཞེན་པ་དང་། སྦྱིད་ལུག་
པའམ་དཔའ་ཁུམ་པ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་སྦྱིང་སྟོབས་དང་།
བདག་ཉིད་བརྟན་པ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ལམ་གྱི་མཆོག་ཡོངས་སུ་འཛོན་པའི་སྐལ་
བ་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་སྐྱུན་ལྔ་ལ་འདོམས་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་ཤའི་སྐྱུན་གྱིས་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་པན་གྱི་དངོས་པོ་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་
མཐོང་བ་ཡིན་ལ། ལྟའི་སྐྱུན་ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་གདྲའི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་

ནམས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། གང་དུ་སྒྲེ་བ་སྟེ་དེའི་ཚུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
ལྟ་འཁྱེད་ཀྱི་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིམ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་གང་ཟག་གཞན་དང་། འཕགས་པ་དག་གི་འདུ་ཆེད་རིམ་ལྟ་
བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སྒྱུན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གནས་སྐྱང་རིམ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དུ་སྒྱུན་
ལྟར་དེ་བུ་བུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་
ལ། སྒྱུན་ལྟར་པོ་དེ་འདྲ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སངས་ལྟར་ཀྱི་སྒྱུན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྒྱུན་དང་པོ་བཞིའི་གོ་ཆེད་དུ་བྱས་ནས་སྒྱུན་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་
གཞན་སྟོབ་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྱུན་བཞི་པོས་ལྟར་ཐ་དད་པར་རྟོགས་ཆེ་ཉེར་ལེན་ཀྱི་
སྒྱུར་བ་༼༤༩༽ཐ་དད་པ་བཞིའི་རྒྱ་ལས་སྒྲིས་པས་རིགས་ཐ་དད་པ་ཡིན་
ལ། འགའ་ཞིག་གིས་ནི་སྒྱུན་ལྟར་སྒྱུར་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་གཅིག་པའོ་ཞེས་སྒྲིབ་
ནི་ལེགས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བལྟ་བུའི་ལྟར་ལྟར་ཀྱི་སྒྱུན་གྱིས་རིམ་ལྟར་བལྟ་
སྟུང་ན། བཅ་པོའི་དངོས་པོ་ནི་ཤེས་སྒྱུན་གྱིས་དང་། རིག་པར་གྱུར་པའི་དངོས་
པོ་ལའང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལྟར་ཀྱི་རིག་པ་ནི་ལྟར་སྒྱུན་གྱིས་དང་། ཀྱན་
ནས་ནམ་བུར་རྒྱུད་ལྟར་ཀྱི་རིག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུན་དང་། བཅ་ཤེས་གཉིས་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་པའི་ལྟར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་དང་། ལྟར་དེ་བཞི་གཅིག་
ཅར་དུ་གཟིགས་པར་བྱས་པའི་སྒྱུན་དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སྒྱུན་ཡིན་ནོ། །སྒྱུན་

སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཀུ་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་རྟེན་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་ནི་
ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་པ་རོལ་ཏུ་སྒྱེན་
པ་དུག་ཡིན་ཅིང་། སྐྱབ་ལྔ་པོ་དེ་རིམ་བཞིན་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཡིན་
ལ། སྐྱབ་ལྔ་པོ་དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཆོགས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ནའང་ཡོད་ལ། བར་པ་
གཉིས་ནི་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་ཅིང་། བ་མ་གཅིག་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ལ་
མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་དུག་ལ་འདོམས་པར་མཛད་དེ། དེའང་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
རྩ་འབྲུལ་སྣ་ཆོགས་པ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་
གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ལྷའི་རྣ་བ་ནི་ལྷ་མི་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་རྣམས་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐོས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ནི་པ་རོལ་པོའི་སེམས་
ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་༼༤༡༽རྟོགས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྟོན་གྱི་
གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཆོ་རབས་སྤྲུལ་མ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་
སྟོབས་ལས་རྟོགས་པ་དང་། ལྷའི་མིག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་
དང་། སྐྱེ་བ་དང་། ཁ་དོག་མཛེས་མི་མཛེས་དང་། ལས་འབྲས་བཟང་ངན་

ནམས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྟའི་སྒྱུན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གང་ཞེན། སྒྱིར་
 མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་སྒྲུང་རུང་དེར་སྒྲུང་དགོས་པ་
 དང་མི་དགོས་པ་གང་ལའང་རག་མ་ལས་པར་རྒྱ་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་པར་ཤེས་
 པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། སྒྱུན་ནི་སྒྲུང་རུང་གི་ཡུལ་ལ་མཐོང་རུང་གི་
 ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་བསལ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཆ་དག་པ་ལས་རག་ལས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ནི། རང་གཞན་གྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་
 ལྟ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
 དུག་པོ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི་གནས་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་
 ཏིན་དང་ལྡན་པས་ལུས་ཡང་བ་དང་འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་རྒྱ་
 འབྱུལ་དང་། རྒྱ་སྐད་སྒྲ་ཚོགས་འདུས་པ་ལ་ཡིད་དུག་ཏུ་གཏད་པས་ལྟའི་ན་བ་
 དང་། རང་གི་ལུས་རག་གི་རྣམ་འགྱུར་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་དུ་སེམས་འདི་
 དང་འདི་ལྟ་བུ་སོང་བ་བཞིན་དུ། གཞན་གྱི་ལུས་རག་གི་རྣམ་འགྱུར་འདི་དང་
 འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་དུ་འང་སེམས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡིད་དུག་
 ཏུ་གཏད་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་སྒྲར་འགྲེང་བ་དང་
 འདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་དུན་པར་
 བྱས་པས་སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དུན་པ་དང་། མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་

གསལ་བོ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་༼༤༣༽ལྟའི་མིག་དང་། ཡུམ་བསྐྱེམ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྩུ་འཕུལ་གྱི་མངོན་པར་གཤམ་པ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུས་ནི་ཟག་པ་ཟད་
པའི་མངོན་པར་གཤམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་
འབྲས་བུ་མངོན་པར་གཤམ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ནི། མདོ་ལས། མངོན་
པར་གཤམ་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་གིང་ཡོངས་སུ་དག་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གཏོང་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། མངོན་གཤམ་དུག་གི་
བྱེད་པའི་བྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་རྒྱས་པར་མདོ་ནི་རྒྱན་ལས་འབྱུང་ངོ་
། དེ་ལྟར་མངོན་པར་གཤམ་པ་དུག་ལས། དང་པོ་ལྷ་བོ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
དང་ཐུན་མེད་བ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་གཤམ་པ་ཕྱི་མ་ནི་འཕགས་པའི་ས་ནས་ཐོབ་
ཅིང་། འཕགས་པའི་ས་ཐོབ་པས་ཀྱང་མངོན་གཤམ་སྤྲུལ་ལ་བརྩོན་པ་འདོར་
བ་ནི་མིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མདོར། མངོན་པར་གཤམ་པ་ལྷ་
མངོན་པར་བསྐྱབ་བོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །

དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་སྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དང་
། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ལ་འདོམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གདམས་
ངག་ནི་བཅུའི་བདག་ཉིད་དུ་གཤམ་པར་བྱ་དགོས་པ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ནི།
རྟེན་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་རང་བཞིན་གྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེམ་པ་ཡིན་
ལ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤར་མཐོང་དེ་ལས་ཕྱིས་གྱི་བྱད་པར་

གཞན་མཐོང་གི་སྒྲོན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལ་ལ་དག་གིས་འདི་སྒྲུམ་
སྟེ། སྤར་མཐོང་གི་དོན་ལ་ལྟ་སྒྲོམ་དུ་བྱེད་ན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་པོ་བྱུང་
མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ལན་དུ་གཞན་དག་གིས་འདི་སྤྲད་དུ་འདོན་
ཏེ། ས་བཙུ་པོར་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་སྤར་མཐོང་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ཚོས་ཉིད་
མཐོང་བའི་ཚུལ་ཇི་གསལ་ཇི་ཀློགས་ལ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་
བས་ལམ་གཉིས་པོ་བྱུང་མེད་དུ་མི་ཐལ་ཞེས་སྒྲུབ་ལང་། དེ་ལ་སྒྱུན་འདི་ལྟར་དུ་
ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་ཚོས་ཉིད་ས་གཉིས་པ་ལ་བསྟོས་ནས་མི་གསལ་བར་
རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི་ས་དང་པོའི་རྟོགས་པའི་རིགས་དེ་རྟོག་པར་ཐལ་ཏེ་ཡུལ་མི་
གསལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་རུས་གྱི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོར་
གྱུབ་པ་མ་ཡིན་པས་བསལ་ལོ། །

འོ་ན་རང་གི་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཞེན། སྤར་མཐོང་བའི་དོན་ལས་ཚོས་ཉིད་གྱི་
བྱུང་བར་གཞན་པ་རེ་ས་རེ་རེར་གསལ་རྟོགས་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་དོན་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ངོ་སྤྲལ་དེས་སྤར་མཐོང་ཟིན་པའི་
ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་སྤར་མཐོང་
ཟིན་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་བྱིས་མི་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གྱི་དག་
པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་འགའ་ཞིག་སྒར་མཐོང་བའི་དོན་ཕྱིས་མཐོང་བ་ན་མཐོང་ཟིན་
མཐོང་བའི་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྲ་
བ་དེའང་ལེགས་པར་མ་མཛོན་ཏེ། རང་ཅག་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་རྣམས་ལ་མཐོང་ཟིན་
མཐོང་བའི་སྒོ་བཅད་ཤེས་སུ་གྲགས་པ་ཚད་མིན་གྱི་སྒོར་བཞག་ཀྱང་། འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤེས་པ་ནི། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་
མར་བཞག་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་དེར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་དེར་ནི་རང་ཅག་གི་
ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་དང་དེ་མཚུངས་པ་སྒྲེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་ས་བརྩ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ན་ཆོས་
དབྱིངས་ཙམ་མཛོན་སྒྲུབ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་
རང་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་སྤྱེ་བ་
༼༤༤༽ཡིན་ཀྱང་ཟེར་ལ། ཁོ་བོ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཙམ་མཛོན་དུ་མཐོང་བ་ལ་
བྱད་པར་མེད་ཅེས་སྒྲ་བ་དེ་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་རང་གི་ངོ་བོ་
ལ་ཙམ་པོ་བ་དང་། བྱད་པར་བའི་བྱད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ས་བརྩ་གཅིག་
པོའི་མཉམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་དབྱིངས་ཙམ་པོ་བ་མཐོང་བ་ལས་བྱད་
པར་བ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་ཡོད་ན་དེ་མ་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྒྱུན་དང་། གཞན་
ཡང་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་སྟོང་པ་དེའི་ཆོས་དབྱིངས་བྱད་པར་
བ་རྟོགས་པས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ་སྒྲུམ་ནའང་འཐད་པ་མིན་ཏེ།

ཚོས་ཕན་སོ་སོ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་དགག་པ་དེ་ཚོས་དབྱིངས་
མ་ཡིན་པར་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་ས་བཙུའི་མཉམ་གཞག་དེ་ཐམས་ཅད་པ་ནི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་འབྱུལ་མེད་དུ་གསར་
རྟོགས་རེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་འབྱུལ་བ་རེ་གསར་དུ་སྤངས་པ་
ལ་བརྟེན་པ་ཕན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་མ་རིག་
པ། ཁོཅོད་མོངས་ཕན་མིན་སྒྲིབ་པ་བཙུ། །ས་བཙུའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་
གྱི། །གཉེན་པོ་དག་ནི་ས་ཡིན་ནོ། ཁོཅོད་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་གོ་ལ་
བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་མཛད་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་རང་ཉིད་གྱིས་གཞུང་འགར་སྒྲིབ་པ་ལ་གསུམ་
དུ་གངས་ངེས་མཛད་པ་དང་འགལ་ལམ་སྒྲིམ་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དབུས་མཐར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བར་བཤད་པ་དེ། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་
སྒྲིབ་པ་ཟུར་དུ་བཀར་ནས་སྒྲིབ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
གཉིས་སུ་༼༤༤བ༽གངས་ངེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་པ་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་པ་ནི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཟུར་དུ་མ་བཀར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །ལ་ལ་ཞིག་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་གྱི་ནང་དུ་བསྒྲུས་པར་ཁས་

ལེན་པར་འདོད་པ་ལ་སྒྲིན་འདི་ལྟར་བརྗོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་
གྱི་དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོམས་
འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྒྱུ་ལས་སྤངས་པ་གང་ཞིག །སྟོམས་
འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་པ་ལ། དེ་ནི་
འདོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གཞུང་འཇུགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་རྒྱུ་ཐ་གལ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་རབ་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དག་བཅོམ་དེས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་མ་བཅོམ་
པར་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཉོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་བཞི། སྐབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐབ་པའི་འགལ་སྒྱེན་སྤྲོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། སྐབ་པ་མཐར་
འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐབ་པའི་དོ་བོ་ལ་
འདོམས་པ། སྐབ་པའི་དམིགས་ལུལ་ལ་འདོམས་པ། སྐབ་པའི་རྟེན་ལ་
འདོམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གོང་དུ་སྟོས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བ་
རི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྐབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་དུ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སོ་སོ་
བར་ངེས་པ་ལས་མི་འདད་བའི་འཇུག་ལྟོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་ཆོགས་

གསོག་པ་དེ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རང་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་ཡུལ་
སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་ན་༼༥༩༽སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་
བདེན་པ་གཉིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་འབྱུག་པར་
བྱའོ་ཞེས་གདུལ་བྱ་སྦྱོབ་པ་ན་མས་སྦྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པར་མཛད་
པའི་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དང་ཞེས་པ་འོག་མའི་ཚིག་གི་སྤང་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་སྦྱབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་འདོམས་པ་ལ་བཞི། སྟུག་བདེན་ལ་
འདོམས་པ། ཀྱན་བདེན་ལ་འདོམས་པ། འགོག་བདེན་ལ་འདོམས་པ། ལམ་
བདེན་ལ་འདོམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟུག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པའི་གཟུགས་སྤང་ལ་སོགས་པ་ལས་
ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་དང་། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱང་པའི་
སྦྱང་བ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དག་
སྟེ། དག་གི་སྒྲས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྦྱང་བ་ཉིད་དང་
། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གཉིས་རྟུན་ཅིག་ཏུ་སྦྱོས་ནས་དེ་གཉིས་ཀར་
ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ནི་རང་
བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་གདུལ་བྱ་ལ་སྦྱོར་རོ། །དང་ནི་ཚིག་གི་སྤང་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཀླུ་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་ཀླུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཀླུ་འབྱུང་བདེན་པ་དག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་ནི་ཀླུ་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་ཚས་ཅན་དང་
། འགོག་པ་སྟེ་འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཀླུ་ནས་ཉོན་མོངས་པས་འཆིང་
བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚས་ཅན་གང་དུའང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་༼༥༽བོ་སྟོན་པར་མཛད་ལ། དང་ཞེས་པ་ཆོག་
གི་ཐུད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་
ལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་བྲལ་བ་ཀླུ་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཉམས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་འཕེལ་
བ་ལ་སོགས་པས་དུས་གསུམ་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་དེའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། གཟུགས་མེད་པ་ནས་བབྱུང་སྟེ་རྣམ་པར་གཤེས་པའི་བར་
དུ་མེད་པ་ནས་མ་རིག་པ་སྐྱེ་བའང་མེད་པས་ཀྱ་གེའི་བར་མེད་དོ། །ཀླུ་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་མ་རིག་པ་འགགས་པའང་

མེད་པས་ཀྱི་ཤིའི་བར་དུ་འགགས་པ་འང་མེད་པས་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་
མེད་དེ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད་ལ། རོན་དེས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་བར་དུ་འང་
མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོམས་པར་མཛད་ལ། དང་ནི་ཆོག་གི་ཡུན་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

ལམ་གྱི་བདེན་པ་འི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྐོར་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱས་དང་། བརྩོན་པར་བྱེད་པོ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་བདག་ཉིད་དམིགས་པར་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ། དམ་ཞེས་པ་ནི་
དེ་ལས་གཞན་པ་འང་མི་དམིགས་པར་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཆོག་གི་མ་འདྲིན་བྱེད་
དོ། །དེས་ན་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པས་མཚན་མེད་སྟོན་མེད་ཀྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་དང་བཅས་པ་ནི་སྤྱིའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་ཐ་དད་པར་
ཕན་ཚུན་གཉིས་ཆོས་སུ་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཆོས་སུ་མི་ལྡན་པ་གང་ཡང་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དག་ཐ་
དད་པར་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཆོས་སུ་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཆོས་སུ་མི་ལྡན་པ་གང་
དུ་འང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། ལམ། རིགས་པ། རྒྱུ་པ། རེས་འབྲིན་
༼༤༤༽བཞི་ཀར་མི་དམིགས་པར་ཉམས་སུ་ལོང་ཞིག་པར་བསྒྲུབ་པོ་ཞེས་སྟོན་
པར་མཛད་པས་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་སྟོན་པར་
མཛད་ལ། དང་ནི་ཆོག་གི་ཡུན་དོ། །

གཉིས་པ་ཚོས་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ལ།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་པའི་གཞི་དང་གཉིན་
པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་གིས་བྱང་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པར་མཛད་ལ། དང་ནི་ཆོག་ཡུང་དོ། །

གསུམ་པ་དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི།

སངས་རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་དག་
བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་འོང་། ༡༥༥ ། དང་། ཕྱིར་
མི་འོང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གསུམ་དང་། ཞུགས་པ་བཞིས་དབྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་
གིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་དང་། རང་སངས་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་བགྲངས་
བའི་བརྒྱད་པོ་དག་ལ་དབང་པོ་རཉེ་པོ་དང་། ལ་སོགས་པས་རྣམས་པོ་དེ་བྱེ་བྲག་
གིས་གྲངས་ཉི་ཤུར་འཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་
སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་འབོགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འདོམས་
སོ། ། དེས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པར་མཛད་ལ། དང་ཞེས་པ་ཆོག་
གི་ཕྱད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་བ་བའི་འགལ་རྒྱུན་སྒྲོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་གསུམ། མ་ཞེན་
བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ། མི་ངལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ། ལམ་ལོངས་འཛིན་གྱི་
བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པའོ། ། དང་པོ་ནི།

བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རི་རྒྱན་དུ་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱིས་བརྒྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་རྒྱུ་བ་པ་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ནི་ལུས་
ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་སྟོ་སྐྱེ་དགོས་ན་འདྲ། བལ་བ་རྣམས་ལུས་ལ་

སོགས་པའི་ཕལ་པའི་ལས་ལ་ཆགས་ནས་བསོད་ནམས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་
ཉིད་གྱིས་གང་ཟག་ལ་ལ་ནི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བས་
ཚུལ་དེ་ལྟ་བུར་མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པ་འབད་པ་ཆེན་
པོས་གིན་ཏུ་སྦྱངས་ཏེ་དགོ་བ་ལ་བཀོལ་བ་དང་། ལུས་སོགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པར་མཛད་ལ། དང་ནི་ཆོག་གི་སྤང་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དབང་པོ་བརྟལ་བོ་ལ་ལ་དུས་ལུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་ཐར་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
གོམས་པར་སྤྱོད་བ་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་མ་གྲུབ་ནས་སེམས་དངངས་པའི་
རང་བཞིན་ཅན་འབད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བས། ༄༄༅། དེ་སེལ་
པའི་བྱིར་དུ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་འདོམས་པར་མཛད་པ་ལ་
ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་ཡིད་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་གང་དུ་འང་རྫོམ་པ་
མེད་པ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་འདོམས་པར་མཛད་ལ། དང་
ཞེས་པ་ཆོག་སྤང་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྤྱོད་སྤྱོད་བརྟལ་བ་ཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་འཛིན་
དམ་པའི་དུང་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རེ་རེའི་བྱིར་ཡང་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ལུང་རྒྱ་

ཆེན་པོ་ནོད་པར་བྱ་དགོས་ན། དེ་འདྲ་ནི་བདག་གིས་མི་རུས་སོ་སྟུང་དུ་སེམས་
ལྷུ་པར་འགྱུར་བས་དེ་འདྲ་བ་བསལ་བའི་སྒྲིབ་ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་
བརྩོན་འགྲུས་འདོམས་པར་མཛད་ལ། དེ་འདྲ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྒྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གདམས་པའི་ངག་གོ། །དང་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་
ཕྱད་དོ། །

**གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་འདོམས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་ལ་འདོམས་པ་དང་།
མངོན་ཤེས་དུག་ལ་འདོམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

ཤའི་སྒྲིབ་དང་། སྒྲིབ་གི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་འདྲི་སྒྲིབ་དང་
། ཤེས་རབ་གི་སྒྲིབ་དང་། ཆོས་གི་སྒྲིབ་དང་། སངས་རྒྱལ་གི་སྒྲིབ་གི་གྲངས་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ། དང་པོས་ནི་དཔག་ཆད་བརྒྱ་སྟོང་ཚུན་ཆད་གི་དངོས་པོ་སོ་སོར་
ངེས་བྱེད་དུ་གཟིགས་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གི་འཆི་
འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་གཟིགས་པའོ། །འདིར་རྣམ་སྒྲིན་སྟོས་པ་ནི། ཤའི་སྒྲིབ་དང་
ལྟ་འདྲི་སྒྲིབ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་ལོ་ལའང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་
སྒྱུར་བྱུང་གཉིས་གི་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་འདྲ་རྣམ་སྒྲིན་གི་
རྒྱ་ནི་མི་དགོ་བའམ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པར་སྟེ། བཤད་
ལ། དེ་ཉིད་གི་མཆོན་ཉིད་བཞིན་ནི། མཛོད་ལས། རྣམ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
ཆོས། །སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དང་ནི་ཕྱད་

དོ། །གསུམ་པས་ནི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་
མི་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་གཟིགས་པ་དང་། བཞི་པས་ནི་རང་རང་དང་རྒྱུད་མཉམ་
པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་སྤངས་པ་གཟིགས་པ་
དང་། ལྷ་པས་ནི་ཚེས་ཐམས་ཅད་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་ལེགས་པར་བྱང་སྟེ་གསལ་བར་ཚུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཟིགས་པ་
སྟེ། ལྷན་རྣམ་པ་ལྷ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་
གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བརྒྱབ་བོ་ཞེས་སྟོབ་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྷན་ལྷ་ལ་འདོམས་པར་
མཛད་ལ། དང་ནི་ཚིག་ཕྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྩ་འབྲུལ་དང་། ལྷ་འི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ལྷོན་གྱི་
གནས་རྗེས་སུ་བྱམ་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་འི་མིག་
དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དུག་གོ། །དང་པོས་ནི་ས་
གཡོ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་རྩ་འབྲུལ་སྣ་ཚོགས་པ་རྟོན་པ་རྣམས་དང་། གཉིས་
པས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྒྲི་རིགས་སུ་གཏོགས་
པའི་སྒྲ་རྒྱུད་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོ་ཐོས་པ་དང་། གསུམ་པས་ནི་གང་ཟག་
གཞན་གྱི་སེམས་ལུས་ངག་ཅམ་གྱི་རྣམ་འབྱུང་གྱིས་དཔོགས་པ་མ་ཡིན་པར་
གང་ཟག་འདིའི་རྒྱུད་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་དང་ལ་སོགས་

པས་འདི་ནི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། བཞི་པས་ནི་རང་
དང་གཞན་གྱི་ཆོ་རབས་སྣ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། ལྷ་པས་ནི་བསྐྱལ་དོན་
དུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པའི་གཞུགས་མཐའ་དག་མཐོང་བ་དང་། རྒྱག་པས་ནི་
ཉོན་པོ་ལྟ་བུ་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་
གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་པར་
ཤེས་པ་རྒྱག་ལ་འདོམས་པར་མཛད་ལ། དང་ནི་ཆོག་གི་ཕྱད་དོ། །

**བཞི་པ་སྒྲུབ་པ་མཐར་འབྱིན་བྱེད་ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པ་དང་།
སྒྲོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའོ། །དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་ནི།**

བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་བཞོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱུ་རྒྱག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
དེ་འདི་ལྟར་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཞོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
བཞོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དེ་བཞི་བཞིར་ངེས་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལས་སྒྱུ་མ་མཁན་སྒྱུ་མ་ལ་མི་ཞེན་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ལུས་ཅན་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་ཀུན་བདག་གི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་
པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པར་མཛད་ལ། དང་ནི་ཆོག་ཕྱད་དོ། །དེ་ལྟར་
མཐོང་ལམ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་གདམས་ངག་

ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟོན་ལུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
ན་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་དེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་ལུས་པ་དང་། བསྟན་བྱ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། སྟོན་པ་པོ་རབ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་ཉན་མོངས་པ་མེད་
པར་སྐལ་མཉམ་དུ་སྟོན་པའི་ཚད་དང་། རབ་འབྱོར་ནི་ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་པ་
མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ནི།

འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དང་འདུས་^{༼༤༥༽}མ་བྱས་འགོག་བདེན་དག་རང་
གི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་འམ། ཡན་ཚུན་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་
གདགས་པར་མི་ལུས་པ་བཞིན་དུ་ནི། གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་མཐོང་བའི་
ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་དག་གི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་
ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་ན། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་ལ་མངོན་
སུམ་དུ་བྱ་བར་རང་ཉིད་ནི་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཆད་
དུ་བྱ་བའི་བྱིར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དེས་སྤང་བར་
བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཉན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་

སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པར་མཛད་ལ། རྟེན་ཅིག་འོག་མ་འབྲེན་བྱེད་ཡིན་
ནོ། །

སྐབས་འདིར་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་དག་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པས་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་ནི་ལམ་ལྟ་ཀའི་སྐྱབ་པ་དོན་གཉིར་གྱི་ཐོབ་བྱ་ནི་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་
ཅིང་། ཆོས་སྐྱུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་བྱ་
བའི་ཡུལ་ལ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ཁྱད་པར་མེད་པ་སྟོན་པ་
ཡིན་ལ། ལམ་དེ་གཉིས་གྱིས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་རྒྱས་དང་སྤངས་པ་
བྲལ་མ་བྲལ་ཁྱད་མེད་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒོམ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་
པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་ཞེས་པས་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ་ལམ་ལྟ་ཀའང་
རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འཐད་པ་མིན་གྱང་།
ལམ་རྣམས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་དུ་ནི་སྤང་བྱ་གཉིན་པོས་
སྟོང་བ་སོགས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་༼༤༥༽རང་བཞིན་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་སྟོབས་དེས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་དབྱིངས་མཐོང་
ལམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་དང་། སྒོམ་ལམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་གྱང་།
སྟོ་བྱར་དྲི་བལ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་མཐོང་ཚུལ་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྲེད་
དེ། རི་སྐད་དུ། སྤྱིན་མཐོངས་མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདིར་བྱོད་སྟོགས་གཅིག་སྟོ་

གྲོས་ཅན། །སློ་མིག་དག་པའི་འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་མ་
ལགས། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཐོང་སློམ་སོགས་ལམ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་དང་སྤངས་པའི་བྱད་པར་སློ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་ཆ་ཁོ་ནས་འཛིག་པ་
ཡིན་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་དག་པའི་ཆའམ་གཟོད་མ་ནས་དག་པ་དེ་ཉིད་ལ་
ནི་ལམ་གང་གི་ཡང་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དེ། རི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་རྣམས་
འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཀྱང་རུང་། མ་བྱོན་ཀྱང་རུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལས་ཤེས་
དགོས་ལ། སྐབས་དེར་སྤྱིན་མཐོངས་སོགས་ཀྱི་དོན་འདྲན་པ་འང་མ་འབྲེལ་བ་
ཡིན་ཏེ། ལུང་དོན་དེས་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པར་མ་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
གི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ལ། སློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་
ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །

གངས་ཅན་པ་དག་ཐེག་ཆེན་སློམ་ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ལས་གཞན་པའི་སློམ་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མེད་
གྱི། འོན་ཀྱང་མཐོང་བྱིན་གོམས་པའི་ཕྱིར་སློམ་ལམ་དུ་འཛིག་ཅེས་སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་གཞུང་གིས་ཐོན་པ་ཡིན་ཅེས་པ་ནི་གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་མ་འདྲིས་
པའི་སློན་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་སློམ་པའི་ལམ་༼༤༥༽མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་
སྐབས་བྱེད་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སློན་སློམ་ལམ་

མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། གོང་དུ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་
མེད་ཅེས་པས་སྒྲོམ་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་གྱི། མཐོང་ལམ་
གྱི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་བམེད་པའི་དོན་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་མཚན་ཉིད་པར་སྟོན་
པ་ཡིན་གྱི། ཚིག་འབྲུ་ཉི་ཚེ་བ་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱེད། །

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མཐུག་བསྟུ་བའི།

བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་དེས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་འཁོར་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་
ངོ་བོར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པ་སྟེ་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྐྱབ་
པ་དེའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པ་
དང་། སྐྱབ་པ་བོ་དེའི་རྟོན་གང་ཡིན་པ་སྐྱབས་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྐྱབ་
པ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མ་ཆགས་པ་སྟེ་མ་ཞེན་པའི་བརྩོན་
འགྲུས་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་
ནི་ཡོངས་སུ་མི་རལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོམས་པ་དང་། སྐྱབ་
པ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་གཞན་གྱི་ཐེག་པར་མི་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ནི་
ལམ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་
སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛིན་པར་འགོ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ནི་སྟོན་ལྟ་

ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོམས་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ནི་
མངོན་པར་གཤམ་པ་དུག་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོམས་པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་
མཐར་ཐུག་༼ཡོན༽པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འདོམས་པར་མཛད་པའི་གདམས་ངག་དག་སྟེ། བཅུ་པོ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་གི་སྐྱབས་སུ་བསྟན་ཏེ། བཅུ་པོ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་
ཐར་འདོད་ཀྱི་སྦྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྟན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བས་
གདམས་ངག་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་ཞེས་ངེས་བཟུང་མཛད་དོ། །

བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

མ་པམ་དགོངས་དོན་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གཞི། །

དོན་རབ་གསལ་ཞེས་ལོར་བུའི་བྲི་མཐོན་པོ། །

འགེལ་བྱེད་སེང་ཆེན་དུ་མས་ལེགས་བཏེག་པ། །

བདེ་བའི་མལ་དུ་བཀོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་དཀའ་བ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་
ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འཕྲོལ་བྱེད་གང་
ཟག་གི་རྣམ་གཞག་དང་། འཕྲོལ་བྱ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ།

མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དགོ་འདུན་དང་། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་གཉིས་
ཏེ། དང་པོ་ལ། ཉན་རང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དེའི་དང་པོ་ལའང་། ལྷགས་
གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། དཀའ་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་གནས། བྱིར་འོང་ལྷགས་
གནས། བྱིར་མི་འོང་ལྷགས་གནས། དག་བཙམ་ལྷགས་གནས་སོ། །དང་པོ་
རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ནི།

རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་
བྱིར་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཉན་ཐོས་བརྒྱད་པའི་སར་གནས་ཀྱི་རིགས་
ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་། དེའང་མངོན་པ་འོག་མར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
དགོས་པར་བཞེད་ལ། གོང་མར་ནི་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པ་དེ་
རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པར་བཞེད་ཅིང་། ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་རྒྱན་ལྷགས་
ལྷགས་པ་ཡིན་ན་༼༡༠༩༽ལམ་རྗེས་ཤེས་མ་ཐོབ་པ་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་
ལྟར་གྱུར་པའི་ལྷགས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་རྟལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་
། དབང་རྩོན་ཚེས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ནི།

རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་ལམ་སྦྱོར་དུ་སོང་ཞིང་མཐོང་སྤང་གྲུབ་སྦྱོར་གསུམ་
སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སར་གནས་ཀྱི། མིང་གིས་བརྗོད་པ་ཉན་ཐོས་འབྲས་

བྱ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེའང་སྤང་བྱ་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་ནི་མཐོང་སྤངས་འཛིག་ལྟ་
དང་། རྩལ་བྲིམས་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཅུ་ཉོན་ཐེ་ཆོམ་
སྟེ་དེ་གསུམ་སྤངས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག །ལམ་རྗེས་ཤེས་གྱི་
རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་སུ་འཛིག་ལ། རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་ནི་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་
ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱིར་འོང་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དབྱ་བཅོམ་གང་རུང་
ཐོབ་བྱིར་དུ་མི་བརྩོན་པ་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་དང་། དེ་གང་རུང་
ཐོབ་བྱིར་དུ་བརྩོན་པ་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ལས། བྱད་པར་ཅན་ལའང་ལྟའི་
རིགས་གནས་རིགས་སྟེ་དང་། མིའི་རིགས་གནས་རིགས་སྟེ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཞུགས་པ་ནི།

ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤངས་པར་བྱིར་འོང་
གི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལའང་
དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སོ་སོར་མི་བགྱང་
སྟེ། དབང་པོ་ནི་འཕོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་འོ། །འོན་དེ་ལ་རྩལ་རི་ལྟར་དབྱེ་
ན། སྤང་བྱ་སྦོང་རྩལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆགས་བྲལ་
སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་འོང་། ལྟོན་ཞུགས་
པ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིར་འོང་འབྲས་གནས་ནི།

སྒྲིར་འོང་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་ཞིང་འདྲོད་ཉོན་དགུ་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་གང་ཞིག །འདྲོད་ཉོན་དུག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བས་རབ་དུ་སྒྲིབ་བ་བསྐབས་པའི་སར་གནས་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་
དེའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྒྲིར་མི་འོང་གི་འབྲས་སུ་ཐོབ་སྒྲིར་དུ་མི་བརྩོན་པ་སྒྲིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། དེ་ཐོབ་སྒྲིར་དུ་བརྩོན་པ་བྱུང་པར་བ་གཉིས་དང་
། དེ་ལས་གཞན་པ་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རིམ་གྱིས་པའི་སྒྲིར་
འོང་འབྲས་གནས་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་སྒྲིར་འོང་འབྲས་གནས་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་
སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་རིམ་པས་སྤངས་ཏེ་འདྲོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་འབྲལ་
ནས་དགུ་པ་སྤོང་བཞིན་པའི་བར་གྱི་སྒྲིར་འོང་རྣམས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི།
ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་སྤྲ་རོལ་དུ་འདྲོད་ཉོན་དུག་པ་དང་བདུན་པ་
གང་རུང་སྤངས་ཟིན་པའི་སྒྲིར་འོང་དེའོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲ་རོལ་
དུ་འདྲོད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་ནི་དེས་པར་མ་སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་སྤངས་ན་
དགུ་པ་སྤོང་བ་ལ་ཆོགས་མེད་པས་སྒྲིར་འོང་འབྲས་གནས་མ་ཐོབ་པར་དེས་
འབྲས་སུ་གསར་པ་ལྷག་ཐོབ་དུ་ཡོད་པར་གཤམ་ནས་སྒྲིར་མི་འོང་གི་འབྲས་སུ་
མངོན་དུ་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་དེ་འབྲུག་པ་ནི་མི་སྤྲོད་པའི་སྒྲིར་ཞེས་

པོད་སྤྲུལ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ངོ་། །

**གསུམ་པ་སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
པ་ནི།** སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་
སྤངས་ལ། སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་སྤྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་ཉན་
ཐོས་དེ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་དབྱེ་བ་ནི་༼༡༽བོ་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲེལ། །

གཉིས་པ་སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ནི།

སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཞིང་སྤྱིར་ཉོན་དགུ་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་གང་ཞིག །འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སར་གནས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཉན་ཐོས་དེའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་བརྩོན་པའི་འབྲས་བུ་དོན་དུ་མི་གཉེར་
བའི་སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱད་པར་
ཅན་གཉིས་སོ། །

བཞི་པ་དགུ་བརྩོན་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཞུགས་པ་ནི།

སྤྱིར་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་ཤིང་འབྲས་བུ་གཞན་ཐོབ་བྱུང་དགུ་བརྩོན་པའི་
འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་སྤྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་ཉན་ཐོས་ཞུགས་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་དགུ་བརྩོན་འབྲས་གནས་ནི།

ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་

བ་མི་སྒྲོབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེའོ། །

**གཉིས་པ་དཀའ་གནས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ།
ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ། འབྲས་བུ་མི་གྱིས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

ས་དགའའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་མོངས་པ་དགའ་ཚན་དགའ་བྱ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱི་ལ་ནས་སྤང་
བར་བྱེད་པ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དེའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཅིག་
ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ། ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས། ཅིག་
ཅར་བའི་དགྲ་བཙུམ་ཞུགས་པ། ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཙུམ་འབྲས་གནས་དང་
བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་གོ་དོན་ནི།

རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མཐོང་
ལམ་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་དུ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ནི་ཆགས་བྲལ་
སྒྲོན་སོང་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་མཐོང་༼༡༩༽ལམ་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་དུ་འདོད་ཉན་བྱུག་
པ་སྤངས་པའི་བྱིར་འོང་ངམ། འདོད་ཉན་དགའ་བ་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་བའི་
ཉན་ཐོས་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་
བཞག་ལ། དེའི་དབྱེ་བ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་
། སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དང་། སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་
དང་། སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་

ལམ་གྱི་སྤྲོ་རྩལ་དུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དེ་དེའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རྩལ་
དུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
དེའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རྩལ་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དེའོ། །བཞི་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རྩལ་
དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་
དེའོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་སུ་རིམ་གྱིས་པའི་གོ་དོན་ནི།

རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནས་དག་བཙམ་པའི་འབྲས་སུའི་བར་འབྲས་སུ་
བཞི་ཀ་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དེའོ། །དེ་ལ་
དབྱེ་ན། ཞུགས་པ་བཞི་དང་འབྲས་གནས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

དེའི་དང་པོ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་
གཞིར་བྱས་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་སུ་བཞི་པོ་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
རིགས་ཅན་དེའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་རྟལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་
། དབང་རྟོན་ཚས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ནི། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་གཞིར་བྱས་ལ། འབྲས་སུ་བྱི་མ་གསུམ་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་

རིགས་ཅན་དེའོ། །དེའི་དབྱེ་བ་ནི། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཙམ་༼༡༡བ༽པོ་བ་
 དང་། བྱད་པར་བའི་དབྱེ་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་
 གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱུན་ལྷགས་སྤིང་བ་ལན་བདུན་པ་དང་། རྒྱུན་ལྷགས་རིགས་
 ཅན་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་གཞིར་བྱས་
 ལ། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་སྤངས་གིང་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མ་སྤངས་པ་དེ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤིང་བདུན་པའི་སྤངས་ནས་འདོད་པའི་
 ཉོན་ལ་དམན་པའི་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་ཏེ། དེ་ལའང་བྱེ་
 སྤྲའི་ལྷགས་ལྟར་ན་འདོད་པར་ལྟ་དང་མིའི་སྐྱེ་སྤིང་བདུན་བདུན་ཏེ་བཅུ་བཞི་
 སྤངས་ནས་མཐོང་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཉོན་ལྟ་མི་གང་ཡིན་པ་དེའི་ལུས་ཉོན་
 ལ་དམན་པའི་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །དཔེར་ན་མིའི་ཉོན་ལ་
 མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིར་སྐྱེ་སྤིང་དུག །དེ་ནས་ལྟར་སྐྱེ་སྤིང་
 བདུན། དེ་ནས་སྐྱེ་སྤིང་གཅིག་མིའི་ནང་དུ་ལྷགས་ནས་དབྲུ་བཙོམ་ཐོབ་པ་ལྟ་
 བུའོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཞན་དག་ན་ཟེ། འོ་ན་ལྟའི་སྐྱེ་སྤིང་བདུན་དང་། བར་སྤིང་
 བདུན་དང་། མིའི་སྐྱེ་སྤིང་བདུན། བར་སྤིང་བདུན་ཏེ་སྤིང་བ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་
 དགོས་པས་སྤིང་བ་ལན་བདུན་པ་མིན་པར་སྤིང་བ་ཉེར་བརྒྱད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།
 བྱེ་སྤྲས། བདུན་ཚན་དུ་ཚོས་མཚུངས་པས་སྒྲོན་མེད་དེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་

པའི་དག་སྤོང་དང་། ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། མདོ་སྡེ་པས་
ནི། འདོད་པར་ལྟ་དང་མིའི་རྟེན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་སྤིང་བདུན་
སྤངས་ཏེ་མཐོང་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལྟ་མི་གང་ཡིན་པ་དེའི་ལུས་རྟེན་ལ་
དམན་པའི་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་
པའི་ལུས་རྟེན་མ་དོར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གཞིར་
༼༡༩༽བྱས་ལ། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཟག་
མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་འདོད་ཉོན་བཞི་པ་སྤངས་མ་
སྤངས་ཅི་རིགས་པ་ལྟ་པ་མ་སྤངས་ཤིང་ཆེ་དེར་ཡང་མི་སྤོང་བ། མིའི་རྟེན་ལ་
རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན། མིའི་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་ངེས་པར་ལེན་ཅིང་།
གསུམ་ལེན་མི་ལེན་ཅི་རིགས་པ་ལ་བཞི་པ་ངེས་པར་མི་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་
། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན་ལྟ་རྟེན་སྐྱེ་སྤིང་
གཉིས་ལེན་ཅིང་། གསུམ་པ་ལེན་མི་ལེན་ཅི་རིགས་པ་ལ་བཞི་པ་ཕན་ངེས་པར་
མི་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྟ་རྟེན་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་
སྐྱེ་དང་། མིའི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་རིམ་
བཞིན་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཞིར་བྱས་ལ། ལྟ་རྟེན་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་
ངེས་པར་ལེན་པ་དང་། མིའི་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་ངེས་པར་ལེན་པའོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ནི། བྱིར་འོང་གི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་རལ་དད་མོས་དང་
། དབང་རྩོན་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ཏེ་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ནི། མཐོང་ལམ་
ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
པའི་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་སོ། །དབྱེ་ན། བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་།
བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱིར་དུ་མི་
བརྩོན་པ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་རྣམས་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་ནི། རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གཞིར་བྱས་ལ།

༼༧༩༩༽འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བདུན་ནམ་བརྒྱད་སྤངས་པ་ཟག་མེད་
གྱི་དབང་པོ་ཐོབ་ཅིང་འདོད་པར་ལན་གཅིག་བྱིར་འོང་བས་ན་ཆེ་གཅིག་བར་
ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་འང་སྒྱི་བ་རྟིང་མར་འདོད་པའི་ལྟར་སྒྱིས་ཏེ་རྟེན་
དེ་ལ་དམན་པའི་བྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའོ། །

ལྔ་པ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ནི། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་བྱིར་དུ་བརྩོན་པ་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ནོ། །

དུག་པ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་
སུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་
པའི་ཉོན་ཐོས་སྒོ་བ་པ་འབྲས་གནས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། མཐོང་
ཆོས་ཞི་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ཆོ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་
འོང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་གཟུགས་ཀྱི་བར་
སྲིད་གཅིག་ནས་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དང་། སྐྱེ་སྲིད་སུམ་ཅུ་སོ་བཞིའི་བར་ཅི་
རིགས་སུ་ལེན་པ་ནི་སྒྱིར་བཏང་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་སྲིད་རྩེའི་མཐར་ཐུག་
འགྲོ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་
རྣམས་ལེན་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་མ་
དོར་བ་འདོད་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་ཞིག །གཟུགས་ཁམས་སུ་འགྲུབ་
བྱེད་ལས་ཉོན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་སྲིད་པ་ངེས་པར་ལེན་པར་བྱེད་
པའོ། །དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འདུལ་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་
མི་འོང་གོང་འཕོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་
གཞིར་བྱས་ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་མ་
༼༡༤༩༽དོར་བ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་གིང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྒྲོམ་

སྤང་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་ལ་དེའི་བར་ནམས་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་
 རིགས་པ་གཟུགས་ཀྱིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་
 ཀྱི་བར་སྤྲིད་གཅིག་ངེས་པར་ལེན་ཅིང་། ཁམས་གསུམ་གང་དུ་འང་ལས་ཉོན་གྱི་
 སྐྱེ་སྤྲིད་གཉིས་པ་མི་ལེན་པ་ཞིག་གོ། ཇི་ལ་དབྱེ་ན། བར་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་
 འདའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འདའ་བ་
 གཞིར་བྱས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དམན་པའི་མུང་འདས་མངོན་
 དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་ནོ། ཇི་ལ་དབྱེ་ན། བར་དོར་མུར་བར་འདའ་བ། མུར་བ་
 མིན་པར་འདའ་བ། རྩས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདའ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་
 པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་ཀྱི་ཆོ་སྟོན་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཆོའི་བར་དང་།
 གསུམ་པ་ནི་ཆོའི་སྤྲད་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་
 པའོ། གཉིས་པ་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་
 སུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་སྤྲིད་གཅིག་ངེས་པར་ལེན་ཅིང་། རྟེན་དེ་ལ་དམན་
 པའི་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། ཇི་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་གཞིར་བྱས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲིད་ཀྱི་ཆོ་སྟོན་ལ་
 དམན་པའི་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ་
 དང་། སྐྱེ་སྤྲིད་དེའི་ཆོ་དཀྱིལ་ལ་ལམ་ལ་འབད་ཚུ་ལ་རྩས་མངོན་པར་འདུ་
 བྱེད་པ་མེད་པར་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་སྤྲིད་དེའི་ཆོ་མཐར་ལམ་ལ་འབད་ཚུ་ལ་ཆེན་

པོས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་དམན་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདའ་
བའོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ནི། འདོད་
པར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་མ་དོར་ཞིང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
གཟུགས་སུ་^{༡༧}བཞུགས་ཏེ་གཉིས་ཡན་ཆད་ངེས་པར་ལེན་པའི་གཟུགས་སུ་
ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞིག་ཏུ་འདོད་ལ། དབྱེ་ན། འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་
དང་། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སུ་ཉར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་གཞིར་བྱས་ལ། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་དེར་དམན་པའི་
མྱ་ངན་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཕར་བ་དང་།
ཁྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་ཞིང་འཕར་བ་དང་གསུམ་
ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་རྣམས་ལས། དང་པོ་ངོ་
བོ་ནི། རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་འཕར་བ་ནི་འཕར་
གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཆངས་རིས་སུ་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་ནས་བར་གྱི་གནས་རིས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་
འོག་མིན་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་དམན་པའི་མྱ་ངན་
འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གོ །ཁྱེད་དུ་འཕར་བ་ནི་དེ་གཞིར་བྱས་
ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཆངས་རིས་སུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྐྱངས་ནས་
བར་གྱི་གནས་གཞན་བརྒྱལ་ཏེ་གཅོད་མའི་གནས་འོག་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་

ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྒྲངས་ཏེ་རྟེན་དེ་ལ་དམན་པའི་མྱང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གོ། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ནི་དེ་གཞིར་
བྱས་ལ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ཡན་ཆད་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བརྒྱ་བདུན་དུ་ལས་
ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་རེ་རེ་སྒྲངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་དེ་ལ། དམན་པའི་
མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་གྱི་གང་ཟག་གོ། སྤྱི་མ་འདི་ལ་
རིགས་གནས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་མཐོ་བའི་རྟེན་ལ་དམན་པའི་མྱང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་འང་ཡོད་པ་ཤད་
དོ། །༡༥༥༽

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་འཕར་བ་
གསུམ་དང་། བདག་གསོད་པའི། རྗེས་སུ་བསྐྱར་བའི། གནས་པ་ལས་མི་
བསྐྱོད་པའི། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི། མི་གཡོ་བའི་རིགས་ཅན་གྱི་འཕར་
བ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ། གཙང་མའི་གནས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་དངོས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྤེལ་དང་། འབྲིང་དུ་གསུམ་སྤེལ་དང་། ཆེན་པོ་
དུ་གསུམ་སྤེལ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སྤེལ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོ་བཙོ་
ལུ་སྤེལ་ཏེ་ལུ་ཡོད་ལ། སྤེལ་ཚུལ་གྱི་འདོད་པ་བྱེ་སྤྲེལ་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་

པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་བཅས་གཅིག་
སྟེལ་བ་ལ་ཁུང་དུ་གསུམ་སྟེལ་དང་། དེ་འདྲ་ཚར་གཉིས་སྟེལ་བ་ལ་འབྲིང་དུག་
སྟེལ་དང་། ཚར་གསུམ་སྟེལ་བ་ལ་ཆེན་པོ་དགུ་སྟེལ་དང་། བཞི་སྟེལ་བ་ལ་གིན་
ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྟེལ་དང་། དེ་འདྲ་ཚར་ལྔ་སྟེལ་བ་ལ་གིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོ་
བཅོ་ལྔ་སྟེལ་དུ་བཞེད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཞེད་མ་བ་ལ་ལ་ཡང་འདི་ལྟར་
འདོད་དོ། །དེའི་ཆེ་སྟེལ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྟེལ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་དེ་ཡང་དངོས་གཞི་
སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལ་བཞག་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་
སོགས་འཕགས་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་ནི་དེར་མི་གཟུང་ལ། དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འཇུག་དག་པ་བ་དེ་དང་། གནས་གཙང་གི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པས་སོ། །

འདི་ལ་འགའ་ཞིག་དོགས་པ་འདི་ལྟར་སྟོང་བར་བྱེད་དེ། འབྲིང་དུག་སྟེལ་
ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། གསུམ་སྟེལ་གཉིས་(༡༥)པ་མཐུད་ནས་དུག་སྟེལ་བྱེད་པའི་
ཆོ་གསུམ་སྟེལ་སྤྱི་མའི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་དང་། གསུམ་སྟེལ་སྤྱི་མའི་
བསམ་གཏན་ཟག་མེད་དང་པོའི་བར་དུ་མཆོམས་འཛིན་གང་གིས་བྱེད་ཅེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་སྒྲུ་ཞྩ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་འཛིན་རྗེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱང་ཟེར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནི་དུག་སྟེལ་ལས་བདུན་སྟེལ་དུ་

ཐལ་ལོ་ཞེས་མཁས་པ་སྤྲུལ་དག་ཟེར་རོ། །འོ་ན་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་
 པ་གང་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་གཞན་པ་བ་ཞིག་དགོས་པ་མིན་ཏེ།
 ལམ་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཐ་མ་སྐད་ཅིག་མ་དང་། བྱི་
 མའི་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་
 པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་སྤྲུལ་པ་འགགས་ཤུལ་དུ་རྟིང་མ་སྟེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་དང་
 ཐལ་ཙམ་དེ་མཚམས་འཛིན་གྱི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་མཚམས་འཛིན་གྱི་
 དོན་མཚམས་སྟོར་དུ་འདོད་ནས་མཚམས་སྟོར་བ་མེད་ན་ཟག་མེད་ཐ་མ་དང་
 དང་པོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་ཐལ་སྤྲུལ་པའི་དོགས་པ་ཤར་བ་ནི་སྟོ་གོས་ཀྱི་ཙལ་
 རུང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

རང་གར་འབྱམས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་འདི་སྐད་ཀྱང་སྟོགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་ཟག་མེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་འཕོ་བ་ལ་བཞག་གི། །དེ་
 ཡང་དཔེར་མཚོན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྤྲུལ་སྤྱད་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་
 ཡུལ་ཅན་དང་། བྱི་མ་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །དེ་ལྟར་སྤྲུལ་བ་དེ་ལ་སྟོན་འདི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཚམས་འཛིན་གྱི་
 གོ་དོན་མཚམས་འཛིན་དུ་མ་སོང་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེས་ནི་ཟག་མེད་སྐད་
 ཅིག་སྤྱི་བྱེད་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་
 ནི་མཚམས་༼ཡུན༽འཛིན་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་ཡང་བྱེད་ཅག་གིས་

དམིགས་ཡུལ་འཕོ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རྒྱས་པས་སྒྲ་མ་ནས་བྱི་མར་འཕོ་བའི་འཕོ་
ཆ་ནས་དེར་བཞག་སྟུང་ན་མི་སྒྲ་མའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ངོ་བོ་འམ། བྱད་པར་
སྐད་ཅིག་བྱི་མར་འཕོ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་
ཅོམ་ནས་དེ་མ་ཐག་པར་རྫོགས་ཅོམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དེས་ན་སྟེལ་སྟོམ་གྱི་དགོས་པ་ནི། གཙང་མའི་གནས་ལྷ་པོ་སོ་སོའི་སྤྱད་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། གཙང་མའི་གནས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་
ནི། གནས་དེར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་སྟག་ཡིན་པའི་
དོན་གྱིས་གཙང་མར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟེལ་སྟོམ་དགོས་པ་འང་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འདུག་ཟག་མེད་གྱིས་གཙང་མའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་
འགྲུབ་བྱེད་གྱི་སྤྱད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེད་པ་མི་སྤྱད་པས། སྟེལ་ཆོས་ཟག་བཅས་
བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཙང་མའི་གནས་གང་དུ་སྐྱེ་འགྲུབ་གྱི་སྤྱད་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་དངོས་ནི། བྱིར་མི་འོང་འཕར་བ་དེས་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་
ཆངས་རིས་སུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་དེར་སྟེལ་སྟོམ་བཙུ་
པོ་སོར་ཆུད་པར་སྤངས་ཏེ་བར་གྱི་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་བཀྲལ་ནས། སྐྱེ་བ་
བྱི་མ་འོག་མིན་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་དམན་པའི་མུང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་དུ་འཕར་བ་ནི། སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཆངས་རིས་སུ་

ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་དེར་སྤེལ་སྒྲོམ་འོག་མ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་
ལས་སྦྱངས་ཏེ་སྦྱངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱ་ཚོས་དང་མཐུན་པར་གཙང་མའི་
གནས་འོག་མ་གསུམ་གང་རུང་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེས་ཏེ་དེར་སྤེལ་སྒྲོམ་ལྷག་མ་
རྣམས་སྦྱངས་ནས་དེའི་ཕྱི་མ་འོག་༼ ༧༥ བ༽ མིན་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེས་ཏེ་རྟེན་
དེ་ཉིད་ལ་དམན་པའི་མུང་འདས་མའོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ལ། དེས་མ་དེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཆངས་རིས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་གྱི་གནས་བརྒྱུ་གཉིས་སུ་ལས་ཉོན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་དེ་སྦངས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེའི་རྟེན་ལ་སྤེལ་སྒྲོམ་ཆུང་དུ་གསུམ་སྤེལ་སྦྱངས་
ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་མི་ཆེ་བར་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་དེར་འབྲིང་དུག་སྤེལ་སྦྱངས་ནས་
ལས་ཉོན་གྱིས་མི་གདུང་བར་སྐྱེ་བ་སྦངས་ཏེ་དེར་ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ་སྦྱངས་ནས་
ལས་ཉོན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བར་སྐྱེ་བ་སྦངས་ཏེ་དེར་སྤེལ་སྒྲོམ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
བརྒྱུ་གཉིས་སྤེལ་སྦྱངས་ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་གྲ་ལོམ་སྒྲུང་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་ཏེ་དེར་
སྤེལ་སྒྲོམ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེན་པོ་བཙུང་སྤེལ་སྦྱངས་ནས་འོག་མིན་གྱི་སྤྱིད་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་བསྐྱབས་ཏེ་དེར་སྐྱེས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་དམན་པའི་མུང་འདས་མའོན་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆངས་རིས་ནས་འོད་ཆུང་གི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་དེས་
བར་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་བྱེད་འཕར་ལས་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། གནས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་ལེན་ཅི་རིགས་སུ་

ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་ཅེ་འཐར་ཐུག་འགོ་ནི། རྩུ་མི་འོང་གོང་འཕོ་གཞིར་བྱས་
ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཚངས་རིས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེའི་བར་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་རིམ་
བཞིན་སྤངས་ནས་གནས་གཙང་མའི་གནས་ལྗེ་བོར་བའི་གཟུགས་མེད་བཞིར་
ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་རེ་སྤངས་ཏེ་སྤྱི་ཅེ་འཐར་ལ་མུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་
གང་ཟག་གོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཉར་འགོའི་རྩུ་མི་འོང་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འདོད་ཉོན་ཅན་གྱི་རྩུ་མི་
འོང་གང་ཞིག་གཟུགས་མེད་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གང་
ཟག་གོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་མེད་ཉར་འགོའི་རྩུ་མི་འོང་འདའ་བ་དང་
། དེའི་རྩུ་མི་འོང་གོང་འཕོ་གཉིས་ལས། དང་། ཡོན་པོ་ནི། གཟུགས་མེད་
ཉར་འགོའི་རྩུ་མི་འོང་གཞིར་བྱས་ལ་གཟུགས་མེད་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
གཅིག་ཁོན་ལེན་པར་ངས་པ་དེའོ། །དེ་ནི་སྐྱེ་འདའ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེ་
ན། སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་དང་།
མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་གསུམ་མོ། །འདའ་བ་འདི་གསུམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་ཉར་འགོའི་སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ཉར་འགོའི་བར་འདའ་བ་ནི་མེད་དེ།

གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ན་བར་སྤིང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་
གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ལུས་
ཉེན་མ་དོར་བ་འདོད་ཁམས་ནས་གི་འཕོས་མ་ཐག་གཟུགས་མེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་
བའི་བྱིར་མི་འོང་གཞིར་བྱས་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་
བ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལེན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་
གཤིས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཅིང་དེའི་གོང་མ་གཉིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་དང་། འོག་མ་
གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཅིང་སྤིང་ཅིར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་དང་། དེ་བཞི་ཀར་མས་རིམ་
གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་གོང་མ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལེན་ཅིང་འོག་མ་
གཉིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་དང་། གོང་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཅིང་ནམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་དང་། ཡས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གཟུགས་མེད་ཉེར་
འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་སྟེ་དུག་གོ། །

གསུམ་པ་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་བྱིར་མི་འོང་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་
ཉིད་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་བར་ངེས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ངོ་། །

བཞི་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་བྱིར་མི་འོང་ནི། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་
གང་ཞིག་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་ངོ་། །

ལྔ་པ་ཆོ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་བྱིར་མི་འོང་ནི། འཕགས་པའི་རྟེན་
ལ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མར་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་ངོ་། །དེ་ལ་དབྱེ་

ན། འདོད་པའི་ཆོ་ཡོངས་གྱུར། གཞུགས་ཀྱི་ཆོ་ཡོངས་གྱུར། གཞུགས་མེད་ཀྱི་
ཆོ་ཡོངས་གྱུར་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། མཆོན་གཞི་ནི། རིམ་པ་བཞིན་སྤྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་ལམ་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོ་
ཡོངས་གྱུར་དང་། འཕར་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་
མི་འོང་ཆོ་ཡོངས་གྱུར་དང་། གཞུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལུ་བཞིར་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་
ལན་པར་ངེས་པའི་གཞུགས་མེད་ཉིར་འགོ་གོང་འཕེའི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་
གཞུགས་མེད་ཐ་མའི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དག་མཛོད་འགེལ་གྱི་དགོངས་པ་སྤངས་པ་ན།
གཞུགས་སུ་ཉི་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་བྱི་དང་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་
བཤད་དེ། དེ་ཡང་བར་དོར་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་འདའ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་
བཅས་ཉི་འདའ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་དང་། གོང་འཕོ་སྟེ་ལྟ་པོ་
རེ་རེ་ལ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
དྲུག་ །དེ་རེ་རེ་ལའང་དབང་པོའི་དབྱེ་བ་གསུམ་རེ། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཆགས་བྲལ་
གྱི་དབྱེ་བ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་པ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བར་དགུ་དགུ་སྟེ་དེ་ལྟར་དབྱེ་བར་ཡང་མཛོད་དོ། །

བདུན་པ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཙམ་ཞུགས་པ་ནི། རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་
བཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་

པར་ཅན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཙུམ་འབྲས་གནས་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་
 ཉན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་མི་སྒྲོབ་པའི་འབྲས་
 གནས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡོངས་སྤྱོད་ཉམས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་རིམ་
 གྱིས་པའི་དགྲ་བཙུམ་དང་། བདག་གསོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་
 བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྟོགས་པའི་
 འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་དུག་ཡོད་དོ། །དེ་
 ཡང་བྱེ་སྒྲུས་ནི་དགྲ་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་
 ཁས་ལེན་གྱང་། མདོ་སྤེལ་ཡན་གྱིས་དེ་ལྟར་ན་ཐར་པའི་རང་བཞིན་སྤྱིར་སྟོན་ག་
 དང་བཅས་པར་འགྱུར་ན་རྣམ་གྲོལ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པས་དགྲ་བཙུམ་པའི་འབྲས་
 བུ་ལས་ཉམས་པ་ལྟ་གཤམ་ཞིག །ཉམས་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་
 ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་དུ་བཞག་གོ །དེས་ན་ཉམས་སྐྱུའི་མཐོང་ཆོས་བདེར་
 གནས་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་བཞེད་ལ། དེ་ལས་ཇི་ལྟར་ཉམས་
 ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བའི་རོ་མུངས་པས་ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་མཛོད་དུ་གྱུར་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་ནི་དགྲ་བཙུམ་
 པ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་རོ་མུང་བའི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་དང་སྒྲུར་བ་བརྩམ་མི་སྲིད་
 ལ། དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པ་ནི་ཆོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་

ལྷག་མ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིང་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བེད་
ཟོ། །

དེ་ལྟར་མདོ་སྤེལ་ཡན་སྤྱི་ཙམ་ནས་དྲུག་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན་
འཆད་པ་ན། རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་དབང་རྟལ་གཞིར་བྱས་ལ།
ཀྱེན་གང་གིས་ཀྱང་ལྷག་པར་མི་རྣམས་པར་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་
པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཅན་དེ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །ཆའི་འདུ་བྱེད་ལྟར་དུ་བཏང་ན་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་
འགྱུར་བའི་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ལྟར་དུ་མ་བཏང་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་
འགྱུར་བའི་རིགས་གནས་དེ་བདག་གསོད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་བསྐྱུངས་ན་དེ་ལས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་མ་
བསྐྱུངས་ན་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་གནས་དེ་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་མི་སྲིད་ཅིང་

། དབང་པོ་རྣོན་པོར་འཕོ་མི་རྣམས་པའི་རིགས་གནས་དེ་གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་
པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་མི་སྲིད་
ཅིང་དབང་པོ་རྣོན་པོར་འཕོ་མི་རྣམས་པའི་རིགས་གནས་དེ་རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་

པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །རིམ་གྱིས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་པོ་

ཉིད་ནས་དབང་ཚོན་དུ་ངེས་པ་མཐོང་ཚོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པར་མི་
འགྱུར་བའི་རིགས་གནས་དེ་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་དགེ་འདུན་ནི།

རྒྱས་པར་རང་ས་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
བསེ་རུ་དེ་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་དེའང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་སྟོས་པའི་
བྱང་འཕགས་ལ་བཞེད་པས་འོག་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འདིར་བསྟན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

མདོ་དང་རྒྱན་སོགས་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྟོན་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་
དགེ་འདུན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་སྟོས་པའི་བྱང་པར་བ་
དེའོ། །ཤེས་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཞུགས་
གནས་གྱི་མིང་སྟོས་པ་འདི་ཉན་ཐོས་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་སྤངས་
ཉོགས་སྟེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་འདྲ་བའི་བྱང་འཕགས་དེ་འདིར་བསྟན་
གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་དོ། །༡༩༥༥།

དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་བཤད་ནས་དབྱེ་བ་ལ། མདོ་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་། རྒྱན་གྱི་
དངོས་བསྟན་གྱི་དང་། འགྲེལ་མཛད་འགའི་བཞེད་པ་དང་། མིང་གིས་བཏགས་
པའི་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

མདོ་རྒྱས་འབྲིང་ལས། ཆོ་དང་ལྟན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་

འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་གེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གནས་པ་འདིས་གནས་པ་དེ་
གང་ནས་གི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་ལགས། འདི་ནས་གི་འཕོས་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བྱང་སེམས་བཞི་བཅུ་
ཞེ་ལྷ་གསུངས་ཀྱང་། ཉི་མེ་ལེའུ་བརྒྱད་མའི་དངོས་བསྟན་ཉེར་ལྷ་གསུངས་པ་ནི་
རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་། དེ་ལ་དབང་པོ་རྩོད་ལ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
བགྲངས་པས་གཅིག་དང་། འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་། སྤྲིད་པ་ལན་བདུན་
པ་དང་། ལྷ་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ཏེ། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་
དུག ཁྱིམ་འོང་ལྷགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་
སྟེ་ཁྱིམ་འོང་སྐྱོར་གསུམ། ཁྱིམ་མི་འོང་ལྷགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་
དང་། འདའ་བ་བཞི་དང་། འཕར་བ་གསུམ་དང་། སྤྲིད་ཅེར་འགོ་དང་།
གཟུགས་མེད་ཉེར་འགོ་དང་། མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། ཆེ་
ཡོངས་གྱུར་ཏེ་ཁྱིམ་མི་འོང་བཅུ་བཞི་དང་། དག་བཙུམ་ལྷགས་པ་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་ཏེ་ཉེར་ལྷ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱན་གྱི་དངོས་བསྟན་ནི།

མདོ་ལས་ཞེ་ལྷ་དང་ཉེར་ལྷ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་དག་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུར་
བསྐྱེས་ནས་གསུངས་ཏེ། གཞན་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆིག་ཟིན་ལ་རྒྱན་

ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་པོ་རྟལ་པོ་དང་། དབང་པོ་ཚོན་པོ་དག་དང་། དད་
མོས་དང་། མཐོང་ཐོབ། རྒྱན་པོ་ལྷགས་འབྲས་གནས་ལྷའི་རིགས་ནས་
རིགས་སྦྱེད་དང་། དེ་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྦྱེད་དང་། ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་
ཆད་གཅིག་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་འདའ་བ་དང་། སྦྱིས་ནས་འདའ་བ་
དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་
དང་བཅས་ཏེ་མིན་པར་འདའ་བ་དང་། འོག་མིན་འགྲོ་དང་། འཕར་བ་གསུམ་
དང་། སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙམ་དང་། མཐོང་
བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་དང་། ལུས་མཛོན་བྱེད་དང་། བསེ་རུ་ལྷ་བུའི་བྱང་འཕགས་ཏེ་
ཉི་ཤུར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་མཛད་འགའི་བཞེད་པ་ལ།

ཤུགྲི་པ་དང་བརྒྱ་ཤྱིའི་ལུགས་ནི་རྒྱན་གྱི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་ལ། གྲོལ་
སྤེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ནི་རྒྱན་གྱི་དངོས་བསྟན་ནས་བཞི་འཕྲི་སྤེ་བཅུ་དྲུག་པོའི་
ཐོག་ཏུ་མདོ་ནས་བཞི་ཁ་བསྐྱང་སྤེ་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་གངས་འབྲེན་ལ། འཕྲི་བྱ་
བཞི་ནི་འོག་མིན་འགྲོའི་འཕར་གསུམ། སྤིང་ཅེར་འགྲོ་སྤེ་ལུ་འཕར་བཞིར་བསྐྱུས་
པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་སྤེ་གོང་འཕོའི་མིང་དུ་སྒྲོས་ནས་བཞི་
འཕྲི་ལ། མདོ་ནས་ཁ་འགོངས་བྱ་བཞི་ནི་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་བརྒྱད་པའི་མིང་
ཅན་དང་། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་

པོ་དང་། དག་བཙམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་ཏེ་བཞིའོ། །བསྐྱོན་འཕྲི་དེ་ལྟར་དུ་
བྱས་པས་རྒྱལ་ཞུགས་སྐོར་ལ་ལ། ཕྱིར་འོང་གི་སྐོར་ལ་གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་
སྐོར་ལ་བཅུ། དག་བཙམ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་
གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུར་འདྲེན་ནོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་འགྲུར་གྱི་ལུགས་ལ། རྒྱལ་
གྱི་དངོས་བསྟན་ཉི་ཤུའི་སྟེང་ནས་གསུམ་འཕྲི། མདོ་ནས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་ཉི་ཤུར་
འདྲེན་ནོ། །དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་གྱི་འོག་མིན་འགོ་འཕར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞིར་
བཞེད་པས་གངས་ལ་༼༤༠ནོ༽མི་འདྲེན། སྤིང་རྩེར་འགོ་དང་གཞུགས་མེད་
ཉིར་འགོ་གཉིས་ཀྱང་དོན་ལྡོག་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགངས་པ་
དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་དབྱེ་བ་ནི་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་། ལུས་མདོན་བྱེད་གཉིས་སུ་
བཞེད་དོ། །དེས་ན་དབྱེ་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་ཉི་ཤུའི་གངས་སུ་མི་འདྲེན་ལ། མདོ་
ནས་ཁ་འགོངས་བྱ་གསུམ་ནི་རྒྱལ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། དག་བཙམ་ཞུགས་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །

ཨ་བྱ་ཀ་རས་ནི་རྒྱལ་གྱི་དངོས་བསྟན་དེ་ལྟར་བཞག་ནས་འོག་མིན་འགོ་
འཕར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞིར་བཏང་སྟེ། གཞན་དགུ་པོའི་ཐོག་ཏུ་དག་བཙམ་
ཞུགས་པ་མདོ་ནས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གངས་འདྲེན་པར་མཛད་དོ། །
བཞི་པ་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རྒྱལ་ལ།

འགའ་ཞིག་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྒྱན་ལྷགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་
 མཚན་ཉིད་པའམ། འོན་ཏེ་བཏགས་པ་བར་འཆད་ཅེན། བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
 འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལྷགས་སོགས་ནི་རྒྱན་ལྷགས་མཚན་
 ཉིད་པ་ཡིན་ལ། དེའང་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ན་རྒྱམིད་པ་ལ་རྒྱལ་བྱེད་པར་འཛིན་པའི་
 འདུ་ཤེས་འབྲུལ་བ་དཔེར་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱན་ལྷགས་སོགས་རྒྱན་ལྷགས་
 མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཉི་མེ་སྤང་བར་
 ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ་
 ཞེས་གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་སངས་ཀྱི་བཟང་པོས་ཀྱང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འཕགས་
 གོལ་གྱིས་རྩི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་བར་མཛད་དོ། །དེས་ན་
 ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་དོན་དམ་པའི་
 དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་དངོས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དང་རྒྱན་ནས་
 བཤད་པའི་རྒྱན་ལྷགས་དེ་དང་། ༼༥༠༽དེ་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཐུན་
 མོང་བར་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ནས་མི་འབྱུང་ལ། དོན་དེས་མཚོན་བྱ་
 དོན་གྱི་དག་འདུན་ཉི་ཤུ་པོ་ནི་ལྷགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཚན་ཉིད་པའོ། །

འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལྷགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཐེག་དམན་གྱི་
 མཚོན་བྱེད་དཔེའི་དག་འདུན་གྱི་རྒྱན་ལྷགས་བཏགས་པ་བ་སོགས་ཀྱི་མིང་ཙམ་
 གྱིས་ནི་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དག་འདུན་རྒྱན་ལྷགས་སོགས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་སྒྲུ་ཅི་

སྟེ་སྦྱོར། དེ་གཉིས་མིང་མཐུན་པར་སྦྱོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། མཐུན་པར་སྦྱོས་པ་
ལ་དགོས་པ་གང་། བཏགས་པའི་རྒྱན་ལྷགས་སོགས་མཚན་ཉིད་པའི་རྒྱན་
ལྷགས་སོགས་དངོས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིང་མཐུན་པར་སྦྱོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་རྟེན་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཆ་
འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ལས་སོ། །མིང་མཐུན་པར་སྦྱོས་པའི་དགོས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་དཔའ་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་
རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་འགོད་ལུས་པར་ཤེས་པའི་
དོན་དུ་འོ། །དེ་ལྟར་འགོད་ལུས་པའང་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་
རིགས་མཐའ་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷགས་
པ་བཏགས་པ་བ་སོགས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལྷགས་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་
མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་ནི། མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ལྷགས་ནས། རྒྱན་དུ་ལྷགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།
རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལན་གཅིག་ཕྱིར་
འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམས་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པར་སྦྱོ་བ་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམ་
གཏན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྦྱོ་བའི་༼༥༽ནི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐེག་དཔའ་གྱི་རྒྱན་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་

ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱན་ལྷགས་སོགས་དངོས་ཡིན་པ་ལ་གཞི་དེ་དུ་བསྟན་ཏོ། །དེས་
ན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་སྒྲིམ་བྱ་ཆེན་པོ་བདུན། རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཙུ་བའི་དབྱེ་བ་
བརྒྱད། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བས་ཉི་ཤུར་བརྗོད་པའི་མཚན་གཞི་རྣམས་ངོས་
གཟུང་བ་ནི། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་དང་པོ་བཙུང་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པའི་
དབང་པོ་རྫོ་རྟལ་དེ་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་པོ་རྫོ་རྟལ་གྱི་མིང་ཅན་དང་།
ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་ནི་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཙམ་
པའི་མིང་ཅན་དང་། བསམས་བཞིན་དུ་ལྟའི་སྒྲིབ་གཉིས་སམ་མའི་སྒྲིབ་གཉིས་
ལེན་པའི་རིགས་ཅན་གྱིས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
འཕགས་ནི་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་
རྣམས་ལ་ཡང་བྱང་འཕགས་དང་མིང་ཅན་དུ་སྦྱར་རོ། །འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་
ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པ་སྤོང་བཞིན་པའི་དབང་པོ་རྫོ་རྟལ་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་བབྲངས་པ་ནི་སྤྱིར་འོང་ལྷགས་པའི། དེ་སྤངས་མ་ཐག་པ་ནི་སྤྱིར་འོང་འབྲས་
གནས་ཙམ་པོའི། འདོད་པར་བསམས་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་གཅིག་ལེན་ཅིང་འདོད་
པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པ་སྤོང་བ་ལ་ལྷགས་པ་ནི་སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་
ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི། འདོད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པ་སྤོང་བཞིན་
པའི་དབང་པོ་རྫོ་རྟལ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བབྲངས་པ་ནི་སྤྱིར་མི་འོང་ལྷགས་
པའི། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པ་སྤོངས་མ་ཐག་པ་གཟུགས་ཀྱི་བར་

དོར་སྐྱེ་ཚུལ་དང་དེར་བྱ་བ་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་བར་འདའ་བའི། དེ་
སྤངས་མ་ཐག་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མིང་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཆོ་སྟོན་ལ་བྱ་བ་
ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་ཀྱང་བཞུགས་པའི། གཞན་གོང་
བཞིན་ལ་ཆོའི་མཚུགས་ལ་འབད་ཚུལ་ཆེན་པོས་བྱ་བ་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་
མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བའི། གོང་བཞིན་ལ་ཆོའི་དགྱིལ་ལ་
འབད་ཚུལ་ཆུང་བས་བྱ་བ་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་
མེད་པའི། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་གེས་སྤྱིབ་དགྲ་པ་སྤངས་གིང་གཟུགས་ཀྱི་སྒོམ་
སྤང་གེས་སྤྱིབ་སྤོང་བཞིན་པ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ཆངས་རིས་དང་། དེའི་བྱི་མ་འོག་མིན་
དུ་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་ནས་རྟེན་དེ་ལ་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་བྱིར་མི་འོང་འཕར་བའི།
གཞན་གོང་བཞིན་ལ་བྱི་མ་ཆངས་རིས་དང་། དེའི་བྱི་མར་གནས་གཙང་འོག་མ་
གསུམ་གང་རུང་དང་། དེའི་བྱི་མར་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་
ནི་བྱེད་དུ་འཕར་བའི། གཞན་གོང་བཞིན་ལ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་བྱི་མར་གཟུགས་ཁམས་
གནས་རིས་བཅུ་བདུན་པོ་དེར་སྐྱེ་བ་རེ་ལེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་འོག་མིན་གྱི་
རྟེན་ལ་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི། མཐོང་ལམ་
ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་བྱང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ཞི་
བའི། འགོག་པའི་སྒོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་ནི་ལུས་མདོན་བྱེད་གྱི། མིང་ཅེའི་སྒོམ་
སྤང་གེས་སྤྱིབ་དགྲ་པ་སྤོང་བཞིན་པ་ནི་དགྲ་བཙུགས་ཞུགས་པའི། སྤྱོད་ལུས་

གྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཚས་སྟོན་པའི་བྱང་འཕགས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་
 ལྷ་ལུའི་མིང་ཅན་གྱི་དགོ་འདུན་ཏེ། དེ་ལྟར་མཚན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ནི་ཤུ་པོ་
 འདི་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་སེང་གོ་བཟང་པོའི་དགོངས་པ་ཐད་སོར་བཞག་ནས་དགོ་
 འདུན་ནི་ཤུ་པོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། འཛིགས་མེད་
 འབྱུང་གནས་སྤྱོད་པ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་
 གང་ཟག་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་དང་། དེའི་ལམ་
 རྩེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྒྱུན་༼༥༥༽ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་
 པོའི་མིང་ཅན་དང་། ས་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་རྣམས་ལ་གནས་པའི་གང་
 ཟག་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མིང་ཅན་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་
 དུ་ས་ལྷ་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ། དུག་པར་དེ་འབྲས་གནས་ཙམ་པོའི་མིང་ཅན།
 བདུན་པར་དེ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་མིང་ཅན། ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བརྒྱ་པ་བ་རྣམས་
 ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་སྒྲོར་གྱི་མིང་ཅན་དུ་འཛིག་ཅིང་། ས་བརྒྱ་པ་བ་དེ་
 ཡང་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་གྱི་ས་བརྒྱ་པ་བ་ལ་དགུ་བཙོམ་ཞུགས་གནས་གྱི་སྒྲོར་གྱི་
 མིང་ཅན་དང་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ས་བརྒྱ་པ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། །
 གཉིས་པ་འཕྱོང་བྱ་འབྲས་ལུའི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི། མཚན་ནིད། སྒྲ་
 བཤད། དབྱེ་བ། བྱད་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

རང་འཕྱོང་བྱེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རིགས་སུ་

གནས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་རྣམ་གྲོལ་དེ་དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་མཚན་
ཉིད། དེ་དང་ཟག་མེད་གྱི་རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་རྣམ་དག་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ །
གཉིས་པ་ནི།

བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ལ་དག་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཆལ་ཚུལ་གྱི་
རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དོན་དམ་
པའི་དག་སྦྱོང་དུ་འཛོག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འགོག་བདེན་དང་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་ལ་དག་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འཕྲོལ་བྱེད་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

**གསུམ་པ་དེའི་བ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་སྦྱོང་ཚུལ་འབྲས། རང་རྒྱལ་གྱི་
ཉོན་ཐོས་གྱི་དག་སྦྱོང་ཚུལ་འབྲས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།**

ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་བདེན་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གཉིས། སྤང་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
དག་སྦྱོང་ཚུལ་འབྲས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ཕྱག་གཉིས། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་
སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་སྦྱོང་ཚུལ་འབྲས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ཕྱག་གཉིས། དེ་
འཛིན་རྟོག་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ཕྱག་གཉིས་སོ། །དག་
སྦྱོང་གི་ཚུལ་འབྲས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ར་འགྲུར་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་
ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་སྤང་བརྒྱད་སྤངས་པའི་དང་། ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲོམ་

སྤང་བྱ་གཅིག་སྤངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་
ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་
སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་སོ། ། དེ་རེ་རེ་ལའང་འགོག་བདེན་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་
གཉིས་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་ལའང་།

ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་འགོག་པ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གཉིས། སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་
རང་རྒྱལ་གྱི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་དང་། གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་བདེན་འཛིན་གྱི་ཤེས་
སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་གཉིས་
ལ་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་སྤང་ལྟར་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་དགུ་རེ་ཡོད་ལ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་
དབྱེ་ན། རང་རྒྱལ་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་
འབྲས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཉན་ཐོས་གྱི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་ལ།

ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་དང་། སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།
མཐོང་སྤང་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་བརྒྱུད། སྒོམ་སྤང་ཉོན་
སྤྱོད་སྤངས་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་བརྒྱུད་བརྒྱུ་ཅ་གཅིག ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་

དབྱེ་ན། ༼༥༩ན༽ཉན་ཐོས་མཐོང་སྒོམ་མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དག་སྦྱང་ཚུལ་
 འབྲས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། ༼འབྲས་སུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ།
 བྱིར་འོང་གི་འབྲས་སུ། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་སུ། དག་བཙུང་པའི་འབྲས་སུ་
 དང་བཞི་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཐོང་སྦྱང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་
 པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་ལོ། ༼དབྱེ་ན། གཅིག་ཅར་པའི་རྒྱན་
 ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་གཉིས་
 སོ། ༼གཉིས་པ་བྱིར་འོང་གི་འབྲས་སུའི་མཚན་ཉིད་ནི། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་
 ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་འོང་གི་ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་ལོ། ༼དབྱེ་ན།
 ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་བྱིར་འོང་གི་འབྲས་སུ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་
 བྱིར་འོང་གི་འབྲས་སུ་གཉིས་སོ། ༼གསུམ་པ་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་སུའི་མཚན་
 ཉིད་ནི། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་བྱིར་མི་འོང་གི་ཟག་མེད་
 ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལོ། ༼དབྱེ་ན། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་
 མི་འོང་གི་འབྲས་སུའོ། ༼བཞི་པ་དག་བཙུང་པའི་འབྲས་སུའི་མཚན་ཉིད་ནི།
 ༼ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་པའི་
 ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལོ། ༼དབྱེ་ན། གཅིག་ཅར་པའི་དག་བཙུང་པའི་འབྲས་
 སུ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཙུང་པའི་འབྲས་སུའོ། །

བཞི་པ་ཁྱད་ཚོས་ལ། ལུས་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། སེམས་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་

རོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲར་མེད་གསུམ་དུ་ཐོབ་པ་ནི།

སྒྲིར་བཏང་དུ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ཅིང་། དག་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པར་མཛོད་ནས་བཤད་
ལ། དམིགས་བསལ་དུ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་སྒྲིར་མི་འོང་དེ་ཁམས་གོང་གི་
རྟེན་ལ་འང་ཐོབ་པ་ཡོད་ལ། ཐོབ་ཟིན་གནས་༼༥༣བ༽པ་འབྲས་བུ་དང་པོ་
གཉིས་འདོད་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྒྲི་མ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་
པོ་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་ལ་གནས་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ལ།

སྒྲིར་ལམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་གྱི་རབ་དབྱེད་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་
འབྲས་བུ་བཞིའི་སེམས་རྟེན་གང་ལ་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཞི་ལམ་གང་ལ་
བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ས་དུག །ཟག་
མེད་ས་དགུ། ལམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་སེམས་བརྒྱ་གཅིག་རྣམས་ལས། དང་པོ་ནི།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། དང་པོའི་དངོས་
གཞི་ཙམ་བྱེད་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པའི་
དངོས་གཞི་དང་དུག་ནི་བསམ་གཏན་ས་དུག་གོ། །དེ་ཐོག་ཏུ་གཟུགས་མེད་དང་
པོ་གསུམ་བསྟན་པས་ཟག་མེད་ས་དགུར་འདོད་དོ། །དེའི་ཆོ་བྱེ་སྒྲིས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་
ཟག་མེད་མི་བརྟེན་པར་བཤད་ཀྱང་། སྤེ་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་བླངས་

ནས་དགུ་པོ་དེའི་ཐོག་ཏུ་སྤྲིད་ཅིང་དངོས་གཞི་དང་། འདོད་སེམས་བསྒྲུན་པས་
 ལམ་གྱི་ཏྲེན་བྱེད་པའི་སེམས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །འགོག་པའི་སྒྲོམས་
 འཇུག་ཉིད་ནི་ལམ་གྱི་སེམས་ཏྲེན་མིན་ལ། འགོག་སྒྲོམས་ཉིད་འཐོབ་བྱེད་ཀྱང་
 ལམ་ལ་བཏྲེན་དགོས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། འོན་ཏེ་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་གྱི་སེམས་ཏྲེན་
 ཏུ་མི་རུང་བ་ནི་མ་དེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་སྤར་མེད་
 གསར་དུ་ཐོབ་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་བཏྲེན་དགོས་
 ཏེ། དེ་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་བཏྲེན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དངོས་གཞི་ལ་མི་བཏྲེན་
 བས་ན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་འོས་མེད་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་ཟིན་གནས་པའི་
 ཏྲེན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་དང་འདོད་སེམས་གང་རུང་ལ་བཏྲེན་པ་ཡོད་དེ། རྒྱན་
 ཞུགས་གྱི་མཉམ་བཞག་༼༥༥ན༽ རྣམས་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་
 བཏྲེན་རྗེས་ཐོབ་རྣམས་འདོད་སེམས་ལ་བཏྲེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་
 ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་བུའི་སེམས་ཏྲེན་རྒྱན་ཞུགས་དང་འབྲལ་། རིམ་
 གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུའི་སེམས་ཏྲེན་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འདོད་
 ཉོན་དུག་པ་མཛོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དག་པ་བ་ལ་བཏྲེན་པ་དང་
 ། འདོད་ཉོན་དུག་པ་དེའི་ས་བོན་གྱི་སྤོང་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་
 ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བཏྲེན་ནས་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ཅིང་

། ཐོབ་ཟེན་གནས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་འདྲའོ། །ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་འང་
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་སྒྲར་མེད་གསར་ཐོབ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞིག་
གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་
ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་རྗེས་བཟོད་ལ་བརྟེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན་པའང་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་
སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་བས་
བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་གཞི་ཐོབ་བཞིན་དུ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའང་
དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་གཟུགས་མེད་ལ་འང་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་
གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞིག་ །ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་གཟུགས་མེད་གྱི་
སེམས་ལ་བརྟེན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་
འདོད་ཉོན་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་དེ་
འདོད་པ་ལས་གཉེན་པོ་རིང་བ་སོགས་རིང་བ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་༼༥༧༽ནས་
རིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་སྒྲར་མེད་གསར་
ཐོབ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྒྲངས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དག་
པ་བ་དང་། དེའི་ས་བོན་སྟོང་བའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་
ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །དེ་

གཉིས་ཀ་ཐོབ་ཟིན་གནས་པ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དགྲ་པོ་གང་རུང་
དང་འདོད་སེམས་ཅི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནོ། །དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་ལའང་
གཅིག་ཅུང་པའི་དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་སྤར་མེད་གསར་ཐོབ་ནི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྒྲགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། འདོད་ཉོན་དགྲ་པའི་
སྒྲོང་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །རིམ་གྱིས་པའི་
དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་སྤར་མེད་གསར་ཐོབ་ནི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་གང་
རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ནི་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་
དགྲ་པོ་གང་རུང་དང་འདོད་སེམས་ཅི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་
ནི། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་
མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་སྤར་མེད་གསར་ཐོབ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཐོབ་ཟིན་གནས་པ་མཐོང་སྒྲིམ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་
དོ། །རིམ་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་ཏེ། རང་གི་ངོ་སྤུལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཐོབ་ཟིན་གནས་པའང་སྒྲིམ་
ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་སྤར་མེད་གསར་ཐོབ་ནི་
སྒྲིམ་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། རང་གི་ངོ་སྤུལ་གྱི་སྤང་ཉོན་དགྲ་

པའི་སྤྱོད་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཐོབ་
ཟིན་གནས་པ་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་གང་ལའང་མི་བརྟེན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་
སྤྱོད་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་སྤྱི་དོན་བཤད་ཟིན་ལ།

གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ལ། སྤྱད། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དབྱེ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་ཉོགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་རྗེ་བཙུན་གྱིས་
བཀོད་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ།

དབང་པོ་རྟལ་དང་ཚོན་པོ་དག །དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་
རིགས། །

བར་ཆད་གཅིག་པར་སྦྱིས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན་འག་མིན་འགོ། །
འཕར་གསུམ་སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་བྱག་འགོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་
མཐོང་བ་ཡི། །

ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མདོན་སུམ་བྱེད། །བསེ་རུ་དང་ནི་ཉི་ཤུའོ། །
རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་དབང་པོ་རྟལ་པོ་དང་། ཚོན་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།
མདོ་ལས་འདི་ལྟར་དུ་གསུངས་ཏེ། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་སེམས་
དཔལ་ཆེན་པོ་གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་ཐོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་སྟོམས་

པར་ཞུགས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ནས་འཆི་འཕོས་ནས་གང་ན་སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བཞུགས་ཤིང་འཚོ་སྤྱོད་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགོ་ཞིང་། བམ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
རྣམས་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་འཇུག་གི་ལྷ་འདྲུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་དེའི་དབང་པོ་རྣམས་རྫོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་སྦྱར་དུ་
རྣལ་འབྱོར་འདི་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
བའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དག་ཅེས་པ་ནི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་
གཉིས་ཆིག་བྱིན་པས་དག་ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་དད་པས་མོས་
པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་བཞིན་མདོ་ལས། སྤྱི་འཇུག་གི་ལྷ་འདྲུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་གང་དག་
བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་སྒྲུབ་པར་བྱེད། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་
པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱང་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་
། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་དེ་གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་སུ་
སྐྱེས་ཤིང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ན། དེ་དག་
གི་དབང་པོ་རྣམས་རྟལ་པོར་གྱུར་ཅིང་། རྫོན་པོར་མི་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་

དོ། །ཞེས་པ་དང་། འོ་ན་སེམས་ཅན་དང་པས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་པ་དེ་ལྟ་
ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། སྤར་ལྟ་ཆེ་
རིང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཅིང་། བྱིས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་
ཁོ་ཁོངས་སུ་བགྱངས་པའི་ཆེ་ལྟ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མ་བྱལ་བས་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་
འདི་ཉིད་ལ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་ཏུ་མ་རོན་པར་
རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

མི་དང་ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ནི་རིམ་བཞིན་མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་
བྱ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱལ་རིགས་
ཆེན་པོ་ཤིང་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་འཇུག། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཤིང་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ལྟ་
བུ་འཇུག། བྱིས་བདག་གི་རིགས་ཤིང་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བའང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་དང་སྐྱལ་བ་མཉམ་
པར་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་དང་སྐྱལ་བ་མཉམ་
པར་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱིར་འོང་བྱད་པར་ཅན་ཆེ་༼༤༦༽གཅིག་པར་ཆད་གཅིག་པ་ནི། ལྷ་རིའི་

བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུང་བྱི་བར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་
ནས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱང་དེ་དག་མངོན་
སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཆོ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ནས་འོག་
མིན་གྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

སྦྱིས་ནས་འདའ་བ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་གང་དག་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མེད། གངས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱས་ནས།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་འཛིག་

ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་འོང་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་དག་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་
ཏག་པར་བརྩོན་པ་ནམ་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཆོག་མི་སྤྲོའོ། །ཞེས་དང་།

མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མིན་པར་འདའ་བ་ནི། སྤྱི་འཇུག་གི་སྤྱད་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལས་འདས་ཤིང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་ཡང་
༼༥༧༽ངེས་པར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱོན་པར་
བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་།

འོག་མིན་འགྲོ་ནི། སྤྱི་འཇུག་གི་སྤྱད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
སྤྱོད་ཆོག་པ་རྣམས་སུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་དག་
ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འཕམ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་འཇུག་གི་སྤྱད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་བསྐྱབས་ཏེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་
ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་ཆངས་ངེས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྱེ་ཞིང་
། དེ་དག་ལའང་བསམ་གཏན་རྣམས་བསྐྱབས་ནས་འོག་མིན་ཉིད་དུ་སྦྱེས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་ཆོག་པ་རྣམས་སུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་།

ཐུང་དུ་འཕར་བ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་གང་དག་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ནས་གྱི་འཕྲོས་ནས་གནས་གཙང་མར་སྐྱེས་
ཏེ་གནས་གཙང་མའི་གནས་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་བརྒྱལ་ནས་འོག་མིན་དུ་
སྐྱེས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་སུ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་
སོ། །

གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་ཞིང་འཕར་བ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་བདག་ཉིད་ལུས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལྟ་བུར་སྐྱུལ་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ཏེ་
ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྟའི་བར་དུ་སྐྱེས་ཏེ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
སེམས་ཅན་དམུལ་བ་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་སུ་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

སྤྱི་རྩེའི་མཐར་ཐུག་འགོ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
དག་ཆངས་རིས་ནས་དག་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ནས་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྤྱི་པའི་རྩེ་མའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་

ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

འདིར་ལ་ལ་ཞིག་འདི་ལྟར་དུ་སེམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་
འགོ་བ་དེ་ཐོན་ཅིང་ལུས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགོ་འཇམ། ལུས་གཞན་སྤངས་ནས་འགོ་
ཞེས་དོགས་པ་བྱེད་མོད། དེ་ལྟར་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྟོན་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བྱིར་
ལོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་
པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་ཐོན་པའི་
ཅེ་མོའི་བར་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

མཐོང་ཆོས་ནི་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
གང་དག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་ལུས་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་
སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་དག་ལ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་དང་
ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བྱམས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་
ལོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
མཐོང་བ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་རབ་ཏུ་དྲངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་༼༥༧༽ཐེག་པ་

གསུམ་གྱི་རིམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ན་ལས་འདེལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་དང་།

ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བ་དང་རྒྱུ་མཐའ་སྤྱོད་པ་དཔལ་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱད་པ་གང་དག་བསམ་
གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྦྱོམས་པར་
འཇུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་
འཇུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་
གོ། །ཞེས་ཐོད་རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་དོ། །

བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ནི། བྱང་རྒྱུ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་གང་དག་
སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་མེད་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་
ཁམས་སུ་རང་བྱང་རྒྱུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་སྦྱར་བ་འདི་ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་བ་མ་ཕལ་ཆེ་བའི་
ལྷགས་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་མདོར་བྱང་སེམས་ཉིར་ལྷ་གསུངས་པའི་ཉི་ཤུ་
པོ་འདིར་བསྟན་ལ། ལྷ་འདིར་མི་བསྟན་པ་གང་ཞེན། བརྒྱད་པ་དེ་དབང་པོ་རྣ་
རཏལ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཅིང་། དབྱེ་གཞི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ལས་ལོགས་
ན་མེད་པས་ན་ལོགས་སུ་མ་བགྱངས། འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་གསུམ་

དངོས་སུ་བཤད་པས་ཙམ་པོ་གསུམ་ཤུགས་ལས་གོ་བའི་བྱིར་འདིར་མ་བསྟན།
བྱིར་མི་འོང་བྱད་པར་ཙན་དངོས་སུ་བཤད་པས་དག་བཙམ་ཞུགས་པ་ཤུགས་
ལས་བཤད་དོ་ཞེས་ཨར་གྱིས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་ནི་ཉི་
ཤུའོ། །དང་ནི་ཞེས་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཁ་བསྐྱར་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
སོ་ཞེས་པས་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤྱད་འགྲེལ་པའི་དོན་ཏོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མིང་ཙན་དང་། རང་རྒྱལ་
ཏེ་པའོ་ཀྱི་མིང་ཙན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོར། བྱིར་འོང་གི་
སྒྲོར། བྱིར་མི་འོང་གི་སྒྲོར། དག་བཙམ་ཀྱི་སྒྲོར་རོ། །དང་པོ་ལ། ཞུགས་གནས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སྐབས་གཉིས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་
པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དུག་ལ་བརྟེན་པ་ཙན་གྱི་སྒྲ་
ལོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་ལྟ་བུ་པོ་གང་རུང་ལ་གནས་པ་སྟེ། དབང་རཏལ་དད་
པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་
འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་ཙན་གྱི་བྱང་ལྷབ་
སེམས་དབང་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱན་ཞུགས་ཙམ་པོ་དང་། བྱད་པར་ཙན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
ཞུགས་པ་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་དུ་

ཞུགས་པ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཙམ་པོ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་བརྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་ཙན་དུ་བྱེད་
པའི་ཆོས་ལྟའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་དང་། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་ཙམ་པོ་ལས་གཞན་ཁྱད་པར་ཙན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

**གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་གི་སྒྲིབ་ལ་གསུམ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་ཙམ་དང་
། འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཙན་ནོ། །དང་པོ་ནི།**

རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དབང་པོ་
རྟལ་པོ་དང་། དབང་པོ་རྣོན་པོ་དག་དང་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་
པ་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ་དད་མོས་
མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ནི་འདིར་གཅིག་ཁོ་ནར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱད་པར་མཛད་དོ། །

འགའ་ཞིག་གིས་འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོའི་
རྣམ་དཔྱོད་རང་ག་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གྲུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་(༡༥བ)དབྱིག་
གཉེན་སོགས་ཀྱི་ལུང་ལས་མ་བཤད་པས་མི་འགྲད་པ་ཡིན་ཟེར་མོད་ཀྱང་

། གྲུན་མཁྱེན་གཉིས་པའི་ལུང་ལས་དངོས་བརྟན་དུ་དེ་ལྟར་མ་བསྡུས་པ་ཡིན་དུ་
ལྷག་གི། །འོན་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ལ་
རྗེ་བརྩམས་གྱིས་གནང་བ་ཐོབ་ཅིང་། འོན་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས་སྒྲོབ་དཔོན་

གྲིས་རང་བཟོའི་སྒོ་ནས་བརྩམས་པའི་སྒྱུན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཞུགས་པ་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུག་པ་སྤངས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཙམ་པོ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཙམ་པོ་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་འོང་དེ་ཉིད་ཙམ་པོ་ལས་གཞན་ཕྱིར་འོང་
བྱུང་པར་ཅན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

**གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྒྲོར་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི།**

ཕྱིར་མི་འོང་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲུལ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ལ་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་
ནས་འབྲས་བྱ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདའ་བ་དང་། གོང་འཕོའོ། །དང་པོ་ནི།

ཞུགས་པ་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དུག་པ་སྤངས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་འདའ་
བ་ལ་དབྱེ་ན། བར་མ་དོ་དང་། སྒྲིས་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་འདའ་

བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འོག་མིན་འགྲོ་དང་། སྤྱིང་ཕྱིང་འགྲོ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདེའ་བ་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དེ་ཉིད་འོག་མིན་གྱི་མཐར་
ཐུག་པར་འགྲོ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཕར་བ་དང་། ཐུང་དུ་སྒྲུབ་པ་
དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་འདེའ་བ་ལས་
གཞན་བྱད་པར་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འོག་མིན་འགྲོ་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་སྤྱིང་པའི་ཕྱི་ཕྱི་མཐར་ཐུག་
པར་འགྲོ་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་
བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
དུ་བྱེད་པ་འོག་མིན་འགྲོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་མོ། །

བཞི་པ་དག་བཅོམ་གྱི་སྒྲོར་ནི།

ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱིང་ཕྱིང་འགྲོ་སྒྲོར་སྤྱིང་པ་
སྒྲོར་བ་ལ་བརྩོན་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་ནི།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་འདུན་གྱི་མིང་ནས་སྒྲོས་པའི་དག་འདུན་བཤད་པ་དེའི་
འོག་ཏུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དག་

འདུན་ཉི་ཉི་ཤུའོ། །

འདིར་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་གྲངས་འཛིན་པ་ན། རྒྱུན་གྱི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པ་དང་། འོག་མིན་
 འགྲོ་དང་། སྤིད་ཅེར་འགྲོ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙུམ་གསུམ་རྣམས་མ་
 བགྲངས་པས་བཞི་འཕྲི་ལ། འབྲས་བུ་སྒྲ་མ་ལ་གནས་པའི་ཙམ་པོ་བ་གཉིས་
 དང་། འབྲས་བུ་ཕྱི་མའི་ཞུགས་པ་བ་གཉིས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུར་
 མཛད་པ་ན་འཕགས་སེང་གིས་བཞེད་གྱི། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་
 འདུན་ལ་སྒོ་བ་འབྲས་གསུམ་གྱི་མིང་དོན་མཐུན་དུ་འདོགས་དགོས་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་ལ། དེའི་དོན་གྱིས་བོད་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ཕྱིར་མི་འོང་
 གི་སྐབས་སུ་ཕྱིར་མི་འོང་འདའ་བ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཙམ་པོ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་
 གོང་འཕོ་ལ་བྱད་པར་ཅན་དུ་བཤད་པས་སོ། །སྤིད་ཅེར་ཉི་ཤུའི་མཐར་ཐུག་
 འགྲོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙུམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བ་མི་འཐད་པ་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙུམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་། ལུས་
 མངོན་བྱེད་དབྱེ་བྱལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཟེར་བ་མང་དུ་བྱུང་མོད་གྱི། དེ་དག་ནི་
 ཐེག་དམན་གྱི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཁོ་ནའི་རྣམ་གཞག་ལ་འདྲིས་པར་ཟད་པ་ཡིན་གྱི།
 མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ལ་སྒོ་བྱང་བ་རྣམས་ལ་ནི་སྤིད་ཅེར་འགྲོ་དང་
 གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙུམ་མི་འགལ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་

གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱད་ཀ་བསྐྱོམས་པས་སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་འང་
འགོ་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཛིན་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་སྒོན་དུ་མ་
སོང་བར་ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་འཇུག་ཅུས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་
དང་བྲལ་བས་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དུ་མི་རུང་བ་མིན་པར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་
དགོངས་སོ། །

འོ་ན་མདོ་ལས་དེ་གཉིས་སུ་བགྱངས་པ་འདིར་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་པས་
ནོངས་སོ་སྒྲིམ་ན། དེ་འདྲུ་ལ་ནོངས་པར་བརྩི་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བརྒྱད་པ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རྫོ་རྟལ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ལས་ལོགས་སུ་མ་
བགྱངས་པ་དེས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ནོངས་པར་འགྱུར་བས་ཉ་ཅང་ཐལ་ཆེས་
སོ། །

གཞན་ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མཐོང་ཆོས་ཞི་མི་འཐད་དེ། མཐོང་
ཆོས་ཞི་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་ཀྱང་འདོད་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་པར་
བཤད་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དུ་མི་རུང་ཞེས་པ་དང་། འགོག་པ་ལུས་
གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་
ཆགས་བཅོམ་སྟེ་གཟུགས་མེད་པ་ལ་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་༼༡༠ན༽མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་བཏགས་པ་བ་རྣམས་ལ་ཡིན་

གྱི། མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་མཚན་ཉིད་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་
དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་དུ་ལམ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་
ཏོག་གའི་སྒོས་བརྟག་པར་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །

འགའ་ཞིག་ནི་རྒྱན་དུ་གསུངས་པའི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་མདོར་
གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྐུ་ཞེ་ལྔ་པོ་མཚན་ཉིད་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་མིན་ལ། ཐེག་པ་
འོག་མ་གཉིས་ལ་སྒོ་བ་པའི་གང་ཟག་ཀྱན་གཤམ་ཉིད་གྱིས་ཉེར་ཞིར་འབྲིང་བར་
བྱ་རྒྱའི་དོན་གོང་འོག་བར་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཏོགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་རྩེ་བཙུན་གྱིས་འདིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྟུས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་
ཡང་། དེ་ལྟར་ན་ཉེར་ཞིར་འབྲིང་རྒྱའི་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་བ་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྐབས་འདིར་སྟོན་པའང་སྐབས་སུ་མ་བབ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་
དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་ཞར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་རྩེ་བཙུན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནའང་། རྩེ་བཙུན་གྱིས་སྐབས་སུ་བབ་པའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཡལ་
བར་དོར་ནས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཞར་བྱུང་ལ་རྒྱས་བཤད་མཛད་པ་ནི་མི་
སྲིད་པས་སོ། །དེས་ན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དགོ་འདུན་
མཚན་ཉིད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

རྣམ་དཔྱོད་དབང་པོ་རྒྱས་པའི་ཚུགས་ཆེར་། །

འབྲུངས་པའི་དམ་ཚིག་རྒྱས་པའི་བརྒྱ་ལས། །

ལེགས་འོངས་ངེས་དོན་རྒྱས་པའི་ཟེལ་དངར་རྒྱན། །

སྐལ་ལྷན་སྒོ་གྲོས་རྒྱས་པའི་བརྟུང་བར་གྱིས། །

**གསུམ་པ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གསུམ་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ། མདོར་
བསྟན་བ། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་(༡༠བ)པའི་
གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབྲུང་བས་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཅ། འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི། །དྲོད་སོགས་བདག་ཉིད་རི་བཞིན་དུ། །

རྣམ་ཏྲོག་བཞི་པོ་ལྷན་བསྟན་བ། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །

ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། །བཅས་པ་དག་ལས་བྱུང་པར་འཕགས། །

ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚིག་རྣམས་ལས་རིམ་པ་བཞིན་

དམིགས་པའི་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་ཏྲོགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་

གཉིས་ཏྲོགས་པ་དང་། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་

རྟོགས་རིགས་ཚང་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། བྱི་ནང་གི་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བྱོད་དང་སོགས་པས། ཕྱི་མོ་
དང་། བཟོད་པ་དང་། ཚོས་མཚན་བཞིའི་བདག་ཉིད་གྱི་རིམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་སྤང་གཉིན་དུ་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་པ་
ཅན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ནི་སྦྱོར་དཔོན་འདིས་ཐེག་དམན་ལས་བྱུང་ཚོས་ལྷའི་སྒོ་
ནས་བྱུང་ཞུགས་པར་བཞེད་ལ། འཕགས་གོ་ལ་གྱིས་ནི་བྱུང་ཚོས་བཞི་འམ་དུག་
གི་སྒོ་ནས་བྱུང་ཞུགས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཞི་ལ་
རྩེད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བརྒྱུ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་
དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དག་ལས་བྱུང་པར་
འཕགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྗེ་བརྩུན་གྱིས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞོད་པར་
མཛད་དོ། །

དེ་དག་གི་འཕྲོས་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཟོད་ན། སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ནི། ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་གང་ཞིག །དབང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་བྱང་
རྩལ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་མ་གྱུར་པ། མཐོང་ལམ་མ་སྦྱེས་གོང་གི་བདེན་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་དེ་དེའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་བའི་ལམ་དེའི་ངོ་བོར་བྱུར་པའི་ཐོས་

བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་
སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་སྐྱོར་བའི་ལམ་དེའི་ངོ་བོ་འདར་སྒྲོམ་བྱུང་འཛིག་ཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ།
མཛོད་ལས། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནམ་པ་བཞི། །བསྒྲོམས་བྱུང་མི་སྟོགས་མེད་
པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སོ་
སའི་ངོས་འཛིན་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྒྱན་འདིར་བྱོད་སོགས་ཆོས་བཞི་པོ་ལ་གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་ལས་ངོ་སྤེལ་གྱི་ནམ་ཉེག་བཞི་པོ་
དབང་ལྷན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་ཤིང་མངོན་གྱུར་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བྱོད་
སོགས་བཞི་པོ་དེ་ཉིད། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་རིམ་པ་ལྟར་འདི་སྐད་དུ་གསུངས་
ཏེ། དེ་ནས་དེ་འདྲར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་གཞག་
པས། །ཡིད་ཀྱིས་བཟོད་པ་མ་གཏོགས་པར། །དོན་ཀྱན་རབ་རྒྱ་མི་མཐོང་ངོ་
། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཆོགས་ལམ་གྱི་རྗེས་དེ་ནས་བྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་
ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་སྣང་བ་ཐོབ་པས་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དུ་
སྣང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བཟོད་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་དོན་དངོས་སུ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པར་མཐོང་བས་དོན་ཀྱན་རབ་རྒྱ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་འཕེལ་བྱའི་ཕྱིར། །བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པ་ཀྱན་རྒྱ་
ཙོམ། །ཞེས་ཅེ་མོའི་གནས་སྐབས་ན་སྣང་བ་མཆོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུང་དོན་

ལ་མི་གནས་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཚེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འཕེལ་
 བས་ནི། །སེམས་ཙམ་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་དོན་ཀློན་སྒྲུང་བ་
 བྱི། །སེམས་སྤྱད་པ་ཏུ་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་ཆོ་དེ་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་
 གཡེང་། །འཁོར་བའི་དེ་སྒྲོང་འགྱུར། །དེ་ནས་དེ་ལ་འཛིན་པ་ཡི། །རྣམ་པར་
 གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས། །ཞེས་པས་བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་
 ཏེ། དེའི་ཆོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུང་ཙམ་སེམས་སྤྱད་
 རྟོགས་ནས་བསྒོམས་ལ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འབའ་ཞིག་པ་ནི་
 དེར་ལུས་པའམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཆོ་བར་ཆད་མེད་པ་
 ཡི། །ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མུར་དུ་རེག །དེ་ལྟར་དེ་ཡི་མུག་ཐོགས་སུ། །འཛིན་པའི་
 རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྒྲོང་། །ཞེས་པས་དེ་ཚེས་མཆོག་གི་སྐབས་དེར་དེ་མ་ཐག་
 པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་དོ་བོར་ཡོད་པ་མིན་པར་
 རྟོགས་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་དོན་རྩེ་བཟོད་གསུམ་གྱིས་གཟུང་བའི་
 རྣམ་གཡེང་སྒྲོང་བ་ལ་ཐུ་རགས་གསུམ་དུ་བཤད་ལ། ཚེས་མཆོག་གིས་ནི་འཛིན་
 པའི་རྣམ་གཡེང་ཁོ་ན་སྒྲོང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པའི་
 རིགས་པ་ནི་མ་ཕམ་པའི་ལུགས་འདིར་གཉིས་ཏེ། །ལྟན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་
 པའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་སེམས་ཙམ་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྤྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་
 དང་། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྒྲུང་ཙམ་སེམས་སྤྱད་བསྐྱབས་ཏེ་སྤྱི་དོན་

མེད་པར་རྟོགས་པ་ལོ། །འཛིན་རྟོག་སྤང་བའི་རིགས་པ་ནི་གཅིག་སྟེ། གཟུང་བ་
མེད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་དེར་འཛིན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་
ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་བདག་
ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་མཉམ་བཞག་འདིར་ནི་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། རྗེས་སུ་འཇུག་སུ་
མཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་
ཆོའང་མཉམ་བཞག་དེ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་
བྱ་དང་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གཅིག་གི་ངོ་བོར་སྦྱས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བུ་ལས་ཁྱད་
པར་འཕགས་པའི་ཚུལ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
པ་ཅོམ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་
རྟོགས་པར་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཅེས་བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
གསུངས་སོ། །

འགའ་ཞིག་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་དྲོད་སོགས་བཞི་པོ་དེ་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ཡིན་
པར་བཤད་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་ཅེས་ཟེར་

ཀྱང་། འཕགས་གོལ་གྱིས་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དྲོད་སོགས་བཞི་ལ་མཚུངས་ལྡན་དུ་
བརྟེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། མཚུངས་ལྡན་དུ་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དྲོད་
སོགས་བཞི་ཡིན་དགོས་ན་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གནས་སྐབས་
དེར་དབང་ལྡན་གྱི་ཚུལ་དུ་མཚུངས་པར་བརྟེན་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པ་ཡིན་
ནོ། །འོ་ན་ཡང་། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་བརྟེན་པ། །ཞེས་ཁོ་ན་ངེས་བཟུང་དུ་
སྒྲིམ་པ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ལྡན་བརྟེན་པ། །ཞེས་བྱ་
བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རུང་ཞེན། དེ་ལྟར་འདོན་པ་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་
མིན་ཏེ། འདིར་སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་འབྲེལ་བའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་དེ་བཤད་པ་
སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྒྱུར་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲོད་ན་ནི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པས་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དང་མཐོང་སྤང་གཉིས་པོ་སོ་སོར་འབྲེད་པས་ན་ངེས་འབྲེད་
དང་། དེའི་ཆར་༼༡༥༩༽གྱུར་པས་ན་ཆ་དང་། མཐོང་ལམ་དེའི་རྒྱུར་མཐུན་
པས་ན་མཐུན་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་ཡང་ངེས་འབྲེད་བཞི་པོ་སོ་སོར་བཤད་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་སྒྲེབའི་སྤྲེལ་སྤྲུལ་གྱུར་པས་ན་དྲོད་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་གཡོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་རྩེ་མོ་དང་།
ཆོས་ཉིད་ཟབ་མའི་དོན་ལ་མི་སྒྲག་པས་ན་བཟོད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པས་ཆོས་མཆོག་གོ།

དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་ལམ་དེ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ནི། མཛོད་ལས། འདོད་རྟེན་ཆོས་
མཆོག་བྱད་མེད་ཀྱིས། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་ཁོ་
ནའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །ཐམས་ཅད་རྟེན་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་
པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བསྐྱམས་བྱུང་མི་ཕྱོགས་མེད་པ་དང་། །བྱད་པར་
བསམ་གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དོ། །

དེ་གཏོང་བའི་རྒྱ་ནི། མཛོད་ལས། འཕགས་པས་དེ་དག་ས་བོར་
ནས། །གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པས་
ཀྱང་། །ཞེས་སོ། །དེས་ནི་སྐྱོར་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་གཏོང་བའི་ཚུལ་བཤད་
ནས། །སྐྱོར་ལམ་རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ཉེ་རིང་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་བཞིར་ངེས་པས་ན་རྣམ་པ་བཞིར་
དབྱེ་བར་མཛོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་པའི་ཚུལ་ལ། དེ་སྐྱབས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་
དག་གཞིག་དང་སྐྱབ་རྟོག་གང་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་
པར་བཞག་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་བ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་དབང་ལྡན་གྱི་
ཚུལ་དུ་རྟོག་པ་དེ་དག་དག་གཞི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་དག་སྤང་བ་ལ་མི་བརྟོན་པ་

༼༡༩༩༽ཡང་ཡོད་པས་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པར་ཡང་འཛིག་གོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་
སྤང་བྱར་བྱེད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱིས་ནི་
ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱར་ལུར་ལེན་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
བར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ་། །དང་བོ་ལ་གཉིས།
བྱེད་གཞི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་དམན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱེད་བར་
འཕགས་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་བོ་ནི།

བྱེད་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་བོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བློས་པ་དང་། ལ་སོགས་
པས་བསམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་བྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་བོ་ལྟའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་བཞིའི་དོན་རི་ལྟ་བར་རྟོགས་པ་མཐོང་
ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་བོ་དེ་
ནི་འཛིག་རྟོན་པའི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲེས་པ་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲེས་པ་བཟོན་
བར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲེས་པ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ཀ་ལའང་
རྩལ་བྱེད་པ་སོགས་པས་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བས་

སམ། དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་
དབང་པོ་རྟལ་པོ་བ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་རྩུང་དུ་དང་། ལ་སོགས་པས་འབྲིང་
གི་རྒྱད་ཀྱི་འབྲིང་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དབང་པོ་ཚོ་རྟལ་འབྲིང་གསུམ་གྱི་
བྱེ་བྲག་གི་བྱང་པར་ལ། སྒྱུར་ལམ་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནི་བྱང་པར་གྱི་
གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྒྱས་བཤད་དུ་འཆད་པར་༼༤༥བ༽འགྱུར་བ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་
པའི་བྱང་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་གཉིན་པོར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱུའི་
བྱང་པར་ཐེག་པ་གསུམ་ཅུང་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཁོང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་
རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་

། སྤང་བྱ་ལྡན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲུལ་པའི་ལམ་གྱིས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྒྱས་
བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། སྤང་གཉིན་དུ་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་རང་སངས་རྒྱས་

གྱི་སྒྱུར་ལམ་རྩོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་བརྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །

སྐབས་འདིར་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་མིན་པ་ཉན་རང་དང་། དེ་དག་གི་རྩོམ་
བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་པའི་རྩ་བ་བཞི་ནི་ཙམ་པོ་བ་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་
ལུགས་ལས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཡུང་པོ་ལྷ་ལ་མཚན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་གཉེན་པོར་བདེན་བཞི་མི་རྟག་
སོགས་བཙུ་བྱུག་ལ་དམིགས་པ་ཁོན་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་
གཉེན་པོ་ཉིད་གྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་བཙུ་བྱུག་གི་རྣམ་པ་ཁོན་ར་བསྒྲུམ་པར་
ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་དམན་རང་གི་ཐེག་པའི་རྟོགས་རིགས་ཉི་ཆེ་བ་ཁོན་འི་ཆེད་
དུ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་སྤང་། །༡༧༩། གཉེན་དུ་མི་ལྟན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་མི་ལྟན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཉན་རང་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
སྒྲོམ་སྤང་བྱུང་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་འཛིན་པའི་ལམ་དུ་སྤང་བྱ་མགོ་གཏོན་གྱི་
ཚུལ་དུ་སྒྲོམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དུ་མེད་པར་བརྟན་པ་
ཡིན་ལ། གངས་ཙན་པ་གཞན་དག་གིས་ནི་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་ལ་གཞུང་

འདིས་སྒྲོར་ལམ་རྟོག་པར་འཆད་དོ་ཞེས་སྒྲོན་གྱི་བྲི་མས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དམིགས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
མ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན། དམན་པའི་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
རྣམས་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་ཐེག་པ་ལས་དམིགས་ཚུལ་མཐའ་ཡས་ཏེ་ཐབས་
མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། རྣམ་
པར་དག་པའི་རྒྱ་ལུང་པོ་ལྷ་སྟང་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་དམིགས་ལ། ཆོས་
མཆོག་ཆུང་དུ་རི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། འབྲས་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ས་
དམིགས་ལ། བཟོད་ཆུང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། བདེན་པ་བའི་དངོས་
པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་དམིགས་ལ། གཞན་བྱོད་ཆུང་དུ་ལ་
སོགས་པ་ལྷག་མ་དགུ་པོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི། ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོན་ས་
བདེན་པ་བཞིའི་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཅིག་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་
བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་དེས་
ནི་ལྷ་མ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་གཞན་ཉན་ཐོས་
ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལ་༼༧༧བ༽ ཀྱན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་རྩ་ཞེས་ཡང་ཡང་སྐྱ་སྐྱར་བའི་ཁ་ཅིག་ནི་ཡུལ་དུས་གནས་
སྐབས་པ་ཁ་ཅིག་རྩ་ཞེས་པར་འཆད་དགོས་སོ། །པོད་སྐྱ་རབས་པ་ལ་ལ་ཁ་ཅིག་
སྐྱ་མ་གསུམ་ནི་ངེས་གཟུང་སྐྱར་བའི་དོན་དང་། ཁ་ཅིག་བྱི་མ་ནི་སོགས་ཁོངས་
སྐད་བའི་དོན་ཡིན་ཅིས་ཟེར་བ་ནི་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐྱ་དང་བསྐྱལ་ཏེ་འཆད་པར་ན་
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲག་གོ། །སྐབས་འདིར་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་གྱི་
རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་བྱུང་བར་འཕགས་ཚུལ་ལ། གསེར་གླིང་པ་དང་། ཤེར་འབྲུང་
སྒོ་གྲོས་དང་། བུརྟ་བྱི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་ལུགས་ཐ་དད་པར་བྱུང་མོད་ཀྱང་
། འདིར་བཤད་པ་ནི་དབུ་མ་ལ་དགའ་བའི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཞིན་གྱི་
འགྲེལ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་མ་བགྲོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

སྐབས་འདིར་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་དམིགས་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་བགྲོལ་ཏེ་འཆད་
བའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། མདོར་བསྡུས་ཏེ་རྣམ་པར་བགྲོལ་བ་ཙམ་དུ་
བརྗོད་པར་འདོད་པས་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་སོ། །

གསུམ་པ་དམན་པའི་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པར་བསྐྱལ་བ་ནི།

མཛོད་ལས། གྲི་མེད་བཙུ་བྱག་གཞན་རྣམས་མེད། །ཅིས་པས་ངེས་འབྱེད་
ཡན་ལག་ལ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཙུ་བྱག་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ནར་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་འདིར་བཤད་པ་འདི་

ནི། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷགས་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཞན་ཐེག་ཆེན་པོ་ནི་
ལྷགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་ཐེག་པ་གཞན་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་དང་ལམ་གང་དུ་འང་སུན་འབྱེན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་བཤད་པ།
ལྷན་ཆོས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་བཤད་པ། ༼ལུན་ཀྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་
བདག་རྒྱེན་བཤད་པའོ། ༽དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་
ནོ། ༽དང་པོ་ལ། སྤྱིར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཐ་སྙད་འཛོག་མཚམས་ལ།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས། དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་དང་། རྣམ་པ་ནི་
སྤྲོན་པོ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ལ་འདོད་ལ། མདོ་སྤྱི་པས་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་
གྱི་རྒྱ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེར་སྤྲང་བ་ནི་རྣམ་པར་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པ་
པས་གཟུང་ཆ་ལ་དམིགས་པ་དང་། འཛིན་ཆ་ལ་རྣམ་པར་འདོད་ལ། འདིར་
དམིགས་པ་ནི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གྱི་དོན་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་།
ཆོས་མཆོག་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དམིགས་པར་གསུངས་ལ།
གཞན་བརྒྱད་པོ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པའི་དམིགས་པར་གསུངས་སོ། ༽རྣམ་པ་ནི་
ཕྱི་མོ་ཆེན་པོ་དང་། བཟོད་འབྲིང་དང་། ཆོས་མཆོག་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཏེ་བཞི་པ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་པར་གསུངས་ལ། ལྷག་མ་གཞན་བརྒྱད་ནི་དོན་དམ་

བདེན་པའི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་འདིའི་དངོས་
བསྟན་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ཡང་ཆོས་ཅན་
དང་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བཤད་དོ། །མདོར་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དམིགས་
པ་ནི་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་ལ་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དམིགས་
པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་འཆད་དགོས་ཤིང་། རྣམ་པ་ནི་
དམིགས་བྱའི་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་པར་
ཡང་། རི་སྐད་དུ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

བོད་གཞན་དག་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩོམ་པ་དང་། རྣམ་
༼ལ༽ བ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བདེན་པར་འཆད་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་། དམིགས་རྣམ་གྱི་དོན་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྟོག་གི་
ལ་བྲགས་པའི་སྒྱི་བྱེ་བྲག་ཙམ་ལ་འབྲུལ་ནས་བྱེ་བྲག་གི་དོན་རང་མཚན་པ་དོན་
དམ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པའི་སྒྱི་ཀྱན་རྩོབ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
གྱི་ཆེ་ཡང་སྒྱི་མཚན་དང་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀར་གཟུང་བའི་ཆ་
ལ་འང་དེ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པས། བྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན་
གཞལ་བྱ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའང་མི་འཐད་པ་དང་། རྣམ་པ་
དང་དོན་རང་མཚན་མིང་གི་འབོད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཁས་

ལེན་པའང་རྟོག་གའི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པས་དེར་ཡང་རུང་བ་མིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་དོན་དམ་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་།
མཉམ་པར་བཞག་པའི་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་རྫོབ་པའི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་
སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅེས་འབུམ་སྟག་གསུམ་པའི་གསུང་རྒྱུན་ཨར་གྱིས་བཞོད་པའི་
ཟིན་གྲིས་སུ་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེའང་དེར་སང་བོད་ལ་གྲགས་པའི་
བཤད་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་
ལམ་མཉམ་བཞག་གི་སློ་དེ་སློ་རིས་གང་ཡིན་པ་ནི། བོད་སྤྱ་རབས་པ་མང་པོ་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། དོན་སྦྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པས་རྗེས་
དཔག་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། ཡིད་དཔྱོད་ཅི་རིགས་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་
དག་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་
ཏི། དེ་ཡང་འདི་སྐད་དུ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་ནི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
འབྱུང་གི་སོ་སོའི་༼༢༢༽སྟེ་བོ་ལ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ནི་གསར་
རྟོགས་ཀྱི་སློ་སྟེ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཅད་
ཤེས་སུ་ཁས་སྤངས་ནའང་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་ཁས་སྤངས་པར་ཐལ་
ཞིང་། ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཁས་སྤངས་ནའང་མ་རྟོགས་པའི་སློ་ལས་གཞན་དུ་མི་

འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་ནི་ཚད་མ་གཉིས་དང་། ཚད་མིན་གྱི་སྒྲུ་གསུམ་པོ་གང་
 ཏུ་འང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ལ། དེར་མི་འདྲ་བར་མ་ཟད་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་འང་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། རྣམ་པར་
 མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ ཅིས་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་གསུངས་
 ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་ཀྱང་། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་
 ཅད་གྱི་མཚན་མས་དབེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྦྱར་བའི་ལམ་དམིགས་པ་དང་
 རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་དགོས་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ན་ནི་
 དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །མི་རྟོག་པའི་
 ཤེས་པ་མིན་པ་ཡང་། རི་རྒྱད་དུ། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྟན་བསྟན་པ། ཞེས་པའི་
 འགྲེལ་བར། འཕགས་སེང་གིས་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་དང་
 མཚུངས་ལྟར་དུ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་གྲུབ་དོན་ཀྱང་རྟོག་མེད་
 གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་རྟོགས་དགོས་པ་ལས། འདིར་
 བྱི་དེའི་ཆེ་བདག་མེད་པའི་རང་མཚན་གསལ་བར་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཡང་དག་
 མིན། །ཡང་དག་མ་ཡིན་མིན་མི་རྟོག། རྟོག་མིན་མི་རྟོག་མ་ཡིན་པ། ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་། །ལེ་བོ། །པ་ནི་

འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་
བར་གང་ཡིན་པའོ། །མི་རྟོག་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་
ཅད་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་
བཀལ་བ་དང་། དེའི་ལན་གྱི་སྒྲོས་པ་དག་ཡི་གས་འཛིགས་པའི་སྤྱིར་རྒྱས་པར་
མ་བཤོད་དོ། །

སྐབས་འདིར་སྒྲུར་ལམ་མཉམ་བཞག་ལ་ཆོས་ཅན་སྣང་མི་སྣང་ནི། བོད་
གངས་ཅན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ལ་སྒྲུར་ལམ་མཉམ་བཞག་ལ་ཆོས་ཅན་དངོས་
མེད་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་། སྣང་བ་དེ་ཡང་སྒྲུབ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་
དབང་གི་སྣང་བ་ལས་འོས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ནི། སྒྲུར་ལམ་
མཉམ་བཞག་རྟོག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུར་དགོས་པ་
བདེན་མོད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་དངོས་མེད་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
ཤེས་པ་དང་། སྒྲུར་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་
དམིགས་རྣམ་འགལ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་དང་།

། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འང་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་
གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་འགལ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ངོ་
བོར་དངོས་མེད་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་ཐ་གལ་ཞིག་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་༼ལྟན༽གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ། སྤྱིའི་མཚམས་སྒྱུར་བ། སོ་སའི་
རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་བ། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅེ་ན། དེའི་ལན་འདེབས་
པའི་བྱིར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དག་འཆད་པ་ནི། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་བརྟན་གྱིས་བཤད་དེ་ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་བར་མཇུག་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྟོད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ། ཅེ་མའི་དམིགས་རྣམ། བརྗོད་པའི་
དམིགས་རྣམ། ཆོས་མཚོག་གི་དམིགས་རྣམ་མོ། །དང་པོ་ལ། ཅ། འགྲེལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། །

རྣམ་པ་མཛོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག །ཐེག་པ་གསུམ་ཅར་འཐོབ་པའི་རྒྱ། །

གཟུགས་སོགས་འདྲ་འགོད་གནས་བྲལ་དང་། །གནས་དང་བྱུགས་དང་
བརྗོད་དུ་མེད། །

རྟོད་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་པ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟུ་བྱུག་

ཏུ་རྒྱམ་པར་བྱེ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དེ་
 ཡིས་ནི་རྟོད་རྒྱུད་དུའི་དམིགས་པ་བསྟན་ལ། དེ་དག་ཁྱད་གཞིར་གཟུང་ནས་ཁྱད་
 བར་གྱི་ཚོས་ལ་རྒྱམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱར་མེད་པ་
 དང་ལ་སོགས་པས་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱར་མེད་པ་དང་། གུན་གཤེས་པར་བྱར་
 མེད་པ་སྟེ་སྒྲོས་མཚན་འགོག་པ་ནི་རྟོད་རྒྱུད་དུའི་རྒྱམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ཅེས་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པར་མཛད་ལ། བོད་གཞན་དག །དམིགས་པ་མི་རྟག་
 ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་དང་། དེ་ཡི་ནི། །རྒྱམ་པ་མངོན་ཞེན་
 ལ་སོགས་འགོག །ཅེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་གྱིས་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཞི་ཀའི་
 དམིགས་རྒྱམ་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རྟོད་རྒྱུད་དུའི་དམིགས་རྒྱམ་ཁོ་ན་དང་སྦྱོར་བ་
 མི་འཐད་ཅེས་སྒྲོབ་པ་ནི་དུགས་པ་མིན་ཏེ། སྦྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ངེས་
 འབྱེད་ཡན་ལག་རྒྱམ་བཞིའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་བཞི་དམིགས་པར་བཟུང་ནས་
 མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་༼༡༧༩༽པེལ་ཚུལ་གྱི་དོན་ལ་རྒྱམ་
 པའི་ཐ་སྟོན་འཛོག་པ་ཙམ་ཞིག་སྦྱིར་བཏང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་
 ཁྱད་ཚོས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྒྱམ་པ་བཞི་པོ་ལ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་གྱིས་
 བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལས། དེ་རེ་རེ་ལའང་དམིགས་པ་དང་རྒྱམ་པའི་དབྱེ་བ་
 གཉིས་གཉིས་སུ་མཛད་ལ། དེ་ལའང་རྟོད་རྒྱུད་དུའི་དམིགས་པ་དང་རྒྱམ་པ་
 ནི། ཐེག་པ་སྤུན་མོང་བའི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་གི་དམིགས་རྒྱམ་དེ་ཐད་སོར་

བཞག་ནས། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཐེག་དམན་
ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་ལ། དེའི་ཆེ་
དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་སྤྲ་མའི་དམིགས་རྣམ་རྣམས་བྱི་མ་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་
སྟོན་པའི་ཆེད་དུ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་
ཆོས་བརྗོད་པས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཅུང་སྟོང་མཛད་
པའང་དོན་འདི་ཉིད་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

འདི་དག་གི་དོན་ཡུམ་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་།
ལ་སོགས་པའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་གནས་པ་དང་། ཀྱན་རྩ་ཤེས་པ་སྟེ་རིམ་པ་ལྟར་ལྟ་
བ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་
གསུམ་པོ་འདི་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་འགོག་ཅིང་མེད་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། མངོན་པར་
ཞེན་ཅིང་གནས་ཏེ་ཀྱན་རྩ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་གནས་
སྐབས་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ལྟ་བས་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་
དོ། །འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ན་སེམས་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་དོ། །ཆུང་དུ་
གནས་སྐབས་ན་འདུ་ཤེས་གྱིས་ཀྱན་རྩ་ཤེས་པར་བྱེད་ཏེ་ལོ་ན་དོ། །ཆོས་རྣམ་
པ་གསུམ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་མཐུན་པ་སྟེ། ལྟ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སེམས་
བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་གོ། ཆོས་ལ་སྟེན་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་

གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ལྷ་བའི་ཚས་ཉིད་
 དང་། བསྐྱབ་པའི་ཚས་ཉིད་དོ། །སྐྱོན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་མེད་པའི་དོན་
 ཏེ་སྐྱོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་དེ་རྣམས་
 གྱིས་བྱོད་རྒྱུ་ལུ་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ག་ཞན་རྣམས་
 གྱང་དམིགས་རྣམ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དེས་འབྱེད་དེའང་ཐེག་པ་གསུམ་ཅར་གྱི་རྟོགས་རིས་ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། མདོ་ལས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཉན་
 ཐོས་གྱི་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་བསྐྱབ་པར་
 འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་བྱང་
 རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་
 དང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་དག་ཤེར་
 ཕྱིན་འདི་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། འདི་དག་ནི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱོད་འབྱིར་
 གི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཚས་རྣམས་ལ་འདུ་བ་སྟེ་འགྲིབ་པ་དང་
 ། འགོད་པ་སྟེ་འཕེལ་བའམ། སྐྱོ་འདོགས་པ་དང་། སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བ་
 དང་འགག་པས་སྐྱོང་བ་དེའོ། །རྣམ་པ་ནི་གནས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་མིང་ཅམ་
 ལས་གཞན་པར་མི་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའང་། མདོ་ལས།

མིང་དེ་མ་མཆིས་པས་དེ་༼༡༥༧༽ལྟར་ན་མིང་དེ་གནས་པ་མ་མཆིས། སྟག་པ་
མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །འོད་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི།
གཟུགས་ལ་སོགས་པར་གནས་པའི་ཆོས་དེ་དང་། བརྟམ་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་
ཙམ་དེ་མི་གནས་པ་དང་། གནས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གནས་པ་དང་མ་བྲལ་
བ་དང་། ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་བསྟན་
ཏོ། །རྣམ་པ་ནི་མིང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་དག་མི་དག་ལ་སོགས་སུ་བསྟུ་
བར་མེད་པ་ལ། དེ་དང་དེ་ཡིས་བརྗོད་དུ་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། དེས་པའི་དོན་དུ་ནི་
བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་དོན་ཏོ་ཞེས་པའོ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་བཤད་དང་། དོན་བསྟུའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ། ཆུའི་ཁྱད་པར། འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ། ཆེན་པོའི་
དམིགས་རྣམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོགས་བཅད་གཅིག་དང་རྟེན་པ་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་ལ། དང་པོར་བྱོད་ཆུང་
དུའི་དམིགས་པ་ནི། སྟག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་
བརྟེན་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱོད་ཆུང་
དུའི་རྣམ་པ་ནི། སྟག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་
། དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་འཛིན་སྣངས་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཅུང་གི་རྟོགས་པ་ཆང་བར་འཐོབ་པའི་རྒྱའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དྲོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི།

མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གངས་བཞིན་དུ་སྒྱར་ནས་བཤད་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། དགག་པ་༼ལེན༽དག་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་མི་དམིགས་པ་ཅུང་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་གཟུགས་སོགས་མ་མཐོང་བའམ། མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དྲོད་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་ནི། མིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐིར་སྐང་ཅུང་དུ་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་མི་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱུན་དང་། རྒྱུན་ཆད་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་འབྱུལ་བའི་གཞི་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དངོས་པོ་དག་མེད་པ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དྲོད་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི།

གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅུང་དང་། བརྟར་བཏགས་པ་ཅུང་གི་ཆོས་ཐ་སྟོད་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཅུང་ཡིན་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་བར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དྲོད་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་

ནི། དག་བ་དང་ལ་སོགས་པས་མི་དག་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་
གང་དུ་འད་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་མཐོང་སྤང་
བསྟེན་པའི་སྤྲ་ལྟས་ཡིན་པའི་བྱིར་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ལ་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྟན་པའི་རྩལ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་མོའི་དམིགས་རྣམ་ལ། ཅ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད། །
དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །དེ་མི་རྟོག་སོགས་པར་མི་གནས། །
དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ །
ཚོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་། །དེ་དག་མཚན་མར་མི་མཐོང་བྱིར། །
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོག་པ། །ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་ངོ། །
ཅེ་མོ་རྒྱུད་དུའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་དང་ལ་སོགས་པས་སྤང་བོ་ལྷ་པོ་སོགས་
སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་བདེན་པ་བཞི་པའི་ཚོས་སུ་གྱུར་
པ་ཐམས་ཅད་སྟོས་པའི་མཚན་མར་སྟོའི་ཡུལ་དུ་གནས་སྐབས་དེར་མི་གནས་པ་
དེ་དག་ནི་གཟུགས་སོགས་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་
ཁོ་ནར་གནས་པ་ནི་དེའི་དམིགས་པའོ། །དོན་། །འཁོར་འདི་ཉིད། མདོ་ལས་

ཀྱང་། བཙུག་ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པས་གཞུགས་ལ་གནས་པར་མི་བགྱེད་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན། བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟར་གཞུགས་
གཞུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གཞུགས་ཉིད་སྟོང་པ། སྟོང་པ་ཉིད་
གཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །ཅི་མོ་རྒྱུད་དུ་འཛུལ་བ་ནི། གཞུགས་
སོགས་དེ་དག་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
གཅིག་པ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་སྟོང་བས་
ཀྱིས་ཞུགས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞུགས་ཉིད་
ཀྱང་མི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཅན་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་གཞུགས་སོགས་དང་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་
འབྲེལ་བ་མེད་ལ། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལ་གནས་པ་ཡང་མི་གནས་པའི་ཆུལ་
ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེའི་ཆེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞུགས་
སོ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་དོན་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་གཞུགས་དང་། རྣམ་པར་
བརྟགས་པའི་གཞུགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེང་སང་ངས་དོན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་གཞུགས་སུ་ཤར་བར་འདོད་པ་དང་།
གཞུགས་སྟོང་པར་ཐིམ་པར་འདོད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་རྒྱ་ལས་

ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། ལས་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་ཉིད་དུ་
བཞིགས་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་དབུ་མའི་ལྷགས་ཡིན་པ་
ལྟ་བུ། །སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟ་བུ་གང་གི་ལྷགས་ལའང་དེ་ལྟར་ཁས་
ལེན་པ་མིན་ཏེ། ལྷགས་དེ་ནི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་བོན་རྒྱམས་ཀྱིས་
༼༡༠༠༩༽དེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་དེ་དེ་དག་རྒྱམས་ཡིན་པས་དེ་ནི་རིང་དུ་འདོར་བར་
གྱིས་ཤིག །

དེས་ན་རྒྱམ་བརྟགས་དང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དེ་ཐམས་ཅད་
མི་རྟག་པ་དང་ལ་སོགས་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་
བའི་རྒྱམ་པར་གནས་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྒྱམ་རྟོག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་
གྲུབ་ཅིང་གནས་པ་མ་ཡིན་པས་མི་གནས་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་རྒྱམ་
པའོ། །

ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། རྒྱམ་བརྟགས་དང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་
གཟུགས་དེ་རྒྱམས་དེའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་ལ། དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་ཆའི་སྟོང་པ་དེ་དག་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད་ལས་གཞན་པ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བའི་རང་ཆུལ་གྱིས་ཐ་
དད་པ་བཀག་པའི་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ནི་
ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་ནི། གཟུགས་ལས་གྲུད་

ན་སྟོང་པ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གྲུད་ན་གཟུགས་མེད་པ་དང་། དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་རང་བཞིན་གཅིག་པར་གསུངས་པའི་
གོ་བ་ནི་འདི་ཡིན། གཟུགས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པས་གཟུགས་
ལས་གྲུད་ན་འང་གཟུགས་ལས་གཞན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་འོ་ཞེས་མེད་ཅིང་།
གཟུགས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གྲུད་ན་འང་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་གཟུགས་མེད་པར་
བཤད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཡེ་མེད་དུ་བཤད་པའི་
དོན་ཡིན་ལ། མདོར་ན་གཟུགས་ལས་གྲུད་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་
ཉིད་ལས་གྲུད་ན་གཟུགས་མེད་པ་ནི་རིམ་བཞིན་གཟུགས་ཉིད་རང་སྟོང་དུ་
བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་རང་སྟོང་དུ་བཤད་(༡༠༠བ)པའི་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཅུམ་
ལས་སྒྲིས་མཆོན་གྱི་ལྷག་མར་ལུས་པའི་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ལ།

དེང་སང་ངས་དོན་གྱི་གནད་མཐའ་དག་བྲགས་སུ་ཚུད་པར་བྲགས་པ་ཕལ་
ཆེ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལུ་མའི་ཆོས་སྐད་གྱི་སྐབས་མང་པོ་འདི་ལྟར་ཡི་གེར་བྲིས་
གདའ་སྟེ། དེ་འང་གཟུགས་ལས་གྲུད་ན་སྟོང་པ་ཉིད་མེད་ཅེས་པའི་ཆོ། གཟུགས་
དེ་མི་སྟོང་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལས་གྲུད་དུ་མེད་རྒྱུའི་སྟོང་པ་དེ་གཟུགས་གྱི་ངོ་
བོའམ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཕལ་གྱིས་ལྟ་རུང་དུ་མེད་པ། གཟུགས་གྱི་དངོས་པོ་

ལས་རྒྱས་གཞན་མིན་པར་འདོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གྲུད་ན་གཟུགས་
མེད་པ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་གཟུགས་སུ་རུང་ཞིང་གཟུགས་སུ་ཤར་བ་དང་།
གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། གང་ཟག་གིས་རྟོགས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་དེ་སྟོང་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མ་རྟོགས་ན་གཟུགས་སོགས་སུ་འབྱུང་པར་འདོད་པ་
དང་། རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་ངོ་ཤེས་མ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་
མ་ཤེས་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་དུ་ཤེས་མ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་
ཡང་རྣམ་རྟོག་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་ལྡན་སོགས་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ནི་གང་དུ་སྤྱིའི་ལྷགས་
སུ་སྒྲུབ་ནའང་། རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་མི་མཐུན་
པས་དོར་བར་བྱ་རིགས་ལ། བཅོན་ཁ་བོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པའི་བྱམས་ཆོས་སྒྲོམ་
རིམ་པའི་ལྷགས་དང་། རྩེ་ཨ་ཉི་ཤ་ནས་སྒྲོ་བ་དཔོན་དྲུགས་པོ་སྒྲོར་པའི་བྱམས་
ཆོས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གང་ནའང་ཀྱན་རྒྱུ་བའི་ཆོས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་སྐྱེ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་ཡིན་པས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
༼༡༠༧༽འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོར་བའི་ལམ་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་
འཐད་པར་བཤད་ན། དོན་དམ་པའི་སྟོང་ཉིད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཚད་མ་དེ་
རྣམ་རྟོག་ལ་འཛིག་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་དྲུགས་པོ་ལྟ་དཔོན་ཀྱི་བཞེད་པ་མིན་ལ། དེ་

ལྟར་བཞེད་ཅེས་སྒྲོག་པ་རྣམས་ནི། དུག་སྒྲུལ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མེད་ནི། །དང་སང་
སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ལ། །སྒྲོན་གྱི་དྲི་མས་དགོད་པའི་ཕྱིར། །མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
འཛིགས་པར་བྱོས། །ཞེས་གདམས་པ་ལྟར། །ཁོ་བོ་ནི་དྲགས་པོ་ཁུ་དབོན་གྱི་
ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དྲགས་པོ་ཁུ་དབོན་ལ་སྒྲོན་དགོད་པར་བྱེད་པའི་མི་རྣམས་ལ་
བག་ཚབ་དང་བཅས་པས་འཛིགས་གིང་སྐྱི་གཡའ་བའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ། །

ཅེ་མོ་འབྲིང་དེའི་རྣམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་གྱི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མི་
འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་
ནི། ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཚན་མར་མི་མཐོང་ཞིང་ཡོངས་གྲུབ་གྱི་ངོ་
བོར་གསལ་བ་དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པའོ། །ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ནི། ཤེས་རབ་
རྣམ་རྟོག་དང་མ་འདྲེས་པས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པས་དེ་བཞིན་
ཉིད་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པའོ། །

འདིར་ཡོངས་སུ་རྟོག་བྱེད་གྱི་བརྟག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། ཤེས་
ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གང་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཤེས་ཕྱིན་ཟེར་བའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བའི་ལན་དུ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སྟོང་
པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །རི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ལྷུང་ཏུ་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་འབྲུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟག་ཚུལ་འདི་ཡང་

རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་གང་གི་འང་ཤེས་པ་མ་ (༡༠༡)བོ་ཡིན་པ། འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི་དམིགས་པ་དང་རྗེས་མཐུན་པར་འདོད་པ་འཐད་ལ། དེའི་དོན་གྱིས་བོད་པ་འགའ་ཞིག་ །ཤེས་རབ་ཉིད་ལ་ཡོངས་རྟོག་པ། །ཞེས་འདོན་པ་བསྐྱར་ཏེ་འཆད་དགོས་སོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །གཞུང་གི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཞེས་བཀོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། བཤད། བསྐྱུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྩེ་མོ་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི།

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས། རང་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་སུ་མི་རུང་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ལ་འང་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་པར་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དག་པམ་ཚུན་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཚུངས་པར་གཅིག་པ་ཡིན་པས། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཐད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དབང་བཅུན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ལ་དེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ། རྟོག་པའི་རྣམ་པ་དང་མི་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྩེ་མོ་འབྲིང་

གི་དམིགས་པ་ནི། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་ལ་
སོགས་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། ལྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། ལྟོང་པ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་
བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
རྣམ་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པའམ་ཡིན་པ་བ་བཀག་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཚེས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་རང་གི་ར་མི་བྱེད་༼༡༠༡༽པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཚེས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལ་སྒྲོན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་མཚན་མར་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་
པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཚེས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་ཡིན་དུ་ངེས་པར་ཅི་ཡང་མི་རུང་བས་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་པར་
ངེས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ན་དག་པའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩ་མོར་གྱུར་པའི་
དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཆུང་བུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་
དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་འདི་རྣམས་སུ་རྩ་བའི་འབྲུ་དོན་རྣམས་ཐོགས་

མེད་སྐྱུ་མཆོད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་འགྲེལ་ནས། འགྲེལ་པའི་འབྲུ་དོན་རྣམས་ཀྱང་
 རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོབ་དཔོན་མེད་
 གོ་བཟང་པོས་ཡུམ་གྱི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་པ་ན། ལྟ་བུས་སྦྱོས་པ་གཙོད་པའི་
 རྒྱལ་མདོ་མེ་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་བཞེད་ཀྱང་། སྦྱོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་
 རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། སྐབས་འདིའི་སྦྱོར་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་སྦྱོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་བྱ་ཞོན་
 ཡིན་གྱི། དེགས་ཤེས་ཚད་མས་དབྱེད་དེ་དོན་སྦྱི་ཙམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ་
 བསྐྱམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་ཡང་ཆོས་ཉིད་དོན་སྦྱིའི་རྒྱུ་ལ་དུ་སྦྱོམ་པ་དེ་
 སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྦྱོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱོང་རྒྱུ་མིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ། དོན་སྦྱིའི་
 རྒྱུ་གྱིས་སྦྱོམ་པ་སྦྱོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་བརྒྱུག་ཉིས་པའི་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་
 པ་གང་གི་སྐབས་སུ་འདིའི་དོན་སྦྱི་བྱོང་བ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱོང་བར་འཆད་པ་
 ༼༡༠༩བ༽ནི་རྒྱ་གར་བའི་ལུགས་གང་ལ་འང་མི་འབྱུང་བས། བོད་འདིར་རྒྱུང་
 ལྟར་གྲགས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་དམིགས་རྣམ་ལ། ཅ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

- གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད། །
- དེ་དག་སྦྱེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། །དག་དང་དེ་དག་མཚན་མ་མེད། །
- དེ་ཡི་མཚན་མར་མི་བརྟེན་པས། །མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །

བཟོད་པ་རྩུང་བུའི་དམིགས་པ་ནི། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནི་དམིགས་
པའོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ནི་མེད་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་ཚོས་དེར་སྒྲུང་བ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་སྤིང་བ་མེད་ཅིང་། ཀླུ་
མཚན་དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གང་སྐྱེ་བ་མེད་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་དོན་འདི་ལ། ཀླུ་བོད་པ་མང་
པོས་དོན་དམ་པ་ལ་སྒྱུར་ནས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཚོས་དེ་ཡིན་ན། གང་སྐྱེ་བ་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་མཐའ་བྲལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པས་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་
སོགས་ལ་ངེས་འབྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་མཐའ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་བྱ་བ་
འབྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འཆད་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད་ཀྱི་དོན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པར་སང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་ཡོད་ངེས་འབྱུང་མེད་
ཅེས་པ་ལས་དོན་གཞན་སྟོན་རྒྱ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདི་ལ་འགའ་ཞིག་
ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚོས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་ངེས་འབྱུང་མེད་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཆ་
ཡིན་པ་དང་། གང་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པའི་ཆར་ནི་སྐྱེ་བ་དང་བཅས་ལ། ངེས་

པར་འབྱུང་བ་དང་ཡང་བཅས་པ་ཙམ་ཡིན་ཅེས་སྒྲུབ་དེས་ནི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ལུགས་མ་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལུགས་གང་ཀྱན་རྫོང་བྱ་སྒྲུབ་
 ༼༡༠༣༽བ་དང་བཅས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དེ་དག་མ་སྒྲུས་པ་ལམ་སྒྲུ་མེད་དུ་རྟོགས་
 པ་དེ་ནི་ཀྱན་རྫོང་བ་དེན་པའི་གནས་ཚུལ་དོན་མཐུན་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དོན་
 དམ་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་མི་རུང་བ་ཡིན་
 བོ། །དེ་ལས་འདི་ལྟར་ཀྱན་རྫོང་བ་དེན་པ་ནི་མ་སྒྲུས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་སྒྲུས་སོ་ཅོག་ཀྱན་བརྟུན་པ་དང་རྫོང་བ་པ་ཡིན་ཅིང་། བརྟུན་ན་མི་
 བདེན་པས་བྱུང་བ་དང་། མི་བདེན་ན་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་པས་
 བྱུང་བ་དང་། གང་ཡོད་པར་མི་རུང་བའི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མ་སྒྲུས་པ་ཡིན་པས་
 བྱུང་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སྒྲུས་པ་དང་མ་སྒྲུས་པ་གང་དུ་འང་གེས་པ་
 དང་རྟོགས་པར་ཆད་མས་ངེས་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ན་དང་སང་ངེས་དོན་སྒྲུབ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལུགས་གི་ཁོར་བུར་རྫོམ་པ་འགའ་
 ཞིག་ན་ཤེ། བདེན་གཉིས་མ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཙན་ཞིག་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་
 ལ་སྒྲུབ་འགག་གི་ཆ་ཡོད་པ་དེ་ཀྱན་རྫོང་བ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། སྒྲུབ་འགག་གི་ཆ་རྒྱུན་
 ཆད་པར་རྟོགས་པའི་ཆ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་ལ། ལུགས་དེ་འདྲ་ནི་དབུ་
 མ་པའི་བདེན་གཉིས་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྟ་ཞོག །བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་
 གཉིས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཡན་ལས་མ་འཕགས་ལ། བྱེ་མདོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ནི། བསལ་ན་དེ་སྒྲུབ་

མི་འཇུག་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། བསལ་ན་དེ་སློ་འཇུག་པ་དེ་
དོན་དམ་བདེན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འཛོག་ལ། དེའི་དོན་ཀྱང་སྤྱི་མཆོན་གྱི་
རིགས་འདྲ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་དང་། རང་མཆོན་གྱི་དོན་གཤམ་མ་འདྲེས་པ་
ནམས་དོན་དམ་དུ་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོན་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་དུ་བཤད་པའི་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་འདྲ་བ་དེ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་
ན། སངས་རྒྱས་པ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་དོ། །

འོ་ན་རང་གི་༼༡༠༣༽ལུགས་ཇི་ལྟར་ཞེན། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་བ་ཀུན་
རྫོབ་ཙམ་དུ་སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་སྤྱིས་པ་དེ་སྤྱིས་པ་མིན་པ་དང་། དེ་
ལྟར་སྤྱིས་པས་སྤྱིས་པའི་གོ་མི་ཆོད་པ་ནི་དབུ་མ་པ་རང་ལ་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདེན་པ་མི་
ཉིད་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། གང་བརྒྱན་པ་ཐམས་
ཅད་ལས་ལོག་པའི་བདེན་པ་ནི་དོན་གྱི་བདེན་པ་དང་། དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ། འཛིགས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དང་
གཉིས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། མཆོག་སྤྱིན་དོ་རྗེ་མཆོག་
ཁྱོད་འདུད། །ཅེས་བསྐྱགས་པར་མཛད་པའི་གནས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་གཤམ་
སེམས་དཔའ་མཆོག་དེའམ། དམ་པ་རིགས་བརྒྱའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དམ་
པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་གང་

ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྫོ་རྗེ་འང་ཡིན་ལ། བདེན་པའི་དོན་གྲང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་རྗེ་བཙུན་མ་པམ་པ་དང་། རྩོད་མེད་ཆེ་བའི་མངའ་བདག་ཟུ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱི་
ངེས་དོན་དཔུ་མའི་བདེན་གཉིས་འབྱེད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་
པ་ཟབ་མོར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་བག་ཆགས་རན་པ་བ་རྣམས་འདྲིས་པ་བདེན་
གྲང་། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣ་བ་འང་གཏོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །

བཟོད་པ་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྲང་རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དེ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་
བྱང་སེམས་དེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རང་བཞིན་གྲོ་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་
དང་མི་ལྡན་པས་དག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གསེར་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལྟར་
ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དག་
༼༡༠༤ན༽བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་འདི་འདྲའོ་ཞེས་མཚན་མ་མེད་
པ་ལ་དེར་སྒྲུང་བའོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་རྣམ་པར་མོངས་པའི་
མཚན་མར་མི་བརྟེན་པས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
ཡུལ་ཀུན་ལ་མོས་པ་མིན་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
ལ་དེ་དེར་འདྲུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་མཛོད་ལས། ཕྱེ་མོ་
ཐོབ་པ་རྩ་མི་འཆད། །བཟོད་ཐོབ་རན་སོང་ཡོངས་མི་འགོའོ། །ཞེས་པའི་དོན་

ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཟབ་
མོ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཏུ་བསྟན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ན་རྗེ་བཙུན་
གྱིས་རྩེ་མོའི་སྒྲུབས་འདིར། ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ཡོངས་ཏྟག་པ། ཐམས་ཅད་
དམིགས་སུ་མེད་པར་རོ། ཞེས་བསྟན་ལ། དེའི་དོན་ཀྱང་། རྩེ་མོ་ཆེན་པོ་ལ་
གནས་པ་ནས་བརྒྱུད་དགེ་བའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཟད་མི་ཤེས་པར་རྒྱན་
ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ལ་རྩེ་ལ་བ་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འགའ་ཞིག་རྩེ་མོ་
ཐོབ་པའི་རྒྱད་ལ་ལམ་ཕྱིར་བྱུང་བའི་ཆོའང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་མི་འཆད་པ་ཙམ་
ཞིག་ཡོད་པ་ལ་དེའི་དོན་དུ་འཛོག་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ན་ངན་
སོང་དུ་མི་ལྷུང་བའང་རྗེ་བཙུན་གྱིས། དག་དང་ཞེས་པར་བསྟན་ལ། དེས་ཀྱང་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་
སྐྱེ་བར་དོགས་པ་མི་ལམ་ཙམ་དུ་འང་འབྱུང་བ་མིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་དུ་
མར་བཤད་ལ། ལ་ལ་ཞིག་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ན་ངན་སོང་དུ་མི་ལྷུང་བ་ཙམ་ཁོ་ན་
ལ་འཆད་པའང་རྒྱ་རྒྱུད་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། བཤད། བསྐྱུག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཀོད་དེ། བཟོད་པ་རྒྱུད་དུའི་
དམིགས་པ་ནི། ཨ་ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དོན་
དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་སྟོང་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་ཚུལ་

མཚུངས་པ་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བོད་གང་དག་གཞུང་འདི་ལ་མཚན་མཚོན་དུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའང་མི་
འབད་དེ། གཞུང་འདིས་སྟོང་པ་ཉིད་མཚོན་བྱ་དང་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ནས་གཏན་
ལ་འབེབས་པར་བསྟན་པ་མིན་ལ། སྐབས་དོན་འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ལས་གཞན་པའི་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཞིག་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཀག་
པ་ལའང་དངོས་མཚན་ལྷག་མར་ལུས་ཀྱི་དོགས་ནས་མཚན་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོང་པ་དེ་ཙམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་ནས། དེ་
ལའང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བཤད་ནས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གཉིས་ཀ་སྟོང་
པར་མགོ་སྟོམས་པའི་དོན་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པས་བཤད་པར་བྱ་
བའང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དངོས་བོ་མེད་པ་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ། དེ་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་
ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་པར་མཛད་པ་ནི་དགོས་པའི་དབང་ལས་
ཡིན་ཏེ། དེའང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་
ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་མིན་
ལ། འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་
གཞན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་

མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་འདི་ནི་རང་རང་དོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པ་པོ་
རྣམས་ཀྱི་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་སྟོང་ངེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་གྱི་ཤེས་
པའི་གཞན་སྟོང་པ་ལ་ལ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་དངོས་(༡༠༥)ན་པོར་ཁས་ལེན་པ་
དང་། ངོ་བོ་མེད་པ་དེ་ངོ་བོ་མེད་པའི་ངོ་བོར་གྱུབ་སྟེ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་འདོད་
ལ། དེ་དག་གིས་ནི་རྗེ་བཙུན་མ་ཡམས་པ་དང་མཐུན་པར་མ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུན་
རྗེ་བ་པའི་ཆོས་རང་རང་དོ་བོས་སྟོང་པ་ལ་རང་རང་གི་ངོ་བོར་མི་གནས་པ་ག་
སྟག་ཏུ་བཤད་ལ། ངོ་བོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པར་དགག་པ་ལས་
གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས། དེའི་ཤུལ་ནས་མ་ཡིན་དགག་འདོན་པ་ནི་གཞན་སྟོང་
པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སྟོང་སྒྲིམ་བ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པའི་
དོན་དམ་པའི་ཡོངས་གྱུབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གོ་ཆོད་པོ་དང་། དེ་ལྟར་
གྱི་ཆེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡང་མི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྱི་ཆེའི་ངོ་བོ་དེ་
ཡོད་པའང་སྒྲོས་མཆོན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པས་དེ་དག་གི་མཐར་ལྷུང་བ་མིན་ཅིང་
། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དོན་ལ་གནས་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་
ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གྲུན་རྗེ་བ་པའི་དངོས་མེད་ངོ་བོར་བསྟན་པ་དང་
། དོན་དམ་པའི་དངོས་ཡོད་ངོ་བོར་བསྟན་པ་ནི་དགོངས་པ་དང་དགོངས་པ་ཅན་
དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་དང་། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་སྒྲིམ་བོ་
དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲིག་པ་སྒྲིཊོགས་ནས་བསྟན་ལ། འཕགས་

པ་དམིགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་དངོས་ཡོད་པོ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་
ལ། དེས་ན་དངོས་མེད་པོ་བོར་བཤད་པ་བྱང་དོན་དང་། དངོས་ཡོད་པོ་བོར་
བཤད་པ་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ། ལ་ལ་ཞིག་དོན་དམ་བདེན་པར་གྱུར་
པའི་སྟངས་ཉིད་གོ་ཚད་པོ་དེ་དངོས་པོར་བཤད་ན་དངོས་སྒྲིབ་བ་དང་ཅི་སྟེ་བྱད་པར་
མེད་ཅེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། འདི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་གར་
དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་ངན་པ་དང་། དངོས་པོ་༼༡༠༥༽ཡོད་པ་ཞེས་
གསུམ་གྱི་རྒྱས་བྱངས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་
པའང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དུ་གསལ་ལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་སྟིང་བ་ཉིད་དེས་སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་གྱི་
ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཉིད་ནི་
དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། དེང་སང་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དངོས་པོར་ཁས་སྐྱངས་ན་
དབུ་མ་པར་མི་རྒྱུད་པར་སྒྲིབ་པར་། དེ་ལྟར་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་ཀྱང་དབུ་མ་པའི་གྲལ་དུ་མི་རྒྱུད་པར་རིགས་ཏེ། དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
རྒྱུད་སྒྲ་ཅ་འགྲེལ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོ་རྗེ་དངོས་པོར་བཤད་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་
དངོས་པོ་དེ་གཙང་རྟག་བདེ་བར་བཤད་ལ། དེ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་ནི་གཙང་
རྟག་བདེ་བར་རི་ལྟར་བྱུང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་གཙང་རྟག་བདེ་བའི་

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གཙང་རྟ་བདེ་བ་དེ་ཡིན་ན་གཙང་རྟ་བདེ་བ་ཡིན་པ་བྱད་
 ཟེར་ལ། སྤྱོད་པ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དཔོན་
 སྤྱོད་ལ་ཚུད་པའི་དག་སྤྱོད་ཅན་གྱི་གྲུན་ཀ་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཙང་རྟ་བདེ་བ་
 དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཅེས་པའི་ཆོག་ལ་དམ་པ་སྤེལ་ཏེ་བྱབ་པ་དེ་ལྟར་བྱ་སྤྱོད་
 བཞི་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། དེའི་གོ་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་དབེར་མཆོན་ན།
 རྟ་བདེ་བ་དམ་པ་སྟེ་རྟ་བདེ་བ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡིན་པ་འཕམ་མཆོག་གྲང་ཡིན་པ་
 གཞིར་བྱས་ལ། དེ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་ལས་གོང་དུ་འགོ་རྒྱུ་མེད་
 པ་འཕམ། དེ་ལས་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་མེད་པའི་གོ་འཕང་གི་རོ་བོར་གྱུར་པ་ཐོབ་
 པར་ལྷན་པ་ལ་དེའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། བྱིད་ལྟར་ན་བྱད་
 གཞིར་བཟུང་བའི་ཆོས་དེས་གོ་འཕང་གི་བྱད་པར་ཐོབ་པ་ན། ཐོབ་པ་པོ་སྤྱོད་
 ། ༡༠༩ རོ་མ་དེ་མིན་དགོས་པ་འཕམ་མེད་དགོས་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཅི་
 ལ་ཐུག་ཅེས་འདྲི་ན། བྱིད་ལ་ལན་གཞན་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བྱིད་ཅག་གི་
 སྤྱོད་ལ་གིན་ཏུ་བྱད་པའི་ཆོག་འདི་འདོན་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། འདི་སྐད་
 དུ། དབེར་ན་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་བདག་མ་ཡིན་པ་བཞིན།
 རྟ་བདེ་བ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྟ་བདེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ནི་དག་ལ་སྤྱོད་ཆགས་པའི་འབེལ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། བདག་
 དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བདག་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མིན་གྲང་དེ་

དོན་དམ་པའི་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་
དཔོན་སློབ་ཀྱིས་བདག་དམ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རྟག་པ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྟག་པ་དེའང་གཤམ་བྱའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
རྟག་པ་དེ་མིན་པ་བདེན་གྱང་། ཤེས་བྱ་མིན་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟག་པ་རྣམས་
ནི་སངས་རྒྱས་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་རྟག་པ་ལས་མི་རྟག་པར་མ་བཤད་དོ། །དེས་ན་
སྟོན་ཅན་གྱི་དག་གི་སྟོན་པ་འབེལ་བའི་གཏམ་སྟེང་བར་མི་བྱའོ། །

བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བའང་མེད་ན་རྒྱ་མཚན་དེའི་
ཕྱིར་མུ་ངན་ལས་འདས་པའང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་
ན་སྦྱེ་བ་ཡོད་ན་ནི་ངེས་འབྱུང་ཡོད་ལ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་གང་ལ་ནི་མུ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་དེའང་རིགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲིང་གི་རྣམ་པ་
ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་
དང་ལ་སོགས་པས་དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འདུག་གཤམ་པའི་སྟོ་
ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལས་བསོག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཁ་ན་མ་ཐོབ་རྣམ་
པར་དག་པ་༼༡༠༥༽བཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་འཕྲོད་ན་བྱེད་

ལུས་པས་སྒྲོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འདེད་ན་བྱེད་ལུས་པ་ལ་གཅིག་
 ཅར་དང་རིམ་གྱིས་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག། ཅིག་ཅར་བྱེད་ན་ནི་དོན་བྱེད་པ་ལ་
 སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་མི་དགོས་པའི་སྒྲིན་གནས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་བྱེད་ན་འད་
 རང་མཚན་སྐད་ཅིག་མ་ལས་གཞན་པ་རྒྱན་ནམ་སྐད་ཅིག་གིས་འགྲུབ་བ་མེད་
 པའི་སྤྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་འད་མཚམས་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པས་རིམ་
 གྱིས་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིན་འདི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་སྤྱིའི་ཡུལ་དུ་སྒྲོ་
 བཏགས་ཏེ། སྤྱིར་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འདི་འདྲ་བ་
 ཞེས་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་མཚན་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་ལུས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་
 མེད་པའི་སྤྱིར་ན། རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེད་པའི་ཆོ་
 གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་དང་བྲལ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་བྲངས་པའི་སྤྱིའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མི་
 མོས་ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྲངས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཤེས་པ་
 མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་བཤད་པས་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་སྒོས་མ་
འིག་པ་ལ་བལྟར་མི་རྣམས་པ་མ་ཡིན་པར་བཟོད་པའི་སྤྱིར་བཟོད་པར་གྱུར་པའི་
དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་། ༡༠༥ བློན་པ་རྣམས་པ་གསུམ་མོ། །

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་རྣམས་ལ། ཅ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
གཉིས། དེས་དང་། ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྟོན་པ་དང་སྒྲུ་པ་ཟད། །

གསུམ་པོ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ ཉིང་འཛིན་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ། །

ཆོས་མཆོག་ཁྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། བསྒྲུ་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱེ་བ་མེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱག་
རྒྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག་གྲངས་ཅན་
རྣམས་སོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། བསྒྲུ་པར་བྱ་བ་དེའི་དོན་བསྒྲུ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྒྲུ་སྟོབས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུར་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་
འཛང་རྒྱ་བ་ནི་རྣམ་པའོ། །ཆོས་མཆོག་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདེལ་བྱ་བ་ལ་འདས་དང་དེ་ལྟར་གྱི་
ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་
དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པར་
ལུང་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་བྱང་ས་ལས་བཤད་དོ། །དེའི་རྣམ་པ་

ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་མེམས་དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ལུང་སྟོན་པར་སྟོམ་པ་འཕམ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མྱོང་བའི་སྟོམ་པ་ཟད་པ་ནི་རྣམ་
པའོ། །ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། སྐབས་དེའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་པོ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་
གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་
ཙམ་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེའོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ག་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བདག་གཅིག་པར་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་གང་དུ་འང་མི་རྟོག་གོ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །
དེ་ལྟར་༼༡༠༥བ༽བཤད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་ལ་ནི་རྒྱང་དུ་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། བཤད། བསྟུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བསྟན་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འདི་རྒྱད་དུ་འགྲེལ་
བར་མཛད་དེ། ཆོས་མཆོག་རྒྱང་དུ་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བཞིན་
པ་དང་། དཔའ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པར་

བྱའོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། སྦྱར་ལམ་པ་རང་གི་སྦྱོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
བསོད་ནམས་སྤྱན་སྦྱུང་ཚོགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
སྦྱོབས་ཀྱིས་འབད་པ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
ཅད་དུ། སྦྱར་ལམ་པ་རང་ཉིད་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོབས་
ཀྱི་བྱེད་པ་དེ་སྟེན་གང་མཆིས་པ་དེའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཇི་སྟེན་པར་འཇུག་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་ངག་དོན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོབས་ཀྱི་མཐུ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐལ་
བ་དང་འཚམས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
ཅད་དུ་འང་ཉེ་རིང་དང་ཆགས་སྤང་མེད་པའི་བཏང་སྦྱོམས་ཆེན་པོས་འཇུག་པ་
ཡིན་ནོ། །

ཚེས་མཚོག་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སངས་རྒྱུས་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལུང་སྦྱོན་པར་མཛད་པ་འདི་ནི་ཚེས་ཉིད་དབང་བཅན་པའི་
མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གྱི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱར་ལམ་
ཚེས་མཚོག་ལ་གནས་པ་དེའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ལ། བདག་ནི་
མཉམ་པར་༼༡༠༥ན༽བཞག་པའོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཡང་

མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་
གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
སྤྱོན་པ་དང་། དོན་གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་བདག་མེད་པར་ངོ་བོ་གཅིག་པའོ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་གང་
ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའང་ཡོད་པ་མིན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་དམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀོད་
པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཆོས་གྱི་
མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་ལྟན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་བསྐྱང་སྟེ་བཤད་ནས་ཤེས་དགོས་ལ། དེའང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་
གང་དག་སྡེ་མ་དོད་ཆུང་དུ་ལས་གཞན་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་སྤྱི་མ་རྣམས་
ལ། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་འོག་ཏུ་མ་སྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་
མའི་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་སྟོན་མི་དགོས་པར་གོ་
བའི་འོག་རྟོག་ཅན་དང་། འོན་ཏེ་དེ་གོ་བའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་དམིགས་རྣམ་སྤྱི་

མ་རྒྱལ་ལ་བདེན་པ་བཞི་དང་། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཙུ་བྱུག་གི་བྱུང་པར་དུ་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་འདི་རྒྱུད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་དེ། དེས་འབྱེད་མ་
ལས་ཕྱི་མ་བཙུག་ཅིག་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་རྒྱལ་པའི་བྱུང་པར་མེད་པར་སྒྲུབ་
དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་གི་ངོ་བོར་མི་ལྟོན་པའི་ཚུལ་
འདི་འཐད་པའོ་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །

**གཉིས་པ་༼༡༠༥༽ལན་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་ཐད་མེད་པས་དང་
། རོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་མཁས་པ་རྒྱལ་པའི་ཆུང་པའི་ཚུལ་དང་།
བསྐྱབ་ཏེ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རྒྱལ་པའི་བརྗོད་པར་སྒྲོབ་
རྒྱལ་པའི་ནི། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། བདེན་པའི་རྟོན་ཅན་ཞེས་བྱ་
བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར། གཞུང་ཕྱི་མ་རྒྱལ་པའི་སྐབས་སུ་འད་དམིགས་པ་
དང་རྒྱལ་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་། བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་བརྗོད་
པའི་སྒྲོན་པ་རྒྱལ་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནའང་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་
པའི་སྒྲོན་པ་ཅན་རྒྱལ་པའི་བདེན་ལན་བྱིན་ནས། དེགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
རྒྱལ་པའི་དམིགས་པ་དང་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་པའི་ཆོས་ཅན་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ནས་
དེ་དག་གི་བྱུང་ཆོས་ཞིབ་མོ་དག་བརྗོད་པས་གཞུང་འོག་མ་ཐམས་ཅད་དུ་འད་
ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་པ་བརྗོད་པ་ནི། བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་བརྗོད་པས་ཆོས་ཅན་གྱང་

གསལ་བར་གོ་ལུས་པའི་དོན་གྱིས་བྱུང་བར་གཞན་སྤྱོད་བ་དང་། མི་སྤྱོད་བ་ཙམ་
མ་གཏོགས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་འདི་དག་ལ་དོན་རང་མཚན་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་
བྱུང་བར་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ཅིང་། བྱིན་ཅི་མ་འོག་པར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་
བྱུང་བར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་
བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཙན་བདེན་བ་བཞི་དང་། བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་དམིགས་རྣམས་
བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ལས། རྟོན་ཆུང་དུའི་སྐབས་སུ་ནི་ཆོས་ཙན་གྱི་ཆོས་དང་།
བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཙན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་
སྐབས་སུ་ནི་བྱུང་ཆོས་དམིགས་རྣམས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཙན་༼༡༠༧༽བདེན་
བ་བཞི་བསྟན་ཅིས་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་རྟོན་ཆུང་དུའི་སྐབས་སུ་དམིགས་
བ་དང་རྣམས་པ་ཆོག་ཟིན་དུ་སྒྲོས་པས་ཆོས་ཙན་དུ་བྱས་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མ་
རྣམས་ལ་འང་སྦྱར་དགོས་བ་ལ། མ་སྦྱར་བར་བྱི་མ་རྣམས་སུ་དེའི་སྟེང་གི་བྱུང་
ཆོས་བརྗོད་པས་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཙན་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

བོད་གངས་ཙན་བ་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐབས་སུ་ངས་འབྱེད་ཀྱི་དམིགས་བ་
དང་རྣམས་བ་ནི། དམིགས་བ་མི་རྟག་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ།
གཞུང་བྱི་མ་རྣམས་ངས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་སྟོན་པའི་གཞུང་
ཡིན་པས་འདིར་སང་གི་བཟང་པོས་དེའི་དམིགས་རྣམས་ཆོས་ཙན་དུ་བཟུང་ནས་

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱང་ཚུགས་སུ་སྦྱར་ཏེ། བྱང་པར་གཞན་སྒྲོང་བ་དང་མི་སྒྲོང་བའི་སྐྱེས་བཞེད་དགོས་ཞེས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་སངས་པོ་བཟང་པོ་རང་ཉིད་ངལ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དགོས་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་འབྲད་མི་འབྲད་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ་ལ་ཚད་མར་འཛིན་མི་འཛིན་ལ་རག་ལས་སོ། །

བྱང་པར་གཞན་སྒྲོང་བ་དང་མི་སྒྲོང་བའི་དོན་ནི། རི་སྐད་དུ། བྱང་པར་གཞན་ནི་སྒྲོང་བ་དང་། །མི་སྒྲོང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །བད་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་པོའི། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །ཀྱན་ལ་རྗེས་དང་དངོས་བཞེད་པའི། །སྐྱེ་ཡི་བྱང་པར་འདི་ཉིད་དེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བཞེད་བྱ་ལ། །བྱང་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཅེས་འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་ནི། འདི་སྐབས་ཀྱི་ཚུས་དེ་གེས་བྱ་བམས་ཅད་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་སྒྱུར་བ་དེ་འདི་སྐབས་སུ་བབྱང་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་འདིར་བབྱང་བའི་ཚོས་དེ་རྟོག་པས་རྟོན་ཚོས་སུ་བབྱང་བའི་ཚོས་སུ་བྱེད་པ་དེ་བཞེད་པའི་སྐྱ་༼༡༠༧༩༽དེ་ལ་ཚོས་བཞེད་པའི་སྐྱ་ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ལའང་ཚོས་རྒྱུད་པ་བཞེད་པའི་སྐྱ་དང་། ཚོས་ཅན་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་བཞེད་པའི་སྐྱ་གཉིས་ལས། ཚོས་རྒྱུད་པ་བཞེད་པའི་སྐྱ་ནི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་ཅན་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་བཞེད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་ཅན་བཞེད་པ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱང་།

སྒྲ་མ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་བཟུང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ལའང་ཆོས་ཅན་རྒྱུད་པ་བརྟེན་པའི་སྐྱ་དང་།
ཆོས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྟེན་པའི་སྐྱ་གཉིས་ལས། སྒྲ་མ་ནི་
སྐྱ་ཞེས་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱི་མ་ནི་མི་རྟག་པའི་སྐྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟོ། །ཆོས་དང་
ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱུང་པར་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་། བྱུང་པར་ནི་
དེའི་ཆོས་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་དེ་ལྟར་པའི་གཞི་སྟེ། བྱུང་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་
ཆོས་སེལ་ངོར་བྱ་དད་པ་ཞིག་ལ་གཞན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་
པའི་དོན་ནི་ཆོས་བརྟེན་གྱི་སྐྱས་ཆོས་གཞན་རྟེན་པ་སྟོང་བར་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ།
ཆོས་ཅན་བརྟེན་པའི་སྐྱ་དེས་ཆོས་གཞན་བརྟེན་པ་མི་སྟོང་བར་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་
ནི་སྐྱི་ཙམ་ནས་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་བརྟེན་གྱི་སྐྱས་ཆོས་གཞན་རྟེན་པ་མི་སྟོང་བའང་
ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་གཞི་མཚོན་ལུས་ཀྱི་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་ལྟ་
བུ་རྟོ། །སྐྱི་ལྟ་བུ་ནས་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བར་བརྟེན་ཆུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡང་དཔེར་
མཚོན་ན། མི་རྟག་ཅེས་བརྟེན་པ་དེས་ཆོས་གཞན་རྟེན་པ་སྟོང་བར་བརྟེན་པ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་གཞན་གྱི་གཞི་མར་མ་གྱུར་པ་ཆོས་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་བྱིར་
རོ། །སྐྱ་ཞེས་བརྟེན་པ་དེས་ཆོས་གཞན་བརྟེན་པ་མི་སྟོང་བར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་གཞན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་
༼༡༡༠༩༽བྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱུང་པར་གཞན་སྟོང་

བ་དང་མི་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུད་པའི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ལ་
ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཞེས་
སོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་རིགས་པའི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
བའང་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་གྱི་བྲུགས་གྱིས་ཆོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་ནི།

ལན་འདེབས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བསྐྱེབས་པའི་དོར་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་སྟོན་པའི་གཞུང་
རྣམས་གྱི་བདེན་པ་བཞི་པའི་དྲོད་ཆུང་དུ་སྐབས་སུ་གཞན་རྣམས་ལས་ཐ་དད་
པར་བརྟེན་ཀྱང་ལྷག་མ་གཞན་རྣམས་ལ་བདེན་བཞི་མི་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ།
དྲོད་ཆུང་དུ་རྣམ་པ་འཆད་པ་ན་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པའི་
ཆོག་གིས་དྲོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དང་སྒྲུང་བར་ལྷན་པ་དག་ལ་འདི་རྒྱད་དུ་དེ་
ཁོ་ནར་བསྒྲུབ་པ་དང་། དགག་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སྒྲུང་བར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འང་སྒྱུར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེར་མ་
ཟད་སྒྲུང་བའི་ལམ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་། ལ་སོགས་པས་ཀྱན་འབྱུང་དང་
། འགོག་པ་དང་། ལམ་སྟེ་བདེན་པ་བཞིར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་དང་
རྣམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

དམིགས་ནུམ་འོག་མ་དག་ལའང་སྤྲ་མ་དེ་བཞེན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལྡན་ཆོས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནུམ་རྟོག་བཤད་པ་མཚུངས་ལྡན་རྟོག་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

མདོའི་འབྲེལ་བཅའ་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནུམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་པའི་མདོར།
༼༡༡༠བ༽རབ་འབྱེར་གྱིས་ཤུ་རིའི་བུ་ལ་ནུམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ན།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རབ་འབྱེར་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཏེ། ཤུ་རིའི་
བུ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤུ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་
བསྐྱབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གང་དང་གང་ལ་བསྐྱབ་པ་
ལགས་ཞེས་དྲིས་པའོ། །དྲིས་པ་དང་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་
མཛད་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲེལ་ལོ། །

འདི་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་སློས་རང་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་གང་
ཞིག །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་གིགས་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་གི་ནུམ་པར་གཡེང་བ་
དེ་འདི་སྐབས་ཀྱི་ནུམ་རྟོག་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་རྟོག་པའི་ངོ་
བོར་གྱུར་བ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས། ཉན་
རང་རྣམས་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་གོ་ཆོད་པོ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་

དུ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། བྱ་ངན་འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། འོད་དང་
འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། ཉི་མ་ལྟ་བུར་མི་རྣམས་བཞིན། ཞེས་སོ། །

སྦྱར་བཏང་ནས་རྣམ་རྟོག་ངོས་འཛིན་པ་ན། དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་
མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ། ཞེས་འབྱུང་
བས། ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལ་རྟོག་
བར་བཞག་པ་དང་། ཆོས་མངོན་པ་བ་དག འོན་པགས་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་
རྣམ་རྟོག་ཏུ་བཞག་སྟེ། རི་སྐད་དུ། རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྩིང་ཞིབ་ཉིད། ཅིས་
བས་རྩིང་བའི་རྣམ་པས་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་པར་བཤད་པ་ནི་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པའི་རིགས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྟོག་པ་ནི་
བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བ་སྣང་། སྟོན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཞེས་སོ། འདྲེས་ཀྱི་
ཆོ་བརྗོད་བྱ་ནི་དོན་སྦྱི་ལ་དང་། རྗོད་བྱེད་ནི་སྦྱ་སྦྱི་ཡིན་ནོ། འདྲེས་པ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་རི་ལྟ་བུ་དཔྱོད་པའི་
གོགས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་རི་སྐད་པ་དཔྱོད་
པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ལོ། འདྲེས་འདྲེས་དང་པོར་རི་ལྟ་བུ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་གོགས་
གྱུར་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་སྤངས་པ་ཡིན་
ལ། རི་སྐད་པ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་གོགས་གྱུར་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་

གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་ན་རྩལ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་།
བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་འཛིན་དང་དོན་
གཅིག་ལ། དེ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། གཟུང་བ་ལ་དང་འཛིན་པ་ལ་འོ། །དང་པོ་
ལ་འང་གཉིས་ཏེ། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཆོས་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་
ལ་འོ། །རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་འང་ཐེག་ཆེན་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་པར་བྱང་བ་
གཉིས་ལས། གང་ཞིག་གཟུང་བྱའི་ཡུལ་སྐྱོན་ཅན་དུ་མཐོང་ཞིང་དེར་ཞེན་པའི་
སྒོ་བསྐྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། གང་ཞིག་གཟུང་བྱའི་ཡུལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་
མཐོང་ཞིང་དེར་ཞེན་པའི་སྒོ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་སྟེ་དེ་ལྟར་དུ་འབྱེད་
ལ། འཛིན་པ་ལ་འང་གཉིས་ཏེ། ཆོས་དང་། གང་ཟག་གོ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་
རྣམས་དང་ཤེས་པ་དེ་འོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་ཏུ་གདགས་གཞི་དང་དེར་
བཏགས་པའི་ཆའོ། །འདི་སྐབས་ཀྱི་རྩལ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་རྟོག་
པའི་རྒྱ་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་རྩལ་རང་རྒྱ་བྱབ་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་(༡༡༡)བ། པ་
ནི། དེ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་དོན་དེ་ལ་ཞེན་པའི་བཏགས་པ་
བའི་སྒོ་ཞིག་གོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་སྒོ་དེའི་ཡུལ་ལ་འང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་
བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཞེན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་འང་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་
བྱང་གི་ཆ་གཉིས་སོ། །རྣམ་བྱང་ལ་འང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་

གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལའང་གང་ཟག་ལ་དང་། ཚོས་ལའོ། །ཚོས་ལའང་
གཉིས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གདགས་གཞི་སེམས་སེམས་བྱུང་། འཕགས་པའི་
གདགས་གཞི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཟུང་རྟོག་
གཉིས་ལའང་སྐྱར་བ་ནི་བཙན་ཁ་བོ་ཆེན་ས་བརྒྱད་པའི་བྱམས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་
རིམ་རྣམས་སྤྲུགས་ལ་བར་བྲིས་པ་མངོན་དུ་བྱུང་བ་ལས། བྱང་སྤྱོད་པའི་དེ་ལྟ་
མའི་དུས་ཀྱི་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་རྩ་ལ་ཁོ་ནས་རྟོན་པ་ཡིན་ཅེས་
བ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོན་པ་དེའང་དབྱེ་མའི་གཞུང་ལུགས་འཆད་པའི་བབས་ལ་དེ་
ལྟར་མི་འཆད་ཀ་མེད་ཡིན་ཅེས་དང་། དེ་ལྟའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའང་རྒྱན་རྩ་
འགྲེལ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེ་བ་
བཤད་པས་གཟུང་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྐྱངས་དོན་དང་མཐུན་པ་དང་མི་
མཐུན་པར་གནས་མི་གནས་ལ་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ནི་དོན་འདི་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་
སྒྲོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་འབྲུལ་གཞི་ཡང་། ཉི་མེ་སྤང་བ་ལས། སྒྲོན་པོ་
ལ་རྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། སྒྲོ་འཇལ་གྱི་
རྒྱན་ཅིག་མ་ལ་རྟོག་པ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་མུ། ཞེས་
སོགས་སྤྲུབ་ཞེས་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་བོད་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལ་ལས་
ནི་ཡུལ་གཅིག་ལ་མི་བརྟོས་པར་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤེལ་བ་དེ་༼༡༡༩༽ལྟར་

བརྩི་ཞིང་། འཛོག་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་རྟོག་པ་དང་། རང་གི་རོ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཚད་མ་ཡང་གསུམ་པ་སྲིད་པ་སོགས་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུ་ལ། སྒྲོན་དེ་འང་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་གྲོལ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་སུ་བཞིར་བཤད་པའང་རིག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ལེགས་པར་དབྱད་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྱི་ཙམ་ནས་ཆོས་མངོན་པར་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སུ་བཞིར་བཤད་པ་དེ་འདིར་དྲངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ལོངས་པ་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཉི་མེ་སྒྲི་སྒྲུང་བ་ཚུམ་པ་བོའི་འཕགས་གྲོལ་དེ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་མིན་པར་སྒྲི་ཞེས་སྒྲུ་བ་སོགས་ནི་སྒྲོའི་ར་བ་ལས་བཀལ་བའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། བསམ་ཡས་ཀླུ་པོའི་དུས་སུ་མཁན་པོ་རྣམ་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་འཕགས་གྲོལ་གྱི་སྒྲོབ་བརྒྱད་བར་མ་ཆད་དུ་བྱོན་ཏེ། དེ་དག་གིས་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་སྒྲི་སྒྲུང་བ་ཞེས་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པས་འབྲུལ་བའི་གཞི་ཡེ་མེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོ་སྒྲུ་བོའི་རྒྱུད་དང་ཉན་རང་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་བདེན་པ་བཤེན་ནས་རྟོག་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་

མ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ནའང་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་
 ལྷོག་པས་སོ། །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་རྗེས་གཉི་གར་རྫས་འཛིན་རྟོག་
 པ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱུན་
 དང་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་མཉམ་
 རྗེས་གཉིས་ཀ་ན་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ལ། མ་དག་ས་
 བདུན་༼༡༡༽པའི་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཏགས་
 འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་དུ་འབྱུར་བ་སྲིད་ཅིང་། དག་པའི་སར་ནི་རྟོག་པ་མངོན་
 གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། ཡིད་དང་འཛིན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་ གྱུར་བྱིར་རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་འཕགས་པ་ལའང་
 གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྲིད་ལ། དེའི་
 རྒྱ་མཚན་ཀྱང་། འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གང་ཟག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲུ་
 མ་ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། བདར་བཏགས་པ་ཅུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་དེ་ལས་ཐོག་མར་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་རྟོག་
 པས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་རྫས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་
 དགོས་ཤིང་། དེའི་འོག་ཏུ་བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་
 བཤད་ནས། རྫས་བཏགས་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་རིམ་པ་

དེ་དག་གིས་བཀག་ནས་སྒྱུར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན།
 རྟོད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་
 དང་། ཅེ་མོའི་མཉམ་བཞག་ཏུ་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་།
 བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྫོགས་སུ་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། ཆོས་
 མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་བཏགས་པར་འཛིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
 ཚུལ་ལ་གསལ་སྒྲུང་གོམས་པ་དང་། མཆེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆེན་ངེས་འབྱེད་དང་པོ་ལ་རྟོག་པ་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་
 ལ་རྟོག་པ་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ལ་རྟོག་པ་གཅིག་། བཞི་པ་ལ་རྟོག་པ་གཅིག་
 པོ་དེ་འང་མཉམ་པར་༼༡༡༽ནས་བཞག་པ་ན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྱུར་ལམ་གྱི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྷན་ཚུལ་དང་། དེ་དག་སྤང་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་
 འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེང་སང་འདི་
 ན་ལ་ལ་དག་སྐྱབ་རྟོག་སྤང་བྱར་ལྷན་པ་དང་དགག་རྟོག་ངོ་བོར་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་ལ་མཐའ་མ་ཆོད་པར་
 འབྲུལ་བའི་གཏམ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་གླེང་བ་
 དང་ཨ་བྱུལ། རྟོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་དགུ་སྐབ་མོར་བྱས་
 ཤིང་མ་སྤངས་པ་ན་དེ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། ཅེ་མོས་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་
 དགུ་སྐབ་མོར་བྱས་ཤིང་མ་སྤངས་པ་ན་དེ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་སྤྲ་

མ་དགུ་སྤྱོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་དང་ཚོས་མཚོག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་
འཛིན་རྟོག་གཉིས་སྤྱོད་མོར་བྱས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་ལྷན། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་
སྤྱང་ཞེས་བཞེད་དོ། །སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་འདི་ལ་མཐོང་བ་
དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱང་བྱའི་ཆ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་ནི་སྤྱོད་
བའི་ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོག་འདི་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་
བས་སྤྱང་བྱ་ཁོ་ནའི་རྟོག་པའི་ཆ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་ལམ་གྱི་རྟོག་པའི་ཆ་ནི་སྐབས་
འདིར་མི་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་བཟེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། མཚམས་སྦྱར། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་
བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་ཡང་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བར་སྐབས་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྒྲོས་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ལ། ཅ། འགྲེལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །

མོངས་དང་ལུང་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ། །

གཞི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་མ་དག་༼༡༡༽བཟོ་བ་དང་། དེའི་གཉེན་
པོ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་རིམ་པ་ལྷན་

ཕྱོག་པ་དང་འཇུག་པའི་གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དེ་རེ་རེ་ལའང་
མོངས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་གིས་གཉིས་པོ་དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུར་དབྱེ་བར་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་འགྲེལ་བ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་
ཏེ། གྲུན་ནས་ཉེན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དང་། གཉེན་པོའི་
རྟེན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་རྟོག་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གྲུན་ནས་ཉེན་
མོངས་པའི་ཡན་ལག་གིས་དབྱེ་ན། གྲུན་ནས་ཉེན་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་སོགས་
དགུ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རབ་རྩ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
དགུ་འོ། །

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ལའང་། ཅུ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྗེས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས། །འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
འདོད། །

རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་དང་། །ཕྱང་སོགས་རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། །
གང་ཟག་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། རྐྱེས་སུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་
ཅན་གྱིས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། གཉིས་པོ་
དེ་རེ་རེ་ལའང་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ལ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་

དགུ་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་ཅན་དགུ་ལས་ལྔ་མ་དེ་
བཞིན་དུ་དགུ་ཚན་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པར་མཛད་དོ། །

འགའ་ཞིག་འདི་སྐབས་སུ་རྫས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་གཅིག་
ཤེས་པའི་ཡུལ་དང་། ཆོག་རྒྱུ་མས་ནི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་བ་དེ་ནི་སྒོ་བྱུང་བའི་བཤད་པ་ཡིན་པས་ཡིད་རྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་འགའ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྫས་ཡོད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་དང་།
བཏགས་ཡོད་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཞེས་སྒྱུར་ན་ཆོག་གི་རྣམ་པ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི།
གང་ཟག་རྫས་(༡༡༤ན)ཡོད་དང་སྒྲིམ་བུ་བཏགས་ཡོད་ཅེས་སྒྱུར་བ་ལ་ནི་ཆོག་
གི་རྣམ་པ་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྒྲིམ་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་
པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཡོད་པས། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྩ་བའི་དབྱེ་
བའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡན་ལག་གིས་དབྱེ་ན། བདག་རང་དབང་ཅན་
སོགས་ལ་དམིགས་པ་དགུ་དང་། སྤང་པོ་ལ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་
དབྱེ་ན་སོ་སོར་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་དགུའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། རོན་དངོས་སོ། །དང་
པོ་ནི། དགུ་ཚན་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོང་དུ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་

བརྗོད་བྱའི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པ་འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་དངོས་ལ་བཞི། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞུང་རྟོག་ རྣམ་བྱང་
གཞུང་རྟོག་ རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་
པོ་ནི།

གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དགུ་ནི་མ་རིག་པ་སྟེ། མདོ་ལས།
ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཇི་ལྟར་མཛོན་པར་ཆགས་པར་བྱ་བ་དེ་
ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །མ་རིག་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བོ་ལྟ་ལའང་གཞུང་བར་རྟོག་པ་སྟེ། མདོར།
གཞུགས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་བར་
གྱི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །མིང་གཞིའི་ལྟར་བོ་དང་གཞུགས་ལྟར་ལ་
བདག་དང་བདག་གིར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ལ་རྟོག་པ་སྟེ། མདོར། དེ་དག་གིས་
ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་བཏགས་ནས་མིང་དང་གཞུགས་ལ་
མཛོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་སོ། །རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་
པར་རྟོག་པ་དང་སྟེ། མདོར། ཆོས་རྣམས་ལ་༼༡༡༤༩༽མཛོན་པར་ཞེན་པ་དེ་
དག་ནི་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་དག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་སོ། །གྲུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་ལ་དོར་བྱ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་སྤང་བྱར་མི་ཤེས་པར་རྟོག་
པ་དང་སྟེ། མདོར། གཞུགས་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ་ཞེས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་

ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་རྣམ་པར་བྱང་བའོ་ཞེས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
སོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ལ་མི་གནས་པར་རྟོག་པ་དང་སྟེ། མདོར། དེ་
དག་ནི་གནས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །རྗེ་ལྷར་གནས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེན། སྤྱིན་པའི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་བཤད་
དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དམིགས་པ་རྟོག་པ་དང་སྟེ། མདོར། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་མི་དམིགས་ཤིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
སོ། །བདག་དང་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་སྟོག་གསོ་བ་བཞི། སྐྱེས་བུ་གང་
ཟག་ཤེད་ཅན་ཤེད་ལས་སྐྱེས་བཞི། བྱེད་པ་པོ་ཚོར་བ་པོ་ཤེས་པ་པོ་མཐོང་བ་པོ་
བཞི་སྟེ། བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཙུག་ཉིས་ལ་རྟོག་པ་དང་སྟེ། མདོར། ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཕྱིར། བདག་མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་ཞེས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཚོས་བསྐྱེད་
པ་དང་ལ་སོགས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་གཟུང་བར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །དང་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་གི་སྤྱད་དོ། །

སྐབས་འདིར་མ་རིག་པ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བཤད་པ་མི་
འཐད་དོ་སྟུམ་ནའང་། མ་རིག་པ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་བཟློས་ན་མ་རིག་པ་
འཛིན་པ་ཡིན་པ་བདེན་ཀྱང་། རང་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་འཛིན་པ་ལ་བཟློས་
ཏེ་མ་རིག་པ་གཟུང་བ་ཡིན་པས། གཟུང་བར་རྟོག་པ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་

བོད་མའི་སློབ་དཔོན་དག་གསུང་ངོ། །གཟུང་རྟོག་དང་པོ་འཆད་
༼༡༡༥༽པའི་སྐབས་འདིར། ཉི་མུང་དུ་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཙམ་
སློབ་པ་ནི་བྱད་པར་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བོད་མ་རྣམས་
དམིགས་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ནས་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཙམ་སློབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
མོད། ཁོ་བོས་ནི་དེ་ལྟར་འབད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་གཉིས་པོ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པས་སྐྱོངས་པར་བྱས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་
ཙམ་སྐྱས་དམིགས་ཡུལ་དག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་དེ་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པར་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

འགའ་ཞིག་གིས་སློབ་དཔོན་སངས་ཀེ་བཟང་པོས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དགུ་བཞི་བཞི་དགུ་སྐུམ་ཅུ་སོ་དུག་པོ་འདི་མདོ་དང་མི་འགྲིགས་པས་
ཆོད་དཔགས་སུ་འདུག་ཅེས་སྐྱ་བར་བྱེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གྲངས་
སུ་གཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་དང་མི་འགྲིགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བཤད་མ་ཐག་
ཏུ་མདོ་སྐྱར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་མདོ་དང་སྐྱར་བའི་བཤད་
པ་ཞིབ་ཏུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཡི་གས་འཛིགས་པས་སློབ་པ་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་གཉིན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་དགུ་ནི།

རྣམ་བྱང་གི་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་བྱང་སྐྱེ་

བའི་སྒོ་སྒྲེ་མཆེད་དང་། དེའི་རྒྱ་རིགས་དང་། དེ་སྒྲེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྟོང་
པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ས་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་བྱུག་གི་དོན་དང་། མཐོང་
བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བར་རྟོག་པ་
རྣམས་སོ། །དང་ཞེས་པ་ཆོག་ཡུན་དོ། །

གསུམ་པ་རྩེ་འཛིན་རྟོག་པ་ནི།

གང་ཟག་རྩེ་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་དགུ་ནི། བདག་རང་
དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། གྲྲུ་བོ་མེད་པའི་གཅིག་པུར་འཛིན་པ་
དང་། བདག་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྒྱར་འཛིན་པ་དང་། བདག་ལྟ་བུ་པོ་དང་ལ་སོགས་
པས་ཤེས་པ་པོའི་བདག་རྩ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
རྟེན་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འཛིན་པ་དང་།
བདག་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་འཛིན་
པ་དང་། བདག་རང་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་ཟིན་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་
འཛིན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །དང་ཞེས་པ་ཆོག་ཡུན་དོ། །

བཞི་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།

སྒྲེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་དགུ་ནི། ལུང་པོ་ལྷ་
ལ་མི་རྟག་པར་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྒྲེ་མཆེད་བཙུག་ཉིས་ཀྱང་
བཏགས་པ་བ་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱང་བཏགས་པ་ཅམ་

དུ་འཛིན་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་བཏགས་པ་
ཅམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་པོ་
ཡང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྒོ་
གསུམ་ཡང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་བསམ་གཏན་
ལ་སོགས་པའང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་
སྟོབས་སོགས་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ཡང་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་སྟེ། །

བཞི་པ་དོན་བསྟུ་བཞི།

དེ་ལྟ་བུའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་། དེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་གྲངས་བཞིན་དུ་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གྲངས་བཞིན་དུ་
ལྟན་པའི་གོ་དོན་ཀྱང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་གོ་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཀྱང་དེང་སང་
བོད་རྣམས་ཀྱིས་དགག་རྟོག་གི་ངོ་བོར་ལྟན་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྐབས་དེར་དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་གི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྤང་བྱ་གང་
༼༡༡༫༽ཡིན་དེ་དེར་གྲངས་སུ་ལྟན་ཅམ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་གྲངས་སུ་
མཚུངས་པར་ལྟན་ཀྱང་དེ་དེར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པའི་མཚུངས་ལྟན་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་དགོ་བཤེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྟུན། ཅ། འབྲེལ་

གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

རྒྱན་གྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྟེང་སྦྱོར་དང་མཐུན་
པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་མདོར་བསྟན་དུ་སྒྲར་གསུངས་ན་ཡང་། སྐབས་
འདིར་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་ལེགས་པར་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། ཡོངས་
འཛིན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྒྱད་ལ་མི་
འབྱུང་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཁྱད་པར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཡང་རྟོག་པ་བཤད་པའི་མཐུག་ཐོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
འདི་སྟོས་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །
དེ་ཡི་མི་མཐུན་བྱོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །
མདོར། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པས་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་ན་ཞུམ་ཞིང་ཀྱན་ཏུ་
ཞུམ་པ་ལ་འགོད་དེ་དངང་བ་དང་། ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པས་ཟེན་
པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས་སམ། བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ཐབས་མི་མཁས་
པ་དང་། མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལག་ཏུ་སོང་བར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེ་ཞུམ་
ཞིང་ཀྱན་ཏུ་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་དང་། གསོལ་བ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བས་ཁུམ་པ་ལ་སོགས་པར་མི་
འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་གང་
ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་གང་དེ་ལ་གཟུགས་མི་རྟག་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་ཞི་བ་དང་དབེན་པ་ལ་སོགས་པར་༼༡༡༥༽བཤེན་
ཅིང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཡོངས་འཛིན་
ནི། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་དངང་བར་མི་འགྱུར་བ་
སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་རིམ་པ་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ཡུམ་
གསུམ་གཞོད་འཛོམས་སུ་རྒྱག་པ་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་
བཞག་ཅིང་དེ་ལྟར་རྒྱག་པ་སྐྱེ་བའང་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་མི་འབྱུང་
སྟེ། ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་ཐོས་པ་ན་སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཆོས་་
ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
དུག་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་དེའི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་གཞན་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་བོར་བར་འཇུག་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གསུམ་
 གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
 པས་ཟབ་མོ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཉིད་ཀྱི་རུས་པའོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པ་ལ་སོགས་མི་དང་ཞིང་མི་ལྷུ་པའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་
 མཐའ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
 དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པ་རྣམས་
 གཞན་རྒྱད་དང་མི་ལྟན་པར་འདོར་དུ་འཇུག་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 མཆོག་ཡིན་པས་མི་ངལ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་བསྟན་པ་༼༡༡༽ཡན་༼དེས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དེ་གསལ་བར་
 བསྟན་ལ། སྦྱར་བ་ཏང་དུ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ལ། བཤེས་གཉེན་དུལ་བ་
 ཞི་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལུ་དུ་
 བྱུང་བའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པ་དེ་གཙོ་བོར་བཟུང་
 ལ། དེའང་གཞོད་འཛོམས་སུ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེའང་རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་
 ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ལ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། དགེ་བའི་

བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ། སྤྱིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྤང་བའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཐབས་མཁས་དེ་ནི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཐབས་མཁས་
པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་ལ། དེས་མ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ནི་ཡོན་
ཏན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པས་སེམས་འགོང་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་ན།
རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང་། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བ། །རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏུ་ཡོངས་
འཛིན་ཡིན། །ཅེས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་འཛིན་
བསྟན་པའི་ཚད་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཡོངས་འཛིན་དེ་ལའང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི་
ལྡན་དགོས་པར་བཤད་པའང་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་མདོ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
པོའི་བཤེས་གཉེན་དང་། འཛིན་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་
ཚད་གསུམ་བཤད་པ་ལས། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
དེ་ལྡན་ལ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟན་པས། བསྟན་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ལའང་ཡོན་
ཏན་དེ་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་༼༡༡༥༽བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་
འཛིན་པ་བོ་དང་། འཛིན་བྱ་དང་། འཛིན་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་
པར་བྱ་དགོས་སོ། །

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

གཟུང་འཛིན་རྟོག་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཞིབ་མོ་དང་། །

རྩམ་བཅུགས་ཞེན་པའི་འབྲུལ་ཚུལ་རི་སྟེང་པ། །

དགག་དང་སྐྱབ་པར་ལྷན་ཚུལ་དཀའ་བའི་གནས། །

གང་ཡིན་དེ་ནི་བདེ་བར་བསྐྱོལ་ཟེན་རྟོ། །

བཞི་བ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱི་རིགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཐེག་པ་དམན་པར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རིགས་ནི་འདོད་པ་
ཚུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་དག་ལ་བཞག་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་རིགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་
རིགས་ཡོད་པར་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རིགས་མཆོན་ཉིད་པ་གསལ་བར་
བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་བསྟན་གྱི་རིགས་ནི། གང་འབྲས་བུ་
འབྱུང་རུང་གི་ཉིང་ལེན་གྱི་རྒྱ་སྟེ་དེ་ནི་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དེ་
ལ་འང་དབྱེ་ན། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། འདིར་
བསྟན་གྱི་རྒྱ་ནི་མྱ་ངན་འདས་ཀྱི་རྒྱ་རིགས་དེའོ། །རྒྱའི་རིགས་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་བ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ས་པོན་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པར་འདོད་
ལ། དེའང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་རིགས་ནི་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་
ལ། འཁོར་བའི་རྒྱ་རིགས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་རྒྱ་རིགས་གཉིས་དག་མ་དག་གི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བརྟེན་པ་
ཡིན་གྱི། དག་མ་དག་གི་ཀུན་གཞི་གཉིས་སྟེ་བསལ་མེད་པར་ཆོས་ཅན་ཀུན་

གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་རྒྱའི་རིགས་འཛོག་པར་འདོད་
 པ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་ལུང་དོན་ལ་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
 མངོན་པའི་མདོར། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་
 ༼༡༡༥༽གནས་ཡིན་ཏེ། ༼དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀྱན་དང་། ༼ཟུང་ན་འདས་
 པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། ༼ཞེས་པས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གྱུར་
 པའི་ཀྱན་གཞི་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གནས་པས་འཁོར་
 འདས་གཉིས་འཐད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་ན་དུས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་
 གཏུགས་པ་མེད་པའི་ཀྱན་གཞིའི་དབྱིངས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་
 གཉིས་དབྱེ་དགོས་པ་ནི་མདོའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི། ཐོག་
 མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ༼ཞེས་པའི་
 ཆོག་ལ་འབྲུ་ཉི་ཆོ་བའི་གོ་བ་ལེན་ལུགས་དེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཐོག་མེད་དུས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་
 འབྱེད་དགོས་པ་ཡང་། མགོན་པོ་མ་པམ་པས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ། གནས་
 ཡོངས་གྱུར་པ་མེད་པ་ཡི། ༼ཉེས་དམིགས་བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ། ༼མི་འཇུག་
 རྟེན་མེད་ཉེས་པ་དང་། ༼ལམ་འཇུག་རྟེན་མེད་ཉེས་པ་དང་། ༼ཟུང་ན་འདས་པའི་
 གང་ཟག་རྣམས། ༼གདགས་པའི་གཞི་མེད་ཉེས་པ་དང་། ༼བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་
 ༼བྱད་པར་དག ༼གདགས་པའི་གཞི་མེད་ཉེས་པའོ། ༼བསྐྱོག་ནས་པན་ཡོན་

འཇུག་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རེ་
 ཞིག་སེམས་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འཐད་དེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་
 དག་གི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དུས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། འགལ་བ་དག་
 བྱི་རྟེན་པ་གཅིག་པར་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་རྟེ། གྲང་བ་དང་རྩོ་བའི་རེག་པ་བརྟེན་
 པ་གཅིག་པར་མི་འཐད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་བས་སྤང་བྱ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་
 བ་དང་། གཉེན་པོ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་
 གཞིར་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཀྱི་ཉེས་པ་བཞི་དང་། ཡོད་ན་ཕན་
 ཡོན་བཞི་འབྱུང་བ་གསལ་བར་གསུངས་པས། ཀུན་གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་
 ཤེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟན་འདས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ལ།
 ལ་ལ་ཞིག་གི་ལུགས་ལྟར་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་རིགས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་ན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་གོ་རིམ་
 མང་ནས་འབྲུགས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེའང་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 དེ་ཕྱོག་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དང་འགལ་ལྔར་
 གྱུར་པའི་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་གྱུར་པ་ལ་
 གནས་གྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞག་དགོས་པ་ལ། བྱིད་ལྟར་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས་ཕྱོག་པ་ན་གནས་གྱུར་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་རྟེ། ཅིའི་སྤྱིར་
 ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཕྱོག་པ་ནི་ཕྱོག་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བཏང་ནས་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཕོ་བ་ནི་ཤེས་
བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལྷོག་པའི་
ལྷོག་ཆ་ཙམ་ལ་གནས་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བཞག་པ་ནི་རིགས་
པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གང་མེད་པར་སོང་བ་ནི་ཡོད་པའི་རྒྱུར་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལས་ཀྱང་དེར་སང་ཕྱག་རྒྱ་པ་འབྲུལ་ཚབ་འབུམ་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་བ་དག་
འདི་སྐད་དུ་འདོན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་པར་སྦྱངས་པས་
འབྲས་བུ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་འཐད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལྷགས་མཐའ་དག་ནས་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་དང་། མི་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་རིགས་པས་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་(༡༡༥ན)མེ་ལོང་ལྟ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཕྱོག་པ་ནི་རིགས་པས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་
ལ་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་གོ་ཆོད་པོའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་མ་དག་པར་ཡང་
འཕྱོག་ལ། དེ་གཞན་པས་ཇི་ལྟར་སྦྱངས་ཀྱང་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་དག་པ་

དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དག་པ་མ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །

འགའ་ཞིག་གིས། སེམས་གསལ་རིག་གི་ཆ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། འཁོར་
བའི་ས་བོན་དང་མུང་འདས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་དེ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་
བྱེད་པ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷགས་ལ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་
འབྱུང་བའང་འཆིང་གོ་ལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུའམ་ས་བོན་ཤེས་རིག་གཅིག་ཁོ་ནས་
བྱེད་པ་སྤྱི་རོལ་པའི་འདོད་པར་བཀོད་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་སྲུང་ཆེན་པོ་
བ་དཔལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆར་གཙོད་པར་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བོད་གངས་ཅན་པ་ལ་ཆེ་བ་དག་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་
གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ཅེས་པ་དང་། ཡང་ཀྱན་གཞི་
ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་ལྷགས་གང་ལའང་མི་འབྱུང་ཞེས་སྒྲ་
བ་ནི་རང་ཆོག་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལས་འབྱུང་ན་ལྷགས་
ལས་མི་འབྱུང་བར་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྟེན་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་ཟག་བཅས་འཁོར་བའི་བག་
ཆགས་འདོག་ཚུལ་ལའང་། །༡༡༧༧། གང་འཁོར། གང་གིས་འཁོར། གང་དུ་

འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དངོས་དེ་ལས་འདའ་བ་མ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་གང་འཁོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དོན་དེ་ལ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་གྱང་།
གཅིག་གིས་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཡང་
འབྲུལ་བའི་ངོར་འབྱུང་བ་ནི་མ་རིག་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ས་བོན་དང་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ཆ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ས་བོན་དེ་ནི་གསར་དུ་རྒྱུན་སྟོབས་གྱི་དབང་གིས་བཞག་
པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པ་སྤར་ཡོད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་སྟེང་དུ་ཟག་མེད་གྱི་ས་བོན་བཞག་པའི་ཚུལ་ལའང་། ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་
དངོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་དང་། སེམས་གྱི་དོ་རྗེ་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ཞེས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་སྟོང་ཉིད་གོ་ཆོད་པོའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་རྣམས་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ས་བོན་ནི་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་གསར་དུ་བཞག་
དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ས་བོན་
ཞེས་སྟགས་གྱི་ཐེག་པར་གསུངས་པ་དང་། བྱད་པར་དུའང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
པའི་གཞུང་ཆེན་རྣམས་ནས་འབྱུང་བའི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
སྒྲེ་མཆོད་དྲུག་གི་བྱད་པར་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་

ཅན་རྣམས་ཡིན་ལ། ཐོས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྷན་པ་
 དང་། དེས་བྱེད་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་ཅིན། དྲང་ངེས་འབྱེད་རྣམས་པའི་སློབ་
 དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་ནས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་(༡༩༠ན)མཐུན་པ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ས་བོན་
 ཐམས་ཅད་པ་ལས་དེ་འགྲུང་ངོ་། །ཐོས་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་ཅི་
 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་
 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་རི་ལྟར་དེའི་གཉེན་པོའི་ས་
 བོན་དུ་རུང་། ཅི་སྟེ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་
 ཀྱི་ས་བོན་དེའི་གནས་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟ་ཞེན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། གནས་གང་ལ་
 འཇུག་པ། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ་འོ་མ་དང་ཆུ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཉེན་པོའི་ས་བོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ་། །དེ་ལ་བག་ཆགས་
 ཆུང་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་བག་ཆགས་འབྲིང་པོར་འགྱུར་ངོ་། །བག་ཆགས་འབྲིང་པོ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བག་ཆགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་།
 སྒྲུལ་པ་ལན་མང་དུ་བྱ་བ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ངོ་། །དེ་ལ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 ས་བོན་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་ས་བོན་དུ་བརྟེན། ཀུན་

གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆོས་
 གྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་སེམས་གྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་འོ། །དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 སེམས་མ་བྱུང་དུ་ཟེན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་དགྱིས་པའི་གཉེན་པོ་
 དང་། ངན་སོང་གི་འགྲོ་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཉེས་པར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
 དེངས་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
 །༡༥༠བ། སེམས་དཔའ་དང་འཕྲད་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་འོ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་གྱི་སྒྱུར་བསྐྱུས་
 པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་སུ་
 བསྐྱུས་པར་ཡང་བལྟའོ། །དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་
 གྱི་སྒྱུ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་སུ་བསྐྱུས་པ་སྟེ། ལུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་།
 ཆེན་པོར་རི་ལྟར་རི་ལྟ་བུར་རིམ་གྱིས་འབར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པའི་ཤེས་པ་ཡང་འབྲི་ཞིང་གནས་ཀྱང་འཁྱུར་རོ། །གནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 གྱུར་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་

ཡིན་པ་ཚུ་དང་འོ་མ་བཞིན་དུ་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲིབ་
 པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ངང་པས་ཚུ་ལས་འོ་མ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། འཛིག་
 རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་བག་
 ཆགས་འགྲིབ་སྟེ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་འཕེལ་ནས་གནས་གྱུར་པ་
 བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས། ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གསུང་རབ་
 ཡན་ལག་བཙུག་ཉིས་པོ་དེ་ཐོས་པར་རུང་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
 ལྷགས་པའི་ཟག་མེད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་ཆ་དེ་ལ་
 བྱང་ཚུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་སེམས་ཅན་གྱི་
 རྒྱད་ལ་འདྲེ་བར་མི་རུང་བ་དེ་ཡིན་ལ། འདིར་བག་ཆགས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་
 ལ་བྱང་ཚུབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྒྲིའི་ཕྱིན་ལས་འདུག་རུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 བག་ཆགས་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་སྒྲིའི་ཕྱིན་ལས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
 ༼༡༡༩༽བཙུག་ཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་དེ་ལ་ནི་བག་ཆགས་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་ཀྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཐུན་དུ་
 གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་བག་ཆགས་རྒྱང་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་བག་ཆགས་འབྲིང་པོར་འགྱུར་བ་
 དང་། བག་ཆགས་འབྲིང་ལས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་དེ་

བག་ཆགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བག་ཆགས་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱང་བྱ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་ཉམས་པའི་སྟོབས་ལ་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་དེ་རྒྱ་དུ་ལས་འབྲིང་སོགས་སུ་འཕེལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཞེས་པའི་དོན་འཇིག་རྟེན་པའི་གཉིས་པ་ཡིན་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རྒྱ་མཐུན་དུ་གསུངས་ལ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་གོ་དོན་ཀྱང་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་གཞན་པ་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས་ལོག་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཐུན་པ་དེ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་ཆ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཡང་འཇོག་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་ཡང་འདུ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་གཞན་དབང་དུ་སྤྱང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་གཅིག་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱད་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞལ་སྤྱོད་ནས། རི་ལྟར་འོ་མ་དང་འབྲེས་ཆུ། རྫོང་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ་ལས། །རང་པས་འོ་མ་འབྲུང་བྱེད་ཅིང་། །ཀྱུ་ནི་༼༡༩༩༽འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རང་གི་ཉོན་མོངས་དང་། །ཡེ་ཤེས་

ལུས་ལ་གཅིག་གནས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེན། མི་ཤེས་པ་ནི་
འདོར་བར་བྱེད། ཁྱེད་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་རྒྱུ་རིགས་དེ་ཆོས་དབྱིངས་
འདུས་མ་བྱས་སུ་བཤད་པས་འདུས་མ་བྱས་ནི་རིགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། རིགས་ནི་
རྒྱུ་འོན་ཡིན་ལ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟེང་
ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་རིགས་སུ་མི་འཐད་དོ་སྟེ་མ་ན། དེའི་དོགས་པ་གཅོད་
པར་འདོད་ནས་འགའ་ཞིག་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་མེད་
དེ། འདུས་མ་བྱས་རྒྱུ་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ།
རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཛོག་ལ། དང་པོ་
ནི། བརྟེན་པའི་རྒྱལ་གྱི་འདུས་མ་བྱས་རྒྱུ་རིགས་བྱེད་པར་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འཕྱོ་མཆེད་དུག་ལས་གདགས། དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་
བརྟེན། དེ་ཡང་མཐར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཆོས་དབྱིངས་འདུས་
མ་བྱས་རྟེན་དུ་འཛོག་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུ་རིགས་བྱེད་པར་འཐད་དེ། རྒྱུ་བྲམ་མ་ལས།
ལྟར་པོ་སྒྲུ་མཆེད་ཁམས་དབང་རྣམས། ཁྱེད་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་
དེ་ལྟར་བསྟན་ལ། གཉིས་པ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུ་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ནི།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དམིགས་ཏེ་
བསྒྲམས་པས་དྲི་བྲལ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་ན་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཉིད་དྲི་
བྲལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མྱིར་རོ། ཁྱེད་ཟེར་རོ། རྒྱུད་བྲམ་པ། དེ་དེ་

ལ་གནས་པའམ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
དོན་གྱིས་འབྱུང་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྣང་དུ་བྱུང་བ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་
གཞག་ཙམ་ཐ་སྟོན་གྱི་རོར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་དྲི་མ་
མེད་(༡༩༡ན)པའི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་ཚོས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་
དང་གནས་པ་ནི་ཡེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ན་ཚོས་དབྱིངས་ཉིད་གྱིས་གཞན་བརྟེན་པ་
དང་། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་གཞན་གྱིས་ཚུར་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་གང་ཡང་འཐད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སེམས་གྱི་དག་པ་ལ་བརྟེན་པའམ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཙམ་ཞིག་
ཆོག་ཟིན་དུ་བསྟན་གྲང་། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་
བརྟེན་པར་མ་བཤད་པ་དང་། འདི་སྐབས་གྱི་སེམས་གྱི་དག་པ་ནི་ཚོས་དབྱིངས་
ལ་ངོས་འཛིན་པའང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
གང་ཡིན་པའི་སེམས་དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་མ་གྱོང་བས་དག་པའི་ཚུལ་འབའ་ཞིག་
ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་ན་རབ་ཏུ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་ཡང་
རྒྱ་བྱེད་པ་ལ་ཕན་ཚུན་རྟེན་བརྟེན་པར་འབྲེལ་བ་ཞིག་དང་། དེའི་རྟེན་དང་བརྟེན་
པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། ཚོས་དབྱིངས་དང་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་
ནི་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུ་བའམ་བརྟེན་པ་ནི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་
འདུས་པ་ཞིག་ཡོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་རིགས་སུ་འཐད་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་

མི་འགྱུར། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚྷགས་དོན་རིགས་སུ་འཐད་པའི་
སྐབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་དེ་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ན། ཁྱོད་ཚུལ་དེའི་རྒྱ་
ཡིན་པའམ། ཁྱོད་རྒྱ་ཙམ་ཡིན་པའང་སྐབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
ཁྱབ་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཚུལ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་ལམ་
བསྐོམས་པས་དྲི་བལ་གྱི་ཚེ་ཚུལ་དེ་བྱིངས་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འཛོག་
པར་འཐད་དུ་རྒྱལ་གྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་རིགས་སུ་བཞག་པ་ནི་མ་
ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐོམ་པ་དེའི་དོན་གྱུབ་པ་ན་འདུས་
མ་བྱས་རིགས་སུ་འཛོག་མི་རུས་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པ་
༼༡༥༥༽ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་འདུས་མ་
བྱས་ནི་མྱོད་པ་མིན་པས། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔས་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་དངོས་ལ་
དམིགས་པ་དང་བརྟེན་པ་གོ་ཚད་པོ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཉིད་ཀྱི་
དབྱིངས་ནི་བརྟེན་པ་དང་དམིགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་ཚུལ་
གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱ་དེ་རང་གི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྱུབ་
ན། རྒྱ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པའང་དམིགས་ནས་དེའི་རྒྱར་
འགྱུར་བ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་སུ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱ་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ནི་རི་ལྟར་
ཞེ་ན། ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་འཛོག་པ་འདི་ལ་ནི་

རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཡོད་ནས་དེ་རྒྱར་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཅིང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་
དབྱེར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཐ་མི་དད་པས།
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་དེ་
ལྟ་བུའི་ཆོས་དབྱིངས་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་སྤྱུ་མེད་པ་དེ་ལ་འབྲས་
བུའི་མིང་མི་སྦྱར་བར་རྒྱའི་མིང་དུ་བཏགས། དེ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེས་པའི་དོན་དུ་འདིར་
བསྟན་གྱི་རྒྱའི་མིང་དུ་བསྟན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་མིང་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ཀ་
ཡང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཐ་དད་པའམ་རང་
འབྲས་ཐ་དད་པ་༼༡༢༩ན༽ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་བྱད་བའི་དོན་དུ་ན་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྒྱའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་
འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་རྣམ་པར་མ་དག་པའི་རྒྱ་ལས་དག་པ་མི་
འབྱུང་བར་དག་པ་ཉིད་ལས་དག་པ་འབྱུང་བའམ་གནས་པར་དགོངས་ནས་

དགོས་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སློབ་བའི་ངོར་གོ་བ་འཆར་སྤྲོ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་དེ་
ཉིད་དང་བོའི་སངས་རྒྱས་སུ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པར་བཤད་པས་རྒྱ་འབྲས་གཅིག་
པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལས་ཐོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་དང་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་
དང་བའི་དོན་ཡིན་པའང་གདུལ་བའི་སློབ་དང་བསྟུན་ནས་སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པའི་དོན་གཅིག་ཉིད་ལ། སྐབས་ལ་ལར་རྒྱ་ཡིན་
པ་དང་། སྐབས་ལ་ལར་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་བསྟུན་པས་དང་
བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་མ་འདྲེས་པར་ཤུག་ཕྱེ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་ནི། བོད་
གཞན་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལམ་པ་བོའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་
འགའ་ཞིག་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅེས་ཟེར་ནའང་།
ཁོ་བོ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་བ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་མཆེད་
དུག་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལས་བྱང་
པར་དུ་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་དག་གི་དོན་གསལ་བར་མགོན་
པོ་བྱམས་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་མ་མེད་པར་ཐོག་མའི་
༼༡༣༣༽མཐས་གཏུགས་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་

རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་རེས་པ་དེ་ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་
ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་གཅིག་ལ་རྒྱེན་གྱི་བྱད་པར་དང་ཕྱད་པའི་འཇུག་པ་གསུམ་
ལས་རིགས་ཅན་གསུམ་དུ་འང་འགྱུར་རོ། །རྒྱེན་གྱིས་འཕྲད་པ་དེ་འང་རྒྱས་
འགྱུར་གྱི་རིགས་གྱི་བྱད་པར་ལས་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གྱི་གོ་བའང་
ཆོས་ཉིད་སྟོབས་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རིགས་དེ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་
འཛིག་པའི་རྒྱེན་དང་། བྱང་ཆུབ་འབྲིང་པོར་འཛིག་པའི་རྒྱེན་དང་། བྱང་ཆུབ་
རྒྱུ་རྩལ་འཛིག་བྱེད་གྱི་རྒྱེན་གང་ཡིན་པའི་རིགས་དེ་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་
ཞེས་བཏགས་ལ། མདོར་ན་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ནི་རྟེན་དང་པོ་ནས་ཡོད་པ་
དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་བརྟེན་པའི་ཆོས་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་སྤྱེ་
བའི་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་འགྱུར་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་དེའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གྲུབ་དོན་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པའི་རིགས་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་དྲི་མ་
ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་ཟད་བཞིན་པའི་ཆའམ་སྤངས་ཟེན་པའི་ཆ་དེ་ལ་རྒྱས་པའི་
རིགས་སུ་བཞག་ནས། རིགས་དེ་གཉིས་གྱི་འབྲས་བུར་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་
སྟོན་པར་ཡང་བཞག་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ལ་ནི་སྟོང་མི་སྟོང་གི་ཆ་
གཉིས་ཡོད་པ་དང་། འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ལུགས་གྱི་བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་དཔེ་སྟོན་བྱང་བར་འདོད་

ནས་སྒྲས་སུ་ཟེན་གྲང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འདུས་བྱས་དང་།
མེད་པར་དགག་པའི་སྟོང་པ་སོགས་སུ་འདོད་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཞེད་པའི་
བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལྟ་ཞོག །སྟོལ་འབྱེད་སུའི་ལྷགས་ལའང་འདུས་བྱས་
༼༡༥༩༽ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དང་ཆོས་སྐྱེ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་།
ཆོས་དབྱིངས་དང་ཆོས་སྐྱེ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བའི་སྟོང་པ་མེད་དགག་
གི་ཆ་ལ་བཞག་མི་སྲིད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཆོས་སྐྱེ་དང་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་
རྗེ་བའི་བདེན་པ་ནི་ནམ་དུའང་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལྷགས་ཚད་ལྡན་
ཐམས་ཅད་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་།
མདོན་པ་ཀྱན་བརྟམ་སོགས་ནས་བཤད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་སེམས་
ཙམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་མིན་ཅེས་སྟོག་པ་དེ་ལྟར་ན་
ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལྷགས་མཐའ་དག་སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱོགས་སུ་
འཕུལ་ཆེས་བས་དབུ་མའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཉམས་དམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་སུའང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྟིང་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ལུས་ཅན་
ལའང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་རིགས་
ཆད་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་མེད་

པའི་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྐབས་
འདིའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་སེམས་ཅམ་པས་སྦྱོར་བ་གསལ་རིག་ཏུ་
འདོད་པ་དང་། དབུ་མ་པས་དེར་མི་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་རྫོགས་
བྱང་གཏན་ནས་མི་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་
དེར་མི་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བྱང་
རྒྱུ་ཆེན་པོའི་རིགས་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་
པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་སྤྱིད་པར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་
༼༡༥༧༽མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་
འདྲིས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ནི་སྐྱེགས་ཀྱི་
ཐེག་པར་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱེ་བསྐྱེད་གཙོ་བོ་དང་། དོན་དམ་པའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་བདག་བོ་དང་། དུག་གསུམ་སྤངས་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་
བྱ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་རྒྱུ་མི་འདོར་བ་ཆགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་མ་
ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་དེ་ནི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣོང་པོར་གསུངས་ལ། སྣོང་པོ་དེ་ནི་དག་པ་
གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྒྱུ་ཡིན་ཅིང་། ཆོགས་པའི་མིང་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་ནས་

སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣང་པོ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་
སེམས་ཅན་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྣང་པོ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ཆིགས་གང་འགོད་ཀྱང་རྟགས་ཆོས་གཉིས་
ལ་དངོས་འབྲེལ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད། གཞན་གྱིས་སྣང་པོ་སེམས་ཅན་ལ་ལྡན་པར་
འདོད་པ་ཡང་སྤང་བྱར་ལྡན་པར་འདོད་ན་རུང་གི། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་དེ་དང་པོ་
ནས་ཡོད་མ་ཁྱོང་བའི་འབྲུལ་པ་འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། སྣང་པོ་དང་སེམས་ཅན་
ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་གང་དུ་འང་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། རྟེན་
དང་བརྟེན་པ་གོ་ཆོད་པོར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་གདན་ས་
པ་བྱམས་མགོན་པོ་གས་དང་མི་མཐུན་པས་དོར་བར་བྱའོ། །གཞུང་ལུགས་
གཞན་རྣམས་ནས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་
ཀྱང་། ༡༩༥༩ རིགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་མཆོན་པར་འདུག་གོ།

དེ་ལྟ་བུའི་སྣང་པོ་དེ་གང་ཞེན། རྒྱ་ན་མེད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དང་
འབྲུལ་མི་ཤེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དོ། །འདི་རང་གི་རོ་བོ་
ནས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་རྟོག་གི་བའི་རོར་སྣང་པོ་གོ་
ཆོད་པོ་དེ་སྟོ་བྱར་བྱི་བྲལ་དུ་འཛོག་པ་དང་། བྱི་བྲལ་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་དུས་
ཀྱི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་ལ། སྣང་པོ་བཏགས་པ་བ་གང་ལ་ཡོད་པ་

ནི་ཤུག་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་
 ཤུག་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ལ་ཡོད་པས་ཁམས་ཉིད་ལ་ཡོད་པས་མ་བྱལ་
 བོ། །སྟིང་པོ་བཏགས་པ་བ་ནི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གང་ཡིན་པ་ལ་
 ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེར་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྟིང་པོ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་
 ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་དྲི་མའི་ཆ་རེ་བྲལ་བའི་
 གནས་སྐབས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་རེ་ཞོན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་རེ་
 མཐོང་བ་ལ་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཅིང་། དེའི་
 མཐོང་བའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་སྟིང་པོ་དེ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་
 ལ། སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་
 པ་ལས། དེའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དག་དེ་དང་དེར་འགགས་པ་ལ་མཐོང་བའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 སྟིང་པོ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བསྐྱུས་པ་དང་།
 རྒྱུད་དང་འདྲེ་བ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་
 སྐྱེ་བ་བསྐྱུང་ཞིང་། ཐར་པ་བསྐྱུབ་པ་ནའང་སྟིང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་སེམས་ཅན་གྱིས་ལམ་(༡༩༥བ)བསྐྱུབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་
 བོ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་ཐ་སྟོན་ཟོར་ཡང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་དེ་བོ་
 པ་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་གཞག་མཚན་ཉིད་པ་ཆོས་མངོན་པ་ནས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་

ཡང་དེ་ལ་སྒྲིབ་དུ་མི་བརྟུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིབ་པོ་ལ་ལ་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་དབྱིངས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་དགོངས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀམ་པ་དཔལ་རང་བྱུང་གིས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དམ་པ་དེ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་དག་པ་ལ་སེམས་སྤྱུ་བརྗོད་པ་དང་། མ་དག་པ་ལ་སེམས་སྤྱུ་བརྗོད་པ་ཞེས་རྣམ་པ་གཉིས་སྤྱུ་དབྱེ་བར་མཛད་དེ། མ་དག་པའི་སེམས་པ་ཅན་དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཤད་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ལ་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་ཚེས་དབྱིངས་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་པའི་བྱི་མར་བཞག་གོ། །དག་པའི་སེམས་དེ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སོགས་སྤྱུ་མཚན་གསལ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲིབ་པོ་གོ་ཚད་པོ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཚེ་དག་པའི་སེམས་དེ་གང་ལ་བྱ་ཞེན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འོད་གསལ་བའི་དོན་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་ལ་

ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་
སྒྲིང་པོ་གཞིར་བབྱང་ནས་དེ་ལ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱང་བྱར་ཡོད་པ་
༼༡༥༩༽ལ་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ལ། སེམས་ཅན་སྤྱང་བྱར་ཡོད་པ་ཡང་གཞན་དབང་འབྲུལ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་
གྱི། དེས་པའི་དོན་དུ་ནི་སྤྱང་བྱ་གྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་ཡང་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །གྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མའི་དོན་ཡང་སྤྱར་མེད་གསར་བྱུང་དུ་འདོད་པ་དང་
། སྤྱར་ཡོད་ཁྱིས་འབྲུལ་རུང་དུ་འདོད་པ་ལ་གྲོ་བྱར་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི་ནམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། གྲོ་བྱར་བའི་དོན་ནི་སྤྱ་ནས་ཀྱང་མ་འོངས། ཁྱི་ནས་
ཀྱང་མི་འགག། །གསར་བྱུང་དུ་འང་མི་སྟེ། འོན་ཀྱང་འབྲུལ་གྱི་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་
མཚམས་སྦྱར་བ་ལས་དེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་གྲོ་བྱར་བ་སྟེ་མི་བདེན་
པ་དང་། བརྟུན་པ་དང་། མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གསོག་ཡིན་ནོ། །སྤྱང་
བྱར་ཡོད་པའི་ཡོད་པ་འང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལྷས་སྟེ་བའི་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུར་
ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འདིར་བརྟན་གྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་བྱེད་རྣམས་པར་ཡོད་མེད་
ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ་དོན་བྱེད་
རྣམས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡོད་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་དང་། མི་ཉག་ན་རང་ཉིད་སྟེད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་མི་དགོས་པས་འཛིག་དེས་སུ་གནས་པ་
དང་། དེ་ལྟར་འཛིག་དེས་སུ་གནས་པས་མཐར་སེམས་ཅན་རང་གི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་

ལའོར་བ་ཟད་པ་ན་མུང་འདས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་དོན་གྱིས་མཐར་ཐུག་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཆེན་པོ་འདི་ན་ནི་གཏན་ཡོངས་སུ་མུང་ན་ལས་མི་འདའ་
 བའི་སེམས་ཅན་ནི་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ལ། གང་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་
 བྱབ་པ་དང་། གང་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ན་༼༡༩༩༽རྟག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་
 པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་རྟག་པས་བྱས་པ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་མི་རྟག་
 པའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལས་འདྲ་བར་རིགས་མཐུན་པ་དང་། རིགས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དེ་
 ཐམས་ཅད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པའི་ཆོས་གོ་ཆོད་
 པོ་དེ་མིན་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་
 འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དེས་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། འཇགས་
 པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུག་བསམ་བཞིན་དུ་མིའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཀམ་པ་
 རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེང་སང་གང་དག་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་མི་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་སྟོང་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་བྱུང་དོ་རྗེའི་

དགོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀླུ་བའི་དབང་པོ་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་མཚོས་གསལ་བར་བཤད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་གཞན་ཟེར་དབྱངས་སུ་སྒྲངས་པའི་གཏམ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུགས་དེ་ཆེན་པོ་གཞན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་བཞེད་ཅི་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་བོད་གངས་ཅན་ན་གཞན་ཡང་མང་མོད་གྱི། ལྷག་པར་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ་འཆད་པ་པོ་ནི་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་ཀླུ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ནི་སྒྲོན་ཀྱན་བྲལ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལུན་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་པོ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་ལ་དེ་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་གོས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་བོ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཅེས་པ་འདི་ནི་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ལ། སྒྲིང་ཚོས་ཅན་གཅིག་གི་༼༡༥༽ན་ཉིང་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་དེ་དང་རྟགས་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སམ། འོན་ཏེ་ཚོས་ཅན་གྱི་གཞི་དེར་དེ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་དེ་དང་རྟགས་གཉིས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། དེ་ཡང་དང་བོར་སེམས་ཅན་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་། སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་སྟེ་རྟགས་ཡོད་དགོད་དུ་སྒྱུར་བ་སྒྱིར་ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སངས་

རྒྱས་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་འང་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་
 བའི་ཆོས་སུ་བཟུང་ནས་རྟགས་ཡོད་དགོད་དུ་སྦྱར་བ་འང་ལྷགས་ལ་མི་བརྟུབ་
 གྱེ། དེར་དེ་ཡིན་ཡོད་དུ་སྦྱར་བ་ལ་སྦྱིར་འགལ་ནས་འགོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་
 དགོས་པ་ལས། བྱེད་གྱི་ལྷགས་ལ་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་སྒྲུང་ལུ་
 བཞིན་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པས་ཀྱང་རྟགས་ཡོད་དགོད་དུ་
 སྦྱར་དུ་མི་བརྟུབ་པོ། །དེ་ལྟར་སྦྱར་དུ་མི་བརྟུབ་པ་དེའང་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 སུ་འཁྱར་བའི་རྟགས་མི་རྟོག་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
 པ་དང་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་གྱི། འབྲེལ་བ་གྲུབ་
 པ་ལ་འང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མི་འབྲུལ་བ་ཞིག་གྲུབ་དགོས་པས། དེ་དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་
 སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་འདི་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གང་ལ་འང་ཆད་
 མས་འབྲུལ་མེད་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ལྟན་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཅེས་པ་༼༡༥༥༽འདི་ཡང་ཆོས་
 ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་སམ་སྟིང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། སྟིང་པོ་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་འདུས་བྱས་
 ལ་ལྟན་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟན་ན་འགལ་བར་ལྟན་ནམ། འབྲེལ་བར་
 ལྟན། འགལ་བར་ལྟན་པ་ནི་བྱེད་མི་འདོད་ལ། འབྲེལ་བར་ལྟན་ན་ནི་སྟིང་པོ་

དང་དེ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་སེམས་ཅན་གཉིས་བདག་གཅིག་པ་དང་། དེ་བྱུང་གི་
འབྲེལ་བ་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་གཉིས་
ཀར་བརྗོད་དུ་མི་རྒྱས་པ་བཙུམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེར་
གསུངས་པས་སྒྲིགས་སྒྲ་མའི་ནི་མི་འཐད་པའོ་ཞེས་སྒྲའོ། །

དེ་ལྟར་གྲུབ་དོན་ཀླུ་བ་སྤྲས་བཙུང་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་
ཅས་གསུངས་པའི་དོན། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་མ་འབྲེལ་བར་སྟིང་པོའི་
ཚུལ་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲུབས་སུ་སྟིང་པོ་དེ་རང་
གི་ངོ་བོ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་གྱང་
སྟིང་པོ་སྟིང་པོར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་འདི་འཐད་དོ། །ཁྱིས་གྱི་
ཆེན་པོ་ལ་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྟིང་པོ་ཡོད་པའི་དོན་སེམས་
ཅན་ཐ་དད་པ་རེ་རེ་ལ་སྟིང་པོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཟེར། དེ་ལྟར་དུ་
བཤད་པས་འགའ་ཞིག་གི་སྒོ་གྲོས་ལ་འཐད་པར་འབབ་མོད་གྱང་། སེམས་ཅན་
རེ་རེའི་སྟིང་པོར་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་ཡོད་པའང་ངེས་པའི་དོན་དུ་བརྟག་དཀའ་བ་
ཡིན་ཏེ། སྟིང་པོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་རེ་རེ་བ་དུ་
མར་ཡོད་པའང་བརྗོད་དུ་མི་རྒྱས་ཏེ། སྟིང་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་ཉིད་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་༼༡༩༩༽བཟང་ངན་དུ་དབྱེར་མི་རྒྱས་པ་

དང་། དབྱེར་མི་ལུས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེའང་གཅིག་དང་དུ་མ་ལས་གྲོལ་བའི་སྒྲིང་
 རོ། །དེས་ན་འགའ་ཞིག་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲིང་པོ་གོ་ཚད་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ།
 རྫོགས་སངས་སྐྱེ་འཕྲོ་སྒྲིང་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་སྒྲིང་དང་
 ། །རིགས་ཡོད་སྒྲིང་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཅན། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དངོས་ཡོད་པ་དེ་རྟགས་གསུམ་པོ་དེས་རིམ་
 བཞིན་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོན། ལུས་ཅན་ཀུན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་
 པོ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་རིགས་ཡོད་པའི་སྒྲིང་ཞེས་བཞག་དེ་པས། རིགས་ཡོད་ན་སྒྲིང་
 པོ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲའི་རྩལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ནི་ཐོས་པའི་བག་
 ཆགས་ཅམ་ལ་ཡང་བཞག་ན། སྒྲིང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ལ། ཐོས་པའི་
 བག་ཆགས་ནི་དད་པའི་སར་ཡང་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་
 པོ་ནི་དེར་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྒྲིང་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་
 དེ། སེམས་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་
 སྒྲིང་ཞེན། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ལུགས་འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་
 གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལས་སེམས་ཅན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མེད་
 པར་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱས་ཆོས་སྤར་བཞིན་ལ་རྫོགས་
 སངས་སྐྱེ་འཕྲོ་བའི་སྒྲིང་ཞེས་བཞག་དེ་ནང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལས་མི་

འདེམ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་རྫོགས་སངས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲེ་བ་མི་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་ལ་དེའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་
པ་ནི་དགོངས་པ་དང་དགོས་པ་དངོས་༼༡༥༩༽ལ་གཞིན་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲ་
ནས་ཤེས་དགོས་པ་གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་རུང་དུ་
ཡོད་པ་ལ་དེར་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན་འོ་མ་ལ་མར་འབྱུང་རུང་དུ་ཡོད་པ་
བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་པོའི་དཔེ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། འོ་མ་ལས་མར་འབྱུང་བ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་པས་ཀྱང་གཞིན་
ལ། དཔེ་དེ་ཡི་འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ་དོན་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རིགས་སུ་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་གསུམ་
གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའང་ངེས་པའི་དོན་དུ་གནས་ཏེ། འཇགས་པ་ཐོགས་མེད་
གྱི་ཞལ་སྤྲན་ནས། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེན། ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལ་ཐེག་པར་ཞུགས་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་གྱིས་
རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་
བྱུང་ཡང་། གང་རྟོགས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གཞན་དུ་
མ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་

དེའང་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་གཞན་དུ་མ་འདས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། ཡོངས་
སུ་གྲགས་པའི་ལན་དང་། ཤེས་འདོད་ཀྱི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚེས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཚེས་གཞན་མེད་པར་ཁས་སྐྱེངས་ན་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་
ཅིའི་བྱིར་མི་འདོད་དེ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེར་ཐལ་ཅེན། འདོད་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་
འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་
ཆ་ནས་དེར་ཐལ་ལོ་ཞེན། །༡༥༥། རྩལ་པ་མེད་དོ། །

པོད་གང་དག་ཚེས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་
བཞག་སྟེ། དེ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ཐེག་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་
པར་འདོད་པ་རྣམས་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ལུགས་སུ་བཤད་ནས། ཚེས་དབྱིངས་རྟོགས་
ན་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་མ་ཁུབ་ཅས་དང་། ཚེས་དབྱིངས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐེག་པ་གང་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་འབྱིན་པ་ན་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་རྟོགས་
དགོས་པར་མ་ངེས་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་སྒྲུབ་འང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ནི་བརྟག་པའི་
གཞིར་བཞག་གོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་རིགས་གོ་ཚོད་པོ་སྟོང་པོར་བཞག་པས་
དེའི་ཆོ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་སྟོང་པོ་དེ་ཉིད་རིགས་ཅན་གསུམ་དུ་
གཞག་གམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པོ་དེ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་

གཅིག་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཐ་དད་པར་
ཡོད་པ་ལས་རིགས་ཅན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་
ཀྱི་རིགས་ལ་ནི་དབྱེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཚེ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
གཞན་མི་སྤྲོད་དོ་སྟུམ་ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གང་
ཡིན་པ་ལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་དེའོ། །མདོར་ན་
དེར་སངས་པུན་དོན་དུ་སྒྲུབ་ར་སྟོམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཡིན་པ་དེས།
རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་རང་རང་གི་དོ་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེའི་ཕྱོགས་རེའམ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
རྟོགས་པ་ཐོབ་པས་རིགས་ཅན་གསུམ་དུ་འཐད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་
རྣམ་པ་གསུམ་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེའི་རྣམ་པ་སྟེར་བ་ལས་
བྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེའི་༼༡༩༥༽དང་པོ་རྣམས་ལ་མི་
འཐད་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། སྟིང་པོའི་རྣམ་པ་སྟེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་
བོད་གང་དུ་འང་སྤར་མ་བྱུང་བ་དང་། ཚིག་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟགས་ན་འང་
སྟིང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟིང་པོ་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་དེའི་རྣམ་པ་སྟེར་
བའི་འདུ་བྱ་བ་ནི་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་འདི་སྟུམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་ལས་ཚོས་སྒྲུའི་ཕྱིན་ལས་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱ་བ་བསྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་པ་དེ་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་མ་

བསྐྱབ་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་མཛད་པའི་རང་ངོ་འདུ་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྱི་མཛད་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ན་བྱ་
བ་བསྐྱབ་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ལས་དག་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་
དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱ་བ་བསྐྱབས་པས་
ཆོས་སྒྲུའི་ཕྱིན་ལས་དངོས་ལ་ནི་འབད་པ་དང་འདུ་བྱ་བ་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །འདྲིར་བསྟན་གྱི་སྐྱབ་པ་བཙུག་སུམ་གྱི་སྐྱབ་པ་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ངལ་
བ་འབྲས་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་འབྲས་བུ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་གྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་སྒྱུར་བར་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱས་པས་ནམ་ཞིག་དྲི་
མ་དག་པ་ན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅེས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབས་སུ་རིགས་སམ་རྟེན་ནམ་རྒྱུའི་མིང་ཅན་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་དེ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། དེས་པའི་དོན་
དུ་ནི་སྒྲིང་པོའི་རིགས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱུས་དངོས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་དང་། གཤུལ་བྱ་གཞན་སྣང་དུ་སངས་རྒྱུ་བ་ལྟར་སྣང་བ་ནི་སངས་
རྒྱུས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་དེར་གྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དག་པ་ན་སངས་
རྒྱུས་དེ་ཉིད་ནམ་པ་༼༡༩༠༩༽ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་
འཛངསྟར་རྒྱུ་དགོས་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། དེས་པའི་དོན་དུ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
སྒྲིང་པོ་ཉིད་ཀྱུབ་ཅོམ་ནས་དེ་སངས་རྒྱུས་ཡིན་པས་དེ་འཛངསྟར་རྒྱུ་མི་དགོས་

པ་དང་། དེ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་འཛང་རྒྱ་བར་བྱེད་མི་ལུས་པས་བརྟགས་གིང་
དབྱད་པ་ན། སངས་རྒྱས་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལས་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་
གཞན་དུ་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དུས་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བར་འཛང་
རྒྱ་བར་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ཉིད་དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་གོང་མ་
རྣམས་ཀྱི་བྱགས་ལ་གར་ནས་དབྱངས་སུ་ལེན་པར་མཛད་དེ། འདི་རྒྱད་དུ། རྗེ་
དུས་གསུམ་མཁུན་པས། སངས་རྒྱས་ལ་འགྱུར་བ་མི་གདའ་ན། །འབྲས་བུ་ཀྱན་
ཐོབ་ལ་ཡིད་སྟོན་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁྱིས་ཀྱི་གངས་ཅན་པ་ལ་ལས་སྐྱབ་
པ་བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་བཞག་
ནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་ས་དུག་པོ་དེ་ཟག་
མེད་ལམ་ཀྱི་སེམས་རྟེན་དུ་བཞག་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདིར་སྐྱས་པ།

ཡོད་ཡིན་རིམ་ལྟར་བྱེད་ཡང་། །འགོ་བའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །

སྟིང་པོའི་འབྲེལ་བ་ལྟན་པ་མེད། །སེམས་ཅན་རིམ་ལྟར་མཆོག་གྱུར་

ཀྱང་། །

འོད་གསལ་ཚུབ་པའི་བྱང་བྱ་ཡིན། །སྒྲིབ་པས་རིམ་ལྟར་གཡོགས་གྱུར་

ཀྱང་། །

སྟིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་ནི། །གཞན་དུ་གཡོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། སྦྱར། ཟ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སྦྱབ་པའི་རྟེན་རིགས་དང་ལྷན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
གོང་དུ་ངེས་སྟན་བཤད་པ་(༡༩༠བ)དེ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་
ལ་སོགས་པས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་བཅས་པ། གཞན་ཡང་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
འབྱུང་བས་སྦྱབ་པ་བྱད་པར་བ་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་འཆད་པར་མཛད་
དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཚོས་དུག་དང་། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་དང་། །

དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། ཞེས་རབ་སྒྲིང་བརྩེར་བཅས་པ་དང་། །

སྦྱབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་དང་། །

ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར། །འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། །

མདོའི་འགྲེལ་དུ། གོང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ལན་དུ་གསུངས་པ་ལས་
འབྲོས་པའོ། །འདིར་བརྟན་གྱི་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རྟོགས་པའི་ཚོས་དུག་གི་
སྐབས་སུ་མདོ་ལས་རིམ་བཞེན་འདི་ལྟར་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་བྱའི་རྗེས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་

དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚིག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་གནས་མེད་
 ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚིག་གི་
 དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
 སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
 སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚིག་པོ་གེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །གཞན་ཡང་
 རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚིག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་
 བཞིན་དུ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་
 ལ་ཚིག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་དང་།
 གཞན་ཡང་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཚིག་གི་དོན་མེད་
 ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་༼༡༩༧༽དུ། ཞེས་བསྟན་པ་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་གིས་ངེས་འབྱེད་བཞི་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་པོའི་རྟེན་
 གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་ནི་དེའི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་རྟེན་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། མདོ་ལས། རབ་

འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉི་མའི་དགྱིལ་ལའོར་མངོན་པར་འཆར་བའི་འོད་
 གྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རབ་
 འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བསྐྱལ་བའི་མེ་འབར་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་ཞེས་དང་། སྤང་བྱ་
 དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ནི། རབ་འབྱོར་
 འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ངན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྙིང་བརྩེར་བཅས་པ་སྐྱབ་པའི་
 རྟེན་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་དང་ལྷ་བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་
 ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་ཞེས་དང་། སྤྱོད་མ་ཉན་ཐོས་དང་བྱུན་མོང་
 མིན་པ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
 སྟེ། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་གཟུང་དང་སྐྱར་མ་དང་ལོ་ར་བུ་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་སྟོག་གི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་
 ཞེས་དང་། གཞན་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་གང་ཡིན་པའི་རྟེན་ནི།
 རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་
 འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རབ་འབྱོར་ཞེས་དང་
 ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ནི། རབ་འབྱོར་

༼༡༣༧༽འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་
འབྱོར། ཞེས་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱབ་པ་ལ་
འཇུག་པའི་རྟེན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་
སོ། །

སྐབས་འདིར་ནི་བློ་སྣང་བ་ལས་ནི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་
བས་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་
ལ། སྐྱོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་གྱི་ཆོ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་དང་། ས་བརྒྱད་པར་ནི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་། སྐྱབ་གཉིས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྐབས་དེའི་ཁྱད་པར་
གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དང་། ས་དགུ་པར་སྐྱོབ་མ་ལས་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
དང་། ས་བཅུ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གོ་རིམ་མི་འབྲུགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱན་
མཐའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་
དུ་བཤད་པ་འདི་ལ་ནི་མདོ་དང་སྟོར་ཚུལ་དང་། སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་
པ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་གཉེས་པ་འཇམ་པའི་དོ་རྗེ་དང་།

ཀླུ་པའི་སྤྲུལ་པོ་ཆུ་མིག་པ་སོགས་ཀྱིས་རི་རྒྱན་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་འབྲུལ་
བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། ཅུ་པའི་ཆོག་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་
མོང་གི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ། སྤང་
གཉེན་སྦྱེ་འགག་གི་སྒྲུབ་པ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྒྲུབ་པ། ཡོན་ཏན་༼༡༩༩༩༽ཁྱད་
པར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རིམ་པར་རྟོན་པའི་བྱིར་རེ་ཞིག་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་
འཛིག་རྟོན་པའི་རིས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་པ་བཞི་པོ་དག་འབྱུང་
བས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་
བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་གོ། །

གཉིས་པ་སྤང་གཉེན་སྦྱེ་འགག་གི་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། གཉེན་པོ་སྦྱེ་ཚུལ། སྤང་
བྱ་འགག་ཚུལ། ཞར་ལ་སྤང་གཉེན་སྦྱེ་འགག་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེའི་འོག་ཏུ་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དག་དངོས་སུ་སྦྱེས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྒྱུན་པོ་བྱིར་བྱུང་བ་ལྟར་སོང་བའི་
དཔེས་བསྟན་ལ།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་སྤང་བྱ་དེ་འགགས་པ་ཡིན་པ་ཡང་སྟོ་འཕར་བཅད་པས་རྒྱན་

པོ་ནང་དུ་མེད་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་དང་། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འགག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ན་གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་དག་གི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །

སྐབས་འདིར་གཉེན་པོ་དང་སྤང་བྱ་འདི་ས་བརྒྱད་པའི་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་དང་ཉེན་གཉེན་པོ་དང་སྤྱོད་བ་ནི་སྤྱོད་པའི་གོ་རིམ་མི་འབྲུགས་པའི་བྱིར་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་ཀྱན་ལའང་འདི་ལྟར་སྤྱོད་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་སྤོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་གཞིར་བཞག་པ་ལས་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་ཐོགས་མེད་དུ་སྐྱེས་ནས་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དབང་མེད་དུ་འགགས་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་དེ་ནི་སྤོང་བ་གཉེན་པོའི་མིང་ཅན་དེ་ཡིན་ལ། དེ་གཞིར་བྱས་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་དེ་༼༡༩༩༧༽དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ནི་དེ་མ་ཐག་པ་གཅིག་ཏུ་འགགས་པས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལྟར་བཤད་ན་མི་འཐད་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་གཉེན་པོ་མ་འོངས་པ་དེས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྐྱེ་འགྱུར་ལ་གནོད་པ་བསྐྱལ་པའི་སྐོ་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་ཅེས་ཆོག་གི་སྒྲོན་པ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་ནི་དགོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་མ་

འོངས་པ་དེ་རང་དུས་དེར་ནི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས། དེར་སྤང་བྱའི་ས་བོན་མི་སྤྱི་
བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པས་སྤྲོད་བ་གཉེན་པོ་སྤྱིས་པའི་རང་དུས་ད་ལྟ་བ་
ཁོ་ན་ལ་སྤང་བར་བཤད་པ་འདི་ནི་རིགས་པས་ཀྱང་ཐོབ་ལ། ལུང་གིས་ཀྱང་
འབྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མ་སྤྱིས་པས་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིས་ནས་ཀྱང་དུས་
བྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

སྤྱོད་དཔོན་བཟང་པོ་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་འདིར་ནི་སྤང་བྱ་ལ་ས་བོན་དང་
མངོན་གྱར་གཉིས་ལས། སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་རུས་པ་ཟད་དེ། དེ་འགག་མ་ཐག་
པའི་སྤྱ་ལོགས་དེར་དེ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་དངོས་སུ་སྤྱིས་པས་
སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་རུས་པ་ཟད་མ་ཐག་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱིས་
མ་ཐག་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པས། དཔེར་ན་གྲང་རིག་རུས་མེད་ཀྱི་གཞིར་ཆ་རིག་
སྟོབས་ཆེན་པོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤང་བྱ་མངོན་གྱར་པ་ནི་དངོས་སུ་གནོད་
བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྲོད་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་དབང་བཅན་པས་དེ་
ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཐོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཅིག་ཤོས་མི་ལྡང་པས་སོ། །དེའི་དོན་ནི། འདོད་
ཆགས་ལྟ་བུའི་སྤང་བྱ་མངོན་གྱར་པ་ཞིག་མ་ཞིའི་བར་དུ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་
ནོ། །དེའི་དོན་ཀྱང་གཙོ་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་མཚུངས་ལྡན་ནམ་པ་ལྟས་
༼༡༩༩༧༽མཚུངས་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་དོར་སྤང་གཉེན་གཉིས་འབྱུང་དུ་

མི་རུང་བ་དང་། སྤང་གཉེན་གང་ཡང་རུང་བའི་གཙོ་སེམས་ལས་སྤང་མ་དེའི་
རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མ་འགག་པར་བྱི་མ་ཅིག་ཤོས་སྤྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ས་
བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བསྐྱུལ་ཅེས་པ་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་སྤྱར་སྤྱོད་ཞིང་དོན་སྤྱི་
འཆར་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེས་པའི་དོན་དུ་ནི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་
བདེན་པ་བ་ཞིག་གཉེན་པོས་གཞོད་པ་བསྐྱུལ་ཏེ་སྤང་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤང་བྱ་ཉིད་སྤྱོད་ལྟར་གྱི་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤང་བྱ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་སྤང་བྱ་རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། གཞོད་པ་མ་བྱས་པར་སྤང་བྱ་སྤང་མི་རུང་
ཞེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྤྱིས་ཟིན་པའི་སྟོབས་གྱིས་སྤང་བྱའི་འཕྲོ་གཙོད་པའི་
བྱིར། དཔེར་ན་ནད་དང་སྤྲན་བཞིན་འདོད་པ་རྣམས་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྦྱབ་པ་ནི།

བཤད་མ་ཐག་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སྤང་གཉེན་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་
པས་དེ་དག་སྤྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའོ་ཞེས་
བྱ་བས་སྤང་གཉེན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་
པའི་སྦྱབ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱབ་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ས་བརྒྱད་པའི་
ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི། དགྲ་པའི་ཡོན་ཏན། བརྩ་པའི་ཡོན་ཏན། རྒྱན་

མཐའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲིབ་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་སྒྲིབ་པས་གནས་སྐབས་དེར་སྒྲིབ་
པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་
འདས་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་
ཐབས་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དེ་དག་སྐྱེས་(༡༩༩བ)པའི་སྒྲོབས་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་དབང་
བསྐྱར་བར་བྱེད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེའི་འོག་ཏུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རི་ལྗེ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ལྗེ་མ་པོར་དགོངས་པ་ལ་སོགས་བརྒྱད་གྱི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་ལུན་
སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །

འདིར་བསྟན་གྱི་དགོངས་ལྗེ་མ་དགོངས་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསལ་བར་
གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་
དུས་གཞན་དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་

ཞེས་བྲ། །ཞེས་འབྱུང་བས། དང་པོ་མཉམ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། ཚེས་སྐྱ་
མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མཛད་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ང་དེའི་
ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་རྒྱ་མཚན་དུ་མཛད་ནས་ཚེས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཀུན་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། དོན་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ།
རང་ལས་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་དེ། དོན་དམ་པ་ཡིན་ཅིང་བདག་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་འདི་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པའི་མཐུན་དཔེར་བཞག་པ་
ནི་སེམས་ཙམ་རྣམ་བཅས་པའི་ལུགས་ལ་ཡིན་གྱི། རྣམ་མེད་ཡན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
སྐྱ་བའི་ལུགས་ལ་མ་ཡིན་འོ། །

གསུམ་པ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། དེ་(༡༣༤)བཞིན་གཤེགས་པ་
དྲི་མེད་ལྷ་འོད་ཀྱི་མཚན་བཟུང་བ་ལྟེན་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་མང་དུ་
བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། རམ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མཛད་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དྲི་མེད་ལྷ་འོད་ཀྱི་མཚན་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚུལ་བྲིམས་
འབའ་ཞིག་གིས་ཚོག་པར་འཛིན་པ་ལ་དེ་སྦྱིན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་དགོངས་
ནས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སྦྱད་པ་ལྟར་མཛད་ཅིང་སྦྱིན་པ་ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལྡེམ་དགོངས་ངོས་བབུང་བ་ལ་བཞི། རྒྱན་ལས། གཞུག་པར་
ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་གཞན། །གཉེན་
པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །བསྐྱར་བ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། །ཉན་ཐོས་
དང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད། །དེ་བཞིན་ཉིས་པ་འདུལ་བ་དང་། །བརྗོད་པ་ཟབ་པ་ཉིད་ལ་
ནི། །ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་འདི་རྣམ་བཞི། །ཞེས་འབྱུང་བས། དང་པོར་གཞུག་
པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། །འཆད་པ་པོས་མ་བརྟགས་གིང་མ་དབྱེད་པའི་ངོར་
འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་གཞུགས་ཡོད་ཅིས་སྐྱུ་མཚན་དུ་མཛད་
ནས་གཞུགས་ཡོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པས། །གདུལ་བྱ་ཉན་པ་པོ་ཉན་ཐོས་གྱི་
རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་གཞུགས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་གོ་ནས་བརྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་
རང་མཚན་སྒྲིབ་མེད་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པར་བཞེད་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། །གདུལ་བྱ་ལ་ལ་ཞིག་

བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་འདི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གཞན་ལས་ཡོན་
༼༡༩༧༩༽ཉན་དམན་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་བརྟན་པ་དེ་བསྐྱོག་པ་རྒྱ་མཚན་
དུ་མཛད་ནས། ང་དེའི་ཆོ་ནམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ཡང་གསུང་བ་པོས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་མཉམ་ཉིད་དུ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཀྱང་། ཉན་
པ་པོས་གཟུགས་སྐྱེ་མཉམ་ཉིད་ལ་གོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟན་པ་སྟོང་བར་
བྱེད་དོ། །

བཞི་པ་བརྒྱུད་བ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། ལ་ལ་ཞིག་དམ་པའི་ཆོས་འདི་
དངོས་བརྟན་ཏེ་ཅང་གོ་སྒྲ་བའི་བྱིར་ན་འདི་ལྟ་བུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཞིག་
མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་བརྟན་པའི་བརྟན་པ་དེ་བསྐྱོག་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མཛད་
ནས། རི་སྐད་དུ། ས་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་གཙང་སྐྱ་ཅན་གཉིས་
དང་། ༼ཡུལ་ལའོར་དགོར་དང་བཅས་བཅོམ་ན། ༼མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར། ༼ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་སྟེད་ལེན་གཉིས་ལ་ས་མའི་མིང་
གིས་བཏགས་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་རྒྱལ་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། ལྟ་
བ་ཐ་མ་གཉིས་ལ་གཙང་སྐྱ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། རྒྱེ་
མཆེད་དུག་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཡུལ་ལའོར་དགོར་དང་བཅས་པའི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དགོངས་ལྷེམ་དགོངས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ན་

ལྷེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པས་མ་བྱལ་ལ། ལྷེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་
པ་ཡིན་ན་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་བྱལ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་དགོངས་ཏེ་
གསུངས་པ་ནི་གསུང་བ་པོའི་ཐུགས་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ལྷེམ་
པོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ནི་གསུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་པ་པོ་ལ་པོས་
དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ལྷེམ་དགོངས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བཀར་གྱུར་པའི་དགོངས་ལྷེམ་དགོངས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་
གཅིག་གམ་གཉིས་རང་གིས་བཟུང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་གོ་༼༡༣༥༽ བར་
བྱས་ན་ཡན་ཡོན་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་རྒྱན་མཐའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཙན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ནི།

དེའི་འོག་ཏུ་འཁོར་བ་རི་བྱིད་པར་འབད་རྩོལ་གྱི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་རྩོལ་
མེད་ལྟུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་དང་། རང་དོན་གྱི་ཡི་
ཤེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་མཛད་དོ། །

**གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་དོན་ལ་གསུམ། གོ་རིམ་ངེས་པ། གྲངས་ངེས་པ། རྟེན་
ངེས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

སྒྲུབ་པ་བརྒྱུ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་འདི་ནི་མདོར་པར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་དུ་
ལུགས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིས་
ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་འདི་དག་ཁོ་ན་བསྟན་གྱི་མ་

ཚང་བ་དང་ལྷག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་འདིས་ཀྱང་རྫོགས་སངས་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་
དགོས་དོན་ཐམས་ཅད་སྤུངས་སུ་མཆོག་པ་པར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཅུ་གསུམ་དུ་
བྱངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱབ་པ་
དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་གོང་དུ་རི་སྐད་
བཤད་པའི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གང་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་
རིགས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །

འདིར་ཁོ་ནའི་སྐྱ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྙིང་ལ་ངོས་འཛིན་པར་འཐད་པ་
ཡིན་ཏེ། ཉི་སྙིང་དུ་སེམས་ཅམ་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཀག་ནས་
རང་ལུགས་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ལ་རིགས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆོ་ཆོས་དབྱིངས་དང་སྙིང་པོ་ལ་བྱང་མེད་དུ་སྟོན་(༡༩༥)བཤེད་
ནི་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་གནས་སོ། །རྩོད་སྟོན་
ཆོས་རྗེའི་ཞལ་སྤྲུལ་ས། ཁོ་ནའི་སྐྱས་རིགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ལས་འདི་ཁོ་

ནའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དོགས་གཙུག་ལ་གཉིས། དོགས་པ་དགོད་པ་དང་། ལན་གདབ་
བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོགས་སྒྲ་མས་བྱམས་པ་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱི་བཞེད་པ་བསྐྱར་བ་
དང་། ཐལ་བ་དགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་། འཕྲོས་དོན་བཤད་པ་
དང་། ཚིག་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།

རྩྱུང་ལན་འདི་གཉིས་ཡུམ་གྱི་མདོར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཉི་མེ་སྒྲར་
བར་དགོན་མཚོག་ཟ་མ་ཏྲོག་བཀོད་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་སྐྱར་བར་མཛད་དེ། དེ་
ཡང་འདི་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་པ། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱང་གཅིག །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་གཅིག །ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་གཅིག་ཡིན་
ན་སྟོད་དང་སྟོད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་མདོན་ཞེས་རྩྱུང་པ་ན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་
སྒྲས་པ། བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་མཁན་གྱིས་འཇིམ་པའི་
གོང་བུ་ཞིག་ལ་སྟོད་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་སྟོད་ཐམས་ཅད་སོ་གཅིག་ཏུ་
བཏང་ན་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་འབྲུ་མར་དང་མར་གྱི་སྟོད་དུ་འགྱུར། ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲར་
རྩྱུང་ལི་ཁ་རའི་སྟོད་དུ་འགྱུར། ཁ་ཅིག་ནི་རན་པ་མི་གཙང་བའི་སྟོད་དུ་འགྱུར་
ཏེ། འཇིམ་པའི་གོང་བུ་དེ་སོ་བཏང་བ་ལ་ཐ་དད་པ་རྩྱུང་བཤད་ཀྱང་མེད་དོ། །རབ་
འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག །དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག །ཡང་དག་
པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟར་ལས་མདོན་པར་འདུ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་

སྒོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རི་ལྟར་སྤྲང་ཅི་དང་ལི་ཁ་རའི་སྒོད་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་༼༡༩༩༩༽དཔའི་རྣམས་ལ་བལྟའོ། །འབྲུ་མར་
དང་མར་གྱི་སྒོད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བལྟའོ། །ངན་པ་མི་
གཙང་བའི་སྒོད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བལྟའོ་ཞེས་
པའི་ལན་ནོ་ཞེས་མདོ་སྐུར་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་དྲང་བར་མཛད་ལ།

སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུ་ཁྱུང་གི་འཕྲོས་དོན་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་
འཕགས་པའི་རྒྱ་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། གཞན་དག་འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་ལམ་སྟམ་པའི་དོན་འགྱུར་ཐེ་ཆོམ་རྒྱད་ལྟར་གྱི་ཕྱིར་རྟོག་
བས་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤྲང་བ་བཞོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ནི།

ཕྱིར་རྟོག་བ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་མཐོང་སྒྲོམ་སོགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་གང་དག་ལ་བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཟེང་མ་ནས་གནས་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་
ན་ཞེས་བཞེད་པ་བསྐྱར་བར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་བ་དགོད་པ་ལ་གསུམ། སྤྲེའགྲེལ། མཚམས་སྒྱུར་བ། ཅ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

འོ་ན་བཞེད་པ་དེ་ལྟར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། དེའི་ཆོ་འདིར་འགྱུར་ཏེ།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྱིར་གནས་པ་ཡིན་པའི་སྒྱིར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་འོ་ན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལའང་
ཡོད་པར་མཐོང་བའི་སྒྱིར། ཉན་པར་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་
ནོ་སྟུམ་པའི་སྒྱེ་བོ་སྒྲོ་གོས་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་སྒྱིར་རྒྱལ་བ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་དོགས་པ་བསུས་(༡) ༥༥བཤེས་པའི་ཐལ་བ་ག་
འདྲེན་པར་མཛད་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྤྲེའགྲེལ་འདིའི་དག་དོན་བསྒྲུ་ན། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འོ་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་
ཀྱི་སྒྱིར་གནས་པ་གང་ཞེས། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྱིར་མོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདོད་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་
མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒྱིར་ཞེ་
ན། དེ་དག་གི་ཐལ་བ་ནི་ཐལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པར་
ཉན་པར་ལའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མེད་ན། སྤྱག་ལ་སྒྲོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་།
བྱང་འདས་ལ་སྒྲོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། བཙམ་ལྡན་

འདས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོས་
བྱབ་པར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
དུ་འང་བཞག་གོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་
པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་ནའང་གནས་སྐབས་རིགས་ཅན་
གསུམ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་མི་འགལ་བའི་རྒྱལ་གོང་དུ་འང་བཤད་
ཟིན་ལ། འོག་ནས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚམས་སྒྲུབ་བཞི།

དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་དང་ལྟན་པའི་ངོར་དོགས་པ་སྤང་ཞིང་དོགས་པ་གཅོད་
པའི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསུངས་པར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩ་བཞི།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཟྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །
རིགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་བྱབ་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
ཟྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་སྤངས་
ཏེ་ལན་བཏབ་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱི་དངོས་ལན་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི།

རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཅན་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཅམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་
བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་རིམ་པའི་སློ་བྱེད་ཀྱིས་དམིགས་པ་དང་
མཐུན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་དོན་གཅིག་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དེས་རང་སྤྲས་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་རྒྱུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སློ་ནས་རིགས་
ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་རྒྱལ་ཉི་རིང་
བར་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་རྟོགས་རྒྱལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་
རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་ན་ཆོས་དབྱིངས་
རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལས་རིགས་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་
པར་མི་རུས་སོ། །དོན་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས། ཅིའི་
ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའང་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །

བོད་ལ་ལས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་
གིས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་ན་དེ་རྟོགས་

དགོས་པ་དང་། དེ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་དགོས་པས་བྱབ་
 པ་སྐྱབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་ཡིན་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་བྱབ་པ་མ་དེས་པར་མ་ཟད།
 གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་དབྱིས་བྱིན་པ་མ་སྟོངས་པའི་གཏམ་༼༡༩༥༽ཡིན་
 ཏེ། འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི་
 རང་གི་དོ་སྤྱུལ་གྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་ས་ལས་
 འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་སྤྱེ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྒྱའི་
 རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བས་རིགས་སུ་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་དེས་དེ་
 རྟོགས་དགོས་པ་དང་། དེས་དེ་དངོས་སུ་དམིགས་དགོས་པས་མ་བྱབ་
 གྱེ། དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཐུགས་རྗེའི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའང་ཆོས་
 དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་ལས་བྱུང་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་དེ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞེན་ནོ། །

**གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཏབ་པའི་ལན་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི།**

ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱ་མ་དང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆོག་སྟེ། སྦྱ་མའི་ལན་བཏབ་པ་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གཟིགས་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྟོགས་སྒྲ་ཆོས་ཉིད་དུ་
 མཛད་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངགས་ཀྱིས་ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འདི་ལྟར་

གསུངས་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་དངགས་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་འཛིག་
རྟེན་པ་ནམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་གོ་བ་འཆར་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །
བརྟེན་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་བཙུག་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟེན་རིགས་དེ་
ཡང་བཙུག་གསུམ་མཐུ། ཡང་ན་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་
རྟེན་རིགས་དེའི་དབྱེ་བ་འང་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་
ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དཔེར་ན་ཉེར་ལེན་འཛིམ་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་ལྟན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུ་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་རྒྱུ་པ་ལ་སོགས་པས་ལྷུང་
བཟེད་དང་ཁམ་༼༡༥༥༽ ཐོར་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་བརྟེན་པ་བཙུད་སྤང་ཅི་དང་
ལི་ཁ་ར་ལ་སོགས་པས་འབྱུ་མར་སྤྱགས་པའི་སྣོད་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་
གསུམ་དུ་འཛིག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའི་སྐྱབ་པ་དེ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས།
རྟེན་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཐ་སྣོད་ཀྱི་ངོར་བྱས་ཏེ་བསྟན་

ཏོ། །

དཔེ་འདིས་ཐེག་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་མུང་འདས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་བརྟེན་
པ་བརྒྱད་གསུམ་གྱི་དཔེ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་སྣོད་གྱི་དཔེས་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་དུ་
བཤད་ནས། བྱང་ཆེན་གྱི་མུང་འདས་དང་ཆོས་དབྱིངས་གཉིས་གཅིག་པ་བཀག་
པའི་ཐད་དུ་བཤད་པ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའང་གངས་ཅན་གྱི་བྱོད་འདིར་མང་
བར་སྒྲུང་ངོ་། །

ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ནར་རིགས་གཅིག་པས། གྲི་མ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། །
ཐྱོགས་རེ་སྤང་བའི་བྱད་པར་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་སུ་བཞག །
དེས་ན་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ཉིད་ནི། རིགས་ཡིན་པ་དང་རྒྱ་ཡང་ཡིན། །
དེ་བྱིར་ཁམས་ཡོད་ལས་བྱས་པས། །འབད་པ་དོན་མེད་མིན་ཅེས་
གསུངས། །

ཞེས་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་དུ། སྐྱབ་པའི་རྟེན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དེ་
རྟེན་ཆོས་དབྱིངས་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར་དམིགས་པའང་། ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ལ་
དམིགས་སམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཞིག་ལ་དམིགས་ཞེས་དོགས་ཏེ། དམིགས་པ་

ཚོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པར་མཛད་ལ། དེ་དག་གི་བཤད་
བྱའི་མདོ་ནི། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་འཛིག་༼༡༩༥བ༽རྟེན་པ་
དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་
དང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་སྤུན་མོང་དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་
གོ། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོས་དེ་དག་གི་མེད་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའང་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་གྱི་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་འདི་ལ་སེམས་ཙམ་རྒྱམ་བརྟུན་པ་དང་
། དབུ་མ་པ་འགའ་ཞིག་གི་ལྷགས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་
གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མིང་ཅན་ཚོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ལ། མ་རིག་
བག་ཆགས་གྱིས་བཞག་པའི་འབྱུལ་སྤང་ལ་དམིགས་པ་ནི་གནས་སྐབས་འགར་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱབ་དེ་འཐད་པ་མིན་པ་ནི། བསྟན་
བཅོས་ལས། དམིགས་པ་ཚོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགེ་ལ་སོགས་པ་
ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་གཟུང་
འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དག་པའི་རིམ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པར་འགྱུར་

ཏེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་གཉིས་སྟོང་གི་ཚེས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
སྟོན་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་བྱེད་ལྟར་ན། ཚེས་དབྱིངས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
འདོད་པས་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་བྱི་མའང་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་
བདེན་པ་བ་ཁོ་ན་ཞིག་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དམིགས་པར་བཤད་པ་འདིས་ནི་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོས་པ་ཙམ་ཡང་མི་བསྐྱོག་ན་བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་
སྟོས་པ་བསྐྱོག་པ་ལྟ་བུ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་འཕགས་སེང་གིས། དེ་
ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རྟེན་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྱུར་གཙོ་བོར་
གྱུར་པ་ནི་༼༡༩༤༩༽དམིགས་པ་ཡིན་ཅིང་། གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀས་མ་
བཀག་པ་དེ་བས་ན་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ཐ་དད་
པ་དང་དམིགས་པ་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་འདི་སྐད་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་
དམིགས་ན་དམིགས་པ་དག་པ་གོང་དུ་འགྲོ་བྱུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི་བྱེད་ཀྱི་
ལུགས་ལས་ཀྱང་། འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། ཞེས་དངོས་མེད་ལ་
དམིགས་པར་བཤད་པས། དངོས་མེད་ལ་ནི་དག་མ་དག་གི་བྱེད་པར་ཙམ་ཡང་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་དམིགས་པ་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ལྟ་བུ་སྟོས་ཤི་
ན། ལུང་དེའི་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚེས་ཐམས་

ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་པས་ལ་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་དམིགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་མེད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཅིག་
 དམིགས་པར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་རིགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ནི་ཆོས་
 དབྱིངས་ཁོ་ན་གཙུག་ཅེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱེད་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པའི་སྐྱབས་
 འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སམ། ཆོས་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲིབ་པའི་
 ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མཐས་
 གཏུགས་པར་བྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱིར་གྱི་རི་མ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
 སེལ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟར་སེལ་དགོས་པ་ན་དེ་ལ་དམིགས་དགོས་
 པའང་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པས་ཆོས་ཆོས་ཉིད་དང་
 ། ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དག་ལ་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་
 རྟོགས་པ་དང་། མེད་པ་ལ་༼༡༩༩༽མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་
 རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མི་
 མོངས་པས་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 དབང་འབྱོར་བས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

འགའ་ཞིག་འདིར་བསྟན་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དེ་
 ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རྫོགས་བྱང་སྐྱབ་པའི་མཉམ་པར་བཞག་

པ་ན། གུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྣང་མེད་དུ་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་དང་
དབུ་མ་པའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་བསམ་ཞིང་རྫོད་པར་བྱེད་དོ། །བརྫོད་པ་
དེ་ནི་དབྱིས་བྱིན་པར་མ་རྟོགས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པར་མ་
ཟད་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒྱུར་བའི་
སྐབས་སུ་བདེན་པ་བཞིའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱིན་ཅི་ལྟག་གི་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲོང་བར་བྱེད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྣང་རང་མཚན་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲོ་འདོགས་
གཙོད་པ་ནི་བྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡུལ་
ནི་སྣང་མེད་ཁོ་ནར་འདོད་ན་སྒྱུན་འདི་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་མེད་པའི་
མེད་དགག་གི་ཆ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་མེད་པའི་
གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ཞིག་འཛིན་པ་ལས་འོས་མེད་པས་དེར་ཡང་མི་རུང་བའི་བྱིར་
རོ། །གཞན་དུ་ན་སྣང་མེད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ་སྟུམ་ན་ནི་རིགས་པའི་
ལམ་ལས་འགལ་བ་སྟེ་སྣང་བ་མེད་པ་ནི་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མེད་པ་ནི་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ནི་སྣང་མེད་དུ་ཁྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་
དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་ན་དེ་ཉིད་འདུས་བྱས་སམ་རང་མཚན་གྱི་བྱབ་
༼༡༩༠ན༽པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་མཉམ་བཞག་སྣང་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་སྒྱུན་དེ་ལྟར་དུ་གནས་ན།

སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་སྒྲིབ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ནམ། འོན་ཏེ་སྒྲིབ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཅེ་ན། སྐབས་འདིར་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་གྱི་
དགོངས་པ་ནི་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ཙམ་དུ་སྒྲིབ་
ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་མེད་ལ། ཁ་ནང་ལྟས་གྱི་ཆར་ནི་
གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཡུལ་ཆོས་
ཉིད་གྱི་སྒྲིབ་བ་མེད་པར་དགག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དང་འོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་རང་རིག་པའི་མངོན་
སྲུང་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ཅན་དེའི་
ངོར་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྩྭ་བ་གྱི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་དེའང་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པས། དེའི་
ཆེ་དེ་ཉིད་གྱི་གནས་སྒྲིབ་མ་འབྲས་པར་སོ་སོར་རྟོགས་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་
ནོ། །

འོ་ན་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་སར་ནི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ལ་དེར་དམིགས་པ་ནི་ཞེན་རྟོག་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཀྱང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཏུ་ནི་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་དང་པོར་གཞན་དབང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་མཐར་
དེའི་ཆེ་ཆོས་དབྱིངས་ཚུ་རྟོག་མ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་དང་དབྱིར་མེད་དུ་འབྲས་པ་ལ་

ཤེས་ནམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་ཤེས་པའི་ནམ་པ་དེ་ཡང་
ནམ་ཤེས་གྱི་དོར་ནི་ཤེས་པའི་ནམ་པ་གར་བ་ཞེས་པ་དེ་འཐད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོར་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། རང་རྒྱུད་པའི་དབུ་མ་པ་
༼༡༧༠བ༽ནམས་དང་། འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་ལ་ནི་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཀྱན་རྫོང་ཐམས་ཅད་གཟེགས་པར་བཞེད་ན། བྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་
ཀྱན་རྫོང་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་མོའི་སྣང་
ཆ་ལས་འོས་མེད་པས། ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལ་ཤེས་བྱའི་ནམ་པ་འཆར་
རུང་བས་ཤེས་ནམ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཉམ་བཞག་གི་ཆོ་ཆོས་ཅན་
ཀྱན་རྫོང་པའི་དོན་སྤྱི་དང་། དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་གྱི་དོན་སྤྱི་གར་ནས་འཛིན་པ་ནི་
མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་དེ་བཞེན་ཉིད་གསལ་བར་མཐོང་ནས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆོ་སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་དབང་ཡིད་གྱི་ཆད་
མ་ནམས་དང་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན་སྟུམ་ནས་མི་མཐུན་ན་དོར་བར་རིགས་སོ་
ཞེས་དོགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། མིག་དང་ན་བ་སྣ་ཡང་ཆད་མ་མིན། །ལྟེ་
དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཆད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་མིག་སོགས་འདི་དག་ཆད་ཡིན་
ན། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྲུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས། འཕགས་
པའི་ནལ་འབྱོར་པ་ནམས་གྱི་རྟོགས་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། དམིགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་བཀོད་
དོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསྟན་པ། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་
སྐྱབ་བྱ་དང་དོར་བྱའི་གནས་རྣམས་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་
པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ཡང་དག་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །

གང་དག་འཛིག་རྟེན་འདས་འདོད་དང་། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་
དང་། །

གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །སྒྲོབ་མ་བྱུན་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །

གང་དག་བྱབ་པའི་བྱུན་མོང་མིན། །

དམིགས་པ་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་དེ། དག་བ་དང་ལ་སོགས་པས་མི་
དག་བ་དང་ལུང་མ་༼༡༧༽ནི་བསྟན་གསུམ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་
རྟོགས་པ་དང་། གང་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་

ནུམས་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་དང་། གང་
དག་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་དང་། དེས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སློབ་མ་ཉན་
ཐོས་དང་། ཐུན་མོང་པའི་ཚོས་ནུམས་དང་། གང་དག་སྤྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཚོས་ནུམས་དང་བཅུ་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

**གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་བཞི། སྦྱིར་བསྟན་པ། སོ་སོར་བཤད་པ། རི་ལྟར་
དམིགས་པའི་ཚུལ། གྲངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི།**

དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཞིག་དང་པོར་སྦྱིར་དགོ་བ་དང་།
མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངོས་
བཟུང་ན་དགོ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་གཞན་ལ་མི་འཆོ་བ་ཉིད་དང་། སྟོག་གཅོད་པའི་ལས་
འཆོ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་མཆོན་པར་བསྟན་པ་དང་།
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་བཟོ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་
དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་སེམས་བྟངས་སྟོམས་པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་
ཀྱི་སེམས་དང་། སྦྱུལ་པའི་སེམས་ཏེ་བཞིའོ། །དགོ་བ་ནི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་
ལགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པར་རྟུས་པ་དེ་ལས་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་དགོ་བ་ནི་དད་སོགས་དགོ་བ་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
དགོ་བ་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཀྱན་ནས་
སྤངས་པའི་དགོ་བ་ནི་དགོ་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་

ལ་སོགས་པའོ། །མི་དག་པའི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་
 འོང་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །༡༧༡༥།དེ་འང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་
 དག་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྩ་ཉོན་རྣམས་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་སོ། །མཚུངས་པར་
 ལྡན་པའི་མི་དག་པ་ནི་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་
 ། །ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་མི་དག་པ་ནི་མི་དག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་
 པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་ནི། འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱུག་གང་ཡང་
 འབྱེན་པར་མི་རུས་པའི་ས་བོན་རུལ་པ་དང་འབྲ་བའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་
 མ་བསྟན་ནི་མིག་སོགས་དབང་དོན་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུའོ། །མཚུངས་པར་ལྡན་
 པའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་འཛིག་མཐའ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་
 བྱུང་རྣམས་སོ། །ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་ཀུན་སྤོང་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་སོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དག་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་
 དང་ལ་སོགས་པས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པའི་དབྱེ་བ་གཞིར་
 བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟག་མ་རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ་གངས་བཞིན་དུ་གོ་རིམ་སྒྱུར་ཏེ་འོག་
 བས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་གཞུང་རྩ་བར་སྦྱེའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་
 བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་ལས་སྦྱི་བྱེ་བྲག་གི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་

ལའང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེ་དགོས་པར་
གསུངས་པ་ལས། གྱེ་བྲག་ལྷག་མ་བརྒྱད་བཞིར་བསྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། ལམ་དང་
། སྤང་གཉེན་དང་། བདེན་གཉིས་དང་། འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བྱང་བཞི་
ཡ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་
དོན་དག་སོགས་གསུམ་པོ་ལའང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
དབྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་སོ་སོ་
༼༡༤༥ན༽པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ་རྩ་བ་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཉིས་ནི། གྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྤང་དོར་གྱི་བརྟེན་ལ་ཤེད་མ་བྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་
འབྲེལ་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་དང་། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བསྐྱེས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཞེས་པས་དང་ནི་ཆོག་ཤད་དུ་
སྐྱར་པོ། །དེ་ལྟར་གྱིས་པ་དང་འཕགས་པའི་དབྱེ་བ་བྱས་པས་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤང་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི།

བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ནི་ཕུང་པོ་ལྟ་དང་། དེའི་གཉེན་པོར་ལྟ་བའི་ཟག་མེད་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
བཞི་དང་ཞེས་པའི་དང་ནི་ཆོག་ཤད་དོ། །

དེ་ཡང་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་བྱད་པར་ནི། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ལྟར་ན་
ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་གང་བྱིར་དེ་དག་
ལ། །ཟག་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་སངས་རྒྱས་
གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་ཡང་འདུ་བྱས་པའི་བྱིར་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་ཅེ་ན། དེ་ནི་འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱེ་བ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཟག་མེད་ནི་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་
བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །ཞེས་བསྟན་པ་
ལྟར་རོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་ནི་ཉེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་བསྐྱེད་པར་ནུས་པ་དེ་ནི་ཟག་
བཅས་ཏེ། ཉེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་མ་ཞིབ་དང་། བྱི་ནང་འགྱུར་
༼༡༤༥བ༽བའི་དང་། ཉེས་སྦྱོད་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་དང་། མིད་པའི་
རྒྱ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་སྟེ་བཞི་འོ། །དེ་ལ་གསུམ་ནི་གོ་སྒྲ་ལ། བྱི་ནང་འགྱུར་བའི་
ཉེས་པ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་བདེ་བ་མི་
བདེ་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཉེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་ཟག་མེད་
ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་ཡང་ཟག་མེད་དུ་འདོད་པའོ། །

མདོར་ན་ཟག་བཅས་ནི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྲུག་ཀྱན་གྱི་ངོ་བོར་
གནས་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ། སྤང་བྱར་མ་གྱུར་ཅིང་སྤྲུག་ཀྱན་གྱི་ངོ་བོར་མི་
གནས་པ་དེ་ཟག་བཅས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། [དེ་ལྟར་ཟག་བཅས་གྱི་ཟག་པའི་སྒོ་ཡང་
མཛོད་ལྟར་ན་གཉིས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། མཚུངས་ལྡན་
གྲགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་
། ཀྱན་ལས་བརྟམ་སུ་ནི་ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྒོ་དྲུག་ནི་འདི་
ཡིན་ལ། རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་ལྟ་བུ་ཟག་པའི་བདག་ཉིད་དོ། [དེ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བའོ། [ས་གཞན་གྱི་ཀྱན་
གཞི་ལས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཟག་པ་དང་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བའོ། [རྒྱད་ཟག་པ་ལས་མ་གྲོལ་དུས་གྱི་དགེ་བ་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་
པ་ནི་ཟག་པས་བཅིངས་པའོ། [ཟག་པ་དང་དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
ཚོགས་ལམ་ལྟ་བུ་ནི་ཟག་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། [དབང་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའི་
ཟག་བཅས་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་ནི་ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཟག་
པའི་སྒོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་མེད་
དུ་བརྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི།

ཀྱན་རྫོབ་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་ལ་

སོགས་པས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཏེ་འདུ་བྱས་པ་དང་། ཏྲུའུ་ཤེན་དོན་དམ་
པར་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདུས་མ་བྱས་སུ་གསུངས་སོ། །
བཞི་པ་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི།

སྒོ་བ་པ་བྱན་མོང་གི་འཕགས་པའི་སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་དུ་རུང་
བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སོ། །བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྒྱད་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་རྟོབས་བཅུ་དང་། གཞན་ཡང་མ་འདྲེས་པའི་
ཆོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །སྟེ་ཞེས་པས་ནི་འོག་མའི་ཆོག་འདྲེན་པར་བྱེད་
དོ། །

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་ནི།

གོང་དུ་བརྟན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གོ་སྟེ་དེ་ལས་མང་མི་
སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པ་ནི། མངོན་པར་རྫོགས་པའི་རིམ་
གྱིས་དམིགས་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་གཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་གངས་ངེས་ནི།

ཐེག་ཆེན་རྒྱུ་བ་པའི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ་སྟེ་དེ་ལས་མང་མི་
དགོས་ཤིང་། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱིས་པ་དང་ནི་འཕགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །

རྫོགས་སངས་བསྐྱབ་ཕྱིར་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་རྣམས་ལ། །

དྲང་ངེས་བཅུ་གཅིག་དག་ཏུ་བསྐྱུ་མང་ད་དེ། །

དེ་ཚུལ་དམིགས་པའི་བྱད་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དུག་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

འདིར་བརྟན་གྱི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་
པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་སྐྱུ་མ་ཉིད་ཡིན་
ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། དམིགས་ཡུལ་ལས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་
གཞན་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་ཡུལ་མ་འོངས་པ་ལ་དམིགས་པ་
སྟེ། དཔེར་ན་མདའ་འབེན་ལ་ཕོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་ནི་ཡུལ་ད་ལྟ་
བ་སྟེ་མདའ་ལྟོང་ལ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བརྟན་(༡༧)བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་ནས། སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོའི་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ཞེས་བགྱི། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོའི་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྲེ་ཆེན་པོ་གང་
ཡིན་དེས་པའི་ལན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ། རིགས་དང་། བརྒྱད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། རྒྱབས་པོ་ཆེའི་སེམས་དང་། མི་འགྲུལ་བའི་སེམས་

དང་། ཡན་བདེའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཆོས་ལ་དགའ་བ་དང་། ཀུན་
དགའ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡུང་པོ་དང་། སེམས་ཅན་
གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་རྒྱ་གུར་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་སེམས་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་
དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
སེམས། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས། མཉམ་པ་མེད་པའི་སེམས། མི་མཉམ་པ་
དང་མཉམ་པའི་སེམས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་བླན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་གང་ལགས་པ་དེ་ལའང་མ་ཆགས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་
ཟིན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལའང་མདོ་སྔ་མའི་དོན་སེམས་ཅན་གྱི་ཡུང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཡལ་པ་
རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོ་ནི་ཞུགས་གནས་ཀྱི་གང་ཟག་རྣམས་དང་
། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་སེམས་ནི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་ཏེ། མི་མཁྱེན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པས་དོ་རྩེ་ལྟ་
བུའི་སེམས་དང་། ཉི་ཆོ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པས་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་སེམས་དང་།
རྒྱབས་པོ་ཆེའི་སེམས་ལ་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པས་མི་འགྲུལ་བའི་སེམས་དང་།
གདུལ་བུའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྐྱོབ་ཅིང་སེམས་ཅན་སྒོས་གཏོང་བར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡན་
བདེའི་སེམས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་ཡིད་མདོན་༼༡༤༣༽པར་འདུན་པས་
དགའ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་བསྐྱོམ་པར་བརྩོན་པས་ཀུན་དགའ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་

གསུངས་པས། སློབ་པའི་ལམ་དུ་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་མི་སློབ་ལམ་དུ་
འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བཤད་དོ། །མདོ་བྱི་མའི་དོན་ནི་འབྲེལ་ཆེན་ལས།
སློབ་པའི་ལམ་དུ་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ནི་སློན་འཇུག་གཉིས་དང་། ལྷག་མ་བཞི་
ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་འོ། །ཡང་མི་སློབ་
ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ལྷག་མ་
བཞི་ནི་ཡེ་ཤེས་བཞིར་བཞག་གོ །

སློབ་བ་ཆེན་པོ་ནི། མདོར། སྤྱི་འཇུག་གསལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་གསོ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་། གང་ཟག་དང་
། ཡིད་ལས་སྐྱེས་དང་། ཤེད་བདག་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་དང་
། ཤེས་པ་པོ་དང་། མཐོང་བ་པོ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལྟ་བུ་འདི་དག་སྤང་བའི་
སྤྱད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པར་བགྱིད་དེ།
ཞེས་གསུངས་ནས། བཅུ་གཉིས་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། དེའི་འོག་ནས་རྟག་པ་དང་ཆད་
པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་
དང་ཡར་བྱིན་དང་བྱང་སྟོགས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དང་
། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པ་དང་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་པོ་
འདི་དང་བཅས་པའི་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

སྟོན་པ་ནི་སྟོང་བ་ཆེན་པོར་གསུངས་ལ། དེའང་དང་པོ་བྱེད་པའི་སྒྲིས་བུ་བཙུ་
ག་ཉིས་སྟངས་བ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྟངས་
༼༡༧༩༽བའི་བྱིར་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ལྟ་བ་གསུམ་ནི། སོ་སོའི་སྒྲི་བོ་རྣམས་དང་
ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་དང་། སྤང་ཁམས་སྒྲི་མཆེད་སོགས་སུ་ལྟ་བ་ནི་ཉན་
རང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་ནས་བཟུང་ཡོངས་སུ་བྱ་
ངན་ལས་འདའ་བའི་བར་དུ་ལྟ་བ་ནི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཐུན་མོང་བའི་ལྟ་བ་
སྟེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིམ་བཞིན་དུ་སྟངས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ནི། མདོར། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྟན་འདས་གང་གི་སྟངས་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བའི་དོན་དེ་
ལ་བདག་ཀྱང་སྟོབས་སོ། །བཀའ་སྣུལ་པ། སྟོབས་པ་སྦྱེད་ཅིག །གསོལ་བ།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཐུན་མོང་མ་ལགས་པའི་
སེམས་ཟག་པ་མ་མཆིས་ཤིང་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་གང་
ལགས་པ་དེའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟངས་དུ་ཆགས་པ་མ་མཆིས་པ་དེའི་
བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བའི་གྲངས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་
རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུངས་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟོར་དུ་གྲགས་
ནའང་། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟོར་དུ་འབྱོར་བ་ཡིན་ཅེས་འབུམ་ཕྱག་

གསུམ་པས་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་
བྱེད་པའི་སེམས་རྣམས་ལ་འདིར་བསྟན་གྱི་རིམ་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་འབྱོར་བར་
དགོངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་དོན་དུ་གཉེར་
བྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སེམས་པ་དང་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་
གསུམ་པོ་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འང་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་༼༡༥༥༽གཤམ།
ཆེན་པོ་སྟེ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི། སྟོབས་རྒྱུད་
དུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བསྟན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སེམས་ཆེན་པོ་ནི་སྐྱབ་ལམ་
དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་། མགོན་དང་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིམ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་སེམས་དེ་ཡིན་ལ། མི་སྐྱོབ་ལམ་དུ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་དང་
སྦྱོད་ཡུལ་ལས་རྣམས་པར་འདས་པའི་བྲགས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་
ཅན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་སྤངས་རྟོགས་ནི་སྐྱོབ་ལམ་དུ་ས་རང་རང་གི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་རྣམས་
ཡིན་ལ། མི་སྐྱོབ་པའི་སར་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་
མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་སྐྱོབ་ལམ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་

མཐར་ཐུག་མི་སློབ་ལམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་སློ་བྲོས་ཟབ་མོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་
བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་སྐྱབ་པའི་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས།

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་ཅན་ཀྱན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །སྒྲོང་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་
ལ། །

ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་འབྱུང་གི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་བྱ། །

སེམས་ཅན་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ནས་ངི་སྤྱིད་ས་བརྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མར་གནས་པའི་
བར་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་དེ་
ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་སྒྲོང་བ་དང་། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
དང་བཅས་པའི་གསུམ་པོ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་
བ་ཡིན་པས། དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལའང་དེ་གསུམ་པོའི་སྟོབས་རྒྱ་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པ་
གསུམ་གྱི་སློ་ནས་༼༡༧༽བཤེས་མ་མཐར་ཐུག་རང་བྱུང་གི་ངོ་བོར་གནས་པའི་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་གཤོད་ནས་དྲི་མ་

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོས་མ་ཁྱོང་བས་སྤངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་གདོད་མ་ནས་སོ་
སོ་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཚུད་པས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་
ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་
ངོས་འཛིན་པ་ན། སངས་རྒྱས་སའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཕྱོགས་
རེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེས་པའི་དོན་དུ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར། སེམས་ནི་ཆེན་པོ་
གཅིག་ཉིད་ལ། །ལྷ་ཡི་གཟུགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མཆོན། །ཞེས་དང་། སེམས་ཀྱི་
རྒྱད་ཅིག་དོན་ཀྱན་རིག་ །ཅིས་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིས་གསུངས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་ཞིག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་
ཡིན་གྱི། སྒྲོབ་པའི་ལམ་རྣམས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགོས་པའི་དོན་
ཐམས་ཅད་ཆང་བར་གྲུབ་པས་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

སྒྲུབ་པའི་དུས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གིས་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་མཐར་ཐུག་
གི་འཕྲོ་བ་བྱའི་འབྲས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་སངས་རྒྱས་དང་། གནས་སྐབས་
ཀྱི་འབྲས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
ཚོགས་ད་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་འདི་ཆེད་དུ་གཉེར་དགོས་ཏེ། ཡུལ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་པ་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བྱེད་ཉིད་ཀྱི་
༼༡༧༥ན༽སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། སྤོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཐོབ་པར་ལྷན་པ་དང་།
རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་
འགོད་པ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བ་
དེའི་ཕྱིར་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡང་གསུམ་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཆེན་པོ་གསུམ་པོ་དེ་གང་གི་རྒྱད་ལ་
ལྷན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་མིང་
གིས་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཅི་ཕྱིར་འདི་ནི་སེམས་དཔའ་ཆེ་ཞེས་བྱ་ཞེ་
ན། །སེམས་ཅན་ཆོགས་རྣམས་མང་པོའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། །སེམས་ཅན་
ཁམས་ཀྱི་ལྟ་རྣམ་ཆེན་པོ་གཙོད་པ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སེམས་དཔའ་ཆེ་ཞེས་
རབ་ཏུ་བརྗོད། །གཏོང་བ་ཆེ་དང་སྒོ་ཆེ་བ་དང་མཐུ་ཆེ་དང་། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
ཐེག་ཆེན་མཆོག་ལ་ཞུགས་པ་དང་། །གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བསྒོས་ཤིང་བདུད་ཀྱི་རྒྱ་

འདུལ་བ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སེམས་དཔའ་ཆེ་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །ཅིས་གསུངས་
ལ། དེའི་དོན་ནི། བྱང་ཞེས་པས་སྒྲོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། ལུབ་ཅིས་པས་རྟོགས་པ་
ཆེན་པོ་དང་། སེམས་ཞེས་པས་སེམས་ཆེན་པོ་བརྟན་པ་ཡིན་ཅིས་མཁས་པ་ཆེན་
པོ་གོ་ལུང་པས་གསུངས་སོ། །

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

སྒྲོབ་དང་མི་སྒྲོབ་ཆེད་དུ་བྱ་ཚུལ་ལ། །

ཆེན་པོ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་ཉམས་སྤངས་པས། །

རིམ་བཞིན་དགོས་པའི་དོན་རྣམས་ཆ་ཆང་བ། །

བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཅིས་སོ། །

བདུན་པ་སྐབ་པ་རང་གི་དོ་བོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབ་པ་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བའི་སྐབ་པ་ཙམ་པོ་དེ་
ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཅེ་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གནས་ནས་རང་
༼༡༧༥༥༽གཞན་ཀྱི་དོན་ཚོམ་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། འབྲས་བུ་བྱང་ལུབ་ཆེན་པོ་ངེས་
པར་འབྱེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཙན་དེ་བསྐྱབ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐྱད་དུ།
གནས་ཚུམ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཆེ་བདག་ཉིད། །ཀླུ་ལྷས་རྣམས་ཀྱི་སྐབ་པ་
ཡིན་པར་བསྒྲགས། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཏྲག་ཏུ་ལེན་པ་ཆེ་དང་

བཟོད་པ་ཆེ། །དོན་ཆེན་ཡང་དག་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་པ་དེ་ལའང་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ནི། རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཀུན་
སྐྱོང་གི་བསམ་པས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གོ་ཆ་
ཆེན་པོ་བགོ་བའི་སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱ་དེ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་སྐྱོར་བའི་
བརྩོན་འགྲུས་གཙོ་བོར་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐྱབ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འབྲས་
བུ་འཐོབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་བྱ་བ་འཛིན་པ་ལ་མི་ལྟོད་པ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དང་།

། ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ས་ནས་སར་ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱབ་པ་སྟེ་སྐྱབ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་ནས་
རྒྱན་མཐའི་སྒྲ་ལོགས་མན་ཆད་ན་ཡོད་ཅིང་། འཇུག་སྐྱབ་ནི། སྐྱོར་ལམ་ནས་
རྒྱན་མཐའ་མན་དུ་ཡོད་ལ། ཚོགས་སྐྱབ་ནི། ཚས་མཚོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་
མཐའ་མན་དུ་ཡོད་ཅིང་། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ནི། སྒོ་མ་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་ལམ་
ནས་རྒྱན་མཐའ་མན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པ་
འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་སྐྱོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒོ་མ་པ་
དང་། བྱང་པར་གྱི་ལམ་བཞིའི་སྐབས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བར་
བཤད་ལ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ནི། གོ་ཆ་དང་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་དག་ནི་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་དང་། དངོས་སུ་སྐྱོར་བའི་རང་བཞིན་ཚོགས་དང་
མོས་པ་སྐྱོད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལོ། །ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི།

༼༡༧༩༽བརྟེ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་ཀྱི་བར་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་སྦྱོར་བའི་
རང་བཞིན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་
བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་
ཡིན་ལ། ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་
གྱི་ཆོགས་སྐྱབ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་སྐྱབ་པ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་ནི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་དང་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ནི་བརྒྱད་པ་དང་
དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆོགས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ནས་ཡོད་པར་
བསྟན་ལ། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་སྦྱོར་བཅང་བ་དེ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ནས་
ཡོད་པར་བསྟན་ལ། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཆོགས་སྐྱབ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོགས་སྐྱབ་དང་།
གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པས་འཇིག་རྟེན་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་
། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཐ་མ་རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
དེར་བཞག་པ་རྣམས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཅེས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
གོ་ལུང་པས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གྱི་སྐྱབ་པ་རྣམས་པ་བཞི་པོ་རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་

དུ་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་གྱི་རྒྱབ་པ་དང་། སྤྱིར་བཞི་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་རྒྱབ་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་སྤྱིབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་རྒྱབ་པའི་རྒྱབ་པ་ནི། མདོ་དང་
 བརྟན་བཅོས་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྤྱིར་བཞི་ལ་རག་པས་
 ༼༡༧༧༽སྤྱིར་བ་བཞི་པོ་དེ་ལའང་ཡུལ་ལྟ་བུའི་ཆར་གྱུར་པ་སྦྱེ་མེད་གསུམ་
 ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བྱིར་བསྐྱོམ་པ་ནི་བྱིའི་རྒྱབ་པ་དང་། སྤྱིད་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཕ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བྱིར་བསྐྱོམ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་
 བྱིའི་རྒྱབ་པ་དང་། སྤྱིར་བཞི་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱབ་པ་ཞེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་བཤད་པས་རྫོགས་སངས་རྒྱབ་བྱེད་གྱི་རྒྱབ་པ་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་
 དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིར་བ་བཞི་པར་བྱིན་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་སྤྱེལ་དགོས་
 པ་ལས། གོ་ཆའི་རྒྱབ་པ་ནི་སྤྱིད་པ་བྱེ་བྲག་གི་རྒྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཅིང་། ལྟག་
 མ་གསུམ་པོ་ནི་བྱིའི་རྒྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཅེས་བོད་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ལ་
 གྲགས་སོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆོད་ངོས་པོ་བདུན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་པ་བརྟན་ནས།
 ཆོས་སྤྱད་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་པ་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱ་བ་
 ཡོད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ། །འགའ་ཞིག་
 གིས་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྒྱབ་པ་ཞིག་ལ་སྤྱི་རྒྱབ་དང་། སྐབས་ལྟག་མ་

བཞིའི་སྐྱབ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བཤད་ན་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རྟོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། མཚམས་སྒྱུར། རོ་བོ་རོས་བབུང་བ། ས་སའི་རང་
བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་དང་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་
ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་དག་བརྗོད་ནས། དེ་དག་བརྗོད་པའི་དགོས་དོན་གྱི་སྐྱབ་པ་རང་གི་
རོ་བོ་གང་ཡིན་ཅེ་ན་ཞེས་དོགས་པ་སྒྲོང་བར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་རོ་བོ་རོས་བབུང་བ་ལ་གཉིས། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་
། སྒྱུར་བཞི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་༼༡༥༥ན༽བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་སྒྱུར་གནས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་བའི་ཆོས་གྱི་བརྟེན་པ་
ཅན་ནམ་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་བརྟོས་
པའི་སྐྱབ་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ནམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ལ་སོགས་
པས་ཅེ་མའི་སྒྱུར་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་
སྟེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནམ་པ་བཞི་པོ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་པ་

རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དུག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ནི་སྦྱར་
བཞི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་སྟེ་འོ། །དེ་ལྟར་གྱི་སྐྱབ་པ་འདི་ལ་བྱིས་གྱི་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ལའི་གསུང་གིས་བྱིན་དུག་ལ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་གོ་སྐྱབ་ཅེས་ཀྱང་བྱ། བྱིན་དུག་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོགས་
སྦྱོར་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞེས་བསྐྱེས་ནས་སྐྱབ་པ་ལྷག་མ་གསུམ་དང་སྦྱོར་བ་ལྷག་མ་
གསུམ་གྱིས་བྱིན་དུག་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཆོགས་སྟེལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་
ས་མཐར་བུག་ལ་དངོས་སུ་འབྱིན་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་བཞི། གོ་ཆ་བརྩོན་འགྲུས་གྱི་སྐྱབ་
པ། འཇུག་པ་རྣམ་པ་དགའའི་སྐྱབ་པ། ཆོགས་བཙུབ་དུན་གྱི་སྐྱབ་པ། དེས་འབྱུང་
སྐྱབ་པ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི།

མདོའི་འབྲེལ་ལ་གོང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། ལྷ་
འི་འཁྱུག་གསུམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོན་བཤད་པ་ན། བུམས་མའི་བྱ་
གང་པོས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཀྱང་དོན་དེ་ལ་སྦྱོབས་པ་སྦྱིས་
སོ། །བཀའ་སྩལ་བ། སྦྱོབས་པར་གྱིས་ཤིག །གསོལ་བ། དེ་ནི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
བསྐྱོས་པ་ལགས་ཏེ། ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་དང་པོ་གསུམ་སྦྱིར་བརྟན་ཅིང་།
༼༡༧༥༽བརྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི་སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་དེ་ལས་བཞི་དང་མིམ་ཅན་

དུ་སྐྱར་ནས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གོ་སྐྱབ་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཤེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱེལ་ལོ། །གོ་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་བྱའི་མདོ་
ལ། ལྷ་རིའི་བུས་སྐྱས་པ། གང་པོ་ཅི་ཙམ་གྱིས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བསྐྱོས་པ་ཞེས་བྱ།
ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་གྱིས་སྟོན་ཏེ། །

དེ་ལྟ་བུའི་གོ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱིར་ལ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤོད་མ་
ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་བཙོན་མིན་གྱི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ།
ཕྱིན་དུག་སོ་སོ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་། བདག་སྟོགས་ལ་བདོག་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་རོལ་ལ་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དང་། སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེས་སྦྱོད་
བརྟེན་པར་མི་བྱེད་པའི་ས་བོན་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། སེམས་ནང་དུ་ཞི་བ་དང་
། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་། དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་
བར་ཅི་གཅིག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་མིང་དོན་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཤར་ཕྱིན་དེ་ལ་ནམ་པར་དབྱེ་ན་ངོ་བོ་དུག་ཏུ་གནས་ལ། དེ་ལྟར་
དབྱེ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱང་། སྤང་བྱ་དུག་ཡོད་པའི་དབང་ལས་གཉེན་པོ་
དུག་ཏུ་ཕྱི་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སྐྱིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
གདགས་སོ། །ཚུལ་བྲིམས་ནི་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་

སོ། །བཟོད་པ་ནི་མི་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་ལེ་
ལོ་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་སོ། །བསམ་གཏན་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གདགས་སོ། །ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
གདགས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བས། མི་མཐུན་སྒྲེགས་རྣམ་པ་༼༡༥༥༽ཏུག་པོ་
སྤང་བྱར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་ལེན་སྦྱིན་སོགས་ཏུག་རྒྱད་ལ་སྔ་ཕྱིར་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ནི་དབྱེདོན་སོ་སོ་བའི་དགོས་པ་ཡིན་
ལ། སར་ཕྱིན་ཏུག་ཀར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ནང་ཏུ་འདུས་པ་
འདི་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
གིས་སྟོང་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་མ་ཟིན་པའི་སྦྱིན་སོགས་ལ་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པར་མི་འཛོག་པས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་སོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྔོན་གྱི་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལའི་གསུང་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཉོན་ཐྱིབ་
སྤངས་ཟིན་ནས་ཤེས་སྦྱིབ་སྤངས་ལ་ཞུགས་པ་ཡན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
སྦྱིན་སོགས་ཕྱིན་ཏུག་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཏུག་གི་གྲངས་ངེས་ལའང་མཛོན་མཐོ་སྒྲུབ་པ་དང་།

ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཕྱིན་ཏུག་གི་གྲངས་ངེས་ནི། རྒྱན་ལས།
ལོངས་སྦྱོད་དང་ལུས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། །འཁོར་རྩོམ་སུན་སུམ་ཆོགས་

པ་མངོན་མཐོ་དང་། རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་དབང་ཉིད་མི་འགོ་དང་། བྱ་བ་རྣམས་
ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །ཞེས་པས་ཡར་བྱིན་དང་པོ་བཞེས་མངོན་མཐོའི་ཡོན་
ཏན་ལོངས་སྟོན་དང་། ལུས་ལའོར་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤུན་སུམ་ཚོགས་
པར་སྐྱབ་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་བཙན་པར་མི་བྱེད་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་སའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་
པའི་གྲངས་ངེས་ནི། གཞན་དོན་བྱས་པས་རང་དོན་གྲུབ་པ་ལ་བཟོས་ཏེ་དེར་
གྲངས་ངེས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། མི་ཐོངས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཆོ་དང་། རྣམ་
འཆོ་བཟོད་དང་བྱ་བས་མི་སྟོན་དང་། སྐུ་ལ་༡༧༥༥བྱེད་ལེགས་པར་བཟོད་
པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་དོན་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་པས་པ་རོལ་པོ་ལ་
ཡོ་བྱད་ཀྱིས་མི་ཐོངས་པར་སྐྱིན་པ་དང་། མི་འཆོ་བ་དང་། པ་རོལ་པོའི་འཆོ་བ་
བཟོད་པ་དང་། དགོས་པའི་གོགས་བྱས་པས་མི་སྟོན་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་
སེམས་ཐོབ་པས་རྩ་འཁྲུལ་སྒྲ་ཚོགས་སྟོན་པའི་སྟོན་ནས་གཞན་དགའ་བར་བྱེད་
པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཟོད་པའི་སྟོན་ནས་
གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་དབྱེ་བ་དྲུག་ཏུ་བཞག་ལ།

གཞན་ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བཟོས་ནས་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། དེ་
ཉིད་ལས། བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། ཀླུ་བས་པ་རོལ་བྱིན་པ་
དྲུག །ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་

གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་པས་དང་པོ་གསུམ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱས་ལ། དེ་ཡང་སྒྲིན་པ་ནི། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་གཉིས་ནི་ལྷག་པ་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 བསྐྱས་ཤིང་། ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱས་ལ། བརྩོན་འགྲུས་
 ནི་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོགས་པའོ། །སངས་རྒྱས་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཕྱི་
 རོལ་པ་ལ་མེད་པས་ན་ལྷག་པ་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་བྱས་པའི་སྒྲིན་སོགས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་དྲུག་ལས། དང་
 པོ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱལ་ལས། དོན་རྣམས་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྩ་བ་སེམས་པ་
 ལ་བརྟེན་དང་། །ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་སྤུན་ཚོགས་དང་། །གཉིས་རྗེས་འཛིན་
 དང་རྫོགས་བྱེད་དང་། །དེ་ཡང་སེར་སྣ་མེད་ལྡན་དང་། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་མི་
 འཛིགས་གཏོང་། །སྒྲིན་པ་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །༡༥༠ན་མཁས་པས་
 ཡང་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་དོན་སྒྲིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་ལེན་པ་པོ་རྣམས་ལ་
 དོན་གཏོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཆགས་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་
 རྩ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 བྱེད་པའི་ལས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། བསོད་
 བླམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་གཏོང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་

ཡང་སེར་སྒྲ་མེད་པ་དང་། རབ་དབྱེ་ནི་ཚོས་དང་བཅའ་བཅའ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡོད་པ་ལས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་བྲིམས་ནི། ཡན་ལག་དྲུག་ཞི་བསམ་པས་ཟིན། །བདེ་
འགྲོར་གནས་པ་སྦྱིན་བྱེད་དང་། རྟེན་དང་ཞི་དང་འཇིགས་པ་མེད། །བསོད་
ནམས་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། །བདར་བཏགས་ཚོས་ཉིད་ཐོབ་པ་སྟེ། །སྒྲིམ་
ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད། །ཚུལ་བྲིམས་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་
པས་ཡང་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅིས་པས་ངོ་བོ་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་
ལ། ཡན་ལག་དྲུག་པོ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པར་གནས་པ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་
སྒྲིམ་པས་བསྐྱམས་པ། །ཚོ་ག་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ། །སྦྱོད་ཡུལ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ།
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྱ་རབ་ཅམ་ལའང་འཇིགས་པར་ལྟ་བ། །བསྒྲུབ་པའི་གཞི་རྣམས་
ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་ཏེ་སྒྲོབ་པོ་ཞེས་ཉན་ས་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་
བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ནི་ཞི་བ་མུང་འདས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་ཟིན་
པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་བདེ་འགྲོར་སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་། །བྱེད་ལས་ནི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་པའི་གཏུང་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་།
རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པའོ། །ལྡན་
པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ལྡན་༼༡༥༠བ༽པའོ། །དབྱེ་
ན། ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། །ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་

པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་འོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་སྒྲིམ་
པར་བཞག་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་ཐོབ་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་
ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེར་
བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། མི་མཛེད་ཇི་མི་སྒྲིམ་གཤམ་དང་། སྒྲིང་རྗེས་ཚོས་ལ་
བརྟེན་པའི་བྱིར། ལམ་ལོན་ལྷར་ནི་ཡང་དག་བཤད། །དེ་ནི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བྱེད་
དེ། །དཀའ་བྱུང་གཙོ་དང་ཀུན་ཏུ་ལྡན། །དེ་ལ་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་འདོད། །བཟོད་
པ་དེ་འདྲར་ཡོངས་གཤམ་ནས། །མཁས་པས་ཡང་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅིས་པས།
བཟོད་པའི་ངོ་བོ་ནི། །གཞན་གྱི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་དུ་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཞེ་སྒྲུང་མི་མཆོད་པར་བྱེད་པ་དང་། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཇི་མི་སྒྲིམ་པ་དང་། །ཚོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གཤམ་པས་ཚོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའི་བཟོད་
པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ནི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། །འབྲས་བུ་ནི། །ཇི་
སྐད་དུ། །འཁོན་མི་མང་བ་ཡིན། །དབྱེན་མི་མང་བ་ཡིན། །བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་
བ་མང་བ་ཡིན། །འགྱོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ཡིན། །ལུས་ཞིག་ནས་
ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་ངེས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །བཟོད་
པ་དེའི་བྱེད་ལས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཆེད་དུ་བརྗོད་
པའི་ཚོམས་ལས། །གང་ཞིག་པ་རོལ་འབྲུགས་གཤམ་ནས། །དེ་ལ་བདག་ནི་ཉེར་

ཞི་བ། །དེ་ནི་བདག་དང་ཕ་རོལ་དང་། །གཉིས་པོ་དག་ནི་དོན་བྱེད་དོ། །ཞེས་
སོ། །བཟོད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པས་
ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་དབྱེ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བཟོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
༼༡༧༽ནོ། །གསུམ་མོ། །

བཞི་པ་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དགེ་ལ་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་དང་། །དད་དང་འདུན་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། །དྲན་སོགས་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བྱེད་དང་། །ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་
གཉེན་པོ་དང་། །མ་ཆགས་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྷན། །དེ་དག་ལ་ནི་དེ་རྣམ་
བདུན། །བརྩོན་འགྲུས་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་པས་ཡང་དག་སྤྱོད་
པར་བྱེད། །ཅིས་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགེ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བ་
དང་། །དེའི་རྒྱ་ནི་དད་པ་དང་། །འདུན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི་
དྲན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་།
བྱེད་ལས་ནི་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་
པ་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྷན་པས་
སོ། །དབྱེ་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ལུས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བྱེད་གྲུས་པར་
བྱེད་པ་དང་། །སེམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བྱེད་གྲུས་པར་བྱེད་པའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་བརྩོན་
འགྲུས་རྩོམ་པའི་བྱེད་པར་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བྱུག་དང་། །སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱོས་པའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་དང་བདུན་ནོ། །

ལྷ་པ་བསམ་གཏན་ནི། སེམས་ནི་ནང་དུ་གནས་པ་དང་། །དཔྱད་དང་བརྩོན་
 འགྲུས་ལ་བརྟེན་པ། །བདེ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །མངོན་ཤེས་གནས་ལ་
 དབང་བསྐྱར་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། །དེ་དག་ལ་ཡོད་དེ་རྣམ་
 གསུམ། །བསམ་གཏན་དེ་འདྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། །མཁས་པས་ཡང་དག་སྦྱབ་
 བར་བྱེད། །ཅེས་པས་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སེམས་ནང་དུ་གནས་པ་
 སྟེ། སེམས་ནང་དུ་གནས་པའི་དོན་གྱང་། ཤེས་པ་རང་ཉིད་རང་རིག་ལ་མངོན་
 སུམ་དུ་སོང་བའི་ཆ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་ཡུལ་དང་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་༼༡༧༽བཤམ་ལའང་རྣམ་གཅོད་དང་ཡོངས་གཅོད་མི་བྱེད་
 པ་དེའོ། །དེའི་རྒྱ་ནི་དཔྱད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ནི་བདེ་བ་བྱེད་
 བར་ཅན་བསྦྱེད་ཅིང་། བྱེད་ལས་ནི་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལ་དབང་
 སྐྱར་བར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་སྟེ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པར་ལྷན་པ་
 དང་། དབྱེ་བ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ། རྟོག་པ་མེད་
 ལ་དབྱེད་པ་ཅམ། རྟོག་དབྱེད་མེད་པ་གསུམ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དང་པོ་ནི།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཅམ་པོའོ། །གཉིས་པ་
 ནི། དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱེད་པར་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་
 དངོས་གཞིའོ། །བྱང་ས་ལས་དབྱེ་བ་འདི་ལྟར་དུ་འང་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བའི་

ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྦྱང་པའི་དང་། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་གསུམ་མོ། །

གྲུག་པ་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་བྱ་ཡང་དག་རབ་རྣམ་འབྱེད། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་གྲོལ། ཤེས་རབ་འཆོ་བ་ལེགས་
 བཤད་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཉེ་དག་ལ་ཡོད་དེ་རྣམ་
 གསུམ། ཤེས་རབ་དེ་འབྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། མཁས་པས་ཡང་དག་སྐྱུབ་
 པར་བྱེད། ཅེས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འབྱེད་
 པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་
 ཤིན་ཏུ་གྲོལ་བ་དང་། བྱེད་ལས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པར་འཆོ་བ་དང་།
 ཆོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་པའི་
 ཡོན་ཏན་ནི་ཤེས་རབ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་དང་། ༡༥༥༥ ལྷན་
 པ་དང་། དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པ་དམན་པའི་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་
 བོ། །ཡང་ན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཏེ་
 གསུམ་མོ། །

དེ་དག་མོ་མོའི་སྒྲ་བཤད་ནི། བྱ་གར་གྱི་སྒྲ་ལས་དུ་ན་དང་། ལྷོ་ལ་དང་།

འཁྱིད་དང་། བློ་རྩེ་དང་། ལྷོ་ན་དང་། བརྒྱ་ཞེས་པའི་དོན་འབྱུང་གི་སྒྲ་དོན།
པོད་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །བསེལ་བ་
འཐོབ་དང་བློ་བཟོད་དང་། །མཚོག་སྦྱོར་བ་དང་ཡིད་འཛིན་དང་། །དོན་དམ་
གེས་པའི་བྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གོ་རིམ་གྱང་། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་སྦྱེ། །དམན་དང་མཚོག་
ཏུ་གནས་བྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྲ་བའི་བྱིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་
བ་ཡིན། །ཅིས་པས་ལྷ་མ་སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྦྱེ་བའི་གོ་རིམ་དང་
། ལྷ་མ་དམན་པ་དང་བྱི་མ་མཚོག་ཡིན་པའི་གོ་རིམ་དང་། ལྷ་མ་སྤྲ་མ་འཇུག་
པར་སྤྲ་བས་རགས་པ་དང་། བྱི་མ་བྱི་མ་འཇུག་པར་དཀའ་བས་རགས་པ་དང་
སྤྲ་བའི་གོ་རིམ་དུ་འང་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བྱིན་དུག་གི་ཡོན་ཏན་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས།
རྒྱལ་བའི་སྤྲ་མ་རྣམས་སྦྱོར་དང་སྤྲད་ན་རང་གི་སྤྲ་གྱང་རྟག་ཏུ་གཏོང་། །སྦྱིང་
རྩིས་གཞན་ལ་ལན་ཡང་མི་རེ་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་དོན་མི་གཉེས། །བྱིན་པ་དེ་
ཉིད་གྱིས་གྱང་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་བཀོད། །བྱིན་པ་ཡེ་གེས་
གྱིས་ཡོངས་ཟིན་པས་འཛིག་རྟེན་དག་ན་མི་ཟད་བཞག། ཅིས་བྱིན་ཡོན་གྱི་བྱུང་
པར་དང་། ཡང་། རྒྱལ་བའི་སྤྲ་མ་རྣམས་སྦྱོར་དང་བརྩོན་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་
བྱིས་གསུམ་རྟག་སྤངས། །མཐོ་རིས་མངོན་པར་མི་འདོད་ཡང་དག་ཐོབ་གྱང་

དེ་ལ་ཆགས་མི་སྤྱོད། ཀླུ་ཁྲིམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ༡༡༥༥༥ ། སྤྱོད་པ་ཐམས་
 ཅད་བྱང་ཚུབ་གསུམ་ལ་བཀོད། ། ཀླུ་ཁྲིམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་ཟེན་པས་
 འཛིག་རྟེན་དག་ན་མི་ཟད་བཞག། ཅེས་ཀླུ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ལ་
 བསྐྱགས་པ་དང་། ཀླུ་བའི་སྤྲས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་དེ་བཞིན་མི་ཡི་གཞོད་
 གུན་བཟོད། ། མཐོ་རིས་གཉེར་དང་མི་རྣམས་པས་མིན་འཛིགས་ལྷས་མ་ཡིན་པ་
 ལྷས་མིན། ། བཟོད་པ་དེ་ཉིད་མན་ཆད་འདོན་པ་བསྐྱར་རོ། ། ཞེས་བཟོད་པའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་། ཀླུ་བའི་སྤྲས་རྣམས་གོ་ཆ་སྤྱོད་
 བའི་བདག་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་དཔེ་མེད་བྱས། ། རང་དང་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་
 ཆོགས་འཛོམས་བྱང་ཚུབ་དམ་པ་འཐོབ་པར་བྱེད། ། བརྩོན་འགྲུས་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྩོན་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་། ཀླུ་བའི་
 སྤྲས་རྣམས་ཉིང་འཛིན་མང་ལྷན་བསམ་གཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱབས། ། བསམ་གཏན་བདེ་བ་ཡུལ་གྱིས་གནས་ཤིང་སྤྱིང་རྗེས་སྤྱོད་པ་དམན་
 ལ་རྟེན། ། བསམ་གཏན་དེ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
 བྱང་པར་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་། ཀླུ་བའི་སྤྲས་རྣམས་དེ་ཉིད་ཤེས་བྱ་གང་ཡིན་
 མཐའ་དག་རྣམ་ཀུན་ཤེས། ། ལྷ་རན་འདས་ལ་འང་སྤྱོ་ཡི་ཆགས་རབ་མི་བྱེད་
 འཁོར་བར་སྤོས་ཅི་དགོས། ། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ལ་བསྐྱགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱུང་དོན་

སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རེ་རེ་ལའང་ཚིག་རྒྱུ་ཆེ་བ་དང་། གཉིས་
པས་ཟང་ཟིང་མེད་པ་དང་། གསུམ་པས་དོན་ཆེ་བའི་དང་། བཞི་པས་མི་ཟད་
པའི་བྱད་པར་བཞི་བཞི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་ཆེ་བ་དང་ཟང་ཟིང་
མེད། དོན་ཆེ་བ་དང་མི་ཟད་པ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་
བཞིར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་༼༡༥༽ནས་ཡུལ་ཅན་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ནི། སྦྱིན་
སོགས་རེ་རེ་ལའང་ཕྱིན་དུག་ཆང་བར་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡ་
བྲལ་བ་རྒྱུང་པ་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་མི་
བྱེད་ནའང་བསྐྱུ་བྱ་དུག་པོ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུག་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་ཏུ་ངེས་
དགོས་པས། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཁོ་ནར་གནས་པ་ཡིན་ཅེས་
སྒོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྦྱིར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་
དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་
རྣམ་པ་བཞིར་འཇུག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཚིགས་དང་
། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་

བོ་ཉིད་གྱི་གྲུང་པའི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གསུངས་པ་ཞེས་མཚམས་སྒྲུང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཡིས། །

གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་དེ། །དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་རི་བཞིན་བཤད། །

ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལ་རེ་རེ་ཞིང་སོ་སོར་སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ལ་
སོགས་པས་ལྷག་མ་ལྷ་པོ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་གོ་ཆའི་
སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀོད་ནས།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གསུམ། སྦྱིན་པ་པར་ཕྱིན་དྲུག་ལྷན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ཚུལ། དེས་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་རིགས་བསྒྲེ་བ། ཅུ་བའི་ཆོག་དོན་
བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་འདི་ནི་བསམ་པ་དང་སྐྱབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ།
གཞོད་འཛོམས་ལས། དེ་ལ་གོ་ཆ་བགོས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་
ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་༼༡༥༥༽ཀྱི་དོན་ལ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར་བསམ་པ་རྒྱ་
ཆེ་བ་དང་། སྐྱབ་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱེད་པ་སྐྱབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ། ཞེས་གསུངས་པས། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་གཞན་གྱི་
དོན་ཁོ་ནར་དམིགས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེ་ལ་འང་ཡན་

ལག་གཞན་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་
ལའང་སྒྲིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དཔེར་མཆོན་ན། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དང་ལ་སོགས་
པས་ཟང་ཟེང་དང་སྒྲུབས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲིན་པའི་སྒྲིན་པ་དང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསམ་པ་རང་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་འདས་ཀྱི་
མཐར་ལྷུང་བའི་རྒྱ་རྣམས་སྟོང་བ་ལ་སེམས་པ་རྒྱན་ལྡན་དུ་གནས་པ་དེ་སྒྲིན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མས་དང་། སྟོང་བ་པོ་སོགས་སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྒྲན་པར་སྒྲུ་
བ་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་ནི་སྒྲིན་པའི་བཟོད་པ་དང་། དག་པ་ལ་སྟོ་བའི་འདུན་པ་
སྟེད་པ་སྒྲིན་པའི་བཟོན་འགྲུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་
པའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྟོ་བ་རྣམས་ནི་སྒྲིན་པའི་བསམ་པ་གཏན་དང་
། སྒྲིན་པར་བྱ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་སྒྲིན་བྱེད་དང་སྒྲིན་ཡུལ་མི་དམིགས་པར་
ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་སྒྲིན་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་པའི་གོ་
ཆའི་སྒྲུབ་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པའི་བར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་
བྱེད་པ་ནི་དེ་ཁོན་ལྟར་པོ། །དང་ནི་ཆིག་ཕྱད་དོ། །

སྒྲིན་པའི་བསམ་པ་གཏན་དང་། སྒྲིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆུང་
གི་འགྲུར་འདི་ཅུང་ཟད་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་ལས་
སྐབས་འདིར་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། ཅུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་

པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་བ་དང་། སྦྱོན་༼༡༥༣༽པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་མི་དམིགས་པ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པའི་གོ་ཆ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་
ཆའི་བར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་དེས་ཡར་བྱིན་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་རིགས་བསྐྱེ་བ་ནི།

སྦྱོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱང་དུག་ལྷན་དུ་སྦྱང་བར་བྱེད། བཟོད་པ་
དུག་ལྷན་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད། བཙོན་འགྲུས་དུག་ལྷན་དུ་ཙོན་པར་བྱེད།
བསམ་གཏན་དུག་ལྷན་དུ་སྦྱབ་པར་བྱེད། ཤེས་རབ་དུག་ལྷན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
དོ། །

གསུམ་པ་རྩ་བའི་ཆིག་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་ནི།

བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་པོས་སོ་སོར་
སྦྱོན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཚུལ་བྲིམས་དང་། ལྷག་མ་གཞན་རྣམས་བསྐྱུས་པས་
ན་དུག་ཆན་དུག་གིས་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་
དུག་སྦྱོན་པར་ཆོས་མཐུན་ཅིང་ལྷག་མ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་གོ་ཆའི་སྦྱབ་པ་
རྣམ་པ་དུག་གོ། །དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། དུག་ཆན་དུག་ཏུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
གོ་ཆ་དུག་ཆོས་མཐུན་པ་དང་། སྦྱོན་པ་སོགས་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་རྣམ་པ་དུག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སེམས་དཔའ་ཆེ་རྣམས་གོ་ཆ་བགོ་བ་ནི། །

རང་དོན་ལ་སོགས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། །

མ་མཐ་དཔའ་བོའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། །

རིམ་བཞིན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་སྐབ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་ལ།
མདོ་སྦྱར་དང་། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་བསམ་གཏན་གཞུགས་མེད་དང་། ཚད་
མེད་བཞིའི་སྤྱི་དོན་ཟུར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མདོའི་འབྲེལ་གང་དུ་བསྟེན་པ་ཤེ་ན། གོང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པ་ལགས། ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། གང་པོ་
ཅི་ཙམ་གྱིས་ན། ༼༡༥༧བ༽ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འཛིག་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཅེས་དྲིས་པ་ལས་འཕྲོས་སོ། །དེ་ལྟར་འཕྲོས་པའི་བཤད་བྱའི་
མདོ་ལ་བསམ་གཞུགས་ཀྱི་འཇུག་སྐབ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པའི་མ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་
འདོད་པས་དབེན། སྤྱི་གཏོ་མི་དག་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན། རྟོག་པ་དང་
བཅས། དཔྱོད་པ་དང་བཅས། དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་
ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་སྤྱི་དེ་ཅིའི་བར་

དུ་བཤད་དོ། །

སྦྱོན་སོགས་དྲུག་གི་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྲག་ཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་
ལྷན་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་སྤང་བའི་
སྤྱིར་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྦྱོམ་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོའི་སྦྱོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །ལམ་འཇུག་གི་སྒྲུབ་
པ་ནི། མདོར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཙ་
བདུན་བསྒྲེལ་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་བཤད་
དོ། །བྲམས་སོགས་ཀྱི་འཇུག་སྒྲུབ་ནི། མདོར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་བྲམས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཡངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། སྤྱིང་རྗེ་དང་ལྷན་པ་དང་། དགའ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། བཏང་
སྦྱོམས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཡངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ཞེས་སོ། །དམིགས་
མེད་དང་ལྷན་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་ནི། མདོར། བྱང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་
ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་བཤད་དོ། །འཁོར་གསུམ་དག་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་ནི།
མདོར། སྦྱོན་པ་༼༡༥༥༽ནི་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་དང་། སྦྱོན་པ་རྣམས་ནི་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་སུ་མེད་ཅེས་སོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་སྒྲུབ་ནི།

མདོར། སྒོམ་པ་རྣམ་པར་གཞིག་པའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུམ་ཅུ་
 ཅུ་བདུན་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །མདོན་ཤེས་
 དུག་གི་འཇུག་སྒྱུབ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་པར་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་འདུག་
 གི་བར་དུ་མདོན་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱིར་ན་སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་འཇུག་སྒྱུབ་ནི།
 མདོ་ལས། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་
 ཡིན་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བསྐྱོར་བར་མི་ལུས་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 རབ་ཏུ་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་པར་དཀའ་བ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་
 ལ། འཕྱོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། འཕྱོག་བྱེད་པོ། ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན། སེམས་རྟེན། འཕྱོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་རབ་དབྱེད་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ལའང་། འགྲོ་བ་གང་གིས་ཐོབ་པ་དང་། ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་པ་
 དང་། གང་ཟླ་གང་གི་རྒྱུ་ལ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་གང་ལྡན་དབྱེད་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།

རན་སོང་གསུམ། སྒྲ་མི་སྟོན། ཟ་མ་མ་ནིང་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་འགྲོ་བ་

ནམས་ལུས་རྟེན་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ནམས་སྟོམ་པའི་ལུས་རྟེན་དུ་རུང་བ་གང་ཞིག་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་སྟོམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའང་
ངན་སོང་གསུམ་དང་སྐྱེ་མི་སྟོན་པ་ལ་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་༼༡༥༥༽གླིབ་པས་
བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་ལའང་མི་སྐྱེ་སྟེ་ལས་གྱི་སྐྱིབ་པས་
བསྐྱིབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་གང་དུ་ཐོབ་པ་ནི།

སྤྱི་ལྟོག་ནས་དངོས་པོའི་སྟོམས་འཇུག་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་ཐོབ་པ་འདོད་
པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་དགོས་ཏེ། ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱིད་རྩེའི་བར་བརྒྱད་ལས། དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་འདོད་རྟེན་ཁོ་ན་
ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་སོ་སོར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་གནས་
རིས་བརྩ་བདུན་དང་། གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་སྟེ་ལའོར་བའི་གནས་ཉི་
ཤུ་ཙུ་གཉིས་ལས་ཚངས་རིས་ཡན་གྱི་གནས་ཉེར་གཅིག་པོ་རེ་རེ་ལའང་རང་རང་
གི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་གཉིས་གྱི་ཐ་སྟོན་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་
མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་བྱི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཙུ་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ་གནས་གཅིག་ན་རིགས་དྲུག་གོ། །རིགས་རེ་རེའང་གནས་གྱི་འཆིང་བ་

མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་ནས་རང་གི་གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་བར་དགུ་དགུ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དགུ་རྒྱལ་གོ། །དགུ་རྒྱལ་ནི་ལྷ་བཙུ་ཙ་
 བཞིའོ། །ལྷ་བཙུ་ཙ་བཞི་ཕྱག་བཙུ་རྒྱལ་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་རྒྱལ་ཙ་ཙ་བཞིའོ། །དེའང་
 དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས། འདོད་ཉོན་
 དགུ་དང་། ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དགུ་དང་། ཚངས་མདུན་གྱི་དེ་དགུ་དང་།
 ཚངས་ཆེན་གྱི་དེ་དགུ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་བསྟན་
 པས་ཉོན་མོངས་དེ་དགུ་ཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཉེར་བསྟོན་གས་དང་།
 རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་ཀྱི་པར་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར་ན་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཡིད་བྱེད་རྒྱལ་དང་། དེའི་དངོས་གཞིའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པར་བཞེད་དགོས་ལ། དེས་མཚོན་
 བས་འོག་མིན་གྱི་བར་ལའང་རིགས་འགྲེ་བས་ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཚངས་
 མདུན་གྱི་ཉེར་བསྟོན་གས་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྦྱབ་པ་ཡོད་ཅིང་། ཚངས་མདུན་གྱི་
 ཉེར་བསྟོན་གས་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཡིན་པས། བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་རྟེན་ལའང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་སྦྱབ་པ་ཡོད་
 ཏོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ནང་ཚན་གྱི་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོན་གས་
 དང་དངོས་གཞི་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྦྱབ་པ་འདོད་རྟེན་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཚངས་
 མདུན་གྱི་དེ་དང་དེ་ཚངས་རིས་དང་འདོད་རྟེན་ལ་སྦྱབ། ཚངས་ཆེན་གྱི་དེ་དང་དེ་

ཚངས་མདུན་གྱི་དེ་མཐོན་ལ་སྒྲུབ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ནང་ཚན་འོད་ཅུང་གི་དེ་དང་དེ་ཚངས་ཆེན་མཐོན་གྱི་རྟེན་ལ་སྒྲུབ། གཉིས་པའི་ནང་ཚན་ཚད་མེད་འོད་གྱི་དེ་དང་དེ་འོད་ཅུང་དང་། དེ་མཐོན་གྱི་རྟེན་ལ་སྒྲུབ་པ་སོགས་གནས་རིས་བཅུ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་བསྒྲེས་པས་འོག་མིན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཕྲུག་གྱ་ལོ་མ་སྒྲུབ་མཐོན། འདོད་པ་ཡན་གྱི་གནས་བཅུ་བདུན་པོ་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲུབ་ཅིང་། གཟུགས་མེད་བཞི་ཡང་དེ་དང་རིགས་བསྒྲེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐོབ་ཐེན་གནས་པའི་ལུས་རྟེན་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་གནས་ཉེར་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གང་རུང་ཅི་རིགས་པའི་སྤྱིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ལ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཕྲུག་གང་ལྟན་དབྱེད་པ་ནི། མཐར་༼༡༥༥༽གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཕྲུག་དང་པོ་བརྒྱད་གང་རུང་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་ལམ་མ་ཁྲུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གི་ཉེར་བསྟོགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡོད་ན་དེ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གང་རུང་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གང་རུང་གི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་གསུམ་གྱི་ལམ་ལྷགས་
 གསུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་ཅིག་ཅར་བ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་། རིམ་གྱིས་པ་
 རྟེན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་མཐར་གནས་
 གྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉར་བསྟོགས་ཁོ་ན་ལྟ་གྱི།
 ཚངས་རིས་ཡན་གྱི་དངོས་གཞི་ལྟ་ན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་བའི་སྟོབ་པའི་
 འཕགས་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡིན་ན་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡིན་ན་
 ཚངས་རིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚངས་རིས་ཀྱི་
 དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤང་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཅིག་ཅར་
 བའི་རིགས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤང་བའི་ཆེ་སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་
 ཡང་སྤང་དགོས་ལ། སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་བའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་མི་སྟོབ་པ་
 ཡིན་དགོས་པས་ཤེས་སོ། །ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཙུམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ནི་ཤེས་
 རབ་རྒྱུད་གོ་ལ་ཡིན་པས་ཚངས་རིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྲུར་གྱི་
 སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོབ་པ་མ་སྤངས་པས་དེའི་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་ལ། དེ་མ་ཐོབ་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉར་བསྟོགས་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། དངོས་གཞི་མི་ལྟ་ན་པའི་རྒྱུ་སྟོབ་པ་དང་འདྲའོ། །ཅིག་ཅར་བའི་
 ༼༡༥༥ན༽དགྲ་བཙུམ་པ་ཐོབ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱབས་

ཏེ། དབྲུ་བཙུམ་པ་རྒྱན་ཅན་དུ་གྱུར་པའང་ཡོད་ལ། དེ་ཡན་ནི་དངོས་གཞི་ཐོབ་
མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་
མི་འོང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་ཐ་མ་མན་ཆད་དུ་ཆངས་རིས་ཀྱི་ཉར་བསྟོགས་དང་པོ་བཞི་
ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་ཏེ། དེ་མན་དུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པའི་ཉར་བསྟོགས་
ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལམ་མ་ཞུགས་དང་ཆོགས་སྒྱུར་ཅི་རིགས་སུ་གྱུར་
པས་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། །ཆངས་རིས་ཀྱི་ཉར་བསྟོགས་དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་དང་
། སྒྱུར་མཐའ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་
འདོད་ཉོན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད་པས་
སོ། །ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ནས་
ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་དེའི་ཉར་བསྟོགས་དགའ་བ་
སྤྲུང་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། སྒྱུར་མཐའ་ཡིད་བྱེད་རྣམས་
རྒྱད་ལ་ལྟན་མི་ལྟན་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་ཐ་མ་མན་ཆད་དུ་ཆངས་རིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་དགོས་ཏེ། དེ་མན་
དུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་དགོས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ལམ་མ་ཞུགས་དང་ཆོགས་
སྒྱུར་གྱི་གནས་སྐབས་ཅི་རིགས་སུ་ཐོབ་བོ། །ཆངས་མདུན་ནས་སྤྱིད་ཅིའི་བར་

གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་རྣམས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དེ།
ཚངས་མདུན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་
ཉོན་མོངས་དགུ་བ་སྤངས་པའི་བར་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་།
༼༡༥༥བ༽དེའི་བྱིར་མི་འོང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་
སྒོམ་ལམ་རྫོང་ཉིང་ལ་གནས་གནས་གྱི་བར་དུ་ཚངས་མདུན་གྱི་དངོས་གཞི་ནས་
སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་བར་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་
རིགས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་བར་དུ། རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
རང་གི་དངོས་གཞི་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་ཆེ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །དེ་མ་བྱས་
པར་ཚངས་རིས་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྲུག་མ་
གཞན་སྤངས་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ།
ཚངས་རིས་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ཡོད་
པས་སོ། །

གསུམ་པ་རིམ་གྱིས་པའི་ཉོན་ཐོས་ལ་འབྲས་བུ་བཞིའི་རིགས་ཅན་བཞི་
ལས། རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་ཐ་མ་མན་དུ་ཚངས་རིས་གྱི་
ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་དགོས་ཏེ། དེར་
སྒོམས་འཇུག་ཐོབ་དགོས་པས་སོ། །མོས་པ་ཡོད་བྱེད་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་
ཡོད་བྱེད་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡོད་བྱེད་རྣམས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་

དེ། འདོད་ཉོན་དང་པོ་གསུམ་ཙམ་སྤངས་པའི་སྐབས་སུ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་།
 རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཡོད་ཅིང་། བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ཙམ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེན་
 དགའ་སྤྲད་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་སོ། །དེའི་གནས་སྐབས་སུ་དབྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་དང་
 ། སྒྱུར་མཐའ་ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེར་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་
 སྤངས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་པ་འང་དེར་དྲུག་པ་སྤངས་ན་ཆགས་
 བུལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
 རིགས་ཙན་གྱིས་སྤྲུག་བསུལ་ཆོས་བཟོད་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་
 བར་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །རིམ་གྱིས་པའི་༼༡༥༥༽ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་ཉེར་བསྟོགས་ཐ་མ་གཉིས་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་
 ཉོན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་ཆེ་ཐོབ་ལ། དེ་མ་སྤངས་གིང་བདུན་པ་
 སྤང་བའི་སྒྱུར་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མ་ཐོབ་པས་སོ། །དེས་ན་
 རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་བཞི་ཐོབ་ཅིང་
 ། དངོས་གཞི་སྒྱུར་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་
 ཏེ་དེ་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པས་སོ། །རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་མཐར་གནས་ཀྱི་
 སྒྲོམས་འདུག་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆགས་བུལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་རི་ལྟར་
 བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་ལ། སྒྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་དང་། ལམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཏེ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་མན་དུ་ཆངས་ངེས་ཀྱི་ཉེར་
བསྐྱོགས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གནས་སྐབས་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་རང་རྒྱལ་
ཡིན་ན། སྐྱེ་བ་བྱི་མར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མི་ལུས་ངེས་པར་ལེན་པས་བྱབ་
པའི་བྱིར་དང་། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ཡིན་ན་མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཁམས་དང་ས་གཞན་དུ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་དེ་རང་བྱུང་གིས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའང་ཡིན་
ནོ། །རང་རྒྱལ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཡན་དུ་དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་
དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཞིའི་རྟོགས་པ་རྫོན་དུ་སོང་མ་སོང་ཅི་རིགས་པ་ཅན་གྱི་
སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་རང་རྒྱལ་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྩི་བ་ལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
ལམ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ངེས་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བསེ་རུ་ལྟ་
ཏེ། རྒྱུ་ལྡན་ལྟེན་པོ། རྫོད་ནས་ཟད་མི་སྐྱེ་གཤམ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་བཞི་པའི་རབ་
མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་བགྲོད་པར་བཤད་པས་སོ། །ཆོགས་
སྐྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་གི་མི་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་བར་ལ་
དངོས་གཞི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་རྒྱུད་གྲོལ་གྱི་རང་རྒྱལ་
དག་བཅོམ་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་གི་སེམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཚོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སྟོམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་འང་
ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་ཏེ། དེར་རྩུ་འཕྲུལ་སོགས་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྩུ་འཕྲུལ་སོགས་རང་གི་བདག་སྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་འོ། །ཅུ་ཉགས་གྲུབ་
སྟེ། དེར་ཚོས་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིས་ཐོབ་དགོས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
དགུ་ཐོབ་དགོས་པ་གང་ཞིག། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་ཚོས་བཟོད། ཚོས་ཤེས།
རྗེས་བཟོད་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྦྲུབ་
པའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། བསམ་གཏན་
ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་མཐར་གནས་ཀྱི་
སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཐོབ་ཀྱང་། ༡༥༧༩། དེའི་རོ་སྦྱོང་བའི་ནམ་སྟོན་ཁམས་གོང་དུ་

མི་སྤྱི་བས་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
མཐར་གནས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་
རྣམས་དང་། ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་པར་སྤངས་པ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་
བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་ཉར་བསྟོགས་མི་སྤྱི་བ་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ན་བསམ་གཏུན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དེ་ལ་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་
ཆར་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་
ཉར་བསྟོགས་དེ་ཡིན་ནོ། །སྐྱབས་དེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གང་རུང་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་
ཆོས་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་རུས་པ་
སོགས་ཀྱི་རྩ་འཁྲུལ་དང་ལྡན་ན་དེའི་རྟེན་བསམ་གཏུན་གྱི་སེམས་ཐོབ་པས་
བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱི་བྲག་བྱང་འཕགས་ལ་ལྡན་ཚུལ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་དང་། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏུན་
བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དང་ལྡན་དགོས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཆོས་མཆོག་
ཐ་མའི་སྐྱབས་སུ་བསམ་གཏུན་བཞི་པའི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོར་

སངས་རྒྱུ་གྱི་ཚེས་སྐུ་ཐོབ་པ་དེ་འང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ་
ལམ་སྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་(༡༥)བཤེད་ནས་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སངས་རྒྱུ་
འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
ལས་གཅིག་ལྟར་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་མི་ལྟར་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་སྟོམས་
འཇུག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ་
འབའ་ཞིག་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཐོབ་ཐွང་རྒྱུ་རབ་དབྱེ་ལ། རྒྱུ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། རིགས་
ཀྱིས་དང་། ཐོས་པས་དང་། མན་ངག་གིས་དང་། ཚེས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
པ་དང་ལྟོ། །དང་པོ་ནི།

ཐུ་སྟོལ་མ་འདུག་གི་དགོ་ཅུ་ཐུ་ཆེན་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཐུ་སྟོམས་འཇུག་གི་རིགས་སང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའོ།

གསུམ་པ་ནི།

སྟོམས་འཇུག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་སྟོབས་
གྱིས་ཐོབ་པའོ། །

བཞེ་པ་ནི།

སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་མན་ངག་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའོ། །

ལྷ་པན།

བསྐྱལ་པ་འཛིག་པའི་ཆེ་འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་རྟེན་ལ་སྟོམས་འཇུག་རང་
དབང་མེད་པར་སྒྲིམ་ནས་ཁམས་གོང་དུ་འཕོ་བའོ། །

གཉིས་པ་འཐོབ་བྱའི་ངོ་བོ་ལ། ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་
ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི།

རང་གི་འཐོབ་བྱ་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་སྒྲུབ་པའི་སྒྱུར་བས་བསྐྱུས་
པའི་རིགས་གནས་གང་ཞིག་དངོས་གཞི་ལས་གཞན་པའི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དེ་
ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉེར་
བསྟོགས་གཞིར་བཞག་ལ་རང་གི་འཐོབ་བྱ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་
པའི་སྒྱུར་བས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བར་བཞི་
ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གཞིར་བྱས་ལ་རང་
གི་འཐོབ་བྱ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་པའི་སྒྱུར་བས་བསྐྱུས་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡིད་བྱེད་དང་། གནས་
དང་། ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་རབ་རིག་ཡིད་བྱེད་དང་། མོས་བྱུང་ཡིད་བྱེད་དང་།

། དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། དགའ་སྡུད་ཡིད་བྱེད་དང་། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་དང་།
། སྦྱོར་མཐའ་ཡིད་བྱེད་དང་དྲུག་ལས།

དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དྲུག་གི་ནང་ཚན་
ལས། འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བར་ཤེས་པའི་
ཤེས་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་ངེས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་རབ་རིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
གནས་གྱི་སྟོན་པ་དཔྱེན། ཚངས་རིས། ཚངས་འདུན་མདུན་ཚངས་ཆེན་གསུམ་
གྱི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་རབ་རིག་ཡིད་བྱེད་ཀྱང་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །དོ་བོའི་
སྟོན་པ་དཔྱེན། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་རིག་ཡིད་བྱེད་ལ། ཟག་མེད་དང་
དག་པ་བ་གཉིས་སོ། །ལམ་གྱི་སྟོན་པ་དཔྱེན། ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དང་
། སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་རྒྱ་རིག་པའི་ཡིད་
བྱེད་དེ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་ལྟ་བུ་དང་
བཞིའོ། །བྱེད་ལས་གྱི་སྟོན་པ་དཔྱེན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འདུ་བྱེད་གྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། ཐར་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེའི་ཉེར་
བསྟོགས་མཚན་ཉིད་རབ་རིག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ནི། དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དྲུག་༼༡༩༠བ༽གི་ནང་ཚན་ལས། རང་འཕྲོབ་བྱེད་

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཚན་ཉིད་རབ་རིག་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་
ཞིང་། རང་གི་འཕྲོབ་བྱ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་
ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་སྦྱིབ་པ་སྤངས་པའི་རིགས་གནས་དེ། དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན།
གནས་དང་། རོ་བོ་དང་། བྱེད་ལས་དང་། ལམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་སྡེ་མ་
དང་འབྲེལ། །

གསུམ་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་དབེན་ཡིད་བྱེད་
ནི། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ལས། རང་གི་འཕྲོབ་བྱ་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་སྦྱིབ་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོད་བཞིན་པའི་རིགས་
གནས་གང་ཞིག །དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་དབེན་ཡིད་བྱེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་
གྱི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དབྱེ་སྒྲོ་སྡེ་མ་དང་འབྲེལ། །

བཞི་པ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དགའ་སྟུང་ནི། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དྲུག་
པོ་གང་རུང་ལས་འདོད་ཉོན་ཆེན་པོ་སྤངས་པའི་དགའ་བདེ་ཅུང་ཟད་དང་ལྡན་
ཅིང་། རང་གི་འཕྲོབ་བྱ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་སྦྱིབ་པ་
འབྲིང་སྤྲོད་བཞིན་པའི་རིགས་གནས་གང་ཞིག །དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དགའ་
སྟུང་ཡིད་བྱེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དབྱེ་བ་སྡེ་མ་བཞིན།

ལྔ་པ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་ནི། དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་

དུག་གང་རུང་ལས། སྒྲོན་ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་ལ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་གནས་གང་ཞིག །ཤེས་བཞིན་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དབྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་རྒྱད་ལྷན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གོ །དབྱེ་བ་སྤར་བཞིན།

དུག་པ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོར་མཐའ་ཡིད་བྱེད་ནི། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་༼༡༩༽ན །གང་རུང་ལས་རང་གི་འཕྲོ་བ་བྱ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྒྱུ་བྱེད་སྒྲོར་བཞིན་པའི་རིགས་གནས་གང་ཞིག །དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོར་མཐའ་ཡིད་བྱེད་རྒྱད་ལྷན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གོ །དབྱེ་བ་སྤར་བཞིན། གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དོ་པོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རང་གི་འཕྲོ་བ་བྱ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ། འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ། རྒྱུང་སྒྲོར་གསུམ་ཡོད་པ་སྤངས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་དེ་དང་དེར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དངོས་གཞི་དངོས་ཀྱི་སྒྲོར་བར་གྱུར་པའི་དེ་དང་། བརྒྱད་པའི་སྒྲོར་བར་གྱུར་པའི་དེ་གཉིས་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་སྤམ་སྤའི་བརྒྱད་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ལ། དུག་པ་ནི་དངོས་ཀྱི་སྒྲོར་བའོ། །

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་དོགས་དབྱེད་ལ། དངོས་གཞི་

སྐྱབ་ཚུལ་ལ་དབྱད། མི་སྟོགས་མེད་ལ་དབྱད། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་མེད་ལ་
 དབྱད། གྲོགས་བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱད། ཚོར་བ་གང་ལྟན་ལ་དབྱད་པ་དང་ལྟ་
 ལས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་སྟོན་སོང་
 གིས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་
 གུར་གྱི་ཉོན་སྐྱབ་དགུ་པ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པ་སྟོན་སོང་
 ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པའི་གོགས་གུར་གྱི་སྟོམས་འདུག་གི་སྐྱབ་
 པ་དགུ་པ་སྟོང་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པ་དེ་སྟོན་སོང་
 ཡིན་དགོས་(༡༩)བ། པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པའི་
 གོགས་གུར་གྱི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་སྟོང་བར་བྱས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སྟོན་སོང་
 ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གུར་གྱི་ཉོན་
 སྐྱབ་ཆེན་པོ་སྟོར་གསུམ་རང་གི་རྟོགས་ཀྱི་སྟོང་བྱེད་བྱས་ནས་སྟོང་བའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ལ་རབ་དབེན་དང་། འབྲིང་སྟོར་གསུམ་དེར་བྱས་ནས་སྟོང་བའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ལ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་དགའ་སྟེད་དང་། རྒྱུ་དུ་སྟོར་གསུམ་དེར་བྱས་
 བས་སྟོང་བའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སྟོར་མཐའ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
 བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་རྟགས་མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་ཡིན་ན། དེ་ཐོབ་པའི་གོགས་གུར་གྱི་ཉོན་སྐྱབ་སྟོངས་པས་བྱབ་ཅིང་

། དེ་འབྲེལ་སྤྱི་བ་པ་དེ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་བ་མ་བྱས་པར་ནི་དེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པའི་གོགས་གྲུབ་གྱི་
སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་དགུ་པ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་
སྟོན་སོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པའི་གོགས་གྲུབ་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་དགུ་པོ་སྤངས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་སྐབས་དང་། ལམ་ཞུགས་གྱི་སྐབས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་མཐར་གནས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་
བརྒྱད་སྐབ་པའི་ཆེ། དེ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་གོགས་གྲུབ་གྱི་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་
དགུ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དེར་གྲུབ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་དགུ་སྤངས་ནས་བསྐབ་དགོས་ཏེ།
ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན། དེའི་ཉེར་
བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྲུབ་གྱི་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་།
སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་དགུ་པ་གཉིས་སྤངས་བར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཞུགས་ལ། ཉན་(༡༩༥༣)ཐོས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཅིག་ཅར་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ནི།
ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་སྒྲོབ་པའི་རང་ལམ་ན་རང་གི་སྤང་བྱ་འདོད་ཉོན་དགུ་
སྤྱོད་བའི་ཆངས་རིས་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་ཡོད་གྱི། དེའི་དངོས་གཞི་

ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དགུ་སྟོང་གི་ཉེར་
བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞི་སྒྲིབ་པ་མེད་དེ།
ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་ཚངས་རིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྐབས་སུ་
ཤེས་རབ་རྒྱུད་གྲོལ་ཡིན་པས་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་སྒྲིབ་པ་དང་འདྲ་ལ། དག་
བཅོམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གདོད་བསྒྲུབས་ནས་ཐོབ་པ་
ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པའི་དངོས་
གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལམ་མ་ཞུགས་ལ་རིམ་བུ་བ་དེ་ལྟོ། །གཉིས་པ་
ལ། དང་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
སའི་ཉན་མོངས་དགུ་སྟོང་རྗེས་སུ། གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་
ལ་བརྟེན་ནས། གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་
གི་སྒྲིབ་པ་དགུ་པ་སྟངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་
རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞིག་དང་། དང་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉན་
མོངས་དགུ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་
གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དགུ་པོ་སྒྲགས་ཏེ་སྟངས་བར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་རྗེས་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་

བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་
༼༡༥༥༽མི་འོང་ཞིག་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དགུ་ཚན་ནས་
སྤིད་ཉོན་དགུ་པའི་བར་རིམ་ཅན་དུ་སྤངས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་
གཞི་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཡང་དགྲ་བཙུམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞིག་
དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ནི་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དང་། དེ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་ལམ་དུ་བསམ་གཏན་གསུབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་
མ་ཞུགས་དང་མཐུན། གཉིས་པ་ལ། ཅིག་ཅར་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པའི་རྟོགས་
པ་སྟོན་སོང་གི་བྱེད་པར་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་སྐབ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།
ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཙུམ་ཤེས་རབ་རྒྱུད་གྲོལ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་ཐེག་
ཆེན་ལམ་པ་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་
སྟོམས་འདུག་གི་སྐབ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་སྐབ་པ་
ཡིན་གྱི། འདོད་ཉོན་དགུ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་
སྐབ་པ་མེད་དེ། དེའི་སྡུ་ནས་འདོད་ཉོན་དགུ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ནི། གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཙུམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་
ཐེག་ཆེན་ལམ་པ། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྐབ་པ་མེད་
དེ། དེའི་སྡུ་རོལ་དུ་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་

ཐེག་ཆེན་ལམ་པས་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱི།
 ཚངས་རིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་པ་ནི་མེད་དེ། དེའི་སྒྲོ་རོལ་དུ་ཐོབ་ཐིན་པས་
 སོ། །སྤྱིར་འོང་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཙམ་གྱི་ཚྭ་གས་པ་སྒྲོན་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་ལམ་
 པས་ནི། སྤར་མ་སྤངས་པའི་རང་ས་ལས་འབྲལ་བྱེད་དང་། གོང་ས་འཐོབ་བྱེད་
 ལ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲུབ་པ་
 ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་མི་༡༩༩༣ལོ་ལྟོགས་མེད་ལ་དབྱད་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། ཉེར་
 བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། མཛོད་རང་འབྲལ་ལས། ཉེར་
 བསྟོགས་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་དག་པའང་ཡིན་ལ་
 ཟག་མེད་ཀྱང་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་པས། ལམ་མ་ཞུགས་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་
 དེ་དག་པ་བར་འཛོག་ལ། ཅིག་ཅར་དག་བཙོམ་པའི་རིགས་ཅན་ལ་ནི། ཉེར་
 བསྟོགས་དེ་ཁམས་གསུམ་ས་དགའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོང་བའི་
 སེམས་རྟེན་བྱེད་པས་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་དུ་འང་འཛོག་གོ། །

གསུམ་པ་ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་མེད་དབྱད་པ་ནི། དང་པོའི་
 ཉེར་བསྟོགས་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་དེ། དང་པོའི་གནས་གསུམ་པོ་གང་གི་
 ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དེར་མེད་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དང་དེའི་དངོས་གཞི་མ་

ཐོབ་པར་དེ་དང་དེའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་སོ། །

བཞི་པ་གྲོགས་བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱད་པ་ལ། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་
གྲོགས་ནི། བྱས་སྦྱོར་རྒྱུ་ལྡན། ཉག་སྦྱོར་རྒྱུ་ལྡན། མི་སྒྲོག་རྒྱུ་ལྡན། བྱས་
ཉག་གཉིས་ལྡན། བྱས་སྦྱོར་མི་སྒྲོག་པ་གཉིས་ལྡན། ཉག་སྦྱོར་མི་སྒྲོག་པ་
གཉིས་ལྡན། གསུམ་ག་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ལྡན་ཚུལ་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་ཡོད་དོ། །

ལྷ་པ་ཆོར་བ་ལ་དབྱད་པ་ནི། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་ལ། ཆོར་བ་
བདེ་བ། ཡིད་བདེ། བཏང་སྟོམས་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན། མཛོད་
ལས། དག་པ་བདེ་མིན་སྟུག་བསྐྱེད་མིན། །ཅེས་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེས། དེ་ནི་བྱེ་སྦྱོར་ལུགས་ཡིན་གྱི། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་སིམ་པར་
ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡོད་པས་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་ཡོད་དོ། །༡༩༥༥བ།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི།

བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གཞིར་བྱས་ལ། རང་གི་འཕྲོབ་བྱ་བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་
ཁོངས་སུ་སྦྱད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དབྱེ་བ་ལ། གནས་གྱི་སྟོན་ནས་འོད་ཀྱང་།
ཆད་མེད་འོད། འོད་གསལ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་གསུམ་ལས། དེ་རེ་རེ་ལའང་
རང་སའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བྱེད་དང་། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་དགྲ་
སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་ཆན་གཉིས་རེ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ན་

ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ཡན་གྱི་ཉེར་
བསྟོགས་ཡིན་ན་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཚངས་
མདུན་དང་། ཚངས་ཆེན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལའང་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི།

བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གཞིར་བྱས་ལ། རང་གི་འཕྲོ་བ་བྱ་གསུམ་
པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཉེར་སྦྱར་གྱི་སྦྱར་བ་གང་ཞིག །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གོ །དབྱེ་ན། དགེ་ཆུང་། ཚད་མེད་
དགེ་ །དགེ་རྒྱས་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཏེ་རེ་རེ་ཞིང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་དང་། གོང་
སའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དགུ་ཚན་གཉིས་སྤངས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིད་
བྱེད་བྱུག་ཚན་གཉིས་རེ་ཡོད་དོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་དོ་བོ་ནི།

སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་དབགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན།
སྒྲིན་མེད། བསོད་ནམས་སྒྲེས། འབྲས་བུ་ཆེ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། ཤིན་ཏུ་
མཐོང་། བྱ་ལོ་མ་སྤང་། འོག་མིན་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་ལ་སོ་སོར་
ཡིད་བྱེད་བྱུག་ཚན་གཉིས་སོགས་སྤྲར་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་།

ནམ་ཉི་ལྷུ་ལྟོ་མཁའ། རྣམ་ཤེས། ཅི་ཡང་མེད་རྣམས་ཀྱང་སྤྲ་མས་ཤེས་
ནུས་སོ། སྲིད་ཅིའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གཞིར་བྱས་
ལ་རང་གི་འཕྲོལ་བྱ་སྲིད་ཅིའི་དངོས་གཞིའི་ཉེར་སྦྱར་གྱི་སྦྱར་བས་བསྟུས་ཤིང་
། དངོས་གཞི་ལས་གཞན་པའི་སྲིད་ཅིའི་སྟོམས་འཇུག་གོ །དབྱེ་ན། འོག་ས་
དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་དགུ་ཙམ་སྦྱོར་བ་ལ་
བསྟོས་པའི་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་དབེན། དགའ་སྤྱད། སྦྱར་མཐའ་རྣམས་
ཡོད་ཅིང་། ཉེར་བསྟོགས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཡོད་མེད་དབྱེད་དགོས་སོ། །ཆོར་བའི་
བྱང་པར་ནི་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་སྲིད་ཅིའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་བར་ཐམས་
ཅད་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་མཐར་གནས་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་དོ་བོ་ནི།

རང་འཕྲོལ་བྱེད་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱར་མཐའི་
འབྲས་བུ་ཡོད་བྱེད་དུ་སྦྱར་པའི་སྟོམས་འཇུག་གོ །

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ནི།

དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གཞིར་བྱས་ལ་གཙོ་བོར་ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་
འོག་ས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རིགས་གནས་སྦྱར་མཐའི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག །ཉེར་
བསྟོགས་ལས་གཞན་གཟུགས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གོ །

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ནས་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་བར་བཞི་

ལས། དང་པོ་ནི།

མདོར། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
འདོད་པས་དབེན། སྤྲིག་ཏོ་མི་དག་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན། རྟོག་པ་དང་
བཅས། དཔྱོད་པ་དང་བཅས། དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་དགའ་བ་
ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་པས། དང་
པོའི་དངོས་གཞི་གཞིར་བྱས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་གཉེན་(༡༩༧བ)པོའི་ཡན་ལག་
གིས་རང་འཐོབ་བྱའི་གོགས་གྱུར་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་སྦྱོམས་འཇུག་གི་སྦྱིབ་པ་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྱས་ཤིང་། དགའ་བདེ་ཡན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྩ་ལྗན་པའི་རིགས་
གནས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་དངོས་གཞིའི་སྦྱོམས་འཇུག་གོ །

དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་བྱང་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་བྱང་གང་རུང་ཡང་ཡིན། རྟོག་
དཔྱོད་གཉིས་ཀ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྩ་ལྗན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱང་ཡིན་པ་དེ་
ཙམ་པོ་བའི་དངོས་གཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་གང་རུང་ཡང་ཡིན། རྟོག་པ་དང་
མི་ལྗན་ཅིང་དཔྱོད་པ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྩ་ལྗན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱང་ཡིན་
པ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་དངོས་གཞིའོ། །

ཡང་དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ། ཟག་
མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་

འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བར་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེའོ། །དེའི་མིང་གི་བྱད་པར་ནི། དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དང་པོའི་དངོས་གཞི་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་འང་དོ་པོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། བྱད་པར་ཆ་མཐུན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟིར་ནས་ཉམས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་རིགས་འདྲར་གྱུར་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་རྗེས་སུ་དག་པ་བའི་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་དངོས་གཞི་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །བཞི་པ་ནི། རང་གི་རྗེས་སུ་༼༡༥༥༽དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ནི། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་འདས་ལམ་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་གིས་དབྱེ་ན། ཅམ་བྱད་གཉིས། ཐེག་པས་དབྱེ་ན། འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་དེ་གསུམ་སོ། །

གསུམ་པ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི། དང་པོའི་དངོས་གཞི་

དག་པ་བ། ཟག་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཅུ་ཉོན་ཤས་ཆེ་བའི་དང་། ཉེ་
ཉོན་ཤས་ཆེ་བའི་དེ་གཉིས་སོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡན་ལག་
ལྔ་ལྔར་དུ་བཤད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པའམ། སེམས་རྩིང་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་
པའམ། གཞན་འགྱུར་བཞིའི་རྣམ་ཐུང་བའི་རྟོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དང་པོའི་
ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག་དེའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་ཞིབ་མོའི་རྣམ་པས་
འཇུག་པའི་དཔྱད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྔ་མ་ལྟར་གང་ཞིག་སེམས་པར་ཉམས་སུ་
སྦྱང་བའི་ཡིད་བདེའོ། །བཞི་པ་ནི། ལྔ་མ་ལྟར་གང་ཞིག་ཚོར་བ་བདེ་བའི་བྱད་
པར་གྱི་ཚོས་ལུས་ལ་པན་འདོགས་པས་ན་བདེ་བ་དང་། སེམས་ལ་པན་
འདོགས་ཀྱི་ཚོས་དགའ་བར་འདོད་དོ། །ལྔ་པ་ནི། གང་ཞིག་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་
གཅིག་པའོ། །ལྔ་པོ་དེ་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡན་ལག་
དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་ངོར་གྱུར་གྱི་
ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་རྟོག་དཔྱད་སྟགས་ལྔ་པོ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་དང་ཡན་
ལག་༼༡༫༥༽བོ་གི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ངོ་བོ་གང་
ཞིག །ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིན་པོ་དང་

། དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་དང་
། དེ་ལྟས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་ཟིན་རྒྱན་
ལྷན་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་
དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྷན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དང་པོའི་ཟག་བཅས་
ཅོམ་པོ་བ་ལ་ལྔ་ཀ་ལྷན་ཅིང་། བྱད་པར་ཅན་ལ་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་བཞི་
པོ་ལྷན་ལ། ཟག་མེད་ལ་རྟོག་དཔྱོད་མ་གཏོགས་གཞན་གསུམ་པོ་ལྷན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ནི།

མདོར། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཉི་བར་ཞི་ནས་ནང་ཡོངས་
སྤྲངས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་མེད་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ལ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཕྲུག་གཞིར་བྱས་ལ་ནང་རབ་དྲངས་སོགས་
ཡན་ལག་བཞི་ལྷན་ཅིང་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷན་པ་དེ་གཉིས་
པའི་སྟོམས་འཕྲུག་གོ། །དེ་ལ་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འོད་ཚུང་བ་སོགས་
གསུམ་མོ། །ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དག་པ་བ། ཟག་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་
དང་གསུམ་སྟེ། དང་པོའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་གཤམ་པར་བྱའོ། །བསམ་

གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་བཞི་ནི། རང་རབ་བྱངས་གཉིན་པོའི་
 ཡན་ལག་དང་། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་༼༡༥༥༽གནས་གྱི་ཡན་ལག་དང་བཞི་ལས། དང་པོའི་ངོ་བོ་ནི། བྱ་
 ཤེས་བཞིན་བྱང་སྒྲོམས་གསུམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་རྟོག་དཔྱད་ལས་
 འདས་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་རྒྱད་རང་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་བྱངས་པའི་ཆ་ནས་བསམ་
 གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོར་བ་ཡིད་བདེའི་
 ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགའ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོར་བ་སེམས་བདེའི་ངོ་བོར་གྱུར་
 པའི་བདེ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། དག་སེམས་ཅུ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ནི།

མདོ་ལས། དེ་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱན་པ་དང་ལྡན་ཅིང་
 ཤེས་བཞིན་བྱ་བྱང་སྒྲོམས་ལ་གནས་ཏེ་བདེ་བ་ལུས་གྱིས་ཐྱིད་ལ། འཕགས་པ་
 རྣམས་གྱིས་དེ་ལ་བྱན་པ་དང་ལྡན་པས་བདེ་བ་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་བྱང་
 སྒྲོམས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། དགའ་བ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་
 ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་གཞིར་བྱས་ལ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་བྱན་ཤེས་བཞིན་བྱང་སྒྲོམས་གསུམ་
 གྱིས་གཉིས་པའི་སེམས་བསྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ལས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཚོར་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་

ལྷན་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་གོ། ཉེ་ལ་གནས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། དགེ་ཆུང་སོགས་གསུམ་
མོ། རྡོ་བོས་དབྱེ་ན། དག་པ་བ་སོགས་གསུམ་མོ། གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་
ཡན་ལག་ལྔ་ནི། རྩན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྒྲོམས་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་
ལག ཁད་པ་ལྔ་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག ཉིང་རེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། ཉེ་
དག་གི་དོ་བོ་རིམ་བཞིན་འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྟེན་
པར་འཛིན་པའི་རྩན་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལ་སྒྲིན་ཀྱི་བྱུང་མ་བྱུང་
དཔྱོད་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། ཁད་སྤྲུག་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་སོགས་འདུ་བྱེད་དང་
བྲལ་བའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་། ཚོར་བ་སེམས་བདེའི་དོ་བོར་
གྱུར་པ་དང་། དགེ་སེམས་ཅུ་གཅིག་པའི་དོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །

བཞི་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ནི།

མདོ་ལས། དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་སྤངས་ཤིང་། ཡིད་བདེ་
བ་དང་མི་བདེ་བ་སྤྲུགས་ཀྱང་རྒྱུ་བ་པས་བདེ་བ་ཡང་མེད། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མེད།
བཏང་སྒྲོམས་དང་རྩན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཉེ་བར་
བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་དོ་བོ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་གཞིར་བྱས་ལ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྩན་པ་དང་
བཏང་སྒྲོམས་ཡོངས་དག་གིས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་དགྲུ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་ལྔ་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷན་པའི་

བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་གནས་གིས་དབྱེ་ན། སྤྱིན་མེད་ནས་འོག་མིན་
གི་བར་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །རྩོམ་དབྱེ་ན། དག་པ་བ་སོགས་གསུམ་མོ། །བཞི་
པའི་ཡན་ལག་ལ་བཞི་སྟེ། དྲན་པ། བཏང་སྟོམས་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ །ཚོར་
བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་གི་ཡན་ལག་ །ཉིང་རེ་འཛིན་གནས་གི་ཡན་ལག་
སྟེ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གི་སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་གོལ་བའི་དྲན་པ། གཉིས་པ་
ནི། དེ་ལས་གོལ་བའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས། གསུམ་པ་ནི། སིམ་གདུང་བར་
མ་སྤྱོད་བའི་ཚོར་བ། བཞི་པ་ནི། དག་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ནོ། །བསམ་གཏན་གི་སྦྱོན་བརྒྱད་ནི། བདེ་སྤྱད། ཡིད་བདེ་མི་བདེ། དབྱགས་
དབྱུང་རྩལ། རྟོག་དབྱེད་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ནི།

དེའི་དངོས་གཞི་གཞིར་བྱས་ལ་གཙོ་བོ་༡༩༥༡ནོ་བོར་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
འོག་ས་ལས་འདས་པའི་རིགས་གནས་གོང་སའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
གོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་མཁའི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི། འདུ་ཤེས་
མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གི་སྦྱོ་མཆེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དང་བཞི་
ལས། དང་པོའི་ངོ་བོ་ནི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གཞིར་
བྱས་ལ། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་
དུ་བསྒྲུམས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་

འཇུག་གོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་གཞི་དག་པ་པ་ལ་སོགས་གསུམ་སྡུམ་ལྟར་
རོ། །

སྟོམས་འཇུག་དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ནི། དེ་ཐོབ་པའི་གོགས་གྱུར་གྱི་ཉོན་
སྐྱིབ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྟོམས་སྤང་འཇུག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་ཚན་
རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བཞི་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་
གཞིར་བྱས་ལ། ཁ་དོག་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཐོགས་བཅས་དང་
། དབྱིབས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཟང་རན་སྣ་ཚོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ། བཞི་པའི་འདུ་
ཤེས་རགས་པ་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ནི་རྣམ་
མཁའི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་
ནི། སྦྱོར་བའི་དུས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཤེས་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྟོམས་དུ་
བསྒྲོམས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འཇུག་གོ། །དབྱེ་བ་སྟར་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ནི། སྦྱོར་བའི་
དུས་གཟུང་བྱ་རགས་པ་རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟོམས་དུ་བསྒྲོམས་པས་དངོས་
གཞིའི་དུས་དེ་མངོན་དུ་༼༡༩༧༧༽བྱུར་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་

གོ། །དབྱེ་བ་སྤར་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྤིད་ཅིའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ནི། སྦྱོར་བའི་དུས་
གཟུང་བྱ་རགས་པ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། སྤར་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་སྟམ་དུ་
བསྟོམས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་
འཇུག་གོ། །དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་མ་པས་སྤར་མ་ལྟར་གསུམ་དུ་བཞེད་ཀྱང་། བྱེ་སྦྱས་
སྤིད་ཅིར་ཟག་མེད་མི་འདོད་དོ། །མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དགའའི་གོ་རིམ་
ནི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །

**གསུམ་པ་ཐོབ་འབྲས་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། འབྲས་
བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི།**

འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དོན་
གཅིག །རྒྱ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དོན་
གཅིག །གཟུགས་མེད་ཀྱང་དེས་མཚོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསམ་གཏན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་ཞིང་དག་པ་དང་། སྦྱོན་ལྟ་མཛོན་གཤམ་དུག་སོགས་ཡོན་ཏན་
ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་

ཐོབ་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོགས་ཐོབ་
པའོ། །གཟུགས་མེད་ལའང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཆད་མེད་པ་བཞིའི་སྒྲིདོན་ལ་དགུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དམིགས་པའི་
ཡུལ་ནི། ཀུན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་དག་བདེ་འདོད་དང་། སྤྲུག་
བསྐྱལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་དང་བདེ་བ་དང་། རྣམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟེ་
བ་ཅན། སྤྲད་དང་བྲལ་༼༡༩༥༽བའི་དགོངས་པ་ཅན། མི་འབྲལ་བ་ཡི་
དགོངས་པ་ཅན། ཡན་བདེ་དགོངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆོལ། ཞེས་གསུངས་པས།
བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་སྤྲད་འདོད་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་
གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད། བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་
ཐམས་ཅད་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་
པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ཆད་མེད་པ་བཞིར་
བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ངོ་པོ་ནི།

གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་འཆོད་དང་། མི་དགའ་བ་དང་།
ཆགས་སྤང་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་ནི།

མཛོད་ལས། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པས་ཚད་མེད་བཞི་དེ་རྒྱུན་བཞི་ལས་སྟེ་སྟེ། །རྒྱུ་རྒྱུན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་ཚད་མེད་བཞི་སྟོན་བྱེད་གྱི་ལུང་དང་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་ནོ། །དམིགས་རྒྱུན་ནི། ཚད་མེད་བཞི་པོའི་གོ་རིམ་བཞིན་
འདི་ལྟ་སྟེ། བདེ་བ་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཉམ་ཐག་
པའི་དང་། བདེ་བ་དང་ལྟན་པའི་དང་། ཆགས་སྣང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ནོ། །དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། ཚད་མེད་བཞི་བསྐྱོམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་བསྐྱོམས་པའི་
ཉིས་དམིགས་ལ་བརྟགས་ནས་གོམས་པ་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྟེ་བའོ། །གཞན་
རྣམས་ནི་གོ་སྟོན་པོ། །

བཞི་པ་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། །གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་
བུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་
དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རི་རྒྱུད་དུ། ཚངས་པའི་གནས་པས་༼༡༥༥༽གནས་པ་ཡི། །སྒོ་ལྟན་རྟག་
ཏུ་འདོད་པར་སྟེ། །དེར་ནི་ཆོགས་རྣམས་རྫོགས་བྱེད་ཅིང་། །སེམས་ཅན་དག་
ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་བྱེད། །ཀྱན་ཏུ་ཚངས་དང་མི་འབྲལ་ལ། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་བྲལ། །བག་མེད་གྱུར་གྱང་དེ་ཡི་རྒྱུན། །མི་བཟད་པས་གྱང་མི་འགྱུར་
པོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཇི་སྐད་དུ། སྙིང་རྗེ་དང་ནི་བཟོད་དང་སེམས་པ་དང་། །སྒོན་ལམ་སྐྱེ་བ་
སེམས་ཅན་ཡོངས་སྒྲིན་བྱེད། །དང་པོ་རྩ་བ་ཐ་མ་འབྲས་མཆོག་ལྟན། །འདི་ནི་
སྙིང་རྗེའི་ལྷན་གྱིང་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི།

ཇི་སྐད་དུ། འཆོ་སྤངས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ས་བོན་དང་། །བདེ་བ་བསྐྱེད་
དང་གདུང་བྱེད་འདོད་པའི་རྒྱ། །དོ་བོ་ཉིད་སྒྲིན་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །ཀླུ་
སྤྲུལ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐག་མི་རིང་། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་བྱེད་ལས་ལ་བཞི་སྟེ། མ་ཆགས་པའི་དང་། རང་བདེ་མི་འདོད་པའི་དང་།
གཞན་བདེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དང་། འཁོར་བ་ལ་མི་སྦྱོ་བའི་བྱེད་ལས་
སོ། །དང་པོ་ནི།

སྙིང་རྗེས་ཟིན་པའི་བརྩེ་ལྟན་རྣམས། །ཞི་ལའང་ཡིད་ནི་མི་གནས་
ན། །འདི་ག་རྟེན་བདེ་དང་རང་སྤྱོད་ལ། །ཆགས་པར་འགྱུར་བ་སྦྱོས་ཅི་
དགོས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྙིང་རྗེས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་གང་
གིས་བདེ་བར་འགྱུར། །དེ་སྤྱིར་བརྩེ་དང་ལྟན་པས་གཞན་བདེ་བ། །བསྐྱེད་ནས་

དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་ ཟུམ་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བགྱེན་ལ་བརྟེ་དང་མ་རུངས་པ་ལ་བརྟེ། །ཀྱུན་ལ་བྱུགས་ལ་བརྟེ་བག་མེད་
རྣམས་ལ་བརྟེ། །ཡུལ་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ལ་སྒྲིང་བརྟེ་དང་། །ལོག་པར་
མངོན་པར་ཞེན་ལ་སྒྲིང་རྗེའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རབ་འབར་དགྲ་ཡི་དབང་དུ་སོང་། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་ལོན་ཐུན་པས་
བསྐྱེབས། །བཤོད་དཀའི་ལམ་ལ་ཀྱུན་ཏུ་ཞུགས། །འཆིང་བ་ཆེ་དང་ཡང་དག་
ལྟ། །ཟས་ཆེན་དུག་དང་འབྲས་ལ་ཞེན། །ལམ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲོར་གྱུར་བ། །ལམ་
གོལ་རབ་ཞུགས་སྟོབས་ཆུང་བའི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲིང་རྗེའོ། །ཞེས་
པས་ཡུལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཚད་མེད་པ་བཞི་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་
དབྱེའོ། །

བརྒྱད་པ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞོད་སེམས་དང་། །རྣམ་འཛོམས་དགའ་གཞོད་
སེམས་དང་། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྟན་བ། །ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་
མང་ལ་རེག་ ཟུམ་སོ། །

དགུ་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཕན་ཡོན་༼༡༥༥བ༽ནི།

ཉིས་པ་འདི་ཀྱེན་བྱམས་སོགས་ལ། །ལེགས་པར་གནས་ལ་མི་འབྱུང་
སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི། ཉོན་དུ་འཁོར་བའང་ཡོངས་མི་གཏོང་
། །ཞེས་གསུངས་སོ། ཉེ་ལྟར་བྱངས་པའི་རྒྱུན་གྱི་ལུང་དངོས་བསྟན་རྣམས་གོ་
སྟེ་བས་འདིར་འབྱུང་མ་བཞུགས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསམ་པས་གོ་བགོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་
བ་དེའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཇུག་
པའི་རྒྱུ་བ་པ་འདི་བསྟན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ལམ་དང་བྱམས་ལ་
སོགས་པ་དང་། །

དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །
ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཛོན་གེས་བྱས། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །

འཇུག་པའི་རྒྱུ་བ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛེག་པ་ཡིན་པར་གེས་པར་བྱ། །
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཇུག་རྒྱུ་བ་དང་། སྦྱིན་སོགས་ཕྱིན་བྱས་གི་
འཇུག་རྒྱུ་བ་དང་། མཐོང་སྒོམ་མི་སྦྱོབ་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་རྒྱུ་བ་
དང་། བྱམས་སོགས་ཆོད་མེད་པ་བཞིའི་འཇུག་རྒྱུ་བ་དང་། དངོས་པོ་འམ་དངོས་

མེད་དུ་དམིགས་པ་མེད་པར་ལྷན་པའི་འཇུག་སྐྱབ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་
 པར་དག་པའི་འཇུག་སྐྱབ་དང་། ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་སྐྱབ་
 དང་། མངོན་ཤེས་དུག་གི་འཇུག་སྐྱབ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་
 འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་སྟེ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཛེགས་
 པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ནི་འདིར་བཀོད་པར་
 མཛད་པ་སྟེ། །འཇུག་སྐྱབ་དགུ་ལས་དང་པོ་བརྒྱད་ནི། རྒྱུ་ཐེག་ཆེན་དང་ཐ་
 མ་གཅིག་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་དུ་བཤད་ལ། དང་པོ་གསུམ་རང་དོན་དང་།
 བར་པ་གསུམ་གཞན་དོན་དང་། ཐ་མ་གསུམ་གཉིས་དོན་དུ་འང་བཤད་
 དོ། །དགུ་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་འཐད་ཚུལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་
 པ་ནི། དང་པོར་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད། དེ་
 ནས་༼༡༥༠ནི༽ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། དེ་ཡང་གཞན་གྱི་ཕྱིར་བྱམས་སོགས་
 བསྒྲུལ། དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་གྱི་འཆིང་བ་དམིགས་པ་གཙོད་པར་བྱེད། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་གྱི་སྦྱོད་པ་
 རྣམ་པར་དག་པ་དེའང་རང་གི་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། དེ་
 ལ་འང་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་
 བྱས་ནས་འཆིང་བྱ་བ་ལ་སྟོབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་།
 རྟོགས་པའི་རིམ་པ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་གཏོན་པའི་ཕྱིར་

དགུ་པོ་ཉིད་དུ་གངས་ངེས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

ཚེར་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བསམ་གཏན་དང་། འདུ་གཤམ་གྱིས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དང་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་བའི་ལམ་ནས་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་
པ་མ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་། ས་དང་པོར་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དང་། འབད་རྩོལ་གྱི་མཚན་མ་ཞི་བས་མི་སྒྲོབ་པའི་
ས་བརྒྱད་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་དགུ་པ་དང་བརྒྱ་པར་བཞག་
པའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་བཟང་པོའི་ཞབས་གྱིས་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཞེས་སྒྲིབ་བ་ནི་མི་
འཐད་ཅེས། སྒྲོབ་དཔོན་ཨ་བུས། མི་སྒྲོབ་པ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་
བགྲོད་པར་བྱ་བས་ལམ་མོ། །སངས་ཀྱི་བཟང་པོས་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་
ཞེས་ནམ་པར་གཞག་པ་ནི་ངན་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
གནས་སྐབས་སུ་མི་སྒྲོབ་པ་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ནས་དྲན་པ་
ཉིར་གཞག་ནས་མ་འདྲིས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་སྒྲིམ་པ་ནི་ལམ་ལ་འཇུག་
པའི་སྒྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཚད་མེད་པ་བཞི་༼༡༡༠བ༽དང་། བར་
སྒྲིབ་པ་ཉིད་སོགས་མི་དམིགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་
འཁོར་གསུམ་གྱི་རྫོག་པ་དག་པ་དང་། ཆད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། མདོན་

པར་ཤེས་པ་བྱུག་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཚུལ་མཐའ་དག་གོམས་པས་གཞོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་རྣམ་པ་དགུའོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་གཞོན་ཞེས་པ་དང་། གཞུང་རྩ་བར་འཛིག་ཅེས་པ་དང་། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པར། དེ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞོན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀླུ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བགོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དེ་ལ་ཐེག་པའི་མིང་དང་། དེ་དག་ལ་འཇུག་སྟེ་འགོ་བའི་ཞོན་པ་དང་འཛིག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཆོགས་བརྩུབ་དུན་གྱི་སྐྱབ་པ་ལ། སྤྲ་མའི་འབྲེལ་དང་། བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ། གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

གོ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་པོ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱའི་དྲིས་ལན་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། འཇུག་སྐྱབ་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། ལམ་ལ་ཞུགས་མ་ཐག་པ་ནས་འཇུག་པའི་སྟོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགོ་བར་དགོངས་ཏེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆོགས་སྐྱབ་གསུང་བར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་འདིར་ཚོགས་བརྒྱ་བདུན་སོ་སའི་མདོ་ནི།

ཟིམ་པ་བཞེན་དུ་མདོ་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
བགོས་པ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་༼༡༧༽ནི་བགོས། ཞེས་བརྗོད་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་
པ། ཞེས་བགྱི་བ་ལགས། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
འདི་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་གོ་ཆ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེན་
པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གོ་ཆ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་ཆ་བགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱའི་གོ་ཆ་བགོས། དེར་སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་སྣང་བས་རྒྱས་པར་བཀའ་སྟེ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ལ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ནི་སྐྱེན་པའི་ཕ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་ཤིང་སྟོང་གསུམ་གྱི། ཞེས་སོགས་ལྷག་མ་ལུ་པའི་ལའང་།
རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཤིང་། ཤར་བྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་

ཀྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་སོང་ཞིང་ངེ་ལྟར་བདག་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དག་ན་སེམས་ཅན་ངེ་སྟེད་ཅིག་
འཁོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་
སྦྱོར་ཞིང་འཇོག་གོ། །འགོད་དོ། །

དགུ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིད་དུ་གོ་ཆ་མ་མཆིས་པའི་གོ་ཆ་བགོ་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

བཅུ་པ་ནི། གཟུགས་ནི་མ་བཅིངས་མ་གོལ་བའོ། །ཆོར་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནམས་སོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་། ༡༧༡བ། རྒྱུ་ཐམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ངེ་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
པར་རིག་པར་བགྱི་བ་ལགས། ཐེག་པ་དེས་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
ལགས། ཐེག་པ་དེས་གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་དྲིས་
པའི་ལན་དུ། ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

བརྒྱུ་གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ལྟ་སྟེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་བྱ་བ་
ནས། གཞན་གྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

བརྒྱུ་གསུམ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ལྟ་སྟེ། དཔའ་བར་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །

བརྒྱུ་བཞི་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་།
ཞེས་སོགས་སོ། །

བཙུ་ལྔ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ལྟ་སྟེ། གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

བརྒྱུ་དྲུག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་
ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྟོད་ཅིང་ས་ནས་ས་འཕར་ཏེ། ཞེས་སོ། །

བརྒྱུ་བདུན་པའི་མདོ་ནི། འོག་ཏུ་གཉན་པོ་ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་
དོ། །

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ། ཚོགས་སྐྱབ་བརྒྱུ་བདུན་

སྦྱིར་བསྟན་ལ། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་འདུག་པར་བྱས་པ་ལས་ཆོགས་སྦྱི་བས་
གསུམ་པ་༼༡༥༽ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་གསུང་བར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཅ། འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

བརྩེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དུག །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། །
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། །
ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །ལམ་དང་གཟུངས་དང་ས་བཅུ་དང་། །
གཉིན་པོ་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་ཡི། །རིམ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གོ་བགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བའི་
རྩ་འབྲུལ་གྱིས་སྟོགས་བཅུའི་ངན་འགོ་ནི་བའི་བྱིར་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་བརྩེ་བ་
ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་ཙམ་ལས་ཡོད་པ་མིན་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་
དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་འོང་བ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་ཏེ། དེ་བཞིན་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་
དག་ལ་འང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་གནས་ནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་སོགས་དུག་ལ་འགོད་པའི་ནི་
གནས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་
དེའོ། །དེར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ནི་དགུ་སྟེ། དམིགས་པ་ལ་སེམས་དང་པོར་

འཛིག་པ་དང་། ཡུན་བསྐྱེད་སྟེ་རྒྱུན་དུ་འཛིག་པ་དང་། འཕྲོ་ན་སྐྱེན་ཏེ་འཛིག་
པ་དང་། མི་འཕྲོ་བའི་བྱིར་དུན་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཉེ་བར་འཛིག་པ་དང་། འདོད་
བའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མི་ལྟ་བའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་འདུལ་བར་བྱེད་པ་དང་།
རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལ་ཉིས་དམིགས་སུ་ལྟ་བས་སེམས་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་།
རྣམ་ཏེག་མངོན་གྱུར་འབྱུང་ཡང་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་། བྱིང་ཤོད་ཀྱི་སྒྲོ་བཀག་
བས་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། གོམས་པ་ན་འབད་མེད་དུ་སེམས་མཉམ་
པར་འཛིག་པའོ། །

དེའི་སྒྲུ་དོན་ནི། རྣམ་གཡེང་ཞི་ནས་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་སེམས་
འཛིག་ཏེ་གནས་པའོ། །དམིགས་པ་ལ་ཡང་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་དང་།
མཚན་མེད་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སོ། །ཞི་གནས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་འཛིག་
ཏེན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། འདས་ལམ་གྱིས་༼༡༥༥༽བསྐྱེད་པ་གཉིས་
སོ། །དེས་ལས་སུ་བྱ་བ་ཅི་རྩལ་བའི་ཏེན་བྱེད་ཅེ་ན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲུ་
བའི་ཏེན་བྱེད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་རྣམ་དག་གི་
དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དངོས་པོའི་གཟུགས་སོགས་
གྱིས་སྟོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྒྲོན་མེད་པའི་སར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟག་མཐོང་
ཡིན་ལ། གཞན་དུ་ན་ལྟག་མཐོང་གི་སྒྲི་ཙམ་ནས་ངོས་འཛིན་ན། རིག་པ་དྲི་མ་
མེད་པའི་སྒྲོ་བས་གྱིས་དྲངས་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་

ཤེས་རབ་བོ། །

དེ་ལ་འད་དབྱེ་ན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀར་དམིགས་པའི་གང་
 ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་ལྟ་བ་སྤངས་པའི་བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་བམ། ལྷག་མཐོང་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དེའི་
 སྐྱོད་ན་ནི། རི་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་དབྱེད་ནས་ཞུགས་པས་དེ་མི་བསྐྱོད་
 བར་ལྷག་གིས་མཐོང་བའམ་ཐོབ་པའོ། །དབྱེད་པ་དང་ཞུགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
 བྱི་མོས་པས་སྐྱོད་པ་ན་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ཐོབ་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་འདས་ལམ་ཁོ་
 བ་ལའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྟེ་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་
 ཆོམ་གསུམ་ག་དུངས་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོ་བཞོས་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣམ་མཁུན་དེའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་
 གཟུགས་སོགས་གཞོམ་དུ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་མ་བཅིངས་པ་དང་མ་གྲོལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ལ་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ཟབ་པ་གཉིས་
 ཀ་ཚང་བས་དེ་ཚང་བ་ལྟར་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་བརྩེ་བོ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ལ་གནས་ནས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པར་འཛིག་བྱེད་ཡིན་
 ལ། བརྩེ་བ་ནི་བསམ་པ་རྣམ་དག་གི་༼༡༥༽ན་ཆོས་དང་། སྐྱོན་སོགས་ནི་སྐྱོར་
 བ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཐབས་ཤེས་བྱུང་
 འབྲེལ་གྱི་ལམ་གསུམ་ནི་སྤྱི་དེ་ཞི་གཉིས་སུ་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པའི་ཆོས་

སོ། །དེའི་ལྷན་མ་བདུན་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ་དེའང་བགྲོད་
 བྱེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། མཐར་བྱིན་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། དང་པོས་ནི་ཐབས་
 མཁས་གྱི་བྱེད་པར་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་ངོ་བོ་དང་།
 གཟུངས་གྱི་བྱེད་ལས་ཏེ་བཞི་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི་ས་དང་གཉིན་པོའོ། །དེ་
 དག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་འགྲོས་བཤད་ནས། འཕྲོས་གྱི་འབྲུ་མུནས་གཉེར་བ་ནི།
 ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་བྱིན་དུག་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་ཞེས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གྲོ་བྱུར་བའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཚེས་ཉིད་དེ་ཚེས་གྱི་
 དབྱིངས་ཡིན་པ་དང་། དེ་རང་ཉིད་ལ་རང་རིག་པ་ཡང་ཡིན་པས་སོ་སོ་རང་རིག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་
 དང་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་བརྗོད་དེ། རི་སྐད་དུ།
 མ་སྐྱེས་པ་ཡི་སྟོང་ཉིད་མཚོག་ སྐྱེས་པའི་སྟོང་པ་འཛིག་པ་ཡིན། ཅེས་གསུངས་
 པ་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས། མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་
 ཉིད་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཡེ་ཤེས་མ་
 ཤེས་པར་དེའི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཡེ་ཤེས་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་ལ། ཡང་
 གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་རྗེ་བཙུན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་མདོར་ཡང་
 ཡོངས་གྲུབ་གྱི་ཚེས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཡང་བདེན་པ་འཐད་

དེ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་དེ་རང་སྟོང་དུ་གསུངས་(༡)ལ་བཤུག། གཞན་སྟོང་དུ་མ་
གསུངས་སོ་ཞེན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མདོར། སེམས་ནི་སེམས་མ་མཆིས་པ་
སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་བསྟན་པས། གྲོ་བར་བའི་
སེམས་རང་སྟོང་ཡིན་པས་མ་མཆིས་པ་དང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་གཞན་
སྟོང་ཡིན་པས་འོད་གསལ་བའོ་ཞེས་མི་སྟོང་པར་བསྟན་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་
གྱིས། སྒྲ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། །ཅིས་ཆོས་ཉིད་སྒྲ་ན་མེད་པ་གང་ཡིན་
པའི་ཆོས་དེ་རང་གི་རོ་བོ་མི་སྟོང་པར་གསུངས་ལ། དོན་དེ་གསལ་
བར། འཕགས་པ་འཇམ་པའི་དབལ་གྱིས། སྤང་བོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ཉིད། །ཁུ་
ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་བོ་མེད། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་
ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཅིས་སྤང་བོ་སོགས་ཀུན་བཏགས་པ་དང་། གཞན་དབང་
གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་རོ་བོ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན། རང་གི་རོ་བོ་སྟོང་པ་
ཉིད་དེ། དཔེར་ན་ཁུ་ཤིང་སྟོང་བོ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཡོངས་གྲུབ་རྣམ་པ་
ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་སྤྱིར་དབྱེད་མི་རུས་པ་དང་། རི་ལྟར་
དབྱེད་ཀྱང་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་
ཤེས་མཆོག་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུང་རོ། །

འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་སྟོང་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་
དེ། དེའི་རང་ངོ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སྟོང་གཞི་དང་སྟོང་བྱ་དང་གང་གིས་གང་སྟོང་པའི་རྣམ་
 གཞག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་གོ་ཚད་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
 མངོན་པ་ལས་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་གོ་ཚད་པོ་དེ་སྟོང་བྱ་གང་གིས་སྟོང་གཞི་
 གང་ཡིན་པ་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་པ་གོ་ཚད་དུ་གསུངས་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་
 སྟོང་པའི་སྟོང་པས་སྟོང་ཉིད་༼༡༧༩༽གོ་ཚད་པོར་བརྩི་ན། རང་གི་ངོ་བོ་རང་
 ལ་མི་གནས་པ་ཞིག་ལ་རང་སྟོང་དུ་བཤད་པས། དེ་ལྟར་ན་མོ་གསལ་གྱི་བྱ་
 སོགས་ཆད་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་གོ་ཚད་པོར་ཐལ་བས་མི་རུང་ངོ་
 ། །གཞན་ཡང་གཞན་སྟོང་གི་རང་ངོ་མི་སྟོང་པའི་ཉེས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཞི་དེ་ལ་བྱད་པར་གཞན་རྣམས་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 གཞན་སྟོང་གི་མིང་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས། གཞན་སྟོང་གི་རང་ངོ་མི་སྟོང་པར་མི་
 འབྱུང་ངོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གཞི་དེ་དང་དེས་སྟོང་པའི་ཚོགས་དོན་དེ་ལ་གཞན་
 སྟོང་གི་མིང་སྒྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་ནི་
 མི་འདོད་དེ། དེ་གཞན་སྟོང་ཡང་མ་ཡིན་པས་གཞན་སྟོང་མ་ཡིན་ན་རང་སྟོང་
 ཡིན་པ་ནི་ལྟ་ཡང་སྒྲིལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་འདིས་གཞན་སྟོང་གི་སྟོང་གཞི་
 བྱེད་གྱི། རང་སྟོང་གི་སྟོང་གཞིར་ནི་མི་རུང་ངོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཆོས་ཅན་གཞན་
 གྱི་སྟོང་བྱ་ཐེན་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་རིས་མཐུན་དེ་དེའི་སྟོང་གཞིར་རུང་ལ། ཅིག་
 གོས་ལ་དེར་མི་རུང་བས་སོ། །རིས་མཐུན་པའི་དོན་ནི། གཞན་དྲི་མ་སྒྲོ་བྱུང་བ་

ནམས་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་དེ་དང་། སྟོང་པོའི་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དེ་དམིགས་ནམ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིག་ཤོས་ནི་དེ་དང་
 དམིགས་ནམ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲོ་བུར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གྲུབ་
 ཅོམ་ནས་མི་རྟག་པར་རང་གི་ངོ་བོ་འགག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པས། དེ་
 དང་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དམིགས་ནམ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་གཞི་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཅོམ་ནས་འཛིག་པ་དང་། འགག་
 པ་དང་སྐྱེ་བ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་དེ་དང་དམིགས་ནམ་མཐུན་པ་
 མིན་ནོ། །གཞན་ངོ་། །༡༥༧། མ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། རྟག་པ་མི་
 འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་ཆོ་ན་དམིགས་ནམ་མཐུན་པས་སོ། །གཞན་སྟོང་གི་རང་ངོ་རང་
 སྟོང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་གྲོ་བུར་བ་གཞན་གྱིས་
 སྟོང་བཞིན་པའི་གཞན་སྟོང་དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ལས་གཞན་པ་གྲོ་བུར་ངོ་མ་དེ་
 རང་གི་ངོ་བོ་སྐད་ཅིག་ཏུ་མི་སྟོང་པར་སྟོང་བཞིན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཀུན་
 རྫོང་གི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གཞན་སྟོང་ཡིན་པ་ལ་རང་
 སྟོང་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། རང་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་
 པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་གོ་ཆོད་དུ་ཁས་ལེན་ན་ནི་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་
 གཞན་སྟོང་ཁས་ལེན་པར་མི་རུང་ངོ་། །

འོ་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དེ་གཞན་སྟོང་དང་རང་སྟོང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་རང་དང་གཞན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་
སྟོང་ཉིད་ཙམ་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་
བར་ཞི་བའི་བདག་ཉིད་ཙན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོར་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དེ་ལ་རང་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་མཚན་མ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། །སྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་དོར་ནི་རང་དང་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
ཉིད་གཉིས་པོ་ལ་གཞན་སྟོང་མཚན་ཡིན་ཅིང་རང་སྟོང་དམན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
རྒྱ་མཚན་རང་སྟོང་གི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུར་མ་རྟོགས་ན། གཞན་སྟོང་གི་གནས་
ཚུལ་མི་རྟོགས་པའམ་མི་དཔོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་སྟོང་གོ་ཞིང་དཔོགས་པ་ལ་
ནི་གཞན་སྟོང་གི་གནས་ཚུལ་མ་གོ་ཡང་རང་སྟོང་གི་གོ་བ་དཔོགས་པ་ནི་བདེ་
སྒྲག་ཏུ་འགྱུར་བོ། །དེ་ནི་མྱོང་བས་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པས་སྐལ་བ་
༼༡༥༥༽དང་ལྟན་པ་དག་འདི་ལ་ཡིད་རྟོན་ཅིག །

འདིར་སྒྲུལ་པ།

གཞན་མཚན་སྟོང་ཉིད་སེང་གའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པ། །

གང་དེས་རང་སྟོང་མ་སྐྱད་སྒྲོག་ཤེས་ཀྱང་། །

རང་སྟོང་ངན་པའི་མ་སྐྱད་འབྱིན་པ་དེས། །

གཞན་སྟོང་ཟབ་མའི་སེང་སྐྱད་ཅི་སྟེ་ཐོས། །

དཔལ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དུ་མ་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་ནས་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པས།
སྐབས་འདིར་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུངས་པ་དང་། གོང་དུ་ཚོས་མཚོག་སྐབས་སུ་
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་བསྟན་པའི་བྱད་པར་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་
བྱད་པས་མྱུར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་བཤད་པ་ལས། འདིར་ཟུར་དུ་བཀོལ་ནས་
གནས་སྐབས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་
ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་འདས་ལམ་གྱིས་སེམས་
རྣམ་གཡང་གི་རྟོག་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་གཙོར་བྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདིར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་བསྟན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཁམས་གསུམ་པའི་
བསམ་གཏན་དང་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལམ་དང་ཞེས་པ་ལ་མདོ་དང་སྟོར་ན། འདིར་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་ལ། འདིར་གངས་རགས་རིམ་ཙམ་འདྲན་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་
སྟོགས་སོ་བདུན་ལས་རིམ་བཞིན་དེར་པ་ཉིར་གཞག་བཞི། ཡང་དག་སྟོང་བ་
བཞི། རྩ་འཕྱུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྔ། སྟོབས་ལྔ། བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་
ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཚོས་ལ་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མེད་སྟོན་གསུམ་སྟེ་རྣམ་ཐར་སྒོ་
གསུམ་སོ། །

ཤེས་པ་བཙུག་ཅིག་ནི། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་། གྲུག་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་།
། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་།
མི་སྦྱོར་པ་ཤེས་པ་དང་། ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། རྩིས་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་དང་། གྲུག་
རྩིས་ཤེས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་ཤེས་
པའོ། །

དབང་པོ་གསུམ་ནི། མི་ཤེས་པ་གྲུག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་།
། གྲུག་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། གྲུག་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྤྱོད་གསུམ་མོ། །

ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི། རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཙམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། མི་དཔྱད་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཏེ་གསུམ་མོ། །

རྩིས་བྱུང་བཙུག་ནི། དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་། ཚུལ་བྱིས་དང་། གཏོང་བ་
དང་། ལྟ་དང་། སྦྱོར་དང་། འཆི་བ་དང་། ལུས་སྤྱོད་པ་དང་། དབུགས་
དབྱུང་རྩིས་བྱུང་བ་སྤྱོད་པའོ། །

ཚད་མེད་བཞི་ནི། བྱམས་སྦྱོང་རྩིས་དགའ་བ་བཏང་སྦྱོམས་བཞིའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གསུམ་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པའི་དང་། འཕེལ་བའི་དང་། དམིགས་པའི་སྦྱོ་ཆེ་
བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞོད་པ་མེད་

པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་བྱི་རོལ་དང་། ཉང་གི་དང་། བྱི་རོལ་སེམས་ཅན་གྱིས་
བྱས་པའི་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་འདུ་བྱེད་ལས་གྱུར་པའི་གཞོན་པ་མེད་པ་གསུམ་མོ། །

གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་
དང་། ཉམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཉམ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་
དང་། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། ། ཉམ་ཐར་བརྒྱད་ལ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉམ་ཐར་བཞི་དང་། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་།
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། བྱུང་བར་སྐྱུག་པ་དང་མི་སྐྱུག་
པ་སྟེ་༼༡༥༥༩༽བརྒྱད་དོ། །

མཐར་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ནི། བསམ་གཟུགས་
བརྒྱད། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་དགུ་འོ། །

གཞན་ཡང་སྟོབས་བཅུ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
བཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཙུང་དེ་དྲན་ཉི་ནས་མ་
འདྲེས་པའི་བར་གྱི་ཆོས་ཚན་ཉིར་གཅིག་བསྟན་པ་ནི་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་
མོ། །གཟུངས་དང་ཞེས་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པའི་ལམ་
གཟུང་བ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་དོད་དུ་རྒྱ་ར་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་
ལ་འཇུག་པས་འཛིན་པ་དེ་གཟུང་བར་བྱེད་པས་ན་གཟུངས་སོ། །དེ་ཡང་
མདོར། ཡི་གེའི་ཚུལ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བརྗོད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཡི་

གཉིས་སྒོ་དང་། ཡི་གས་རབ་རྩ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་ཨ་ཞེས་པ་
ནས། ཉ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ཡི་གཉིས་འོ་བོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྱེ་མེད་
དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་རྗེད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་སྒྱེས་པར་མཉམ་པ་
དང་། ཡི་གེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོག་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་
རྣམས་བདེ་བླག་རྩ་རྟོགས་ལུས་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་
རྟོགས་པ་ལ་རབ་རྩ་འཇུག་པས་ཡི་གེ་རབ་འཇུག་ཅེས་བྱའོ། །དེས་ན་ཡི་གེ་ཨ་
ལྟ་བུ་ཞིག་གི་སྒྲ་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཚུལ་དེས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསྒྲམས་པས་སྒྲོངས་པ་སེལ་བྱུང་བའི་གཟུངས་
ཀྱི་སྒོ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་ལུས་པས། དེ་བཞིན་དུ་ར་པ་ཙ་ན་སོགས་ཡི་གེ་འབྲུ་
ཞེ་གཉིས་ཙམ་འབྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་རྩལ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་
པར་མཐོང་ནས་གཟུངས་ཐོབ་པའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་གིས། གཟུངས་ཀྱི་༼༡༩༩༩༽ཡི་གེ་
གཞོམ་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། །དེ་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ་
ན། །དམིགས་པའི་རིག་རྒྱུན་འགགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །ཨ་ར་པ་སོགས་
དོ་རྗེའི་དབྱངས་གསལ་རྣམས། །མཁའ་ལ་འཆར་ཆེ་འཕགས་པས་གཟུངས་
ཐོབ་འགྱུར། །ཞེས་ཀྱང་གསུང་ངོ་། །དེས་ན་ཨ་ལྟ་བུའི་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་གཅིག་
གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་གདབ་སྟེ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ལ་

མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱས་འདེབས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱའི་རྒྱས་འདེབས་སུ་གསུངས་ལ། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ནི། ལས། ཆོས། དམ་
ཆོག །ཆེན་པོ་སྟེ་བཞིས་རྒྱས་འདེབས་པར་གསུངས་པས། ཟབ་མོའི་དོན་མཐར་
ཐུག་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཐབས་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་ལ། དེར་སང་ལ་ལ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་
རྒྱས་འདེབས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་སྒྲོམ་པས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམས་པའི་གོ་མི་ཆོད་པར་
སྒྲུ་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱས་
འདེབས་ཀྱི་སྒྲོམ་རིམ་ནུམས་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་མི་སྒྲུ་
བར་བྱོས་ཤིག།

དེས་ན་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་རིམ་
འགའ་ཞིག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་གཅིག་རིག་པས་དབྱེད་ནས་མ་རྟེན་པའི་རིག་པ་དེས་
ཆོས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་
དང་། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་མཆོན་ན། ཐ་མལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཅིག་མི་སྣང་བར་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་སྟོང་ཉིད་དུ་བརྟུག་པའི་རིམ་པ་དེས་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་དེ་ལྟར་རྒྱས་བཏབ་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཞར་ལ་འོངས་པ་འོ། །

གཟུངས་ཀྱི་སྐབས་འདིར། ཉི་སྣང་ལས། ཡི་གའི་མཆོན་མར་བྱེད་པ་དེ་
དང་དེས་བསྐྱལ་པ་མང་པོར་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱའི་དྲན་པ་གཏུགས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ༡༧༧༧ །དྲན་པ་འདུ་ཡི་གའི་དང་དོན་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་

གཟུངས་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཟུངས་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་
ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ཆིག་གི་གཟུངས་ནི། སར་ཁྱགས་པའི་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ན། སྒར་མི་ཤེས་ཤིང་མ་ཐོས་པའི་མིང་ཆིག་ཡི་གེར་
གཏོགས་པའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐོས་པའི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་བརྗེད་པར་
འཛིན་ཅུས་པའོ། །

གཉིས་པ་དོན་གྱི་གཟུངས་ནི། ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚད་མེད་པ་དེ་དུས་
དཔག་པ་མེད་ཅིང་ཚད་མེད་པར་འཛིན་པའི་བྱན་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་དོན་ཚད་མེད་
པ་ནི། དེ་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོས་རི་སྤྱོད་པར་གཞལ་ཡང་མཐའ་མི་མངོན་པ་
ལ་བྱའོ། །དུས་ཚད་མེད་པ་ནི་ཆོ་རབས་ཚད་མེད་པ་ལ་བྱའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་
གཟུངས་ལ། ས་དང་པོ་ནས་གཟུངས་དང་སར་གཟུངས་ཚད་མེད་པ་དང་གྲངས་
མེད་པ་དུ་མ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འཕགས་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་གཟུངས་ནི། ཨ་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཅིང་། བཟོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་
ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གཟུངས་ཏེ། བྱང་ས་ལས། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་
ས་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བཟོད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གཟུངས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

བཞི་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཟུངས་ནི། སར་ཁྱགས་པའི་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐུས་སྤྲུགས་འབྲས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
སྤྲུགས་དེས་འགོ་བའི་རིམས་ནད་སོགས་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་
གསང་སྤྲུགས་དངོས་ནི་ཚས་ཉིད་དང་དེའི་མཐུ་ཡིན་ལ། སྤྲུགས་ཆིག་ནི་དེས་
བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ངག་གོ། །འདི་བཞི་ཀ་ལ་གཟུངས་ཞེས་སྦྱར་བའི་དོན་
ནི། སྤྲུ་མ་གཉིས་གཟུངས་༼༡༧༧༩༽དངོས་ཡིན་པས་གཟུངས་ཞེས་སྦྱར་ལ།
ཕྱི་མ་གཉིས་ལའང་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་རྒྱད་ལ་འཛིན་པས་ན་གཟུངས་
དང་སྤྲུགས་ཉེན་གྱི་ཆིག་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་འབྲས་བྱིན་རྒྱབས་འཛིན་པར་
བྱེད་པས་ན་གཟུངས་ཞེས་སྦྱར་ལ། དེ་ལྟར་དེ་དང་དེས་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཞེན། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་གཞན་ཁོ་བོ་ལ་རྒྱ་མཚན་བསྟན་
རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཞིར་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། དང་པོ་ལ་
གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཆིག་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱེད་
པའི་གཟུངས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དོ། །ཐ་མ་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི། རང་དོན་གྱི་
བྱེད་པ་དང་གཞན་དོན་གྱི་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་གཉིས་སུ་འབྱེད་
དོ། །གཟུངས་དེའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། ཐོས་པ་དང་
གོམས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་གཟུངས་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་
ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་འབྲས་

བུའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་གཟུངས་ལ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད་དེ།
 ཆེ་བ་ནི་དག་ས་དང་། འབྲིང་ནི་མ་དག་ས་དང་། ཆུང་དུ་ནི་སར་མ་ཞུགས་པའི་
 ཆུད་ལ་ཡོད་པའོ། །ཆོག་དང་དོན་འཕགས་པ་འཕྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་གཟུངས་གསུམ་པོ་
 བྱི་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་ཡན་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །གསང་
 རྒྱགས་ཀྱི་གཟུངས་ནི། ས་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དོ། །དེ་ལྟའི་
 གཟུངས་ལ་ཆོགས་སྦྱར་བའི་གཟུངས་ནི་བརྟན་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མ་ཡིན་ལ། ས་ཐོབ་
 བས་བརྟན་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཟུངས་སུ་བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
 གཟུངས་ཀྱི་རྗེས་ཐོག་ཏུ་ས་བཅུའི་ཆོགས་སྦྱབ་དང་། གཉེན་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱབ་
 པའི་རིམ་པ་ཡིན་པར་མཁས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་
 །༡༥༥ན།བཤོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

བརྟེ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སྦྱབ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་།
 བཟོད་པ་དང་། བརྟོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཞི་
 གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་། ཐབས་མཁས་
 པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བསོད་ནམས་དང་། མཐོང་བ་དང་ལ་སོགས་པས་ལམ་
 ལྷག་མ་གཞན་དང་། ཆོག་དང་ལ་སོགས་པས་གཟུངས་ལྷག་མ་རྣམས་དང་། ས་
 དང་གཉེན་པོའི་ཆོགས་ཏེ་བརྟེ་བ་དུན་པོ་འདི་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་

རང་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པས་ལྟ་བུ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ། གྲུན་རྫོབ་དུ་ས་
དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་ཉིད་གྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདེམ་བར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་
དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་སྤྲིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་པ་བཅུ་
བདུན་པོ་འདི་དག་གིས་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
འགྲུབ་པའི་ངོ་བོའི་ཐབས་ཡིན་པས། ཐབས་དེ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཆོང་
བ་མེད་པར་ཆོང་བའི་ཆོགས་དགོས་ཤིང་། རྒྱའི་ཆོགས་པ་དེས་ནི་འབྲས་བུ་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན། སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་པ་
བཅུ་བདུན་པོ་འདི་ནི་ཆོགས་ཡིན་པས། རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཉིད་
ལའང་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱས་པ།

ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་འདུག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། །

ལྷགས་ནས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་གོ་བགོས་ཏེ། །

རང་གཞན་དོན་སྐྱབ་ཆོགས་པ་བསགས་པ་ལ། །

མི་ངལ་བྱ་བ་བརྩམ་ཆུལ་བཤད་ཟེན་ཏེ། །

གསུམ་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་

ཁྱད་པར་དུ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། སའི་ཚྭ་གས་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ། གཉིན་
པོའི་ཚྭ་གས་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའི་དང་པོ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། ཚེས་དོན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རི་ལྷོ་ར་
དམིགས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་
གཅིག་པ་བརྗོད་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལའང་། ཐོག་མར་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་འཛིན་
ལུགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། གཞན་སྟོང་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་དང་བྱུན་
མོང་པའི་ལུགས་ལ་ནི། སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་སྤྱང་
བའི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པ་དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སོ། །དེའི་སྟེང་གི་
དགག་བྱ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ལའང་གཉིས་སྤྱང་གི་ཆ་དང་། ཆ་རེ་རེ་
ལའང་གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཏགས་པའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་སོ། །དེས་དེ་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་གཉིས་སྟོང་གི་དངོས་པོ་ཡོད། །དེ་ལའང་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཉི་ཆེ་བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་
སྟོང་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཀྱི་ཆེ་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་ཉིད་དང་ཚོས་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་
རྣམས་ལ་ནི་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆུང་དུ། རི་
ལྷོ་ར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཏེ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་ཉིད་

སོགས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་དམིགས་གིང་། རང་གི་རོ་སྒྲལ་གྱིས་རྟེན་པའི་
འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ནི་
ལྷགས་འདིར་མི་འདོད་དོ། །ལྷགས་འདིར་རྒྱ་མཚན་དེས་འཕགས་པ་འོག་མའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། མིག་སོགས་ནང་གི་རོ་བོར་ནང་གི་༼༡༧༽འོ་བྱེད་བོས་སྟོང་
པ་ལ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ལུང་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཡིན་པ་ལ། དེ་དང་དེ་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་པར་བཤད་ན་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐལ་བས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་
པར་མཐོང་བའི་མིག་ནི་འཕགས་པ་འོག་མ་ལ་མེད་དོ། །རང་སྟོང་སྒྲུབ་འཛིན་དབུ་
མ་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལྷགས་ལ་ནི། རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
གཞིར་བཞག་ནས། དེའི་སྟེང་གི་དགག་བྱ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་རོ་བོས་
གྲུབ་པར་ཡོད་པའི་ཞེན་སྒོ་དེའོ། །དེ་ལ་འང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་ཞེས་
པའི་རོ་བོ་འདི་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་བོ་མེད་པས་རོ་བོས་སྟོང་པ་དེ་དེའི་རང་
བཞིན་ནམ་རོ་བོ་ཡིན་ཅེས་ཐ་སྟོན་ཟུང་ཡང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
ཙམ་ལ་ཡང་བརྟལ་ཞིང་བརྟག་པའི་གནས་ནི་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། ཀ་བ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་དཔེར་མཚོན་ན། ཀ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་
གྱིས་གསུང་འདེགས་པ་སོགས་བྱེད་ལས་དང་ལྷན་པ་དེ་དེའི་རོ་བོར་འཛོག་

ལ། དེང་སང་མི་གེས་པ་མང་པོས་ནི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཀ་བའི་རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་
དང་རང་བཞིན་གསུམ་རྫུས་ཐ་དད་དུ་ཁས་སྤངས་ནས། རིགས་པ་དེས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་བསམ་གཏན་པའི་བྲིད་ཡིག་མང་པོར་ཟབ་དོན་དུ་བྲིས་
གདའ་བ་ལ་ནི་སྙིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཀ་བུམ་སོགས་གྱི་ངོ་བོ་དོན་བྱེད་
རྣམས་སོགས་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལས། དབང་པོའི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
བཤམ་མ་དམིགས་པ་ཀ་བུམ་སོགས་གྱི་ངོ་བོ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་སྣང་དུ་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར་ཡོད་མེད་འདྲེ་ག་ཟེའི་བུམ་པ་དང་འདྲའོ། །

འོ་ན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་བུམ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་
༼༡༥༥༽བཤམ་སྟོང་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ནི་དོན་
དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ཡིན་གྱི། རྣམ་གཞག་དེ་ཡང་
ཁས་མི་ལེན་པའི་ཆེ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་
དེ་ཉིད་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མ་བརྗོད་
ན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དེར་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུ་ནི་ཆེས་ཆེར་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཅིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གྲུ་སྦྱབ་གྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་ལ། དེས་ན་དེ་
དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་
བདེན་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀ་བུམ་སོགས་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆེན་ནི། དེའི་རང་བཞིན་དང་སྟོང་པོར་

ཐུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་དེ་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་།
གྲགས་སྡེ་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་འདོད་ཚུལ་སོ་སོར་ཡོད་པས། དང་པོ་
ནི། རི་སྒྲིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་བཟུགས་པ་དེའི་ཆོན་ཏེའི་རོ་བོ་གཤམ་
བར་འདོད་དེ། སྟོང་ཉིད་བཞི་པའི་སྟོང་གཞི་དེ་གཤམ་བར་འདོད་པ་དེའི་བྱིར་
རོ། །དེར་འདོད་པ་ཡང་། རི་སྒྲིང་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
ཉིད་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཤམ་
བཞི་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་
ཉིད་དེ་དེར་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་དེས་སྟོང་པའི་རོ་བོ་མེད་དགག་ནམ་མཁའ་ལྟར་
འདོད་དོ། །ཡུལ་ཅན་ཡེ་གཤམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར། ཉི་སྒྲིང་
ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་གཤམ་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཅི་(༡༥༠ན)ཞིག་ཡིན་ཅེ་
ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལ་
ཐེག་པ་འོག་མ་པ་དག་ན་རེ། དམིགས་བྱ་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་
བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་དམིགས་ནས་མེད་པའི་བྱིར་། དཔེར་ན་མོ་
གཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་

བྱུང། དཔེར་ན་བུམ་དག་གི་བྱོགས་ལ་བུམ་པ་མི་དམིགས་པ་བཞིན་དམིགས་བྱ་
 ལྟོང་ཉིད་ཀྱང་ལྟོང་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དགག་པ་གཉིས་ནལ་
 མར་གོ་བའི་བྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ་ཅེས་དང་། ཡང་ལྟོང་ཉིད་དེ་
 ཆོས་ཅན། ལྟོང་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་བྱ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དམིགས་བྱ་ཡིན་ན་ལྟོང་ཉིད་དུ་འགལ་ལ། ཅི་སྟེ་ལྟོང་པ་སོགས་མེད་
 པའི་དངོས་པོ་དམིགས་རུང་ན། ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལུང་སོགས་དམིགས་བྱར་
 ཅིས་མི་རུང་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལྟོང་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཅེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་ལན་འདེབས་པར་འདོད་ནས་ནམ་བཟུན་སྒྲིབ་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ།
 གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི། དེའི་ངོར་དམིགས་བྱ་ལྟོང་ཉིད་དང་། དམིགས་
 བྱེད་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ལྟོང་ཉིད་
 ཡིན་པས། ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་དམིགས་པ་ལ་ལྟོང་ཉིད་
 དམིགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
 ལས་གཞན་པའི་ལྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་འདོད་པས་ཉེས་པ་དེས་མི་གཞོད་དོ་ཞེས་
 ཟེར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐལ་བའི་བྱིར། འདི་ནི་ནམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ལྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འགལ་ཡང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནམ་ཁྱེད་ཀྱི་བདེན་པས་ནི་ལན་འདི་སྐད་དུ་འདེབས་ཏེ། གཟུང་བ་དང་

འཛིན་པའི་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་མེད་དགག་དེ་མེད་དགག་ཉིད་
དུ་དམིགས་པ་དང་། དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ལ་ནི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་
འཛིག་ལ། དེ་ལྟར་བཞག་པས་མངོན་སུམ་ཡུལ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས། རི་
རྒྱུད་དུ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཆ་གཉིས་ལ་གནས་པ་གཉིས་
གྱིས་ན། ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

ལན་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་བ་དག་གིས་མི་འཐད་པར་
བསྟན་པས། དེ་ཡང་ལན་དང་པོ་མི་འཐད་པ་ལ། དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགོ་
བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡུལ་མེད་དུ་ཐལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་
བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས། བྱིས་དྲི་མ་རིམ་གྱིས་དག་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དག་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་རྒྱ་མེད་པར་
ཐལ། དང་པོ་ཉིད་ནས་གཟུང་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཉེས་པ་སྤྱོད་བར་འདོད་ནས། གལ་ཏེ་
དང་པོ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དྲི་མ་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྣམ་བརྟུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ལྷགས་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་བདེན་འཛིན་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ལྷགས་ལ་དེ་རང་བཞིན་

གྲིས་མ་གྲུབ་པར་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་རིགས་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས་འཛིན་
གྱི་བྲི་མ་དག་ཏུ་རུང་ཡང་། རང་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་བྲི་མ་མི་སྤྲོད་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། རི་རྒྱུན་སྒྲིབ་དུ། ལྷ་མའི་
ཕྱོགས་དག་ལ་ནི། ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་
འབྱུང་བས། དེའི་དོན་ནི། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཙན། ཡུལ་མེད་དུ་ཐལ།
ཁྱོད་གྱིས་ཀྱུན་རྫོབ་ལ་ནི་མི་དམིགས་ལ། རང་ཉིད་རང་གི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར།

ལན་གཉིས་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རི་རྒྱུན་དུ། སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱང་འདུས་བྱས་
ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། སྤྲོད་ཉིད་ཆོས་
ཙན། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མེད་
མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་གིང་། འདུས་
བྱས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེ་ལ་ཉིས་པ་སྤྲོད་བར་འདོད་ནས་སྤྲོད་ཉིད་དེ་དངོས་མེད་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་མི་འདོད་གྱི། སྤྲོད་ཉིད་དེའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་གཟུང་རྣམ་ལ་
འཛིན་གོ་ཞེན་ནི། དེ་ཆོས་ཙན། དེ་ལས་ཀྱང་སྤྲོད་ཉིད་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་རྣམ་ཡིན་པ་དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་

སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཟུང་རྣམ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་དུ་ངེས་
པ་འབྲེན་བྱེད་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ངེས་པ་འབྲེན་བྱེད་
མངོན་སུམ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་རྟོག་པ་ལས་གཞན་མི་སྲིད་པས་སོ། ། དེས་
པ་མ་བྱངས་པར་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུང་རྣམ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་དུ་ངེས་པ་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ངེས་པའི་སྟོང་ཉིད་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་མཐོ་བའི་དོན་མི་
སྐྱབ་བོ། ། དེས་ན་འདུས་བྱས་དང་རྣམ་རྟོག་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་འགྲུར་མེད་ཡོངས་
གྲུབ་སོགས་སུ་འགལ་ལོ། །

ད་ནི་༼༡༥༧༽ རྒྱལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པའི་དབུ་མའི་སྒྲོལ་གཞིར་མཛད་པའི་
འཕགས་སངས་རང་ལུགས་ལ་རི་ལྟར་བཞེད་སྟུམ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན། ཀྱུན་རྫོབ་གྱི་སྣང་བ་མེད་པ་ལ་
མི་བྱ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་གྱི་སྣང་བ་
སྐྱུ་མ་ལྟར་གཟིགས་པའོ། ། ཞེས་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ངག་
དགོད་པ་ནི། གང་སྐབས་འདིའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་སྐྱུ་མ་
ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ལ་དམིགས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན། རི་
སྐད་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉུགས་སོ། ། བློགས་ཆོས་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ།

རྗེས་འགོ་ཡང་དཔེའི་སྟེང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རྟགས་མི་མཐུན་
ཚུགས་ལ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ནི། གོང་དུ་སེམས་ཙམ་པ་འགོག་པའི་རིག་
པ་དེ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ལ་བདེན་ཡོད་འགོག་གྲང་
བདེན་མེད་མི་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། སྣང་ཙམ་པའི་བདེན་སྟོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
ཙམ་གྱིས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གསོད་པ་པོས་བསང་ན་ལྟ་སྤྱིན་སྤྱར་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ཡུམ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་
པོ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་དངོས་པོར་
མེད་པའི་མེད་དགག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་དགོངས་
ན་དེ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ལྟོག་པ་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་
པའི་སྒོར་ཐལ་བས་མི་རིགས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བདེན་དངོས་བཀག་པས་
ཁྱད་པར་དུ་༼༡༥༣༽བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་
དེའོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་སྣང་ཙམ་ལ་
དམིགས་ཏེ་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་ལ། དེས་བཅད་ཟིན་པ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་
ཞིག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་གང་གིས་གང་ལ་གང་དུ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་
དེས་སྟོང་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་སྒྲོབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་

ནས། རི་རྒྱད་དུ། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནི་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་
ཕྱོགས་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐེག་ཆེན་མི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་པར་བརྟན་ཏོ། །འོ་ན་དེར་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་སྟམ་ན། དེར་གཉིས་སྒྲིབ་གི་
བག་ཆགས་བྱངས་སྒྱུང་བའི་ཆེ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྒྲིབ་བ་སྐབས་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གངས་ངེས་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་བརྗོད་པ་ནི།

བོད་གངས་ཅན་པའི་ཆེན་པོ་འགས། ཀྱལ་བའི་ཡུམ་དུ། བང་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་བང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྟོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་
པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་
བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། བཙུ་བརྒྱད་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་གངས་
རྣམས་རྗེ་བརྟན་བྱམས་པས་༼༡༩༡བ༽དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ་བརྩུ་བཞིར་
བསྟུས་ཏེ་གསུངས་ལ། བསྟུ་ཚུལ་ནི། བཟའ་བ་སོགས་བཞི་ནི་ཡུལ་གྱི་སྟོ་ནས་

དང་། རྟོང་པ་ཉིད་རྟོང་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་རྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ནི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ཏེ་རྒྱལ། །དེའི་ཁར་འདུས་བྱས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་བར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་པ་བརྒྱད་བརྟན་པས་བཙུ་བཞི་ཡོད་པ་
ལ། མི་དམིགས་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་རྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ནི་འདི་དག་གི་ཁོངས་སུ་
འདུ་ལ། བཙུ་བདུན་པ་དང་བཙོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་
མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་རྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་པོ་ནི་བཙུ་བཞིའི་ཐ་མར་རྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སྒོ་བཏགས་པ་དང་། སྒྲུབ་བ་བསལ་བའི་བྱིར་ཐ་མར་བཞག་ལ། དེ་ལ་སྒྲ་མ་ནི་
རང་རྟོང་དང་། བྱི་མ་ནི་གཞན་རྟོང་གི་དོན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལོགས་སུ་སྒྲོས་
མི་དགོས་ལ། མདོར་ན་རྟོང་ཉིད་བཙུ་བཞི་དང་། བཙུ་རྒྱལ་དང་། བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་
རྟམ་པར་གཞག་པ་ནི་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་མཐུན་ལ། འཕགས་སེང་གི་ལྷགས་
ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་རྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་སོགས་
མི་དགས་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་ལ་ནི་རྟོང་ཉིད་ཉི་
ཤུར་དབྱེ་བ་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་ཡང་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
ཐད་ཀྱི་ཡུམ་རྒྱས་པར། རྟོང་ཉིད་བཙོ་བརྒྱད་མདོར་བརྟན་ནས་དེའི་རྒྱས་བཤད་
དུ་རྟོང་གཞི་དང་སྒྲུབ་ནས་གསུངས་པའི་སྒྲུབས་སུ་རྟོང་པ་ཉིད་ལྷག་མ་བཞིའི་
རྟོང་གཞི་བཞི་གསལ་བར་བཤད་པའི་དང་པོར་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་
པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རྟོང་པ་ཉིད་བཞིར་མིང་གིས་

གསལ་བར་ཐོན་པས། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་
སངས་རྒྱལ་མཆོག་གི་བཟང་པོ་སོགས་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡུམ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པས། འཕགས་སངས་གི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
གསར་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྒྲ་
དང་ལྗེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ལ་མི་རྟག་མི་འཇིག་པའི་བྱིར། སྟོང་པ་ནི་དེའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པས་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དང་། གཟུགས་སྒྲིབ་ཅི་རེག་བྱ་
ཆོས་རྣམས་དེ་དང་དེས་སྟོང་པ་ལ་བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་དང་། བར་གི་སྒྲི་
མཆེད་དུག་དང་། བྱིའི་སྒྲི་མཆེད་དུག་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལ་བྱི་ནང་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་འཇོག་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇོག་ལ། རྩོགས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་དེ་དང་དེས་སྟོང་པ་ལ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇོག །ལྷ་དན་ལས་
འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇོག་གོ །ཁམས་གསུམ་པོ་
ནི་དེ་དང་དེས་སྟོང་པ་ལ་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇོག་ལ། སྒྲི་འགག་མེད་པ་
དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་འདུས་མ་བྱས་
སྟོང་ཉིད་དུ་འཇོག་གོ །མཐའ་མི་དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་མཐའ་ལས་འདས་
པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་འཇོག་གོ །ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་འགོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་

པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་འཛོག་གོ། གང་ལ་གང་
 ཏོར་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ནི་དོར་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་འཛོག་གོ། །འདུས་
 བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛོག་
 གོ། །ཡུང་པོ་ལྷ་དང་། ཕྱི་ནང་། ༡༨༩༧ །གི་སྐྱེ་མཆེད་བཙུག་ཉིས་དང་། རྣམ་
 པར་གཤེས་པ་རྒྱག་དང་། རེག་པ་རྒྱག་དང་། ཆོར་བ་རྒྱག་དང་། གཟུགས་ཡོད་
 པའི་ཆོས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
 པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དེས་སྟོང་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
 འཛོག་གོ། །ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། ཕྱིན་རྒྱག་དང་། བསམ་གཏན་
 དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་དང་།
 རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་དང་། སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
 དང་། གཞན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པས་
 སྟོང་པ་ལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛོག་གོ། །དུས་གསུམ་མི་
 དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ནི་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛོག་གོ། །རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་དང་དེས་སྟོང་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་
 ཉིད་དུ་འཛོག་གོ། །ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ནི་དངོས་པོ་

སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛོག་གོ། །འདུས་མ་བྱས་སོགས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞག་གོ། །རང་བཞིན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
ཤེས་མཐོང་གིས་མ་བྱས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛོག་
གོ། །ཆོས་ཀྱི་གནས་པ་ཉིད་ནས་ཡང་དག་མཐའི་བར་གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་
ཉིད་རྣམས་ལ་ནི་གཞན་སྟོང་དུ་འཛོག་པས། ཡུམ་གྱི་མདོར་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་
གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་རྒྱན་རྫོང་པའི་ངོ་བོ་དང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པས། དེའི་
དབྱེ་བར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དང་། དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་སྟེ་ལ་རང་ལྗོག་དང་གཞི་ལྗོག་གི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་
ཡོད་པ་ལས། རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གཉིས་༼༡༥༩༽སུ་འབྱེད་པས་སྟོང་ཉིད་
གཉིས་ཉེ་བཞིར་བྱུང་བས་དེ་ཁ་བསྐྱངས་ནས་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ནི་ཡང་དག་པའོ་ཞེས་
བསམས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་གོང་དུ་བཤད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་
ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་དགོས་ལ་
འདིར་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཉིད་སྒྱུར་བ་འདི་ནི་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་
ཆོག་འབྱུང་ཉམས་པ་དང་ལྷག་པ་དུ་མ་འབྱུང་བས་ཉིད་འདི་ལྷག་པར་སེམས་སོ། །

བོད་གཞན་གྱིས། འཕགས་སང་གིས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་
སྟེ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་ཁུངས་མེད་ཅིང་། དེ་ལས་ཀྱང་

སྟོང་ཉིད་ལྟག་མ་བཞིར་དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་འགལ་ཅེས་པ་ནི་མ་བརྟགས་
པ་ཆེན་པོ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོར། དངོས་པོ་ནི་
དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ་། །རང་
བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་
སྟོང་ངོ་། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བསྟོན་
མེད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་འགལ་བར་སྒྲ་བ་ནི་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་མི་
ཐོགས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་ནི་བྱུང་དབྱེ་བའི་སྐབས་འདིར་གོང་དུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་
གཉིས་སུ་གསུངས་པ། འོག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་བརྟན་པ་
གཉིས་སུ་སྒྲིམ་སོ་ཞེ་ན། གོང་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་བརྟན་པ་དང་། འོག་ཏུ་
མཆོན་གཞིའི་ཆ་ནས་བརྟན་པས་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །ནི་བྱུང་བའི་དབྱེ་བ་སྟོང་གཞི་
ཆོས་ཅན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི། རང་བཞིན་བདེན་པར་སྒྲི་
འདོགས་དང་། སྟོང་ཉིད་འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་གསར་དུ་བྱས་སྟུང་པ་
དང་། གཞན་གྱིས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་བྱེད་པོ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་གཞི་
གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མཛད་པ་༼༡༥༥༽ཡིན་ནོ། །

སྟོང་ཉིད་ནི་བྱུང་བའི་འདིའི་ས་མཆོམས་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དང་པོ་གསུམ་
ནི་མོས་སྟོད་ལ་སྦྱར་བཞག །བཞི་པ་ནི་ཆོས་མཆོག་ན། དེ་ནས་བདུན་ནི་མ་དག་

ས་བདུན་ན། དེ་ནས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་། ཡང་གཉིས་དང་། གསུམ་ནི་དག་
པ་ས་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞག་གོ །ས་མཚམས་དེ་ལྟར་འཛིག་པ་
ན། མོས་སྒྱུད་དུ་ནི་རིག་ཤེས་ཚད་མས་རྟོགས་པ་འཇམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
རྗེས་མཐུན་པས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། ས་དང་ས་རྣམས་སུ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་
དམིགས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི། སྟོང་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཉི་
ཤུ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འགར་ཡང་དམིགས་པ་མེད་
ལ། འོན་ཏེ་དེས་དེ་སྟོང་པའི་སྟོང་གཞིའི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་
རྟུང་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་འཛིག་གོ །

**གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། ལུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་། ལུལ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།**

གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོགས་བཅུ་བདུན་པོ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་འདིར་
གསལ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་
། འཛིག་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་བྱ་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་པོ་ལ་འང་འདི་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །ཕྱིའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱང་ཆོགས་པར་གནས་པ་མེད་པས་དེར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་☐ ཕྱི་
ནང་གི་དབང་རྟེན་གྱིས་བསྟུས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། སེམས་གྱིས་ཟིན་པ་ནང་དང་
། དབང་པོས་མ་བསྟུས་པ་ཕྱི་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་

ནམས་ལ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་ལྷན་དང་ཡོད་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ནི་དེར་རྟོགས་པའི་☐ ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་སོགས་བརྟགས་ན་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་
འཛིག་པའི་ཆོས་ལ་དེར་རྟོགས་པའི་བཏགས་ཙམ་ལས་ཡོད་དུ་མི་རུང་བའི་
དངོས་པོ་མེད་པ་མཁའ་སོགས་དེར་རྟོགས་པའི་☐ འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
མཐོང་ཤེས་ཀྱིས་དོན་སྲུ་མ་ཉིད་ནས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལས་གཞན་མཐོང་
གིས་མ་བྱས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་དེར་རྟོགས་པའི་☐ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་
སོགས་སྟོང་ཉིད་གདོད་མ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་སྟོང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་ངོ་
བོས་བསྐྱེད་ཅིང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་དེར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་
གཞན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
གིས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུའོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་བརྟན་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་གཞི་དང་།

༼༡༥༽བཤེས་སྟོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སྐབས་འདིར་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་
ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་སྒྲས་པ། མིག་སོགས་ནང་དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རོལ་དང་
ནི། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉི་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་།
ཁྱོགས་བཅུ་དང་། ཟུངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་སྟེ་
འགོག་ལམ་མོ། རྒྱུན་ལས་སྒྲིས་པ་ཁམས་གསུམ་དང་། ཅིག་ཤོས་རྒྱུན་ལས་མ་

སྒྲིམ་པ་ནམ་མཁའ་སོགས་དང་། མཐའ་འདས་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བ་དང་།
 ། འཁོར་བ་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་དང་། བྱང་སྤྱོད་སོགས་དོར་བ་མེད་པ་དང་།
 གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ནི་འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་དང་། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་སོགས་པས་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་དང་། འདས་པ་
 དང་སོགས་པས་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་སོགས་གཅིག་རང་དུས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཆོ་ཅིག་ཤོས་མི་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །རྒྱ་རྒྱུན་དང་ལྷན་པའི་འདུས་པ་རྣམས་
 དང་། དངོས་མེད་ལས་ཅིག་ཤོས་སུ་གྱུར་པའི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པའི་རོ་བོ་
 དང་། རམ་མཁའ་སྟེ་དངོས་མེད་རྣམས་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལས་གཞན་པ་འཕགས་པའི་
 སྟོད་ཡུལ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཉི་ཤུའོ། །

འདིར་སྟོང་གཞི་ཞེས་པའི་སྟོང་གཞི་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོང་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོང་
 གཞིའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོང་གཞི་གོ་ཆད་པོ་འབྱུང་མེད་ཡོངས་
 གྲུབ་ལྟ་བུ་ལ་སྐབས་འདིར་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་འདིར་སྟོང་
 གཞིར་ངོས་མི་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པར་སྟོང་གཞི་དེ་ལྟ་བུ་
 ཞིག་དངོས་སུ་བརྟན་ན་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་དྲི་མ་སྤང་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་གཞི་ཟབ་
 མོ་དེ་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་སོགས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྐབས་དེར་དེའི་

༼༡༥༥༽བདེན་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་མ་སེལ་ན་དེ་ལ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་སེལ་

བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པས་དེར་མ་བརྟན་ཅིང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་ནི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་
བ་བསལ་རྗེས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་སྟོང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་གཞིར་བརྟན་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེར་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོས་མཚན་ཆོད་ཟེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་དག་སྐབས་འདིར། གང་སྟོང་པའི་སྟོང་བྱ་ལ་སྟོང་གཞིར་མིང་
བཏགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་གཞན་སྟོང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོས་ཀྱི་གནས་
བ་ཉིད་སོགས་བྱེད་འདོད་པའི་སྟོང་གཞི་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་གཞི་གོ་
ཆོད་པོ་དངོས་དེ་བརྟན་པས། སྟོང་གཞི་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ཙམ་
ཞིག་འདིར་སྒྲོས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དེ་རྣམས་སྟོང་གཞི་གོ་ཆོད་པོ་དངོས་དེར་མ་
བཀྲལ་བར་སྒྲོས་པ་དེ་ཡང་སྟོང་པར་བྱ་རྒྱུའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གངས་སུ་སྒྲོས་
པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྲེས། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེས་
བུའི་བྱེད་པ་ནི་ཐོངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱེད་པ་པོ་
གཞན་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཙམ་ཞིག་འདིར་བཞོད་པར་མཛད་ལ། གཞན་སྟོང་ཟབ་
མོའི་ཡུམ་དོན་མཐར་ཐུག་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་རི་ལྟར་
འབྱུང་བ་བཞིན་གྱི་སྟོང་གཞི་གོ་ཆོད་པོ་དེ་འདིར་མ་བཞོད་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན།
སྐབས་འདིར་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་

གྱིས་སྒྲུབ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་ཡོད་པ་དེ་འགོག་པ་
སྐབས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས། ཆོས་ཅན་སོ་སོ་བ་རྣམས་མི་སྟོང་པར་ཡོད་པ་དེ་
འགོག་པ་གཙོ་བོ་མཛད་ཀྱི། དེས་ན་ཀྱུན་རྫོག་པའི་ཆོས་སྟོང་རྒྱུ་བོ་ཅིག་དེར་
གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་སྟོང་། ༡༥༧ །གཞི་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་མི་གསུང་བ་
ནི། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཆོས་གསུང་བའི་རིམ་པ་ལ་
མཁས་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་ཚུལ་ནི།

ཆོས་ཅན་གྱི་སྟོང་གཞི་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་
དང་རང་གི་རོ་བོས་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེའི་རང་རོ་མ་སྟོང་ན་གཞན་སྟོང་
ཡང་དེས་སྟོང་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་བྱེད་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད་ལ། སྟོང་བ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ནི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །ལ་ལ་ཞིག་སྟོང་གཞི་མིག་སོགས་སྟོང་
པར་ཁས་མི་ལེན་པར་དེ་ལས་སྟོང་བྱ་ཞིག་ལོགས་ནས་བཅའ་བ་ནི། རང་སྟོང་
རྣམ་པར་དག་པ་སྒྲུབ་པའི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །འཕགས་སེང་གིས་
ཆོས་ཅན་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་བཀྲལ་བས་ནི་གཞན་སྟོང་
ཟབ་མོ་མི་སྟོན་པའམ་མི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་སྒྲོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་
དང་། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོ་ལ་འཆར་རུང་གི་ཀྱུན་རྫོག་པ་ཁོ་ན་ལ་
དགོངས་ནས་རང་སྟོང་དུ་གསུངས་གྱི། དོན་དམ་སྟོ་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་

ནས་རང་སྟོང་དུ་མ་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་
པར་ཅིས་ཤེས་ཤེན། གངས་ཉི་ཤུ་དང་། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སྟོ་ཡུལ་དུ་དམིགས་རུང་ག་སྟག་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ལས་གཞན་
དོན་དམ་པ་ལ་ཡིན་ན་ནི་མི་རུང་སྟེ། དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ལ་གངས་མི་འཐད་པ་
དང་། སྟོང་པའི་གཞི་དེ་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་དམིགས་རུང་ཅམ་མ་ཡིན་ན་སྟོ་ཡུལ་དུ་
འཆར་བར་ག་ལ་རུང་སྟེ། རྣམ་གཞག་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
པའོ། །ལ་ལ་ཞིག་དེས་ན་ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་སོགས་པ་རོལ་གཟིགས་པའི་སྒྱུད་
ཡུལ་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་དེའང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་ཏེ། འདིའི་སྟོང་གཞི་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་
ཡིན་ཏེ། སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཆོས་སྐྱོན་མེད་པ་སོགས་ལ་འང་རང་སྟོང་གཞན་
སྟོང་གི་ཆ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། ཚུར་མཐོང་གིས་རྟོག་ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་ཆོས་
སྐྱོན་མེད་སོགས་ཀྱི་གཞན་སྟོང་བཏགས་པ་བ་དེ་རང་སྟོང་དང་། བ་རོལ་
གཟིགས་པའི་ཆོས་སྐྱོན་མེད་སོགས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་གསལ་བ་ནི་གཞན་སྟོང་
གོ་ཆོད་པོ་དེ་གཞན་སྟོང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་ནི་སྤྲུལ་མའི་
དབང་དུ་མཛད་དོ། །

ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བསམས་བྱས་ནས། །ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་མ་ཡིན་པར། །

སྐབས་འདིའི་འཕགས་སང་དགོངས་པ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་ལ་གནས་
བཞིན་བཤད། །

གཉིས་པ་སའི་ཚོགས་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ། སྐབས་འདྲིའི་འབྲེལ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་བཤད་བྱའི་མདོ་
དངོས་འགོད་པའོ། །དང་པོ་མདོའི་འབྲེལ་གྱི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། བསྟན་
བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི།

ས་བརྒྱ་དང་ཞེས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྒོ་ནས་
བཤད་དགོས་པ་ལས། དེ་བསྟན་པའི་སྤྱད་དུ་སའི་ཚོགས་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བཤད་བྱའི་མདོ་ནི།

རབ་འབྱོར་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་གུ་
སྟེ། གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པས་ཚོས་བརྒྱད་པོ་
འདི་དག་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་
། ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པས་ཚོས་ལྔ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་།
གཞན་ཡང་ས་བཞི་པ་ལ་གནས་པས་ཚོས་བརྒྱ་པོ། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ལྔ་པ་ལ་གནས་པས། ཞེས་
སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་དྲུག་པ་
ལ་གནས་པས་ཚོས་དུག །ཅེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
༼༡༥༥༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ཚོས་ཉི་ཤུ་
མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

ཆེན་པོ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བྱ་སྟེ། ཞེས་གོང་འོག་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ལ། གཉེན་པོ་
སའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གང་
ཡིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་གཤམ་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བདུན། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ། སྒྲ་དོན། སྤངས་རྟོགས་གྱི་བྱང་པར། ཡོན་ཏན་
མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ། རྟོགས་གྱི་བྱང་པར། ལུས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ས་ཙམ་གྱི་རོ་བོ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པ་སྟེ། འགྲེལ་
ཆེན་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི་ས་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །ཉན་རང་
སའི་རོ་བོ་ཡང་དེ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པའོ། །བྱང་སའི་རོ་བོ་ཡང་
སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་སའི་རོ་བོ་ཡང་
སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་གྱི་སར་སའི་རྣམ་
པར་གཞག་པ་ནི་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་ཏུ་འོད་གྱི་ས་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་
དོ། །འདིར་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོའི་ས་ནི་བྱང་སའི་ས་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་རོ་བོ་ཡོན་
ཏན་གྱི་རྟོན་བྱེད་རུང་དེ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་གི་རྟོགས་པ་བདག་གཉིས་གྱིས་
དབེན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་མཉམ་བཞག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་ས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་བསགས་པའི་སའི་ཚྭ་གས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་
ལ། དེའང་སྤྱད་བྱ་བྱི་མ་བཙུ་དང་། སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཚྭ་བཙུ་ཡོད་པས། སའི་
ཚྭ་གས་ལ་བཙུར་ཡང་དབྱེ་༼༡༥༥༽ཏེ། རི་སྐད་དུ། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་བའི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ལ་སོགས་པ་བཙུར་
བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་སའི་དབང་གིས་བཙུ་
བཙུ་ཏེ་དབྱེ་བ་ཉི་ལྟ་ཡོད་དོ། །རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དབྱེ་སྒྲོ་འདིར་ཡང་
འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྭ་གས་དང་གཉིན་པོའི་ཚྭ་གས་སུ་བསྐྱས་
ལ། དེའི་བྱེད་པས་ནི་རི་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་སེལ་
བས། དེ་སྐབས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་དང་ཚྭ་གས་ཀྱི་བདག་
མེད་དོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་དུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལའང་དངོས་དང་། དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཡིན་པས་ས་དང་པོ་ནས་སྒྲོང་ངོ་
། །གཉིས་པ་ནི། དེས་བཞག་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཡིན་པས་དེས་སྤྱིད་པར་སྒྲི་
བའི་རྒྱ་བྱེད་པར་འདྲ་བས་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་སྒྲིབ་ལ་
མོ་དེ་ས་བཙུའི་རིམ་པས་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་མཉམ་ཏུ་སྒྲོང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཚས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་མ་དེག་པ་སྟེ། དེ་ལའང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚས་ཉིད་དང་། སྟོ་བྱར་
རྣམ་དག་གི་ཚས་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་ས་དང་པོ་ན་སྟོང་ལ། གཉིས་
པ་ནི་ས་བརྩུ་པོ་རེ་རེ་ཞིང་ངོ་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་མཉམ་བཞག་ཏུ་རིམ་གྱིས་
སྟོང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །

རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་པ་ནི། རི་སྟོད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ས་བརྩུའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚས་ཉིད་ལ་ངས་པ་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་བརྩུ་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་སྟོད་པས་བྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་ཅིང་སྟོང་བ་ནི་
བསོད་ནམས་ཚོགས་བསག་ཏུ་གྱུར་པའི་༼༡༥༥༽སའི་ཚོགས་ཡིན་ལ། འདིར་
དེ་སྟོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚུལ་འདིས་མ་སྦྱངས་པར་ས་
བརྩུའི་མཉམ་བཞག་བར་མ་ཆད་ཏུ་བསྐྱོམས་ན་ཆད་པའི་བྱང་འདས་ཀྱི་མཐར་
ལྗུང་བས་སོ། །

སའི་ཡོངས་སྟོང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་གཉིས་ཏེ། ཐོབ་བཞིན་པ་སྦྱང་བ་དང་
། ཐོབ་ཟིན་པ་སྦྱང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་ཡིན་
ཏེ། རི་སྟོད་དུ། ས་གང་གི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཚས་གང་ཡིན་པ་
རྣམས་རི་སྟོད་མ་རྗོགས་པ་དེ་སྟོད་ཏུ་ས་ཡིན་ལ། རྗོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་
པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་གཉིས་པའི་

ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། དེས་མཚོན་ནས་ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་
 གྱིས་ས་གསུམ་པའི་དྲི་མའང་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་། དེའི་རིགས་འགྲེལ་ནི་ས་བཙུ་པའི་
 བར་དུ་འགོ་ལ། ས་བཙུ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གིས་སངས་རྒྱས་སའི་དྲི་མ་ནི་སྤྱད་མི་
 དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
 བོ་ཐོབ་བཞིན་སྤྱོད་བ་དང་། ཐོབ་ཟེན་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །སྤྱ་ཏ་གྲིས་
 བོ། རྩ་འབྲེན་བ་ན་ཡུར་བ་སེལ་བ་ལྟར། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཚོས་མཚོག་ཏུ་
 སྤྱོད་བར་བྱེད་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

གོང་ནས་གོང་དུ་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རི་
 རྒྱུད་དུ། འབྲུང་པོ་དཔག་མེད་འཛིགས་མེད་ཕྱིར། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་
 ལ། བྱི་བྱིར་གོང་དུ་འགོ་ལྡན་ཕྱིར། །དེ་དག་ཉིད་ལས་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས། འབྲུང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཏེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ལ་འཛིགས་པ་
 མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་བྱིར་གོང་དུ་འགོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སར་ནི་
 དེ་དག་ཉིད་ལས་སར་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་༼༡༥༧༽སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱོད་ནོ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བྱང་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཉེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ས་བཙུ་པོ་སོ་
 སའི་སྤྱོད་ནོ་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པའི་
བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ས་བརྩུ་པོ་རེ་རེ་ལ་སྒྲིབ་པ་རེ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མ་རིག་
པ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་སྒྲིབ་པ་བརྩུ། །ས་བརྩུའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་
ཀྱི། །གཉེན་པོ་དག་ནི་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཡང་སྒྲོང་ཚུལ་རི་
ལྟར་ཞེན། དབུས་མཐའ་འྲུ་ག་ལས། དང་པོས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཚུལ་
བཤད་ནས། སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་རོ་
། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་པར་བྱིན་བརྩུའི་འབྲས་བྱ་བརྩུ་ལ་སྒྲིབ་པས་ན། སྒྲིབ་
པ་བརྩུ་སྟེ། འབྲས་བྱ་བརྩུ་ནི། རི་སྐད་དུ། ལྷག་པོ་དང་ནི་བདེ་འགོ་དང་
། །སེམས་ཅན་མི་གཏོང་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཉེས་པ་དག་དང་ཡོན་ཏན་
རྣམས། །འབྲི་དང་འཕེལ་དང་འཇུག་པ་དང་། །གྲོལ་བར་བྱེད་དང་མི་ཟད་དང་
། །དགེ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། །ངེས་པར་བྱེད་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །ཡོངས་
པར་སྐྱོད་དང་ཡོངས་སྒྲིན་བྱེད། །ཅེས་འདི་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་ནི།

དབུས་མཐའ་ལས། ཀྱམ་ཏུ་འགོ་དོན་མཆོག་གི་དོན། །རྒྱ་མཐུན་དོན་གྱི་
མཆོག་ཉིད་དང་། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་། །རྒྱད་རྣམས་ཐ་དད་མེད་

དོན་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་མིན་དོན་དང་། བཟ་དད་མེད་པའི་དོན་ཉིད་
དང་། ཁྲི་མེད་འཕེལ་བ་མེད་དོན་དང་། འདབ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་
གནས། ཞེས་སོ། རྟེན་ལ་དབང་བཞི་ནི། རི་སྐད་དུ། ཡིད་དང་འཛིན་དང་རྣམ་
པར་རྟོག གྱུར་ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། ཞིང་དང་ཡེ་ཤེས་ལས་
༼༡༥༥༽དག་ལ། འདབ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། འདབ་ནི་མི་གཡོ་ལ་
སོགས་པའི། སྐ་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཅུ་ལས་རྣམ་གཉིས་དེ་ལས་
གཞན། འདབ་ནི་རེ་རེར་འདོད་པ་ཡིན། ཅིས་སོ། ཡིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
གྱི་ཡིད་དེ་སྐ་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་གྱུར་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ལ་
དབང་། དེར་འཛིན་པ་ནི་སྒོ་ལུང་དབང་ཤེས་ལྟུང་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་དེར་
གནས་གྱུར་པས་ནི་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་
སྟེ། དེས་དགུ་པ་དང་བརྒྱ་པ་ལ་གནས་གྱུར་པས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
པས་ཕྱིན་ལས་ལ་དབང་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྐ་བརྒྱ་པ་ལ་ཕྱིན་ལས་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་དང་བྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲིམ་ན། དེའང་བྱ་བ་ལྟུང་ལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིན་ལས་ལ་སྐ་བརྒྱ་པ་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་བྱད་པར་མེད་ལ། བྱད་
པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིན་ལས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོ། བྱ་བ་ལྟུང་གྱི་ཕྱིན་ལས་ལ་

བྱད་མེད་དུ་བཤད་པ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་ས་བཙུ་པའི་བྱང་སེམས་གཉིས་
ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་བྱད་
མེད་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཀླུ་མཆོ་བ་ལང་གི་མིག་རྗེས་ཀྱི་ཚུའི་བྱད་པར་དུ་
བཤད་དོ། །འོན་ཏེ་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་སྤོང་ལས་བྱད་མེད་དུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་
ཡང་། སྤོང་ལས་ཀྱི་ཡུལ་འཛིག་རྟེན་པ་དག་གི་ངོར་སངས་རྒྱས་དང་ས་བཙུ་པའི་
སེམས་དཔའ་གཉིས་སྤོང་ལས་བྱད་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱིས། རི་རྒྱན་
དུ། འཛིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་
པའི་བྱུང་དོན་འཛིག་རྟེན་ན་མཉམ་པར་སྒྲུང་བ་ཙམ་གྱིས་མཉམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་ས་བརྒྱད་(༡༧༠ན)པ་ཡན་གྱི་རྟོགས་པའི་བྱད་
པར་སྒྲུང་བཤད་ནས། ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བྱད་པར་གྱི་རྟོགས་པ་ཡང་
ཞིབ་ཏུ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྟེ། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ཏུ་
འགོ་བའི་དོན་འདི་ནི་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བ་དང་ལྡན་པའི་བདག་དང་།
བདག་དེ་དང་འདྲ་བའི་གཞན་པ་འཆིང་བ་མཐའ་དག་གིས་བསྐྱོས་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྒྱི་བྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བ་ཁོ་ནར་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་
ཡིན་ལ། འགལ་བ་དེ་ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀའང་དེ་དང་དེས་སྟོང་པས་བདག་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། དེའི་སྤྱི་ལ་བྱང་མེད་པས་ཀྱན་རྟུ་བྱུ་བ་པར་འགྲོ་
བཞི་ཡང་དག་པ་ཁོ་ནའོ། །དོན་འདི་ལ་བསམས་ནས་ཀྱན་རྟུ་བྱུ་བ་དག་དང་
གཞན་པ་གཉིས་ཀའང་འབྲུལ་ངོར་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱོད་པས། དེ་
གཉིས་ཀའང་འབྲུལ་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བར་འབྲུ་བས་བདག་བདེ་ཞིང་གཞན་
རྣམས་ཅི་མ་རུང་བའི་སེམས་མ་ཡིན་པར་བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། གཞན་ལའང་བདེ་བར་འདོད་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པ་སྟེ། འདི་ནི་
ཀྱན་རྟུ་བྱུ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །དོན་དམ་དུ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟོང་བདག་མེད་པར་མཉམ་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུབ་པ་འདི་ནི་དོན་
དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །འདི་གཉིས་ལ་སྤྲུལ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་ལའང་ཡོད་ལ།
བྱི་མ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ནས་སོ། །ས་གཉིས་པར་ཆོས་ཉིད་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་མ་གོས་པ་སྤང་དུ་རུང་ལ། དེ་སྤངས་པ་དེ་རྟོགས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་
ལ། རྟོགས་པ་དེ་མཛོན་དུ་བྱ་བ་དང་། དྲི་མ་དེ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་རྩ་མ་
པ་ཆེན་པོ་ལྷུང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་༼༡༩༠༩༽འོ། །ས་གསུམ་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱི་
སྦྱོད་ཐོས་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་
དོན་འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ན་སྟོང་གསུམ་མེ་ལྷེ་གཅིག་རྟུ་གྱུར་པ་བཀལ་ནས་ཀྱང་
དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པར་བྱེད་དོ། །ས་བཞི་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ལ་བདག་གི་
བའི་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པར་མི་བྱེད་

དོ། །ས་ལྷ་པར་སེམས་དཔའ་ནང་ཕན་ཚུན་དང་། སངས་རྒྱས་ནང་ཕན་ཚུན་གྱི་
ཆོས་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་རྒྱད་ཐ་དད་
པར་མི་མཐོང་ངོ་། །ས་རྒྱལ་པར་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྒོ་བྱུང་བར་རྟོག་པའོ། །ས་བདུན་པར་
མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གྱི་མཚན་མ་ཐ་དད་དུ་མི་འབྱུང་བས་དེའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་མཚན་འཛིན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་གསུམ་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་
པར་བཀྲལ་བྱེད་ཏོ། །

ལྷ་པ་ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱད་པར་ནི།

ས་དང་པོས་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ས་གཉིས་པ་
ལ་ལྷག་པ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྫོགས་པར་མདོན་དུ་བྱེད་དོ། །ས་གསུམ་པ་
ལ་ལྷག་པ་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྫོགས་པར་མདོན་དུ་བྱེད་དོ། །ས་བཞི་པ་དང་ལྷ་
པ་རྒྱལ་པ་གསུམ་ལ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྫོགས་པར་མདོན་དུ་བྱེད་
དོ། །དེའང་ས་བཞི་པ་ལ་ཆོས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
། ས་ལྷ་པ་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྒྱལ་པ་ལ་རྟེན་
འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཤེས་རབ་གྱི་བྱད་པར་གསུམ་
བཤད་པའོ། །ས་རྒྱལ་པ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་རྫོགས་ཤིང་ཆོས་ཉིད་
བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། ས་

བདུན་པར་མཚན་མ་མེད་ཅིང་ཚུལ་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ཀླུ་ཉེན་ཉེས་ཡོན་
ཉན་མངོན་དུ་བྱེད། ས་བརྒྱད་པར་མཚན་མ་དང་ཚུལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་
ཡོན་ཉན་མངོན་དུ་བྱེད། དགུ་པ་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད། བཙུ་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །

གཞན་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེས་ཡོན་ཉན་བརྒྱ་སྐད་
བཙུག་ཉིས་ཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་ལས། དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ན། །དོན་ཀྱན་
འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཉན་བརྒྱ་སྐད་བཙུག་ཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་
སོ། །དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་རེར་བྱེད་པ་བརྒྱ་སྐད་བཙུག་ཉིས་
འབྱུང་བ་མི་འགལ་ཏེ། དབང་ཤེས་རེ་རེས་ཀྱང་དོན་ལྷ་ཀ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་
མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་ནི་སྤྲ་མ་ཡང་འགལ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

བཙུག་ཉིས་པོ་གང་ཞེན། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱའི་
ཞལ་ལྷ་བ་དང་། དེས་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་དང་། སྤུལ་པ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང་། དུས་
བསྐལ་པ་བརྒྱར་སྟོན་པ་དང་། སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་བརྒྱ་ལ་ཡེ་ཤེས་འཇུག་
པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྷང་བ་དང་། སེམས་
ཅན་བརྒྱ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་བརྒྱ་
འོད་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་གྱི་སྒྲོ་མོ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང་། རང་གི་

ལུས་བརྒྱུར་སྟོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བརྒྱ་
བརྒྱས་བསྐྱར་བ་སྟོན་པ་ལོ། །ས་གཉིས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་ཕྲག་གི་འགྲུར་
གསུམ་པ་ལ་བརྒྱ་སྟོང་། བཞི་པ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་ །ལྷ་པ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་སྟོང་།
དྲུག་པ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་། བདུན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་། བརྒྱད་
པ་ལ་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་
༼༡༧༧༽པའི། དགུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་
བཅུའི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི། བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་
བཅུའི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་འགྲུར་རོ། །

གཞན་ཡང་བ་སྐྱའི་ཁུང་བུ་རེ་རེ་ནས་སྐྱད་ཅིག་རེར་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་
པ་རེ་རེ་ཞིང་འཁོར་བྱང་སེམས་གྲངས་མེད་པས་བསྐྱར་བ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་
སོགས་འགོ་བ་རིགས་ལྷ་སྟོན་པ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ས་བརྒྱད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། དགུ་པར་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དྲི་མ་མེད་པ་
བསྐྱར་བ་དང་། བཅུ་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་
དབང་བརྒྱུར་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དབང་དེ་རི་ལྟར་བརྒྱུར་ཞེན། ས་དེར་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་དེས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་
བྱས་མ་ཐག་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་དབང་བརྒྱུར་བའི་དུས་ལ་བབ་པར་མཁུན་
ནས། སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཕྱོགས་

བཙུའི་འཛིན་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱོར་བ་ལན་བཙུ་བྱས་ཏེ་སེམས་དཔའ་དེའི་
སྒྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བྱབ་བོ། རྒྱབ་མ་ཐག་ཏུ་ངོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་པེ་འཛིན་སོགས་
སྒར་མ་ཐོབ་པའི་སྟོང་ཐུག་བཙུ་ཐོབ་བོ་ཞེས་ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །

དུག་པ་རྟགས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི།

གསེར་འོད་དམ་པར། ས་དང་པོ་སོགས་ཐོབ་པའི་སྒྲ་ལྟས་ཀྱི་རྟགས་དང་།
མི་ལམ་ངེས་བསྟན་ལས། ས་ཐོབ་པ་ན་མི་ལམ་འདི་ལྟར་འབྱུང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལ། ཆོས་རྩེ་ས་སྒྱུ་པ་རྒྱུ་ཏའི་བཞེད་ཀྱིས། མི་ལྟས་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་
རྣམས་མོས་སྟོད་ཀྱི་སར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས་ལ། དཔལ་རང་བྱུང་
ཞབས་ཀྱིས་ནི། བར་དོན་དུ། འབྲུལ་པའི་མི་ལམ་འཁོར་བ་སྟེ། །མ་འབྲུལ་མི་
ལམ་གཉེན་པོ་ཡིན། །དེ་བྱིར་རྒྱལ་གྲས་ས་བཙུ་ལ། །མི་ལམ་བསྟན་པ་མདོ་
ལས་གསུངས། །༡༧༥༥། ཞེས་པས་མོས་སྟོད་ཀྱི་སར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་མ་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ལ་ལ་ཞིག་མི་ལམ་མི་བ་ནི་གཉིད་མེད་ན་མི་
འབྱུང་ཞིང་། གཉིད་ནི་མོས་སྟོད་ཀྱི་ས་ནས་སྤངས་པར་བཤད་པས། ས་ཐོབ་པ་
ལ་མི་ལམ་ཡོད་པ་ནི་དཀའ་བའི་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། སོ་སའི་སྒྱེ་བོ་རྣམས་
ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སར་ནི་མི་ལམ་འབྱུང་བ་ལ་གཉིད་
དགོས་པའི་བྱང་པ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་གཉིད་མེད་པའི་མི་ལམ་དེ་འདྲ་
ཞིག་ཡོད་ན་མི་ལམ་གོ་ཆོད་པོ་དངོས་དེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། མི་ལམ་ཡིན་ན་མི་ལམ་

རང་མཚན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མི་ལམ་རང་
མཚན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་མི་ལམ་ཙམ་དུ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་
གཞན་དག་འོན་མའོན་སུམ་གྱི་དུས་ཀྱང་མི་ལམ་ཙམ་དུ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིད་
མི་དགོས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། ཁོ་བོ་ཅག་དེ་ལ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་
འདིའི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་གསུམ་རྒྱད་དུ་གཏན་ལ་
ཕབ་པའི་ཕྱིར། འོན་གཞན་དག་དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་ལ་མི་ལམ་འབྱུང་བར་
བྱུང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་དགོས་པ་མེད་དེ། མའོན་སུམ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་ལ་མའོན་སུམ་ལྟར་སྟང་
བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མའོན་སུམ་གྱི་གོ་མི་ཆོད་པས་མི་
ལམ་དང་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། འོན་ཏེ་འཕགས་པའི་སར་ཡང་མའོན་སུམ་དང་མི་
ལམ་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱད་པར་ཡོད་པ་ནི་ཕན་ཚུན་བཟོས་པའི་དབང་
ལས་གྲུབ་པས་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་ལམ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་ནས་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷགས་མིན་
དུ་བྱུང་ན་སྤགས་སམ། སྤོན་ནམ། ཡང་ན་བར་དུ་གཅོད་པའི་མཚན་
༼༡༩༩བ༽མ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་ལུས་འཛིན་པའི་བྱད་པར་ནི།

ས་དང་པོར་འཇམ་བུའི་གླིང་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་ཀླུ་དང་།

གཉིས་པ་ལ་གྲིང་བཞི་པའི་འོ། །གསུམ་པ་ལ་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་
གྱི་འོ། །བཞི་པ་ལ་མཆོ་མ། ལྷ་པ་ལ་དགའ་ལྡན། རྒྱག་པ་ལ་འཕྲུལ་དགའ།
བདུན་པ་ལ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད། བརྒྱད་པ་ལ་སྟོང་གི་བདག་པོ་ཆངས་
པ། དགུ་པ་ལ་སྟོང་གཉིས་ཀ་བར་མའི་བདག་པོ་ཆངས་ཆེན། བརྒྱ་པ་ལ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ལྟའི་བྱ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་
སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་འཛིན་པ་ལ་
སེམས་དཔའ་དག་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྒོ་ལྡན་
རྣམས་གྱི་ལས་དང་ནི། །གཞན་ཡང་སྒོན་ལམ་དབང་དག་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་
དང་དབང་འབྱོར་བའི། །དབང་གི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཅིས་པས་མོས་སྦྱོད་
གྱི་སེམས་དཔའ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལས་དང་། ས་ཐོབ་པས་དུད་འགྲོ་སོགས་སུ་
སྐྱེ་བ་སྒོན་ལམ་གྱི་མཐུ་དང་། བསམ་གཏན་རྣམས་བརྒྱུག་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་
སྐྱེ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་དང་། སྦྱུལ་པས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཛིན་
བུའི་གྲིང་དུ་འཕོ་བ་སོགས་དབང་འབྱོར་བའི་མཐུ་ལས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སྟེ་
བཞི་འོ། །མདོར་ན་ས་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐུ་ལས་འཁོར་བ་ན་སྐྱེ་འཆི་ན་ག་
སོགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་སོགས་རང་མཆོན་པ་མ་ཡིན་འོ། །
གཉིས་པ་མཉམ་པར་བཞག་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་ལ། མཐོང་ལམ་

གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཉིད་སྒྲིམ་ལམ་དུ་གསར་མཐོང་ཡོད་མེད་དཔྱད་
བ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སྒྲིང་བ་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་
བའོ། །དང་པོ་ལ། ༼༡༧༩ན༽ འཕགས་སེང་གི་བཞེད་དོན་ཐུན་མོང་མིན་པ་
དགོད་པ་དང་། འཕགས་སེང་གི་བཞེད་དོན་མིན་གྱང་ཡིན་པར་ཁས་འཆེ་བ་
འགོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཉི་སྒྲིང་དུ། རི་ལྷར་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱེད་པ་
དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་གི་ཆོ་
ཆ་ཤས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རྟོགས་ན་ཡང་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་
པ་ལས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྦྱེས་པ་དེའི་ཆོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི། ལུང་དོན་དང་པོ་
ནི། མཐོང་ལམ་དུ་རི་ལྷར་མཐོང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་སྒྲིམ་ལམ་
གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་བྱེད་པར་མ་ཟད་སྒྲིམ་ལམ་དང་པོར་མཐོང་
བའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ལ་འང་སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅིང་།
མདོར་ན་ས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སྒྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
རིམ་གྱིས་དག་སྟོབས་གྱིས། སྒྲར་མཐོང་གིས་མ་མཐོང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་
གསར་མཐོང་རེ་ཡོད་པས་བལྟ་བུའི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་གསལ་ལ་མི་

གསལ་སོགས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། ས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མར་རྟོགས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་
 དེ་ཡང་ས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལ་རྟོགས་ཟིན་
 རྟོགས་པའི་སྒྲོང་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་
 བོ་ལ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུང་དོན་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་དག་གིས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཆ་ཤས་
 མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ལས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 གིས་ལྷག་པ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་ཆོས་དབྱིངས་ ༡༧ ནའོག་སར་མཐོང་མེད་དོ་ཞེས་
 པའི་གྲུན་ཀ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་སང་བཟང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུན་ཀ་དེ་ལ་ཞིབ་དུ་སྤྱོད་ནས་
 ལན་བཏབ་པ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ནི་མཐོང་ལམ་
 ལས་མ་གཏོགས་པའི་ས་ལྷག་མར་གསལ་མཐོང་མེད་པ་ཐུགས་ལ་བཞེད་ནས།
 ཆོས་དབྱིངས་སའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་ན་ཡང་ཞེས་གསུངས་ལ།
 ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ས་དང་པོར་མཐོང་བའི་ཆོས་
 དབྱིངས་དེ་དང་གཉིས་པར་མཐོང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་བྱད་མེད་དེ། དཔེར་ན་
 ཆོས་གཅིག་གི་ལྷ་ཆོས་དང་གཉིས་པའི་ལྷ་ཆོས་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བྱད་པར་
 མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་

ལས་ཆོས་དབྱིངས་གཞན་གསར་མཐོང་མེད་པས་བྱབ་པ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་བྱབ་པ་ལ་བྱུལ། སློ་བུར་བྱི་བྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་
བྱབ་པ་ལ་བྱུལ་པར་བསྟན་པ་ལས།

དང་པོ་ནི།

རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཆ་གསལ་མེད་པ་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་
མེད་ཀྱང་། སློ་འདོགས་ཆོད་མ་ཆོད་གྱི་དབང་གིས་གསར་མཐོང་ངམ་གསར་
ཏོགས་ཡོད་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དེ། ཆ་གང་ལ་གོམས་པ་གསལ་བ་དེ་ལ་སློ་
འདོགས་ཆོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་
པའི་མི་རྟག་པ་དང་། སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་ཆ་ལ་ཆ་གསལ་གྱི་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་
སྟོན་པོའི་སྟུམ་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འབྱེན་གྱི། མི་རྟག་པའི་སྟུམ་པའི་ངེས་ཤེས་
མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས། ངེས་པ་བསྐྱེད་
པ་ལ་བཏོས་ནས་ཤེས་སོ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་གཞན་དག །སློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། །ཉེས་པ་དེ་མེད་དེ།
༼༡༩༧༩༽གཞུང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་
བྱེད། དེར་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་ངེས་པ་དེ་མཐོང་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་བས་
བྱབ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དེའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ན་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་

ལོག་རྒྱ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྒྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་དེའོ། །གཞན་དག་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྒྱེ་བའི་ཆོས་
 ཅན་དུ་བྱས་ན་ཤེས་པ་དེ་ངེས་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་མིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་གཞན་
 གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཀྱན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་།
 ལམ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྒྱེ་ཡང་དེ་དག་ལ་ངེས་ཤེས་དངོས་སུ་
 འབྱེན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། ངེས་ཤེས་ནི་བྱིས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྱེ་བ་བཞིན་
 བོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱིབ་བྱ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཆ་གས་མེད་ཀྱང་། སྐྱིབ་བྱེད་ཆོས་
 ཅན་སྒྲོ་བྱར་བ་ལ་ཆ་དང་བཅས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་སྒྲོ་
 བྱར་གྱི་ཆ་དེ་དག་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དག་བཞིན་དུ་བསྐྱིབ་བྱ་ཆོས་ཉིད་ཆ་མེད་དེ་
 རིམ་བཞིན་གསལ་བ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་མ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་དབྱིངས་
 ལ་ཆ་བཅས་སུ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། བམ་
 མཁའ་ཆ་མེད་པ་ལ་སྤྱིན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་ན་བམ་མཁའ་མཐོང་བར་
 འདོད་པས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་པ་ན་སྤྱིན་ཆོགས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་རིམ་བཞིན་
 དག་སྟེ། ཆ་མེད་པའི་བམ་མཁའ་ཡང་རིམ་བཞིན་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
 མཐོང་བའི་ཆེ་ཡང་བམ་མཁའ་ལ་ནི་ཆ་གས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྒྱལ་སྤྱི་དགོང་པ་དང་། དེ་འཕོག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་ཉིད་ལ་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་ ༡༧༧༧ བོ་རྫོགས་མཐོང་
ལམ་དུ་མཐོང་ལ། དེ་ལས་ལྷག་པ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་མཐོང་བྱར་མེད་ཅེས་པ་དང་
། རྒྱ་མའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ལས་ཕྱི་མའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་
གསར་དུ་འགྲོ་བ་མེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ལུང་གིས་དགག་ རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རི་ལྷར་མར་ངོའི་བཙུ་བཞི་ལ། །ཟླ་བ་ཅུང་ཟད་མཐོང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་
ཐོག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལའང་། །སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ཅུང་ཟད་མཐོང་། །རི་ལྷར་
ཆོས་པའི་ཟླ་བ་ནི། །སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་འཕེལ་བར་མཐོང་། །དེ་བཞིན་ས་ལ་
ལྷགས་རྣམས་ཀྱང་། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་མཐོང་། །རི་ལྷར་ཡར་ངོའི་
བཙོ་ལྷ་ལ། །ཟླ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་
པ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་རྫོགས་ཤིང་གསལ། །ཞེས་དང་། ཟུང་འདས་ཆེན་
པོར། །ས་བཙུ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་
པོ་མཆོན་མོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟ་བུར་མཐོང་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཉིན་པར་གྱི་གཟུགས་བཞིན་དུ་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་པས། །ཟླ་བ་ལ་ཡར་ངོ་
དང་མར་ངོའི་ཆ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། །ཉི་མའི་འོད་དང་ཉི་བ་ན་རང་གི་གྲིབ་
མས་ཆ་དང་བཅས་པར་གྱུར་བ་ལ་གྲིབ་མ་དག་སྟོབས་ཀྱིས་ཆ་འགགས་པ་དང་

བཅས་ནས་སྒྲ་བ་རྫོགས་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དབྱིངས་ལའང་རིམ་
བཞིན་མཐོང་བུའི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་དང་། བྱུང་པར་དེ་ལའང་སྒྲ་མས་མཐོང་
བའི་ཆོས་ཉིད་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། སྒྲ་མའི་ཆོས་
ཉིད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་རགས་ཤིང་བྱི་མའི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་སྤྲ་བས། སྒྲིབ་བྱེད་
སྤྲ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་བསྒྲིབ་བྱ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྤྲ་བ་ཡིན་ཅིང་། སྤྲ་བ་ནི་རྟོགས་པར་
དཀའ་བ་སྟེ་གཏིང་ཟབ་པས་མི་དཔོགས་ཀྱི་ལུ་ནོ། བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་མཐོང་ན་དེ་ཡོངས་རྫོགས་མཐོང་བས་བྱབ་པར་འདོད་
ན། བཅས་མཁའ་ཆ་མེད་ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱི་བྱོགས་གཅིག་མཐོང་བའི་ཆོན་མ་
མཁའ་ཡོངས་རྫོགས་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་ཆ་མེད་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །འདི་ནི་མགོ་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ན་སྤྲ་བ་ཡོད་མེད་དབྱུང་བ་ལ།
གཞན་ལུགས་དག་གི། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོགས་སྒྲ་འགོད་
བ་དང་། དེ་དག་གི་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགའ་ཞིག་མཉམ་བཞག་ན་ཀྱན་རྫོང་གི་སྤྲ་བ་ཡོད་དེ། ལྷ་བས་ཀྱང་
སྤྲ་བའི་སྟེང་དུ་སྒྲོས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ལ། སྒྲོམ་བས་ཀྱང་སྤྲ་བ་ལ་
དམིགས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གོམས་པའི་བྱིར་ན་ཀ་བུམ་ལ་སོགས་པ་

ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་ཟ་འོག་གི་རིམ་ལྗང་མཐོང་ཞིང་། འདི་ཉིད་འཕགས་
སེང་གི་དགོངས་པ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཆོས་ཅན། སྒྲོས་པར་
ཐལ། གུན་རྫོབ་སྣང་བའི་སྤྲོད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་སྤངས། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། བསལ་བ་ཚད་མས་བསལ། དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན། སྒྲོས་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་སྣང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་
བཞིན་མེད་པར་གོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་བསལ་བ་རྣམས་
སྤང་མ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འཕགས་སེང་གིས་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་སྣང་
བཅས་སྒྲུབ་ཤད་པ་ལ་ཟབ་གནད་ཡོད་པར་བརྟན། འཕགས་པའི་མཉམ་
བཞག་ཐམས་ཅད་སྣང་མེད་ཤས་ཆེ་བ་དོན་ལ་ཞུགས་པར་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི།

ཉི་སྣང་དུ། འདི་ཉིད་ནི་རིགས་ཏེ། གང་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤྲོང་བ་ལ་༼༡༧༽བཤེད་མིགས་པ་ནི་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་
ལམ་དུ་ཤེས་པ་རྟ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོང་བ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་
བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདི་ནི། འཕགས་པ་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་

ལ་དབང་ཆེར་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སྡོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་
 བྱིར་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་མི་འགལ་ཞིང་།
 རྗེས་ཐོབ་ཉིད་དུ་འང་མཉམ་བཞག་གི་རྟོགས་པ་འབྱེར་བྱུང་པ་ནི་རྟོགས་པའི་
 བྱུང་པར་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དེར་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་
 དང་། རྗེས་ཐོབ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་གཅིག་གོ། གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་མི་
 དགག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བྱ་བ་བསྐྱབ་ལ་རྟག་ཏུ་ལྷོ། ཁེ་བཞིན་དུ་ནི་
 འབར་བ་དང་། ཞི་བའི་བསམ་གཏན་སྟོམས་འཇུག་ལ། རྟག་ཏུ་སྟོམས་པར་
 ཞུགས་པ་ཡིན། ཅིས་བྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། བར་དུ་མཉམ་
 པར་བཞག་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་སོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་བྱེད་པ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
 འགོ་བ་དང་། རྗེས་ཐོབ་གྱི་བྱེད་པ་མཉམ་བཞག་ཏུ་འོང་བ་གཉིས་འཕགས་པ་
 དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་བཤད་ཅིང་། དེའི་དབང་དུ་མཇུག་ནས་སློབ་
 དཔོན་འཕགས་སེང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས། འདི་ནི་འཕགས་ཆེན་ཡང་དག་
 པའི་སྡོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྣང་བ་སྣང་
 བ་ལྟར་ཡོད་མིན་གྱི་ཤེས་རབ་དེས་དེའི་སྣང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྣང་གི་
 རྣམ་པ་དེ་མེད་སྣང་ལྷན་གཉིས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་ནི་

གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས། རོན་དམ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གོ་
ཚད་ལ་སྦྱར་བར་མི་བྱུངོ། །༡༧༥ན། མདོར་ན་འཕགས་སེང་གིས་མཉམ་
བཞག་སྒྲིབ་བཅས་སུ་བཞེད་ཅེས་གྲགས་ཤིང་། ཉི་སྒྲིབ་དང་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་
ལས་འབྱུང་བ་དེ་དག་གོང་དུ་ལུང་རིགས་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱས་ཀྱང་། འཕགས་
པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་བཅས་པ་འདི་
ནི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་། ཀླུ་ལྷས་ཐོགས་མེད། འཕགས་མཚོག་ལྷ་
སྒྲུབ། དབྱིག་གཉེན། ལྷ་གྲགས་སོགས་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་གཞུང་གང་
ན་ཡང་འདི་མི་གསལ་བས། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བསམས་ན། འདིའི་སྒྲིབ་བཅས་དེ་
ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྒྲིབ་བ་མ་ཡིན་པར་དོན་དམ་པའི་སྒྲིབ་བ་ལ་ངེས་པར་འཆད་
དགོས་ལ། འགའ་ཞིག་དོན་དམ་ཚོས་སྒྲུ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་མི་སྤྲིད་དོ་ཞེས་སྒྲུ་
ཡང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཐར་ཐུག་ཚོས་སྒྲུ་སོགས་ལ་དེས་བསྒྲུས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་
མེད་པར་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་ཆེན་གང་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས་མི་སྤྲིད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་གཞན་དག་འཕགས་སེང་གིས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲིབ་བ་ལ་
འཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་དེ་
དང་ཚོས་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་ཡོད་སྒྲིབ་ཞིག་དཔེར་བཞོད་དགོས་པ་ལས། དེར་
མེད་སྒྲིབ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཚོས་དང་མཐུན་པ་ཅན་དཔེར་བཞོད་པས་

ཀྱང་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་བདེན་པའི་སྣང་བ་ལ་འཆད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །སྤྱི་བདེན་ཉི་ཤུ་གའི་གཞུང་ལུགས་མ་ཤེས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 ཉི་ཤུ་གས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཚྭ་གས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་རྗེས་འགོ་མཐུན་དཔེའི་སྤྱི་
 དུ་སྒྲིན་པ་དང་། རྟོག་པ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྤྱི་དུ་སྒྲིན་པའི་རག་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལས། གང་རུང་ཞིག་བརྗོད་པས་ཅིག་ཤོས་ལ་བྱན་བ་སྤྱི་བར་གསུངས་
 བས། འདིར་ནི་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་(༡༩༥བ)ལ། སྒྲིབ་བ་
 འགོད་ཚུལ་ནི་སྣང་དང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་སྒྲིབ་
 དཔོན་གྱི་རག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་རུང་ཟད་ཅིག་བཀོད་ན། དབུ་མ་
 སྣང་མེད་པ་འགའ་ཞིག་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་གྱི་
 ཡུལ་སྣང་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སུན་འབྱེན་མཁས་པས་དེར་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་མེད་
 དུ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་སྒྲིན་ས་ཡུལ་ཡོད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེ་ཞིང་
 ། སྒྲིབ་བ་འདིའི་བྱབ་འབྲེལ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་ངོར། སྤྱི་བ་པ་སྐབས་སུ་བབ་
 པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རག་འགོད་པ་ནི་འདི་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡིན་ན་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྣང་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་བྱབ། དཔེར་ན་དོ་རྗེ་སོར་
 སྣང་གི་མཉམ་བཞག་སྣང་བ་བཞིན། དབང་ཐོབ་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་
 བཞག་གིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྣང་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་བཀོད་
 ལ། ཡང་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟུན་པར་སྤྱི་བའི་ནང་གསེས་འགའ་ཞིག །འཕགས་

པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་
ལ་སྤུན་འབྲེན་མཁས་པས་དེར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཡོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་
བའི་སྒྲོན་མེད་ངེས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་ཞིང་། སྦྱོར་བ་འདིའི་བྱའ་འབྲེལ་ཤེས་པར་
བྱས་པའི་ངོར་འགོག་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཐལ་ངག་འདི་ལྟ་བུ་འགོད་དེ། གང་
རང་བཞིན་གྱི་མེད་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་
བཞག་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་བྱའ། དཔེར་ན་སྦྱུ་སྤང་གི་ཤེས་པ་བཞིན། འཕགས་
པའི་མཉམ་བཞག་ཀྱང་མེད་སྤང་དུ་གྲོལ་བས་ཁས་སྐྱབས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པས་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པས་དབུ་མ་སྤང་མེད་པའི་
ངོར་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཡོད་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྣམ་བརྟུན་སྦྱུ་བའི་སེམས་ཙམ་ངོར་
འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་སོ་སྐྱའི་ཤེས་མཐོང་
དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ངག་གི་བསྐྱོག་དོན་དེའི་སྤང་ཡུལ་དོན་དམ་པའི་སྤང་བ་
ཡིན་པར་བསྐྱབ་པར་མཛད་པ་ལ། སྦྱོར་བ་གཅིག་ལྟ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྟོག་གིས་དབུ་སེམས་ཀྱི་བྱའ་མཐའ་ངན་པ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་
བ་པོ་ནི་རྣམ་བརྟུན་སྦྱུ་བའི་དབུ་མ་པ་འཕགས་སེང་གིས་སོ། །དོན་དམ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་དོན་དམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་ཚུལ་སོགས་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱོད་མེད་པ་
རྣམས་དང་། རྗེ་བཅུན་བྱམས་པའི་ཆོས་སྡེ་ནི་བྱ་རྣམས་ལས་གསལ་བས། དེ་
དག་ནི་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་ཉིད་ལ་ཁ་ནང་དུ་བཞག་པའི་འཕགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་
སྤང་དང་བཅས་པ་ངང་གིས་རྒྱབ་སྟེ། གཉིས་སྤོང་དོན་དམ་པས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་སྤང་དང་བཅས་པ་ངང་གིས་འཆར་བ་ཡིན་
ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤང་བ་མེད་ལ་གཉིས་དང་ནི། རི་ལྟར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་
དང་། །དབང་པོའི་ཡུལ་དང་རྣམ་རིག་དང་། །སྤོང་གི་འཛིན་ཏེན་སྤང་མེད་
ཟུར། །ཞེས་པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འགག་པར་བཞེད་པ་དང་
། ཡང་རི་སྐད་དུ། མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་སྤང་བའི་ཟུར་རོ། །ཞེས་པས། དོན་དམ་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་དེར་དམིགས་པར་བཤད་དོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མ་འགག་པར་ཡང་ཅིག་
ཤོས་གྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འཆར་རུང་དུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་འགལ་
བར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་གསལ་བར་འདི་ལྟར། དེ་སྤང་བ་
ལས་ནི་ཆོས་ཉིད་མི་སྤང་ཞིང་། དེ་མི་སྤང་བ་ལས་ནི་༼༡༧༧༽ཆོས་ཉིད་སྤང་
བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་ན་ནི་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་གཤམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤང་། སྒྲོམ་སྤང་རོ་

། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། མཐོང་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་། དབྱེ་
བ་དང་། མཐོང་སྤང་རི་ལྟར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་མཐོང་སྤང་ཙམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ནི།

མཐོང་ལམ་གྱིས་གཞོམ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་ཀྱན་བཏགས་སོ། །མཐོང་
སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཙན་གྱི་མི་ཤེས་པ་གང་
ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱིས་གཞོམ་བྱར་གྱུར་པའོ། །མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱིས་
གཞོམ་བྱར་གྱུར་པ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཙན་གྱི་མི་ཤེས་
པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ། ཞེས་དང་། དབུས་མཐའི་
འྲི་ཀ་ལས། དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པར་བཤད་
དེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།
མཛོད་དུ་ནི། ཉོན་མོངས་ཙན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། །ཅེས་བཤད་པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེ་ན། ལུགས་དེར་ཉོན་ཐོས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པ་བཅུ་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པར་ཡང་ལྷ་བ་ཐ་མ་གསུམ་
དང་། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་ཀྱན་བཏགས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་

བཤད་དོ། །སྤང་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དོན་ནི། མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་
 རན་པ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། ཀུན་ཏུ་
 བཏགས་པ་ནི་གཞན་ལུ་སྟོགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 སོ། །འདི་ནི་དུད་འགོ་སོགས་ལའང་སྟོན་གྲུབ་མཐའ་རན་པ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་
 །༡༥༥ན།བའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་དོ། །འདོད་ཁམས་པའི་མཐོང་སྤང་ཀུན་
 བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟོག་པས་མངོན་
 པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཁམས་གོང་མ་
 གཉིས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་མངོད་ལས།
 གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། འདོད་ན་འཛིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་
 འཛིན་ལྟན་ཅིག་མ་རིག་པའང་། །ལྟག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་བའོ། །ཞེས་པས།
 ཁམས་གོང་འོག་གི་ཀུན་བཏགས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་གོང་དུ་བསྟན་པ་དང་
 མཐུན་ལ། འདོད་ཁམས་ན་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ལྟན་ཅིག་མ་རིག་པའང་
 ཞེས་པས། ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་མ་རིག་པའི་ཆ་ནི་ལུང་མ་
 བསྟན་ཡིན་པར་ངང་གིས་བསྟུས་སོ། །གཞན་ལྟག་མ་བརྒྱད་ནི་མི་དགེ་བའོ། །
 གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འདོད་ལུགས་དང་། དམན་པའི་
 འདོད་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དབྱེ་བ་ལ་རྩྱུད་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དམིགས་པ་དང་

ཁམས་དང་ལོག་པར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་སྤང་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་དུག་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། སྤོང་པའི་
ཅ་བ་ཕྱ་རྒྱས་དུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྱོད་དང་། །ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་
དང་། །ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ཏེ་དེ་དུག་ཀྱང་། །འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་བདུན་དུ་
བགད། །ཁམས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་སྤོང་འདོད་ཆགས། །ཞེས་པས་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་། སྤོང་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་འོ། །ཡང་ན་ལྟ་མིན་
ལྟ། ལྟ་བ་ལྟ་སྟེ་བཅུ་འོ། །ལྟ་མིན་ལྟ་ནི། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོད། ང་རྒྱལ། མ་
རིག་། ཏེ་ལེ་བོ། བེ་ཆོམ་མོ། །ལྟ་བ་ལྟ་ནི། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་།
མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
པའི་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་བར་དཔལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་། །ཁམས་གསུམ་ལ་ལོག་པར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། མཐོང་སྤང་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གང་ཞེ་
ན། འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བཅུ་ལོག་པར་
འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། དངོས་སུ་ལོག་པར་འཇུག་པ་ལྟ། ལོག་པར་
ཞུགས་པ་ལ་ལོག་པར་འཇུག་པ་ལྟ་འོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྟ་ནི། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན། མཐར་འཛིན་

གྱི་ལྟ་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན། འོག་པར་
ལྟ་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མེད་པར་འཛིན། མ་རིག་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་
བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག། བློ་ཚོམ་གྱིས་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་མིན་བློ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ།

གཉིས་པ་ལྔ་ནི། འདོད་ཆགས་གྱིས་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པར་
བྱེད། ང་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་སྐྱོམ་ཞིང་ཁེངས་པར་བྱེད། ལྟ་བུ་ལ་མཚོག་འཛིན་གྱི་
ལྟ་བུས་ལྟ་འོག་དུག་ཅུ་གྲུ་གཉིས་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མཚོག་གཙོ་
བོར་གྱུ་ལོ་པ་པར་འཛིན། རྩལ་བྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་
བུས་རྩལ་བྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་གཉིས་པོ་དེ་དག་པ་གྱུ་ལོ་པ་པེས་པར་
འབྱེན་པའི་ལམ་དུ་འཛིན། དེ་ཡང་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་།
སྤང་པོ་སྦྱང་བས་ན་དག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་འང་ཀུན་དགྱིས་ནི་མངོན་
གྱུར་པོ། །ཁོང་ཁྱོས་ནི་ལྟ་བུ་༼༡༩༩༽ལྟ་དང་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པས་བདག་
མེད་པའི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བློས་པའི་ཆོ་ཁོང་ཁྱོ་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ལྟ་བུ་ལ་
དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྱོ་ལྟ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་ཀུན་
འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་བརྩུ་འོག་པར་འཇུག་པ་ཡིན་
ཏེ། འཇུག་རྩལ་སྤྲུལ་མའི་སྤྲུག་བདེན་གྱི་བདེན་པ་ཀུན་བདེན་ལ་སྦྱོས་པས་ཤེས་
སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འདྲོད་ཁམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་བཅུ་ལོག་
པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་དངོས་ཀྱི་ལོག་ཞུགས་ལྟ་དང་། ལོག་པའི་
ལོག་ཞུགས་ལྟ་སྟེ་བཅུ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྟ་ནི། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་འགོག་
བདེན་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བས་འགོག་
བདེན་ལ་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན། ལོག་པར་ལྟ་བས་འགོག་བདེན་མེད་
པར་འཛིན། མ་རིག་པས་འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་
འཇུག། བྲེ་ཚོམ་གྱིས་འགོག་བདེན་ཡོད་མེད་བྲེ་ཚོམ་བཅུ་བཞིན་དུ་འཇུག། །དེ་
ཡང་ལྟ་བོ་དེས་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མིང་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
གྱི། དོན་ལ་དམིགས་པར་མ་བཤད་དེ། དམིགས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
སོ། །གཉིས་པ་ལྟ་ནི། འདྲོད་ཆགས་གྱིས་ལྟ་བ་ལྟ་ལ་ཆགས་གིང་ཞེན་པར་བྱེད་
ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བསྟན་དོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་ཐབས་དང་
བཅས་པས་འཛིག་ཚོགས་འགོག་པ་ནི། ཁམས་དང་ས་གང་དུ་འང་མ་གཏོགས་
ཞེས་འགོག་བདེན་དེ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་
མཚན་དེས་ན་འདྲོད་ཁམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་
ན། འགོག་བདེན་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཀྱང་བྲལ་བྱ་བྱི་མ་འདྲོད་
ཁམས་པར་འཇུག་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་། །༡༧༧༥།བས། དེ་དང་བྲལ་བའི་
འགོག་བདེན་ལ་ཡང་འདྲོད་པ་ཁམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཅེས་བྲལ་བྱ་བྱི་མའི་མིང་

གིས་བདགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ལ་
 དམིགས་ནས་ཀྱང་བརྒྱུ་ལོག་པར་འཇུག་སྟེ། འཇུག་ཚུལ་འགོག་བདེན་གྱི་
 བདེན་པ་ལམ་བདེན་ལ་སྟོས་པས་གཤེས་སོ། །རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་གཏན་
 ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལྟར་གྱི་
 ཆོ་འདོད་ཁམས་ན་མཐོང་སྤང་བཞི་བརྒྱ་ཡོད། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་
 མངོན་གྱུར་པ་དང་ས་ཐོན་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། དེར་རྒྱུད་ནི་གནས་ཀྱིས་བརྒྱན་
 བར་བྱས་ཤིང་། གྲུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་གཞི་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དགུ་ནི་
 འདིས་བདག་ལ་སྤར་གནོད་པ་བྱས་སོ། །ད་ལྟ་ཡང་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་
 ནའང་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་གསུམ་དང་། འདིས་བདག་གི་གཉེན་ལ་སྤར་
 གནོད་པ་བྱས་སོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། འདིས་བདག་གི་དགུ་ལ་
 སྤར་པན་བདགས་སོ་སྟམ་པ་སོགས་གསུམ་སྟེ་དགུ་འོ་ཞེས་དཀོན་བརྟེན་ལས་
 འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་གཟུགས་ཁམས་སུ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུ་སྟེ་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ལོག་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་ཚུལ་
 ཡང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དེ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་དྲི་ལ་ན་ཁམས་གསུམ་གའི་
 ལོག་ཞུགས་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ་མཐོང་སྤང་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཉིས་
 སོ། །ལོག་ཞུགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ལམ་གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྲོང་ངོ་། །
 གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི།

ལ་ལ་ཞིག་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཆོན་ཤེས་སྒྲིབ་དེ། མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཕྱ་བའི་ཉོན་མོངས་དུག་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། མ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་
པའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཡང་ན་ལན་གྱི་རྣམ་༼༡༠༠ན༽པ་གཅིག་ཏུ་ན་
དུག་ཀ་ལ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག ། མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཕྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། མ་གྲུབ་སྟེ། ཉེ་ཉོན་
ཐམས་ཅད་ཕྱ་ཉོན་གྱི་ཆ་ལ་བཏགས་པར་བཤད་དོ། །

འོ་ན་མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། ། སེམས་བྱུང་
འདུ་བྱེད་ལུང་ཞེས་པ། ། གང་དེ་འང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཏེ། ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་
ཞེས་མི་བྱ། ། ཞེས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཕྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་
པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཕྱ་བའི་
ཉོན་མོངས་གྱི་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་པའི་འདོད་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤང་གི་དབྱེ་བ་དང་
། དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི།

མཛོད་ལས། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། ། ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་
མ་གཏོགས་པ། ། ཞེས་འདོད་ཁམས་ན་སྟུག་བདེན་ལ་བཅུ་ལྷག་པར་འཇུག་
ལ། དེ་འོག་བདེན་པ་ལྟག་མ་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས། ཐ་མ་གཅིག་སྟེ་

གསུམ་གསུམ་འབྲི་བའི་བདུན་པ་གཉིས་ལོག་པར་འཇུག་ཅིང་། བདེན་པ་ཐ་མ་
ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་འབྲི་བའི་བརྒྱད་པ་ཞིག་ལོག་པར་འཇུག་པས་ཀྱན་དྲིལ་
དབྱི་བྱ་ལྔ་དེའི་ལྷག་མ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ན་བརྒྱད་བཞི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཡོད་
པར་བཤད་དོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལའང་དེ་བཞིན་
དུ། དེ་དག་དགུ་དང་དྲུག་དྲུག་བདུན། །ཞེས་སྒྲུར་རིགས་ཏེ། ཁོང་ཁྱོད་འབྲི་བས་
ཁམས་གོང་རེ་རེར་བདུན་བཞི་ཉེར་བརྒྱད་རེ་ཡོད་ལ། སྒྲིར་ཁམས་གསུམ་གར་
དྲིལ་ན་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་ན། འདོད་པའི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་
གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་༼ ༡༠༠ བ ༽ནས་བརྒྱ་དང་། བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་
དམིགས་ནས་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞི་ལོག་པར་འཇུག་སྟེ། གཏན་ལ་
དབབ་པ་བསྐྱེལ་བ་ལས། ཀྱན་འབྱུང་ལ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་
འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ལོག་པར་འཇུག་པ་ཡིན་
ཏེ། འགོག་པ་དང་ལམ་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ལ་སྒྲུག་བདེན་ལ་དགུ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་ལ་བདུན་བདུན་ཏེ་རེ་རེ་ལ་སུམ་ཅུ་
སུམ་ཅུས་མཐོང་སྤང་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་བཞིར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཁ་ཅིག་བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་ལོག་དྲུག་ཅུ་གཉིས་
ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟར་གྲུར་

པའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་ཡོད་པར་བཤམ། བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ལ་དམིགས་
པའི་ལྷ་ལོག་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡོད་ན་དེ་འཛིག་ལྷ་ཡིན་
པར་ལུང་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གྲུབ། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། རྒྱད་པར། འཛིག་ཚོགས་ལྷ་བར་ལྷ་བ་དྲུག་ཅུ་གཉིས་འདུས་ལྷར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་མཐོང་སྤང་རི་ལྷར་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དང་། ཉན་ཐོས་
པའི་འདོད་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་པ་གནས་པ་རྒྱས་པ་སྤོས་
པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། རོན་དམ་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་སྤོས་
པ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་གཞག་སྤྲ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་
མཐོང་སྤང་ལན་བཞིར་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་སྤོང་ཞེན། དང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱལ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲུག་བདེན་གྱི་ལོག་ཞུགས་ཉར་
བརྒྱད་པོ་དེ་དངོས་སུ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཅུས་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་འཆད་པའི་(༡༠༧)འགྲེལ་པ་ལས། དེས་སྤྲུག་བསྐྱལ་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁམས་གསུམ་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་རབ་ཏུ་སྤོང་རོ་
། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་འབྱུང་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་སྤོང་ཞེ་
ན། དང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཉེ་རྒྱུད་དང་། དེའི་རོ་སྐལ་

གྱི་སྤང་བྱ་བྱས་ཅན་གཉིས་པོ་དེ་འབྲད། ཏུས་གཉིས་པ་ལ་སྤྱལ་བསྐལ་ཚོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་དངོས་སྤྱད་དང་། དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་བྱས་མེད་གཉིས་པོ་
དེ་འབྲད། ཏུས་གསུམ་པ་ལ་སྤྱལ་བསྐལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྤྱེ་བ་དང་
། དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་བྱས་མེད་འགག་པ་ཏུས་མཉམ་ཏུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་
སོ། །སྤྱལ་བསྐལ་ལ་ཚོས་ཤེས་དང་། རྩེས་བཟོད། རྩེས་ཤེས་གསུམ་གྱིས་ཉི་ཤུ་
ཅ་བརྒྱད་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་གྱིས་ཐག་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཡིན་
ནོ། །བདེན་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རི་ལྷར་ལྷག་སོགས་རིམ་སྐྱེས་
པས། །ས་བོན་ལུན་པ་གཙོད་པ་ལྷར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་
ཡིས། །མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་ལྷོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སེམས་དཔས་མཐོང་
སྤང་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བར་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་ཅན་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྣམ་གཞག་གྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་
ཏུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྐྱེད་པ་ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱལ་བསྐལ་ལ་སོགས་

པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅུ་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་(༡༠༡)བཤེས་གྱིས་སྤང་བར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེས་ན་མཐོང་
སྤང་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤང་བར་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དེ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་པའི་འདོད་ལུགས་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལམ་རིམ་གྱིས་པས་ནི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལུས་མཐོང་
སྤང་ལན་བརྒྱད་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་སྤང་ཞེན། དང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་ལོག་
ཞུགས་བཅུ་པོ་དེ་དངོས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་འགྱུར་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་
བ་ཡིན་ཏེ་སྤང་དང་འདྲའོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པས་བཅུ་པོ་དེ་ཐག་སྤིང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་ལོག་ཞུགས་དགུ་གཉིས་བཅོ་
བརྒྱད་པོ་དེ་དངོས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ལ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པས་བཅོ་
བརྒྱད་པོ་དེ་ཐག་སྤིང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
བདེན་པ་རིས་མཐུན་ལ་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་བྲིལ་ནས་སྤང་བར་མཛོད་ཀྱི་
འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་

པ་རེ་རེའི་མཐོང་སྒྲུང་བྲིལ་ནས་སྤྲོད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཉེན་པོ་
 རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡང་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱིར། བདེན་པ་ལྷག་མ་
 གསུམ་གྱིས་མཐོང་སྒྲུང་སྤྲོད་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 དག་བཙུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་
 བ། །འདོད་ན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤྲོད་བར་
 བྱེད། །ཅེས་སོ། །

དེ་དག་གི་ངག་དོན་བསྟུན། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་
 མཐོང་སྒྲུང་ཆོས་ཤེས་ཆོས་བཟོད་༼ ༡༠༡ན ༽གྱིས་སྤྲོད། །ཁམས་གོང་གི་དེ་རྗེས་
 ཤེས་རྗེས་བཟོད་གྱིས་སྤྲོད་བས། དེ་ལྟར་བསྐྱེས་པས་བཞི་ལ་གཉིས་གྱིས་
 བསྐྱར་བས་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཅིག་ཅར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་
 ལུས་མཐོང་སྒྲུང་ལན་བཞིར་སྤྲོད་བ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིའི་ཉན་ཐོས་པ་འདོད་
 པའི་མཐོང་སྒྲུང་ལན་བཞིར་སྤྲོད་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། གོང་དུ་ཐེག་ཆེན་
 ལུགས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུང་ལན་བཞིར་སྤྲོད་པའི་རྣམ་གཞག་མ་འདྲིས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོམ་སྒྲུང་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དབྱེ་བ། སྒྲོམ་སྒྲུང་
 རི་ལྟར་སྤྲོད་པའི་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་སྒྲོམ་སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད་ལ།

སྒྲོམ་སྒྲུང་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་གཞོམ་བྱར་བྱུར་

པའོ། །སྒོམ་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་
གང་ཞིག །སྒོམ་ལམ་གྱིས་གཞོམ་བྱར་གྱར་པའོ། །སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །སྒོམ་ལམ་
གྱིས་གཞོམ་བྱར་གྱར་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པ་བྱུག་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བརྟུས་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ལྟན་
ཅིག་སྒྲིས་པ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །སྤང་བྱ་ལྟན་སྒྲིས་གྱི་
དོན་ནི། མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་ཐོས་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་ཏེ།
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་
ཐམས་ཅད་དང་། ཐ་ན་རི་དྲགས་དང་བྱ་རྒྱུས་གྱིས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཡེ་ཡོད་པས། དེའི་བྱིར་དབུལ་དཀའ་ཞེས་
སོ། །ངོ་བོ་ནི་སྒོམ་སྤང་གི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ་། ༡༠༡བ། །ཞེས་མཐའ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཡང་དེ་དང་
མཚུངས་པར་བཤད་དོ། །འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་ལལ་ཆེ་བ་ནི་མི་
དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུས་ནི།
ཉེས་པ་སྒྲོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་བྱིར་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་

བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཁམས་གྱི་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི།

སྒོ་མ་སྤང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བཙུན་གྱི་སྒོ་མ་པས་སྤང་བྱ་
ཡིན། །ལྷ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་པས། གཞུགས་ཅན་བཙུ་སྤང་བྱ་
ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ཡང་ནི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ལྷ། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་སྒོ་མ་
སྤང་ཡིན་པ་དང་། མིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ལས། ཡིན་པ་
གསུམ་བགྲང་བས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་སྒོ་མ་སྤང་གི་ཆ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དང་། ཉན་ཐོས་པའི་འདོད་ལུགས་
སོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རོ་བོ་དང་། ཁམས་གྱི་དང་། སའི་དང་། ས་དང་ཆེ་
འབྲིང་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

<FORMAT::ABS_VERT_ADJ=11
><FORMAT::REL_HORIZ_ADJ=-
14><FORMAT::ABS_VERT_ADJ
=0>

ན་ལས། ལྷ་བ་ཐ་མ་གསུམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་ཀུན་རྩལ་བྱ་བ་ལས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ལ། ལྷ་ག་མ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྩལ་བྱ་བ་ལས་པ་དང་ལྷ་ནི་ཕྱི་གླེགས་པ་གཉིས་ཀ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྟ་བུ་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ཚེས་སྟེ། བཞི་པོ་དེ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་
བར་བཤད་དོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་
ན། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ།
མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་སྟེ་དུག་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་
བྱ་བ་དུག་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་
ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་
རིག་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ས་བོན་
སྤང་བྱ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ས་བོན་སྤང་བྱ་
མིན་ཀྱང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་ནི་སྤང་བར་བཤད་དེ། ཇི་སྟངས་
དུ། དག་སྟོང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་མིག་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོངས་ཤིག་དང་
། དེ་སྤངས་ན་མིག་དེ་ཡང་སྤང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འདོད་ཁམས་ན་དུག་གི་ །ཁམས་གོང་
མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་སའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འདོད་ཁམས་ན་དུག་ །བསམ་གཏན་བཞི་
ན་ལྟ་བུ་སྟེ་ལྟ་བུ་བཞི་ཉི་ཤུ། གཟུགས་མེད་བཞི་ན་ལྟ་བུ་བཞི་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཅུ་
དྲུག་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ས་དང་ཆེ་འབྲིང་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འདོད་ཁམས་ན་འདོད་ཆགས་

ཆེ་འབྲིང་ཆུང་བུ་སྒྲོར་དགུ། བསམ་གཏན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་
པ་སྟེ་གནས་བཞི་ན་དགུ་དགུ་སྟེ་དགུ་བཞི་བཞི་དགུ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག། །གཟུགས་
མེད་གནས་བཞི་ལ་ཡང་བཞི་དགུ་སྟེ་དུག་ཏུ་སྒྱུར་བས་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་
གཅིག། །དེ་བཞིན་དུ་ང་རྒྱལ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག། །མ་རིག་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་
གཅིག། །འཛིག་ལྟ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག། །མཐར་འཛིན་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་སྟེ་བཞི་
བརྒྱད་པ་ལྟ་ལ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་བུ་དགུ་བསྒྲན་པས་བཞི་
བརྒྱད་པ་བཅུ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་མངོན་པ་གོང་མ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་པའི་འདོད་ལུགས་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། མ་རིག་
པ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ལས། །༡༠༩བ།བཞི་ནི་སྒྲོ་མ་པས་སྤང་བུ་
ཡིན། །ཅིས་སོ། །གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འདོད་ཁམས་ན་བཞི།
ཁམས་གོང་མ་ན་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་སའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་
ཉེར་བརྒྱད་དོ། །བཞི་པ་ས་དང་ཆེ་འབྲིང་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཅ་
གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་ནི་སྒྲོ་མ་པས་སྤང་བུ་ཡིན། །ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་དེ་
དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་སྒྲོ་མ་སྤང་ངེ་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདོད་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་

སྒྲོམ་སྤང་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་སྤྲོང་ཞེན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་
སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པའི་ཆེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ་ཡང་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོམ་སྤང་
དགུ་ནི་རིམ་གྱིས་སྤྲོང་བར་བྱེད་དོ། །དེའང་འགག་འགྱུར་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་བ་
ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མི་སྤྲོབ་སེམས་ནི་སྤྱེ་འགྱུར་བ། སྤྲོབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་
འགྱུར། །འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། དེ་ཡི་སྤྲོབ་པ་རབ་ཏུ་སྤྲོང་
། །ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རང་གཞུང་དུའང་། རི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ས་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་
དག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པས་ས་ལྟ་བུ་དང་། ས་ལྟ་པའི་སྤང་བྱ་
གཉིས་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ནས་འགག་པ་དུས་མཉམ་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་
བར་བཤད་དོ། །རི་ལྟར་སྤྲོང་ཞེན། སྒྲོམ་ལམ་རྩུང་ཕྱི་རྩུང་ཕྱི་འགགས་པ་དང་།
སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རྣམ་མཉན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤྲོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་འགགས་པ་དང་། སྒྲོམ་
སྤང་རྩུང་ཕྱི་རྩུང་ཕྱི་རྣམ་མཉན་འགགས་པ་དུས་༼ ༥༠༧ ༽མཉམ་དུ་བྱས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ལམ་རིམ་གྱིས་པའི་དབང་དུ་ན། ས་དགུ་ན་
སྒྲོམ་སྤང་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྤྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལམ་

ཅིག་ཅར་བའི་དབང་དུ་ན། སྒྲོམ་སྒྲུང་སྒྲོང་ཚུལ་སེམས་དཔའ་དང་མཐུན་ནོ། །
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སའི་ཚོགས་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པ་ལས། ས་བརྒྱུ་པོར་གཉིན་པོ་གང་གིས་
ཉེས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་དག་བསྟན་པའི་བྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ནི་ཤུ་རྩ་
གསུམ་གསུངས་པ་ལ་ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱུའི་ས་དགུ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་དང་
། ས་བརྒྱུ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡོངས་སྦྱོང་དགུ་
ཡོད་པའི་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་བརྒྱ་འཆད་པ་ལ། ཅ། འགྲེལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བརྒྱུ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་འཕྲོབ་འགྱུར་ཏེ། །

བསམ་དང་མན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་
མཉམ་ཉིད། །

གཏོང་དང་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པ་དང་། །དམ་ཚོས་དམིགས་པ་ཚོལ་བ་
དང་། །

རྟག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་སྐུ་འདོད་དགའ་བ་དང་

༡༡

ཆོས་སྟོན་པ་དང་བདེན་པ་ཡི། ཆོག་ནི་བཅུ་པ་ཡིན་པར་འདོད། །

འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བར་གཤམ་པར་བྱ། །
འོག་ནས་འཆད་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིས་ས་ནི་དང་པོ་འཐོབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བཅུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་བྱེད་གྱིས་
དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པའི་ལྷག་བསམ་གྱ་གྱ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་སྐྱབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་
མཉམ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། རྣམ་མཁུན་ལ་བསྐྱུལ་ཞིང་འཛོག་བྱེད་གྱི་བཤེས་
གཉེན་ལ་བསྟེན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བསྟེན་ཞེན། དེས་ལུང་ཕོག་པ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་གི་སྟོང་དང་འཆོམས་
པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་
༼༡༠༧བ༽དམིགས་པར་བྱས་ནས། དེའི་དོན་འཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཏག་ཏུ་
ཁྱིམ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་སྟེ་ངེས་པར་འབྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཉིད་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་མཐར་འདོན་པ་དང་། གནས་
སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་མཐོང་བར་འདོད་པའི་དགའ་བ་དང་།
མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་གནས་པ་ལ་འདོད་པའི་དགའ་བས་ཡོངས་

སུ་སྤྱད་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྲོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཙུག་གིས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། རི་ལྷར་སྤྲོ་བ་དེ་ལྷར་དོན་ལ་
གནས་པར་སྤྱོད་པས་བདེན་པའི་ཆོག་གིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི་ས་དང་པོའི་
ཡོངས་སྤྱོད་བཙུ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །བཙུ་པོ་འདི་དག་གྲང་ལྷ་བའི་ཆ་ནས་
རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱོད་པའི་ཆ་ནས་གྲང་དེ་ལྷར་ཤེས་
བཞིན་དུ་ལུས་ངག་གིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་
ན་ས་འདིར་གསུངས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ལ་སྤྱོད་པས་ས་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་
ཡིན་ལ། དེ་སྤྱངས་པས་ས་དེ་ཉིད་སྤྱི་ལ་པོ་འགོམ་པ་ལ་རྩ་ལ་ཐོབ་པ་དང་། གོང་
མར་འཕར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་གྱིས་
དེ་ལྷར་གསུངས་པ་དེ་འདིར་འབྲེལ་པར་བཞེད་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་བཀོད་
དོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ནི།

གཞུང་རྩ་བའི་རིམ་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་བཤད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གཞིའི་དགོ་རྩ་
ཐམས་ཅད་ལ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གྲ་གྲུ་མེད་པའི་བསམ་པ་དང་། རང་དང་
གཞན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ལ་ཉེ་བར་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་
དང་། ཐམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྷར་གྱི་ཐམས་མཉམ་པར་གཅིག་
པ་ཉིད་དང་། བདག་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་

སུ་གཏོང་བ་དང་། དགོ་(༡༠༥)ཀྱི་བའི་བཤེས་གཉེན་མགུ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་
གསུམ་གྱི་ལྟ་སྦྱོང་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་
དམིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་འདོད་པ་དང་།
ཁམས་དང་སའི་བྱིམ་ན་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་དང་། སྤྱ་ན་མེད་
པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་
དང་། བརྒྱན་ལས་བསྐྱོག་པ་སྟེ་བདེན་པར་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
གྲངས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་བཅུས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ཚུལ་རི་
ལྟ་བུར་སྤྱང་ཞེན། ས་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱུའི་བྱེད་པར་ནི་ངོ་བོ་
ཉིད་མི་དམིགས་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དག་
ཁོ་ནས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་དོན་ནི།
མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཚུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དང་། ཁེམས་ཅན་དོན་སྐྱབ་མཐོང་བ་
ལ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །དེ་བྱིར་རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་
སོ། །

གཉེས་པ་ས་གཉེས་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་
། ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ།

སྤྱུ། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་།
མཚན་གཞི་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཙམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེ་ལས་གཞན་བད་སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་དཔའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ལྷོག་བྱ་བར་སེམས་པའི་ས་
བོན་རྒྱུ་ཆགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྩོ་བོས། འཇུག་སེམས་(༡༠༥བ)བདག་ཉིད་སྟོམ་པ་མ་གཏོགས་
པར། །ཡང་དག་སྟོན་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟོམ་
པ་སྟེལ་འདོད་པས། །དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་འབད་པས་ངེས་པར་སྤྱང་། །ཞེས་
པས། འཇུག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སྟོན་པ་དེ་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་པ་རྒྱུད་པ་ནི་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་གཞན་དག་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོམ་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། །བསོད་ནམས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། སྟོན་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་སེམས་ལས་ནི། །འཁོར་ཆེ་འབྲས་བུ་
ཆེ་འབྱུང་ཡང་། །རྩི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞེན་དུ། །བསོད་ནམས་རྒྱུན་
ཆགས་འབྱུང་བ་མེད། །ཅིས་བཤད་དོ་ཞེན། སྟོན་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱུན་

ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ་བེར་ན། འདོད་ལ། འཇུག་པ་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་པའི་སྒོན་པ་དེ་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱན་ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེར་
ཐལ་བེར་ན་མ་གྲུབ་བོ། །

གསུམ་པ་ལ་དབྱེ་གཞི་ནི་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་ཅམ་མོ། །དབྱེ་ངོ་ནི་གསུམ་
སྟེ། སྟོམ་པའི་དང་། དག་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་
གྱི་ཁྲིམས་སོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱ་བ་ཡུལ་གསུམ་ཡོད་པས་བྱེད་པ་པོ་
ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་
ལ་མི་དག་བ་སྤྱོད་བ་དང་། དག་བ་སྦྱབ་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་འང་མི་དག་བ་
སྤྱོད་ཞིང་དག་བ་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོའི་བྱེད་པ་ནི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་
སོ། །གཉིས་པའི་བྱེད་པ་ནི་དག་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་སོ། །གསུམ་པའི་
བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་སོ། །བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་
གསུམ་པོ་དེ་འང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་༼༡༠༥༽ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་འདོད་པའི་མཐའ་དགག་པ་དང་། འདོད་པའི་
དོན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་སེམས་དཔའི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་རྟེན་དུ་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤུགས་གཞན་པན་སྦྱབ་པ་ལ་འབྲལ་གཞན་གཞོད་སྤྱོད་བས་
བྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོས། སོ་སོར་ཐར་པའི་རིགས་བདུན་གྱི། རྟག་ཏུ་སྟོམ་

གཞན་ལྟ་བུ་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡི། སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱིས་
 གཞན་དུ་མིན། ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེན། དེ་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐབ་
 བྱེད་མེད་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་
 རིགས་པ་མེད་པ་ནི། ལུགས་གཞན་པ་སྐབ་པ་ལ་འཕྲལ་གཞན་གཞོད་སྒྲོང་
 བས་མ་བྱུང་སྟེ། དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་ལ་བྱ་
 བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་མེད་པ་ནི། དེ་སྐད་གསུངས་པ་དེ་འདྲ་
 ཞིག་ཡོད་ནའང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་
 ཀྱིས་གཞུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གཞུག་པ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པ་ནི། སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ལ་སོ་སོར་ཐར་
 པའི་སྒྲོམ་པ་རྟེན་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ན། མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་དགོས་
 སམ། ཐོབ་པ་གནས་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན་ལྟ་སྒྲུ་གཉིས་ལ་
 སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་མི་སྦྱེ་བར་ཐལ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། ལྟ་སྒྲུ་གཉིས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །ཡང་ན་མ་སྐྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་མཛུངས་བླུན་ལས། སྐད་དང་། མདོ་ཁ་ཅིག་
 ལས། ལྟ་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྦྱེ་བར་བཤད་དོ་ཞེན། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་
 པ་ལས། ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་༼ ༡༠༥ བ༽ ཅུམ་ཡིན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ནམས་ལ་སྒྲོམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་
ལྟར་ན་གི་འཕོས་པའི་ཆེ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བར་ཐལ། སོ་སོར་ཐར་
པའི་སྒྲོམ་པ་དེ་དེར་གཏོང་བའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཛོད་ལས། བསྐྱབ་པ་ཕུལ་
དང་གི་འཕོས་དང་། །མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང་། །རྩ་བ་ཆད་དང་མཚན་
འདས་ལས། །སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་། །ཁ་ཅིག་ལྟར་བར་གྱུར་ལས་
སྒྲ། །གཞན་དག་དམ་ཚེས་རྒྱབ་པ་ལས། །ཁ་ཆེ་ནམས་ནི་བྱུང་བ་ལ། །བྱ་ལོན་
ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅིས་སོ། །བྱུང་བ་ནི་རྩ་ལྟར་དོ། །གཏོང་བའི་རྒྱ་
བདུན་བཤད་དོ། །དེའང་ལྟ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ཕུལ་ནས་མཚན་འདས་ཀྱི་བར་
ལྟ་ནི་གཏོང་རྒྱ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་མདོ་སྒྲེ་པ་དང་།
གཞན་ནི་གོས་དམར་པའི་ལྷགས་ཏེ། །ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཏོང་རྒྱར་འདོད་
པ་དེ་ནི་འདིར་གཏོང་རྒྱར་མི་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་འདོད་དོན་ངོས་བབྱུང་བ་ལ་གཉིས་ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་རྟེན་སྒྲོན་པ་
བརྟན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པས་ལེན་པར་འདོད་པ་དང་། བརྟ་སྒྲོད་པའི་
ཆོ་ག་སྟེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་ནི། རྟེན་
སྒྲོན་པ་ཤོར་བ་དང་། འགལ་རྒྱེན་རྩ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། སྐྱབ་མ་རུས་ཏེ་ཕུལ་
བའོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ལས། ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། དགོ་

བའི་བཤེས་གཉིས་མཐུན་པའི་དྲུང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་དགོངས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ལྷུང་དུ་འཐོབ་པའོ། །གཉིས་པ་
ཉམས་པའི་ཉིས་དམིགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། ཅུ་ལྷུང་ལྷི་བས་ཕྱི་མ་ངན་སོང་དུ་
འགོ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལས་
༼༡༠༧༽སྤངས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཉམས་པས་དམ་པས་སྤང་བའོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི།

སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་དང་། དགེ་བ་ཆོས་སྤྲུང་ཀྱི་དང་། སེམས་ཅན་དོན་
བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེས་སངས་རྒྱུས་སའི་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། ཐིན་
ལས་སྤྲོན་སུམ་ཆོགས་པ་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མི་དགེ་བ་མ་ལུས་པ་སྤང་བ་
དང་། དགེ་བ་མ་ལུས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱའི་
སྒོམ་དུ་བསམ་པས་ཁུབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྱུར་བས་ཀྱང་ཅི་ནུས་ཀྱིས་སྤང་བ་
དང་། སྐྱབ་པ་དང་། བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། ཅུ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཞོ་དང་བཞོད། །རབ་རྩ་དགའ་དང་སྙིང་བཙེ་ཆེ། །
བཀྱར་སྟེ་སྒྲ་མ་ལ་གྲུས་ཉན། །བརྒྱད་པ་སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་བརྩོན། །
དམན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བར་
ཆད་མི་བྱེད་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་བྱས་པ་ཆུང་དུ་

ལ་ཡང་ཚུད་མི་གསན་པར་བྱས་པ་གཞོ་བ་དང་། འཁོན་གྱི་གཞི་མི་འཛིན་པའི་
ཕྱིར་བཟོད་པ་དང་། རང་ཉིད་དགོ་ཆོས་སྐྱབ་ཅིང་གཞན་དག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་
སེམས་ཅན་རྣམས་སློན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་
བ་དང་། སེམས་ཅན་རེ་རེ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཡང་ངན་འགྲོའི་དུམ་ཕྱོང་བ་ལ་སློ་
བ་དང་བཅས་པའི་སྙིང་བརྩེ་ཆེ་བ་དང་། མཁན་པོ་སོགས་སྤྲ་མ་ལ་བཀྱར་སྟེ་ཕུ་
དུད་བྱ་བ་དང་། མཁན་པོ་སོགས་སྤྲ་མ་ལ་གྲུས་པས་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་
དེ། དེས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་ཉན་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱིན་སོགས་བྱང་ཚུབ་
གྱི་ཆོས་ལྟག་མ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྒྱད་པ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བརྩོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲེལ་པར་བཞེད་ནས་བཀོད་དོ། །འགའ་
ཞིག་བཀྱར་སྟེ་དང་སྤྲ་མ་ལ་གྲུས་ཉན་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་པར་སེམས་ཅན་མི་
གཏོང་བ་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་མདོ་དང་སྦྱར་ནའང་
༼༡༠༧༽འགྲེགས་པ་ཡིན་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དགོ་བཙུན་པའི་དང་། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་དང་། ཉེས་སྦྱོད་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཞན་གྱིས་ཕན་
བཏགས་བྱས་པ་བྱན་པའི་བསམ་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་ལ་
སོགས་པས་འབྱུང་བ་འབྱུགས་པའི་གཞོད་པ་བཟོད་པའི་བསམ་པ་དང་དགོ་

བའི་ཚེས་སྐྱབ་པ་ལ་མི་འགྱོད་པས་འགྱོད་པ་མེད་པའི་བསམ་པ་དང་། རྒྱུ་བོ་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་ཤིང་བཅེ་བའི་བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བྱེད་མཁན་པོ་དང་ལ་
སོགས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས་སྦྱོབ་སོགས་ལ་འདུད་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་
དག་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟན་ཅིང་བསྟན་པའི་ཚེས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་
དང་། སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོབ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པས་ས་དང་པོའི་
ཡོངས་སྦྱོར་སྣ་མ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱས་པའི་བྱད་
བར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འཕྲོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
དྲི་མ་མེད་པ་ཞེན། འཆལ་ཚུལ་ཚོལ་བའི་དྲི་བྲལ་ཕྱིར། དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་
བྱ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པའི་ཡོངས་སྦྱོར་ལ། ཅ། འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཚོས་སྦྱིན་དང་། །

སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོར་བ་དང་། །འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོད་དང་། །

ངོ་ཚ་བྲེལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ། །སྦྱོར་མེད་བདག་ཉིད་དེ་རྣམ་ལྔ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་བཟུང་བ་ལ་ཚོག་མི་
ཤེས་པར་ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་ཉིད་དང་ནི། ཚོས་སྦྱོན་པ་ན་ཐ་ན་བྱང་ཆུབ་
ལའང་རེ་བ་མེད་ན་རྟེན་པ་སོགས་ལ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར་ཟང་ཟིང་མེད་པར་

ཆོས་སྤྱོན་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་དག་ད་གཞི་ད་སངས་རྒྱས་པ་ན་དེ་དག་གི་
ཞིང་ཀུན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་། འཁོར་བ་ན་མི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་བོས་བྱིན་ལན་
ལོག་འཇལ་བྱས་ན་ཡང་སེམས་དཔའ་དེ་ཡོངས་སུ་མི་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་བ་
༼༡༠༥༩༽དང་། ཉན་རང་གི་སེམས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུ་བྱི་རོ་ཚ་མེད་པ་དང་
ཁྲིལ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་རོ་ཚ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་དུ་གནས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་དེ་དག་ལ་སྤྱོམ་སེམས་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པ་ཁོ་ནས་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ནི་རྣམ་པ་ལྔའོ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ་དོན་འགྲེལ་པར་བཞེད་ནས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

རང་སྤྱོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཉན་པས་རོམས་མི་ཤེས་པ་
དང་། གཞན་ཆོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟེན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བཀྱར་སྟེ་རིམ་གྱོ་
སོགས་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་དུ་སྟོན་པ་དང་། ཞིང་
ཁམས་དག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་སྟོན་དང་།
བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་དུ་དག་པར་སྤྱོད་བ་དང་། ཡན་བཏགས་པའི་སེམས་
ཅན་མི་སྤྱོད་པས་མི་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་སྟོང་རྗེའི་ཡུལ་དུ་
གཟིགས་ནས་ཡོངས་སུ་མི་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱོད་བྱེ་བྲག་གི་སྤྱོན་བསལ་བའི་ཕྱིར་
རང་ལ་བལྟོས་ནས་རོ་ཚ་དང་ལྡན་ཅིང་། གཞན་ལ་བལྟོས་ནས་ཁྲིལ་ཡོད་དང་

ལྷན་པས་མི་དག་པའི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་རྣམས་
པ་ལྡ་པོས་སྒྲ་མའི་ཡོངས་སྦྱང་བ་ཞིན་དུ། ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་
མི་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་བྱས་པས་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་རྟོགས་པ་
ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པ་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ནི། བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ན་འོད་བྱེད་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པའི་ཡོངས་སྦྱང་ལ། ཟླ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ནགས་གནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་གེས་དང་། སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྒོམ་བསྟེན་
དང་། །

བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། །

ལྷ་རན་འདས་དང་བདོག་ཀྱུན་གཏོང་། མི་ཞུམ་པ་དང་ལྟ་བ་མེད། །

ཉན་རང་གི་ས་ལས་འདས་པ་ནི་ནགས་སུ་གནས་པ་དང་། སྤྲ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་
རང་དོན་དུ་འང་མི་འདོད་པ་ནི་འདོད་པ་ཚུང་བ་དང་། རྟོགས་བྱང་ཐོབ་ཀྱང་དེ་
ལ་སྒོམ་པར་མི་བྱེད་པའི་ཆོག་གེས་དང་། ཟབ་མའི་དོན་ལ་བཟོད་པ་ནི་

༼༡༠༥ན༽སྦྱངས་པ་ཡང་དག་གི་སྒོམ་པ་ལ་རྟེན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྦྱོས་མཚན་དང་བྲལ་བས་ན་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདོད་
པའི་ཡུལ་ཙམ་ཡང་སྣང་བ་མེད་པས་ན་འདོད་པ་རྣམས་ལྡེའི་ཡོན་ཏན་ལ་དམོད་པ་
དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་འདུ་བྱེད་པའི་རྩོལ་བ་མེད་པས་ན་ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་

དང་། བླ་དང་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་དངོས་པོར་མི་མཐོང་བས་ན་བདོག་པ་
ཀྱན་གཏོང་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱད་དང་འདྲེ་བ་མེད་པར་
གནས་པས་ན་མི་ལྷུ་པ་དང་། གང་ལའང་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་
རྒྱ་བ་ཆད་པས་ན་ལྟ་བུ་མེད་པ་སྟེ་བཅུ་ལྟོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་འགྲེལ་པར་བཞེད་
ནས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

ཐར་བ་དམ་པའི་དགོན་པར་གནས་པ་དང་། རྟེན་པ་རང་གི་དུས་གསུམ་
གང་ཡང་རུང་བར་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་མ་ཟེན་པ་དང་། ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་
པའི་རྟེན་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མདོན་པར་འདོད་
པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྟོས་པས་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་ལུལ་གྱི་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྟ་ག་
པར་སྟེ་དེ་བོར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོ་གསུམ་ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་
སྟེ། དང་ཞེས་པ་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་ཡིན་ལ།

བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེན། ཟས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་། གོས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་། གནས་མལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྟ་དང་། སྦྱོད་
ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཟས་བསོད་སྟོམས་པ་དང་
། ལྟ་གཅིག་པ་དང་། ཕྱིས་མི་ལེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོ་ཐར་ཆགས་

པ་དང་། ཅི་ཐོབ་ལེན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཟས་གྱི་དང་། ལྷའི་དང་།
 ། ལྷན་གྱི་མཐའ་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལེན་པའི་དང་།
 ༼༡༠༥༩༽ ཟས་པའི་མཐའ་པའོ། །གཉིས་པ་གོས་ལ་བྱུགས་དར་ཁྲོད་པ་དང་།
 བྱིང་པ་བ་དང་། ཆོས་གོས་གསུམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམན་པའི་དང་།
 བོར་བའི་བྱུགས་དར་ཁྲོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བལ་གོས་འབའ་ཞིག་
 བས་འཆོ་བ་དང་། བྱིང་པ་རྒྱུངས་པས་འཆོ་བའོ། །གསུམ་པ་གནས་མལ་ལ་དྲར་
 ཁྲོད་པ་དང་། དགོན་པ་བ་དང་། ཤིང་བྱང་པ་དང་། ལྷ་གའ་མེད་པ་དང་། གཞི་
 རི་བཞིན་པ་སྟེ་ལྟོ། །བཞི་པ་སྦྱོད་ལམ་ནི་ཙྰག་པུ་བ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །

བསྐྱབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་སྟོག་དང་ལ་སོགས་པས་བྱ་བ་གཞན་གང་གི་
 བྱིང་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་
 ལྟ་བས་སྦྱོད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་སྦོ་དང་འཆོམས་པར་གདུལ་བྱ་བྱ་བ་ལས་
 འདས་པ་ལ་གཞོལ་ཞིང་འགོད་པར་བྱེད་པ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 སུ་གཏོང་བ་དང་། སྦྱེ་བ་མེད་པའི་དགེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་དང་
 ། ཀྱུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་དངོས་པོར་སྦྱང་བ་ཐམས་
 ཅད་ལ་དེར་མི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ལྟ་བ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་
 སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བཙུས་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
 བྱིང་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མཐུན་ཆོས། །རབ་ཏུ་སྒྲིག་

བྱེད་འོད་ལྷ་བྲ། །དེ་དང་ལྡན་ཕྱིར་ས་དེ་ནི། །གཉིས་པོ་སྟེག་པས་འོད་འཕྲོ་
ཅན། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་ས་ལྷ་པའི་ཡོངས་སྒྲིབ་བཤད་པ་ལ། ཅུ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
འདྲིས་དང་བྱིས་ལ་འབྲེན་པ་དང་། །འདྲུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི། །
བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟུན་པ་དང་། །མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཟུང་དང་
། །

སྒྲོམ་པས་ཁེངས་དང་བྱིན་ཅི་ལོག། །སྒྲོ་རན་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད། །
བཟུང་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། །ས་ལྷ་པ་ནི་ཡང་དག་འཕྱོག། །

བརྟུན་ཏེ་སྒྲིབ་དང་། །སྒྲ་བྲེགས་གིང་གོས་དུར་སྒྲིག་གྱོན་པ་ནི་བྱིས་པ་དང་
འདྲིས་པ་སྒྲིབ་བ་ཡིན་ལ། །དགེ་སྒྲོང་མ་ལ་སོགས་དང་ཡུད་ཙམ་ཡང་གནས་
གཅིག་པར་མི་གནས་གིང་། །དེ་དག་མེད་ནའང་སྒྲོ་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་
། ༡༠༧ བ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་འདྲིས་པ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །འདྲིས་པ་སྤངས་པའི་
གོ་དོན་ཡང་། །གྲོགས་དང་འདྲིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་སྒྲུབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
པ་འབྱུང་བས་དེ་སྤང་བའི་བྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིར་འཛོའི་གཞིར་བསྒྲུབ་དགོས་ན། །གཞན་
ཀྱིས་གཞན་ལ་བསོད་སྟོམས་འབུལ་བ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་གནས་ཡིན་པས།
བདག་ཉིད་ལ་དད་པའི་བྱིས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དང་རྟེན་པ་དགེ་སྒྲོང་སོགས་གཞན་ཀྱིས་

སྒྲོང་བ་དང་ལོངས་སྤྱད་པ་ན་དེ་ལ་སེར་སྒྲ་དང་འབྲེན་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་
སྒྲོང་བ་དང་། གྲོང་སོགས་ཕལ་པའི་འདུ་འཛི་དང་། ཐེག་པ་མཆོག་གི་དབང་དུ་
ན་ཉན་རང་གི་སེམས་ནི་འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་ཏེ། འདུ་འཛིའི་གནས་དེ་
ལྟ་བུ་ལ་མི་དགའ་བས་སྒྲོང་བ་དང་། ནང་གི་ཆོས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་
བ་མེད་པས་བདག་སྤྱོད་སྤྱོད་དེ་བསྟོད་པ་སྒྲོང་བ་དང་། ཕྱིའི་ཆོས་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་མེད་པས་གཞན་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་བརྟན་པ་མི་
བྱེད་པས་དེ་སྒྲོང་བ་དང་། སྒོག་གཙོད་སོགས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགོ་ལའང་བར་དུ་
གཙོད་ན། འཕགས་ལམ་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ངེས་པས་མི་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་སྒྲོང་བ་དང་། རྣོ་སེམས་དང་ཁེངས་པ་སྦྱེ་བའི་
ཆོས་ཅི་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པས་ན་རྣོ་སེམས་ཁེངས་པ་སྒྲོང་བ་དང་། དངོས་པོ་
དང་དེའི་སྒྲོག་སྤྱོད་གང་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་བྱིན་
ཅི་ལོག་སྒྲོང་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཡིད་གཉིས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་སྒྲོང་ན་
པ་སྒྲོང་བ་དང་། བེ་ཞེས་པས་གཞན་ཡང་དུག་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་ལས་འདས་
པས་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཀྱུར་བཅས་ལ་བཟོད་པ་སྒྲོང་བ་སྟེ་བཅུ་པོ་༼༡༡༠ན༽འདི་ནི་རྣམ་པར་
སྤངས་ན་ས་ལྔ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་འཐོབ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དེ་འགྲེལ་
པར་བཞེད་ནས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

ཉེ་ཉོན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་རྟེན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བཀྱར་སྟེ་འོན་དུ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་བྱམ་ཟེ་དང་བྱིམ་བདག་སོགས་ལ་
འགྲོགས་པ་དང་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་སྤང་བ་དང་། ཉེ་ཉོན་གྱི་ཆར་བསྐྱུ་བའི་དད་
པ་ཅན་གྱི་བྱིམ་དགོས་སྟོང་སོགས་ཡོན་གནས་ལ་ཉེ་བར་མི་སྟོན་པར་སེར་སྤྲ་བྱེད་
པ་སྤོང་བ་དང་། ཉེ་ཉོན་གྱི་ཆར་བསྐྱུ་བའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་གྲོང་དང་། ལ་སོགས་
པས་ས་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་སྤོང་བ་དང་། རྟིག་ཏུ་མི་དགོ་བའི་ཆས་
བསྐྱུས་གྱི་བདག་ལ་བསྐྱུ་གས་པ་སྤོང་བ་དང་། གཞན་ལ་སྤོང་པ་སྤོང་བ་དང་།
མི་དགོ་བའི་ལས་གྱི་ལམ་བཅུ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ།

དེ་དག་གི་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། མི་དགོ་བའི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེ་
ན་བཅུ་ལས། དང་པོ་ལུས་གྱི་ལས་གསུམ་ནི། སློག་གཅོད་པ་ནི་བསམས་བཞིན་
དུ། །མ་ཞོར་བར་ནི་གཞན་བསད་པའོ། །མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ཞོར། །མ་བྱུ་
དང་འཇབ་བུས་བདག་གིར་བྱེད། །བགྲོད་མིན་བགྲོད་པར་འདོད་པ་
ཡིས། །ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་འབྱུང་བས་གཞན་རྣམས་གོ་སླ་
ལ། འདོད་ལོག་བཞི་ནི། གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དང་། རང་གི་ཉེ་དུ་
ཡིན་པ་དང་། དབང་པོའི་སློ་གཞན་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་དང་དུས་སུ་མི་རུང་
བའོ། །ཞེས་མཛོད་ལས་བཤད་ཅིང་། བསྐྱུ་བ་བཅུས་སུ་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་ཡིན་པ་

ལ་བཤད་དོ། །དེ་ནས་ངག་གི་ལས་བཞི་ནི། བརྟུན་ཚིག་འདུ་ཤེས་གཞན་
བསྐྱར་བའི། ཚིག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །ཞེས་དང་། སྤྲ་མ་པ་རོལ་དབྱེ་
བའི་ཕྱིར། །ཉོན་མོངས་ཕན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཚིག་ །ཚིག་རྩལ་པོ་ནི་མི་སྟན་
པ། །ཉོན་མོངས་ཕན་ཀྱན་ཀྱལ་པ་ཉིད། །༡༡༠བ། །ཅེས་སོ། །དེ་ནས་ཡིད་གྱི་
གསུམ་ནི། བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན་བརྟན་སེམས་ནི། །ལོག་པས་གཞན་གྱི་
ཅོར་ལ་ཆགས། །གཞོད་སེམས་སེམས་ཕན་ལ་སྤང་བ། །དགོ་དང་མི་དགོ་མེད་
ལྟ་བ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་འདི་ལ། །ཞེས་སོ། །

མི་དགོ་བ་དེ་དག་སྤྱད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རྣམ་
སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། མི་དགོ་བཙུ་པོ་དེ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་དུས་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ལས་ལ་གཉིས་ལས། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནི། མི་དགོ་
བ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དགོ་བ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་པ་རྒྱ་
མཐུན་ནི། བྱི་མ་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཆེན་ཡང་ཆེ་བྱང་བ་ལ་སོགས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གྲོག་གཙོད་པས་ནི་ཆེ་བྱང་འགྱུར། །མ་བྱིན་ལེན་
པས་ནོར་དང་བྲལ། །བྱི་པོ་བྱས་པས་དག་དང་བཅས། །བརྟུན་དུ་སྐྱས་པས་
སྐྱར་བ་མང་། །སྤྲ་མ་ཡིས་ནི་བཤེས་དང་བྲལ། །ཚིག་རྩལ་པས་ནི་མི་སྟན་
ཐོས། །ཀྱལ་པ་ཡིས་ནི་ངག་མི་བཅུན། །བརྟན་སེམས་ཡིད་ལ་རེ་བ་

འཛོམས། །གོད་སེམས་འཛིགས་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ལྟ་ངན་
ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྤར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་རི་ལྟར་སྤྱད་
པའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་དག་མྱོང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། སློག་བཅད་པས་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་
འབྱུང་ཀའ་བ་དང་ནད་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་ངོ་། །མ་བྱིན་པར་སྤངས་པས་
ཞིང་སད་དང་སེར་བས་བྱིར་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་
བ་ལས་བཤད་དོ། །དེས་ན་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི་བདག་འབྲས་ཡུལ་ལ་སྒྲིན་པ་
ཞེས་སྤྱི་རོལ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིན་པར་གཞུང་ལུགས་ཤས་ཆེར་ནས་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པས་འཕྲོས་དོན་གྲུབ་ནས། འགྲེལ་པའི་འབྲུ་རིམ་
༼༡༡༩༽བཞིན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆས་བསྐྱས་པའི་ཐོས་པ་
དང་ལ་སོགས་པས་ཚུལ་བྲིམས་སོགས་ཀྱི་རྫོམ་པས་སེམས་ཁེངས་པའི་ར་རྒུལ་
གྱིས་གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་སྤང་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པ་དག་བ་དང་མི་དག་བ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་གྱུར་པ་སྤང་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་སྒྲོ་གྲོས་
ངན་པ་སྤོང་བའོ། །འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་འདི་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་
གཉིས་སུ་འབྱེད་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེ་ཆོམ་དེ་ཐེ་ཆོམ་
དངོས་མ་ཡིན་པར་དེས་བཞག་པའི་གནས་ངན་ལེན་ལ་འདོད་དོ། །

དེ་ལ་གཞན་དག་འོན་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ལྟ་བ་ཐ་མ་གསུམ་དང་ཐེ་
ཚོམ་དང་བཅས་པའི་བཞི་པོ་དེ་བསལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད། དེ་ལྟར་
བསལ་བའི་དོན་གྱིས་གོང་དུ་ཐེ་ཚོམ་དངོས་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཀོད་པ་ཡིན་
ནོ། །བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སློང་ན་སྤྲོད་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ལ་
སོགས་པས་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱོགས་པར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་བཙུན་མ་པར་སྤྲོད་ཞིང་། དེ་ལས་
བསྐྱོག་པའི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་བ་རྣམ་པ་
བཙུས་སྲ་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་བ་བཞིན་དུ་སྤྲདས་པས་ས་ལྟ་བ་སྤྲད་དཀའ་བ་
འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་སྤྲད་དཀའ་བ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྒྲིན་
བྱེད་ཅིང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་བསྐྱུང་བའི་བྱིར། །སློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་
དཀའ་བ། །དེ་བྱིར་སྤྲད་དཀའ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

དུག་པ་ས་དུག་པའི་ཡོངས་སྤྲོད་ལ། ཅུ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས། །བསམ་གཏན་གཤེས་རབ་རབ་
རྫོགས་པས། །

སློབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུལ། །དཀའ་དང་སྐྱག་པའི་སེམས་སྤངས་པ། །
བསྐྱངས་ན་མི་ཁྱུ་བདོག་པ་ཀུན། །བཏང་ཡང་མི་དཀའ་མེད་པ་དང་། །
དབུལ་ཡང་སྤྲོད་བ་མི་སྤྲོད་བས། །ས་ནི་དུག་པ་ཡང་དག་འཐོབ། །

སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སྒོ་བ་མ་ (༡༡) བཟོན་ཐོས་དང་། བསེ་རུ་སྟེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགའ་བ་སྒྲོང་བ་དང་། གཞན་དོན་རྒྱབས་ཆེན་དང་། དེས་པའི་དོན་ལ་སྒྲག་པའི་སེམས་སྤངས་པ་དང་། སྒྲོང་བ་པོས་བསྐྱངས་ན་སེམས་མི་ཞུམ་པ་དང་། བདོག་པ་ཀྱན་བཏང་ཡང་མི་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། རང་ཉིད་དབུལ་ཡང་སྒྲོང་བ་པོ་མི་སྒྲོང་བར་འཛིན་པས་ས་ནི་རྒྱག་པ་ཡང་དག་པ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་འདི་འགྲེལ་པར་བཞེད་ནས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྒྱག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་གི་གནས་སུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་འདོད་པ་མེད་པར་སྦྱང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པ་ལ་སྒྲག་པ་དང་བྲལ་བར་སྦྱང་བ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་གོགས་ནི་སྒྲོང་བ་པོའི་སྦྱེ་པོས་རི་ལྟར་བསྐྱངས་བཞེན་སེམས་ཞུམ་པ་དེ་ཡིན་པས་དེ་མེད་པར་སྦྱང་བ་དང་། བར་དུ་འཇུག་པའི་གོགས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་རང་ངམ་ལྷགས་ཀྱིས་གཏོང་བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པར་སྦྱང་བ་དང་། བྲ་

བདུན་པ་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྡུང་བཤད་པ་ལ། སྒང་བྱ་ཉི་ཤུ་དང་། སྒང་བྱ་ཉི་
ཤུའོ། །དང་པོ་ལ། ཙ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

11

བདག་དང་སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྒྲིག་དང་། རྟོག་གི་གང་ཟག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ཆད་པ་དང་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་། མཆོན་མར་འཛིན་པ་དང་།

རྒྱུ་འཛིན་པ་དང་། ཡུང་པོར་འཛིན་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱེ་
མཆེད་དག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་པར་འཛིན་པ་དང་།
ཆགས་པར་འཛིན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ལ་སེམས་ནི་ཀྱན་ཏུ་ལྷུ་
པར་འཛིན་པ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་བྱིམས་ལ་དངོས་དང་དངོས་
མེད་གང་རུང་དེར་བལྟ་བའི་མངོན་ཞེན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སློ་གྲོས་ཉམ་ཚུང་བ་
ནམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་སྟོང་པར་གསུངས་པ་དེ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་འགལ་ལོ་སྒྲམ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
རྩོད་པ་ཞུགས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཡོངས་བྱུང་དོན་དམ་པའི་དེ་ཉིད་རང་ངོ་མི་
སྟོང་པར་བཤད་པ་དང་། ཀྱན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་ངོ་སྟོང་པར་བཤད་པ་འདི་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཞུགས་ལུགས་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་
མཚན་ཁོང་དུ་མ་ཚུབ་པས། སྟོང་ཉིད་གཞན་དེ་དག་དང་ཡོངས་བྱུང་གི་སྟོང་
ཉིད་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ཉེས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་སེམས་གང་གི་
རྒྱད་ལ་རྣམ་པར་ཆད་ཆད་དུ་སྦྱངས་པ་དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཕྲོ་བ་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དོན་དེ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་བྱུང་པ་བརྒྱད་དང་པོར་བརྟན་ཏེ། དེམ་བཞིན་
བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སློག་དང་། གང་ཟག་དང་། ཆད་པ་དང་། རྟག་

པ་དང་། མཚན་མ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ལྟ་བུ་པ་དང་བརྒྱད་ནི་
ཉོན་སྒྲིབ་པོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པ་བརྒྱུ་གཉིས་ལས། གཞི་ལ་མཚན་མར་
འཛིན་པ་དྲུག་ནི་རིམ་བཞིན་སྤང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་། སྒྲིམ་ཆེད་དང་། །ཁམས་
གསུམ་ལ་གནས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་། །འཁོར་བ་
སྤང་མི་ལུས་སོ་ཞེས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་ལུས་པ་དང་དྲུག་གོ། །ལ་ལ་མཚན་
༼༡༩༩༽མར་འཛིན་པ་བཞི་ནི། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དག་འདུན་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་བལྟ་བུ་སྟེ་བཞི་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བཞིའོ། །རྣམ་
པ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་དང་། སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་སྟེ་ཉེས་པ་
དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་གསུམ་ཉེས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་དེའི་བརྒྱུ་གཉིས་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་
འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ས་སྟེ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྦྱོང་
བཞིན་ཏུ་ས་བདུན་པ་རིང་ཏུ་སོང་བ་ཀྱན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་རིང་ཏུ་སོང་བ་ཞེ་ན། བཟོད་གཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །རིང་ཏུ་
སོང་བའི་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

གང་ཏུ་བརྟན་པའི་རྒྱུ་གཉིས་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་གཉེན་པོའི་ཆོས་
ཉིད་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ཉི་ཤུ་པོ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐད་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གཤམ་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །
སྤྱིང་རྗེ་དང་ནི་སྦྲོམ་མེད་དང་། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་ཚུལ་གཅིག་གཤམ། །
མི་སྐྱེ་བ་དང་བཞེད་གཤམ་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན། །
རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཛོམས་པ་དང་། །འདུ་གཤམ་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་། །
ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། །ལྟག་མཐོང་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། །
སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་གཤམ་དང་། །
ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པར། །ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགོ་དང་། །
ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། །སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཉི་ཤུའོ། །
དོན་དམ་པའི་མཆོག་གང་ཡིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་སྤྱར་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་
པའི་བསྟོན་པས་སྟོང་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྟོང་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། །ཀུན་རྫོབ་པའི་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཆོན་མ་
མེད་པ་དང་། །སྤྱིང་པ་དང་ནི་བར་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་སྟོན་པ་མེད་པ་སྟེ། །དེ་ལྟ་
བུའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གཤམ་པ་དང་། །རི་ལྟར་སྐྱོར་བའི་སྐྱོར་བ་ལ་འཁོར་
གསུམ་དུ་རྟོག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་། །སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ནི། །གང་
དང་གང་ལ་འང་དེ་དང་དེར་སྦྲོམ་པ་མེད་པ་དང་། །ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་ངོ་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། །དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་ངོ་མི་

འགྱུར་བར་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་གྲུབ་པ་
དང་ཡོད་པ་གོ་ཆོད་པོར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཚེས་ཐམས་ཅད་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་
ལ་ངེས་པར་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཤེས་པ་དང་། ཚེས་སྟོན་པ་རྣམས་ཟབ་མོ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་༼༡༩༽གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀྱན་
འཛོམས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྟ་བུ་དོར་བ་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བ་དང་། ཞི་གནས་ལ་ངེས་པར་སེམས་གཞོལ་བ་དང་།
ལྟ་ག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། ཁ་སྤྱིར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ནང་དུ་སེམས་ཉེ་བར་ཞི་ནས་དུལ་བར་གནས་པ་དང་། ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོངས་པའི་ཐོགས་པ་ལས་འདས་ཉེ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། སྦྱོར་མཆོད་དུག་གི་སྒྲོལ་སྒྲོལ་ལ་འཇུག་པར་མི་མཛད་དེ། ཡང་དག་པར་
བསྐྱམས་པ་ནི་ཆགས་པའི་ས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གར་འདོད་པར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དང་གཞན་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་བ་
དང་། འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཐ་དད་པ་རྣམས་སུ་དུས་ཀྱན་ཏུ་སེམས་དཔའ་
བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རོ་བོ་སྟོན་པ་ཉིད་དང་ནི་ཤུའོ་ཞེས་གསུངས་ཉེ་ཞེས་
བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ།

ཉོན་སྦྱོར་གྱི་གཉེན་པོ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་སྦྱོར་གྱི་གཉེན་པོ་བརྒྱུག་ཉིས་

ལས། དང་པོ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་
མ་མེད་པ་དང་། སྒོན་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་གསུམ་གྱིས་ནི་
བདག་སེམས་ཅན་སྟོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤྱོད་ངོ་། །དགེ་བ་བརྩའི་ཡང་དག་པའི་ལས་
གྱི་ལམ་ལ་འཁོར་གསུམ་འཛིན་པ་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། འཁོར་གསུམ་ནི་སྟོག་གཅོད་
པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། བསད་པར་བྱ་བ་དང་། གསོད་པ་པོ་དང་། བསད་པ་
མི་དམིགས་པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་
གསུམ་དུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་སྤྱང་དགོས་པར་བརྟན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིས་ནི་
གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པའི་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་
བཅེ་བས་ཆད་ལྟ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པས་རྟག་
འཛིན་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་(༡༡༩)པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པས་ནི་མཚན་འཛིན་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་
རྟོགས་པས་ལྟ་བུ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་བརྒྱད་གྱིས་ནི་
ཉོན་སྒྲིབ་རྣམས་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་ཤེས་པའི་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་
ན། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གཅིག་པའི་འཐད་པ་ལ། རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཆོས་
ཅན། རྒྱའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིང་།

མ་གྲུབ་ན། ལུས་ཅན་ཀྱན། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྤྲིང་པོ་ཅན། །ཞེས་པས་གྲུབ་
བོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་འདིའི་མཐར་ཐུག་ །འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་
གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་སུ་
གཅིག་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་
གི་འབྲས་བུར་གནས། །ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་བཙུག་ཉིས་ཡོད་པའི་གཞི་ལ་མཚན་
འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དུག་གི་གཉེན་པོ་ནི། རིམ་བཞིན་མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། ཚས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་བསྐྱེད་པ་ཁོང་དུ་རྩུང་བ་དང་། ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་རྟོན་པ་དང་གསུམ་
གྱིས་སྤང་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པ་དང་། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་
བས་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་པོར་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་སྤྲོད་བ་དང་། མཚན་མར་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུ་
འདོར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་བས་ཁམས་གསུམ་
ལ་ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དེ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་གནས་བསྐྱེད་པས་སེམས་
ལྷུ་པ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པ་དང་དུག་གོ། །ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་བཞི་སྤྲོད་
བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི། རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་(༡༧)ལ་མཁས་
པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཉི་བར་ཞི་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་

པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་པ་མ་ཡིན་པས་རིམ་
བཞེན་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དེར་ལྟ་བའི་སྒྲིབ་པ་སྦྲང་བར་
བྱེད་པ་དང་བཞེདོ། །རྣམ་པ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སྦྲང་བྱེད་ནི། རི་
ལྟར་འདོད་པ་བཞེན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་
དང་། གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་
སྟོང་ཉིད་ལ་ཚུད་པ་དང་འགལ་བར་འཛིན་པ་སྦྲང་བར་བྱེད་དོ། །བྱེད་ཚུལ་ཡང་
སྟོང་ཉིད་ལ་ཚུད་པ་ལྷགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་གང་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་
ལ་ལྷས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ནང་འགལ་དུ་རྟོག་པའི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ལ་མི་འགལ་བའི་འཐད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་མ་ཐག་པའི་རྣམ་
གངས་ཤེས་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྲང་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཀྱང་ས་སྒྲ་མ་བཞེན་དུ་
ས་བདུན་པ་རྟོགས་པར་འཕྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྦྲང་ལ། ཅ། འགེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སེམས་ཅན་ཀྱན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པས་བརྟེ་བ་དང་། །
སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྒྲུབ་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་བརྟག་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་
བརྟེན། །

དབང་པོ་ཤེས་དང་ཀླུ་བ་ཡི། ཞིང་སྦྲང་སྒྲུ་མ་ལྟར་གནས་དང་། །

བསམས་བཞེན་སྤྲིད་པ་ལེན་པ་དང་། །ལས་ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། །

སེམས་ཅན་ཀླན་གྱི་སེམས་ཡིད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་ལས་
 དང་། དག་པ་དང་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་
 མངོན་པར་ཤེས་པས་བརྩེ་ཞིང་། འགྲོ་བའི་ལས་དང་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཏེ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ན་རྒྱལ་སྤྲིད་ས་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་
 གཞན་དོན་དུ་བཏང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཟང་པོ་བསྐྱབ་པའི་ལས་དང་།
 གནས་སྤང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བརྟག་དབྱེད་མཐར་ཐོག་གས་པའི་ཕྱིར་
 སངས་རྒྱས་བསྟེན་པའི་ལས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་
 མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ལས་དང་། རྒྱལ་བའི་ཞིང་རྣམས་དག་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་
 བའི་ལས་དང་། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་༼༡༧༩༽སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་
 ལྟར་གནས་པའི་ལས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསམས་བཞེན་སྤྲིད་པར་སྦྱོ་
 བ་ལེན་པའི་ལས་དང་། ལས་ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲེལ་པའི་
 ཕྱིར་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 སྦྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་ཤེས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་
 མངོན་པར་ཤེས་པས་བརྩེ་ཞིང་རྒྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་
 སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་། རྟེན་གསེར་དང་ལ་

སོགས་པས་བེ་དྲུམ་ཡི་དོ་བོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོད་སྤྱུལ་བ་སྤྱུར་བ་དང་། སངས་
 ཀུས་ལ་ལོག་པར་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་
 ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་སངས་ཀུས་བསྐྱོད་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་མཉེས་པར་བྱེད་
 པ་དང་། ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་པ་དང་། སངས་ཀུས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འབྱུང་བའི་བརྟེན་པ་
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་དང་། སྤྱང་དམིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 སོ་ཙག་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གནས་པའི་རྟོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་བྱམ་ཤེས་བཞིན་ལས་མ་ཉམས་
 པའི་སློ་སྣོན་དུ་བཏང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་
 བའི་ཚོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡོངས་སྐྱོང་སྤྱུ་མ་རྣམས་བཞིན་དུ་ས་
 བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བ་
 ཞེན། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །མི་གཡོ་བ་ཞེས་མངོན་པར་
 བརྗོད། །ཅིས་སོ། །

དགུ་པ་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྐྱོང་ལ། ཅ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སློན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱད་ཤེས་དང་། །
 སློབས་པ་ཁུ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཚོག་དང་ནི། །
 རིགས་དང་རུས་དང་ཚོ་འབྲང་དང་། །འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་དག་དང་ནི། །
 དེས་འབྱུང་བྱང་ཁུ་བོ་ཤིང་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་

ཡིན། །

སྒོན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་རི་ལྷོ་སྒོན་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་ནི། སྒོན་ལམ་དག་
ནི་མཐའ་ཡས་པ་དང་། དེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་ལྷ་དང་ལ་
སོགས་པའི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་༼༡༧༽ཀྱི་སྐད་ཤེས་པ་དང་། སྒྲོབས་པ་སོ་
སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་སྒྲོབས་པ་རྒྱ་བོ་ལྷ་བུ་གཏུགས་པ་མེད་པ་དང་

། སེམས་ཅན་ལ་ལ་དེས་འདུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་མངལ་ཉིད་དུ་ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་བ་ལས་གཞན་དུ་ཤས་ཆེ་བར་བརྟུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནར་མཛད་པས་
མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མཆོག་དང་ནི། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་
ནི་གང་སྒོན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པ་འཛིན་
པ་ནི་རུས་དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གིང་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ལྷ་བུར་སྒྲུབ་
པ་འཛིན་པ་ནི་ཆོ་འབྲང་དང་། སེམས་དཔའི་འཁོར་ཉིད་དང་ལྷན་པས་འཁོར་
དང་། སྒྲུས་མ་ཐག་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སྤང་བས་འགོངས་པ་དང་། ས་རྣམ་པ་
དུག་ཏུ་གཡོ་བའི་ལྷས་དང་བཅས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་དག་དང་ནི། སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་སོགས་ཞོར་
བུའི་བྱེ་བྲག་ལས་གྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གིང་རྣམས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལྷན་སྤྲུལ་ཆོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲེལ་པའི་
བྱིར་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ནི།

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་སློན་ལམ་མཐའ་ཡས་
པ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་སློན་པའི་རྒྱའི་ཕྱིར་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་གེས་པ་དང་། སློབས་པ་ཚུ་བོ་ལྟར་མི་ཟད་པ་དང་། ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ལུས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱགས་པའི་
བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་མངལ་དུ་འབྱུག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་ལ་སོགས་
པས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་གང་ཡང་རུང་བར་གནས་པ་དང་། ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་
རིགས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་སྟེ་རུས་དང་། མ་རྒྱུད་པའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་
བདུན་བརྒྱད་དང་། ལ་སོགས་པས་པ་རྒྱུད་མའི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བདུན་
བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་༼༡༧༥༽ཚོས་ལ་སྐྱོད་པ་དང་ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་གཉིན་
དང་། རང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལ་དབང་བའི་ལའོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་
ལ་སོགས་པས་ཚངས་པ་སོགས་ཀྱི་མཛོན་པར་བསྟོད་པ་དང་། བཀྲར་སྟོན་དང་།
རིམ་གྱོ་བྱེད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྐྱལ་ཏེ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་
སེམས་དཔའ་འཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་སློབ་མེད་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་སྟོམ་
བཅོན་བྱིས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་འཕགས། །ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་སེམས་དཔའི་རབ་བྱུང་ལ་སྟོམ་པ་སྤངས་པས་ཐོབ་པ་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་

ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པས་གཉིས་ཀ་ཡང་རབ་བྱུང་གོ་ཚད་པོ་ཡིན་ནོ། །བཙམ་
ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་སྟོན་པའི་གནས་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་དང་
འབྲ་བའི་གིང་ཨ་ཤུབ་སྟེ་ཕྱ་རན་མེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་བྱ་གོ་ནྟེ་དང་། ལྷ་
གིང་གི་མེ་ཏོག་སྟེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་དྲི་དང་འོད་གྱི་ཕུང་པོར་སྦྲང་
བའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། རྟེན་སངས་རྒྱས་
དང་བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་བཙུ་སོགས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་པ་བཙུག་ཉིས་པོས་ས་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་
བྱས་པའི་བྱུང་བར་དག་གིས་ས་དགུ་བ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་ཤེ་ན། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སློ་བཟང་
། །ས་དེ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་ཡིན། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ས་བཙུབ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་
༼༡༧༩༽དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ལྷ་ཕྱིའི་འབྲེལ་བཙལ་ཞིང་མདོ་
དགོད་པ། རྫོགས་དཀའ་བའི་གནས་ལ་དོགས་པ་གཙོན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱུའི་ཡོངས་སྦྱོང་རྣམས་བསྟན་ཟིན་མ་ཐག་ཏུ་འབྲས་བུའི་ཡོངས་སྦྱོང་ཐ་མ་

འཆད་པར་མཛད་པས་ནི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པོ། །བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། དེ་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ས་བཅུ་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་གང་གིས་
ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དག་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟོགས་དགའ་བའི་གནས་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ་ནི།

བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ས་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའ་
བཞག་པ་འདི། གང་སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་།
ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། འཆང་རྒྱ་ཆུལ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་
ཆོས་སྐྱུ་མདོན་དུ་མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རི་རྒྱུད་
དུ། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱའི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་

ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ཡང་དག་རྫོགས་སངས་དེར་
སངས་རྒྱས། །སྤྱལ་བ་པོ་ཞིག་འདིར་སངས་རྒྱས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཞེས་འདོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོར་ས་བརྩ་བ་ལ་༼༡༩༩༽ཡོངས་སྤྱོད་མ་
བཤད་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སར་འཛོག་པའི་དོན་ལ་འདི་རྣམས་དུ་སྤྱོད་
སྟེ། ས་འདིར་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་ཚོས་སྐྱར་དངོས་སུ་འཛང་
རྒྱུ་མི་ལུས་ཀྱང་སྤོན་ལམ་གྱི་མཐུས་གཞུགས་སྐྱར་འཛང་རྒྱ་ལུས་གིང་། མཛད་པ་
བརྩ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་དོན་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བརྩ་
པའི་དོན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པར་གྱུ་བ་བཞིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སར་འཛོག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཞུགས་སྐྱར་སྤྱལ་ཞིང་སྤོན་ལུས་པའི་
ཆ་ནས་དང་། དེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་
དོན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། རི་རྣམས་དུ། ཡུམ་བར་མ་ལས། སྤྱི་ལོ་བྱ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་པ་ལོ་ལྟ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་གནས་གིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅི་
འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་ལུས་མདོན་པར་སྤྱལ་ནས་གར་ཕྱོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གསྐའི་
ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་འདོང་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཚོས་སྤོན་པ་དང་། ཞེས་
དང་། རྗེ་བརྩུན་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་ལ། །འཛིག་རྟེན་
ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། །ཅིས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡོ་རྩུ་བ་ཆེན་པོས། སྤྱིར་

ཡོངས་སྦྱོང་ནི། ས་འོག་མ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། ས་
བཅུ་པས་འོག་མའི་འབྲས་བུར་བསྟན་པས་ས་འོག་མ་ལས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། བཅུ་པར་ཡོངས་སྦྱོང་མ་བཤད་ཀྱང་། དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆད་པའི་སྦྱོན་མེད་
ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

རྒྱའི་ས་དགུ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྦྱོང་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསྟན་ནས་
འབྲས་བུའི་ས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སྦྱོང་དེ་དག་མ་བཤད་པར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ས་
ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྗན་དུ་བསྐྱུ་བའི་སྒོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་
༼༡༧༩༽མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། །
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བདུན་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
ས་དགུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དགུའི་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་འོག་མ་
འོག་མའི་ས་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ལས་འདས་ནས། ས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དང་ལྗན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པས་རྗེས་སྐོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་གིས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུར་གནས་བཞིན་པས་གཟུགས་སྐྱུའི་སྐྱུར་བ་སྟོན་པ་
བཞིན། སེམས་དཔལ་དེས་ཀྱང་ནི་སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་སྟོན་ཏེ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཙུ་བ་ཡིན་པར་གཤམ་
པར་བྱ་དགོས་ལ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

**གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། འདས་ས་ས་དགུ་བཤད་པ་དང་། ཅུ་བའི་ཚིག་
དོན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།**

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་གསུམ་པོ་སོ་སོར་ངེས་པའི་སྤྱིར་སྐྱུར་ལམ་
དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་འབྲས་
གནས་དང་། ལན་གཅིག་སྤྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་། སྤྱིར་མི་
འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་
གནས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དྲུག་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་
གཞག་པའི་དགོངས་པ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པར་མཛད་
དེ། དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། འབྲས་བུ་ལྷག་མའི་
ཞུགས་པ་སྤོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་ལྷག་མ་ཞུགས་པ་
གསུམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མདོ་ཚིག་དང་གོ་རིམ་བཞིན་སྐྱུར་ན་
འདི་ལྟ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་༼༡༡༽བ་༼༡༢༽བ་ནི་སྤྱིར་བའི་ལམ་སྟེ་དེར་སོ་སོར་རིགས་

ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པའི་ས་ནི་ཞུགས་པ་དང་པོ་སྟེ། དག་བཙམ་ནས་ཡས་
བགངས་པའི་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བའི་ས་ནི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཏེ་
དག་སྦྱང་གི་འབྲས་བུ་དང་པོར་མཐོང་བའི་སའོ། །བསྐྱབས་པའི་ས་ནི་ཕྱིར་འོང་
བ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་པའ་ཆེར་བསྐྱབས་པས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ས་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཏེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བས་སོ། །བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་ནི་དག་བཙམ་པའི་ས་སྟེ། དེར་བྱ་བ་བྱས།
བྱེད་པ་བྱས། ལུང་བོར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནི་ཞུགས་པ་
ལྷག་མ་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུན་གྲོལ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དོར་ནས་
དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་འདྲེན་པར་མཛད་ལ། འབུམ་ཁྲིཀ་མཁན་པོས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ས་ལས་འདས་ཏེ་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་། ཡོངས་སྦྱང་གི་སྐྱབས་སུ་རྗེ་སྐད་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་གངས་གཙིག་ཁོ་ནར་བགངས་ཏེ་ས་དགུའོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བའི་ཆོག་དོན་དངོས་ནི།

དེ་ལྟར་འདས་ས་ས་དགུ་ལས་འདས་ནས་ས་བཙུ་བ་ལ་ནི་དོ་བོ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་པ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་དོན་སྟོན་པར་འདྲ་བས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་ཁོ་ནར་བདར་བཏགས་བརྗོད་པར་བྱའི། སྤྲ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མིང་ཅན་དེ་ལ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་པ་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་
སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པ་གང་གིས་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སའི་ཡོངས་སྒྲིང་གི་སྐབས་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པར་གཞུང་རྩ་བའི་འབྲུ་
རང་གི་སྒྲོས་འཐད་པ་ལྟར་གཉེར་ཡོད་པས་འགྲེལ་རྒྱུ་དང་ཅི་མཐུན་ལ་
༼༡༽ནོར་ཁྱིམ་སྐྱུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡིད་ལ་གསུང་རབ་དགོངས་དོན་རོ་གཞིབ་ཅིང་། །

ངག་གིས་ཆོས་རྒྱལ་སྟན་པར་སྒྲོགས་པ་ཡིས། །

དམ་པའི་ལང་ཆོ་སྒྲིན་པར་གྱུར་པ་ནམས། །

བསྟན་བཅོས་འདི་ཕྱིར་གོགས་མེད་རྒྱ་བར་བྱོས། །

གསུམ་པ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྤྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་ཕྱིའི་འབྲེལ་དང་མདོ་
དགོད་ཅིང་མཆམས་སྦྱར་བ། རྩ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

མདོའི་འབྲེལ་འཇུག་སྒྲུབ་ལས་འཕྲོས་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་
གཉེན་པོ་ཆོགས་སྒྲུབ་ལས་འཕྲོས་པའི་རྒྱས་བཤད་དོ། །བཤད་བྱའི་མདོ་ལ་
མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་མདོ་རིམ་བཞིན་འདི་ལྟ་སྟེ། རབ་འབྱོར་
ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཡང་འདི་སྒྲུབ་དུ་ཐེག་པ་དེས་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། དེ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་ངེས་པར་

འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་དང་གང་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ནི་སྤྱིན་པའི་ཡ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་
དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་
བར་འདོད་པ་དེ་ནི་དགྲ་བཙེམ་པ་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་འདོད་དུ་ཟད་
དོ། །ཞེས་དང་། གང་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
འདོད་པ་དེ་ནི་མིང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་སོ། །

སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དེའི་གཉེན་པོའི་མདོ་ཡང་རིམ་བཞིན་འདི་ལྟ་སྟེ།
རབ་འབྱོར་བྱོད་ཀྱིས་གང་འདི་སྐད་དུ། ཐེག་པ་དེས་གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
འབྱུང་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། ཐེག་པ་དེས་གང་དུ་འང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
དང་། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་བྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ཐེག་པ་དེས་གང་ཞིག་ངེས་
པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། ཐེག་པ་དེས་གང་ཡང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ༼༡༡༥༽རྒྱུན་དུ་ལྷགས་པ་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་
སོ། །རྒྱུན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉེན་པོའི་
ཚོགས་ལ་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་སྒྲ་རོ། །

གཉེས་པ་རྩ་བ་ནི།

མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་
རྣམས། །

ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ། །
མཐོང་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བྱིན་གོམས་པའི་ལམ་གཉིས་པོ་དག་ལ་ནི་གཟུང་
རྟོག་གཉིས་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཉེ་
བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱའི་རྟོག་པ་བཞི་བཞིའི་གཉེན་
པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

བདག་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་གཙོ་དུ་སྤང་བྱར་གཟུང་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རྟེན་ཅན་དང་།
གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པོ་དང་། བདག་
ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཙོ་དུ་སྤང་བྱར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་དང་། སྒྲིས་བྱ་བ་ཉག་གས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་
ཅན་གཉིས་ཏེ་བཞི་པོ་དེ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤོང་བས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བརྒྱད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ། དེམ་བཞིན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྟོག་པས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱས་
པའི་དབྱེ་བྱ་དེ་སྟེད་མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེར་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བར་མཛད་དོ། །
བཞེ་བ་ངེས་འབྱུང་སྐབ་པ་ལ། འབྲེལ་དང་མདོ་དགོད། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་
བཞིའོ། །དང་པོ་མདོ་འབྲེལ་ནི།

སྦྱར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན། རབ་
འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་ཞུས་
པའོ། །༡༧༩༽བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི། ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་
རྣམས། །ཞེས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་དངོས་ནི།
རབ་འབྱོར་གྱི་ཞུ་བ་ལྟ་བུར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིས་འཛིག་
རྟོག་ཟེལ་གྱིས་མཉན་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བས་དེའི་ཆེད་དུ། ཞེས་པའི་ལན་དང་
བཅས་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཐེག་པ་འདི་ནམ་མཁའ་དང་བཅས་པ་དང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དྲིས་པ་དང་ལན་གྱིས་མཉམ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་འདི་སེམས་
ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོ་འབྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱིས་སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་འགྲོ་འོང་གནས་གསུམ་མེད་པ་འདི་
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱིས་འབད་མེད་དང་། ཐེག་ཆེན་འདི་ལ་སྡོན་
དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་དབུས་མི་ཤེས། སོགས་ཀྱི་དྲིས་ལན་གྱིས་མཐའ་ལས་
འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་། དྲིས་ལན་བར་མ་ཆད་པར་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དེ་ནས་
ཡང་། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་འདི་ལ་བསྐྱབ་ན་དུས་གསུམ་གྱི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པོ། །ཞེས་པའི་དྲིས་ལན་
 ཀྱིས་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བྱའི་དྲིས་ལན་དུ།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ངེས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཤེས་ཏེ། ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་རྣམ་མཁུན་དང་། ཡང་ཤུ་རིའི་བྱས། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་
 ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བར་བྱེད། དྲིས་པའི་ལན་དུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ལན་བསྟན་པས་
 ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་དང་བཅས་པའི་མདོ་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་སྦྱར་བ་ནི།

ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཆོགས་བསགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་གྲངས་ཚང་ལས་
 འབྲས་བུ་མཆོག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས། རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་བཞི་པ་
 ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་པ་ནི་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩ་བ་ནི།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། །
 མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་། །ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་
 དང་། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་དང་། །ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ། །
 རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། །ངེས་འབྱུང་བརྒྱུ་པ་ཡིན་གཤེས་བྱ། །
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངེས་འབྱུང་རྒྱུ་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་

༼༡༧༩༽བསྐྱོམས་པས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། དེ་
ལ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། མཆོག་ཉིད་གྱིས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་། སྤངས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྟོགས་པའི་ངེས་པར་
འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བོད་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་དང་པོར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་མི་གཅིག་པ་
གསུམ་བསྟན་པ་ལས། དང་པོས་ནི་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
གཉིས་པས་ནི་འབྲུག་སྐྱབ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱོམ་པ་ནམ་པར་གཞིག་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་ལ། གསུམ་པ་འདིར་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས།
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བྱེད་པར་མ་བྱེད་མཛོད་དང་འགལ་བས་འཕགས་སེང་ལ་ཉེས་པ་
ཡོད་དོ་ཞེས་སྟེ། །མཉམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པས་ནི་མཉམ་ཉིད་
གྱི་རྟོག་པ་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པ་དང་། འབད་པ་མེད་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པས་ནི་མཚན་
མ་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཛོན་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་།
རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པས་ནི་མི་གནས་
པའི་མུང་འདས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་གསུམ་ལམ་གྱིས་འཐོབ་བྱ་ཐམས་
ཅད་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པས་ནི་ཐོབ་པ་མཐར་

ཐུག་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། རི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་མཐས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་མཐར་ཐུག་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་
དང་། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་སྟེ། དེའི་བྱེད་པས་ནི་ལམ་ཤེས་མཐར་ཐུག་སྦྱེད་པར་བྱེད་
དོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་པོའི་བདག་ཉིད་འདི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་༼༡༩༠ན༽འདི་ལ་བསྐྱབས་པས་དེ་དག་
རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་གདོན་མེད་པའོ། །

དེ་ལྟར་བརྟན་པ་བརྒྱུད་ལས། སྟོབ་ལམ་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་རྣམ་
མཁྱེན་དང་གཉིས་ནི་གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ས་ཡིན་ལ། རི་ལྟར་ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་ས་ནི། རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཆ་ཆར་བ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། དེའང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
པས་དང་པོར་བརྟན་ལ། དེའང་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་དང་། དེའང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་
ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། བསགས་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྟོབས་གྱིས་
འབད་མི་དགོས་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་
དེའང་མཐའ་བྲལ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། མཐའ་བྲལ་

གྱི་རྟོགས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མ་རྫོགས་པར་
མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། དེ་ཐོབ་པ་ལའང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
མཁྱེན་པ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་དང་། རྣམ་
མཁྱེན་ཐོབ་པའང་ལམ་གཤམ་མཐར་ཐུག་རྒྱུན་མཐར་ཡོད་པ་ལ་རག་པའི་ཕྱིར་
ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་རྒྱུ་བ་པའི་དང་པོ་ནི་དོན་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་ཡིན་ཅེས་སྟོབ་དཔོན་
གཉལ་ཞིག་གིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་བཞོད་དོ། །

བཞི་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

གོང་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མེད་པའི་དོན་གོ་
བྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་དེའང་མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ངང་
གིས་འབྱུང་བ་༼༡༥༠བ༽ བཅོས་མིན་གྱི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་།
བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་
མི་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་དང་། དེ་
ཐོབ་པ་ལས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་
། དེ་འབྱུང་བའང་དེ་ཡི་བྱེད་པར་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཐ་མ་ལ་རག་ལས་པ་

སྟེ། དེས་པར་ཐོབ་པ་འདི་རྣམས་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་
ལྟ་བུ་དག་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བྱེད་ལ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་
ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་དེས་པར་འབྱུང་བའི་
རྒྱུ་བ་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་པའི། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡིད་
འོང་གཟུགས། །ཆ་ཤས་རྫོགས་པའི་ལང་ཆོ་སྤྲིན་པ་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་
རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམས། །ལེགས་ཤེས་གང་ཡིན་སྟོ་གྲོས་ཅུ་མའི་
བུམ། །བརྟན་དང་མཐུན་པར་རྒྱུ་པོར་རྒྱས་པ་གཉིས། །ཕན་ཚུན་འགྲན་པ་
བཞིན་དུ་སྟོབས་རྫོགས་ནས། །ཆོགས་གཉིས་ཡ་བྲལ་མིན་པའི་འགྲོས་སྟབས་
ཀྱིས། །མཐའ་གཉིས་ལམ་ལ་འགོམ་པར་མ་བྱས་ཏེ། །ཡང་དག་དབུ་མའི་ལམ་
དུ་ཉར་འོང་བྱིར། །དངོས་སྤྱིའི་ཆང་ཆིང་ཁོད་ནས་མ་ཡིན་པར། །རིགས་པར་
འཐད་པའི་ལམ་བཟང་གཞུང་བསྐྱངས་ནས། །བརྟན་འཛིན་བཞིན་བཟང་མ་
ཁྱོད་འདིར་གཤེགས་དང་། །སེམས་བསྐྱེད་གསེར་བཟང་ལས་གྲུབ་གདམས་
ངག་གི། །མུ་ཉིག་གིས་བརྒྱན་ཅེ་བུན་འདི་ལོང་ཞིག། །དེས་འབྱེད་དང་ནི་ཆོས་
དབྱིངས་རྒྱུ་བའི་རྟེན། །བྱུང་གུང་དེ་དག་ལྷུ་ལ་ལུ་རྒྱ་ཡི་ག། །༡༩༡༡༧།འི་
བསྐྱུང་ལྟན་པའི་འདབ་མ་རངས་པ་དེ། །སྟན་ཤལ་ཅེ་མོར་འཛིན་པའི་དགའ་

སྟོན་གྱིས། །དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡི། །ཀླུ་དང་དང་ཨང་ལ་ཡི་སྤེང་
། །རབ་རྒྱས་རྩ་མའི་ངོས་ལ་དོ་གཤམ་མཛོད། །སྤྱབ་པ་བཞི་ཡི་ནོར་བུའི་འོད་
དཔག་ལས། །རྣམ་ཀླན་མཁུན་པའི་གཡེར་ཀའི་སྤྱད་དང་བཅས། །རྒྱན་གྱི་བྱད་
བར་བཟང་མོ་ལ་འོས་པའི། །རྣམ་གཞན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གང་
། །རྗེ་བཙུན་གཞུང་གི་ཡུལ་བཟང་འདིར་ཡོད་ཀྱི། །འཕགས་སེང་ས་ཡི་བདག་
པོ་ལ་ལྷས་ནས། །ཉི་སྤང་འབྲེལ་ཆེན་མཛོད་སོགས་ཁ་བྱེ་སྟེ། །དོན་བཟང་
འདོད་དགའི་གཙལ་འདི་གཟིགས་མཛོད་ལ། །བསྐྱའི་རྩ་ལྟར་མཉེན་པའི་བྲག་
སོར་གྱིས། །སྤངས་ཏེ་ཉིད་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འགོད་དེ། །བྱབ་བསྟན་སྦྱེད་
མོས་ཆལ་དུ་སྟོང་གཤམ་ཡི། །སྟོན་རབས་སྟོས་གར་བསྐྱར་ཞིང་ད་ཁྱོད་སོང་། །

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་གྲངས་བརྗོད་པས་མཁུག་བསྟུ་བ་ནི།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་

བྱས་པ་ལས་སྐབས་དང་པོ་འོ། །

དེ་ལྟར་སྟོགས་པས་ཤེས་བྱིན་འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་རང་རྣམ་གྲངས་
བཙུ་གཅིག་ལས་གཉིས་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཤད་པ་དང་། །དངོས་པོ་བརྒྱད་
ལས་རྣམ་མཁུན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་

བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅིས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་དང་པོའི་
འགྲེལ་པའོ། །

སྐལ་ལྷན་དོ་རྗེའི་ན་བར་བདེ་ཆེན་གྱ། །
འབར་ཐེག་ལུ་བའི་འབྲུག་སྒྲ་ལྟོང་བོ་ནི། །
མཐའ་བྲལ་སྤྱིན་སྟོན་དབུས་ནས་སྟོགས་བྱེད་པ། །
འགོ་མགོན་དྲགས་པོའི་བཀའ་བརྒྱད་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །
བུ་ཨ་ལ་སོགས་དབྱངས་གསལ་ལུ་བ་ལས། །
ཟག་མེད་གཞོན་ལུས་བཞད་པའི་ཡིད་འཛིན་གྱིས། །
འབར་བ་འབབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཕྲུལ་བཞིན་དུ། །
དོ་རྗེའི་སྟོལ་ནས་འདིར་གཤེགས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པེམ། །

༥ གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གཞི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཀོད་
པས་མཚམས་སྒྲུབ། མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་ཀྱི་གྲངས་
བརྗོད་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མདོའི་འབྲེལ་ལ། མདོ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཚོས་བརྩས་བསྟན་
པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ནི། མདོ་ལས། ཚོས་བརྩ་
གཅིག་གིས་མཚོན་ནས་སྟོན་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་
རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་པ་མེད་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་མཚམས་སྒྲུབ་

འོ། །

མཚམས་སྦྱར་འདིའི་དོན་ནི། འགའ་ཞིག་ །རྣམ་མཁུན་གྱི་ཚེས་བཅུ་ལས་
ལོགས་ཤིག་གི་ལམ་ཤེས་བསྟན་པ་དོན་མེད་དོ་སྟེ་མ་པ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་
། དེའང་འབྲས་བུའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཚེས་བཅུ་པོ་དེའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
གསར་དུ་ལྷགས་པའི་འཁོར་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་ཀྱི། གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་སོ་སྟེ་མ་པ་དགག་པའི་
ཕྱིར་ཡིན་ཅེས་འཆད་ལ། སྐབས་གཉིས་པ་འདི་རྒྱའི་ལྷོག་པ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་
མ་གཏོགས་སྐབས་དང་པོར་མ་བཤད་པ་ཞིག་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས། རབ་རྩ་དགའ་བའི་ས་ལ་སོགས་པ་ས་རྣམས་དེར་སྒྲོས་པས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡང་རི་ལྷར་བསྟན་ཅེན། རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལ་བལྟས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པས། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་
ལམ་ནི་དེ་ལས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་
ལ་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་བྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལས་ལོགས་ཤིག་རྩ་རྣམ་པར་
གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྷར་གྱི་ཆེ་ལྷོས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ།
གསར་དུ་ལྷགས་པའི་༼༡༩༩༩༽འཁོར་ལ་བསྟན་ཆུལ་ལམ་མི་འདྲ་བ་སོགས་

གྱི་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པར་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ལ། མདོར་ན་དོན་སྡུ་མ་
ལས་གསུལ་བྱ་ལ་དཔག་བྱའི་དོན་གཞན་ཡོད་ན་སྒྲོས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། དེ་
མེད་པར་ཆོག་རིམ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་དོན་སྡུ་མ་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ངག་ཏུ་སྒྲུ་
བ་ནི་སྒྲོས་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་གྱི་
འབྲེལ་ནི། མོག་མོག་པོར་བྱེད་པ་སོགས་དང་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་མཆོད་བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལོ་ཆེན་ལྷར་ན། ལམ་
ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་ཤེས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་
བའི་ཡན་ལག་གི་མདོ་སྦྱར་རྣམས་ནི་འདི་ཉིད་གྱི་འགྲེལ་པ་འཆད་པའི་དུས་སུ་
སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཅ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། །

ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱབ་པ་དང་། །རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །

སྐབས་འདིར་ལམ་ཤེས་སྟོན་པའི་ལྷས་སུ་འཁོར་འདུས་པ་དང་འོད་སྟོན་པར་
མཛད་པ་ལས། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྟོན་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས་ལྷའི་འོད་མོག་མོག་པོར་
མཛད་པས་གསུལ་བྱ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གང་ལས་སྐྱེ་བ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་དང་།
ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་སེམས་
རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་

རིགས་གིས་བྱལ་བའི་ཡན་ལག་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁམས་
གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མི་སྣོང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། གདུལ་བྱའི་དོན་
རྒྱུ་མི་འཆད་པར་བྱ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་དེའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ལྷའོ་ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་ལྷ་ལས། གང་ལ་སྐྱེ་བ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི།

མདོ་ལས། དེའི་ཆེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་
ན་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་གྱི་ལྷ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་
༼༡༡༡བ༽ཅད་ཀྱང་ལྷའི་བྱ་སྟོང་ཐམས་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་
འདུས་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། གཙང་མ་རིས་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་བྱ་རྣམས་གྱི་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་གྱི་འོད་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོའོ། །ཞེས་
སོ། །

དེ་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་བར་རུང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་གྱི་སྐྱེའི་འོད། བཙོས་མིན་རྟག་པ་དག་གིས་ལྷ་ལ་
སོགས་པ་དེར་འདུས་པའི་སྐྱེ་སོགས་དེར་གཏོགས་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
པ། འདུས་བྱས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འོད་མི་རྟག་པ་བཙོས་མ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
འོད་གྱི་རུང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱིན་ལས་གྱི་མཐུས་མོག་མོག་

པོར་མཛད་པའི་མཛད་པས་ནི། འཁོར་དུ་འདུས་པའི་གདུལ་བྱའི་ར་རྒྱལ་མངོན་
གྱུར་པ་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་གདུལ་
བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུང་བར་མཛད་དེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར།
མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་
མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྩོན་བྱུང་གི་གདུལ་བྱའི་རྟོན་ར་རྒྱལ་དང་བྲལ་བའི་
རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱིས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་
ལའང་ར་རྒྱལ་དང་བྲལ་དགོས་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ར་རྒྱལ་དངོས་སུ་
སློས་ནས་ཆགས་སྤང་སོགས་མི་སློས་པ་ཅི། དེ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་
གོགས་ཡིན་པར་མཚུངས་ཤེ་ན། ར་རྒྱལ་དངོས་སུ་སློས་པའི་ཤུགས་ལས་ལམ་
ཤེས་སྐྱེ་བའི་གོགས་གཞན་ཡང་ངང་གིས་རྒྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འགའ་ཞིག་གིས། འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ལུས་
རྟོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཅེས་པར་འདོད་ཀྱང་། ཁོ་བོའི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས།
༼༡༩༣༩༽ འདིས་ལུས་རྟོན་བསྟན་ཅེས་པ་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་དོན་ལ་མ་
ཞུགས་ཏེ། ཚིག་ལ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སེམས་ར་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་དེ་
ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟོན་དུ་འཛོག་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་སེམས་རྟོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
འཛོག་པ་ལས་མ་གཏོགས་ལུས་རྟོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཛོག་དགོས་པའི་དོན་མ་
ཚང་བས་སོ། །དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེར་འདུས་པའི་གདུལ་བྱ་

སེམས་བསྐྱེད་སྦྱེ་རུང་གི་ལུས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་གཤེས་སྦྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ལྷའི་
འགྲོ་བ་པ་འོད་མོག་པོར་གྱུར་བ་ཁོ་ན་ལ་ལམ་གཤེས་སྦྱེ་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་འདི་སྐབས་སུ་ལམ་གཤེས་རྒྱུད་གང་ལ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་ཞེས་པ་ཉིད་སྦྱར་
དགོས་སོ་ཞེས་གསུང་ཡང་། གསུང་འདི་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ལ།

ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ལམ་གཤེས་དངོས་སུ་སྦྱེ་ན། ཉན་རང་སོགས་
ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་གྱིས་དོགས་ནས་སེམས་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟེ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ཡང་དག་པའི་སྦྱོན་
མེད་པ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་རྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་
གིས་ལའོར་བའི་རྒྱན་གྱི་མཚམས་གཙོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །སྐབས་འདིའི་
སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཉན་རང་དག་བཙོམ་པའོ། །མཐུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛོལ་བྱེད་རྒྱལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུར་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཕྱི་མ་དེ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་མཐུན་
རྒྱུར་བྱང་ཆུབ་རྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་ལ་བལྟོས་ནས་༼ ༡༩༩ ༽དམན་པའི་

བྱང་འདས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེར་བརྩོན་པས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན་ལམོར་
བར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་འཐད་
པའང་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་པ་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྐྱེན་བྱང་ཆེན་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དེ་བྱས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་གོ་འཕང་ཡང་ཐོབ་སྟེ། དོན་དེར་དགོངས་ནས། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །མཐུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲ་རི་བཞིན་པར་འཆད་པ་ནི་རྣམ་རིག་
པའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལམ་གཤེས་པའི་གཤེས་པ་དེའང་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་
སོ་སོར་ངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་བུ་གི་རྟེན་རིགས་བཤད་པ་ནི།

མདོ་ལས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ལ་བར་ཆད་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་དག་པའི་བཤེས་
སོགས་ལས་ཆེས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱ་ཞིང་རེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
ཏོ། །ཐེག་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་
གྱི། ངས་དོན་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པའི་ལྷགས་ལས་

དེས་པར་འབྱུང་བས། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཁམས་
གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་
ཁམས་དང་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཉན་རང་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
བལམ། འོན་ཏེ་ཅིག་ཤོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་སངས་
རྒྱས་ཉིད་༼༡༧༩༽འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྐྱེམ་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེའི་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་ན། འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་བོད་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་ཟེར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་པོ་བ་འདི་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་ན་མི་སྐྱེས་
མི་འགག་སྟེ། འགགས་མ་འགག་གཉིས་ཀ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེས་དེ་
ལྟར་བྱབ་པས་སེམས་སྐྱེ་མེད་དུ་བྱུབ། སྐྱེ་མེད་དུ་བྱུབ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱུབ། དེ་བྱུབ་པས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་
བྱུབ། དེ་བྱུབ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་
པར་བྱུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་རྣམ་གཞག་མཛད་

པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་ནས། གལ་ཏེ་གོང་གི་རྩ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་
 ལྟར་ན་རྒྱ་འགགས་པ་ལས་སྐྱེའམ་མ་འགགས་པ་ལས་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་
 སེམས་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། འགགས་པ་དངོས་མེད་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན། རྒྱ་རྟག་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱ་མ་འགགས་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་རིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མང་ཞིག་བྱུང་ཡང་། འདི་ནི་
 འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འདོད་པའི་རིགས་དེས་བྱ་བ་བྱས་ནས་རིགས་སུ་
 བཞག་གམ། བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་རིགས་སུ་བཞག །དང་པོ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་མེད་
 པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ་མེད་པར་འགག་པ་དེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་བྱེད་དེ། བྱེད་པ་
 པོ་རང་དོན་བྱེད་ལུས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བྱིར། སྐྱབ་སྟེ། སྐྱེ་མེད་ལ་དོན་བྱེད་ལུས་
 ཀྱིས་བསལ་བས་༼༡༩༧བ༽སོ། །བྱབ་སྟེ། བྱེད་པོ་མེད་པའི་བྱ་བ་ཡང་བསལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱ་བས་སྟོང་ཡང་རིགས་སུ་འཛོག་ན་མོ་གཤམ་གྱི་
 སུའང་རིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། བྱ་བ་མེད་ཀྱང་རིགས་སུ་འཛོག་པར་མཚུངས་པའི་
 བྱིར། གལ་ཏེ་ཡང་བྱ་བ་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་མ་བཟློས་པར་འདུས་མ་བྱས་
 པ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་སུ་གྲུབ་པའོ་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་རིགས་
 སུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི། ཐལ་རང་གི་དབུ་མའི་ཁྱོད་དུ་ཆེན་
 པོར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་སྟོན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རིགས་ཤེས་བྱ་བའི་ཚོས་
 འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་འདྲ་ནི་ཐལ་རང་གི་དབུ་མའི་ལྷགས་

ལ་མི་འབྱུང་སྟེ། ལུགས་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ལ། འདུས་མ་བྱས་པ་
ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཏེ་རང་
བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཞིག་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞལ་གྱིས་མི་
བཞེས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ནར་བཞེད་པས། ཁྱོད་གྱི་འདུས་མ་བྱས་གྱི་
རིགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ནས་རིགས་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལུགས་
ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རང་ལུགས་གྱི་རིགས་གྱི་འཛོག་མཚམས་གང་ཞེན། ཕལ་ཆེར་སྐབས་
དང་པོ་ཉིད་དུ་ཡང་བརྗོད་ཟིན་ལ། འོན་ཏེ་འདིར་ཡང་ཅུང་ཟད་སྟོན། ཀླུ་བའི་
དབང་པོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་རིགས་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ལས་འདི་ལྟར་
འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་དེང་སང་ལང་གཤེགས་སོགས་མདོ་དང་། མདོ་རྒྱན་སོགས་
བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཅས་སྟེ་ཡང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་རྣམས་གྱི་རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་
དེར་ནི་རིགས་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་སོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལང་གཤེགས་
ལས་རིགས་གསུམ་དུ་༡༥(༡)བསྟན་པ་དང་དོན་ཡིན་པར། དེ་ཉིད་
ལས། སེམས་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ན། བེག་པ་མེད་ཅིང་འགྲོ་འོང་
མེད། ཁྱིས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་དྲང་ཕྱིར། བེག་པ་ཐ་དད་ངས་བཤད་
དོ། ཞེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ལ། ཁྱུང་པར་

མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འགྲོ་བུ་དེ་ཡི་
 སྙིང་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་གྱི་
 དགོངས་པ་འང་མཐར་ཐུག་དབུ་མ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་པ་ལ། རྒྱ་བོད་དུ་མདོ་
 བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་རིག་མདོ་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པ་ནི་བཟང་པོ་མ་ཡིན་
 བོ། །འོ་ན་གལ་ཏེ་གཞན་དག །རྒྱན་གྱི། དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་
 བྲལ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། གང་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རིགས་
 ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་གྱི་གང་
 ཟག་ཞི་བ་བགོད་པ་གཅིག་ཏུ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྩོན་པ་དང་ལྷན་
 པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བར་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རིགས་ཡོད་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེ་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་དང་ཕྱད་པ་མེད་པས་ཉན་
 རང་གི་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དགོས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་སད་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དེར་རིགས་སད་པར་མི་རུང་བའི་
 གང་ཟག་གཅིག་ལ་དང་པོར་དམན་པའི་བྱང་འདས་སུ་རིགས་སད་དུ་གཞུག་
 བས། གཞོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས།
 དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ། །རྣམ་འདྲེན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་

མཁས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་གཅིག་(༡༡༥)ལྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་མ་ཡིན། །དགྱི་བའི་
དོན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། དམན་
པའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་དེ་ཆོས་ཅན། མུང་འདས་གོ་ཆོད་པོ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་དང་། དེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། མུང་འདས་གོ་ཆོད་པོ་ཡིན་ན་སྤོང་བ་དང་ཞི་བའི་མཐར་མི་ལྟར་
དགོས་པ་ལས། འདི་ཞི་བའི་མཐར་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
གནོད་པ་བསྟན་ནས་དམན་པའི་མུང་འདས་ལ་གནས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འཆང་རྒྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དམན་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་སངས་པར་དེས་ཤིང་།
རྟེན་དེ་ལ་ལྷོན་པ་ལ་སྟོང་པོ་འཕམ་ས་ལ་གཏེར་ལྟར་ལྷན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྟོང་པོ་གདོད་མ་ནས་སངས་རྒྱས་རྒྱས་པ་དེ། དེར་རྟེན་དེ་རྒྱུན་ཆད་སྟོབས་
ཀྱིས་རྒྱས་པ་ལྟར་དེས་པའི་བྱིར་རོ། །

འགའ་ཞིག་དེར་མ་དེས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་རིགས་ཡོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་
། ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་
དང་། ལུས་རྟེན་སྤྲ་མ་བོར་བེན་པའི་བྱིར་སྟོམ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་
མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་སྤྱེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔལ་མེད་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་དཔེར་ན་ལེན་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་
ལས་སྤྱིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྒྱུན་

གྲིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་དགྲ་བཙུམ་པ་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

འོ་ན་དམན་པའི་བྱང་འདས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་ཅི་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་(༡༥༥)ལམ་ཉིད་ནས་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་བྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡུན་རི་ལྟར་བྱང་ཡང་གངས་
མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་བསགས་པ་ན་གངས་
མེད་ཅིག་མོས་སྟོད་ཀྱི་སར་བསགས་དགོས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་ལྷ་རིམ་གྲིས་མ་བགོད་པས་དེར་མི་འབྱུང་པའི་བྱིར། ཚོགས་ལམ་ཉིད་
ནས་འཇུག་པར་རིགས་སོ། །

འོ་ན་དེ་འདྲ་དེ་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་ཅི་ན། འཕགས་པ་ཁོ་
ནར་ངེས་ཏེ། དམན་པའི་འཕགས་པའི་ཚོས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་དགྲ་བཙུམ་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
བའི་ལམ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གནས་སྐབས་
ཐེག་པ་གསུམ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བྱུང་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་སྤྲད་དུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛང་རྒྱ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་གྱིས་གཏན་
ནས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚོས་ཉིད་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ལོག་

སྤེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན། སེམས་ཅན་དེ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་དེའི་རོ་སྒྲུལ་
 གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེར་སྣང་དུ་རུང་བར་ངེས་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་རྒྱན་ཆད་
 བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེར་སྣང་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་
 ཞིང་དེ་ལ་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ནི་སྟོ་བྱར་གྱི་
 གྲི་མ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོ་བྱར་གྱི་གྲི་མ་ནི་ཡང་དག་པར་ན་
 བདེན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདུས་བྱས་པ་
 ཡིན་ན་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་ན་རྒྱན་ཆད་པ་མ་
 ཡིན་པ་རྟག་པར་ཡོད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་མ་བྱུང་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དེ་
 ཡང་རྒྱན་ཆད་དུ་རུང་སྟེ། འདུས་བྱས་གཞན་རྣམས་བཞིན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 རྒྱན་༼༡༥༥༽གཏན་དུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱན་གཏན་དུ་བར་
 འབྲུལ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱི་དབང་ལས་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞན་དབང་ནི་
 བརྟུན་པའི་ཕྱིར་སྟོ་བྱར་གྱི་གྲི་མ་བརྟུན་པ་ནི་བྲལ་ངེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་
 ཚོགས་པ་ཆེན་པོ་འབྲུལ་པའི་རྒྱན་མ་འདི་ནི་འཆད་ངེས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱིས་
 སུ་བརྟུན་ལ་མ་བྱུང་བའི་ངོར་རི་བོང་རྩ་ལ་བདེན་ཡོད་ཀྱིས་ཞེན་ཀྱང་། དེ་མེད་
 ངེས་ཡིན་པ་ལ་མི་བསྐྱོད་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་ཏེ། གྲི་མ་རྣམས་ནི་སྟོ་བྱར་བ། ཞེས་གསུངས་པས། རྗེ་རྗེའི་སེམས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ལས་གཞན་སེམས་

ཅན་དང་། གྲི་མ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་། འབྲུལ་བ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་དབྱེར་ཡོད་
པ་རྣམས་ནི་སྟོ་བྱར་བ་སྟེ། དང་པོ་ནས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་སུ་
རྒྱུ་ཆད་དུ་རུང་བ་དང་སྤང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་དང་པོ་ནས་གཞི་གྲུབ་ན་རྒྱུ་
ཆད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། སྤང་དུ་མི་རུང་སྟེ་གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སུ་ཞིག་
གིས་སྤོང་བར་རུས་པ་དང་། སུ་ཞིག་གིས་རྒྱུ་གཙོད་པར་རུས། དེ་བས་ན་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དུ་འབྲུལ་བའི་འབྲུལ་བ་སྤང་དུ་རུང་
བས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བརྩམས་པ་ཡང་དོན་དང་ལྡན་པར་མཛོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དེ་རང་གི་ངོ་སྤུལ་གྱི་རྒྱུ་ཆད་པ་དང་། གྲི་མ་སྤོང་དུ་
རུང་ཡང་སྤང་རྒྱུ་སྟེ་བ་དང་སྤོང་བ་བསྐྱོག་གོ་སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆད་པའི་
རྒྱུ་དེ་སྤང་རྒྱུ་བ་མེད་དེ། འཇིག་པ་སྤང་ཡང་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤངས་
པ་བསྐྱོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བདག་ལྟོ་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་
མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་འབྲུལ་གཞི་དང་བརྟུན་གཞི་གང་
ཡིན་པའི་རྟོན་དང་། ས་བོན་ལྟོག་པ་ན་སྤང་དེ་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་ལྟོག་པ་ན་
འབྲས་བུ་འང་ལྟོག་པ་བཞིན་༼༡༢༽ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱབ་གཉིས་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྟོ་བྱར་གྱི་གྲི་མ་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆས་བསྐྱས་ཀྱི་གསལ་རིག་དང་བཅས་པ་བྲལ་བ་

ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེར་སྣང་རྒྱུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་བྱེད་དེ་
རྣམས་དང་བྲལ་བ་ན་བསྐྱིབ་བྱ་དེ་དེར་གསལ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་ལྷག་རྣ་དང་
བྲལ་བའི་རྣམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །

འགའ་ཞིག་གིས། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཆས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་
འགག་པ་དེས་ཡེ་ཤེས་སྣང་རྒྱུ་ལ་ཕན་འདོགས་ན། ལྷགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ནས་
སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་དེས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་རྟགས་སུ་བཀོད་
པའི་ཆེད་རྒྱུའི་ཚོགས་གྲངས་ཚང་གི་གཙོ་བོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པ་ལ་རག་པ་དང་། དེར་སྐྱབ་པ་ལ་སེམས་འོད་གསལ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དང་། དེར་སྐྱབ་པ་ལ་རང་རིག་རང་གསལ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འབྱུང་
པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེས་བྱུང་པས་འཆང་རྒྱ་བར་བཤད་པ་དེ་དང་
བྱོད་ཀྱི་ལྷགས་འདི་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱ་བོ་དེས་ལྷགས་ཆེན་པོའི་གནད་ཇི་
བཞིན་པ་མ་ཤེས་པའི་སྦྱོན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བར་སྐྱབ་པ་ལ་རྒྱ་
ཚོགས་གྲངས་ཚང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེན་། རྒྱུའི་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་
པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདྲིའི་དོན་ནི། སེམས་ཅན་ལ་རྒྱུའི་མིང་གིས་
བཏགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མ་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་ཅན་
ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་ལ། སྤྱོ་བྱུང་ཀྱི་དྲི་མ་སངས་པ་ན་འབྲས་
བྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དྲི་མ་དང་མི་ལྟན་པ་ལ་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་མི་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱུར་བཏགས་
པའི་སྣང་པོ་དེ་དང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་དུས་ནས་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱིས་དྲི་མ་
དང་བྲལ་བ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣང་། ༡༩༧༧༽པོ་དེ་ཉིད་འགྱུར་མེད་དུ་ཡོད་
པར་གྱུབ་ལ། དེར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་
ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱབས་པ་ན། །འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་
འདུས་བྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གྱུབ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་
བར་གྱུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་དང་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་ངོ་པོ་ཐ་མི་དད་པ་དེ་སངས་པ་ན་
གདོད་མའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེར་རྒྱས་པའི་བྱིས། དེས་ན་སེམས་ཅན་དང་
སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་ནི་གཞི་མེད་ཅུ་བྲལ་ཡིན་པས། མི་སངས་པར་རྟག་པར་གནས་
པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་བྲིད་པའི་བྱིས། དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བར་
ངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དག་དོན། སེམས་ཅན་ཡོངས་ཚོགས་སངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་བཏགས་
པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་སངས་རྒྱས་སུ་འདོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མེད་པའི་བྱིས། རི་
རྒྱད་དུ། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་པ་རོལ་ན། །མྱ་ངན་འདས་པ་གཞན་ཡོད་
མིན། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་པོ་
ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི་འགལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་
འདོད་པའི་ལུགས་ཆེན་པོ་ནས་འབྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣང་པོ་ཡོད་པ་རྩི་རྩེའི་

འོད་གསལ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅེས་སྒྲུབ་པ་དེས་སྒྲུབ་མི་ལུས་ཏེ། དེ་གཉིས་
 དེས་དཀའ་སྒྲུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དོ་རྗེའི་སེམས་འོད་གསལ་བར་སྒྲུབ་
 པ་ལ། སེམས་ཙམ་གྱིས་རང་རིག་རང་གསལ་གྱིས་སྒྲུབ་ཅེས་པ་དེ་ཡང་མི་
 འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་རིག་གིས་དེར་མ་
 དེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ལུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
 བོ་ཁོ་བོ་ཁྱུངས་སུ་མི་བྱེད་དོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆས་བསྐྱས་
 ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་འགགས་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་དེར་སྒྲུང་རུང་གི་རྒྱར་འགོ་བའི་
 རྒྱལ་ནི། དེ་དེར་སྒྲུང་། ༡༩༧ །བའི་ཆོ་བ་བསྐྱིབ་བྱ་བྱི་མ་དེ་དག་དག་དགོས་
 པའི་རྒྱལ་ས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་པའི་རྒྱལ་ས་ཡེ་ཤེས་དེར་སྒྲུང་བ་ནི་བྲལ་བའི་
 འབྲས་བུའོ། །རྣམ་ཤེས་ཆས་བསྐྱས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་རྒྱུན་ཆད་ཀྱང་། ཡེ་
 ཤེས་ཆས་བསྐྱས་ཀྱི་གསལ་རིག་རྒྱ་ཆེས་ཆེར་འགོ་བ་ནི་པི་མང་རྒྱུད་མང་ལས་
 རྒྱུད་པ་ལ་པའི་སྒྲུ་རི་ལྟར་རྒྱུད་བ་བཞིན། རྒྱུད་གཙོ་བོའི་སྒྲུ་ཆེར་འགོ་བ་བཞིན་
 ཞེས་པའི་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་ཐེག་བསྐྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་ལས་སོ། །

འོ་ན་ཡང་རྣམ་རིག་པས་སེམས་ཙན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྱུང་རུང་དུ་
 ཡོད་པ་དང་། བྱི་མ་འབྲལ་རུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འབྲལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་ཆང་བ་
 སྲིད་པས། དཔེར་ན་ལོག་སྲིད་ཅན་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉེན་པོ་མ་ཆང་བ་སྲིད་ཅེས་སྒྲུབ་ཡང་བདེན་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཉིན་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཕྱིན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱིན་
 ལས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་གང་ཞིག། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་གཞན་དོན་དུ་བཞུགས་
 པའི་ཕྱིར་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་ལྷག་མེད་མུང་ན་ལས་འདས་པ་སྐྱེ་
 བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཅི་ཞེན། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
 ཡོད་དེས་སོ། །དེས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་བྱེད་ཅིན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པར་
 རྣམས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེས་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་རྣམས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུར་
 སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་རྣམས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཏེ་ཡིད་ལུས་སུ་བཤད་པ་དེ་གཟུགས་སུང་
 དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་སམ་ཞེན། གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་འདས་ཀྱང་གཞན་
 སྐྱང་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་བྲལ་བར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་
 པའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཆོག་གི་༼༡༡༥༽སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱེ་བཞིན་
 ནོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་རུང་ཡིན་པ་དང་། འཆང་རྒྱ་རེས་ཡིན་པ་
 དེ་ལྟར་ནའང་། འཁོར་བ་ཙམ་ལྷོག་ནས་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་
 སྟོང་པའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྲིད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་རྒྱན་ཆད་དུ་
 ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་ཅེས་སྟོན་ནས་གྲགས་པ་ཉིད་དོ། །

ཁོ་བོས་བསམས་ན། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དོན་

དམ་པར་ཐོག་མཐའ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་བདེན་པ་བ་ཡིན་དགོས་པ་
 ལས། དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ནི་སྒྲོས་བཏགས་པ་
 ཙམ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་དོ། །དེའང་
 ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན། ཐོག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་འཁོར་བ་ཉིད་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བའི་ཐ་མ་ལའང་དེས་མཚུངས་ཏེ་གཤམ་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་
 དེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤང་བའི་དོན་དུ་ནི་གདུལ་བྱའི་བག་ལ་ཉལ་མི་འདྲ་བའི་
 རྟོག་རོར་འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་
 ལ་བཟོས་ནས་མེད་པ་དང་། མེད་པ་ལ་བཟོས་ནས་ཡོད་པར་བཞག་པའི་དོན་
 སྤྱི་འཆར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་མེད་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་མི་རུས་པ་འདི་
 ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་དང་། འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་འདི་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བཟོས་ས་དང་བཟོས་ཚུལ་གྱང་
 ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་ཚུ་རོལ་
 མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པས། འཁོར་འདས་
 ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་རིགས་པ་འདིས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་
 མཐའ་ཡོད་མེད་སྟོང་མ་སྟོང་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ལ་༼༡༧༩༽དགོངས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཟད་མེད་འཕེལ་བ་

མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལའང་བསྟོན་འབྲིད་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

གྲུབ་པའི་དབང་པོ་ཀམ་པ་གྲིའི་ཞལ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ཀྱང་འཁོར་བ་མི་སྟོང་པ་ནི་འཁོར་བ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སེམས་
ཅན་གསར་སྐྱེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་
གནས་ཏེ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་ལ།

མདོ་ལས། ཁོ་བོ་ནི་དེ་དག་གི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་
སོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་འཕགས་པ་ནི། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་ཅན་
གྱི་བག་ཆགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྫོགས་
སངས་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སེམས་དཔའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཆད་དུ་གཉེར་ནས་མི་
སྟོང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་དེ་གང་ཞེན། སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལས། དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་རྒྱ་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དང་།
བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་
འབྲད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་ཞེས་སོགས་རྒྱས་བཤད་ལ། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་

གྲིས་ཁྲས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྐྱེ་བའི་གོགས་དང་། ལྷག་
 བསྐལ་ལེན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། རིགས་འདྲ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བཞི་
 ལས། མི་སྤྱོད་རྒྱུ་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། མདོར་ན་མི་སྤྱོད་
 རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ནི་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བའི་བག་ལ་
 ཉལ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་བར་བཤད་ཅིང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་ང་
 རྒྱལ་ནི་སེམས་དཔའི་༼༡༧༥༽ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གསལ་ཡིན་པས་སྤྱང་བྱ་ཁོ་
 བར་ངེས་སོ། །འདོད་ཆགས་ལའང་རྒྱད་རབ་རྟུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་རྒྱས་ནི་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མ་བསྐྱོམ་ཡང་། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བསྐྱོམས་པས་རྒྱད་
 རབ་རྟུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་ཡང་ཞར་ལ་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་རབ་དེས་རྒྱད་མ་རུངས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་
 བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་པའི་རྒྱུ་ནི་མི་སྤྱོད་སྟེ། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་
 གཉིས་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 བག་ལ་ཉལ་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའམ། ཡང་ན་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་དཔས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 བག་ལ་ཉལ་མ་སྤྱངས་པར་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་ནོ། །ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་འདི་

མི་མཚུངས་ཏེ། དམན་པའི་འཕགས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་བྱི་མ་
འདི་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་ལ། དེའི་རྒྱལ་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེ་ཆེད་
གཉེར་དུ་བྱས་ནས་སྤྱང་དགོས་པ་ལས། དེ་སྤྱོད་བའང་དེའི་རྒྱ་སྤྱོད་བ་ལ་རག་
ལས་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་བྱུང་པར་གྱིས་གཅིག་གི་ལམ་
གྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ཅིག་ཤོས་གྱིས་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་འདི་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་གྱིས་སྤྱོད་བར་
བཤད་དེ། རྒྱལ་ལས། མཐོང་བས་སྤྱང་བྱའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་ཟད་བྱས་ནས། །ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་སྤྱོད་བའི་བྱིར། །སྒྲིམ་པ་ལ་ནི་རབ་
ཏུ་སྤྱོད། །ཞེས་པས། མཐོང་བས་སྤྱང་བྱའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ཞེས་མང་ཆོག་
གི་སྒྲིམ་སྒྲ་མར་བསྟན་ནས། །ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་༽༡༣༠ན༽ཐམས་
ཅད་ཟད་པར་ཡང་དག་པར་བྱས་ཞེས་པས་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་དང་། །བྱོད་གྱིས་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། །ཁོ་བོ་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲ་ན་བྱོད་བདེན་གྱང་། འདིར་ནི་དེ་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་
པར་ཁས་མི་སྤངས་ཏེ། འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་བྱིར་དང་། དེས་
བཞག་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱུན་ལྷང་དྲག་པོ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་
། དེ་དང་བྱེད་ལས་འབྲེལ་བས་སོ། །དགོས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་
སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དངོས་ལ་

གཞོད་བྱེད་ནི། དེ་ལྟ་དེས་སེམས་རྒྱུད་རབ་རྩ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན། འབྲས་བུ་ངན་སོང་སོགས་ཁམས་གསུམ་དུ་དབང་མེད་པར་འཁོར་བའི་
རྒྱ་གཏན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་རྩ་བ་ཞག་ནས་ཅི་བྱ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྩ་བྱེད་
མོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་སྤྲེད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དེ་ལྟ་དེ་སྤོང་བ་དང་། སྤོང་
བའི་ལམ་གཉིས་ཀ་དམན་ལམ་ནས་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་པའི་དོན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་
འདི་ལ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་བཞེད་ལ།
རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བས་ནི་འདོད་སྤྲེད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ལ་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་
སྒྲིབ་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེ་ལྟའི་སྒྲིབ་པ་དེའང་ཉན་ཐོས་གྱིས་
དག་བཅོམ་པ་དང་། སེམས་དཔས་རྒྱན་མཐར་སྤོང་བར་འདོད་དོ། །

འོ་ན་ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་མ་རྫོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
ཏེ། དཔེར་ན་ས་དང་པོར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་མ་བུལ་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་
དེར་དེའི་སྤངས་པ་མ་རྫོགས་པར་འཛོག་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་ལྟར་
ན་དེར་མ་ཟད་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དམན་པའི་དག་
བཅོམ་པས་སྤངས་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གནས་ངན་ལེན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་
༼༡༣༠བ༽པའི་བག་ཆགས་བཞིན་སེམས་དཔའ་ལའང་དེ་དང་མཚུངས་པས་
འདོད་སྤྲེད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་རྩ་བ་ཞག་གོ། །དེས་སྤྲེད་

པར་རི་ལྟར་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཅིན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་།
མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སོ། །དང་པོས་ནི་སེམས་དཔའ་དེ་ལའོར་བར་སྒྲེ་བ་
འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྗེས་མཐུན་པ་བྱེད་ལ། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མུང་པོ་ནི་ཟག་
བཅས་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པས་ནི་སེམས་དཔའ་དེ་ལའོར་བར་སྒྲེ་
བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྒྱ་མཐུན་པར་བྱེད་ལ། འབྲས་བུ་ནི་ཟག་མེད་རྒྱ་མཐུན་
པའོ། །རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་སེམས་དཔའ་ཅི་དང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་ཅི་
ན། དམན་ལམ་སྒོན་དུ་མ་སོང་བའི་མ་དག་སའི་བྱང་འཕགས་ལ་ནི་རྒྱ་དང་པོ་
ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་དེ་ལ་འཕགས་སང་ལྷགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
བཞག་གོ། །དག་སའི་སེམས་དཔའ་དང་དམན་པའི་དགྲ་བཙུག་གི་རྟོགས་པ་
སྒོན་སོང་ལ་ནི་རྒྱ་གཉིས་པ་ཁོ་ནས་ལའོར་བར་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །

ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་ཟེར་རྟེ། ལམ་ཤེས་དེའི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ནི།
ཉོན་མོངས་ཉགས་དང་མཚན་མ་དང་། །མི་མཐུན་སྤྱོད་དང་གཉེན་པོ་དང་
། །དབེན་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྟན་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ། སྐབས་འདིར་ཡང་མོས་སྒྲོད་ཀྱི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྒྲོ་བ་ཏུ་བྱུག་པའི་བར་
ནི་འདི་དག་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ཉོན་མོངས་མི་སྒྲོང་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་སྒྲུར་
བཞི་རྗེ་བཙུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་
རོ། །སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་བའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་

དེ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འཇུག་གི་མཁུན་པ་ཡིན་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱོད་
འདོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་གཅིག་པ་བདེན་ཀྱང་། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱོད་
ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་༼༡༩༽མིང་ཅན་ལའོར་
བ་ཇི་སྤྱད་པར་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྒྲོན་ཅིང་། དེའི་སྒྲུང་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེར་གསུངས་པས་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
སེང་བཟང་ལ་འབྲུལ་བ་མ་འཛལ་ཏོ། །

ལྷ་བ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི།

མདོར། བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལས་མཚོག་ཏུ་བྱེད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་
བརྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རང་བཞིན་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
སེམས་དཔའི་བྱེད་ལས་ནི་རྫོགས་སྒྲིན་སྒྱུངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་ནི་རྫོགས་སྒྲིན་སྒྱུངས་གསུམ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་
དང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ལའོར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱུས་པ་ཡོངས་སུ་
སྤྱད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་སྒྲིན། སྒྲིན་པ་གྲོལ། གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་
པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་བྱེད་
ལས་བརྟན་པ་འདིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ལས། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པར་

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འགའ་ཞིག་གིས་སྐབས་འདིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི། ཡན་དང་བདེ་
དང་སྐྱབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྐྱབ་
པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཀྱི། རྩོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་
གསུམ་ལ་འདིའི་བྱེད་ལས་སུ་ངོས་འཛིན་པ་ནོར་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། ནོར་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་འབྲས་དུས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལམ་དུས་ཀྱི་
རྩོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་རག་པ་དང་། ལམ་དུས་སུ་འང་འཛིག་
རྟེན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པ་དེ་རྩོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་ལས་ལྷག་པའི་བྱེད་
པ་མེད་པས་༼༡༩༽བཞེད་བྱེད་པ་འདི་འཐད་དོ། །བྱེད་ལྗང་རྩོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་
གསུམ་སྐབས་འདིའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་ལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་པ་
སྐབས་འདིའི་བྱེད་པར་འཐད་ཅེས་སྒྲིབ་ནི་རང་ཚིག་འགའ་བར་དོན་གྱིས་སོང་
མི་འདུག་གམ་ཏོགས་ཤིག །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་དངོས་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི། རང་རྒྱལ་གྱི། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་
རང་བཞིན་ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་
ལ། སྦྱི་དོན་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་དང་མདོ་བཀོད་
པ། སྦྱི་དོན་དངོས་སོ། །

མདོའི་འབྲེལ་ལ་གསལ་དུ་ལྷགས་པའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་
རབ་འབྱོར་ལེའུར་གསུངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་གང་ཡིན་དྲིས་པའོ། །བསྟན་
བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། སྟོབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །ཞེས་པའོ། །བཤད་
བྱའི་མདོ་ནི། དེའི་དྲིས་ལན། ཀྲི་ཤི་ཀ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་
བར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཉི་ཤུ་ཙུག་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྦྱི་དོན་དངོས་ལ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
དང་། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་བསྐྱེད་པ། ལམ་དང་ལམ་ཤེས་
གང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཛོད་ལས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྟོམ་པ་ལ་ནི་རབ་
ཏུ་སྦྱོར། །ཞེས་པས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་རིས་བདུན་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་
བ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་ཐོས་བསམ་
བྱས་པའི་སྟོན་ས་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། གནས་དང་གནས་(༡༣༡༣)མ་ཡིན་
པ་དང་། དབང་པོ་སྟེ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ལམ་སྟོམ་པར་
བྱེད་དེ། དེའང་ཆོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་བྱོད་ཆུང་

འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ཅེ་མོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་བཟོད་
 པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱམས་ལ། དེ་ནས་ཆོས་མཆོག་སྐད་
 ཅིག་གཅིག་ལ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ཆེན་པོ་འདོད་གཏོགས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
 ཡུལ། །དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན། ཅིས་
 སོ། །དེའི་དོན་བཟོད་ཆེན་དེ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ལ་
 དམིགས་པའི་རྒྱན་མེད་པར་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ནར་སྒྲེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
 མཆོག་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། །བཟོད་པ་འབྲིང་ཕྱིན་གྱི་ལམ་ཇི་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་
 བློ་ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལས་འོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་། །དེ་ནི་བདེན་བཞིན་སྒྲིབ་ཡུལ་
 ཅན། །རྣམ་པ་བཙུ་བྱུག་འོ་བ་ལས། །ཅེ་མོ་དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ། །གཉིས་ཀ་ཆོས་
 གྱིས་རྣམ་པ་གཏོད། །གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དེ་ལས་བཟོད་
 པ་སྒྲེ་བས་ཏེ། །རྣམ་གཉིས་དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ཆོས་གྱིས་
 འཕེལ་བར་བྱེད། །ཅིས་པས། དུན་ཉི་བསྐྱམས་པ་དེ་ལས་སྒྲོར་ལམ་འོ་བ་ཆུང་དུ་
 འབྱུང་ཞིང་། འོ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དེ་ནི་བདེན་པ་བཞི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན་རྣམ་
 པ་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱུག་གི་རྣམ་པར་བསྐྱམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོ་བ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་གིང་། འོ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཅེ་མོ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་དམིགས་རྣམ་འོ་བ་དེ་
 དང་འབྲ་ལ། འོ་བ་ཅེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་དུན་ཉི་ལོ་བོར་རྣམ་པ་གཏོད་ཅིང་།
 ལུས་དུན་ཉི་སོགས་གཞན་གསུམ་པོ་དག་གིས་ཀྱང་ལམ་འཕེལ་ཞིང་རྫོགས་

པར་བྱེད་དོ། །བཟོད་པ་རྒྱུད་འབྲིང་གཉིས་ཡང་ཅེ་མོ་དེ་ལས་འབྱུང་ཞིང་
དམིགས་རྣམ་ལྔ་མ་བཞིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་དག་དོན་བསྐྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལྔ་ལོ། ། རྩོམ་རྒྱུད་ལྔའི་གནས་སྐབས་སུ་
འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱེས་
པས་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་བསྟོམ་མོ། །དེ་བཞིན་བཟོད་པ་རྒྱུད་ལྔ་མན་ཆད་དུ་
རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་གཉིས་བསྟོམས་པས་རྣམ་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅུ་བཞི་
ཡོད་དོ། །བཟོད་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་ཁམས་གོང་གི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་བོར་
ནས་རྣམ་པ་ཉེར་བརྒྱད་བསྟོམ། དེ་ནས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་
བོར་ནས་རྣམ་པ་ཉེར་བཞི་བསྟོམ་པ་དེ་དང་། ལྔ་མའི་ཉེར་བརྒྱད་པ་དང་བསྐྱེས་
པས་ལྔ་བརྒྱ་དང་གཉིས་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་ཁམས་གོང་གི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་
བོར་ནས་རྣམ་པ་ཉི་ལུ་བསྟོམ་པ་དེ་ལྔ་མའི་དང་གཉིས་བོ་དང་བསྐྱེས་པས་བདུན་
ཅུ་དོན་གཉིས་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་བོར་
ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་བསྟོམ་པ་དེ་ལྔ་མའི་དོན་གཉིས་དང་བསྐྱེས་པས་བརྒྱད་ཅུ་
བྱ་བརྒྱད་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་ཁམས་གོང་གི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་བོར་ནས་
རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་བསྟོམ་པ་དེ་ལྔ་མའི་བྱ་བརྒྱད་པ་དང་བསྐྱེས་པས་བརྒྱ་ཐམ་
པ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་བོར་ནས་རྣམ་

པ་བརྒྱད་བསྐྱོམ་པ་དེ་སྤྲུལ་མའི་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་བསྐྱེས་པས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་
འབྱུང་བས། དེའི་ཁར་སྐྱེད་པ་སྦྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཐམ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་པོར་ནས་རྣམ་
པ་གཞན་གསུམ་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ལས། རྣམ་པ་གཞན་གསུམ་པོ་ལའང་ཁམས་
གོང་འོག་གི་དབྱེ་བས་དྲུག་ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་དང་སྤྲུལ་མའི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བསྐྱེས་
པས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་བཞི་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་སྤྲུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམ་གཉིས་ཀ་
པོར་ནས་དང་པོ་གཉིས་བསྐྱོམ་(༡༩༩ན)པ་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གི་དབྱེ་བས་
བཞིར་གྱུར་པ་དེ་སྤྲུལ་མའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བཞི་པོ་དང་བསྐྱེས་པས་བརྒྱ་དང་བཙོ་བརྒྱད་
འབྱུང་ལ། སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ངའོ་སྣམ་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་
ཅིང་། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ནི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དེ་
གནས་སྐབས་དེར་ལན་གཉིས་བསྐྱོམ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་བགྱངས་པས་རྣམ་
པ་བརྒྱ་བརྒྱ་དགུས་བཟོད་པ་འབྲིང་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གདགས་པ་ལས། སྐད་
ཅིག་མ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱ་དགུ། །ཞེས་སོ། །ལྟ་བུ་སྦྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ལ་ནི་སྐྱེད་པ་སྦྱོད་པའི་གཉེན་པོར་བསྐྱོམ་པའི་དམིགས་རྣམ་དེ་དག་གོ་
བསྐྱོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེད་པ་དང་ལྟ་བུ་འདི་གཉིས་ཉེར་ལེན་
གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེད་དུ་གཉེན་པོ་ཆེར་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་
ཆེན་དང་ཆོས་མཆོག་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྦྱོར་ལམ་རྫོགས་པའི་

རྗེས་དེ་ནས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་དང་པོ་བཙོ་ལྷ་ནི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལས་སྐད་
 ཅིག་བཙོ་ལྷ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་སོ། །བཅུ་དྲུག་
 པ་ནི་མཐོང་སྤང་ཐག་སྤང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཀྱི། །སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རི་
 ལྟར་སྐྱེ་ན། །ལམ་རིམ་གྱིས་པས་ནི་ས་དགུ་ན་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་དག་
 སྤང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་དགུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་
 དུ། ས་དང་ས་ན་ཉེས་རྣམ་དགུ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །རྒྱུད་དང་
 འབྲིང་དང་ཆེ་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཅིག་ཅར་
 བས་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་༼ ༡ ༢ ༣ བ༽ སེམས་དཔའ་
 དང་མཐུན་ནོ། །སྒྲོམ་ལམ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་།
 མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། རི་སྐད་དུ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་
 ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ། ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དེ་གང་ཞེ་
 བ། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
 ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་
 རྣམས་ལ། །ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་ངེས་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཤེས་
 པར་བྱས་ཟིན། ཤེས་པར་བྱ་བ་གཞན་མེད། ཅེས་སོགས་བྱ་བ་བྱར་མེད་ཀྱི་རྣམ་

པ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཡོངས་ཤེས་བྱ་མེད་
ཅེས་ལ་སོགས། །མི་སྐྱེ་བ་ཡི་སྒོ་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

**གཉིས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། དམ་
བཅའ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་སྒྲུང་རོ། །དང་པོ་ནི།**

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིས་དང་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་དཔའི་ས་དང་
པོར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་འབྲིང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་འོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར།
སྒོ་བ་དཔོན་འཕགས་གྲོ་ལ་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་
དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པ་འོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ས་དང་པོ་ན་སྒྲོམ་སྤངས་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་སྒྲོམ་སྤང་
སྤངས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེན། ས་དང་པོ་ན་ཉན་རང་གི་ལུགས་ལ་བལྟོས་པའི་
སྒྲོམ་སྤངས་སྤངས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པ་དེ་
ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་༼༡༩༧༩༽སྤངས་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར་སྤངས་པ་རྒྱ་ཆེ་
ཤོས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤངས་པ་རྒྱ་ཆུང་ཤོས་ཀྱི་རིགས་འདུས་པས་བྱུང་བོ། །ས་དང་པོ་

ན་ཐེག་ཆེན་རང་ལུགས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་སྒོམ་
སྤང་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱབ་པ་མེད་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ས་དང་པོ་ན་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ཐེག་ཆེན་པས་ཡས་གཞལ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་
པ་སྤངས་པ་ཡོད་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལས། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་མ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དྲི་
ང་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མི་འཐོབ་
བོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལམ་དང་ལམ་གཤམ་གང་བརྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་གཉིས་པ་འདིར་
ལམ་དང་ལམ་གཤམ་གཉིས་ཀ་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་
དང་། །འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་
ལམ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་གཤམ་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་ལམ་གཤམ་སྐྱེ་བ་རྟེན་དང་ལ་སོགས་པས་ཡན་ལག་ལྔ་བརྗོད་

ནས། སེམས་དཔའ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་
ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྷན་དུ་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་
པས། དེ་ལ་དང་པོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི །

རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །

སེམས་དཔའ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ལ་ནི་རྣམ་མཁུན་༼༢༣༧༩༽ཡིད་
བྱེད་དང་ལྷན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་གི་རྣམ་པ་
སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མི་དམིགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། སྒྲོམ་
པའི་སྒོ་ནས་ནི་ཉན་ཐོས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དུ་ཡོད་པའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་ཡར་ལྷན་དུ་སྤྱད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཤུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་གནས་རྗེས་སུ་གཟུང་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མི་དམིགས་པར་སྒྲོམ་པ་
ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་འགྲེལ་བར་བཞེད་ནས་
བཀོད་དོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་སྒྲོ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་མཁན་

སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེའི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་རང་རིག་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཤེས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱའི་ལམ་
 གསལ་པར་འཛོགས་པོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དེས་
 ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དེ་མ་དཔུང་ན་གཞན་རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་དང་
 ། དཔུང་ན་རང་རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པ་ལས་སོ། །འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉན་
 རང་གི་ལམ་དེ་ཉན་རང་གི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའི་ལམ་
 ལ་དེར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འདུས་པ་ལ་འདུས་
 ཚོས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཤེས་བྱའི་ལམ་ནི་བྱང་སེམས་
 རང་རྒྱད་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཤེས་པའི་དོན་ནི།
 བདག་མེད་མདོན་སྤུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་གསུམ་དང་བྲལ་
 བ་སྟེ། མ་འབྲུལ་བའི་རིག་པར་གྱུར་པའོ། །བསྐྱེད་(༡༣༥)པའི་དོན་ནི།
 རྟོགས་རིས་གསུམ་ག་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་བསྐྱེད་ན་
 གཞན་ལ་བརྟན་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོགས་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པ་
 རྫོགས་པས་ཚོག་པ་ཡིན་གྱི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤངས་པ་རྫོགས་མི་དགོས་
 སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཉན་རང་གི་སར་རྟོགས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་
 དེ་བྱང་སར་རྟོགས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་མི་རྣམས་པར་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་ནས་གཞན་

དོན་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་ནས་མི་སྤྱོད་བཤམ། མི་མཁོ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་
གེགས་མི་བྱེད་པ་ཡོད་སྲིད་པས། དེར་སྤངས་པ་རྫོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །སྤངས་པ་མ་རྫོགས་པས་རྫོགས་པ་མ་ཆང་བའི་སྦྱོན་དུ་འང་མི་འགྱུར་ཏེ།
བྱང་ཆེན་གྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་དེ་གཞན་དོན་དུ་རྟོགས་པ་རྫོགས་པ་དེ་ཆེད་
གཉེར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རང་དོན་དུ་སྤངས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆེད་
གཉེར་གྱི་གཙོ་བོ་མིན་པ་ལ་ཐུག་གོ། །ལམ་གསུམ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ལམ་ཤེས་
སུ་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་དེས་
ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་སུ་འཛིག་རིགས་པ་ལས་མི་
འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་འཛིག་བྱེད་དེ་གང་ཞེན། ལམ་གསུམ་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་ལམ་ཤེས་སུ་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལམ་ཤེས་
སུ་འཛིག་པ་ལ་དེ་ཁོ་ནས་ཆོག་གམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིག་
མཆམས་ནི། རྫོགས་སྒྲིབ་སྤངས་གསུམ་མཐར་མ་བྱིན་པར་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འཛིག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོད་བཞིན་པ་
ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོར་མ་ཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་འཛིག་
གོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། ཤེར་མདོར་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་
༼༡༣༥༽མདོན་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་སྤྱད་དགོས་པའི་རྒྱ་

མཚན་དང་། སྦྱར་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་གཉིས་སྦྱར་དགོས་ཏེ། མ་སྦྱར་ན་ལ་ལ་ཞིག་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་ལས་རི་ལྟར་བཤད་པའི་མིང་
དང་གྲངས་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་སྤྲུམ་པའི་དོགས་པ་དགག་དགོས་
པའི་བྱིར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་རིམ་པ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
རྣམ་པ་ལ་ལ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དང་། ལ་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

གཉིས་པ་སྦྱར་བ་དངོས་ལ། ཤེས་བྱ་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་། ཤེས་
བྱེད་ལམ་གྱིས་རི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོར་བྱ་སྟུག་ཀུན་
གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྤང་བྱ་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟུག་
ཀུན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟུག་
བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཀུན་བདེན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདེན་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཤེས་
མདོ་དང་མཛོན་པའི་མདོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་ན། མཛོན་པར། མི་
ཉག་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་སྟེ་བཞིར།
གསུངས་ལ། ཤེས་མདོར་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། མི་

རྟག་སྟུག་བསྐྱེལ་གཉིས་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་བ་ལས། བདེ་དང་ཞི་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཞི་
པོ་དག་གོ། ཤེར་མདོར་སྟོང་པ་ལ་བདག་མེད་གྱི་མིང་གིས་སྟོས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་
ཡིན་པ་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །བདག་
མེད་ལ་ཞི་བར་བསྟན་པ་ཡང་སྒྲར་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡོད་པ་འགགས་པ་མ་ཡིན་
གྱི། ཡེ་ནས་བདག་གི་རྣམ་ཀློང་པ་ཞི་བ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལ། ཆོས་མདོན་པར། རྒྱ་དང་
། ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད། གསུངས་པ་དང་
བཞི་ལ། ཤེར་མདོར། བདེ་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྩ་དང་། སྟེན་པའི་རྣམ་
པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་བཞིའོ། །རྒྱ་ལ་བདེ་གྱིས་སྟོས་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་མས་
གསོ་དགོས་པ་དང་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་སྟུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་
ལུས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ནད་དང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ་འབྲས་ཞེས་བཏགས་པ་ནི།
ལས་ཉོན་གྱི་ཟག་པ་དང་སྐྱེ་ཆ་འཛིག་གསུམ་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བས་སྐྱངས་སྟེན་
པ་བརྟེན་པ་ལྟར་གྱུར་པས་འབྲས་དང་། རབ་སྐྱེ་ལ་ཟུག་རྩར་བཏགས་པ་ནི་ཕྱི་
ནང་གི་གཞོད་པས་ཟུག་རྩ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཟུག་རྩ་དང་། རྒྱུན་ལ་སྟེན་པར་
འདོགས་པ་ནི་སྟེན་པར་བྱ་བ་དང་གཞོད་པར་འགྱུར་བྱིས་སྟེན་ཏེ་དང་
འདྲའོ། །དེ་བཞི་པོ་ནི་ཆོས་མཐུན་གྱི་དཔེ་དང་སྒྱུར་ནས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤྲལ་ཀུན་སྤྱོད་མོང་བའི་རྣམ་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་པའི་བསྐྱེད་བཅོས་རྣམ་གངས་བསྐྱེད་པ་ལས། སྤྲལ་ཀུན་གཉིས་
རེ་རེའི་མཐར་ཡིད་དང་པོར་དེ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། བར་དུ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། ཐ་མར་མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་འགོག་པའི་བྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་མངོན་པའི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་དེ་གསུམ་ཀར་སྤྲལ་བ་སྤྲལ་
དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྤྲལ་བརྒྱུད་རེ་རེའི་མཐར་དེ་དག་ཉིད་སྤྱིར་དགོས་
སོ་ཞེས་ཤེར་སྒྲོས་བཤད་ལ། འབུམ་སྤྲལ་གསུམ་པས་ནི། བདེ་དང་ཞི་བ་ལ་དེ་
གསུམ་སྤྱིར་བ་མི་འཐད། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཤེར་མདོར། སྤྲལ་ཀུན་གྱི་ཉིས་
པའི་གངས་སུ་ཕ་རོལ་དང་། འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། གཡོ་བ་ཉིད་དང་།
རབ་དུ་འཛིག་པའི་རྣམ་པ་དང་། འཛིགས་༼༡༩༩༩༽བཤད་དང་། བདེ་འགོ་བ་དང་
། འཆོ་བའི་རྣམ་པ་སྤྲལ། བདུན་དུ་གསུངས་པ་དེ་མངོན་པར་བཤད་པའི་འདི་
གསུམ་དང་སྤྱིར་ན། སྤྲལ་ཀུན་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་ཉིས་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་དུ་
ཡིད་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དག་གིས་བྱིར་སྒྲོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕ་རོལ་པོ་དང་།
རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲང་ཡང་སྤྲང་ཅིག་དུ་སྤྲོད་མི་རུས་པ་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་དུ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ཐ་མར་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དག་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདི་ལྟར་དུ་གོམས་
པར་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་རང་ངོ་ཆོ་མ་བྱུང་པས་གཡོ་བ་དང་།

སྒྲེམ་ཁོམས་པར་ཞིག་ཟིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ལྷུང་བར་གྲུབ་པས་རབ་ཏུ་འཛིག་
པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲོབ་ལམ་རྫོགས་པའི་མཐར་ལྷག་
མེད་དུ་འགོག་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་འདི་དང་ཕྱི་མར་གཞོད་པའི་སྒྲུག་ཀྱན་
ལ་འཛིགས་པ་དང་། གཞན་དབང་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ལུས་ལ་མི་མ་ཡིན་སོགས་
ཀྱིས་གྲུགས་ཐོབ་པས་ནད་འགོ་བ་དང་། འབྱུང་བ་འབྱུགས་པ་སོགས་འཆོ་བ་
མང་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་སྒྲོམ་པས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པར་བྱའོ། །

**གཉིས་པ་སྒྲུང་བྱ་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་
དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི།**

འགོག་བདེན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལ་ཤེར་མདོར། འགོག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་བདག་
མེད་པ་དང་ཞི་བ་དང་དབེན་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་བཞི། གསུངས་ལ། ཆོས་མདོན་
པར། འགོག་པ་ཞི་བ་བྱ་ཞོམ་པའི་བདག་ཉིད་དབེན་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །དེའང་བདག་མེད་ལ་འགོག་པར་སྒྲོམ་པ་
ནི། བདག་མེད་པའི་གནས་ལུགས་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ལ་
དགོངས་ཤིང་། དབེན་པ་ལ་བྱ་ཞོམ་དུ་འདོགས་པ་ནི། དབེན་པ་ཉིད་མཐོང་
ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཡིན་པས་བྱ་ཞོམ་པའོ་ཞེས་༼༡༣༩༽དགོངས་སོ། །སྟོང་
བ་ཉིད་ལ་ངེས་འབྱུང་གིས་སྒྲོམ་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་ས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཤེར་མདོར། འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའི་མཐར་རྣམ་པ་

གསུམ་གསུངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་།
མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

ལམ་གྱི་བདེན་པའི་བྱེད་ཆོས་ལ་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་བྱིར་ན་
ལམ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་བྱིར་རིགས་པ་དང་
། སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་གནས་ནས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སུ་བསྐྱབས་
པས་སྐྱབ་པ་དང་། འཁོར་བའི་གནས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སུ་
ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ལམ་ཤེས་གྱིས་ངེ་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་ནི།

ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལ་སེམས་དད་པས་རྣམ་མཁུན་ཡིད་
བྱེད་དང་ལྟན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་གྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་གང་དང་གང་
ཡིན་པ་དེ་དང་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

**གཉིས་པ་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ། འབྲེལ་བཞོན་ཅིང་མདོ་དང་སྦྱར་བ། ཅ་
བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་

སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིས་
 དེར་མཐོང་བ་ཡིན་པས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིས་དེ་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་ངེས་
 འབྱེད་དེ་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། གཙུ་པོར་ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་འདིར་
 བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ནི་སྐབས་དང་པོར་
 ཁ་འཕང་བར་མཛད་དོ། །འོ་ན་འགའ་ཞིག་སྐབས་འདིའི་ངེས་ཆ་ལ།
 ༼༡༩༧༽གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་
 འབྱེད་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་གོ་ཆོད་པོ་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། གཟུགས་
 སོགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པའམ། ལན་གྱི་ནམ་
 པ་གཅིག་ཏུ་ན། གཙུ་པོར་བྱད་པར་ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་དངོས་སུ་སྟོས་
 བས། ཤུགས་ལས་བྱད་པར་ཅན་ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྱེད་གྱིས་ཟེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཀྱང་དགོས་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་
 བོ། །བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ཀློག་གི་ལེགས་པར་ཉན་
 ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡུམ་ལ་
 གནས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པ་བདག་གིས་བཤད་དོ། །ཀློག་གི་གཟུགས་ནི་
 གཟུགས་གྱིས་སྟོང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། ས་བརྩུ་བ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བའི་བར་དོ། །
 གཉིས་པ་ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་སེམས་དཔས་མི་
དམིགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ནི་དེའི་རང་རྒྱ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ཤེས་
པ་བརྟེན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་དེའི་རྒྱ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འཆད་
པར་མངོན་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །
སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པས། རྩོད་བྱེད་དག་མི་དམིགས་པས། །
ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད། རྟེན་ལ་རྟག་ལ་སོགས་ཚུལ་གྱིས། །
གནས་པ་བཀག་པས་བཟོད་པ་རྣམས། ཁས་བརྩུ་དག་ལས་བརྩམས་ནས་
ནི། །

མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ། །
ཅི་ཕྱིར་ཞེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། མཐུན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། །
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་སྟེ་བའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ལ་ནི། གཟུགས་དང་
ལ་སོགས་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་དང་
དེས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ཡན་ཚུན་དབྱེ་བ་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པ་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་པའི་དོན་སྟོང་

ཉིད་མེད་པར་དགག་པ་ལ་ཆ་གས་མེད་པའི་བྱིར། ལུམ་པ་རང་ངོ་སྟོང་པའི་སྟོང་
 ཆ་དེ་འདི་ཡིན་ཅེས་མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་ཡུལ་དུ་མ་༼༡༩༥༽འབྲེས་པར་
 དམིགས་རུང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་
 བས་གཞུགས་སོགས་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅམ་ཡང་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ལ་མི་
 དམིགས་པར་གྱུར་པས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཅེ་མོར་གྱུར་པའི་ངེས་འབྲེད་
 དག་ཏུ་འདོད་དོ། །བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་བས་གཞུགས་སོགས་དེ་ལ་རྟག་མི་
 རྟག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་སྟོས་མཚན་གྱི་གནས་པ་བཀག་
 པས། བཟོད་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཏེ་བཟོད་པའི་ངེས་འབྲེད་དོ། །མདོ་
 ལས། ས་དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ནས། ས་བཙུ་
 དང་། བྱིན་དུག་དང་། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་སོགས་རྣམས་ལ་གནས་པར་མི་
 བྱའོ། །ཞེས་ས་བཙུ་དག་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། ལམ་དང་གཉེན་པོ་དང་སྟོང་བ་
 སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱུབ་བདེན་དང་། དེར་ཡོད་ཀྱིས་མི་གནས་པར་མདོ་ལས་
 རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་། དེའི་རྟོགས་ངེས་རྒྱུད་ལ་
 ལྷན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ངེས་འབྲེད་དུ་བཤད་དེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།
 རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མེད་སོ་སོར་མཁྱེན་ནས།
 མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གཟིགས་ངོ་ནས་ཀྱན་རྫོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 གནས་པ་ཐམས་ཅད་མ་གཟིགས་པའི་བྱིར། འཛིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་ཏུ་འདར་ཀྱན་

རྫོག་པའི་ཚོས་ཀྱི་གནས་པ་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པ་དང་། ཡོད་པ་མིན་པ་ནི་
ངེས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་པར་བཞེད་
དེ་བཞོད་དོ། །

**གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས། རྟོད་སོགས་བཞི་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་
མོང་གི་བསྟུ་བཅོ། །དང་པོ་ནི།**

བདེན་བཞིན་དམིགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུང་པོ་རྣམས་རང་
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལན་
ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་^{༡༩༥༧} རྣམ་པ་ཅན་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པ་རྟོད་དང་
། དེར་དམིགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྡུ་མ་རྟོད་བཞིན་རང་ངོ་སྟོང་པར་
རྟོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྣམ་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པ་
ཅི་མོ་དང་། ཅི་མོ་དེ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་བཞིན་པ་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །མི་
རྟག་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་གཉེན་ལ་གནས་པ་
བཀག་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པ་བཟོད་པ་དང་། ཚོས་མཚོག་ནི་སྡུ་མ་བཟོད་པའི་
རྟོགས་པ་དང་ལྡན་བཞིན་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཀུན་རྫོག་པའི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ཀུན་རྫོག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རང་ངོ་གྲུབ་ཅམ་དུ་གནས་པ་བཀག་པའི་རྟོགས་
པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ཚོས་མཚོག་སྟེ། ཚོས་མཚོག་དེར་རྟོགས་པའི་རང་རིག་

རང་གསལ་གྱི་ཤེས་པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཚོས་མེད་པར་གཞལ་བྱེད་གྱི་མྱོང་བ་དེ་
ཚད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་གནས་སྐབས་སུ་ཚད་མ་དང་བསྐྱུ་མེད་དུ་སྟོན་པའི་
གཏན་ཚིགས་འགོད་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་
ནས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཚོས་རྣམས་ཡོད་ན་གཟིགས་དགོས་པ་ལས། མ་གཟིགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཚིགས་གྱི་འཐད་པས་ཚོས་མཚོག་ཏུ་ཀྱན་རྫོབ་མི་གནས་པ་དང་། མེད་པར་
རྟོགས་པས་ཀྱང་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དེ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཚད་
མའོ་ཞེས་གསུངས་པས། སློབ་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
མེད་པ་འདིར་དངོས་སུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། གོང་དུ་མཉམ་གཞག་སྣང་
མེད་དུ་བཞེད་པའི་བཞེད་པ་བསྟན་པ་དག་ནི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་༼ ༡༩༩ ཅེས་༽གིས་ཟེར་བ་ལྟར་སློབ་དཔོན་སང་
བཟང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་པ་དང་། མཉམ་གཞག་སྣང་བཅས་སུ་བཞེད་ཅེས་པ་
ནི་ཐུགས་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཏེ་མ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མདོ་
ལས། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཡོད་དུ་མི་གནས་
པ་རྒྱས་པར་རི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་འབྱེད་
བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སོགས་སློ་ཚོས་ཐམས་

ཅད་འབྲུལ་བ་བསྐྱུ་བ་ཀྱུན་རྫོབ་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཀྱུན་བདག་ས་པ་ཙམ་ལས་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་པར་ནམ་མཁའ་འཛིན་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་
 མཆོག་གྲུབ་པའི་ནུལ་འབྱོར་པ་ནུམས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་མགྲར་ལས། འཁོར་བ་མེད་
 ཅིང་མུང་འདས་མེད། །སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད། །བདག་ཀྱང་
 མེད་ཅིང་གཞན་ཡང་མེད། །ཐམས་ཅད་སྒྲོ་ཡི་ཆོས་སུ་གདའ། །སྒྲོ་ཆོས་རི་བོང་
 ར་ལྟར་གདའ། །གནས་ཆོད་རི་ལྟར་ཞུགས་ཤེ་ན། །མི་རོས་ནམ་མཁའ་མཐོང་
 མེད་བཞིན། །ཅེས་དང་། །ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱང་མ་མཐོང་བས། །ལྟ་བུ་མིན་པ་ཅི་སྟེ་
 མཐོང་། །སྒྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་མཐོང་བས། །སྒྲོམ་པ་མིན་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མྱོང་། །ཞེས་
 དང་། མ་འབྲུལ་འདི་ཞེས་ཡོད་མིན་ན། །འབྲུལ་བ་སུ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྟེ། །ཞེས་
 དང་། དོན་དམ་མཆོག་ཀྱང་རང་སྟོང་ན། །ཀྱུན་རྫོབ་བན་པའི་རང་ངོ་ནི། །མི་
 སྟོང་ཡོད་ཅེས་རྟོག་གེ་སྟེ། །ཞེས་རྗེ་སྒྲམ་པོ་པ། ལྷ་མ་མཚུངས་སུ་བ། སྐྱེ་མེད་ཁང་
 སྒོམ། རྗེ་འབའ་ལོམ་པ་སོགས་དེ་སྟེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་འབྲུངས་
 པ་ན་ཀྱུན་རྫོབ་མེད་པའི་གདེང་ཚད་ཞལ་དུ་བཏོན་ལ། དེང་སང་དྲགས་བརྒྱད་
 ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ནུམས་རྟོགས་པ་འབྲུངས་པར་སྒྲོམས་ནས་མགྲར་འཐེན་པ་
 ཅ། །ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕ་སྐད་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱུ་
 བརྒྱས་ནས་རྟག་རྟག་ཤོང་མཐར་བརྒྱལ་ཞིང་འབོགས་༼༡༣༧༽པའི་སྐད་བན་
 འདོན་པར་བྱེད་པ་ལ་དབྱེད་ལྡན་སུ་ཞིག་སང་གའི་སྐད་དུ་འབྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ་

མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱེད་བཞི།

དྲོད་སོགས་བཞི་པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ལས་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྒྲིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

འཕགས་པ་ནགས་ཀྱི་ཁུ་བྱུག་གིས། །

ངེས་འབྱེད་སྒྲིའོ་དབྱངས་ལེན་པ་ན། །

བདེན་བཞིའི་ཆར་རྒྱན་ཞིམ་པོ་ལ། །

སྒྲོམ་པའི་འབྲུང་ཚུལ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

ཞི་བ་ཞི་བའི་ནང་ནས་གིན་ཏུ་ཞི། །

སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་རང་སངས་རྒྱས། །

རྩུ་འབྲུལ་རྩུ་འབྲུལ་སྟོན་མཛད་བདེར་གཤེགས་བསྐྱེད་གས། །

གཅིག་ཕུ་གཅིག་ཕུར་གནས་དེའི་ཚུལ་ལྟགས་བརྗོད། །

དེའང་གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་པའི་ལམ་གྱིས་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་།

ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། འབྲེལ་དང་མདོ་བཞོད་པ། སྤྱི་དོན་དངོས་

སོ། །དང་པོ་ནི།

གེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། གེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གཉིས་བྱུང་བར་
མེད་དོ་སྒྲུལ་པའི་དོགས་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ལས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་སོ་

སོར་སྒོས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་ཞེས་
སོ། །བཤད་པའི་མདོ་ནི། དེ་ནས་ལལོར་དེ་རྣམས་ལས་ལྟའི་བྱ་ཁ་ཅིག་འདི་
སྟམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གང་གཞོད་སྦྱོན་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་སྦྱོན་གྱི་སྐད་
དང་། ཚིག་དང་། སྒྲས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བསྐྱད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲས་
པར་གྱུར་ན་ཤེས་པར་རུང་གི། གང་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཡུམ་འཆད་པ་དང་།
རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་
། །རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་ནས་
སྒྲས་པ། ལྟའི་བྱ་དག་འདི་ལྟར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྗོད་དེ། གང་མ་བརྗོད་པ་
དེ་ནི་ཐོས་པར་མི་༼༡༤༠༠༧༽རུང་། གང་མ་ཐོས་པ་དེ་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ་
། །ཞེས་གསུངས་པས། ཉན་ཐོས་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་རང་བྱུང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལམ་བཟོད་པའི་བྱུང་པར་དང་། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་
བྱུང་པར་གཉིས་བསྟན་ནོ། །རང་ཀླུ་གྱི་ཡི་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་
ཟབ་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དག་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་
ཏེ། གྱི་མ་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཡུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟབ་པ་
བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་སྟོན་པར་བྱེད། སྤ་བ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་སྟོན་པར་
བྱེད་ཅིས་པའི་དོན་ནོ། །མདོར་ན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྗོད་
ཅིས་པས་ནི་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ལ། མ་བརྗོད་ཀྱང་ལྟའི་བྱ་རྣམས་

ལ་རྟོགས་པ་སྦྱིས་པ་ནི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་དུ་བྱགས་ལས་བསྟན་པས།
མདོར་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་བསྟན་དང་། ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་
བསྟན། བསྟན་བཅོས་སུ་ནི་དེའི་དངོས་བྱགས་གོ་བསྟོན་པར་མཛད་ལ། བྱད་
པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚུལ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཚུལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤད་ཅིང་
། འཕགས་པས་ནི་ཆོས་བྱི་མ་ཉིད་ངེས་གཟུང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྦྱི་དོན་དངོས་ནི།

ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་བྱད་པར་ལ། ས་སྤེལ་ས། རིགས་དང་། ལམ་
དང་། ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཆོགས་དང་། གནས་པ་དང་། རྒྱ་བ་དང་།
སྦྱ་བཤད་པ་དང་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་བཤད་པ་ལས། གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལམ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོ་སྤྲུལ་མ་པན་ཆད་དུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཆོགས་གསོག་པ་
དང་། དངོས་བོ་དུག་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་
ཏི་སྟོན་པ་ཐ་མ་ལ་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོན་ནས་ཟད་ཤེས་གྱི་
བར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །

ལམ་གཉིས་པ་ནི། ཆོ་སྤྲུལ་མ་པན་ཆད་༼༡༧༠བ༽སྤྲུལ་ལྟར་བྱས་ཤིང་
། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་གཉིས་དང་། བཟོད་འབྲིང་མན་ཆད་སྟོན་དུ་
བཏང་ནས། བཟོད་མཆོག་ནས་ཟད་ཤེས་གྱི་བར་སྟོན་དུ་བྱེད་པའོ། །

ལམ་གསུམ་པ་ནི། ཆོགས་བསགས་ཚུལ་སྤྲུལ་པ་བཞིན་ལ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་

བ་དང་། བྱིར་འོང་ཙམ་ཆེ་སྒྲ་མ་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་ལམ་ལྷག་མ་
རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །བྱི་མ་འདི་གཉིས་ལ་སྟན་གཅིག་པའི་ངེས་པ་མེད་
ཅིང་། ལམ་སྒྲ་མ་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ནི་ཚོགས་སྐྱོད་ཆེ་ཆུང་
གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །ལམ་བྱི་མ་འཕགས་ལམ་སྒྲོན་སོང་གི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་
རང་རྒྱལ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་སྒོན་རོལ་དུ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་
བ་དང་མ་སྤད་དེ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །བྱིར་མི་
འོང་སྐྱེ་བ་སྒོན་མར་བསྐྱེད་པའི་རང་རྒྱལ་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་འདོད་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་
ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་
ཡང་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་
དང་། ལུགས་ལྷོག་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པས་སོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
གསུམ་གར་ཚོགས་བསགས་པའི་ཡུན་ཚད་མཚུངས་པ་འདི་ཡང་ས་སྤེལ་ས་
འབྱུང་ལ། ལུགས་གཞན་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འགའ་ཞིག་ཚོགས་ཉུང་དུ་ལས་མ་བསགས་པ་དེས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་སྒྲ་
རོལ་དུ་སྐྱོར་མཐོང་ཐོབ་ལུས་ལ། ཚོགས་མང་དུ་བསགས་པ་དེས་ཐོབ་མི་ལུས་པ་
ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། དེས་དེ་ཐོབ་ལུས་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དབང་ཚོན་གྱིས་ཚོགས་

བསམགས་པ་སྟོབས་ཆེ་བས། རང་རྒྱལ་ཚོགས་སྡོད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེ་བའི་
 འབྲས་བུའི་ཚས་བསྐྱབས་ནས་སྤྱིད་པ་ཐ་མར་ལམ་བཞི་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེད་པ་ནི་༼༡༧༽ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དེ་རང་རྒྱལ་གཞན་ལས་ལྷག་
 པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་
 མཐོང་སྤང་ཉོན་སྦྱིབ་དང་ཤེས་སྦྱིབ་གཟུང་རྟོག་སྤངས་ལ། དེའང་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་ཤེས་སྦྱིབ་གཟུང་རྟོག་དང་། ཁམས་གོང་གི་ཉོན་སྦྱིབ་དགུ་དྲིལ་ཏེ་སྤངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི་འཛིག་རྟོན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྤང་སྤངས་ཟིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་མི་དགོས་
 མོ། །གཞན་འབྲས་བུ་སྤྲུལ་རྒྱུན་ཞུགས་ལྟ་བུ་སྟོན་སོང་གི་སྤྱིད་པ་ཐ་མར་པ་དེ་
 མཐོང་སྤང་ཉོན་སྦྱིབ་སྤང་སྤངས་པའི་དུས་འདས་ལམ་གྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་པའང་
 ཡོད་པར་སེམས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཁྱད་པར་ཉན་ཐོས་དང་འབྲ་བ་ལས། གཟུང་བ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྲང་བས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་
 ལྟེ། དེ་ལའང་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་དང་། དང་པོ་ལ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་དང་།
 གཉིས་པ་ལ་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྦྱོབ་པའི་ལམ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་འཛིན་

ཏྲོག་ནི་མི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་ཡང་དག་མིན་ཏྲོག་གི་མིང་ཅན་གཟུང་
བའི་རྣམ་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་ཏྲོགས་པས་འཛིན་ཏྲོག་མ་སྤངས་སོ་ཞེས་རྣམ་
བརྟུན་པས་སྤྱོད་བ་དང་། ཡང་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་མ་ཏྲོགས་
པས་འཛིན་ཏྲོག་མ་སྤངས་སོ་ཞེས་དབུ་མ་པ་དག་ཟེར་རོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་ཟེར་ཏེ། རང་ཀླུ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲོས་སྤྱོད་
ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པར་བྱུང་མེད་ཀྱང་འཛིན་ཏྲོག་མི་སྤྱོད་ལ། གཟུང་ཏྲོག་
སྤངས་པ་འདི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་ན། ཚེས་(༡༧)བ་བཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཅུད་
ཀྱི་ལུས་འདི་སྤྱོད་འཛིན་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་བདེན་མེད་དུ་ཏྲོགས་སྤྱོད་ལ། བདེན་
པ་ནི་རྒྱན་བརྟན་པས་ཏྲོགས་དཀའ་བར་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་
དེ། སྤྱོད་ཀྱི་རི་སོགས་རྒྱན་བརྟན་པས་ཏྲོགས་དཀའ་ལ། བདེན་པ་ནི་
དམིགས་རྣམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་པས་ཏྲོགས་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གནས་མ་བྱུ་པས་ཀྱང་སེམས་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་ཀྱི། གཟུགས་
སྐད་ཅིག་མར་མི་འདོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ནི་མ་ཤེས་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་
གི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ལྟར་བའི་
ཕྱིར། དེ་མ་ངེས་ནས་ངོ་མ་འཕྲོད་པས་ནད་གི་སྤོ་གྲོས་ཞན་པའི་སོ་སོའི་སྤྱོད་བ་
དང་། ཉན་རང་འཕགས་པས་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་ཏྲོགས་པར་དཀའ་ལ། ཕྱིའི་
ཚུ་བོ་དང་མར་མེ་འབར་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་སྐད་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་ནི་གཞན་

རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་སློ་གྲོས་ཞན་པ་སོ་སླེའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་
དམིགས་རུང་ཞིང་ངོ་འཕྲོད་པའི་བྱིར་གཟུང་རྟོག་སྤངས་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །གནས་མ་
བྱ་བ་ལྟར་རི་སོགས་རྒྱན་བརྟན་པ་དང་། ཤེས་པ་རྒྱན་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ཅེས་བྱ་
བ་འདི་ནི་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱུད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་
ལས། དེས་དེ་གཉིས་ལ་རྒྱན་བརྟན་མི་བརྟན་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་
རོ། །

འོ་ན་ཉིས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ལའང་འཇུག་སྟེ། དེ་
གཉིས་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་མཚུངས་པ་ལས་བྱིའི་སྟོན་བརྟན་མི་བརྟན་པ་དང་། བར་གི་
ཤེས་རྒྱན་བརྟན་པར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་སྤངས་ཏེ། བྱིའི་འགྲུར་བ་
རགས་པའི་ཆ་ནས་རྟོགས་སྤྲོ་ཞིང་། བར་གི་འགྲུར་བ་ཕྲ་མོའི་ཆ་ནས་བརྟན་པ་
ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སྤྲང་བའི་བྱིར་རྟོགས་དཀའ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱི།
བྱི་བར་གི་དངོས་པོའི་ཆ་ལ་རྒྱན་བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་པ་ཞལ་གྱིས་
མ་བཞེས་སོ། ། ༡༧༩ན།

གཞན་ཡང་རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་གནས་པ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསེ་
རུ་ལྟ་བུ་ནི་གཅིག་ལུང་གནས་ལ། གཞན་གཉིས་ནི་ཆོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་
བ་སྐྱེའི་གནས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྲོ་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི་གསུང་གི་
གནས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གཙོ་ཆེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། མདོ་

ལས་འདིས་གསུང་གླེང་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་དུ་གནས་པ་ནི་
ཐུགས་གྱི་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ལུས་གྱི་འགྱུར་བ་དང་། རྩེ་འབྲུལ་སྟོན་པ་
ནི་ཐིན་ལས་གྱི་གནས་པའོ། །མདོར་ན་འདི་ལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བྱད་པར་བྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་ཅིན། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། དེས་ན་དེ་ནི་
འདུ་འཛི་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ། །ཡིད་མི་འཇུག་སྟེ་དེ་ཕྱིར་
འདི། །སློབ་དཔོན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་པོ་གཅིག་ཤུར་གནས་པ་
དེ། །ཟབ་མོ་ལ་ནི་རྟོགས་པ་ཡི། །མོས་པ་དང་ལྷན་ལྷག་མ་གཉིས། །ཆོགས་
དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཡིན། །ལུས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་བསྐྱམས་ནས། །དེ་ནི་
བསོད་སྟོམས་དག་ལ་འཇུག། །དམན་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་གཅིག་
ཤུར་རབ་ནི་ལྷན། །ཅིས་སོ། །རང་རྒྱལ་གྱི་གང་ཟག་འདི་སྲུབ་མཐའ་གང་སྤྲོ་བ་
ཡིན་ཅིན། །སེམས་ཅན་རྣམ་བཤེས་པའི་རིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། །གཟུང་རྟོག་
སྤངས་ནས་རིག་པ་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མེད་དུ་བཤེས་པར་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ལ། །ཉན་ཐོས་ལས་བྱད་པར། །སྤྲོ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་
རྩལ་དང་། །བྱད་གཞི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གཤེས་པའི་ལམ་གཤེས་དངོས། །དེའི་རྒྱ་
དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ལ། །སྤྲོ་བ། །ཅ། །འགྲེལ་གསུམ་ལས། །དང་པོ་

ནི།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་རང་སངས་
 ༼༡༧༥བ༽ རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཞུགས་པར་རིགས་མོད་ཀྱི། རིགས་
 པའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་རང་རྒྱལ་དེ་དག་རི་ལྟར་བྱད་པར་དུ་
 འཕགས་སྟམ་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དེ་དག་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་ལས་ལམ་གཞག་ཡིན་ཅོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་
 དོགས་པ་བསུ་བར་མཛད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རེ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
 བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཉིད་སྐྱབ་པའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་
 རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་དགོས་
 ལ། །

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་བཞུགས། །

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་སོགས་རང་རྒྱལ་སྤིད་པ་ཐ་མ་བ་ཆེ་རབས་སྤྱི་མར་སྟོན་
 ལམ་གྱི་མཐུས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་རང་བྱུང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྒྱུན་གཞན་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྟན་ཡང་
 མི་དགོས་ལ། རང་བྱུང་རྒྱུ་བ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཉན་ཐོས་ལས་ཟབ་

པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བརྗོད་དོ། །ཡང་ཞེས་པ་མདོ་ལ་བསྟེན་གོ་ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཉན་ཐོས་པ་རང་གི་ལུང་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སྤྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་དུས་
སུ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་བཟློས་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ཏེ་
མངོན་དུ་འགྱུར་ལ། རང་རྒྱལ་ལས་གཞན་ཉན་ཐོས་དག་གྱང་ཆོས་སྟོན་པ་ན་
སྒྲར་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱ་དག་བ་ལ་འཕྲུག་པར་
བྱེད་ཅིས་འབྱུང་ངོ། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ཐོས་པ་
དང་ལ་སོགས་པས་སྤྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སློབ་དཔོན་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་གྱི་
སྟོན་ལམ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་སྤྲིད་པ་ཐ་མ་དེར་གཞན་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་
ལ་མི་བཟློས་པར་རང་རྒྱལ་བདག་ཉིད་གྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་ཆོས་
བསྟན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ལས་༼ ༡༧ ༡༩ ༽བྱུང་
ཞུགས་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཉིད་ལས་དང་པོ་འཇམ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྒྲར་
བརྗོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས། འཆད་པ་པོ་རྣམས་
གྱི་ཤེས་པའི་རྩ་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་དགོས་ནའང་། རང་རྒྱལ་དེ་དག་ནི་རང་གིས་
ཐོབ་པའི་གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་

པའི་མཐུས་སྐྱ་མེད་པར་ཚོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་དག་བ་བརྩུ་ལ་
སོགས་པ་ལ་འབྲུག་པར་བྱེད་དེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་རང་རྒྱལ་དེ་དག་གི་ཡེ་
ཤེས་ནི་སྐྱས་བརྗོད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་གདུལ་བྱས་མི་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་
ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱ་མེད་པར་ཚོས་སྟོན་ཚུལ་ལ་ལྟ། འབྲེལ་བཀོད་པ། མཚམས་སྦྱར་བ།
རྩ་བ། འབྲེལ་བ། སྐབས་འདིར་གཞན་ལུགས་ཀྱི་ན་ཡམས་འཁོད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

མདོར། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུམ་འཆད་པ་དང་། ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྗོད་
ཅས་པ་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མེད་པར་ཚོས་སྟོན་པས་སོ། །ཞེས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་ལོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་ནི་ཡང་ཞེས་པའི་རྣམ་པ་ལ་
རྩོད་པའམ། ཚོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་དོ། །འབྲེལ་བ་ཅན་
གྱི་མདོ་ནི། ཡུམ་གསུམ་ག་ལ་མི་སྣང་བའི་བྱིར་མདོའི་ཡེ་གེ་ཉམས་སོ་ཞེས་སྟོབ་
དཔོན་ཚོས་བཤེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཡང་རི་ལྟར་རང་རྒྱལ་གང་དག་སྐྱ་མེད་པར་ཚོས་སྟོན་ཚུལ་ཡོད་དོ་སྟམ་
པའི་དོགས་པ་བསྟུ་བར་མཛད་པའི་བྱིར་གཞུང་འདི་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ། །

དེ་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ། །སྒྲ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲང། །

གདུལ་བྱ་གང་གང་དག་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནི་གང་དང་གང་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་ལ་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དེ་དང་དེར་སྒྲང་བར་གྱུར་པ་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་
ལྟར་སྒྲང་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་༼ ༡༧༩བ༽ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

བཞི་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དཔེ་དོན་བཀོད་པ་དང་། ཅུ་པའི་ཆོག་དོན་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི།

རྟོག་པས་རྣམ་པར་མ་བཟགས་དབྱེད་པས་རྣམ་པར་མ་དབྱད་པར་ནི་དག་
གི་ལམ་ནས་ཆོག་ཏུ་མི་སྒྲུབས་ན། གང་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་
པར་གཡེང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། རྣམ་གཡེང་དེས་ཀྱང་རྒྱད་འབྲུགས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པས། སེམས་དཔས་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་དེ་དག་མཆོག་ཏུ་མ་གཟིགས་པར་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་སྟོབ་ལམ་དུ་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་བརྗོད་
པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅས་སྟོན་ལམ་བཟབ་བོ། །སྟོན་ལམ་དེའི་
འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་
དམ་པའི་ཆོས་ལུང་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་འཆར་བུས་སུ་སྒྲུབ་པ་དེ་
བཞིན་དུ་དེ་བས་ན། རང་རྒྱལ་དེ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དཔེ་འབྲས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྟོན་ལམ་དང་སྟོང་རྗེ་ལ་
སོགས་པའི་མཐུས་ཆོས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་བརྗོད་བྱའི་
དོན་གང་ལ་རྣམ་པ་རི་ལྟར་ཉན་པར་འདོད་པ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྗོད་
བྱའི་དོན་དེ་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བས་སྐྱེ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་མེད་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཉིད་
ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གྱིན་ཏུ་བསྐྱབ་ཅིང་རྟོགས་
པ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འགྲེལ་པར་མཛད་དོ། །

ལྷ་པ་སྐབས་འདིར་གཞན་ལུགས་ཀྱི་ན་ཡམས་འཁོད་པ་ནི།

གང་གང་ཞེས་པའི་སྒྲི་ཀ་འདི་རང་རྒྱལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་པར་ཆོས་སྟོན་པ་
དང་སྐྱུར་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བསེ་བྱ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སྟོབ་
དཔོན་གཞན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་རང་ཉིད་རང་བྱུང་གིས་སྟོན་པར་གར་
བའི་ཚུལ་ཅི་ཞེན། མདོར། དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དག་འདི་སྟུམ་དུ་གནས་
༼༡༧༧༽བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་རི་ལྟར་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟུམ་
མོ། །དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱུས་པ། ལྟའི་བྱ་དག་བདག་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་མི་
ལམ་གྱི་སྐྱེས་བྱ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་བྱའོ། །སྐྱེལ་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་བྱ་

སྟེ། སུས་ཀྱང་ཉན་པ་དང་ཀྱན་ཚུབ་པར་བྱེད་པ་དང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་མེད་
དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་གྱི་འབྲེལ་པར་གང་གང་སོགས་གྱི་སྒྲོ་ཀ་
འདི་སྟེ། དེའི་འབྲས་བུ་ནི། དྲན་ཉེ་སོགས་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་ཚོས་གྱི་དོན་
མི་ལམ་ལྟར་སྟོན་པ་པོར་སྣང་བའི་གང་ཟག་གང་དང་གང་ལ། དཔེ་རི་ལྟ་རི་ལྟར།
ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པར་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པ་པོར་སྣང་བའི་གང་ཟག་དེ་
དང་དེ་ལ་ཚོས་གྱི་དོན་དེ་དང་དེས་སྟོན་པའི་སྒྲུའི་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་། སྟོན་པ་
དང་ཉན་པར་སྣང་བ་དེ་དང་དེ་སྒྲུ་མའི་སྒྲུས་བུ་དང་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུར་བསེ་རུ་ལྟ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་སོ་ཞེས་ངེས་དོན་དུ་སྟོན་པོ་ཉན་པོ་
སོགས་དངོས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་། སྒྲུ་མ་ལྟར་སྟོན་པོ་སོགས་སྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
འབྱུང་བས་རང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །མདོར། སུས་ཀྱང་ཉན་པ་
དང་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲས་བརྫོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉན་རྟོགས་
མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཉན་རྟོགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
བདག་ཉིད་ཡོད། སྒྲུ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྣང་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་
སོགས་གྱི་བཤད་ཚུལ་འདི་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་མཁས་པ་
དག་དབྱེད་པར་གྱིས་ཤིག །

གསུམ་པ་བྱུང་གཞི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དངོས་ལ། འབྲེལ་
བཀོད་ཅིང་མཚམས་སྦྱར། ཅུ་བའི་དོན་དང་མདོ་བཀོད། འབྲུ་འབྲེལ་

པམ། །དང་པོ་ནི།

གོང་དུ་རབ་འབྱོར་ནི་ཟབ་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་པ་ལས་
འཕྲོས་སོ། །བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། བྱང་ཆོས་༼༡༧༧བ༽དེ་ལྟ་བུ་གྱི་བསེ་
རུའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་ཞུགས་པར་བརྟེན་
ནས། བྱང་ཞུགས་པའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་གྱི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། རྣལ་མ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་
འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་བྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྤོང་བྱིར་དང་ནི། །
རྟོན་གྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྟུས་པར་གཤེས་པར་བྱ། །
གཟུང་དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་དུ་རྟོགས་པས་གཟུང་དོན་གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་
བའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། གཟུགས་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་
ཏུ་བ་མ་ཡིན། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་གྱི་རང་བཞིན་ཟབ་པ་མིན་ལ་ཏུ་བ་
མིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པ་ནི་རང་
རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་མདོ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཟབ་པ་མ་ཡིན། ཅེས་
སོགས་གྱི་དོན་ཡང་གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་མེད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བག་ཆགས་གོམས་པས་

བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བང་འཁོར་བའི་རང་
བཞིན་དང་གཅིག་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཉིད་ཐོག་མ་ནས་ཡོད་མ་གྱིང་བའི་སྒོ་
བུར་གྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོར་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་
འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་མེད་པར་མ་རྟོགས་
པས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མི་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྱི་བུ་
རྣམས་ལ་བོས་ནས་སྤྱི་བུ་དག་བདག་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུར་བཅའ་
བར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་ཅི་ཡང་མཉན་པ་མེད་ཅིང་ཅི་ཡང་མཛོན་དུ་བྱས་པ་མེད་
དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་རྟོག་སྤངས་ལ་འཛིན་རྟོག་མི་སྤྲོང་བར་བསྟན་པའི་
མདོ་སྟེ། ཡུལ་སྒྲུ་མའི་རྟ་སྤངས་སོགས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་
། ཡུལ་ཙན་ཤེས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དཔེར་
བྱས་པའོ། །

འདི་ལ་འགའ་ཞིག་གཟུང་རྟོག་སྤངས་ན་འཛིན་(༡༧༥)ན་རྟོག་སྤངས་པས་
བྱབ་སྟེ། དབུས་མཐར། སུམ་ཅུ་པ། གཟུང་བ་མེད་ན་དེར་འཛིན་མེད། ཅིས་
པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ལ་ལུང་དེའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དེའི་འཐད་པ་སྒྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟུང་དོན་དེ་མེད་ན་དེ་འཛིན་གྱི་འཛིན་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འཛིན་པ་ཙམ་པོ་བ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ་དང་།
གཞན་ཡང་གཟུང་བ་མེད་ན་དེར་འཛིན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟུང་

མེད་རྟོགས་པས་འཛིན་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་མ་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཉམ་གཞག་རྒྱ་གཞུང་འཛིན་གྱི་གཉིས་སྒྲུང་
གཉིས་ཀ་རྒྱབ་ཀྱང་། ད་དུང་ཡིད་དང་འཛིན་པ་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་པར་ཡོད་པ་
དང་། གཞུང་རྣམ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་བྱོད་ནས་ཐོབ་
ཀྱང་འཛིན་རྣམ་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་དེར་མ་རྟོགས་པ་དང་། གཞན་གཞུང་
བའི་རྟོག་པ་སྤངས་མ་ཐག་འཛིན་རྟོག་སྤང་བར་མ་ངེས་པའི་ལུང་ཡང་། སེམས་
ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས། །ཞེས་པས། གཞུང་རྟོག་སྤང་སྤངས་གིང་འཛིན་རྟོག་གྱིས་སྤང་དགོས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དང་ནི་ཞེས་པས་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་གོ། །རྟེན་ལམ་
པ་དང་ཆོས་ཉིད་གྱི་རིགས་གྱིས་རྟེན་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་སྟེ། མདོར། ཡུམ་འདི་
ལེན་པར་བྱེད་པ་སུ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བྲིས་ལན་དུ། ལམ་པ་
གང་ཟག་གི་རྟེན་ནི། རི་སྐད་དུ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་སམ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གམ། དག་བཙོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་
པ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འཕམ། རྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་དག་
གམ། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་དག་གམ། དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དག་ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པས། ཕྱིར་
༼༡༧༥༧༽མི་ལྟོག་སྒྱུར་ལམ་པ་དང་། བདེན་མཐོང་ནི་མཐོང་ལམ་པ་གསུམ་

དང་། དབྲུ་བཅོམ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། ལྷག་མ་གཉིས་ནི་ཚོགས་ལམ་པའོ། །ཚོས་
ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཏེན་ནི། རི་སྐད་དུ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་གཏོར་བའི་མེ་
ཏོག་འདི་དག་ནི་བདག་གིས་སྟོན་ཆད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ན་འང་
ཡོད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། མེ་ཏོག་འདི་དག་ནི་སྤྱལ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། མེ་ཏོག་
འདི་དག་ཁོ་ན་མ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཀྲོ་གི་ཀ་གཟུགས་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་སྟེ། གང་
མ་བྱུང་བ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་བཤད་
པས། སྤང་བོ་ལྡེ་རི་རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་
ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་གཟུང་རྟོག་སྤངས་ཤིང་འཛིན་རྟོག་མི་སྤང་བ་དང་།
ཏེན་རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཏེ་བྱུང་པར་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་འབྲེལ་ཆེན་
ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་མི་དམིགས་པར་
བསྒྲོམས་པས་དངོས་པོ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་བྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
སོ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་འབྲུ་འབྲེལ་བ་ནི།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་བཞི་བསྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་
དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ཆུལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་

བར་འབྱུང་བ་བསྒྲུམས་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་མ་སྤངས་པ་དང་།
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རང་རྒྱལ་གྱི་
 རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་
 ལྷན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་
 ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་རིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 སེམས་དཔས་རང་དོན་དུ་ཤེས་དགོས་པ་མ་(༡༧༧)ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མོ། །

**བཞི་པ་རྒྱུ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ། འབྲེལ་བཀོད་ཅིང་མཚམས་སྦྱར་བ། ཅ་
 བའི་དོན་བཤད་ཅིང་མདོ་བཀོད། འབྲེལ་བའི་འབྲུག་ཉེར་བཤོ། །དང་པོ་ནི།**

བསྟན་མ་ཐག་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བའི་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ། ལམ་དེའི་རྒྱུ་རིས་
 བར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་ཐོབ་ན། གོང་དུ་རི་རྒྱན་བཤད་པའི་
 རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྒྲེ་བས་དེའི་རྒྱུ་རིས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་
 དང་མཐུན་པ་གསུང་བར་མཛད་དོ། །མདོར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཐེག་
 གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
 གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་མངོན་དུ་མཐོང་བའི་

ཀླུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་
སྐབས་གཉིས་པ་འདིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་ལམ་
དེའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་
བཤད་ཟིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་མཐོང་སྒྲོམ་ཡང་སྐབས་གཉིས་པ་འདིར་བསྟན་
མི་དགོས་པར་མཚུངས་སྟམ་ན། མིན་ཏེ། གསར་དུ་ལྷགས་པའི་འཁོར་རྣམས་
ལ་སྒར་བཤད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །སྟོན་པའི་རྣམ་པ་དྲོར་གྱུར་པ། །
ཅེ་མོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་པས་སྟེ། །
ནང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་ཕྱིར་བཟོད་
པ། །

གཟུགས་སོགས་སྟེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི། །རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག །
བཏགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་། ཇི་ལྟར་དུ་མིང་བཏགས་གིང་གང་ལྟར་དུ་བསམ་
ཡང་དུས་མིང་སྒྲིད་ཅིག་ཏུ་འང་འདུ་བར་མི་རུང་བའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་
གཉིས་མི་འགལ་བར་རྟོགས་གིང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ནི་དྲོ་བར་
གྱུར་པ་གསུམ་སྟེ། མདོར། ཀློག་གི་གཟུགས་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །བཏགས་
པ་ཅམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་ནི་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་མི་

འགལ་བར་བསྟན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་བཤད་པས། དེའི་དོན་
བཏགས་པ་ཙམ་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེ་དེར་མ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
ཉིད་གཉིས་སྟངས་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགལ་བའམ། ཡང་ན་དོན་༼༡༧༩༽བཤད་མ་
བདེན་པ་ཡོད་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་བྲལ་ཞིང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པ་ལ་སྒྲི་
འདོགས་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོགས་གཉིས་ཀའི་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཟབ་མོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་དེ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ན་ཆོས་ཀྱིས་མོངས་པ་འགའ་ཞིག་ ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྩི་བཙུན་གྱིས། དེས་ཆའི་དྲོད་འཆད་པའི་རྟོགས་རིགས་ལས། བཏགས་པའི་
ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། སྟོན་པའི་རྣམ་པ་དྲོར་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀྱི་མ་གྱི་རུད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་
རྟོགས་རིགས་དེ་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ན་ལམ་བསྟོམས་ནས་ཅི་བྱ་སྟེ།
ལམ་བསྟོམ་པ་ནི་བསྐྱུ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡོད་
པར་མཐོང་བའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཅེས་པ་མང་ཆིག་དང་།
རྫོབ་ཅེས་པ་བརྟུན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བརྟུན་པ་ནི་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲུང་
བ་དང་། མི་བདེན་ཀྱང་བདེན་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལ་བྱའི། དེ་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་
མཐོང་གི་སྒྲུང་བ་དེ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱལ། དཔེར་ན་སྒྲུ་ཤད་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་
ཡོད་སྒྲུང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་མེད་པས་ཡོད་པ་ལ་བསྐྱུ་བས་བྱལ། དཔེ་སྒྲུ་མ་ལྟར་

རོ། །འོ་ན་སྣང་བ་ཅི་ཞེན། སྒོ་འབྲུལ་བའི་ངོ་ནས་མེད་ཀྱང་ཞེན་པའི་སྟོབས་གོམས་པ་ལས་སྣང་བར་རུང་སྟེ། རགས་པ་རྫས་བྱུང་ཏུ་སྒོ་ངོར་སྣང་བ་བཞེན་ བོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བསྐྱུ་བ་དང་ཡོད་པ་མིན་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབས་ཀྱང་ འདོད་དེ། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འཇུག་ པ། །བུམ་ཚུ་བཞེན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཞེས་སྐྱབས་ན་ཐེག་ཆེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ཁྱོད་ ལ་གདོན་ཅི་ཞེག་ཐེབས་པར་གྱུར།

ཅེ་མོར་གྱུར་པས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དེ་དག་ ཡོད་མ་ཁྱོད་བའི་བྱིར། སྒྱུན་འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཡོན་ཏན་ འཕེལ་བ་མེད་པས་བྱེ་བའི་རྟོགས་རིགས་ནི་ཅེ་མོའི་ངེས་ཆ་༼༡༧༥༽ན་གསུམ་ རྟེ། མདོར། གཟུགས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་མི་སྒྲོབ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ བོ། །གཟུགས་སོགས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པས་བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ སོགས་ཏེ་མདོར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་འཛིན་པའི་བྱིར་བཟོད་པ་གསུམ་རྟེ། མདོར། གཟུགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དང་མེད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་མི་སྒྲོབ་ པ་ཡིན། ཆོར་བ་དང་། ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་ ། སོགས་ཀྱིས་སྤང་དོར་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གསུམ་རྟེ། མདོར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མི་ མཐོང་ཞེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་འབྲུ་འགྲེལ་པ་ནི།

གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཀྱུན་བཏགས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་
ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་མི་འགལ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ནི། རྟོག་
རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་དང་ཀྱུན་བཏགས་པའི་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་
ཚོས་ལ་དམིགས་ནས། ཚོས་འདི་དག་ནི་འཕེལ་འགྲིབ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་། ཡོངས་
གྲུབ་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ན་གསར་དུ་འགྲིབ་པ་དང་གསར་དུ་
འཕེལ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གནས་ཚུལ་དུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ལ་བཟོད་
པར་སློབ་པ་ནི་ཅུ་མོ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཞུགས་སོགས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་ཕྱིར་ན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གདོད་ནང་དང་ཕྱི་ལ་སོགས་པས་ཕྱི་
ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའམ་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་ཡོངས་སུ་མི་
འཛིན་པ་ནི་བཟོད་པ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་
བྱུང་གཞི་མེད་པ་ལ་བྱུང་ཚོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་
གཞན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་མཚན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། ། ༡༩༧༧། དེ་ལྟར་རྟོག་སོགས་བཞི་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས། སོ་སོར་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཉན་ཐོས་འཕགས་ལས་བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང་། །

དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་ཞིང་རང་ཀླུ་ལམ། །

གང་ཡིན་དེ་ནི་བདེ་བར་ངོས་བཟུང་ནས། །

དེ་ཡི་རྒྱ་ཆོགས་དང་བཅས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་
དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བཞོན་ཅིང་མདོ་དང་སྦྱར་བ་དང་། སྤྱི་དོན་དངོས་
སོ། །དང་པོ་མདོའི་འབྲེལ་ནི།

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྦྱས་པ། ཡུམ་གང་ལས་བཙལ་བར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། གསར་
དུ་འོངས་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་དོན་
དུ་བརྟན་ཏོ། བརྟན་བཙོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། འདི་དང་གཞན་
པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་མདོ་ནི། སྤྱི་འོ་བྱས་
སྦྱས་པ། ཡུམ་འདི་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་བརྒྱ་
བྱིན་གྱིས་སྦྱས་པ། རབ་འབྱོར། སྤྱི་འོ་བྱས་འདི་སྐད་དུ་ཡུམ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་
ལེའུ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཁྱོད་གྱི་མཐུའམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། འདི་ནི་བདག་གི་མཐུ་དང་བྱིན་གྱིས་

བརྒྱབས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུ་དང་བྱིན་རྒྱབས་སོ་
ཞེས་པ་ནས། གང་ལས་བཅའ་བར་བྱ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། གཟུགས་ལ་བཅའ་བར་
ཡང་མི་བྱ་ཞེས་སོགས་ནས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལའང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མི་དམིགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་མི་དམིགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་ན་དངོས་ལ། གང་ལ་སྦྱོར་ན་འདི་རྟེན་དང་། བསྐྱེད་པར་
བྱ་བ་མཐོང་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་གང་ལས་སྦྱོབ་དང་། ས་གང་གི་
སེམས་ལས་སྦྱོབ་དང་། རྒྱ་གང་ལས་སྦྱོབ་པོ། །དང་པོ་ནི།

རན་སོང་གསུམ་དང་། སྒྲ་མི་སྟན་པ་དང་། མཚམས་མེད་བྱས་པ་ལ་མི་སྦྱོ་
སྟེ། ཉན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པས་བསྦྱིབས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གོང་མའི་ལུས་རྟེན་ལ་ཡང་མི་སྦྱོ་སྟེ། རྒྱ་ག་བཟུལ་གྱི་ཆོར་
བ་མེད་པས་སྦྱོབ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་ལས་སྦྱོ་ཞེན། གླིང་གསུམ་གྱི་
སྦྱིས་པ་དང་། ལུང་མེད་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོབ་ཡིན་
ཏེ། མདོར། ཡུམ་གྱི་བསྟན་པ་འདི་བཤད་པའི་ཆེ། ལྷ་དང་མའི་སྦྱོ་བྱ་རྣམས་
ལས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱུ་གཉིས་མི་སྦྱོབ་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་སྦྱིས་སོ། །ཞེས་
དང་། དག་སྟོང་མ་ལུ་བརྒྱ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་
བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་གོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ས་གང་གི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བ་ནི།

བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ནི་ཚོས་མཚོག་དང་ས་གཅིག་ །ཅེས་པས། ཚོས་མཚོག་གི་རྟེན་ནི།
བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བཤད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་མཐོང་ལམ་ནི་དེ་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་
དང་བསམ་གཏན་གོང་མའི་ཉར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་། དེའི་བརྟེན་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ །གཟུགས་མེད་གྱིས་ནི་འདོད་པ་ལ་
མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མཐོང་གས་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་གོང་མའི་ཉར་
བསྟོགས་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་གོང་མའི་ཉར་བསྟོགས་
འཐོབ་ལ། གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་གོང་མའི་ཉར་བསྟོགས་ལམ་དཀའ་བ་
ལ་མི་༼༡༤༥༽བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་
གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་དག་
ཐོབ་ནས། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེ་བ་ནི།

མཐོང་ལམ་རྒྱན་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱའི་རྒྱན་སྦྱར་ལམ་ཆ་བཞི་པོ་དེ་
ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཅར་འཐོབ་པའི་རྒྱ། །ཞེས་སོ། །འདག་པོའི་རྒྱན་ནི་ཉིང་

དེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡང་དག་རབ་རྣམ་འབྱེད། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་
པ་དང་། །ཞེས་སོ། །དམིགས་རྒྱུན་ནི་བདེན་བཞི་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེ་ཡིན་ཏེ།
བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་སོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི་ཆོས་མཆོག་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡི། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་དུ་རེག །འདི་ལྟར་དེ་
ཡི་མཛུགས་ཐོགས་སུ། །འཛིན་པའི་གཡེང་བ་རྣམ་པར་སྤོང་། །

གཉིས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མཐོང་ལམ་ལ་ལྷ། མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞིའི་རབ་
དབྱེ། མཆོན་བྱའི་སྒྲ་བཤད། དེས་སྤང་བྱ་ངེ་ལྟར་སྤོང་ཚུལ། མཐོང་ལམ་དུ་
གྱུར་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡོད་མེད་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་ལུགས་
དགག། །རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤང་མ་མཐོང་བ་
དེ་གསར་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་
རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ལུགས་ལྟར་ན།
གཞོད་བྱེད་འདི་ལྟར་དུ་འབབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲད་ཅིག་མ་གཉིས་
པ་ཡན་ཆད་དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་འདོད་པའི་མཆོན་
ཉིད་དེ་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤང་མ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་

མཐོང་བ་༼༥༧༩ན༽མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞན་དག་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་
 གྲང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
 སྒོན་སོང་གི་དགྲ་བཙུམ་ཐེག་ཆེན་དེར་ཞུགས་པ་ལ་སྤར་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་
 ལམ་ལས། སྤར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཞིག་སྐྱེ་མི་དགོས་སོ་ཞེན། དེ་དེར་
 ཞུགས་པ་དེ་སངས་རྒྱ་བམི་སྤྱིད་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ཐོབ་པ་མི་
 སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་
 སྐྱེའམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དེ་སོ་སྐྱེར་ལྟར་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དེ་ལ་
 འཛིག་རྟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉམས་
 གྲུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། ཅེས་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་མི་སྤྱིད་
 པར་བཤད་དོ། །འོ་ན་ཁྱོད་གྲང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་
 འཇུག་པར་ཁས་སྤངས་པས། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་དེར། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་རུང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་
 ཞིག །དང་པོ་དེ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་འཇུག་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་སོ་སྐྱེར་ལྟར་བར་ཐལ་བ་མཚུངས་
 ཤེན། མི་ཐལ་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གང་གི་འང་དབྱེ་འབྱེད་མ་
 བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྤངས་པས་ཉན་

ཐེས་འཕགས་པ་སོ་སྐྱུར་འགྱུར་མི་དགོས་ཏེ། ལམ་གྱི་བྱང་པར་གྱི་འགྱུར་བ་ཇི་
 བཟང་དུ་སོང་བས་ཉེན་གང་ཟག་གི་བྱང་པར་ཇི་ངན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་
 ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བ་ཉམས་སོ། །ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཐེག་
 །༡༥༧༥།ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་མི་དགོས་
 པ་ད་དུང་འདོད་ན། ཉེས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྤར་ཐེག་པ་གཞན་ལ་མ་
 ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
 མཐོང་སྤར་གེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་སྤོང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། ལོག་སྲིད་ཅན་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན། འཆང་རྒྱ་བ་
 མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཉེས་པ་འདི་རྣམས་སྒྲོང་བར་འདོད་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 གླེང་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲེ་བ་དོན་
 མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཐལ་བ་དེའི་ཉེས་པ་སྒྲོང་བར་འདོད་ནས་བཅུ་དྲུག་པོ་ངོ་
 བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་མཐོང་སྒྲུང་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་མི་
 སྲིད་པར་ཐལ་བ་ལས། ཡང་དེ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འདོད་ན་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་བར་
 དུ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་མ་ཆོད་པར་ཐལ་བ་ལས། དེ་འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་
 ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཕྱིར་མི་སྟོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་

དག་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འདོད་ན་སེམས་དཔའི་ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་
གཞག་མཛད་པ་རྣམས་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་མཐོང་ལམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་གང་ཞིག །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་
ཅིང་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་མ་གྱུར་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་
མ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དཔའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་
གཞན་དག་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
ཡན་དུ་བྱེད་གསར་མཐོང་མི་འདོད་ན། དེ་ཡན་ཆད་གྱི་སྐད་ཅིག་རྣམས་མཐོང་
ལམ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་བྱས་སམ་ཞེན། ཤིན་ཏུ་ནས་༼ ༡༥༠ བ ༽ བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་མཐོང་ལམ་མིན་ན་སྒྲིམ་ལམ་དུ་འཛོག་དགོས་པ་ལས། དེ་སྒྲིམ་ལམ་དུ་
འཛོག་བྱེད་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་ཆང་བའི་སྤྱིར། གྲུབ་སྟེ། སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པ་ལ་
རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ངེས་པར་ཡིན་དགོས་པ་ལས། འདི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཡང་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ལོ་ཞེན། མིན་ཏེ། དེ་
ཡིན་པ་ལ་ཆོས་ཉིད་གསར་མཐོང་གི་དུས་གྱི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་པོ་དེ་
ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཞིག་
ཡིན་དགོས་པ་ལས། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་བཅུ་དྲུག་པ་སྤྱིན་

ཆད་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་དང་
། ཐེག་དམན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྒྲོང་གསུམ་མོ། །དང་
པོ་ལ། རོ་བོ་གཅིག་ཁོན་དང་། ཐ་དད་རིམ་ཅན་ཁོན་རྩེ་བར་འདོད་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཁས་བླངས་བརྗོད་པ་ནི།

ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་བཙུ་བྱག་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་
ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཟེར་ལ། ལྟོག་པ་བཙུ་བྱག་གི་གངས་ཀྱང་འདི་ལྟར་འདྲེན་
ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་མི་སྐྱག་པ་དེ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་དང་། རོ་བོ་གཅིག་ལ་དེ་ཡང་བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བལྟས་ཏེ་སྐྱག་
བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པས་བྱེ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་ཤེས་ཀྱི་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་མ་ཞིག་གི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་
བཟོད་པ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་སྤེལ་ཆུན་ལས། རྒྱལ་སྤྱོད་གཞན་དང་འདྲ་བ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་བདེན་
པ་སོ་སོ་ལ་བལྟས་ཏེ་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞིའོ། །རྟོགས་བྱའི་མཐར་ཐུག་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་༼ ༣༥༠ ༽རྟོགས་
བྱེད་མཐར་ཐུག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་
དེ་ཆོས་ཤེས་པའི་རོ་བོ་དང་གཅིག་ལ། དེའང་བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བལྟས་ཏེ་སྐྱག་

བསྐྱལ་ལ་ཚུལ་གྱིས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཚུལ་གྱིས་དེ་ཉིད་སེམས་དཔའི་སྣ་
མ་ཞིག་གི་ཚུལ་གྱིས་དང་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་སུ་གྱེས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའང་བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བལྟས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་སུ་གྱེས་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི།

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དཔའ་ཚུལ་ཅན། མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་དགུ་བར་
འགོག་པར་ལྷུང་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ཚད་མེད་བཞི་
བསྐྱོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། འགོག་པར་མ་ལྷུང་བའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་སྐྱེས་
དུས་སུ་འགོག་པར་མ་ལྷུང་བའི་དགུ་པ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཐོང་
ལམ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉམས་སོ། །བྱབ་པ་མེད་ན། འགོག་པར་མ་ལྷུང་བའི་
དགུ་པ་སྐྱེ་ཟིན་པ་དེ་ལ། དགུ་པ་ལ་འགོག་པར་ལྷུང་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་
བརྒྱད་པར་ཚད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པས་བྱབ་སྟེ། འགོག་པར་མ་ལྷུང་
བའི་དགུ་པ་སྐྱེས་པའི་དུས་ཉིད་བཞིན་ནོ། །འདོད་ན། ཉི་ལྔ་དང་ལས། མཐོང་
ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་
བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྐྱད་ཅིག་མ་དགུ་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་ལ་བལྟས་པ་མེད་པར་འགོག་པར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྐྱོམ་
དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཅིང་། གཞན་ཡང་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་བསྐྱོམ་

པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཙུག་ཉིས་བསྐྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་
མོ་གཉིས་པོ་དེ། ཏུས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ནས་སེང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། རྟིང་ངེ་འཛིན་ལ་
སྒྲིམས་ཞུགས་ནས། རྟེན་ཅིང་། (༡༡)ན། འབྲེལ་འབྲུང་ལུགས་མཐུན་དང་
། །ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། ཟེས་སོ། །

གཞན་ཡང་། སེམས་དཔའ་ཚེས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་ཏུས་གཅིག་
སྤྱོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཏུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་སྒྲིམ་བྱ་བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ།
མཐོང་སྤང་གང་ཟག་རྫས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ནི་སོ་སྒྲིལ་ན་
ལ་ཡོད་པར་བཤད་པས་གྲུབ་པོ། །མ་བྱུང་ན། མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་ཏུས་
གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཁས་ལེན་ཉམས་སོ། །འདོད་ན། སོ་སའི་སྒྲིལ་བོ་འཕགས་དབྱེ་
བས། །སེམས་ཅན་རྫས་དང་བཏགས་ཡོད་པར། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་
འདོད། ཟེས་མཐོང་བས་སྤང་བའི་སྒྲིམ་བྱ་བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་
འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པར་བཤད་པའི་སྒྲིམ་བྱ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། འདིར་བཤད་གྱི་སྒྲིམ་བྱའི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་མིན་ཏེ།
མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐ་དད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ཁས་སྤངས་བརྗོད་པ་ནི།

ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་མཐོང་
ལམ་གཉིས་ཏེ་ངོ་བོ་བཞིར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། དེའང་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་
ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་
གཉིས་པོ་དེས་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་
བཙུངས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཅེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ཤོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི།

སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་རིམ་གྱིས་སྤྲོད་བར་ཐལ། མཐོང་ལམ་
རིམ་(༡༥)བ་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེས་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
བཞིན་ནོ། །འདོད་ན། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས། མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྤྲོད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
རྣམས་ནི་རིམ་གྱིས་སྤྲོད་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས། ལྷ་བ་འདི་ལ་སྦྱར་མ་ཐག་
ཏུ་ནི། །འཛིག་ཆོགས་ལྷ་དང་ཚུལ་བྲིམས་བར་ཏལ་ཞུགས་མཆོག་ །ཐེ་ཆོམ་དང་
ནི་ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དག་ །ཅིག་ཅར་སྤངས་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་མཐོང་

བ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱན་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་པ་གནས་པ་རྒྱས་པར་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་
པར་གཞག་པ་དང་། རོན་དམ་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་
པར་གཞག་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས། སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ།
བསྟན་པ་གནས་པ་རྒྱས་པར་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། རོན་
དམ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །དེའང་སྡུ་མ་
ནི་བཤད་ཆོད་དང་། བྱི་མ་ནི་རྒྱད་ལ་སྟེམ་ཆོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རིག་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་
ཀྱང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱུག་ཉིད་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་
དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་བ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱུག་༼ ༡༥༡ བ༽རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་
ཡིན་ལ། དེའི་སྐད་ཅིག་ནི་བྱེ་བྲག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བཅུས་
ལས། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། བཙུ་བྱུག་པོ་དེ་རིམ་ཅན་དུ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན།

ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲུག་བདེན་གྱི་ཚོས་ཉིད་མ་དག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་
ལ་མི་སྤྲུག་པ་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཚོས་ཤེས་གྱི་བཟོད་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
ཡིན་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི། སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་དེ་ལ་
ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲུག་བདེན་གྱི་ཚོས་ཉིད་དག་པ་མངོན་སུམ་
གྱིས་མཐོང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཚོས་ཤེས་ཅུམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ལ། ཅུམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་ནི། སྤང་བྱ་ཐག་སྤྱིང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དག་པ་དང་མ་
དག་པའི་ཅུམ་གཞག་ནི་འོག་ཏུ་ཉན་ཐོས་གྱི་སའི་ལྷགས་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་
ཤེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་དང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་མི་སྤྲུག་པ་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དེ་ཉིད་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
གཉིས་ཀའང་ཅུམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་
ལྷག་མ་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱར་རོ། །

ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་གྱི་ཡུལ་གང་ཞེན། ཀྱན་བརྟམ་གྱི་འགྲེལ་པར། འཛིག་
ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ནི་ཅུམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་འདི་ནི། ཀྱན་བརྟམ་
ཉིད་དུ། བཟོད་པའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ཞེས་པ་དང་། ཤེས་པའི་མཚུག་ཐོགས་སུ།

ཞེས་བཤད་པས་ཤེས་ལ། དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ནི་ཀུན་བརྟུས་གཞིར་བྱས་ནས་
 ༼ ༡༥༡ བ༽བཀོད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཡང་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་བ་དེན་
 པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དེའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་རིམ་
 བཞིན་སྦྱར་ན། མི་རྟག་པ་ལ་ཆོས་བཟོད་དང་། སྤྲུག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་དང་།
 བདག་མེད་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་། རྟོང་པ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཏེ་དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་
 འགྲོས་གྱིས་བདེན་པ་ལྟག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་རྒྱད་དུ། ཆོས་ཤེས་པའི་སེམས་བཞི་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་
 པའི་སེམས་བཞི་དང་། དེའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་ཞིག་ནས་འབའ་ཞིག་པའི་སེམས་
 ཤིག་ཀྱང་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། སེམས་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་མཐོང་བའི་ལམ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ་སྡེ་མ་བརྒྱད་ལ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་ཀྱང་། དགུ་པ་ནི་
 མཐོང་ལམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཀུན་བརྟུས་ལས། སེམས་ཅན་
 གྱི་བད་བསལ་བ་དང་། ཆོས་གྱི་བད་བསལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་གཉིས་ཀའི་
 བད་བསལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བད་
 བསལ་བ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་ལམ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བར་བཤད་དེ། སེམས་ཅན་ནི་
 གང་ཟག་གི་བདག་གོ། ཆོས་ནི་ཆོས་གྱི་བདག་གོ། བད་ནི་བདའི་རྗེས་སུ་བྱེད་
 པའི་རྟོག་པའོ། །བསལ་བ་ནི་སྤངས་པའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་

ཅན་དང་ཚུལ་སོ། །འདིར་གསུམ་ག་ཚུལ་གཤམ་སུ་བཤད་ལ། གཏན་ལ་དབབ་
བ་བསྐྱུ་བ་ལས་ནི། དང་པོ་གཉིས་ནི་ཚུལ་གཤམ་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་
གཤམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །མཐོང་ལམ་རིམ་བཞིན་སྒྲེ་བ་འདི།
རྒྱད་སྒྲར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྷག་སོགས་རིམ་སྒྲེས་པས། །ས་བོན་ལྷན་
བ་གཅོད་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་སྒྲུང་རྣམས་ནི་ལྷོག་
པར་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། ཉི་ཧོག་སྒྲུང་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་
མ་བརྒྱད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་བསྐྱོམ་དགོས་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་དགྲུ་བ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་
བསྐྱོམ་པ་མེད་པར་འགོག་པར་ལྟུང་བར་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ལུང་དེ་
རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་དང་བརྒྱན་ནས་དང་པོ་རིལ་པོ་མཐོང་ལམ་དུ་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམ་བཅའ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ངོ་
བོ་གཅིག་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྷོག་པའི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་
གྱི་ཚེ་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་ལམ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
པ་ཡན་ཆད་སྐྱོམ་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་མཐོང་ལམ་དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་བྱ་དངོས་སུ་སྒྲོང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །

ཁ་ཅིག་དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་མཐོང་ལམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་

ཅིག་མ་དང་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་སྤེལ་
གྱི་སྤང་བྱ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས་སྤངས་སོ། །འདོད་ན། བཟོད་དང་
ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །ཞེས་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། རྣམ་པར་གཞག་པ་གཉིས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་གཅིག་
ཁོ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཞིག་ནས་ཀྱི་སེམས་ནི་སྤྲོ་མ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ཚོས་ཤེས་བྱ་བའི་འོག་
ཏུ་ནི། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་དབྱེར་ཡོད་ན། །རྣམ་པ་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི། །སྐྱེན་ལས་
༼ ༡༥༥ བ ༽ བྱུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ལ་
དབྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར། ཕྱ་ཤེར་ལས། གང་གིས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །མཐོང་བ་དེས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། །ཀྱན་འབྱུང་བ་
དང་འགོག་པ་དང་། །ལམ་ཉིད་དེ་དག་མཐོང་བ་ཡིན། །ཅིས་པས། བདེན་པ་
བཞིའི་གནས་ལུགས་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་། །འབྲེལ་ཆེན་
ལས། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་

དུ་བརྗོད་པའི་བར་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྲགས་
གྱི་ཐེག་པར་མཚོན་བྱེད་དཔེ་དང་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ལུང་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེས་འཛིགས་
ནས་མ་བཞོད་ལ། མདོར་ན་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་དེར་སྤང་བྱ་འགགས་
ཟིན་པ་དང་། ཡང་གཉེན་པོའི་སྐད་ཅིག་འགགས་ཟིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྐད་
ཅིག་དེ་མ་ཐག་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཏུ་
སྐྱེའོ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་འགག་གིས་སྟོང་པའི་གནས་ལྷགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བོད་གཞན་དག་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཕན་
ལ་འདོད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱེ་ཐ་མལ་པའི་རྟོག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་གསོར་མི་རུང་
བའི་འབྲུལ་པ་སྟེ། རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུག་ཕན་གྱི་ཁ་ཟས་ལྟ་
བུར་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་བའི་རྒྱན་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཉིད་གང་དུ་གནས་པ་
ནི།

བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་
སངས་གིས་བཞེད་གྱི་རིམ་ཕན་ཁོ་(༡༧༤)ནི་ནར་འབྱུང་སྟེ། དེའང་ཆོས་བཟོད་
བཞི་མཐོང་སྤང་ལ་བསྟོས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཆོས་ཤེས་བཞི་རྣམ་

གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་ཤེས་བརྒྱད་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དུ་
 བཞག་ནས། བཙོ་ལྷ་པར་གནས་པ་ལ་སེམས་དཔའ་ཞུགས་པ་དང་། བཙུ་བྱུག་
 པར་གནས་པ་ལ་སེམས་དཔའ་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་དང་བཞི་པར་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བསྟན་ཅིང་།
 སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་ལྷ་པར་མཉམ་གཞག་གི་ཆ་ནས་བསྟན་
 ལ། འདིར་ནི་སྐབས་གཉིས་པའི་དེ་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ཅིང་
 ། དེའང་རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་མཛོད་དུ་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་ཐུན་
 གཅིག་ལ་བཙུ་བྱུག་གི་ཆར་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། བཙུ་བྱུག་པོ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བར་
 མ་ཆོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། བཙུ་བྱུག་ཏུ་འབྱེད་པའི་དགོས་དོན་ནི། ཆོས་
 ཉིད་དེ་མཐོང་ཚུལ་ཙམ་གྱིས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཙན་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་
 བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འབྱེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དེར་འབྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་
 ཡང་མཐོང་བ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཉོགས་པ་ལ་བཙུ་བྱུག་གོ། །དེ་གཉིས་
 གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེན། མཐོང་བ་ནི་སྒྲིང་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲིང་བའི་རྣམ་པའོ། །ཉོགས་པ་ནི་ཡུལ་གང་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ནས་
 སྒོ་འདོགས་ཆོད་པའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཆོས་ཙན་སོ་སོ་བ་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཡུལ་སྒྲིང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན་བཙུ་བྱུག་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཙམ་མཐོང་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། མཐོང་

བའི་ཚུལ་སྐད་ཅིག་དང་པོས་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པས་
 རང་ལས་ངེས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་སྤྲུལ་མས་སྟོ་
 འདོགས་༼ ༡༥༧ ༽བཅད་ཟིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་ནི་བསྐྱེད་ནས་
 འཛིན་ན་བཅད་ཤེས་ཡིན་གྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དཔའ་ལ་སོ་སྐྱེ་ལྟར་ཞེན་
 ཡུལ་མེད་དགག་གི་ཆ་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྐབས་དེར་འཛིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་།
 སྤང་ཡུལ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་བཅད་ཤེས་མ་ཡིན་ལ། འཇུག་ཡུལ་
 རང་མཚན་ལ་ཡང་བཅད་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཞུགས་པ་ན་
 མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཅན་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཆོས་ཉིད་དེ་ཡི་ཤེས་སྤྲུལ་མས་སྟོ་འདོགས་བཅད་མ་ཟིན་པ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་
 ཀྱིས་འདྲེན་དགོས་པ་རྣམས་ལ་འང་བཅད་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་
 བོ་རྟོགས། །ཞེས་སོ། །ཆོས་ཅན་ཐ་དད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་
 འདྲེན་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཅན་སྤྲུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དེ་འདྲེན་ཚུལ་དཔེར་མཚོན་
 བ། ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡུལ་ཅན་སངས་རྒྱས་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་
 ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྐྱིབ་སྤྲོད་པའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་མོ། །དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཆེན་པོར་གྱུར་

པའི་ཚེས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ནི། ཚེས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་
ཚེས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་
ལས་དངོས་སུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་
གཟུགས་སོགས་དངོས་སུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་སྟོང་པའི་ཚེས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ནི། ཚེས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་བའི་བྱད་པར་གྱི་
ལམ་ཡིན་པའི་༼ ༡༥༥ ཀ ༽ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་ཚད་མས་གཞལ་
བར་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་སོགས་ཚད་མར་མེད་པའི་
ཚེས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ནི། ཚེས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་
སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་
བའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་སྤྲུག་མ་གསུམ་
ལ་སྤྱུར་བས་བརྩུ་དུག་གོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྦྱི་དང་།

རྒྱུ་རྩ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་བྱེ་བྲག་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞན་དག་སྐད་ཅིག་མ་དགུ་པ་ལ་འགོག་པར་ལྷུང་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་
བརྒྱད་པ་ལ་ཚད་མེད་སྒྲོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། འགོག་པར་མ་ལྷུང་བའི་བརྒྱད་
པ་སྦྱིས་དུས་སུ་འགོག་པར་མ་ལྷུང་བའི་དགུ་པ་སྦྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། རྣམ་

གཞག་སྒྲ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེར་བལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། རྣམ་གཞག་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེར་བལ། དེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཁ་ཅིག་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པའི་ཆོ་རྒྱུས་ཐོབ་ཏུ་ལྷང་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྐྱེམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱམས་སོགས་ཡིན་ན་སྟོང་པ་
ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་དམིགས་
མེད་གྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞིན་ཞེས་པ་འདི་རེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་པ་དམན་པའི་ལུགས་ཀྱིས་དང་པོ་འདོད་པའི་སྤྲུག་བདེན་གྱི་ཆོས་
ཉིད་མ་དག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་མི་སྒྲག་པ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྐྱེའོ། ཁ་དག་པ་ནི་དམིགས་སྐྱེན་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་༼ ༡༡༡༩ ༽གྱི་བདེན་པ་དེ་ལོག་ཞུགས་བརྩས་མ་དག་པ་ཡིན་ནོ། ༼དེའི་
རྗེས་ལ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྤྲུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་
བས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་སྐྱེའོ། ༼དག་པ་ནི་དམིགས་
སྐྱེན་སྤྲུག་བདེན་དེ་ལོག་ཞུགས་བརྩས་དག་པ་ཡིན་ནོ། ༼དེའི་རྗེས་ལ་ཁམས་
གོང་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་མ་དག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་

མི་སྐྱུག་པ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་
 སྐྱེའོ། །མ་དག་པ་ནི་དམིགས་སྐྱེན་སྐྱུག་བདེན་དེ་ལོག་ལྷགས་བཙུང་བརྒྱད་ཀྱིས་
 མ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཁམས་གོང་ག་ཉིས་ཀྱི་སྐྱུག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་
 དག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
 ལམ་སྐྱེའོ། །དག་པ་ནི་དམིགས་སྐྱེན་སྐྱུག་བདེན་དེ་ལ་ལོག་ལྷགས་བཙུང་བརྒྱད་
 ཀྱིས་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཀུན་བདེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཤིང་མ་བཞིན་སྐྱེ་
 ལ། དེའི་རྗེས་ལ་འགོག་བདེན་གྱི་བཞི། དེའི་རྗེས་ལ་ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་སྐྱེ་བ་
 ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ཆོས་ཤེས་བྱ་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
 སོགས་རྗེས་ཤེས་པའི། །སྦྱོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སོགས། །ཞེས་དང་།
 བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམས་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལྟར་ན། །སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཙུང་བ་པོ་དེར་ཟམ་པ་ལ་
 བསྐྱེད་བ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་མཆོན་བྱའི་སྐྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐྱིད་དང་། བྱེ་བྲག་གི་སྐྱོདོན་
 ཅོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་ན་
 མཐོང་། དེར་བྱིན་པའི་ས་ཡིན་པས་ན་ལམ་སྟེ། རི་སྐྱད་དུ། མ་མཐོང་མཐོང་
 བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བདེན་བཞིའི་ཚོས་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་༼ ༢༥༥ ཉེ༽ཚོས་
ཤེས། དེ་ལ་མི་སྐྱུག་པས་བཟོད་པ། བདེན་བཞིའི་མཚན་ཉིད་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་
སུ་ཤེས་པས་རྗེས་ཤེས། དེ་ལ་མི་སྐྱུག་པས་བཟོད་པ་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ཚོས་
ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དང་སྒྲོག་ཏུ་
ཟུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས། ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་དེ་བཞི་ནི་མངོན་སུམ་དང་།
ཁམས་གོང་གི་དེ་བཞི་ནི་འདོད་པའི་བཞི་དང་འདྲ་ཞེས་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་
སོ། །

**བཞི་པ་ལམ་དེས་སྤང་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་ལ་སྒྲིམ་སྤང་
ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ནི།**

དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚོས་བཟོད་དང་པོས་ནི་
སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་དང་། དེའི་སྟེང་
གི་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་དང་། སྐྱུག་བདེན་ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་དབང་ལ་བྱེད་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་བཟོད་དང་པོ་དེས་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་མཐོང་
གི་སྒྲོན་ས་དེ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་རྣམ་པའི་བྱིར་དང་། ཚོས་བཟོད་

དང་པོ་དེས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པ་འཛོམས་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་
ཀྱང་འཛོམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པའི་གཉེན་
པོ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་བསྒྲོམ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེའི་གཉེན་པོ་ཆེད་གཉེར་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་རྒྱ་དེ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གང་རུང་དུ་ངེས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་སྤྱིད་
པར་འཕེན་འགྲུབ་ཀྱི་རྒྱའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་པ་
དག་གཉེན་པོ་དེས་སྐབས་དེར་སྤྱིད་པ་འཕེན་འགྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་སྤོང་བ་ཡིན་
ལ། སེམས་དཔས་ནི་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་༼ ༣༥༥ བ༽ཤེས་རབ་དེ་སེམས་ཅན་
ལ་ཆགས་པའི་སྤྱིད་རྗེ་དང་ངེས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་
ལ་ཉལ་མ་ལུས་པ་སྐབས་དེར་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་གཟུང་བར་
བྱ་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་བར་
ངེས་ལ། དེའི་སྤྱིད་གི་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་སྤོང་སྤང་དུ་གྱུར་བ་རྣམས་ནི་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྤོང་བར་རུས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་པས་
ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་སྤོང་བ་མེད་ལ། བྱང་
འཕགས་ཀྱིས་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་སྤོང་སྤང་དུ་གྱུར་བ་འཛིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་

གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་མེད་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས། འཛིག་རྟེན་
པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་སྤྱིད་ལེན་པ་སྤངས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་ཆེ་བཞིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་རྗེས་བཟོད་ནི་ཆོས་བཟོད་ཤེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲ་མ་
གཉིས་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་གྱི་རྒྱ་མིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་ནས་དེ་ལ་
ངེས་པ་འབྲེན་ཅུས་བ་ཞིག་གོ། །འོན་ཀྱང་རྗེས་བཟོད་དེ་མཐོང་སྤང་ལ་བཟོས་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་མི་བཞག་སྟེ། དེས་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དེ་
ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱིར་
ཡང་མཐོང་ལམ་བ་དང་སྒྲོམ་ལམ་བས་རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས་པོ་གང་
རུང་མིན་པའི་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། ཤེས་བྱ་རི་སྟོན་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་གྱི་སྐྱིབ་པ་དང་། སྟོམས་འཕྲུག་གི་སྐྱིབ་པ་དང་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་སྐྱབ་
པའི་སྐྱིབ་པ་དང་། དབང་པོ་འཕོ་དུས་གྱི་སྐྱིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་སྐྱིབ་སྤོང་ཚུལ་ནི། { ༢༥༧ }ནོ།

སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཆེད་དུ་
གཉེར་ནས་མི་བསྒྲོམ་སྟེ། དེ་སྤངས་པའི་ཞི་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་སྤྱིར་
རོ། །འོན་གང་སྤོང་ན། ཤེས་སྐྱིབ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་རྟོག་འབའ་ཞིག་སྤོང་ལ། རྒྱ་
མཚན་དེས་ན་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་འབའ་ཞིག་འདུལ་བྱེད་དུ་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོན་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་དེ་གཏན་མི་སྤོང་

ངམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་
རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ཆེད་དུ་སྒྲོང་བ་ན། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉོན་མོངས་གྱི་
བག་ཉལ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དེའི་ཆོ་ཉོན་མོངས་གྱི་བག་
ཉལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ལོགས་སུ་སྒྲོམ་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་སྒྱུ་ལྡོག་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་ཉོན་
མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡིན་པས། གཙོ་བོར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྒྲོང་བའི་ཞོར་ལ་
ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་
ནས། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་ཉོན་མོངས་
པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དུ་བཤད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་
བཟང་པོའི་ཞབས་གྱིས་ཆགས་བྲལ་སྒོན་དུ་མ་སོང་བ་ལ་ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་
གཞག་འཛིག་ཚུལ་ལ་ནོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་དཔའི་དགྲ་བཙུག་
ཞུགས་པ་ཡང་དོར་ཉིང་གིས་སྒྲིབ་གཉིས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་སྒྲོང་བ་ལ་བརྩོན་
པ་དེས་ན་དེར་བཞག་ལ། སྤིང་ཅེར་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་གྱུར་གྱི་བག་ཉལ་སྒྲོང་
བར་བརྩོན་པ་ནས་འཛིག་མི་རུང་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ནི་འདོད་སྤིང་
གྱི་བག་ཉལ་དགྲ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལ་༼༣༥༩༽གཉིས་ཡོད་དེ། དེའི་
བག་ཆགས་གྱི་མིང་ཅན་སྤིང་བར་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་གྱུར་གྱི་བག་ཉལ་ཉོན་

སྒྲིབ་ཅེས་པ་ཞིག་དང་། དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱིས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་གྱུར་
པ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ལམོར་བར་སྒྲིབ་
བཞེས་པའི་རྒྱུར་མི་སྤྲོད་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་སྤྲོད་རྒྱ་དེའོ། །

ལྷ་པ་མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་སྟོན་ཡོད་མེད་བསམ་པ་ལ། ཆོས་མངོན་པར།
རྗེས་སྟོན་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། དེའི་དོན་ཡང་
སྐབས་དེར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པར་
བཤད་པ་ལ་མངོན་པ་གོང་ལོག་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡར་བྱང་ཡེ་སོགས་ཀྱིས།
མཐོང་ལམ་པ་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་། རྗེས་སྟོན་རྟོག་འབྲེལ་རྟོགས་ཚུལ་
ལ་བསམས་ནས་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཟེར་གྱུར་དེ། མི་འཐད་དེ། འདིར་
བསྟན་མཐོང་ལམ་གྱིས་བཟོན་བཅུ་དྲུག་ལས་ལྷག་པ་མ་བཤད་ལ། དེའི་མིང་
ཅན་གྱི་རྗེས་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བཟོན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཤེས་བཟོན་
དངོས་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
རྣལ་འབྱོར་པའི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་གཞན་
ཡོད་ཆེས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན། ཅེས་པས་སོ། །འོན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་སུ་བཤད་པའི་རྗེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་གང་། (༡༥༥ན) ལ་ཡོད་པ་ནི་
ཐོག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུའི་རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དཔགས་ནས་རྒྱ་

མཐོང་ལམ་སྟོན་སོང་དུ་རྟོགས་པ་ལམ། ཡང་ན་རྟགས་དེས་རང་གི་རྒྱ་ཐབས་
ཤེས་ཀྱང་པར་ཅན་རྗེས་སུ་དཔགས་ནས། རྒྱ་དེ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་ཐོབ་གྱི་རྟོན་འབྲེལ་རྟོགས་རྒྱལ་ཡང་མཐོང་
ལམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་ཤིང་། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་
ཉེར་བསྟོགས་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དེར་འབྱུང་བ་ལྷིག་རྒྱུང་མ་ཁན་པོས་འདོད་
པའོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྱུ་དོན་འདི་ནི་གོ་ལུང་པ་སྟོ་གོས་འབྱུང་གནས་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཟུར་བཀོལ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་དགོངས་པ་སྤངས་ཏེ་བྱིས་པའི་བྱིར་ན།
བསྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྟོག་ལོ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་ཡང་འགྲུབ་བོ། །

བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཅིམ་པ་ནི། །འཆད་རྒྱལ་འདི་ལྟར་མ་ཤེས་ན། །
ལ་ལ་མང་ཐོས་སྟོག་པ་དང་། །འགའ་ཡིས་མངོན་དུ་གྱུར་སྐད་པས། །
ལན་བརྒྱར་དག་དག་འདྲ་བ་ཡི། །བདེན་པས་སྟོང་པའི་མཆིད་མང་
པོས། །

སྤངས་ཀྱང་སྒྱུ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པས། །དེར་ཡིད་རྟོན་པར་མ་བྱེད་ལ། །
བདག་གིས་འདིར་བཤད་ཡིད་ཆེས་གྱིས། །

གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ལ་གསུམ། ཐུན་མོང་གི་མཆོམས་སྐྱུར་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་

མཐོང་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་
ཤེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྩ། འགྲེལ་གཉིས་
གྱི་དང་པོ་ནི།

བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་བཞི་ཡིས། །
ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་བཤད་དོ། །
སྟུག་ཀུན་གྱི་བདེན་པ་༼༣༥༥༽དང་། འཕོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སོ་སོར་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་
པའི་གང་ཟག་ལ་ཆོ་འདི་དང་བྱི་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་
བཅས་པར་འགྱུར་བ་འདི་བཤད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ནི།

ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལམ་ཤེས་ཚུལ་
ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་

དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ཡོད་
དེ། དེ་ལྟར་བཞི་ཡོད་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
བཞི་པོ་སོ་སོར་སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་། ལ་སོགས་པས་ཀྱན་འབྱུང་འགོག་ལམ་དང་
བཙས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བ་དག་དང་ལྡན་པས་ན་ཆོ་འདི་དང་
ཆོ་རབས་གཞན་པའི་དུས་སུ་འད་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན་པའི་མངོན་
རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། མངོན་རྟོགས་བཙུངས་པོ་འདི་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ལས་སུ་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ཕན་
ཡོན་དང་བཙས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཟོད་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བྱས་ཀྱི་ཆད་མ་བཙུངས་གི་
རྣམ་པ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རིམ་ཅན་དུ་བྱོབ་པས་དེ་རིམ་བྱུང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེ་
ན། དེའི་ལན་དུ་གཞུང་འདི་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག ། ཕན་ཚུན་བརྟེན་བརྟེན་མེད་བྱིར། །
རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ། ཆེན་པོ་ཆད་མ་མེད་བཙས་དང་། །
ཆད་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་དང་། ། དེར་གནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་དང་། ། སྤང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །

བྱམས་ལ་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་འཕྲོ་བ་པ་དང་། །
རྣམ་པར་བྱང་ཀླན་ཡོངས་བསྐྱས་དང་། །ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀླན་སེལ། །
ལྷ་རྒྱལ་འདས་འཛིན་ནི་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱང་ལ་
སོགས། །

སྟོག་མི་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ། །རྣམ་པ་ཀླན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །
བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག །འགོད་དང་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དྲུ་བསྟོ་བ། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །
སྟུག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྟོ་འདོགས་སེལ་ཚུལ་གྱི་ཆད་མ་སྐད་
ཅིག་མ་བཞིའི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་༼ ༡༥༧ ༽བཞིན་ཉིད་
དང་། དེ་དྲི་མས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གོས་མ་སྟོང་བའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་དག་རང་ངོ་དབྱེ་བར་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྩལ་རིས་མི་
གཅིག་པའི་པན་ཚུན་མིན་པ་དང་། ལྷ་མ་བརྟེན་པ་དང་། ཕྱི་མ་རྟེན་ཡིན་པ་དང་
། ཡང་ན་ལྷ་མ་རྟེན་དང་། ཕྱི་མ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྷ་ཕྱིའི་བྱེ་
བྲག་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷན་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ལྷ་ཅི་སྟོས་ལ། ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་པར་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་
ནི་སྟུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་དོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་དུ་འཆད་ནའང་ངེས་དོན་དུ་

བདེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་དེ་དང་། གཞི་
འབྲས་ལམ་གསུམ་གྱི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་འབྲས་དུས་གྱི་སངས་རྒྱུས་གཟུགས་གྱི་སྦྲུ་ས་
བཙུ་བ་ཕྱིན་དང་མོས་སྦྱོད་པ་ཡན་ལ་སྤང་བའི་སྦྱེད་གཉིས་རང་ངོ་གཅིག་མིན་
ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། བདག་གཅིག་
འབྲེལ་མེད་དེ། གཞན་སྟོང་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་
རྒྱུས་གཉིས་བདག་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་
བལྟས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་བརྟེན་པ་དང་རྟེན་དུ་བལྟས་འབྲེལ་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། གཞན་སྟོང་གི་དེ་ཉིད་ཟབ་མོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་འང་མེད་པ་གཉིས་གཅིག་
གིས་ཅིག་ཤོས་དང་། ཅིག་ཤོས་གྱིས་གཅིག་ལ་འང་བལྟས་ནས་རྟེན་བརྟེན་པར་
གྲུབ་པའི་འབྲེལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་
བལྟས་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདུ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
གཞན་༼༡༧༥༩༽ འདོད་པ་ལྟར་གཞན་སྟོང་གི་དེ་ཉིད་དང་། སྒོ་ངོར་སྤང་བའི་
སངས་རྒྱུས་བཟང་བཟང་པོ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཐ་
དད་པའི་ཞེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱང་ཐ་
དད་པ་ཅམ་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན།
གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚྭ་གས་པ་སྒྲིབ་ཅིག་མ་ལ་དེའི་

ཆོས་བཟོད་དུ་བཞེད་པ་ནི་མཆོག་གི་ལུགས་སོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་
ཆེན་པོ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་འཕམ། ཡང་ན་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་ཆེན་པོ་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་པ་སྟེ། ཟབ་མོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་
པའི་རྣམ་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆོས་ཤེས་སོ། །ཀྱུན་བཏགས་དང་རྣམ་
བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་འཕགས་པའི་ཚད་མས་གཟེགས་པ་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྗེས་བཟོད་དོ། །འབུམ་ཕྱག་
གསུམ་པ་སོགས་ཀྱིས། ཚད་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་པ། །ཞེས་འདོན་པ་ནི་ནོར་
བ་ཡིན་གྱི། དཔག་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་དང་། །ཞེས་འདོན་དགོས་
ཏེ། དཔག་མེད་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འདྲེས་རྒྱུ་ལྡང་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོའི་གཟུགས་སོགས་རྩལ་སྤྲ་བར་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལས་འདས་ཀྱང་། འོད་གསལ་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་སུ་མི་རུང་བས་དཔག་དཀའ་བར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་
སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྗེས་ཤེས་སོ། །ཀྱུན་བདེན་ལ་སྤྲ་མ་ལྟར་སྐྱད་ཅིག་
བཞེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སློ་གྲོས་ངན་པས་བཏགས་པའི་མཐས་སྟོང་
པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་ཀྱུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དོ། །ལམ་པ་དེར་
གནས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་མའི་པ་རོལ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྟོང་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་། ༡༩༠༩ །པར་འདོན་པའི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱད་

ཅིག་མ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ཚེས་ཤེས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་ཆགས་
 པས་སྒྲུང་བ་མེད་པ་དང་། སྒྲུང་བས་དོར་བ་མེད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཉི་འོ་
 གི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་
 བཟོད་དོ། །དོན་དམ་པའི་བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་པ་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་
 སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་སོ། །འགོག་བདེན་ལ་སྤྲོ་མ་ལྟར་སྐད་ཅིག་
 བཞིའི་རྣམ་པ་ནི་ཡོད་མེད་དང་། དངོས་དངོས་མེད་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་འགོག་པ་ཚེས་བཟོད་དོ། །རྟོགས་པའི་རིམ་
 པ་འདིས་ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་
 འགོག་པ་ཚེས་ཤེས་སོ། །དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ཀུན་གྱི་ཡོན་ཏན་
 འདུས་མ་བྱས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་
 འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་དོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ན་གནས་མིན་གྱིས་བརྗེ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཉམ་ང་བ་མེད་པ་དང་། བད་གྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་སུ་བད་
 ཀུན་སེལ་བར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ནི་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་སོ། །ལམ་བདེན་ལ་སྤྲོ་
 མ་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་རྣམ་པ་ནི་གདོད་མ་ནས་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པའི་རང་
 བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་གཟོད་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པའི་རོ་བོར་འཛིན་པ་ནི་བ་ཉིད་
 དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ལམ་ཚེས་བཟོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་
 ཐོབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱང་བ་དང་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྲོ་

བར་མཛད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་ལམ་ཚོས་ཤེས་སོ། །སློག་མི་
གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་སྤྱད་པས་རྣམ་པ་ཀྱུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་
བདག་ཉིད་གནས་ཏེ། སེམས་ཕན་གཞན་དག་རྣམ་ཀྱུན་མཁྱེན་པའི་དགེ་བ་ལ་
འགོད་ལུས་པའི་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་༼༥༠༠༽པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་ལམ་རྗེས་བཟོད་
དོ། །སྦྱིན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཕན་ཐམས་
ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སྡོ་བར་བྱེད་པའི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་ལམ་རྗེས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་
སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་
དུག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། རྩ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། དོགས་པ་བཅད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བདེན་བཞིའི་ཡུལ་ཕན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་
མོང་གི་དོན་བསྟུན་བཞིས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟུག་བསྟུལ་བདེན་
པའི་ཡུལ་ཕན་བཞི་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུན་བཞིས་ལས། དང་པོ་
ནི།

དོན་དམ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་
ཚུལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཕན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་དག་ལ་ཕན་
ཚུན་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་

གྲིས་སྟོང་པས་དེའི་བྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་གྲུབ་
པའི་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
ཆོས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལུགས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མེད་པས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་གཞུགས་སོགས་དེ་དག་ཆེན་པོ་དང་རབ་ཀྱི་
མཐར་བྱིན་པས་ན། དེ་ཡུལ་དུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་རྗེས་སུ་བཟོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་
དབྱིངས་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་གཞལ་མེད་ཀྱི་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་མ་དེ་༼ ༥༧ ༽བཞིན་དུ་
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ཚད་མེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
གཞུགས་སོགས་དེ་དག་འབྲམས་གྲུས་ཤིང་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཇམ། དཔེ་དེ་
ཉིད་ལས་ཡང་ན་ཀྱན་རྫོབ་ཆོས་ཅན་པའི་གཞུགས་ཇི་སྟེད་པ་ལ་ཚད་མེད་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གྲངས་བཞི་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བདེན་པའི་བཟོད་ཤེས་བཞིའི་
རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཀྱན་བདེན་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལའང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སོ་

སོར་བཤད་པ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའི་
དངོས་པོར་མི་རུང་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡིན་གྱི།
བཅོས་མས་མིན་པས་ཕྱིས་ཆད་པའི་མཐའ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་ལྟ་
བ་ངན་པའི་དྲི་མ་གཞན་དག་ཀྱང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ནི་ཆོས་
དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་
ཡོངས་སུ་འདས་པའི་དོ་རྗེའི་གཟུགས་སྐྱ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུ་མེད་
པ་དང་བཅས་པའི་སྣང་བ་བྲ་ཐབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བ་རབ་
ཀྱི་མཐར་ཐུང་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུར་ངེས་པར་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་འཛིན་ནམ་དུ་ཐུང་པའི་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་དང་། སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་
དུ་ཤེར་བྱིན་དེ་ལ་གནས་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་དང་དོར་བ་མེད་པར་
བསྐྱོམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་སྒྲོས་མཚན་གང་ཡང་སྐྱོམ་པའི་སྒྲོས་པ་ལས་
གྲོལ་བའི་རྟོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་མོས་པའི་རྟོགས་པ་མཛོན་སུམ་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་༼ ༡༧༽བཞེད་སྐྱོ་
ནས་ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ལ་
རྗེས་སུ་ཤེས་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི།

དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གྲངས་བཞི་པོ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་ བ་ནི།

ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་
གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་གཏུག་མའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་
འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དོ། །དེའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་ལ་དོན་དམ་པའི་
ཆོས་ཉིད་མི་གནས་པ་འདི་ནི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ངེས་དོན་ཡོད་དགུ་ཙག་གི་སྟོང་པོ་
ཡིན་ནོ། །འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་
བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་མཐས་གཏུགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་
ཐོབ་པའི་རྟོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་སོ། །འདིའི་དོན་མདོར་བསྐྱུ་ན། ཡེ་
ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཀྱི་དགེ་བ་དམིགས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་
ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་མངོན་
པ་ལྟར་ན། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་བྱེད་པའི་རྒྱར་ཡང་གྲུབ་ལ། དོན་དམ་པར་
དབྱེད་ན་དེ་གཉིས་རང་ངོ་དབྱེར་མི་ལུས་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཞག་མི་ལུས་་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་སོ། །རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་བྱིན་པར། ཐེག་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་འགལ་སྟོགས་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་
རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱད་ལ་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་འགོག་
པ་རྗེས་བཟོད་དང་། ཤེར་བྱིན་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་
བྱི་ནང་གི་འཆོ་བའི་རྒྱ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་ནི་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་
སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི།

བཞི་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་༼ ༥༥༽པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་འང་གཉིས་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྐྱེལ་བ་
གོམས་པ་ཁོ་ན་གཟུགས་ནས་ལ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དང་། ཡང་དག་
པར་ན་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་གྲུབ་བདེན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱ་བ་
ཅམ་ཡང་ཞི་བར་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཆོས་བཟོད་དོ། །ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལྟས་བྱས་པའི་
གཞོད་པ་ལས་བསྐྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་གཞོད་པ་ལས་སྐྱེབ་པ་
དང་། ལུས་ངན་གྱི་གཞོད་པ་ལས་སྐྱེབ་པ་དག་མཛད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ནི་
ལམ་ཆོས་ཤེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་མངོན་པར་འདོད་པས་སེམས་དཔའ་
བདག་ཉིད་སྟོག་གཅོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གནས་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཉིད་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་
དག་འགོད་པར་བྱེད་པའི་ཚྭ་གས་པ་ནི་ལམ་རྗེས་བཟོད་དོ། །སྦྱིན་པ་དང་ལ་
སོགས་པས་བྱིན་དུག་གི་འབྲས་སུ་མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས། བྱེད་པའི་དགེ་
རྩ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྡོམ་བར་བྱེད་པའི་ཚྭ་གས་པ་ནི་
ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི།

བཞི་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ཅིག་མ་
བཞི་པོ་དེར་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཐུན་མཛད་གི་བསྐྱུ་བ་ནི།

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོད་སུ་བཤད་པའི་
མཐོང་ལམ་རྒྱད་ཅིག་མ་བརྒྱུ་དུག་དག་ཡིན་ནོ། །

རྩ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཐང་ཀ་ཐང་ཀའི་འབྲུ་རང་གི་ཡིད་ལ་ཇི་ལྟར་འབབ་
པའི་ངེས་དོན་གྱི་གོ་བ་མཐར་ཐུག་གིས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བར་སེམས་པར་མི་
བྱའོ། །འདི་རྒྱབ་སྐྱོད་༼ ༡༥༩༧ ༽ཀྱི་འབྲུ་སྦྱོན་ལ་ལར་བོད་པ་དག་གིས་མ་ཤེས་པ་
ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། དབུ་མ་ཆོན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་འགོག་པ་ལ་ཆོས་
བཟོད་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་གཞུག་མ་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་
སྦྱོང་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ཆོས་དབྱིངས་

སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་མི་འཐད་པ་མང་དུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རེ་
ཞིག་སྒྲིབ་པ་དེ་ཙམ་ལ་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་གྱི་ཞེན་དོན་གྱི་རྟོགས་ཀྱང་རྫོང་བ་
པའི་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ཆོས་དབྱིངས་སུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
དབུ་མ་རང་སྟོང་ག་ཞན་སྟོང་དུ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཏེ། རང་
སྟོང་པ་དག་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་འཕགས་པའི་རྒྱ་སྟེ་ཕྱ་རན་
ལས་འདས་པ་བདེན་པ་གཅིག་ཤུར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེར་རྟོགས་
སུ་ག་ལ་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱང་རྫོང་བ་པའི་
གཟུགས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་
ནི་བསྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ག་ཞན་སྟོང་པ་དག་ཀྱང་རྫོང་བ་པའི་གཟུགས་སོགས་ལོག་
པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཡང་དག་པ་གཉིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་
གིས་རང་རང་གི་རང་བཞིན་མི་འདོར་བ་ལས་ལོག་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཚད་མས་
རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཡང་དག་ལོག་པར་ཚད་མས་རྟོག་པ་སྲིད་པ་མིན་
ནོ། །དེ་སྲིད་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་བརྒྱག་པར་འགྱུར་བ་དང་།
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དངོས་སྟོབས་ལ་མ་ཁྱུགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་
སྟོན་མཐའ་ཡས་པ་གནས་པས། འདིར་དེ་ཙམ་ཞིག་བརྫོད་གྱིས་སྒྲོས་པ་ཆོག་
གོ།

གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ལ། དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། དེ་བཅད་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི། རྒྱལ་སྐྱོང་གཉིས་པ་འདྲིར་༼༥༥༽མདོར་
བསྟན་གྱི། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྒྱས་བཤད་དུ་ཉི་བར་མཆོན་ནས་གསལ་བར་བཤད་
པ་ལྟར་ལེན་པའི་གཞུང་། དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་རྣམ་པའི་དོན་
མ་བཤད་པར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་འཇམ། ཡང་ན་དབྱེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་
དུག་ཁོ་ན་ཉི་བར་མཆོན་པའི་ཉི་ཆེ་བ་ཙམ་མཛད་པར་ཟད་དེ། རྒྱུར་བཤད་པའི་
རྒྱལ་སྐྱོང་དང་པོ་གཉིས་དང་། མ་བཤད་པའི་གསུམ་པ་སོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་མཐོང་ལམ་འཆད་པའི་
དོན་གྱི་བྱིར་གསུངས་པའི་གཞུང་། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་སུ་འང་རྣམ་པ་མ་
བཤད་པར་ངོ་བོ་འཇམ་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟོའོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། རིགས་པས་དགག་ །ལུང་གིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པའི་བྱོགས་དེ་ལ་གཟུར་གནས་གཞན་དག་ན་
རེ། རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་
རིམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་། འབྲས་
བུར་བ་གྱི་མཐར་བྱིན་པ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་།

རྗེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་འདིར་མཛོན་པར་
རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡང་། རྒྱལ་འདིར་རྣམ་པ་མ་
གསུངས་པ་གལ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ཀྱང་། །ཁྱོད་ལྟར་ན་རི་ལྟར་
འགྲེལ་གང་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་སུ་མ་ལ་མི་འདོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
ཐོག་ཏུ་བབ་པས་༼ ༡༥༣བ༽ ལྷགས་ངན་པ་དེ་དོར་བར་བྱའོ། །

འདི་ན་ལ་ལས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཡི། །

འགྲེལ་བ་བྱེད་རྣམ་མང་པོས་རྩོམ་པའི་ཚུལ། །

སྒྱུན་བཅས་སྦྱར་བར་བྱིལ་བའི་ཆིག་སྟངས་ལ། །

སྐབས་དོན་པོར་བའི་རྣམ་པ་གང་ན་ཡམས་སྦྱོར། །

ཀྱི་མ་རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་འདྲ། །

སྒྲ་དང་སྟན་ངག་སྟེབ་སྦྱོར་ལ་སོགས་ཀྱི། །

བརྟེན་སྦྱོད་གཞུང་ལྷགས་གང་ལ་འང་འདི་མེད་པས། །

རྩོམ་པའི་ཉམས་ངན་འདི་དག་སྦྱོང་བར་གྱིས། །

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་
ལམ་སོ། །དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་ཅིང་མདོ་དང་སྦྱར་བ། གཞུང་དོན་དངོས་
སོ། །དང་པོ་ནི།

མདོ་བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་བསྟན་མ་ཐག་པ་དེ་
གོམས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་བྱའི་མདོ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ་ཉི་བར་གནས་པ་རོལ་ཆར་
ཆེད། །ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆན་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་བའི་ལམ་བཤད་པའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་
ལམ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས། དེའི་དང་པོར་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བརྗོད་
པར་བྱ་བའི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་བ་ཉིད་གསུང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། སྟོན་དུ་གཉིས་ཏེ་མཆོད་འོས་སམ། །ཡང་ན་ཡི་གེ་རབ་ཏུ་བའོ། །ཞེས་
པས། སྟོན་དུ་བརྗོད་དོན་ཏུ་བརྗོད་བྱེད་ཏུ་བསམ་མཆོན་པ་དེ་སྦྱར་བསྟན་པར་
མཛད་པ་དང་། རྒྱ་སྒྲོམ་ལམ་བསྒྲོམ་པ་ན་འབྲས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བྱེད་
པར་ཅན་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་གདུལ་བྱ་བྱོད་པ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ན་སྟོན་དུ་འདི་ཉིད་
གསུངས་པས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྣམས་འདི་ལྟ་བུའི་འབྲས་སུ་སྦྱབ་པ་ཡིད་ལ་

གཞོལ་༼ ༥༧༧ ཀ ༽བ་ཉིད་དུ་གཞུག་པའི་སྤྱིར་རེ་ཞིག་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་བྱེད་པ་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །འདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་། །
གཞོད་པས་བརྩི་བ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། །
རྒྱ་ལའོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་དང་། རྒྱ་ཉོན་
སྒྲིབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ར་རྒྱལ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་
ཅད་དུ་འདུད་ཅིང་། ར་རྒྱལ་དང་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་སྤྱི་
ཆགས་སོགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྒྱལ་
བ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུག་དང་མཆོན་སོགས་པ་རོལ་བོས་བྱས་
པའི་གཞོད་པས་བརྩི་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྤྲུལ་མེད་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་ནི་སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་གང་དུ་
གནས་པའི་ས་གཞི་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་རྟེན་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིར་པོར་འགྱུར་བས་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
བ་སྟེ། རུག་པོ་འདི་ནི་སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་
བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཡང་དག་མིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ལ་
 རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། འདུད་འོས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ལ་
 སོགས་པས་སྐྱེ་བོ་འདུད་འོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། ཡང་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པས་འདུད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
 སྐྱིབ་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མི་མཐུན་པར་བྱས་པས་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་པ་དང་། ས་རོལ་གྱིས་བྱས་པའི་གཞོད་པས་རི་ལྷར་གཞོད་པར་བྱས་ན་
 ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དཔའ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་གྱིས་གཞོད་པས་རྗེས་སུ་
 བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུར་ལྟར་དུ་བསྐྱབས་ནས་ལྟར་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དཔའ་
 གནས་པའི་གཞི་༼༥༧༥༽ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་
 བསགས་རྟེན་གྱི་ཡུལ་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེད་པ་རྣམ་
 པ་དུག་ཡིན་ནོ། །

བཟང་པོའི་ཞབས་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་བྱེད་
 པར་གསུངས་ལ། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ་སོགས་གྱིས་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་
 ཁོ་ནའི་བྱེད་པར་བཞེད། ལོ་ཆེན་གྱིས་ནི་བྱེད་པ་དུག་ཡོད་པ་ལས། བྱེད་པ་བྱི་
 མ་གསུམ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
 ལ། སྤྲ་མ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་

དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་རིམ་བཞིན་བཤད། བོད་སྡེ་
རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་ལན་ཡོན་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པས་བྱེད་པ་
ཤུགས་ལས་གྲུབ་ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པས་ལན་ཡོན་
ཤུགས་ལས་གྲུབ་ཅིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་རབ་དབྱེ་དང་། ས་གང་གི་
ལུས་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྐབས་འདིའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་
བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་
གང་ཞིག །སྒྲོབ་པའི་འཕགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་མ་
གྱུར་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་གཉིས་ཏེ། མངོད་ལས། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་པས།
ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དང་། མངོན་པ་གོང་མར་ཡང་མཐོང་པའི་
ལམ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་ཞེས་སོ། །༡༩༥༧ན།གོང་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་
གྱི་སྡེ་རོལ་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་

པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལས། དང་པོ་ནི་བཏགས་པ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་
 ཡིན་ལ། དེའི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི།
 མངོན་པ་གོང་མར། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་དང་། ཞེས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅིའི་བར་དུ་བཤད་དོ། །དེས་ན་བསམ་
 གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞིའི་དངོས་གཞི་བཞི་བཞི་དང་། ཉེར་བསྟོགས་བཞི་
 བཞི་སྟེ་བཙུ་བྱུག་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུད་པར་ཅན་ཏེ་བཙུ་
 བདུན་ཡོད་དོ། ། གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལྟར་ན། འཛིག་རྟེན་
 པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་སྤྱང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
 པ་བསྐྱུ་བ་ལས། འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེའི་འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་
 བའི་ར་རྒྱལ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་
 བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་
 བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས། འཛིག་རྟེན་པའི་
 སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་ཁོ་ན་སྤྱང་བར་བཤད་ཅིང་། སྤྱིད་རྒྱུ་ཡང་མངོན་པ་
 གོང་མར། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྤྱད་པས་འགོག་པ་གང་
 ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་པས། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་
 པའི་ས་བོན་ཉམས་སྤྱད་དུར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མཛོད་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཆ་གཉིས་ཀ་སྤོང་བར་བཤད་དེ། རི་སྐད་དུ། སྤིང་ཅེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་པ་
༼༡༥༥༽ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ལྷག་སྐྱེས་མཐོང་དང་
སྒོམ་གཉིས་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤིང་ཅེ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་བཟོད་
གྱིས་གཞོམ་བྱ་མཐོང་སྤང་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད་དུ་ངས་ཀྱང་། ས་ལྷག་མ་
བརྒྱད་ལས་སྐྱེས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་གི་ཆ་དང་སྒོམ་
སྤང་གི་ཆ་གཉིས་ཀ་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་བདེན་
ཀྱང་། དེས་སྐྱོན་མེད་དེ། ཐེག་པ་གོང་མ་འོག་མ་དང་འགལ་བས་གཞོད་མི་ལུས་
པའི་བྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་
ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཉིན་པོ་སྒོམ་ལམ་ལ་དབྱེ་ན། རྩང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལའང་རྩང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲིང་ལ་གསུམ་དང་།
ཆེན་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོའི་ལྷག་མ་དགུར་སྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་
ལས། ས་གཉིས་པར་ལམ་རྩང་དུའི་རྩང་དུས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
སྤོང་བ་ཡིན་པས་ན་ཞེས་པ་ནས། ས་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་སྤང་བྱ་རེ་རེ་སྤོང་བར་
བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ས་གང་གི་ལུས་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སྤར་མེད་གསུང་སྐྱེའི་ལུས་
 རྟེན་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ་མཐོང་ལམ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་དེ་ལ་སྐྱེ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ཟིན་གནས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་ལུས་རྟེན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་གྱི་དེ་
 ཁམས་གསུམ་ག་ལ་བརྟེན་དུ་རུང་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་
 དགོས་ཤིང་། བྱང་སེམས་གྱི་དེ་སྦྱིར་བཏང་དུ་ཁམས་གསུམ་གར་བརྟེན་རུང་དུ་
 བཤད་ཀྱང་། ཞིབ་ཅར་སྟེན། གཞུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞན་
 དོན་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གཞུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པ་དེ་ཅི་ལ་དགོངས་ཤེ་
 བ། དེ་འདྲ་དེ་ཡང་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཆ་ནས་དེར་
 ༼༡༩༩༩༽བཞག་པའམ། ཡང་ན་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་ལ་
 དགོངས་གྱི། སྐྱེ་བའི་རྣམས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེར་སྐྱེ་དགོས་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཞུགས་
 མེད་ཉར་འགྲོའི་ཐད་གྱི། མདོར། སྤྱལ་པས་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་འཆང་རྒྱ་བར་
 བཤད་གྱི། གཞུགས་མེད་ཉིད་དུ་སྐྱེ་དགོས་པར་མ་བཤད་པས་སོ། །ཡང་ཀུན་
 བཏུས་གྱི་འགྲེལ་པར་ནི། མཐུའི་བྱང་པར་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔལ་དག་
 གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་
 དཔལ་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལས་མ་ལངས་པར་འདོད་གཞུགས་
 སུ་སྐྱེ་བའི་མཐུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་གཞུགས་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །མཐུའི་ཁྱད་པར་མ་
ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡོད་པ་སྲིད་ནའང་
། སྦྱིར་བཏང་ནས། དེ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་ལས། ཅིག་ཤོས་ཕྱིར་མི་འོང་
བ་དང་། །ལྷན་ཕྱིར་སྤྱལ་པས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ། །ཅིས་ཁམས་དང་ས་གོང་འོག་ཏུ་
སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་། སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་
དངོས་གང་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་རྟེན་དེ་འདྲོང་བར་སྤྱལ་པས་འདྲོད་པ་སོགས་སུ་སྦྱེ་
ཚུལ་བསྟན་ཏེ་ཆོགས་གསོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་རྟེན་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི། ས་བཅུ་བདུན་པོ་གང་
ཡང་རུང་བའི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
སྒྲོམ་ལམ་དེ་འདྲོད་ཁམས་དང་སྲིད་ཅི་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ།
བྱང་ཚུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །མ་གཏོགས་འདྲོད་ཁམས་སྲིད་ཅི་ན། ཞེས་
བས་སྲིད་ཅིའི་སེམས་ནི་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་
། འདྲོད་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེའི་སེམས་ཀྱི་༢༥༥བཤེན་དུ་མི་
རུང་བས་སོ། །འོ་ན་དེ་གང་ལ་བརྟེན་ཅི་ན། བསམ་གཏན་ས་བྱག་དང་།
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ཞེས་
མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིའི་ལུགས་ལ་གཞན་དག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་ལ་

བརྟེན་ཅིང་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་མི་བརྟེན་པ་ཅི་ཞེན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་རྟེན་གྱི་སྤངས་དངོས་གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ནི་བརྟེན་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དངོས་གཞི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཆོག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྒྱན་འདིར། ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་འདོད་ཁམས་དང་། སྤྱིད་ཅིར་བརྟེན་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པར་མི་གནས་པ་མིན་ཏེ། དེ་འབྲུ་དེ་བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་ལ། དེའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དོན་ཡང་འདོད་མེད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་འདོད་པར་སྐྱེ་རྒྱུ་དེ་དང་། སྤྱིར་ཉིད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མིན་པས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་རུང་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆོ་ཐབས་མཁས་པའི་སེམས་དཔལ་དེ་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་མ་སྤངས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་དང་སྤྱིད་ཅིར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བཤད་པ་འཐད་དེ། དངོས་གཞི་ཐོད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་དང་། སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པ་སྤང་གཉིས་དུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཞི་པ་སྐབས་འདིའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་བྱ་བ་
༼༡༩༩༩༽པར་ནི། ཡང་དག་མིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་དང་བཅས་པ་ནི་ཟག་བཅས་
སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཀྱན་རྟོག་དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་མེད་དོ། །འདིར་
བསྟན་གྱི་ཀྱན་རྟོག་ལ་འགའ་ཞིག་སྒྲོ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་
རིགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དང་སྒྲོ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཞི་མཐུན་
མེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ནམ་པ་ལྡས་མཚུངས་པ་ཡང་མི་
སྲིད་པའི་བྱིར་དང་། དག་སའི་སེམས་དབའ་ལ་རྗེས་སྐྱོབ་ན་རྟོག་པ་དེ་འདྲ་བ་
མེད་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཁྱོད་འདོད་པའི་དག་སའི་ཟག་བཅས་
སྒྲོམ་ལམ་དེ་གང་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་འཛིན་ཡུལ་གཏོར་བར་འགྱུར་རོ། །

ཅི་སྟེ་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འགྱུར་སྲིད་པས་སྒྲོམ་ལམ་ཟས་སུ་
འཛིན་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་དེ་སྒྲོ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཅིས་
ཀྱང་འཛིན་ཅེ་ན། འོ་ན་མ་དག་སའི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲོ་དོན་
འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དག་མིན་རྟོག་དང་ཤེས་
རྒྱུད་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་ན་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་འདི་མི་འཐད་དོ། །

འོ་ན་རང་ལུགས་ནི། བག་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲ་
གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་མིན་རྟོག་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྐབས་འདིའི་
རྟོག་པ་འང་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་དོན་ནི། རྟོག་པ་དེ་དང་ཤེས་རྒྱུད་

གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་མ་བུལ་བའོ། །དེ་
དང་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི་ཟག་པ་དང་མ་བཅས་པས་བུལ་བའོ། །དེས་ན་
སྒྲུལ་ལམ་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེས་སྐོབ་ཡེ་
ཤེས་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་སེམས་དཔར་དེའི་སྒྲོ་ལཱའི་ཤེས་པ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་
དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་རྒྱུ་ལྷན་ན་ཡང་དེ་སྒྲུལ་པའི་ལམ་དུ་འཛོག་སྟེ། སྒྲུང་བ་དེ་མི་
ལམ་ལྷན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུལ་ལམ་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཆེ་སྒྲུང་བའི་ཆ་ནས་སྒྲུལ་ལམ་དུ་མི་འཛོག་སྟེ། སྒྲུང་ཆ་ནས་ཡང་དག་
མིན་རྟོག་ཏུ་སོང་བས་སྒྲུང་བྱ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ལམ་དུ་འཛོག་རྒྱ་དེ་གང་ཞེ་ན། གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་ལམ་ལྷན་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེའོ། །དེས་ན་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
ལྷོག་གི་ཆ་ནས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བར་མི་འདོད་དེ། གཉིས་སུ་སྒྲུང་
མཁུན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་འགལ་བར་གྲུབ་
སྟེ། སྒྱིར་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ནམ་
ཤེས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གནད་འདི་
ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཟབ་པ་ཡིན་པ་ལ། གཞན་དག །འཕགས་སེང་
གིས་མཉམ་གཞག་ཀྱང་སྒྲུང་བཅས་སུ་བཞེད་པས་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་མ་

ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ཐལ་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་ལྷོག་ཀྱང་ཟག་པ་དང་
བཅས་པར་འགྱུར་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་ལྷོག་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་མི་
འགྱུར་དཔྱད་དོན་མེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །སྤྱི་བ་པོ་འདིས་ནི་འཕགས་སེང་གིས་
མཉམ་གཞག་སྤྱང་བཅས་སུ་བཞེད་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉ་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་
པའི་དམིགས་པ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ་དང་པོར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱང་གི་ཤེས་
པ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱོད་ཆོག་སུ་ཤར་བ་དེ་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་དཔྱད་གཞིར་གཟུང་བ་
ལ་མཉམ་གཞག་སྤྱང་བཅས་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་གཞི་
མཉམ་གཞག་ལ་སྤྱང་བ་དང་བཅས་པར་འཆད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་དུས་ཡེ་ཤེས་དེ་
དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་འཆར་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྟེ། རྩ་ལྷན་ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བཟླ། །ཞེས་པས་ཡེ་
ཤེས་ཁོ་ན་སྤྱང་གི། །གཞན་མི་སྤྱང་བར་བཤད་པ་དང་། ཡང་རི་སྐད་དུ། སྒྲིམ་
པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ན་འབྲུལ་བའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ། ཞེས་པས་
འབྲུལ་སྤྱང་མི་འཆར་བ་ཁོ་ནར་བཤད་དོ། །

འོ་ན་གཞན་དག་མཉམ་གཞག་སྤྱང་མེད་ལས་བྱུང་བར་དུ་བྱེ་བའི་དགོས་
པ་དེ་གང་ཞེ་ན། གོང་དུ་བརྟན་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་དང་པོར་གཉིས་སྤྱང་གི་ཤེས་པ་
དཔྱད་གཞིར་གཟུང་བ་དེ་ཡིན་ལ། མཉམ་གཞག་སྤྱང་མེད་དུ་འདོད་པས་
ནི། སྦྱོར་བ་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དཔྱད་གཞིར་འཛིན་པས་

བྱད་པར་ནི་དེའོ། །

འགའ་ཞིག། །འཕགས་སང་གིས་སྒྲིབ་བའི་དུས་སུ་གཉིས་སྒྲིབ་གི་ཤེས་པ་
དབྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དབྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་གཞག་དངོས་གཞིའི་དུས་
སུང་དེ་ལྟར་དབྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་གི་
དུས་དེར་སོར་རྟོག་གི་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེས་བསྐྱེད་གས་པའི་བྱིར་
རོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་བཤད་པས་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་ལྷོག་ཟག་
བཅས་སུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཚུད་པ་སྟོང་པོ་མེད་པ་རྣམས་ལས་གོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྲིབ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བསྟན།
ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དངོས་འཆད་
དེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་དེ་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་།
མཉམ་གཞག་ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་དབང་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ་ཞེས་
བཀོད་དོ། །

འདིར་འཕགས་སང་གིས་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཅེས་སྒྲིབ་བ་
དང་། གཞན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་
དང་། །༢༥༥༥། སྒྲིབ་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་སྒྲིབ་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་དང་།

རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་མི་མཐུན་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་
སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་མཐའ་དག་ལ་ཟག་མེད་དང་། རྗེས་ཐོབ་མཐའ་དག་ལ་
ཟག་བཅས་ཞེས་མཐའ་གཅིག་རྟེན་བཞག་སྟེ། མཉམ་གཞག་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ག་
དད་པ་ཅན་གྱི་ཟག་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་དང་། རྗེས་ཐོབ་རྟེན་གཟུང་འཛིན་ག་
དད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི་བྱིར་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར་ལ། འགའ་
ཞིག་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་མ་དག་སར་འཛིག་པ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་
དག་སར་འཛིག་པ་ཡིན་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ་ལ་བཞི། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། དེ་ལ་
བསྐྱོད་བཀྱར་བསྐྱགས་པ། བསྐྱོད་བསྒྲོམ་ལམ་དང་། རྗེས་སྤྱི་རང་སྒྲོམ་ལམ་
མོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

མདོར། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་ལ་ལ་དག་ཡུམ་འདི་བྲིས་
ཤིང་གྲེགས་བམ་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ་བཅངས་ལ་དེ་ལ་སྤྱི་མེ་རྟོག་དང་། ཞེས་
པ་ནས། གང་ལ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་སྐྱེ་གདུང་ལ་
མཆོད་རྟེན་དུ་བསྟུལ་ཏེ། དེ་ལ་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་བྱས་ན་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་གང་འཕེལ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སྤྱི་མ་འཕེལ་བར་གསུངས་པའི་
མདོ་རྣམས་སོ། །དེ་སྟེ་བྱུང་མ་དོའི་དོན། མོས་པ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་

མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །ཤར་ཕྱིན་དོན་
གསུམ་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་འོ། །འདི་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་
བཅས་པའི་ཆ་ནས་རྟོག་བཅས་སུ་འཛོག་ཀྱང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་
པའི་ཆ་ནས་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་༼༥༥༽རྒྱ་མཚན་གྱི་ཕྱིར་ནའོ། །མོས་པའི་ངོ་བོ་དད་པར་འཛོག་
པ་འདི་ཡང་། རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བས། མོས་པ་ནི་དད་པ་དང་དང་བ་དང་
འདུན་པ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པ་དང་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པས། ཤར་
ཕྱིན་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་མི་སྒྲུབ་རྟོགས་ཏེ་གོ་འཕང་དེ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡུལ་
གོ་འཕང་དེ་གཅིང་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་དད་པ་ཡང་དང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
ལ། ཡུལ་གོ་འཕང་དེ་གཉིར་བྱ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཅན་དང་བ་ཡང་འདུན་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བས་དངོས་སྟོབས་ལ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ནར་མོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
བཤེས་ཀྱིས། ངོ་བོ་ནི་ངེས་པར་བྱས་ནས་དངོས་པོ་ལ་དེ་ཁོ་ནར་འཛིན་
པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་མཐར་ཐུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མོས་པ་དང་།
གཉིས་དོན་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མོས་པ་དང་། གཞན་དོན་གཞུགས་སྐྱེ་ཐོབ་ཕྱིར་
དུ་མོས་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡུམ་རང་དོན་གྱི་
འབྲུང་གནས་སུ་མོས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་

ལྷུང་བྱེད་པ་དང་། ཡུམ་གཉིས་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་
ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་ལྷུང་བྱེད་པ་དང་། ཡུམ་གཞན་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་
མོས་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་ལྷུང་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ལའང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་ཞེས་སྤྱད་
རོ། །གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་མཛད་པ་འདི་ལ་ནི་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་
དེ། ཡུམ་ཚོས་སྐྱེ་རྒྱུ་པའི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
བྱེད་དགོས་པ་ལ་དེ་དགག་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུ་ཡིད་གྱི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་གིས་
ཀྱང་བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱགས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་མོས་པ་གསུམ་པོ་དེ་
ལྟར་༼ ༡༥༧༧ བ༽ གྱི་བྱང་སེམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟོད་བཀྱར་
བསྐྱགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོར་ན་མོས་པ་བསྟོ་སྐྱགས་ཤེར་
བྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་སྤྱང་གི་ཆ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྟན་
ཅིག་པར་འཇུག་པའི་དམིགས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་སྤྱི་མའི་ཆ་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤྱོད་པ་གཞན་དོན་ཐབས་གྱི་ཆ་དང་
། དམིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་བྱི་མའི་ཆ་ནས་དོན་དམ་པའི་ལྟ་བས་རང་དོན་ཤེས་
རབ་གྱི་ཆར་འཇོག་པའི་བྱིར་ན། ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བས་ཚོགས་
གཉིས་བསགས་ནས་སྐྱེ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བར་འབྱུང་སྐྱེས་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་གི་ལུགས་ལ་མོས་
 པའི་འཛིག་མཚམས་མོས་སྒྱུད་ནས་འཛིག་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་བརྟན་གྱི་མོས་
 པའི་ས་མཚམས་དང་པོ་དེར་འཛིག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། འདིར་སྒྲོམ་ལམ་ཉིད་གྱི་མོས་
 པ་བཤད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་ས་མཚམས་དང་པོ་མཐོང་ལམ་རྫོགས་མ་ཐག་
 པའི་སྒྲོམ་ལམ་ནས་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་དོན་མོས་པ་ནི་མ་
 དག་སའི་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་བསྐྱེས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་རང་ལ་དམིགས་
 པའི་ར་རྒྱལ་ཕྱ་མོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་དོན་མོས་པ་དག་ས་དང་པོ་
 གཉིས་གྱིས་བསྐྱེས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པས་བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་ཅས་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། དེའི་གནས་ཀྱན་གཞི་ཡིན་ལ་དེའི་གནས་གྱུར་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ཀྱན་གཞི་གནས་མ་གྱུར་པར་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་དུ་མི་རུང་བ་བྱུང་
 བ་འབྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་གཞི་གནས་མ་གྱུར་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་ཡིད་གྱུར་
 བ་ལ་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་སྟེ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྱིར་
 ཡང་གནས་གྱུར་གྱི་གནས་གྱུར་ལུགས་ལ་གོ་དོན་༼༡༧༠ན༽ལེན་ལུགས་མི་
 འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། སྐབས་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་གྱུར་ལ་བརྟེན་པ་
 གནས་གྱུར་པ་དང་། རྟེན་གནས་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་
 གནས་མ་གྱུར་ན་བརྟེན་པ་གནས་གྱུར་ཀྱང་གནས་གྱུར་གྱི་གོ་མི་ཆོད་སྐྱེམ་པ་

འདི་ནི་གནས་གྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཏུ་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་
པ་དང་། བརྟེན་པ་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་གྱུར་ཅེས་མིང་དུ་
གྲགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་གྱུར་གྱི་སྒྲ་བཤད་དོན་མཐུན་དུ་འཇུག་ཏུ་རུང་
ཞིང་བསྟན་བཅོས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྟེན་པ་ཉོན་
ཡིད་གྱི་གནས་པ་རྟེན་ཀུན་གཞིའི་གནས་ལ་བལྟས་ན་རྟེན་གནས་གྱུར་མིན་གྱང་
། དེར་མ་བལྟས་པར་བརྟེན་པ་ཉོན་ཡིད་གྱི་གནས་པའི་རང་ལྡོག་ནས་གྱུར་པ་
ལ་གནས་གྱུར་གྱི་ཐ་སྟད་དུ་བཞག་སྟེ། སྐབས་དེར་ཉོན་ཡིད་དེ་འདས་པ་འཕམ་
གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་རྟགས་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ཡང་། རྒྱན་དུ་ ཡིད་
དང་འཛིན་པ་རྣམ་པར་རྟོག་ །གྱུར་སྤྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་དང་། །ཞེས་པའི་
འགྲེལ་པར། ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་དབྱིག་གིས། གྱུར་པ་ནི་བྲལ་བའོ་ཞེས་པས་
གྲུབ་བོ། །གཞན་དོན་མོས་པ་ནི་དག་ས་སྤྱི་མས་བསྟུས་ཏེ། གཞན་དོན་གྱི་ཚུལ་
སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདག་
ཏུ་ང་རྒྱལ་བའི་ས་བོན་མ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་ཁོ་ན་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་
ཞེས་དང་། རང་དང་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མོས་
པ་ཞེས་དང་། འདིར་ནི་གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་

ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་མོས་པ་དང་། ༼༡༧༠༽བསྐྱོད་པ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་པོ་
མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། །
རྣམ་གསུམ་གཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། །
སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །
དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །
མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་རང་གི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དང་། །ཡང་ན་རང་གཞན་
གཉིས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དང་། །གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དང་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་པར་གཤེས་པར་བྱ་ལ། །གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་ནི་ནད་སེལ་གྱི་
དབྱེ་བས་མོས་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ་སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་
དུ་དབྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། །དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་
སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །རྩ་བའི་ཆུང་འབྲིང་དགུ་པོ་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་
གསུམ་དུ་བྱེ་བས་དགུ་ཆོན་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་
པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རང་དོན་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་དང་།
གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་འཕྲོ་བ་བྱའི་འབྲས་ཡུམ་ལ་མོས་པ་ཉིད་ནི་མཐར་
བྱུག་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་བློ་བཅིང་། མཐོང་བའི་དགོ་བའི་
ཆོས་གྱི་དོན་གསུམ་པོ་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནའང་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་
མོས་པ་དེ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་ནི་རྫོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་གསུམ་
མཐར་མ་བྱིན་པར་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་པོར་སྒྲོམ་མ་ཐག་པ་ཉིད་ནས་རང་དོན་
ཁོ་ནའི་བྱང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོའི་མོས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་
མོ། །ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བས་རེ་རེ་ཁྱིང་རྒྱང་
དུ་དང་ལ་སོགས་པས་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་ན་དགྲ་དང་། དགུ་པོ་དེ་ཡང་ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་རྒྱང་བུའི་
རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་(༡༧)ནི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དབྱེ་
བ་ན་དགུ་ཆེན་གསུམ་གྱིས་མོས་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱགས་པ་བཤད་པ་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

མོས་པ་བཤད་པའི་རྗེས་ཐོག་ཏུ་དེ་བཞིན་གསལ་གསུང་པས་དེ་ལ་བསྟོད་
སོགས་མཛད་པ་འཆད་རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གསལ་གསུང་པས་མཆོད་
བསྟོད་མཛད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ན། ཐུ་མོས་པ་དེ་སྒྲོམ་པའི་ཆེད་དུ་ནན་ཏན་བྱེད་

པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན། གོང་དུ་བསྟན་པ་
དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་མོས་པའི་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བ་
སྤྲུལ་དང་བཅས་པས་བསྟོད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བཀུར་བ་དང་བསྐྱེད་པས་
མཛད་དོ་ཞེས་བསྟོད་པ་དང་བཀུར་བ་དང་བསྐྱེད་པས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པ་ལ། མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །

དགྲ་ཚན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། །བཀུར་བ་དང་ནི་བསྐྱེད་པས་
འདོད། །

མདོར། ལ་ལས་ཡུམ་འདི་གླེགས་བམ་དུ་བགྱིས་ཏེ་མཚོན་པ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་ཏེ། ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་སེམས་དཔའ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
མོས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགྲ་ཚན་
གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དགྲ་དང་། བཀུར་བ་དགྲ་དང་ནི་བསྐྱེད་པས་དགྲ་མཛད་
པས་འདོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། ཕ་བའི་ཆེག་དོན་དང་། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་དོན་གསུམ་
པོ་མཐོང་ཞིང་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའ་ཡུམ་ཤེས་རབ་

ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཕོ་
རང་དོན་དང་། གཉིས་པ་གཉིས་དོན་དང་། གསུམ་པ་གཞན་དོན་ཉེ་དེ་རེ་རེ་
ཞིང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་འཇོག་ནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་
ནམ་པ་དགུ་དགུས་ཉེར་བདུན་ཡོད་པ་ལས། གོ་རིམ་བཞིན་༼༡༧༽བུ་ཀླུ་
བ་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་དགྱེས་པས་དགའ་བར་
བྱེད་པའམ། ཡང་ན་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མོས་པ་ལ་སེམས་དཔའ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟོད་སོགས་བྱས་པས་ཚོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྦྱོང་དུ་གྱུར་ནས་
སེམས་དཔའ་དེའི་སེམས་གོང་ནས་གོང་དུ་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་རིམ་བཞིན་
ཟག་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་འཕེལ་བའི་བྱིར་ན། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཆུང་དུ་སྒྲིབ་ནས་
བསྟོད་པ་དགུ་དང་། འབྲིང་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ་ནས་བཀྱར་བ་དགུ་དང་། ཆེན་
པོར་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ་ནས་བསྐྱགས་པ་དགུར་མཇུག་དོ། །འདྲིའི་བསྟོད་བཀྱར་
བསྐྱགས་པ་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའ་མོས་པ་རྒྱུད་
ལྡན་ཀྱི་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟོད་སོགས་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་བསྐྱགས་ནས་
ལམ་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕགས་གྲོལ་དང་ཤུག་པས་
བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ངོས་བབྱུང་བ་ནི།

རྒྱ་མཚན་བརྟན་པ་དེས་ན་བསྟོད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བཀྱར་བསྐྱགས་

འདི་དག་ནི་མོས་པ་སྟེ་ལམ་དང་། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ལ་ཇི་ལྟར་
 རྫོང་བྱེད་བསྟོད་སོགས་གྱིས་བསྟོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བརྫོང་བྱེད་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་
 པར་གནས་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཞུགས་པར་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་
 སྟོན་སྟེ་བསྟོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཙམ་བུའི་དག་གི་ངོ་བོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ་ལ། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ།
 བཤད་བྱའི་མདོ་དང་། སྦྱི་དོན་དངོས་བཞོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་སྦྱས་པ། རབ་འབྱོར་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་ཡི་རབ་བ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་
 བྱ་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མཛེད་དུ་བྱས་
 ཏེ། དེའང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་(༡༧༩ན)བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་
 གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། བསྟོ་བ་འདི་རི་རབ་དང་དམ་པ་ལུལ་གཙུག་བོ་དང་
 མཆོག་ཅེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟོ་བའི་བསོད་ནམས་བསགས་ཚུལ། དེ་རྒྱ་
 ཆེར་བསྟོ་བའི་ཐབས་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་ཚུལ། བསྟོ་བ་དེ་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་
 དགོས་ཚུལ། དེས་ན་རྩུང་འཇུག་བསྟོ་བའི་རྒྱས་བཟབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

སྦྱིན་པ་ལྟ་བུའི་དག་ཅུའི་དངོས་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་ལྟ་བུའལ་དཔེར་
 མཆོན་ན། སྦྱིན་ལུལ་དམ་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། ཆོས་སྦྱོར་བ་དང་།

ནད་པ་དང་མ་སྟེ་ལྔ་དང་། གཞན་ཡང་མགོན་པོ་དང་། ནད་གཡོག་པ་དང་།
རྒྱལ་སྤྱི་དུས་ཉམས་པ་རྒྱལ་པོས་མནར་བ་དང་། མགོན་མེད་པ་རྣམས་སོ་
ཞེས་མདོ་ལས་སོ། །ཡུལ་དེ་དག་གི་མཆོག་དམན་གྱང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱད་
ལས། རྒྱ་བོ་པལ་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །བྲམ་ཟེ་གཙང་མ་གཅིག་ལ་སྒྱུར། །བྲམ་ཟེ་
གཙང་མ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟན་པ་གཅིག་ལ་སྒྱུར། །ཚུལ་ཁྲིམས་
ལྟན་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་གཅིག་ལ་སྒྱུར། །ཅིས་སོགས་མང་དུ་
གསུངས་སོ། །དངོས་པོ་དམ་པ་ནི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་དགོ་རྩ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་མ་
འདྲེས་པ་ཡང་དག་པའི་ལས་རྣམས་སོ། །དགོ་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་མཆོག་
དམན་གྱང་། ཡུམ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསལ་གྱི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེ་དེན་
ཆེན་སྣ་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དཔངས་སུ་དཔག་ཆོད་གཅིག་དང་། རྒྱུ་ཕྱིན་པ་
ཅན་གྱིས་གང་བར་བྱས་ལ་དེ་ལ་བསྐྱལ་བར་མཆོད་པ་པས། ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་
ནས་བསྐྱོམ་པའི་བར་ལྷག་པར་གསུངས་པས། སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། མཆོད་
རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་དགོ་བའི་དངོས་
པོ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱུང་། ༡༧༡༧ ། རྟེན་པར་བསྟན་ཏོ། །བསམ་པ་དམ་
པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསག་ཅིང་དེར་
བསྟོ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་རྒྱ་ཆེར་བསྟོ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་ཚུལ་ནི།

རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཚུ་ཐམས་ཅད་སྒོས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་བསྐྱེམས་ཏེ་
ནམ་མཁས་བྱབ་ཚད་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱོ་བ་རང་ཉིད་གྱིས་
བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྐྱོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བའི་དགོ་ཚུ་དེ་ཡང་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱོ་བ་དེ་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་དགོས་ཚུལ་ནི།

བསྐྱོ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཙམ་ཡིན་
གྱི། དོན་དུ་ན་བསྐྱོ་བ་ཉིད་བསྐྱོ་བས་སྟོང་པར་ཤེས་པའོ། །

བཞི་པ་དེས་ན་ཟུང་འཇུག་བསྐྱོ་བའི་རྒྱས་བཏབ་ཚུལ་ལ། བསྐྱོ་བྱ། བསྐྱོ་ས།
བསྐྱོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། བསྐྱོ་བའི་རྣམ་པ། བསྐྱོ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། བསྐྱོ་བ་
འགྲུབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོག་གས་གཉིས་སམ། ཡང་ན་དབུས་མཐར། དགོ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། །ཅེས་པའི་འབྲེལ་པར། དགོ་བ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་
བསགས་པའི་དགོ་ཚུ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། འགོ་ཀུན་དགོ་བ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་
། །བྱས་དང་བྱེད་འགྲུར་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་དག །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་དགོ་བ་རྣམས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
དགོ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མངོན་པར། འདུས་མ་བྱས་པའི་དགོ་བ་ནི་དེ་

བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་པས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་ཅུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་འགའ་ཞིག་ །དེ་བཞིན་ཉིད་ཚས་ཅན། ལས་སུ་ཐལ། དེ་བསྐྱོར་བྱའི་
དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱོད་པ་པོ་དེས་དགོ་བ་ཡིན་ན་ལས་ཡིན་
པས་བྱལ་པར་ཞེན་ནས་ཐལ་བ་དེ་ལྟར་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དགོ་བ་ཡིན་
ཚད་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་༼ ༡༧༩ ༽གྱི་ལས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།
ལས་ཡིན་ཚད་དགོ་བ་ཡིན་མི་དགོས་པར་མཚུངས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་
། སྤྱིར་དགོ་བར་འཛིག་པ་ཡང་རྒྱ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་སྟོན་
དུ་སོང་བ་ལ་འབྲས་སུ་སྤྲུག་བསྐྱལ་འགོག་པའི་གོ་འཕང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པ་ལ་བཞག་གི། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་གཞག་འཛིག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་ཚས་ཉིད་
དེ་བཞིན་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྟོ་ངོར་འཛིག་རུང་བས་སོ། །མདོར་ན་སེམས་
ཅན་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ལས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་ཅུ་བསྐྱེད་
ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་བླགས་དོ་རྗེའི་ཕྱིན་ལས་ལས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
དགོ་ཅུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལས་བསགས་པ་དང་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་བའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་བཤད་དགོས་པར་ཐལ་བས་ན།
ཁྱེད་ཀྱི་རང་བཟོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ལས་
དེས་ལས་སྤྱོད་བསགས་མི་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་གྲུབ་ཅོམ་ནས་ལས་དེ་

ལྷ་ལུའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ལས་
 ཀྱི་ཆ་ནས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་། ངོ་བོའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་བཞིན་
 བོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་འབྲས་སྒྲར་ཐོབ་དགོས་པ་མིན་
 ཏེ། སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་ཅམ་ནས་དེར་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་གཉིས་དབྱེར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལུས་པར་གྲུབ་ཅམ་ནས་མི་རྟག་པར་ཐོབ་པ་བཞིན་
 ཡིན་ལོ། །

ཡང་འདི་ལ་འགའ་ཞིག་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ལས་སུ་བསྐྱེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་དགོ་བ་ནི་འགའ་ཏེ། དགོ་བ་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་དང་། རོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་
 ལས་སུ་བྱར་རུང་བ་གཉིས་འགའ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ལས་ཞེས་
 བའི་ལས་དེ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱེན་གྱིས་༼ ༡༧༩ བ༽བསྐྱེད་པ་
 དང་། འདུ་བ་འཕྲོད་པ་ལ་རག་དགོས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ན་རོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ལས་
 ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་འགའ་བ་ནི་
 ཡོད་པ་མིན་ལོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་འདུས་མ་བྱས་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཅམ་ཡིན་གྱི།
 རང་འདུས་མ་བྱས་ཅམ་དེས་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་ཅ་
 བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་འདུས་མ་བྱས་དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་ཅ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་

ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། འདུས་མ་བྱས་གྱིས་འདུས་བྱས་གྱི་དགོ་རྩ་མི་
བསྐྱེད་པ་དང་། རང་འདུས་མ་བྱས་ཙམ་དེས་གཞན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་དགོ་རྩ་
བསྐྱེད་མི་རུང་བ་ཁྱོད་དང་མཐུན་ཀྱང་། དེད་གྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་གྱི་
དབྱིངས་གྱི་དགོ་བ་དེ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཙམ་ཉིད་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་
ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགོ་སོགས་སུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་དང་
མཐུན་པ་མིན་ནོ། །མདོར་ན་དེད་གྱི་ལྷགས་ལ་ཆོས་དབྱིངས་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་
གྱི་མཆོག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་མིན་པས་
འདུས་མ་བྱས་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་པ་དང་། མ་བཅོས་པའི་དགོ་བ་ཡིན་པ་དང་། རང་
བཞིན་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་པ་དང་། གཤེས་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་གོ། །

དེ་དག་དོན་དུ་དྲིལ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དོན་དམ་པའི་དགོ་
བ་ཡོད་དེ། དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་
རང་བཞིན་ནམ་གཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་སྟོར་བཀོད་པའི་འོག་ཏུ། ཆོས་
དབྱིངས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དགོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོར་བ་ཕྱི་མའི་ཕྱོགས་
ཆོས་(༡༧)ནོ། འདུས་མ་བྱས་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱུང་། དོན་དམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་དོན་དམ་དགོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་

པས་ཁྱབ། སྒྲིང་པོ་བཞིན་ཚེས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ན་
 དག་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་འགོ་དང་། གང་དོན་དམ་དག་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
 ན་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་
 ཚེས་དབྱིངས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚེས་བཞིན། གཞན་གྱིས་ཚེས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དག་བ་མིན་པར་ཁས་སྐྱངས་སོ་ཞེས་པས་ལྷོག་པ་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་དེས་
 དོན་དུ་དོན་དམ་དག་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་ཅིག་ཡིན་
 ནོ། །སྒྲིང་བ་འདི་དག་གི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་དགོས་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་
 དག་རྒྱན་ལས་ཤེས་སོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་ །ཚེས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་ཚེས་ཅན། བསྐྱོས་ཀྱང་གོང་
 ནས་གོང་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚེས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །ཁྱོད་གྱིས་ཚེས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་ངོ་བསྐྱོས་ཀྱང་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་
 བསམས་ནས་ཐལ་བ་དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ཡིན་ན། །ཁོ་བོའི་ལུགས་ལ་འདོད་ལ།
 ལར་ཡང་ཚེས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པའི་དག་བ་དངོས་སུ་སེམས་ཅན་གྱིས་
 བསྐྱོ་རྒྱུར་མི་བརྟུབ་ཀྱང་། བསྐྱོ་རྒྱུར་སྐྱོམས་ནས་བསྐྱོས་པས་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་
 པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དག་བར་གཏོགས་པས་
 ཚེས་དབྱིངས་བསྐྱོ་རྒྱུར་གཟུང་བ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིང་
 གྱིས་བསྐྱོ་རྒྱུར་གཟུང་བ་ལ་བསྐྱོ་རྒྱུར་གཟུང་བྱ་དངོས་དེ་འབྱུང་དགོས་པ་དང་མི་

དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་
ཀྱི་དགེ་བ་ནི་ཆོས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་
དེའི་དངོས་ནི་བྱང་ཆུབ་དངོས་མིན་པས། དགེ་བ་དེ་གོང་ནས་(༡༧༤བ)གོང་
དུ་འགྱུར་བའམ་རྒྱད་ནས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་
དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པས། བསྐྱོ་
རྒྱུའི་དགེ་བ་འགྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་དགོས་པ་མིན་ནོ། །བསྐྱོ་རྒྱུའི་དགེ་
བ་དངོས་སུ་སེམས་ཅན་གྱིས་བསྐྱོ་རྒྱུར་བརྟུབ་མི་བརྟུབ་གཉིས་ཡོད་ནའང་སྒྲིའི་
སྤང་ནས་གཉིས་ཀ་བསྐྱོ་རྒྱུར་བརྟུབ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀའི་དགེ་བ་ཡིད་
ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་གཞན་སེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་འོ་ན་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཡིན། དགེ་བ་ཡང་ཡིན་ན་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེས་པའི་དོན་དུ་མི་དགོས་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་
གྱི་བྱི་མ་གྲོ་བུར་བས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མི་མཐུན་པར་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་མི་མཐུན་
པའི་བྱི་མ་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་དག་གི་དགེ་བས་འཛོམས་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་
ཅན་དེས་སྒྲིའི་སྐྱོམ་ཆོད་གྱིས་བསྐྱོ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོམ་ཆོད་གྱིས་བསྐྱོས་པ་ལ་
འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ངམ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་དངོས་སུ་དགེ་བའི་ལས་
བྱས་པ་མིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགེ་བ་ལ་སྐྱོམ་ཆོད་གྱིས་

རང་གིས་དག་བའི་ལས་བྱས་པ་དང་བྱད་མེད་དུ་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱེམས་ནས་བསྐྱེས་
པ་ལ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དག་
བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་དངོས་སུ་བསྐྱེ་ཞིང་། བསྐྱར་བྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
ཀྱི། སེམས་ཅན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དག་བ་
བྱས་མེ་ཆེན་པོ་དེས་ནི་དངོས་སུ་སེམས་ཅན་དང་གྲོ་བུར་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་ལེགས་
པར་སྦྱང་བའི་བྱིར་བསྐྱེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོ་དག་པ་གཉིས་
ལྟན་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལྟར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་
སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དག་བ་མི་བསྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེ་
དགོས་༼ ༡༧༥ ༽པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྐྱས་པ།

ཆོས་དབྱིངས་དག་བ་བྱང་ཆུབ་པ། ཡིན་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །
འགྱུར་བྱིར་བསྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་སྐྱིབ་པའི་སྐྱིབ་པ་ནམས། །
སྦྱང་བའི་བྱས་པ་མ་བྱས་ཀྱི། དག་ལ་ཡོད་ཕྱིར་དེ་སྦྱོང་པའི། །
ཆེད་དུ་མ་བྱས་དག་པ་ནི། བསྐྱེ་རྒྱུར་རྩི་བཅུན་གསུངས་པ་ཡིན། །

ཅེས་སོ། །

ཡང་ལ་ལ་ཞིག །ཆོས་དབྱིངས་ལ་དག་བ་ཡོད་པའམ་དག་བ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མི་དག་བ་ཡོད་པའམ། མི་དག་བ་ཡིན་པ་སྤྱིད་པར་

མཚུངས་ཤེ་ན། དེ་སྲིད་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བར་
གྲུབ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འདོར་བས་
མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དེ། དཔེར་ན་སློག་གཙོད་སྤངས་པའི་ལས་
དགོ་བའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ལས་དེ་སེམས་ཅན་གྱིས་དངོས་སུ་
བསལ་མི་རུས་པས། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོས་དེ་བསྒྲོས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་
སྟམ་ན། མིན་ཏེ། དཔེར་ན་སོ་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་དངོས་སུ་བསལ་མི་རུས་
ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་བསྒྲོས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་
བཞིན་ནོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ །དགོ་ཙྰ་ཆད་པའི་རྒྱད་ལ་ཆོས་ཅན། བསྐྱོད་ཀྱི་དགོ་ཙྰ་དང་
ལྡན་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྐྱོད་ཀྱི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་འདུས་
བྱས་ཀྱི་དགོ་ཙྰ་ལྡན་པར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་
ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དེ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དགོ་ཙྰ་ཆད་པའི་རྒྱད་ཅས་པ་གནས་སྐབས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་ཙྰ་ཆད་པ་
ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་ཙྰ་ཆད་པའི་རྒྱད་མི་སྲིད་པས་
སོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་ །དགོ་བའི་ལས་ཆོས་^{༡༥}ཙྰ་ཅན། དུས་གསུམ་གང་

རུང་དུ་བྱེད་པས་བྱས་པའི་དགོ་སོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་བསྟོ་རྒྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་བྱབ་པ་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་གང་རུང་
ལས་མ་འདས་ཏེ། དེ་ཡང་འགལ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་རྒྱལ་ནི། བྱོད་ཀྱིས་ཆོས་
དབྱིངས་དུས་གསུམ་དུ་བྱེད་པས་བྱར་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བསམས་ནས་དེ་
ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་དབྱིངས་དོན་དམ་པས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་
པས་བྱས་པའི་དགོ་རྩ་བསགས་པའི་བྱིར་ན་དེས་བྱེད་པས་བྱས་པའི་དགོ་རྩ་
བསག་དུ་མི་རུང་བ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཡིན་པས། ཆོས་དབྱིངས་དགོ་བ་ཆོས་
ཅན་དུ་བབྱང་ནས་དེ་ལྟར་འཕགས་ན་གནས་ཆོད་དུ་འགལ་རྟགས་སུ་སོང་ལ།
བྱོད་རང་གི་ཞེན་དོན་ལྟར་ན་ནི་མ་ངེས་པར་སོང་། ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་
ལས་ཆོས་ཅན་དུ་བབྱང་ནས་དེ་ལྟར་འཕེན་ན་ནི་རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྗེས་
འགོ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོ་རྒྱ་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་
ལས་བསྟོ་རྒྱ་བསྟོ་མི་དགོས་པ་མ་ཡིན་པས། བྱོད་རང་གི་ཞེན་ཆོད་དང་གནས་
ཆོད་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ངེས་པར་སོང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བསྟོ་ས་ནི།

བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་གཞི་སྤྲིང་པོའི་སྤྲིང་དུ་སྤང་བྱ་སྟོ་
བུར་ཀྱི་དྲི་མ་སེལ་བ་དང་། སྤངས་འབྲས་སྤང་གཞི་དེ་མཛོན་དུ་གསལ་བའི་བྱིར་
བསྟོ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱོད་གོས་པ་དེ་སྤྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན།

རང་གི་དོན་དུ་མ་ཡིན་པར་གཞན་དོན་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱན་
དུ། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་བསྐྱོད་བའི་རྣམས་པ་ནི།

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དགེ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
རང་གཞན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུལ་པའི་འདུན་པ་དྲག་
བོ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདུན་པའི་བསྐྱུགས་པ་ཡང་། འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ལས།
༼དཔལ་ལྡན༽ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཞིན་དུ། །འདུན་པའི་རྩེ་ལ་རབ་ཏུ་
གནས། །གང་གིས་སྒྲོན་ལམ་ཅི་བཏབ་པ། །འབྲས་བུ་དེ་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དོན་དམ་པར་གང་དུ་བསྐྱོད། །གང་གིས་བསྐྱོད། །གང་བསྐྱོད་བ་
ཐམས་ཅད་ཡོད་མ་སྐྱོང་བའི་ངེས་པས་ཟིན་པར་བྱ་སྟེ། རི་རྒྱན་དུ། དུས་གསུམ་
གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་། འཇམ་དཔལ་
དཔལ་འབྱོར་རི་ལྷར་མཁུན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསྐྱོད་བ་བྱེད་ཙམ་ཉིད་ནས་དམིགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱོད་
བའི་ངོ་བོར་གྱུབ་ལ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་དང་པོར་ཀུན་རྫོབ་པའི་བསྐྱོད་བ་འདུན་
པ་དྲག་པོ་དང་། །རྗེས་དེ་དམིགས་མེད་དོན་དམ་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་པ་གཉིས་བློས་
ངེས་འཛོག་ཏུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་བསྟོ་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི།

དགེ་བ་དེ་དག་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆུད་མི་ཟ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཟད་པ་མེད་པ་
ཅན་ཡིན་ནོ། །མཆོན་བྱའི་སྒྲུབ་ཤད་ནི། པ་རི་ཧ་ཉ་ནི་ཞེས་འབྲུང་བས། དེ་
ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་ལ་འཇུག་ལ། དེའི་དོན་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་གི་
རྒྱར་བསྒྱུར་བས་ན་བསྟོ་བའོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཆུ་ཐིགས་རྒྱ་མཆོ་ཆེར་ལྷུང་བ། རྒྱ་མཆོ་མ་སྐམས་པར་དུ་དེ་
མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་རྒྱར་བསྟོས་དགེ་བ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་
དུ་དེ་མི་འཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དུག་པ་བསྟོ་བ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི།

བསམ་པ་ཐག་པས་བསྟོས་ན་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་ཡང་སྟོ་མ་ལྷན་དང་། ཡང་
དག་རིག་པའི་ངག་གིས་བདེན་པ་བརྗོད་པའི་བསྟོ་བ་བཅན་པར་གསུངས་
སོ། །བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་རྩ་གང་རུང་
ཞིག་མཆོན་བྱེད་དུ་བྱས་ཀྱི་ཡོད་ནས། དེ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དགེ་རྩ་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་པའི་དགེ་བ་དེ་རང་དང་གཞན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་
པའི་རྒྱར་བསྟོ་བ་ཡིན་ལ། སྟོན་ལམ་ནི་དགེ་རྩ་མཆོན་བྱེད་དུ་མ་བཟུང་བར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛང་རྒྱ་བར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྟོན་ཅིང་། ངག་ཏུ་འང་

བདེན་པའི་སྟོབས་བརྗོད་ཅིང་སྟོན་ལམ་དེ་ལྟར་དུ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་མོས་པ་ལ་སོགས་པས་བསགས་པའི་དག་བ་ཡང་བསྡོ་བའི་བྱེད་པ་
ལ་རག་ལས་པས་ན། མོས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་བསྡོ་བ་འབྱུང་བས་གཉིས་པ་བསྡོ་བ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཡོངས་སུ་བསྡོ་བ་བྱེད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ། །
དབེན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོགས། །རང་བཞིན་དྲན་པའི་སྦྱོད་
ཡུལ་ཅན། །

ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །
འམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །
བསྡོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །
སེམས་དཔའ་དེ་ལྟ་བུས་ཡོངས་སུ་བསྡོ་བའི་ངོ་བོ་ནི། །ཉན་རང་གི་བསྡོ་བ་ལྟར་
རང་གཅིག་སྤྱ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆེད་དང་། །དམིགས་པའི་རྩྭ་ལ་དང་
། །དམན་པའི་བྱང་རྩུབ་ཏུ་བསྡོ་བ་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཅན་ཡིན་
ཏེ། །འདིར་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བྱིར་

དང་། མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། སྤྲེལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་སོགས་གྱིས་
 བྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །བསྐྱོ་བ་དེའི་བྱེད་པ་ནི་མཆོག་གི་གོ་འཕང་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོ་བའི་སྒྲོའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་ཡུལ་
 དུས་གང་ཅིར་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འོ། །བསྐྱོ་བ་དེའི་
 མཚན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐྱོ་བ་སྟེ། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་དང་། ལྷ་བ་
 བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བསྐྱོ་བའི་དུག་སྤང་
 ཞིང་བདུད་རྩིའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བསྐྱོ་ཚུལ་ནི། བསྐྱོ་བྱའི་བསོད་ནམས་དེ་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དབེན་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་དགེ་བ་དེ་
 ༼༡༧༧༽སེམས་དཔས་སྐབས་དེར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་ལྷ་བུ་རང་
 བཞིན་སྟོང་ཉིད་དུ་བྱན་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་གྱི་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱོ་བ་དང་།
 སྒྲོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། དམིགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱོ་བ་དེ་ཡང་
 ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་
 དཔའ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་མཛད་ཡུལ་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་
 པར་བའི་དགེ་བ་དེ་བསྐྱོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལྷ་བུའི་བསྐྱོ་བ་ཡང་ཁམས་
 གསུམ་ལས་འདས་པའམ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱོའོ། །བསྐྱོ་བ་ཆུང་
 དུའི་རྒྱའི་དགེ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་རྣམས་དང་། བསྐྱོ་བ་འབྲིང་གི་དགེ་

བཞི་དམན་པའི་འདས་ལམ་གྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། བསྟོ་བ་ཆེན་པོ་ནི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་སུ་འགྱུར་བའི་དགེ་བ་སྟེ། སྡེ་མའི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་སོགས་
གྱི་བསྟོ་བ་དགུ་པོ་ལས། གཞན་བསྟོ་བ་ཕྱི་མ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེ་བས་གྲངས་བཅུ་གཉིས་སོ་ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

**གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་བཤད་པ། བསྟོ་ཚུལ་
གྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མོས་པ་དགེ་བ་དེ་ཉན་རང་ལས་
ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འཕགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། བསྟོ་བ་དེའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་
པ་དང་། བསྟོ་བའི་ཡུལ་དུས་བསམ་སྦྱོར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། བསྟོ་བ་དེ་ལ་
གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པས་དབེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་
དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་གྱི་རང་བཞིན་འབྲས་བུ་ཟད་པ་མེད་པ་དེན་པར་བྱས་
ནས་བསྟོ་བ་དང་། ཐབས་ཟབ་མོ་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པའི་བསྟོ་བ་དང་།
བསྟོ་བ་དེ་མཚན་མར་མེད་པ་དང་། བསྟོ་བ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྟུགས་
པར་རྗེས་སུ་གནང་བས་ན་བསྟོ་བ་ལ་ནན་ཏན་༼༡༧༧༽དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་
བསྟོ་བ་དང་། དགེ་རྩ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པར་བསྟོ་བ་དང་།
གཞན་བསྟོ་ཚུལ་གྱི་བསྟོ་བ་རྒྱང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ་བསོད་ནམས་ཆེན་

པོ་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མདོར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྒྱ་
གཉིས་པོའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདྲིར་བཤད་པ་ནི། སྤྱི་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྟོ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
སོགས་པའི་ཡུང་པོ་མི་དམིགས་པས་བསྟོ་བ་དང་། སྟོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱིན་
ཅི་ལོག་མེད་པ་དང་། བདག་དང་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་
ལྟན་པའི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་བསྟོ་བ་ལ་སྟོས་པས་དབེན་པ་དང་། འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟར་བ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་
བའོ། །སྤྱི་ན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཐེག་
གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་གསུམ་པའི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་
པས་དེ་བསྟོ་བ་དང་། དགེ་བ་དེ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་
འཁོར་བར་མི་བསྟོ་བ་དང་། དགེ་བ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྫོགས་
བྱང་ལ་བསྟོ་བ་བསྟོ་བ་རྒྱང་དུ་དང་། རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་དང་ལ་སོགས་པས་དམན་
པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ་བསྟོ་བ་འབྲིང་དང་། སྤྱི་ན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པར་འདོད་ནས་དགེ་བ་བྱས་པ་རྣམས་རྫོགས་བྱང་
དུ་བསྟོ་བ་ནི་བསྟོ་བ་ཆེན་པོ་རྟེ། བསྟོ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་
ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེའང་མི་དམིགས་པའི་བསྟོ་བ་ཉིད་མཚན་ཏུ་
བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་

གྱི། དམིགས་མེད་དམིགས་པར་སྟོན་པ་ནི་ནམ་དུའང་མ་ཡིན་ལ། འདིར་བསྟོ་
བ་བཅུ་གཉིས་པོ་ལ་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གངས་འབྲེན་པ་ཞིག་དང་། བསྟན་
བཅོས་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་༼ ༢༧ པུ༽ གངས་འབྲེན་པ་གཉིས་གསུངས་པ་འདི་
ཆོས་བཤེས་གྱིས་སྡེ་མ་མིང་དང་ཕྱི་མ་མངོན་དུ་བཤད་དོ། །ཤེར་འབྱུང་སློ་གྲོས་
ནི་སྡེ་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་བཅུ་གཉིས་དམིགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྟོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་མཁུག་བསྟོ་བ་ནི།

ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་འདུལ་བར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པའི་ལམ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་ཆོས་གྱི་ཀླུལ་པའི་
གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་གང་ལ་ལྟན་ན་སྟོམ་ལམ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་
པའི་སེམས་དཔའ་ལ་སྟེ། སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་གྱིས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱི་དོན་དུ་འབྲས་བུ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་བསྟོ་
ས་སྟོན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱུ་འདིར་བསྟན་གྱི་བསྟོ་བ་
རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདིས་སྟོ་བར་བྱེད་དོ། །

བཞི་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟོམ་ལམ་ལ། སྟོ་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

མདོར། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་རིགས་གྱི་
བྱུང་མ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྟན་པའི་རྗེས་སུ་བསྟོ་

བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཤིང་
བསྐྱམས་ཏེ་གཞལ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པའི་རབ་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ན།
ཞེས་སོགས་སོ། །

འགའ་ཞིག་མོས་པ་ཡི་རང་བསྐྱོ་བ་གསུམ་པོ་འདི་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་
ཡིན་པས་བསྐྱོ་བའི་རྗེས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱེན་པ་ནི་མདོ་དང་འགལ་ཟེར་
རོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་འདི་ལྟར་བྲི་སྟེ། འོ་ན་མི་འཛིན་མི་འདོར་ལ་ཞེས་སོགས་
གྱིས་ཡི་རང་སྒོམ་པའི་མདོ་བསྐྱོ་བའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ཅི་ཡིན་ཅེས་པའི་ལན་
དུ། དེ་ནི་བསྐྱོ་བའི་གོང་དུ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པས་དེའི་སྒོམ་ཚུལ་འདིར་
གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱོ་བའི་རྗེས་སུ་སྒོམ་དགོས་ནས་གསུངས་པ་མིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་པོར་བཤད་པའང་སྣང་། །༡༧༥བ། ། འགའ་ཞིག་མོས་པ་
ལ་བསྐྱོད་བཀྱར་བསྐྱེགས་པ་བཞེན། བསྐྱོ་བ་དང་ཡི་རང་ལ་བསྐྱོད་བསྐྱེགས་
སོགས་སྦྱོར་བ་སྣང་ངོ། །

དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ངོ་བོ་ནི་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བའི་སྒོ་ནས་དགའ་བ་ཐུན་མོང་མིན་པར་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དགོ་རྩ་
གཞན་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་རང་གིས་དགོ་རྩ་བསགས་པ་
དང་འབྲས་བུ་མཉམ་པར་ཐོབ་པར་བཤད་པ་འདིའི་དོན་ཀྱང་། སེམས་པའི་
ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་ལ། སེམས་པའི་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་

ཡིན་ཅེས་འབུམ་སྤྲལ་གསུམ་པས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

བཤད་པ་དེ་ལྟར་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱོས་པའི་བསྐྱོ་བ་རྣམ་དཀར་གྱི་
དངོས་པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་སྤེལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། བསྐྱོ་བའི་རྗེས་
སྦྱ་གསུམ་པ་རྗེས་སྦྱ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །དགོ་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་བ། །
རྗེས་སྦྱ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ། །བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པར་འདིར་བརྗོད་དོ། །
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ལས་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་མེད་པ་
དང་། ཡང་རྗེས་སྦྱ་ཡི་རང་སོགས་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་གཉིས་མི་འགལ་བར་
སྟོན་པས་ཐབས་དང་ལས་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀར་ཡང་མི་
དམིགས་པའི་ཤེས་རབསྟེ། ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དག་གི་སྒོ་ནས་རང་
གཞན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སྦྱ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་
རྗེས་སྦྱ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལམ་ཞེས་པ་དེ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པར་བསྟན་
བཅས་འདིར་བརྗོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་

དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཚུ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཐབས་ཀྱི་ཆའི་དགོ་བའི་ཚུ་༼༡༧༩༩༽བ་རྒྱམས་ཏེ། དེ་
དག་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དོན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པར་
བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་མདོར་བསྐྱས་པའི་དོན་ནི། མོས་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་གསེར་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བྱའམ་ཐིག་
པོ་འབྲུང་བ་བཞིན་དུ་ཡུམ་ལ་མོས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་མདོན་པར་
འབྲུང་བའི་གནས་སམ་གཏེར་ཆེན་པོར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསྐྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
ནི་གསེར་གྱི་གར་བྱ་དེ་གསེར་མགར་མཁན་གྱིས་གསེར་གྱི་རྒྱན་བྱེད་པ་བཞིན་
དུ་མོས་པའི་དགོ་བ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱ་དེ་འབྲས་
བུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་རྒྱ་མེད་མི་རུང་གི་
ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རང་དང་གཞན་
ཀྱིས་བསོད་ནམས་བྱས་པ་དག་འབྲས་བུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཐོབ་པོ་སྟེ། དཔེར་
ན་ནིང་ས་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་ཐོག་རྒྱལ་པོ་དང་ནིང་ལས་པ་གཉིས་འབྲས་

བྱ་མཉམ་དུ་འཐོབ་པ་བཞིན་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲུལ་པ།

རང་གི་མོས་པའི་དགེ་བ་དང་། །གཞན་གྱི་མོས་དགེར་ཡི་རང་བ། །

བཅས་པའི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར། །བསྐྱུར་ཞིང་བསྐྱེད་ཆུལ་བཤད་

ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱིར་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་རང་དེ་གང་ལ་འཛོག་ཅེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་གཞིར་བྱས་ལ་ཡང་དག་མིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཟག་
མེད་སྒྲོམ་ལམ་འདིས་མ་ཟིན་པར་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ནས་རྫོགས་བྱང་
ཐོབ་པར་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་གྱིས་མ་ཟིན་
པར་སྤྱིན་སོགས་སྤྱད་པས་རྫོགས་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་ཀྱང་མི་འཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། མི་མཐུན་བྱོགས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་
པ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་མོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ལག་རྗེས་སུ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱབ་ཀྱིས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་
གཙོ་བོར་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པ་ལ་རག་ཅིང་། བྱང་པར་རྣམ་གྲོལ་གྱི་

སྐྱེ་ནི་སྤངས་པ་རྒྱུད་པས་བྱེ་བས་མཉམ་གཞག་པར་ཆད་མེད་ལམ་སྡོན་སོང་གི་
 བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་
 སྤངས་པ་སྤངས་ཟིན་ནས་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་ནས་བྱེ་བས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྡོན་
 སོང་གི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་སྤངས་ཟིན། རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཉིད་
 ལ་ཡིད་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་གི་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་
 བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་དག་པར་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྡུ་བྱི་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་སྐབས་ཀྱི་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཟིན་པ་ན་རྟོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་རྟོགས་ཟིན་པ་ཉིད་དང་། རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཟིན་པ་ན། སྤངས་པ་
 ཐམས་ཅད་སྤངས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། བ་རོལ་པོ་བཙམ་ཟིན་པ་དང་གཡུལ་
 རྒུལ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །

དོན་འདི་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་བོད་སྡེ་རབས་པ་ལ་ལས་ནི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་།
 ལ་ལས་དེ་ལས་གོ་བསྒྲོག་སྟེ་སྐྱེ་ཞིང་ཚུད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ལ། དག་པའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་སྦྱར། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་
 བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འོག་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གསུངས་
 ཏེ། དམན་མཆོག་གི་གོ་རིམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་དང་། { ༡༥༠ན } ཟག་

མེད་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བ་དང་བཅས་པ་
དང་། དེས་དག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་གཉིས་
གནས་སྐབས་བལྟས་ས་དུས་གཅིག་ལ་བལྟས་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྲོད་ཀྱང་།
བལྟས་པ་ཐ་དད་པར་ངོ་བོ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་གྱི་གཞི་མཐུན་སྤྲོད་དེ། དཔེར་ན་
ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་དུས་གཞན་དུ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ཉིད་ཀྱང་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་ཡོན་ཏན་སྤངས་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་
ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྤྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་
དངོས་དང་། དག་པ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་མས་མི་མས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཆང་མ་
ཆང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། སྐྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར་དང་པོ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །

ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །

མདོར། ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་འདི་ནི་སྣང་བར་
བགྱིད་པའོ། །ཡུམ་འདི་ནི་ཕྱག་བགྱི་བར་འོས་པ་སྟེ། ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
ལོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །ཆོས་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་བྱེད་དེ་འོ་འོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ནི་སྒྲོན་
དང་མུན་པ་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་དང་སྣང་བ་སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་འདི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིས་དེ་སྐྱབ་རྒྱས་པ་
ལ་རྒྱས་པ་གཞན་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །སྒྲོམ་
པའི་ཚུལ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཀྱན་ལ་སྣང་དུ་རུང་བར་མཛོན་པར་འདུ་མི་
བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱ་མཐུག་གི་
འབྲས་བུ་ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་(༡༥༠བ)རྟོགས་པ་
རྒྱད་ལ་གཏོད་ཅིང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དོན་དམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་གྱིས་མཐོང་བ་ནི་དོ་འོ་ཉིད་དོ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་གྱིས་
མཐོང་བ་བྱེད་དེ་ཡིན་པ་དོ་འོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པས་སོ། །སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་
ལམ་འདི་མིན་པ་གཞན་གྱི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་ཐོབ་ཅིང་། ལམ་
འདིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཆོག་ཉིད་དོ་སྟེ། འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཆོག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་པར་རམ་བྱེ་བྲག་རྣམས་
སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱོར་བ་དེས་ནི་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བས་ཆོས་ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་
ལྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྒྲོས་པར་མི་དམིགས་
པ་ཉིད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་གཏོང་བར་བྱེད་པའོ། ། ་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་མོས་མི་མོས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཚང་མ་ཚང་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་
རྒྱུན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་དང་། འགལ་རྒྱུན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བོར་བ་
སྟེ་སྤངས་པས་དག་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་འདིའི་ཕྱིར། དག་པ་སྒྲོམ་
ལམ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་སྟོགས་དང་། སྐྱེ་བའི་མི་མཐུན་སྟོགས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གང་
ཞིག་ཡིན་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསལ་༼ ༡༥༡ བ༽པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་
གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། དེའི་རྒྱུ་ངོས་འཛིན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར་དོ། །

འོ་ན་ཡང་རྒྱ་རྒྱ་མིན་གྱི་རབ་དབྱེ་འདི་རྒྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་ཡང་དགོས་པ་
མིན་ནམ་ཞེན། དགོས་མོད། འདིར་རྣམ་དག་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་ནི་ཟག་མེད་སྒོམ་
ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་དག་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཉེ་རྒྱ་ནི་རྒྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་སྒྲམ་
པའི་དོགས་པ་དེ་སེལ་བའི་བྱིར་མོས་མི་མོས་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲུབས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་འདི་ལྷར་བཤད་ནའང་རུང་སྟེ། རྒྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱ་
མཐུན་སྤྱོད་ཆང་བ་དང་། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱ་འགལ་སྤྱོད་
བོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ཅེས་འཆད་ནའང་བདེ་བ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་སྤྱོད་སོགས་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་
པ། །

འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། །

མདོར། ལྷ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བཙམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
བོ་གང་ཡུམ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་འདི་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་
མཆིས་པ་ལགས། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་བསྟན་པར་བྱས་པ་དང་། སྤྱོད་སོགས་མི་དམིགས་

པའི་ཚུལ་གྱིས་གངས་མེད་དུ་མར་ཚོགས་བསགས་པ་སྟེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་འདི་ལ་མོས་ཤིང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་
དག་ཡིན་ནོ། །རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྱིས་ཐོངས་
པའི་ལས་གྱི་རོ་བོ་ནི་ཡུམ་སྤངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དེ་དག་ཤེས་རབ་
འཆལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དེས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདི་བསྟན་པའི་ཆེ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེའོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་(༡༥)བ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་
ན། དཀར་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་འཐོབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར། དེས་འདི་སྤངས་པས་འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང་ད་
ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་ཉིད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་གྱིས་ཐོངས་པའི་རྒྱ་དག་ནི། །བདུད་གྱིས་ཐིབས་གྱིས་ནོན་པ་དང་། །
ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་མི་མོས་དང་། །ཡུང་པོ་ལ་སོགས་མདོན་ཞེན་དང་། །
སྤྱིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་ཟེན་པའོ། །

མདོར། སེམས་ཅན་དམུལ་བ་ཆེན་པོ་ནས་དམུལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རེ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། མཚམས་མ་མཆིས་པ་ལྟས་ནི་ཆོས་གྱིས་ཐོངས་པར་འགྱུར་བའི་

ལས་བགྱིས་པ་དང་བསགས་པའི་གཞུགས་བརྟན་ཙམ་དུ་འང་མི་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་
པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མར། གང་ཞིག་ཡང་ཡང་སྤིག་གྲོགས་བརྟན་པས་སངས་རྒྱས་
ངན་སེམས་ལྡན་གྱུར་དང་། །པ་མ་དག་བཙོམ་གསོད་དང་བྱ་བ་མིན་བྱེད་མཚལ་
ཚོགས་འབྱེད་པའི་མི། །དེ་ཡང་ཚོས་ཉིད་ངེས་པར་བསམ་པས་སྦྱར་དུ་དེ་ལས་
ཐར་འགྱུར་གྱི། །གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཚོས་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཐར་བ་ག་ལ་
ཡོད། །ཅེས་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་མི་འོང་མཐར་ཐུག་སྦྱེད་པར་བྱེད་པར་
གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚོས་ཀྱིས་ཐོངས་པའི་ལས་ལམ་དེ་སྦྱོ་བའི་རྒྱ་དག་ནི།
བདུད་སྤིག་ཏེ་ཅན་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དུ་གནས་པ་ཆུང་མ་བསྐྱའི་ཕྱང་བ་
ཅན་དང་བཅས་པ་དག་གིས་འདོད་པ་ལས་ས་ཡར་འཕགས་སུ་མི་སྦྱར་བར་
དྲིགས་པ་དང་། རྫོངས་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་རྫོངས་པ་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་། སེམས་
མེད་པར་བྱེད་པའི་མདའ་ལྡན་འཕངས་ནས་ཐིབས་ཀྱིས་ལོན་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཐབ་མའི་ཚོས་གཞན་སྦྱོང་ལ་མི་མོས་པ་དང་། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
ཡོད་དོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྤིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་
དང་བཞིའོ། །དེ་ལྟར་བཞི་ཀའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་མིན་ལ་མངོན་ཞེན་
ཀྱིས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྦྱོང་ནི་ཞར་ལ་འབྱུང་བས་ངག་༼༡༥༡༽གི་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་ཚོས་སྤྱོད་གི་ལས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

ལྷ་སྐྱོད་རྣམ་པར་དག་པས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྫོགས་པར་
བྱེད་ཀྱང་རྩོལ་བ་ལ་མི་བསྐྱོས་པར་ཐབས་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་
དེ་དག་གི་བྱ་བ་འགྲུབ་པའི་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དག་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བདུད་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་
ཟབ་མོ་ལ་མི་མོས་པ་དང་། དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་གོགས་པོ་
དང་འགོགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དག་བརྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །

**གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི།**

མདོར། རབ་འབྱོར་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་
རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུམ་རྣམ་
པར་དག་པ། ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་། ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་
གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་སོ་སོ་མ་ཡིན་ཐ་མི་དད་དོ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མི་འགྱུར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་གཉིས་

ལས། དེས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
བརྗོད། །ཅིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་དག་གསལ་བར་གྲུབ་མཁེན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་
བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་
༼༡༡༡བ༽བ་གྲུང་ན་གང་ཡང་མེད་ཀྱི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཏྲག་ཏུ་གནས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་འབྲས་བྱར་གྱུར་
པའི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་གཟུགས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་བྱའོ། །མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་པའི་མཐའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་འབྲས་
བྱ་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་གནས་སྐབས་ལ་ཤར་ཕྱིན་རྣམ་
པར་དག་པ། ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅིས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་
གོ། །དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་དོན་དམ་པར་
ཐ་དད་མེད་དེ་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གི་དོན་ནི། ལམ་བཟོད་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བྱ་སྟེ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་བཞི་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སློབ་མི་སློབ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སྟེ་
འབྲས་བུ་བཅུ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་བསྐྱིབ་བྱ་སྦྱངས་པའི་དག་ས་
རེ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་བསྟན་གྱི་དག་ས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་
དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་
ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་། སྟིང་པོ་དང་། རྟག་ཏུ་གནས་པའི་དོན་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེའང་དོན་དམ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དག་པ་དང་
། དོན་དམ་པའི་མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ངོ་བོ་སྟེ་དེ་
ཡང་དག་། ༡༥༣༩ ། དེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དག་པ་དང་
། དེའང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་སོགས་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་ལ་དབྱེ་བ་
མེད་དོ། །དེས་ན་སྟིང་པོ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་
པ་དག་དང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རེས་པའི་དོན་དུ་སྟིང་པོ་དེ་གཞི་དུས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་དང་བྲལ་བའི་དོན་གྱིས་ཡེ་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལམ་
དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་བྲལ་བའི་དོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འབྲས་
དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་བྲལ་བས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཆོས་ནི་སྟོང་ཅན་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྟིང་པོ་འགྱུར་མེད་

གྱི་དག་པ་ནི་རང་ངོར་རེས་གཞི་བྱེད་པ་དང་། རེས་ལམ་བྱེད་པ་དང་། རེས་
འབྲས་སུ་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གཅིག་པ་
དང་ཐ་དད་པ་བཀག་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་སྐད་
དུ། རྒྱ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་
འདོད། །ཅེས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན་སྤང་བྱ་བྲི་མ་གྲོ་བུར་གྱི་སྦྱིབ་པ་དང་། ཀྱུན་རྫོབ་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་མེད་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་མེད་པར་དགག་པའི་དག་པ་དང་།
གནས་ཚུལ་དུ་ཞུགས་པ་སྟོང་པོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡེ་ཡོད་ཏེ། དངོས་ལྟར་
མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་དག་པ་སྟེ་དག་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། དག་བྱ་དང་
དག་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེས་དོན་མཐར་ཐུག་
ལྟར་བཤད་ལ། དྲང་དོན་དང་མཐུན་པར་བཤད་ན། རྣམ་སྤྱིའི་འབུམ་ལྷིག་ཏུ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དག་པར་༼༡༥༩༽བྱ་བའོ། །ཡུམ་ནི་དག་པར་བྱེད་
པའོ། །འབྲས་སུ་ནི་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་སུའོ། །གཉིས་སུ་
མེད་པ་ནི་ངོ་བོའོ། །གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ནི་སྒོ་ཡིས་སོ། །སོ་སོ་མིན་པ་ནི་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་དོ། །མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་དང་། རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ལས་གྲོལ་བ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྣམ་བཅད་ནི་དགག་ཏུ་མེད། ཡོངས་
གཙོད་དུ་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་གྱི་དོན་ལ་དགག་ཏུ་མེད་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དགག་པའི་དོན་ནི། དཔེར་ན་
ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། འབྲས་བུ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱི་རང་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲི་མ་དག་པ་ན། དྲི་མར་
སྒྱུར་པ་ཀྱུན་བཏགས་དང་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དག་པར་བཞག་པ་ཡང་སྤང་བ་བྱ་
གཟུགས་སོགས་དག་པ་ལ་བཟོས་པ་དང་། སྤང་བ་གཟུགས་སོགས་དག་པས་
ཀྱང་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དག་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་
གཟུགས་གཉིས་ཀ་ལ་བཟོས་པའི་དག་པ་ཡང་གཅིག་པའི་ཕྱིར། བ་མ་གཉིས་
ལ་བཟོས་པའི་བྱ་གཅིག་གི་བ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རུང་སྟེ། དོན་དམ་རང་མཚན་བདེན་པ་ཡིན་པ་
དང་། ཀྱུན་རྫོབ་སྤྱི་མཚན་མི་བདེན་པ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བཞི་ཀའི་རང་རང་གི་
བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་མཚམས་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ན། དོན་དམ་སྟོང་པོ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱིའི་འབྲས་བུ་ཡེ་གདོད་མ་ནས་དག་པ་གཉིས་
ལྟན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མི་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པའི་དག་པ་ཡིན་
ལ། ཀྱུན་རྫོབ་དང་ཤུག་པ་རྣམ་རྟོག་གི་རང་གཟུགས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
ཡེ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་མིན་པའི་རང་ངོ་དག་པ་གཉིས་དང་ལྟན་པར་མིན་པ་
རང་། ༡༥༤ ཁ། བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཡོ་བ་དེ་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དག་པ་

ཡིན་ལ། དག་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་དང་བྲལ་བ་དང་དབེན་པ་ལ་འཇུག་པས་ན་
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དག་པ་ཐ་དད་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ནི་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་མི་རུས་
པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ནི་ཀུན་
རྫོབ་པའི་གཟུགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་གནས་ཚུལ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དག་པར་འཛོག་རུས་ཀྱི། ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་སོགས་གནས་ཚུལ་དུ་ཞུགས་
ན་དག་པར་གང་གིས་ཀྱང་འཛོག་དུ་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ་བཞི། རྣམ་དག་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་
བསྟན་པ། དག་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར། དེ་ལ་གྲུབ་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་དག་བཤད་ནས་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྣམ་དག་སྦྱིར་བསྟན་པ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར། །

དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །བཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་བརྟེན། །

བྲལ་བྱ་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་ཚོས་ཉིད་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་
པའི་རང་ངོ་དག་པར་སོང་བའི་ཆད་དང་། བྲལ་བྱ་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མའི་རང་ལྟོག་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོས་དག་པའི་ཆ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་དག་ཆ་

དེ་གཉིས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་། མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཡང་དག་པའི་དག་ཆ་དེ་ཉིད་
རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནམ། རྫོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀར་མི་རུང་
སྟེ། དང་པོ་ལྟར་ན་དག་པ་དངོས་པོ་སྟོང་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་མིན་པའི་ཕྱིར་
རྫས་སྟུ་མི་རུང་། དེས་ན་རྫས་ཐ་དད་པར་ཡང་འཛོག་མི་ནུས་ལ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་དག་པ་སྒྲིའི་ཆོས་མིན་པས་རྫོག་པར་ཡང་མི་རུང་། དེས་ན་རྫོག་པ་ཐ་
དད་པར་ཡང་འཛོག་མི་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་དག་ཆ་དེ་གཉིས་གཅིག་མ་
ཡིན་ཏེ། ཆ་ཤས་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ཆའམ་དག་ཆ་གཅིག་རྒྱ་མི་རུང་ལ། དེ་གཉིས་
༼༡༥༥༽གཞན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དག་ཆ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆ་
གཉིས་ལ་བརྟོས་ནས་དག་ཆ་སོ་སོར་སྒྲོས་བཞག་པ་མ་གཏོགས་དག་བྱང་མ་
གཅིག་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བཅད་དུ་མེད་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་དག་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་
དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འཕགས་པའི་གང་ཟག་བཞིའི་དག་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསྐྱིབ་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་
བསྐྱིབ་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ནམ་པར་དག་པར་བྱས་

པ་ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དག་པ་དེ་དང་། ཡུལ་གཞུགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་ནི་ཡུལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བས་
རབ་ཏུ་སྤྱི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞུགས་སོགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་གང་གི་ཕྱིར་དག་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་ཐ་མི་དད་པས་རིས་
དབྱེར་བཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དག་ཆ་དེ་དག་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའང་མ་ཡིན་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ལྷོག་པ་ཐ་
དད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པར་
བརྗོད་དོ། །

སྒྲས་པ།

དག་བྱའི་བྱི་མ་གཅིག་ཉིད་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཆ་གཉིས་ནས། །
དག་ཚུལ་གྱི་ནི་དབྱེ་བ་ལ། །རང་བཞིན་དང་ནི་སྒྲོ་བུར་གྱིས། །
དག་པ་གཉིས་ཞེས་བཏགས་མོད་གྱི། །དོན་ལ་ཐ་དད་བཅད་དུ་མེད། །
གཞུགས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས། །དག་བྱ་ཤེར་བྱིན་སྒྲུལ་
པའི་ལམ། །

དག་བྱེད་དག་སྒྲོང་ཚུལ་འབྲས་རྣམས། །

དག་འབྲས་(༡༥༥)ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

གཉིས་པ་རྣམ་དག་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་ལ། སྤྱད། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི།

སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་བརྗོད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་
གང་རྣམ་པར་དག་བྱའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་གང་གིས་དག་པའི་ཚུལ་
འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཉམས་ཕྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་དང་། །

རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཉན་ཏུ་བ། །

མདོར། བདག་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ།
གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་བདག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱ་གཟུང་རྟོག་དང་ཤེས་བྱེད་འཛིན་རྟོག་སྟེ་དག་བྱ་གསུམ་པོ་དག་བྱེད་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་རིམ་བཞིན་
རང་རང་གི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་དག་པའི་འབྲས་བུ་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དག་
འབྲས་དང་། བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་དག་འབྲས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དག་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། འཕགས་
མཆོག་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་འབྲས་ནི། སྤྱིར་གཉིས་

བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་ཀླན་གྱིན་ཏུ་གདོད་མ་ནས་དག་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

**གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འཕགས་པ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་དག་པ་བཤད་པ་དང་
། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་གིན་ཏུ་བར་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི།**

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་། ཉོན་སྐྱིབ་དེ་དང་
ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་གཟུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྐྱིབ་
པ་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་སྐྱིབ་པ་དང་
གསུམ་པོ་གེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་སྐྱིབ་པ་དེ་གསུམ་སྟོང་བའི་བྱིར་ན། གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་དང་།
༼༡༥༥༽བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་བྱིར་གྱིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་
བྱུང་བའམ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྣམ་དག་གིན་ཏུ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

**གསུམ་པ་དག་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི།**

ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོམ་ལམ་སྒོས་པའི་ཞར་
ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་
དང་ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་གོ་རིམ་བཞིན་
དུ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཅིག་
ཤོས་སུ་བཤད་པ་འཕགས་པ་གསུམ་ཀྱི་དག་པའི་བྱད་པར་དེ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅེན་
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཡི། །

གཉིན་པོ་རྩུང་དུ་འཛུང་དུ་ལ། སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །
མདོར། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཉིན་པོ་དགུ་དང་། སྤྱི་རིའི་བྱས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདོད་པ་སོགས་འཁོར་བའི་ས་དགུ་
ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དྲི་མ་དགུའི་གཉིན་པོར་

ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་དགུ་སྒོམ་པས་ལམ་ནི་
དག་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་ས་དགུ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་༼ ༡༥༦ ༽སོགས་སྤྱོད་བ་གཉེན་པོའི་ལམ་སྤོན་དུ་སོང་བས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དག་
པར་བཤད་པ་འདི་ལ། འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྤྲས་པས། འདོད་ཁམས་ཀྱི་
སྒོམ་སྤང་དགུ་པོ་དེས་གཉིས་པ་ནས་བཙུ་པའི་བར་གྱིས་སྤྱོད་ཞིང་། སྒོམ་སྤང་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྤང་བྱ་བ་དུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཡོད་ལ།
བདུན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ནི་ས་བཙུ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་། ལྷག་མ་གཅིག་
པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སམས་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས། དཔལ་རང་བྱུང་གི་ཞལ་སྤྱ་
ནས། ས་དགུ་ལ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཀ་འདིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་པ་བཤད་པ་ཡིན་
ལ། རི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཀས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་བསྟན་
པ་ཡིན་པས། མེད་གེ་བཟང་པོས་སྐབས་འདིའི་བཤད་པ་ལ་ཁོར་བ་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སྤང་བྱའི་རྟེན་ལ་ཁོར་པའི་ས་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་
དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་དགུ་ཡོད་དོ། །ས་དགུ་པོ་

དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་པ་དགའའི་གཉེན་པོ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་
གཟུགས་མེད་བཞི་དང་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་ལམ་རྒྱུད་དུའི་རྒྱུད་དུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
དག་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དང་། སྤང་རྟེན་ས་དགུར་གཉེན་པོ་
ས་དགུས་ཉོན་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་དགུ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་
པ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཐེག་དམན་གྱི་དག་པའོ་ཞེས་བྱའོ། །

བཞི་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་༼༡༥༥༽ཤིན་ཏུ་དག་པ་དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤང་བ་ལ། སྤྲུལ་
ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱིས་དག་པའི་སྒྲོབ་ལམ་མཐར་ཐུག་པའི་བཤད་མ་ཐག་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་དེ་རི་ལྟར་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཅེན་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤངས་པ་ཡིས། །ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག །
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི། །གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །

མདོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲིབ་པ་མ་
ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གཟུགས་མེད་པའི། བར་དུ་བཤད་པའི་དོན་

ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་པའི་ལམ་འདིར་གཉེན་པོ་རྒྱུད་རྩམ་སྤང་བྱ་ཆེན་པོ་སོགས་
སྤྲོང་བ་དང་། ཁམས་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་གཉེན་པོས་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་སྤྲིབ་
པ་སེལ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པའི་སྐོལ་བ་གཉིས་པོ་དེ་ལ། གྲུག་ཀ་དང་པོ་དེ་སྤང་
བའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ནི་སྤང་བ་
རྒྱུད་རྩམ་ཐུན་པ་ཆེན་པོ་བསལ་བ་བཞིན་གྱིས་མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། གྲུག་ཀ་
གཉིས་པ་སྤྲོང་བ་ནི། འཇལ་བྱེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། གཞལ་བྱ་ཆོས་
དབྱིངས་གྱི་ཡུལ་དག་ཕན་ཚུན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་ཁམས་
གསུམ་གའི་སྤྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྲིབ་དོན་དང་། ཆེག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

སྒོམ་པའི་ལམ་འདིར་སྤང་བྱ་སྤྲོང་བའི་རྒྱུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་དགོངས་
ཏེ། སྤྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཙོ་བླག་མཁན་གྱི་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པའི་དོན་
འདི་ལ། མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་། སྤང་
གཉེན་དུ་སྤྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་གཉེན་པོས་དངོས་སུ་
གནོད་པ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་མི་
རུང་བའི་བྱིར། འོ་ན་གང་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། གནས་ངན་ལེན་
ནམ་ས་བོན་དེ་ལ་དངོས་༼༢༩༩༽སུ་འཕྲད་ནས་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་

ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་གྱི་ཚོ་
སྤང་བུའི་ས་བོན་ནི་ཀུན་གཞིའི་སྤང་ན་གནས་པ་ཡིན་པས། གང་ཟག་གཅིག་གི་
རྒྱུད་ལ་ལྟན་དུ་གནས་རུང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་གྱུར་པ་ལ་ནི་སྤང་བུ་གང་ཡིན་
ཡིད་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བས་ཡིད་ཤེས་དེའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་། གཉེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ངེས་ཤིང་དུ། གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་
ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འགགས་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྤང་བ་དང་
མུན་པ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ངེས་ལྟར་འགྲེལ་
ཅིན། དེའི་དོན་གཉེན་པོ་ད་ལྟ་བ་སྐྱེས་པ་དང་། སྤང་བུ་མ་འོངས་པ་འགགས་པ་
དུས་མཉམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་ད་ལྟར་བས་སྤང་བུ་མ་འོངས་པ་
མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བུ་བའི་དོན་གྱིས་སྤང་བར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དོན་འདིའི་དཔེ་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཏེ། སྤང་བ་ད་ལྟ་བས་ནི་མུན་པ་མ་
འོངས་པ་བསལ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། འདས་པའི་མུན་པ་ནི་བསལ་དགོས་པ་མིན་
ཏེ། བསལ་བྱིན་སྤང་བསལ་དགོས་ན་བྱུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། སྤྱིར་
ཡང་གཞོད་བུ་འགགས་པ་ནི་གཞོད་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་རྟོག་
གའི་ལུགས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བས་མུན་པ་འགགས་པ་དང་སྤང་བ་དུས་
མཉམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤང་བ་སྐྱེས་པ་དང་མུན་པ་མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་

ཏེ། འགག་པའི་ཆེ་དུས་མཉམ་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་སློང་གཉིན་གྱང་དེ་ལྟར་
དུ་སྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་གཞོད་བྱེད་དེས་གཞོད་བྱ་མ་འོངས་པ་དེའི་
རྒྱ་དང་ལྟན་དུ་འགོགས་ནས་གཞོད་བྱ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མི་སྐྱེ་
བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་སྒོམ་ལམ་རྒྱུང་དུ་སྒོར་
གསུམ་དང་། འབྲིང་སྒོར་གསུམ་དང་། དུག་གིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་སྒོར་གསུམ་
དང་། འབྲིང་སྒོར་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་པར་
བག་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་སྒོར་གསུམ་དང་། འབྲིང་སྒོར་གསུམ་ཡང་སྒོར་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་ན་མ་དག་སའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་མདོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་
བྱིར་རོ། །དག་ས་གསུམ་དུ་གཉིན་པོ་ཆེན་པོ་སྒོར་གསུམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མ་རིག་
པའི་བག་ཆགས་རྒྱུང་དུ་སྒོར་གསུམ་སྒོར་བར་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་འདི་ལའང་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཉིས་ཀས་དག་སའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤིང་བར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བྱེད་ལ། རྒྱུན་མཐར་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཕྱོགས་གཉིས་
ཀ་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་ན་ཆོས་སྤྱོད་མདོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར་
རོ། །

སྐབས་འདིར་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྱོགས་དེ་སྒོམ་

ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་མི་སྤྲོད་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་སྤྲོད་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་ལ་ཤེས་བྱའི་སྤྲོད་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་
ལེན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བགས་བྱུན་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་
ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྲིང་བོ་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དང་བོ་ནི། རབ་ཏུ་དགའ་
བའི་གནས་པ་ལ་སྤྲོད་པོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་པ་ལྟུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
གནས་པ་ལ་སྤྲོད་པོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་པ་ལ་སྤྲོད་
པོ་ཞེས་བཤད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དོན་དེ་ནི་སྤངས་པ་ལ་སྤྲོད་པ་གཉེན་
པོའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སར་ནི་དྲི་མ་ཡོད་པ་མིན་
ཏེ། གནས་༼༡༥༥༽ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་སྤོས་དེ་དག་ས་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བའི་
སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །

**གཉིས་པ་ཚིག་གི་དོན་ལ། བསལ་བྱ་གྲུན་ཀ་བཀོད་པ་དང་། དེ་སེལ་བྱེད་
དོ། །དང་བོ་ནི།**

སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྤྱར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གཉེན་པོ་ནི་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་སྤྲེལ་བ་དང་། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་རྒྱང་
དུའི་རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པ་འགག་པར་རིགས་སོ་ཞེས་གྲུན་ཀ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེའི་ལན་དུ། དབེར་ན་གོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་མ་རགས་པ་སེལ་བ་ལ་

འབད་ཆེར་མི་དགོས་ཤིང་། སྤྱ་མོ་སེལ་བ་ལ་བཙོ་སྒྲག་མཁན་འབད་བ་ཆེན་
པོས་ཐང་ཆད་ཆད་དུ་འབད་དགོས་པའི་དཔེས་གྲུན་ཀ་དེ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་བ་དག་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་ངེ་སྤྲད་དུ་
བསྟན་པ་དེ་ཁམས་གསུམ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤང་བྱ་སྒྲོང་པའི་ལམ་འཇལ་བྱེད་
ཤེས་པ་དང་། གཞལ་བྱ་ཤེས་བྱ་དག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོའི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་བའི་རྣམ་
པར་དག་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །

འདིར་སྒྲུས་པ།

ལམ་ཤེས་སྒྱེ་བའི་རྟེན་གང་ངོས་བབྱང་ནས། །

ལམ་གསུམ་རྟོགས་རིགས་ཡར་ལྷན་སྒྱེད་ཐབས་དང་། །

ལྷག་པར་ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྒོམ་ལམ་རྣམས་ལ། །

ངེ་རྟེན་ཤེས་པའི་ཚུལ་གང་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སྤྲེལ་གྱི་གྲངས་བརྗོད་པས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཙུགས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྤྲེལ་གཉིས་པའོ། །

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཙུགས་མངོན་པར་

དོགས་པའི་རྒྱལ་ཅེས་བྱ་བ་ལས། མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་སྐབས་ཏེ་སྐབས་
དང་པོ་ལ་བཟོས་པའི་གཉིས་པའམ་ཡང་ན་སྤར་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་རྣམ་
མཁུན་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་སྤར་ཡང་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པ་
དེའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པ་ལོ། །

༥ གསུམ་པ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོལ་ས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་
སྤང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྤྱོདོན་དུ་བཤད་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱན་
ཤེས་པ་ཉིད་གཞུང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤང་པོ་ལྟ་བུ་བཤད་
པ། དེ་ཁམས་དང་སྤྱོ་མཆེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ། དེ་བདེན་བཞི་དང་བཞི་ལྟ་སོགས་
སྤྱུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། གངས་ངེས། གོ་
རིམ་ངེས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་གང་ཞིག་ཆ་དུ་མ་སྤྱངས་པ་ལོ། །དེ་ལ་
གཟུགས་སྤང་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཅན་དང་། མིང་བཞི་ནི་དུས་ཀྱི་ཆ་ཅན་དང་།
གཉིས་ཀའང་ལྟོག་པའི་ཆ་དུ་མ་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་བར་ལྟོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཆ་དུ་མ་སྤྱངས་པ་གང་ཞིག །རིག་
བྱའམ་ཡུལ་བཅད་པས་གཟུགས་སྤྱུང་བ་སྟེ་བཅ་པོའི་དངོས་པོའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་
ན། མཛོད་ལས། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་དང་དོན། །ལྟ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་

མིན་ཉིད། ཁྱེད་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ནི། བྱེད་གཤམ་ཏུ་སྒྲིབ་
བས་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་མཆེད་པའི་ཟད་པར་དང་། ཀེང་རུས་སུ་
སྒྲིབ་བ་སོགས་ཀྱང་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པས་གཟུགས་གོ་ཆོད་པོ་དེ་དབང་དོན་
བཙུ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཁྱེད་ལ་དབང་པོ་ལྟ་ནི། གཟུགས་ཅན་དྲུངས་པ་རང་རང་གི་
དབང་གེས་ཀྱི་དངོས་ཉིན་བྱེད་པ་མིག་འབྱས་ཀྱི་ནང་ན་ཟམ་མའི་མེ་ཏྲོག་ལྟ་བུ་
དང་། རྣ་བའི་གཏིང་ན་གོ་གའི་མཛུད་པ་དང་། སྒྲིབ་སྒྲིབས་ན་ཟམས་ཀྱི་ཐུང་མ་
དང་། ལྟེ་དཀྱིལ་ན་སྒྲིབ་ཅམ་གྱིས་བར་ཆོད་པའི་ལྷ་བ་ཕྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱན་ལ་
བྱབ་པ་བྱའི་སྒྲིབ་ལྟ་བུའོ། ཁོན་ལྟ་ནི། རི་སྐད་དུ། གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་
ཉི་ཤུ། སྒྲིབ་ཅམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཁོ་ནི་རྣམ་དུག་༼༡༥༥༽ནི་རྣམ་
བཞི། ཁྱེད་བྱེད་བཙུག་གིས་བདག་ཉིད་དོ། ཁྱེད་པས་གཟུགས་ནི་ཁ་དོག་དང་
དབྱིབས་གཉིས་སམ། སྒྲོ། སེར། དཀར། དམར། རིང་། ཐུང་། ལྟ་མ། ལྷུ་མ།
མཐོ། དམན། ཐུ་ལེ། ཐུ་ལེ་མིན་དང་། སྒྲིབ། དུ་བ། དུ་ལ། ལྷག་ན། གྲིབ་མ།
ཉི་མ། སྒྲིབ་བ། ཐུན་བ་སྒྲིབ་ཉི་ཤུ། ཁ་ཅིག་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་དང་ཉིར་
གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་སྒྲིབ་པོ་ལས་ཟུར་དུ་མི་བགྱང་ཞིང་། རམ་མཁའི་སྒྲིབ་པོ་ནི་
རི་བོ་མཆོག་རབ་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་ཡིན་གྱི། རམ་མཁའ་ལ་ནི་དབྱིབས་
དང་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་གང་ཡང་མེད་དོ། སྒྲིབ་ནི། ཟིན་པའི་སྒྲིབ་ལུང་དུ་སྒྲིབ་པ་
དང་། མི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་། མ་ཟིན་པའི་སྒྲིབ་ལུང་དུ་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་གཉིས་དང་།

བཞི་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བརྒྱད་དོ། ཁྲི་ནི་ཞིམ་པ་དང་ང་བ་
 གཉིས་ལས། མཉམ་པ་མི་མཉམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་བཞིའོ། ཁོ་ནི་མངར།
 རླུང་། ལན་མུ། ཚ་བ་དང་། ཁ་བ། བསྐྱ་བ་སྟེ་དུག་གོ། རེག་ནི་འབྱུང་བཞིའི་ཆ་
 ས། གཤེར། རྩོད། གཡོ་བཞི་དང་། འཇམ། རྩལ། ལྷི། ཡང་། གྲང་། བཀའ་སྒྲིལ།
 རྩོམ་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ། ཇེ་ལ་གཟུགས་ནི་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་པ་དང་བཅས་
 པའི་གཟུགས་སོ། ཇེ་བང་པོ་དང་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་བསྟན་མེད་ཐོགས་པ་དང་
 བཅས་པའི་གཟུགས་སོ། མི་སྤྲུག་པ་དང་ཟད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བསྟན་མེད་
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཆོར་བ་མྱོང་
 བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། འདུ་བྱེད་ཡུང་པོ་
 བཞི་ལས་གཞན། ཅེས་དང་། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། ཞེས་པས་ཆོར་
 བ་ནི་མྱོང་བར་གནས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། བདེ་སྤྲུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་འམ།
 མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་དུག་གོ། འདུ་ཤེས་
 ནི་བྱེད་པར་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། མིག་གི་༼༡༥༧༽འདུས་ཏེ་རེག་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དུག་གོ། འདུ་བྱེད་ནི་ཡུང་པོ་གཞན་བཞི་ལས་
 གཞན་དུ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཏེ། དབྱེ་ན། སེམས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་
 དང་། ལྡན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་བཅུ་བཞི་

པོ་ཡིན་མོད་གྱི། དེའང་གཟུགས་དང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གནས་
སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་རྫས་ལོགས་སུ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་དང་རྫས་དང་དུས་དང་དམིགས་པ་བཞིས་མཚུངས་པའི་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཚོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་གཉིས་ཀའང་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཙོ་བོའི་སེམས་རྫས་
གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྫས་རེ་རེ་བ་དང་

། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་དང་། དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མཚུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ་བྱད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལྟར། ཚོར་དང་འདྲ་ཤེས་སེམས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་
དང་རེག་པ་ལ། །སེམས་ཀྱང་བྱུང་བྱིར་ཀྱང་འགྲོ་ཡིན། །འདུན་དང་མོས་དང་
བྲན་པ་དང་། ཏིང་འཛིན་ཤེས་རབ་འདོད་སོགས་ལ། །འཇུག་པའི་བྱིར་ན་ཡུལ་
ངེས་ལ། །དད་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་བྲེལ་ཡོད། །མ་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ལྷག་
མེད། །བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། །བག་ཡོད་བཏང་སྟོམས་རྣམ་མི་
འཆོ། །བཙུག་ཅིག་དག་པ་ཞེས་བྱར་གྲགས། །ཆགས་སོགས་དུག་ནི་རྩ་ཉོན་
མོངས། །ཁྲོ་དང་འཁོན་འཛིན་འཆབ་དང་འཆོག་ །ཐུག་དོག་སེར་སྒྲ་སྒྲུ་དང་
གཡོ། །རྒྱགས་དང་རྣམ་འཆོར་འཆོམ་མེད། །བྲེལ་མེད་སྤྲུགས་སྐྱོད་མ་དད་པ། །ལེ་
ལོ་བག་མེད་བརྟེན་ངེས་དང་། །ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་གཡེང་སྟེ། །ཉི་ཤུ་ཉེ་

བའི་ཉོན་མོངས་༼༡༧༠ན༽ཡིན། །གཉིད་དང་འགྱོད་དང་རྟོག་དབྱེད་
 བཞེ། །དག་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སོགས། །དུ་མར་འགྱུར་བྱིར་གཞན་འགྱུར་
 ཡིན། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་ལུགས་སོ། །ཐེག་
 དམན་པས་ནི། མཛོད་ལས། འདི་ལྟར་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་
 བའི་སེམས་བྱུང་ཀུན་འགྲོ་བཅུ་ཉེ། ཆོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་
 དང་རེག་དང་སྒྲོ་གྲོས་དཔ། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཉིང་རེ་འཛིན་
 སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་དང་། དག་བའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་བཅུ་ནི། དད་
 དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྤངས། །བཏང་སྟོམས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཁྲིལ་ཡོད། །རྩ་བ་
 གཉིས་རྣམ་མི་འཛེ་བ། །བརྩོན་འགྱུས་རྟག་ཏུ་དག་ལ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །ཉོན་
 མོངས་ཆེན་པོའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་དུག་ནི། མོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་
 ། །མ་དད་པ་དང་སྤྲུགས་དང་རྟོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་
 སོ། །མི་དག་བའི་འཁོར་དུ་ནི། མི་དག་ལ་ནི་ཁྲིལ་མེད་དང་། །ངོ་ཆ་མེད་
 པའོ། །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུའི་འཁོར་དུ་ནི་བཅུ་ཉེ། །ཁྲོ་བ་དང་
 ། །འཁོར་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །ཕྱག་དོག་ཆིག་འཆབ་སེང་སྣ་དང་། །སྒྱུ་
 དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཛེ་ནི། །ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་ས་པ་རྣམས། །ཞེས་སོ། །དེ་
 དག་ཏུ་མ་ངེས་པ་བརྒྱད་ནི། །རྟོག་དང་དབྱེད་དང་འགྱོད་པ་དང་། །གཉིད་དང་
 །ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་ཉིད་དང་། །ང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་

པར་བཤད། །ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཡིད་གྱི་
འཁོར་དུ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ལ། དབང་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་ནི་ཅི་རིགས་པ་འབྱུང་
ངོ། །འདི་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་མཉམ་བཞག་གི་ས་པ་ཡིན་
པས་འདོད་ཁམས་སུ་མི་འབྱུང་ལ། འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཁམས་གོང་
མ་༼༡༧༠༠བ༽གཉིས་སུ་མི་འབྱུང་ངོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་
རིག་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། ཐེག་དམན་ལུགས་ལ་ཡུལ་དྲུག་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དྲུག་གོ། །ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཀུན་གཞི་རྩ་
བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་ལ་དེར་འཛིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་
། འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། རྟོགས་བརྒྱུད་དེ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་ཡིད་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་གཞན་བདུན་ནི། ཀུན་གཞི་ལ་
རྩ་ལས་རྒྱབས་དང་། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཀུན་
གཞི་དང་གཅིག་པ་ནི་མིན་ཏེ། རྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་གཉིད་མཐུག་པོ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོ་གཞན་རྣམས་མེད་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ངོ།

གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ་ནི།

འགའ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་དབང་པོའི་སྒོ་
གང་དང་གང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུན་དང་འཕྲད་པ་ན་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྟངས་
དུ་བྱས་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་དང་སྒོ་ལྟའི་ཤེས་པ་སྟེ་འགག་གཅིག་ཏུ་

བྱེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཅིག་ཁོན་ལས་མེད་པའི་སྤྱིར། ཡིད་ཤེས་
གྱིས་སྤྱི་མཚན་དང་སྒྲོག་གྱུར་མི་དཔོགས་པའམ། སྒོ་ལྗེའི་ཤེས་པས་རང་མཚན་
མི་རྟོགས་པར་ཐལ་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་གཅིག་དེ། ཡང་ན་ཁ་
སྤྱིར་ལྟ་ཁོན་འམ་ཡང་ན་ཡིད་ཤེས་ཁོན་རེས་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡིད་གྱི་
ཤེས་པ་ཡུལ་ཉེ་བ་ལ་མི་བརྟོས་པ་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱང་རུང་། ཡུལ་ཉེ་བ་ལ་མི་
བརྟོས་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་
ཡང་དེར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་
ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ཡུལ་གཅིག་ལས་མི་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར། རྣམ་
ཤེས་ཚོགས་དུག་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱི་བའི་གནས་སྐབས་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། རྣམ་
ཤེས་༼༡༧༩༽ གཅིག་ལས་མེད་ལ། དེ་དབང་པོའི་སྒོ་གང་རུང་རེར་རྒྱུན་དང་
འཕྲད་ནས་སྤྱི་བའི་ཆོ་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཤུ་དེ་མི་སྤྱི་བའི་
སྤྱིར།

གལ་ཏེ་ལུང་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ་
ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མིག་ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་རིས་མཐུན་རྗེས་རེ་རེ་
འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་རིགས་མཐུན་
པའི། རྣམ་པར་ཤེས་ལས་རིས་པར་འབྱུང་། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། །ཞེས་སོ། །སྤྱི་མཆེད་བཅུ་

གཉིས་བསྟན་པའི་མདོར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་སྐྱེ་མཆེད་བཙུག་ཉིས་གང་དུ་
འདུ་ཞེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྫས་ཐ་དད་པས་མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་རྣམས་
ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། དབྱས་མཐའ་ཙུ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་
པར་ཤེས། །དེ་ཡི་བྱུང་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། ཞེས་པས། དོན་ཅུ་མཐོང་བ་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དོན་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་སེམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་པ་
འདི་བྱུང་པར་ཡིན་གྱི། རྫས་ཐ་དད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དེ་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་འབྱུལ་གྱིང་བ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནས་ཆོར་བ། རིག་ཅིང་ཐ་དད་དུ་
འབྱེད་པའི་ཆ་ནས་འདུ་ཤེས། ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་ཆ་ནས་སེམས་པ། དམིགས་པ་
ལ་སེམས་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཆ་ནས་
རིག་པ། འདོད་ཡོན་ལ་འཇུག་པའི་ཆ་ནས་འདུན་པ། རང་གི་ཉིས་པ་སྤྲས་པའི་
ཆ་ནས་གཡོ། གཞན་ལ་ལོག་པའི་འཆོབ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྒྱ། སེམས་ནང་དུ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་གཉིད་ལ་སོགས་པར་འདོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྤེ་
བྱན་ལས། །༡༧༡།སེམས་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲིང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་
སྒྲིང་བའོ། །དད་ལ་སོགས་པ་སྒྲིང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དག་ཆོས་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཅིས་དང་། །ཀུན་བཅུས་སུ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྟེ།

ཞེས་དང་། ང་ཀུལ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁེངས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་སུ། སེམས་
ཀྱི་འབྲུགས་པ་ནི་ཞེ་སྒང་ངོ་། །ཞེས་དང་། དེའང་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་དུ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྟོག་ཞན་ལ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའང་ག་ཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་མཚུངས་པ་ལས་སྦྱས་པ་དེ། ཁྲོ་ལས་ཐ་དད་གང་ལས་
ཡིན། རྩིས་པས་མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་ཡང་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་འགའ་ཞིག་བསྟུ་བར། ལཱ་ཉིད་འཐད་པ་མིན་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་
གནས་སྐབས་སྟོན་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེད་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་པས་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ལུང་དེས་
མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་རྫས་ཐ་དད་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བྱུང་རྫས་སུ་མ་
གྲུབ་པ་འགོག་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་རྫས་ཐ་
དད་པར་མེད་ཀྱང་། ལྷོག་པས་བཞིར་བྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གནས་སྐབས་དེ་དག་
སེམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་རྒྱུན་ནི་ཆུ་ལས་ཆུ་
བྱར་སྟེ་བ་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆེ་ཆུད་ཆུ་བྱར་ཐ་མི་དད་པའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
དུ་མ་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེད་གོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཞི་ལ་རག་པར་
བྱེད་བྲག་མེད་པས་ཀྱང་མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུང་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། ལུང་
ལས། སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་སོ། །དད་སོགས་ཀྱིས་

ནམ་པར་བྱང་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གྲང་། སེམས་ཉིད་དེ་དང་དེ་ལྟ་
བུའི་ནམ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་༼ ༡༩༥༣ ༽དང་ནམ་པར་བྱང་བའི་ཞེས་
ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྩས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ནི།

རི་བདུན་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
ལྟར་མཐའ་གཞན་ཞེགས་པ་དང་། དགོས་པ་ལ་བཟློས་པ་དང་གསུམ་
ལས། འདིར་ནི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་སུ་དངོས་
པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ལ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ནི་ཚུད་པའི་རྩ་
བ་དང་འཁོར་བའི་རྒྱར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། རགས་རིམ་ནས་གྲང་
གཟུགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཤད་དེ། ཚོར་བའི་དོན་དུ་བྱིམ་པ་དང་གྲུབ་མཐའི་འདུ་
ཤེས་ཐ་དད་ལ་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ཚུད་པ་དང་། ཚོར་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་འདུ་ཤེས་
བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་རོ། །རི་སྐད་དུ། ཚུད་པའི་རྩ་
བར་གྱུར་པ་དང་། །འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱིར་རིམ་རྒྱའི་བྱིར། །སེམས་བྱུང་རྣམས་
ལས་ཚོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལོགས་ཤིག་སྤང་པོར་བཞག །ཅིས་སོ། །སེམས་
བྱུང་གཞན་རྣམས་ནི་རགས་མི་རགས་མཉམ་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོའི་བྱེ་བྲག་
ཏུ་བྱས་སོ། །ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་
ནོ། །

བཞི་པ་སོ་རིམ་ངེས་པ་ནི།

རགས་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ། གཞུགས་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་
ལ་སོགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནས་ཆོར་བ་བཞག་པ་ནི། ཐོག་མར་སེམས་ཅན་
རྣམས་གཞུགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་། དེའང་ཆོར་བས་རོ་སྤྱང་བའི་བྱིར་
ཆོར་བ་དང་། དེ་ནས་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི་གཞུགས་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་ཡང་འདུ་ཤེས་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་ནས་འདུ་
བྱེད་བཞག་པ་ནི་སྤྱོད་ཅི་ལོག་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་བྱས་པ་དེ་འདུ་
བྱེད་དང་། དེ་ལྟར་སེམས་ནི་བཞི་པོ་ངེས་༼༡༩༥༽ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
བྱས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི།

སྐྱེ་མཆེད་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བའི་སྒྲོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཁམས་
ནི་རིས་ཐ་དད་པར་གནས་པའམ་ས་བོན་གྱི་དོན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤངས་དང་སྐྱེ་
སྐྱོ་རིགས་གྱི་དོན། །ཡུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན། །ཅིས་སོ། །མཚན་
གཞི་ནི། གཞུགས་གྱི་ཡུང་པོའི་ཆོས་བཅུ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་ཁམས་བཅུར་
འགྱུར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་
བཅུར་འདོད། །ཅིས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུང་པོ་ནི་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་
སེམས་གྱི་ཁམས་བདུན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །ཡིད་གྱི་སྐྱེ་

མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། །ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འདྲ་པ་སྟེ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 རྒྱལ་དང་ཡིད། །ཅེས་སོ། །ཡིད་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་བྱུང་པར་ནི། ཡིད་
 འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། །རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱི་རྟེན་དབང་པོ་ཡིན་ཅིང་
 ། འདིའི་རྟེན་ཡིད་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཁམས་བཙུ་བརྒྱུད་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱལ་པོ་འགག་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །རྒྱལ་པའི་
 རྟེན་ནི་རབ་བསྐྱབས་བྱིར། །ཁམས་ནི་བཙུ་བརྒྱུད་དག་ཏུ་འདྲོད། །ཅེས་སོ། །ཆོས་
 གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་གྱི་ཁམས་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། དགེ་མི་
 དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་དང་། བམ་མཁའ་དང་མི་གཡོ་བ་
 དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་
 འགོག་པ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་བརྒྱུད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་
 མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་
 བྱ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་༼ ༡༩༩ ནོ༽པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བཞག་པ་
 ཁོ་ནའོ། །གལ་ཏེ་མིག་སོགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དེ་
 བས་མང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། །གཉིས་སུ་ཡོད་ཀྱང་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ།
 རིགས་དང་སྟོན་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས། །འདྲ་བའི་བྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་
 ཉིད། །མཛེས་བྱའི་བྱིར་ན་གཉིས་བྱུང་ངོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་
 རྣམས་ནི་གཞུགས་ནས་རྣམ་ཤེས་གྱི་བར་མིན་ཅིང་ལུང་པོ་རྒྱལ་པར་ཡང་མི་རུང་

སྟེ། སྤང་པོའི་དོན་དུ་མ་སྤྲངས་པ་མེད་པས་སོ། །སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་བཞག་
རུང་སྟེ། དེར་བཞག་པ་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །སྤང་པོར་མི་རུང་བ་ཡང་
། རི་སྐད་དུ། སྤང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། །དོན་དུ་མི་རུང་བྱིར་མ་
བཤད། །ཅིས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་ཆོས་
ཁམས་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ། སྤང་པོ་དང་ནི་སྟེ་མཆེད་དང་། །ཁམས་
གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱས། །ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཚུལ་གྱིས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། ཟད་པར་བྲིལ་
གཞོན། སྟེ་མཆེད་རིགས་བཞི། ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་སྤང་
ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་སྟེ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིར་བསྐྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། སྤང་པོ་སྟེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི། །རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ལེགས་དབྱེད་དེ། །རི་སྐད་བཤད་པ་བསྐྱབ་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེའང་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས། དབང་རྣོན་ལ་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། །འབྲིང་ལ་
སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། རཏལ་པོ་ལ་ཁམས་བཙུག་དུ་བསྐྱས་ནས་
བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དེ་བདེན་བཞི་སོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལ། ཟག་པ་ཡོད་མེད་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱིས་བསྐྱས་མ་བསྐྱས་སོགས་ཡི་གེས་འདིགས་པས་སྟོས་པ་ཆོག་གོ། །

སྤང་ཁམས་༼ ༡༧ ཟབ ༽སྟེ་མཆེད་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྟ་དང་སྤྱར་ན།

གཟུགས་ཅན་གྱི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་གཟུགས་གྱི་
གཞིའོ། །རྣམ་ཤེས་ཚྭ་གས་བྱུག་གིས་བསྐྱེས་པའི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་ནི་སེམས་གྱི་གཞིའོ། །སེམས་བྱུང་གིས་བསྐྱེས་པའི་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་
ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་གཞིའོ། །ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་གཞི་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་
བས། ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་
། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་དང་།
སློག་གི་དབང་པོ་དང་། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། མིང་གི་ཚྭ་གས་
དང་། ཚྭ་གས་ཚྭ་གས་དང་། ཡི་གེའི་ཚྭ་གས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱ་བཞིར་འདོད་
དོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་རྩིས་གཞན་དུ་སྐྱ་བ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ། དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ལ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཅི་བའི་ཚུལ་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་པས་མ་བྲིས་
སོ། །འདུས་མ་བྱས་གྱི་གཞི་ནི་ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་
དང་། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་བ་དང་བྲས་ནས་འགོག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
དང་། གནས་སྐབས་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་རང་གར་འགགས་པ་བརྟགས་མིན་གྱི་
འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་
ཆེན་ལྟར་ན་ཆོས་ལྟར་ཡང་བསྐྱར་རུང་སྟེ། དབུས་མཐར། རྒྱ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་། །མིང་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱེ། །ཡང་དག་ཡི་ཤེས་རབ་ཁོ་

ན། །གཅིག་ཕུ་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །ཅེས་རྒྱ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མིང་
དང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྔ་ནི་ཆོས་ལྔ་ཡིན་ལ། དེར་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ཡོངས་༼༡༧༧༽ལྟ་བུ་བ་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་
ཅོ། །ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔ་པོ་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སམ། ཟག་
བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། མཛོད་ལས། ཟག་བཅས་ཟག་པ་
མེད་ཆོས་རྣམས། །ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་གང་
བྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཟག་མེད་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་
པ་གཉིས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཤེར་བྱིན་འདིར་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཐེག་གསུམ་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
དགོངས་པའི་བྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་ནི་ཐེག་པ་འོག་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་
པའི་བྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སའི་སྟོང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། བྱིས་པ་
དབང་པོ་ཞན་ཅིང་ལེ་ལོ་ཅན། ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལྟན་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མ་ཡིན། །ཅེས་
པའོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔ་སོགས་ནི་ཐེག་དམན་བྱན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་
སྐད་དང་། རང་བཞིན་གསུམ་དང་། ཆོས་ལྔ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་དང་།

བདག་མེད་གཉིས་སོགས་ཐེག་ཆེན་བྱན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་སྐད་དང་། ཡུང་
ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་བདེན་བཞི་བདེན་གཉིས་སོགས་ཐེག་པ་བྱན་མོང་བ་དག་གིས་
ཀྱང་སྒྲུབ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཤེས་བྱ་ཡུང་སོགས་སྒྱིདོན་དུ་གཏན་
ལ་འབབས་ཚུལ་ཞིབ་པར་བཤད་ཟིན་ལ། སྒྱིདོན་གྱི་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་
གྲུབ་པའི་དབང་པོ་གཉིས་ཞིག་ཆེན་པོའི་ཡར་ཕྱིན་ལྷོ་ཀ་སྒྲིང་པོ་མཆོག་ལས་ཇི་
ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཀ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་འཆད་པའི་གཞུང་དོན་ལ། འབྲེལ་བཀོད་
པས་མཆོམས་སྒྱུར། མཆོན་༼༡༧༥༩༽བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་
གྱི་གྲངས་བརྗོད་པས་མཐུག་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ནི།

ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་ལམ་ཤེས་གྱི་འོག་ཏུ་
སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཉི་བར་མཁོ་བ་གཞི་ཤེས་འཆད་དགོས་ཏེ། སེམས་
དབང་རྣམས་གྱིས་གཞིའི་ཤེས་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་མ་
ལུས་པ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་དང་། དམན་པར་རིགས་ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཞི་ཤེས་གྱི་
རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ལམ་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་མི་སྒྲེ་ཞེས་སྟོན་པར་བཞེད་
ནས་ཡུང་ཁམས་སོགས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ལམ་ཤེས་གྱི་འོག་

ཏུ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཞི་ཤེས་དངོས་དང་།
མཐུན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན།
གཞི་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ། དེའི་མཐོང་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་མཐའ་གཉིས་ལ་
མི་གནས་པ། ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོ་སྟེ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ། ཟླ། འགྲེལ་གཉིས་གྱི། དང་པོ་ནི།

ཚུ་རོལ་པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། །

དུས་རྒྱུས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་བྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པར་འདོད། །
གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ལས་འཕྲོས་ནས། མདོར། རབ་
འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་ནི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལ་མ་ལགས། པ་རོལ་གྱི་
མཐའ་ལ་གནས་པ་མ་ལགས། དེ་གཉིས་ཀའི་བར་ན་མི་དམིགས། ཞེས་སོགས་
གྱི་དོན་ཏེ། རྒྱབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ཤེར་བྱིན་དེ་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་
གནས་པར་སྟོན་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱབས་འདིའི་གཞི་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་སྟོན་
པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་དེ་ཚུ་
རོལ་སྟེན་པའི་མཐའ་དང་། པ་རོལ་ནི་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་མིན་ཅིང་།
༼༡༧༥༽མཐའ་དེ་དག་གི་དབུས་སམ་བར་ན་ཡང་མི་གནས་ཏེ། གནས་ན་
དུས་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་གནས་དགོས་པ་ལ། དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་

རང་བཞིན་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་བྱིར་ན། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཤེས་
རབ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་
ཞེས་བཀོད་དོ། །

སྐབས་འདིའི་དོན་ལ་དཀའ་བའི་གནས་ཅུང་ཟད་བཅད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
འདིར་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་དམན་པའི་གཞི་ཤེས་ཉིད་ལ་འཆད་དགོས་པ་སྦྱར་
བཅད་ནས་ཡིན་ཏེ། དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་སྡེ་བའི་གཞི་ཤེས་དེ་སྟོན་པའི་སྐབས་
ཡིན་པའི་བྱིར་། འོན་ཀྱང་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་མི་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
སྐབས་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་ཤེར་བྱིན་དེ་སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ངོས་འཛིན་ལ། དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡང་
བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །

འོ་ན་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་ངོས་འཛིན་པ་ན་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ངོས་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལས། གཞི་ཤེས་ལོགས་སུ་སྟོན་མི་དགོས་སོ་སྟུམ་ན། དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ནི། སྐབས་དང་པོར་
བསྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་དང་། དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱུང་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དུ་སྟོན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དག་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་

ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱད་པར་སྒྲར་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོག་གམ་སྒྲམ་པ་
ལ། དེས་མི་ཚོག་པར་མ་ཟད། དེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་
དེ་ལ་རིང་ཞིང་དེ་ལ་འཇུག་པའི་མི་མཐུན་བྱོགས་སུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

འོན་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དེ་ཉན་ཐོས་ལ་མེད་པའི་
༼༡༥༥༽ཚུལ་འདི་ནི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དགོངས་
པ་འོན་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཀའ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱུ་
མཆེད་དེ་དག་གིས། ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཤད་
པ་དེའི་ཆེ་རང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་གཟུང་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ངོས་
འཛིན་ནི། གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། འཛིན་པ་ལས་གཞན་པའི་
གཟུང་བ་རྗེས་གཞན་ཞིག་སྟོང་པ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ནི་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་འཆད་
པ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་ལས་ལྟག་པའི་འཛིན་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ངོས་
མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག །འཕགས་སེང་གིས་རྒྱན་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ན།
ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀར། ཚོས་
དབྱིངས་ཐོག་གསུམ་གྱི་རིགས་སུ་འཆད་པ་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་

ཅད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་
 བར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་པའི་སྣ་
 འགྲེལ་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པར་བཤད་
 ལ། དེ་ལ་དམིགས་ན་ཆོས་དབྱིངས་སམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱབ་
 ཟེར་རོ། །སྤྱོད་པ་འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ལུང་དེ་ནམས་ནི་དྲི་
 བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་སྐུའི་སྒོ་ནས་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་སྤྱོད་བྱེད་
 རྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་བྱེད་དེ་ཡང་ཐེག་གསུམ་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ཆོས་དབྱིངས་དེར་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། ཆོས་དབྱིངས་དེ་
 འཕགས་པ་༼༡༧༥༩༽ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་སྐད་
 དུ་འང་། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་མཐོང་བ་ཙམ་ལས་
 ཤེས་སོ། །ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་ཉན་རང་དེ་དག་གིས་
 ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་སུ་ཆུག་ནའང་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 བྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དབུས་མཐར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉིད་ལའང་ཆོས་
 དབྱིངས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་བཙུ་བྲུག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་
 འདོད་པ་དེ་ལ་སྒྲོན་གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་དུ་གནས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་
 ཆོས་དབྱིངས་དམན་པའི་རིགས་སུ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

རིགས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམན་པའི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་ཚོས་
 དབྱིངས་དེ་མ་ཡིན་ཅིང་། དམན་པའི་རང་བཞིན་གནས་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་གཞུང་
 འབྲེལ་ནས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན། དབུས་མཐའ་
 དང་ཀུན་བཅུས་གྱི་ལུགས་ལའང་། ཉན་རང་གིས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པར་བཞེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་འདུས་མ་བྱས་
 གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཚོས་གྱི་རྒྱ་
 ཡི་ཕྱིར། །ཅིས་སོགས་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པས་གྲུབ་བོ། །མདོར་ན་ཁྱོད་གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཚོས་
 གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་
 ཐམས་ཅད་ཚོས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་གྱིས་བྱེ་བ་འདྲན་པ་ལ་ནི་འབྲེལ་ཅི་ཡང་
 མེད། །ཁྱོད་གྱིས་ལུང་དུ་བྱངས་པ་དེ་ནམས་གྱི་དོན་ནི་ཚོས་དབྱིངས་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ནི་ཚོས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་
 གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པའི་༼༡༧༥༧༽སངས་རྒྱས་
 བོ། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། ཅིས་སོགས་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་
 དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་གྲུབ་དོན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འདུས་མ་བྱས་གྱིས་བྱེ་བར་གྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་
 པས་རྒྱུད་སྒྲའི་དགོངས་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་

བཤད་པ་ལ་སྒྲིན་གྱི་མཁས་པ་སྤྲུལ་གྱི་བསྟོན་མ་ནུས་ལ། བྱམས་ཚེས་བར་པ་
གསུམ་དུ་ཁྱི་ཉན་རང་ལ་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་འང་མེད་ན།
ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ག་ལ་སྤྱིད། རྒྱ་མཚན་དེས་
ན། བྱམས་ཚེས་པ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་ཉན་རང་ལ་ཚེས་གྱི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་
ཞི་བ་ལྷ་འི་དགོངས་པར་ཡང་ཉན་རང་ལ་ཚེས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་
མིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་གྱིས། ཉན་མོངས་སྤངས་པས་གོ་ལ་ན་དེའི། །དེ་མ་
ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཙམ་
གྱིས་རྫོགས་སངས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ་
ཞེས་འཕངས་ནས་བསྟོན་པ་ཉན་རང་ལ་ཚེས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་
པས་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་མི་འཐོབ་པར་བསྟན་པས་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་
རྟོགས་པ་མེད་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་སྤྲུ་སྤྲུབ་ཞབས་ཀྱི་དགོངས་
པ་འང་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཚོགས་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ནས་
གསུངས་པའི་སྟོན་པ་སྤྱར་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སོགས་གྱིས་
བཤད་པས་ན། སེམས་དཔའི་ཚེས་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་
ཉན་རང་ལ་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་
དང་མདོ་སྤེལ་བརྒྱུ་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་སྤྱར་ནས་སྟོན་

༼༡༩༥༧ན༽པའི་ཚེ། ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་
ཅན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པའི་ཆེད་
ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཉན་རང་གིས་ཚོས་བདག་མེད་
པར་རྟོགས་པས་ཚོས་བདག་མེད་ལ་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཚུལ་ནི།
ཉན་རང་གི་འཕགས་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་འང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་
ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པ་སྒྲོས་
ཅི་དགོས་པས། མདོར་ན་འཕགས་པའི་ས་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་
ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་ལ་རག་པས་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མཚོག་ཡིན་པར་
བསྟན་ཏོ། །སྐབས་འདིར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀར་སྤྱི་ཞིར་མི་
གནས་པའི་ཤར་ཕྱིན་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྟན་གྱི། དེའི་ཤུགས་བསྟན་ནི་བར་
གནས་པ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། ཤུགས་
བསྟན་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དུས་གསུམ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲེས་པའི་ཚོས་རྣམས་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་
པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་
ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་ཉེ་བར་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཐབས་ནི་གོང་དུ་བསྟན་
པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་དེས་ནི་བྱེད་པ་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ།

རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་ལའོར་བ་དང་། དེའི་
 བྱད་པར་སྡིང་ཟེའི་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་མུ་ངན་ལས་འདས་
 པ་སྟེ། དེ་གཉིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་གྱི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལའོར་བ་
 དང་། རྒྱུན་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་བ་མུང་འདས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་
 ལའོར་འདས་དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པས་སྤྲིད་པ་༼༡༩༧༩༽དང་ནི་བ་
 ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་དཔའི་གཞི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ཉན་རང་གི་
 གཞི་ཤེས་བསྟན་པས་ནི། ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་ལ་དུས་
 གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་ཤེས་
 རབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་འབྲས་ལྷུ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རིང་བར་གྱུར་པས་ཉན་རང་ཉིད་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་ཉི་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཅན་ཐེག་པ་
 ཆེན་པའི་སྡིང་བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དང་དངོས་
 པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་རིམ་བཞིན་ལའོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་
 པའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཉི་རིང་གི་བྱད་པར་ལ། སྦྱར། ཅ། འབྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

མཚམས་སྒྲུབ་བའི་ཚུལ་འདིས་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་འབྲས་ཡུམ་ལས་རིང་
བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་བཞོད་དེ། གཞུང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་པས་དེའི་དོགས་
པ་སེལ་བའི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་དོགས་པ་
བཞོད་པ་ནི། གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་
ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་དོན་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཁྱོད་ཀྱིས་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
དུས་གསུམ་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི་གཞིའི་
གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་
གཞི་ཤེས་དེ་ཡང་ཉན་རང་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། ཁྱོད་
ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་འོག་གི་ལ་སོགས་པ་༼ ༡༤༥ ༽འདིར་
བྱངས་པས། རང་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དག་ལ་རིམ་བཞིན་སྔ་མ་
ཉན་རང་གི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་རིང་བ་དང་། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ཤོས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་བྱིན་ལ་ཉེ་བར་འབྱུང་བའི་
འཐད་པ་གང་ཞེན་ཞེས་བཞོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒྲོ་ནས། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །

དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཉི་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །
དེའི་ལན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་པོ་ཡང་ཉི་ཆོ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས། སྟོང་ཉིད་དེ་
ཙམ་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་མི་དགོས་པ་དང་། བྱབ་པའི་
སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་
དཔའི་གཞི་ཤེས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་འབྲས་ཡུམ་ལ་
ཉི་བ། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་འབྲས་ཡུམ་ལས་རིང་བར་འཐད་པ་འདི་ནི་སྒྲ་སྒྲུབ་
ཞབས་དང་། རྗེ་བརྩམས་དགོངས་པ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལན་
དུ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མདོར། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། གང་
ལ་ལ་ཡུམ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བགྱིད་ན་ཤེར་བྱིན་འདི་
འདོར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྗེ་བརྩམས་གྱིས་བསྐྱས་པ་ན། ཉན་
རང་གི་གཞི་ཤེས་དེ་ནི་པ་རོལ་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་མཚན་མར་དམིགས་པའི་སྒྲོ་
ནས་དང་། གཞན་ཡང་འབྲས་ཡུམ་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བུལ་
བའི་སྒྲོ་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་
བྱང་འཕགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ནི་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མར་མི་
དམིགས་པའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་དང་། འབྲས་ཡུམ་སྒྲུབ་
པའི་ཐབས་གཞན་དོན་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཡང་དག་པར་ཉི་

བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཉི་འིང་གི་བྱུང་པར་འདི་ནི་དེ་
༼༡༤༥བ༽བཞིན་གཤེགས་སྒྲིང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་མེད་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་སྒྲིང་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་
ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལ་རག་དགོས་ཤིང་། བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་
སྐྱེས་པ་ན། དང་པོར་ཀུན་རྫོབ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པས་བྱང་སེམས་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་ཅིང་། བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་གསོག་པས་སྒྱུད་པའི་ཆ་གཙོ་
ཆེ་ལ། དེ་ནས་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་གྱིས་མཚན་འཛིན་སེལ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གསོག་པས་ལྟ་བ་
གཙོ་ཆེ་ལ། དེ་ལྟར་ལྟ་སྒྱུད་ཟུང་འཇུག་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་འདི་
ཡོད་མེད་གྱི་བྱུང་པར་ལ་ཉི་འིང་དུ་བཞག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་
དོ། །

**གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་འིང་བའི་རྒྱ་མཚན། ཐེག་ཆེན་ཉི་བའི་
རྒྱ་མཚན། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

རྒྱ་མ་མཁན་གྱིས་སྒྲུལ་པའི་དངོས་པོ་རྟ་སྤང་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལ། མིག་
བསྐྱད་པའི་སྐྱེ་བོས་རྟ་སྤང་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱེ་མར་མི་ཤེས་པས་རྟ་སྤང་གི་དོན་
བྱེད་ནུས་སོ་སྣམ་དུ་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་གྱིས་འབྲུལ་ནས་དངོས་
པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་དེ་དག་གྱང་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་བྲལ་ཞིང་། ལ་སོགས་པས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་
སྒྲིབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་གི་མཚན་མར་མ་གྲུབ་པ་ལ།
ཉན་རང་གིས་དེ་དག་ལས་བསྐྱོད་མེད་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་མ་དང་
ལྡན་པར་རྟོག་པས། ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་དེ་
དག་གིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དངོས་པོའི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་སྡེ་མ་༼༡༧༥༩༽བཤད་ཟིན་པའི་
དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དངོས་པོའི་ངོ་བོས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པ་དེའི་
སྒྲིབ་ཉན་རང་དེ་དག་ལ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཚུར་ཡང་རྒྱང་རིང་བར་འགྱུར་ལ།
ཉན་རང་དེ་དག་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་པར་ཡང་རྒྱང་རིང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བྱང་རྒྱུ་ཐེམས་དཔས་བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡང་དག་པར་ཐུགས་མགུ་བར་བྱས་
པས། མན་ངག་གི་གནད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་པའི་ཐོས་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་བསམ་སྒྲོམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་
བ་ནི་རྫོགས་སངས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས། དངོས་པོར་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་འབྲུལ་བའི་མཚན་མ་བསལ་བའི་ཐེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚས་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཤམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 དུས་གསུམ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཤམ་པའི་ཡེ་གཤམ་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་
 མཚན་བཤད་ཟིན་པའི་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་ཡུམ་འདྲི་ཡང་དག་པར་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་
 བར་འགྱུར་བས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུན་པ་ནི།

མདོར་ན་ཉན་རང་ལ་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡོད་པ་མིན་པས་འབྲས་
 ཡུམ་ལས་རིང་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
 ཡོད་པ་ཉིད་གྱིས་ནི་འབྲས་ཡུམ་ལས་མི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོ་ལ་བདུན། གཞི་ལ་མཚན་མར་འཛིན་
པ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྟོགས། དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་མར་
འཛིན་པ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྟོགས། དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ། གཉེན་པོ་དེ་ཟབ་
པའི་ཚུལ། ཟབ་པ་དེ་ཡང་རྟོགས་དཀའ་བའམ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ། མཇུག་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ༼༡༧༧༽སྟུར། ༩། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

གྲུ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་རང་གྲུལ་བའི་ཡུལ་རྣམ་
 མཁེན་ལས་རིང་བར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཉན་ཐོས་ལ་
 སོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་རྣམ་མཁེན་གྱི་གྲུ་ཐུན་མོང་མིན་པ་སེམས་དཔའི་གྲུད་

ལ་སྐྱབ་པ་ཉིད་ལ་གཤགས་བྱེད་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་
བྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། ། ལུས་གསུམ་གཏོགས་པའི་ཆོས་
རྣམས་དང་། །

སྦྱོར་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ། ། སྦྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས། །

མདོར། སྤྱི་འོ་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་དྲིས་
པའི་ལན་དུ། གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་ན་ཆགས་པ་འོ། ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དོན་ཏེ། ཉན་རང་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་འཛིག་ལྟ་རྣམས་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་ཞེན་ཅིང་དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་རྗེས་ཡོད་དུ་མཆོན་
མར་འཛིན་པ་དང་། སྦྱོར་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་བདེན་འཛིན་དུ་
སྦྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ།
ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ནི་མཉམ་བཞག་ཏུ་མཆོན་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་མི་
འགལ་བའི་བྱིར་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདག་མེད་དོ་སྟུམ་པའི་མཆོན་འཛིན་གྱི་
འདུ་ཤེས་འདྲན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དུས་གསུམ་པའི་ཚས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚས་རྣམས་དང་། ཟག་པ་
དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོའི་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལྟར་སྦྲང་བ་
ཐམས་ཅད་ལ། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་མུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱིས་
ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་དང་
། དམན་པའི་རྣམ་གྲོལ་སྒྲུབ་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཉན་རང་གི་སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་
གཉེན་པོ་ཡིན་ནའང་། སེམས་དཔའི་ལམ་ལྟར་ན་མཚན་འཛིན་དེ་ཡུལ་གྱི་
གནས་རྒྱལ་ལས་༼ ༣༠༠ ན ༽ བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་མཚན་འཛིན་
དེ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ནོ། །

**གཉིས་པ་དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ། སྦྱར། ༥། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི།** བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ལས་
བསྐྱོག་སྟེ་བསྐྱོམ་པ་ནི། སེམས་དཔའི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་བོད་གངས་ཅན་
དུ་གྲགས་གྲང་། སྐབས་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཆད་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྦྱོན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །གཞན་དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་པ། །
དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པས། །

མདོར། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། མ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆེན་
ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་མེད་
དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་མི་
རྣམས་པའི་ཕྱིར་ན། སྦྱིན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་ཚུལ་བྲིམས་ཏེ་ཕྱིན་དུག་ལ་ང་
ཡིར་འཛིན་པ་མེད་ཅིང་། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་སྦྱིན་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་
མེད་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོས་པའི་ཕྱོགས་
ལ་ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བྱེད་པས། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་
པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་
དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

སེམས་དཔས་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་དང་། ལ་སོགས་
པས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་
ལ་རང་གནས་པ་དང་། གཞན་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་པར་
ལྷགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་པའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ཆོགས་པའི་གནས་ཀྱི་
མཆོན་འཛིན་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་བྱུང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ཏེ། མཆོན་འཛིན་
དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །༼ ༣༠༠ བ༽

བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལས། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ལྟ། །ཞེས་པ་
འདིས་འབྲས་བུ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཞེས་སོགས་དང་མཉམ་དུ་བཀོད་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་འགོ་
དགོས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། མཐའ་འགོག་པས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གཞི་ལ་མཚན་
འཛིན་སྤངས་པས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུའི་མཚན་འཛིན་གྱང་སྤོང་དགོས་པར་
བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས། མཐའ་འགོག་པས་ཞེས་པའི་
ཆོག་ལ་ལུས་མ་བོན་ཅེས་བེད་པོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ། མཚན་འཛིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཅ། འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ལྟ། །

མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི། རྒྱལ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ལ་སོགས་པས་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་
སངས་རྒྱས་སུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའམ་རྗེས་སུ་སྐྱེམས་པ་ལྟ་བུ་ནི་འབྲས་བུའི་
མཚན་འཛིན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཀྱན་

རྫོབ་པའི་རྣམ་རིག་གིས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་གཞན་ཡང་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དགོ་བ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་གྱི། སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་སངས་རྒྱས་
དང་། ཕྱག་སོགས་ལ་ཕྱག་རྟུ་འཛིན་པ་ནི་ཆགས་པ་སྤྲ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆགས་པ་སྤྲ་མོ་དེ་ནི་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་༼ ༣༠༧ རྟོ༽།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན། ཆགས་པ་སྤྲ་མོ་དེ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །དབེན་པའི་བྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། །
མདོར། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཡུམ་འདི་ནི་ཟབ་པོ། །བཀའ་སྩལ་བ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ།
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་གོ་འཕང་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་ཆགས་པ་སྤྲ་མའི་སྤྲ་མོ་
ཅམ་ཡང་བྱང་སེམས་སམ་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་དེ་
དག་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་བྱིར་ན་སེམས་དཔའི་ལམ་གཤེས་དེ་ནི་ཟབ་པ་

ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆགས་པ་ཕྱ་མོ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སམ། རང་བཞིན་གྱིས་སམ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སམ། རྣམ་གྱིས་སྟོང་པས་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་དེ་དག་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པས་དམིགས་པ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཡིན་ནོ། །

འགྲེལ་བ་འདིར། ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སྟོང་ཞེས་པས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོབ་དཔོན་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། བདེན་པས་སྟོང་པ་ཞེས་སྟོང་དགོས་ཟེར་བ་དང་། ལྷག་པར་སངས་བུ་མ་ལ་ལྷན་པའི་ལྷ་ལྟ་བུ་ལྟར་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྐྱར་བ་ཡིན་ཅེས་པ་རྣམས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

འོ་ན་འབྲས་བུའི་མཚན་འཛིན་དེ་ངི་ལྟར་སྟོང་ཞེན།

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྟོང་བ་ཡིན། །
རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཆོས་ཐམས་ཀྱི་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་

གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་
བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་འདུས་
བྱས་སུ་རང་བཞིན་གཅིག་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་
རྣམས་འདུས་མ་བྱས་པར་རང་བཞིན་གཅིག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་
ཤེས་པས་འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་
གཉིས་ཀའི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་
ན། དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་མི་སྟོང་པའི་ཆོས་སུ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་སྟོང་བར་
བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཟུགས་དང་ལ་སོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེའང་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་སྟོང་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་
པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་། གང་ལ་ཆགས་པར་བྱ་བའི་
གཞི་མེད་པས་ཇི་ལྟར་ཆགས་པའི་ཆགས་པ་དེ་དག་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་གཉིན་པོ་དེ་ཟབ་པའི་ཚུལ་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཟབ་པ་དང་སྟོང་པའི་
ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད། །
བཙུམ་ལྷན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ། །བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། །རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ནི་སྤྲུལ་ཀྱང་མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་པར་མ་ཤེས་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་འཛངས་ཀྱིས་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྤྲུལ་པས་དབེན་
པའི་ཟབ་མོའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མཐོང་བ་དང་། ལ་སོགས་
པས་ཐོས་༼ ༣༠༩ན ༽པ་དང་རེག་པ་དང་མྱོང་བའི་ཡུལ་དུ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཟབ་མོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལྷག་ཀྱང་ཆེན་པོ་དེ་ནི་མི་རྟོགས་ཤིང་། འོན་ཏེ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྩལ་མ་རྫོགས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་པར་
དཀའ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱེན་ཟབ་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
ཤེས་བྱེན་ཟབ་མོ་དེ་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དམིགས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པའི་དོན་བསལ་བར་གྱུར་པ་ཁོ་ནས་ཀྱང་། དོན་
དམ་པའི་ཤེས་བྱེན་ལྷག་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཟབ་མོའི་རང་བཞིན་དེ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་
ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེའི་བྱིར། དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པའི་

སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་དེ་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་ལས་ཟབ་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་སང་བཟང་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོགས་
མེད་སྐྱུ་མཆོད་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་ས་དང་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་
ལ་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོའི་གནས་ལྷགས་མཐོང་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་
མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མ་མཐོང་བར་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་ཟབ་མོ་མིན་པའི་
གནས་ལྷགས་མེད་དགག་ཏུ་རྟོགས་པས་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་མཚན་ཉིད་པ་
མིན་པར་བཞེད་དོ། །

དུག་པ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟན་པ་ལ། སྦྱར། ཙ། འགྲེལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི།

ཡང་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང་། གསང་
སྒྲགས་པ་ལྟར་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
ཅི་ཡིན་ཅེ་ན་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་ཤེས་བྱིར། །དེ་ནི་བསམ་མི་བྱབ་པར་འདོད། །
མདོར། བཙམ་ལྟན་འདས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པོ། །བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་
ཤེས་ཏེ་༣༠༡་བོ་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་སྤྲུལ་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་ཤེས།

གཟུགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་ཤེས། ཚོར་བས་རྣམ་པར་མི་ཤེས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་དང་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ཤར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་ཡུལ་དུ་མི་དམིགས་པས། ཡེ་ཤེས་དེས་ཡུལ་མེད་
སྣང་དེ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་ན་དོན་དམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་གཞན་པ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པས་ཡུལ་དེ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར། ཤེར་བྱིན་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང་
། ཡེ་ཤེས་པས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་བ་དེ་ནི། ཤེས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
དངོས་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གང་ཡང་མིན་པས་བསམ་པའི་ར་བ་ལས་འདས་པའི་
བྱིར་བསམ་པས་ཤེར་བྱིན་དེ་ལ་མི་བྱུང་པར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་
ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཚོས་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པའི་བར་
ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཟབ་མོ་དེ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བསམ་པ་དང་བསམ་བྱ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེའི་བྱིར་ཤེར་བྱིན་ཟབ་
མོ་ནི་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་ནི་གོང་དུ་བསྟན་པའི་ཤེར་བྱིན་
དེ་ཟབ་མོ་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་རྟོགས་དགའ་བ་བཀོད་ཅིང་། རྟོགས་དགའ་

བའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་མཇུག་བསྐྱབ་པ་ལ། སྐྱུར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་ལ་
སོགས་པས་མཐུན་ཕྱོགས་བརྗོད་ནས། དེའི་མཇུག་བསྐྱབ་པར་མཛད་པའི་བྱིར་
འདི་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་ཀུན་གཤམ་ཉིད་ལུགས་ལ། མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གི །
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ། རི་རྒྱད་བཤད་པ་འདིར་གཤམ་བྱ། །
སྒྲོ་ཀ་འདི་ལ་མདོ་རྩ་མ་ལས་༼ ༣༠༣ ༽ ཟུར་པ་མེད་ལ། དེའི་དོན་ནི་བཤད་པ་
དེ་ལྟར་ཀུན་གཤམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་
ཀྱི་ཤེར་བྱིན་དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེའི་གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་མདོ་ལས་རི་རྒྱད་བཤད་
པ་དེ་རྣམས་མདོའི་སྐབས་འདིར་གཤམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་
དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཞི་ཐམས་ཅད་གཤམ་པ་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་
གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་མི་

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ།

སེམས་དཔས་མཚན་འཛིན་སྤང་བྱར་ཤེས་གྱུར་ནས། །

མཚན་མ་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་ནི། །

མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བྱས་ཏེ། །

རང་རང་བྱེད་པས་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་དང་། གཤམ་སེལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་
བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱར། ཅུ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ལ་སོགས་པས་ཀྱང་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་བཟོད་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་རྣམ་པར་བསྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་
བ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །དེ་མ་རྟོགས་དང་རབ་རྟོགས་
དང་། །

དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །

མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་། །

སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི། །
གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་གང་དང་། །སྒྲིང་བ་རྣམ་བཏུན་གཤེས་བྱེད་དོ། །
རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། །བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱད་པར་བགྱ། །བཀའ་
སྤུལ་བ། །དེ་དེ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་མི་སྦྱོད་ན་དེ་ལ་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་
སོགས་གྱི་དོན་ཏེ། །དེ་ལ་འདྲ་དོན་ཚན་བཏུན་ཡོད་པ་ལས། །དང་པོར་གཤེས་ཕྱིན་
ཟབ་མོའི་སྦྱོར་བ་བརྟན་ཏེ། །སྦྱོར་བ་འདི་ལ་འཕགས་པས་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་
སྦྱོར་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་ལ། །འགའ་ཞིག་ །དང་པོ་བཞི་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་
བའང་ཡིན་ཏེ། །གནས་སྐབས་ཐམས་ཀྱི་༣༠༥བཀའ་དྲུག་བའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པའི་སྦྱིར་བཟོ་དོ། །

ད་ནི་འབྲུག་ཉིས་པར་བྱ་སྟེ། །དེའང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་ནས་བསྒྲོམ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །གཟུགས་སོགས་དེ་དག་
ཏྲག་མི་ཏྲག་སོགས་སུ་ཞེན་སྦྱོད་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །ལམ་གྱི་དམིགས་རྟེན་
དེར་མ་རྫོགས་པ་ཀུན་བཏགས་རྣམ་བཏགས་གྱི་གཟུགས་དང་། །ལམ་གྱི་
དམིགས་རྟེན་དེར་རབ་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གྱི་གཟུགས་དེ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་གྱི་
ཆགས་པ་སྟེ། །ཆགས་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འདྲ་
ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ་བཞི་པོ། །

དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་མཚན་ཉིད་

གསུམ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟན་
པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་གཞུང་གི་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ཡུམ་གྱི་མདོར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་བམས་ཅད་མཚན་
ཉིད་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་ནི། ཡང་དག་མིན་རྟོག་གི་དོར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་
རྣམ་པ་སྣང་བ་དེ་དེ་དང་དེར་སྦྱོ་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་བཏགས་པའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་ལ་མ་རྗོགས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ཟེར་
བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདིའི་དོན་རྟོགས་སུ་མི་རུང་བས་ན་མ་རྗོགས་
པའོ། །དེས་ན་མ་རྗོགས་པ་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་དོར་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་དེ་དང་དེར་སྣང་བའོ། །འདི་ལ་རྗོགས་པ་དང་མ་རྗོགས་
པ་གཉིས་ཀར་བརྗོད་དེ། གཉིས་སྣང་གི་ཆ་ནས་མ་རྗོགས་པ་དང་། གསལ་རིག་
གི་ཆ་ནས་རྗོགས་པར་འཛོག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡང་དག་༼༣༠༧༽མིན་རྟོག་གི་སྣང་ཆ་ལ་དེ་དང་དེར་སྦྱོ་
བཏགས་པས་སྦྱང་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ། །འདི་ལ་རྗོགས་
པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྗོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། འདི་
ལ་འང་དབྱེ་ན། འཁྱུར་མེད་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་པོ། །དེ་གཉིས་

ཀ་ལ་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དང་། ཆོས་ཅན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཉིས་
གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཛིན་མཚམས་འདི་ལ་
གཞན་དབུ་མེམས་གཉིས་འདོད་པ་མཐུན་ཀྱང་ཡོངས་གྲུབ་འཛིན་པ་ན། དབུ་མ་
པས་གཞན་དབང་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དེར་བཞག་པ་དང་། མེམས་
ཅོམ་པས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དེར་བཞག་པ་ནི་བྱད་
པར་རོ། །

གཉིས་པ་རྣམས་འཕྱོར་སྟོད་གཞུང་ལྟར་བཤད་པ་ལ། དེ་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་
གཞག །དེ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་དག་བག་ཆགས་ཀྱི་
དབང་གིས་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཆ་ལ་གང་རུང་དེར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བཏགས་
ཆའོ། །དབྱེ་ན། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་ལས། དེ་རེ་རེ་ལའང་
བདག་གཉིས་སུ་བཏགས་པའི་ཆ་སྟེ་བཞིའོ། །ཡང་ན་བདག་གཉིས་པོ་རེ་རེ་
ལའང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཆ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་པར་ལྡན་ཆུལ་བཞི་དང་།
ཆུར་ལྡན་ཆུལ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །ཁྱིམ་ཆུར་ལྡན་ཆུལ་དེ་ལའང་དཔེར་མཚོན་ན།
གང་ཟག་གི་བདག་བྱེད་པའི་སྒྱིས་བུ་བཙུག་གིས་སུ་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་པ་དང་
། དེས་བདག་གི་བར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི་གཟུང་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་གཟུང་
བའི་སྤྱི་རོལ་ནི་དོན་གྱི་གཟུང་བ་དང་། དེར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཛིན་
པའོ། །མདོར་ན་བདག་གཉིས་ནི་ཀྱན་བཏགས་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་

བདག་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་པར་༼ ༣༠༧ བ༽ ཁས་མི་ལེན་ལ། བདག་གཉིས་
གྱི་ཕྱོག་པ་གཞན་སེལ་ནི་གཞན་སེལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཀུན་བདག་མཆོན་
ཉིད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གང་དུ་འང་མ་བདག་པ་འདི་བྱིར། འོན་ཀྱང་
ཕྱོག་པ་གཞན་སེལ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲ་སྒྲོའི་རྟེན་བྱེད་པ་འདི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ནི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་
གིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའོ། །དབྱེ་ན། རྒྱལ་ལས། གནས་དོན་
ལུས་སུ་སྣང་བ་སྟེ་བྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་བ་གསུམ་དང་། ཡིད་འཛིན་པ་རྣམ་རྟོག་སྟེ།
ནང་ལྟར་སྣང་བ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཏུ་གསུངས་ལ། ཐེག་བསྐྱེས་ལས། བག་ཆགས་
དང་དེས་བསྐྱེད་པ་འདི་ཡང་དག་མིན་རྟོག་གཉིས་སུ་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་གཅིག་
གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱས་ཏེ་གཞན་དབང་དུ་སོང་བས་གཞན་དབང་ཞེས་
བྱའོ། །དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཙན་བདག་རྣམ་རིག་ །སྣང་བའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྒྱེའོ། །ཞེས་བཞེར་བཤད་ལ། འདིར་བྱད་པར་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཤེས་དགོས་ཏེ། གཞན་དབང་ལ་ཡང་དག་མིན་རྟོག་གིས་
བྱབ་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་པ་འདི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་མིན་རྟོག་
གིས་བྱབ་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་རྣམ་པ་ཙན་མིན་
པ་འདི་བྱིར་དང་། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ག་ཆོགས་པ་འདི་ཆོགས་གཞི་ཡིན་པ་འདི་བྱིར་
དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་སུ་བཞག་དགོས་པ་འདི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་རིག་གཞན་

དབང་དུ་བཤད་པས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཞན་དབང་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་
ཞེན། ཀྱན་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་གི་རྣམ་ཤེས་སུ་བཏགས་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་
གྱི། མཚན་ཉིད་པ་མིན་པར་གསུངས་ལ། ཀྱན་གཞིའི་ཚྭ་གས་གཅིག་རྣམ་རིག་
གི་ཆ་གཞན་དབང་དུ་གསུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་དག་མིན་རྟོག་གིས་
བྱབ་ཀྱང་། ཀྱན་(༡༠༥)གཞི་རིལ་པོ་ལ་གཞན་དབང་དང་ཡང་དག་མིན་
རྟོག་གིས་མ་བྱབ་སྟེ། ཀྱན་གཞི་དེའི་སྟེང་གི་གཉིས་སྒྲུང་བག་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ནི་
ཀྱན་བཏགས་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆ་ནི་གཞན་དབང་དང་། གསལ་རིག་གི་ཆ་
ནས་ཡོངས་གྲུབ་བོ། ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པ་འདི་ནི་བག་ཆགས་གོམས་པའི་སྟོབས་
ལས་སྐྱེས་པས་བག་ཆགས་ཀྱན་བཏགས་སུ་འཛོག་པ་ནི། རྒྱུ་ལས། རི་ལྷར་
བརྗོད་དོན་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། རྒྱུ་མཚན་དང་དེའི་བག་ཆགས་དང་། །དེ་ལས་ཀྱང་
དོན་སྒྲུང་བ་ནི། ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་
དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དབྱེ་
ན། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་བོ། །དང་པོ་
ནི་བདག་མེད་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ནི་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
སོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་གསུམ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྐྱུར་བ་ནི།

མཚན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྫོབ་བདེན་པར་བཞག་སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འད་ཀྱན་བཏགས་ནི་མ་ཐེག་
བས་བསྐྱད་པའི་ངོར་བདེན་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཀྱན་བཏགས་ནི་ཐ་སྟད་དུ་འད་བདེན་པ་མིན་ཏེ། ཐ་
སྟད་དུ་འད་བརྟུན་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀྱན་བཏགས་
ལ་ངོ་བོ་མེད་པ་འདི་སེམས་ཙམ་པ་ཡན་གྱི་སྒྲི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །གཞན་དབང་ནི་
ཐ་སྟད་ཀྱི་བདེན་པ་གོ་ཚད་པོ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྟད་དུ་གཞན་དབང་དེའི་ངོ་བོ་དང་
རང་བཞིན་གྲུབ་པས་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་
བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། སྣང་
༼༤༠༥༽བཟུང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་མའི་རྟ་སྐང་དེར་སྣང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་
པ་བཞིན་ནོ། །

འོ་ན་གཞན་དབང་དང་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེན། གཞན་
དབང་དེ་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ནི་གཞན་
དབང་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཐ་སྟད་ཀྱི་དང་དོན་དམ་པའི་ཆ་
གཉིས་ལས། སྒྲི་མ་ནི་ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན་གྱི་ཆའོ། །སྒྲི་མ་ནི་དེའི་སྟེང་གི་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་སྒྲི་མ་ནི་ཐ་སྟད་དུ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་
སྟད་ཀྱི་རྣམ་འཛོག་བྱེད་པ་ན་དེ་ཐད་སོར་བཞག་ནས་བདེན་བརྟུན་གྱི་རྣམ་

གཞག་བྱེད་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་དོན་དམ་པར་མི་བདེན་ཏེ། གང་གི་ཆེ་གཉིས་སུ་
སྤང་བའི་ཐ་སྟོད་པའི་བདེན་པ་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་
སྤང་གི་ཆ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར། རོ་བོ་
བྱི་མ་ནི་དོན་དམ་དུ་བདེན་ཏེ། དེ་ནི་འགྲུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་གཞན་དབང་ཐ་སྟོད་པ་དང་དོན་དམ་པའི་རོ་བོས་མི་སྟོང་ན་བདེན་
པས་ཀྱང་མི་སྟོང་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་
ཏེ། ལྷགས་འདི་པ་དག་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་མཆམས་གཞན་སྟོང་ལ་གཙོ་བོར་
འཆད་པ་ཡིན་པས། གཞན་གྱི་རོ་བོས་སྟོང་ཙམ་ཉིད་དུ་འཛིན་ཅུས་པའི་བྱིར་ན།
རང་གི་རོ་བོས་མི་སྟོང་ཡང་སྟོང་ཉིད་མིན་པར་མི་བཞག་ཅིང་། ཆོས་དབྱིངས་
ཟབ་པའི་རང་རོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་མི་སྟོང་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འགྲུར་ཏེ། དེ་ལྟ་
བུའི་རང་གི་རོ་བོ་དེ་བདེན་བརྒྱན་གཅིག་ཏུ་སྤྲེལ་ཅུས་ཤིང་། བདེན་པ་དང་
བརྒྱན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཤད་པ་དེའི་གྲུབ་དོན་ནི། གཞན་
དབང་གི་འཛིན་མཆམས་ཀུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཆོགས་ལ་
འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོན་བཅས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེའང་
༼ ༣༠༥ ཅུ༽ གཉིས་སྤང་བྱི་མའི་ཆ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཏེ་སྤྱོན་བཞིན་རོ་བོ་གསལ་
རིག་གི་ཆ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་སྟེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཆ་གཅིག་ཀུན་
བཏགས་དང་། ཆ་གཅིག་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་སྟོང་བ་དེ་ལྟར་ན་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་

པ་ཀུན་བཏགས་དེ་དྲི་མ་ཅན་དུ་སྒྲེ་བ་ནི་གཞན་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱས་
པའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་
ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡང་དག་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཁོ་ནར་ངེས་
ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག བྱིན་ཅི་ལོག་མིན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་གྲང་། དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་དམིགས་བྱར་ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟར་འདས་རྣམས་ལ་མི་རུང་བ་
མིན་ཏེ། བསམ་མི་བྱུང་གྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དོན་དམ་ཡིན་
ཏེ། དམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་གཉེར་བྱའི་དོན་མཚོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་པར་
བདེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་བྱའི་ཤར་ཕྱིན་དེ་མི་འགྱུར་བར་བརྟན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་
གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་བྱའི་ཤར་ཕྱིན་དེ་ལ་བྱེད་པོ་མེད་པར་བརྟན་པ་ནི། ཤར་
ཕྱིན་ཟབ་མོ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །

བཞི་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱ་དཀའ་བ་ནམ་པ་གསུམ་ནི། བམ་མཁའ་
ལྷ་བུའི་ཤེར་བྱིན་དེ་བརྟན་པའི་ཆེ་སེམས་མི་ཁྲུམ་པ་བྱ་དཀའ་བ་དང་། བམ་
མཁའ་ལྷ་བུའི་ཤེར་བྱིན་༼ ༣༠༧ ༽ལ་བརྩོན་པར་བྱ་དཀའ་བ་དང་། བམ་
མཁའ་ལྷ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག་པར་བྱ་དཀའ་བ་སྟེ་དེ་གསུམ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་
བཀག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །འདི་ལ་སྡོན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་དག་ནམ་མཁེན་ཆེད་དུ་
བྱ་དཀའ་བས་སེམས་མི་ཁྲུམ་པ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་ཅིང་། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བ་
དཀའ་བས་བརྩོན་པ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་ཅིང་། གཞི་ཤེས་བྱེད་པ་དཀའ་བས་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལས་སྤྱིར་མི་ལྡོག་གི་སྟོ་གལ་ཆེ་བས། གལ་ཆེ་བ་གསུམ་གྱི་
ལས་དེ་ཡང་བྱ་དཀའ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཤེར་བྱིན་དེ་ལ་བསྐྱབ་པས་རྒྱུན་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་
བསྟན་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་ལ་གང་གིས་སྟོབ་ཤུལ་ཆེ་ཆུང་གི་སྐལ་བ་རི་ལྷ་པ་བཞེན་
དུ་རྒྱུན་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་རྒྱ་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་བསྐྱབ་པས་
འབྲས་བུ་མང་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་དགག་པའི་སྦྱོར་
བའོ། །

དུག་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་ནལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ལ་བརྩོན་པ་དེ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་
སྤང་བ་ལ་རག་མ་ལས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའ་དེ་གཞན་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་ཀྱིས་སྤང་བ་ལ་རག་ལས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་

པ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །

བདུན་པ་སྤྱད་བ་དེ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་གེས་བྱེད་ནི། སེམས་
དབའམ་གེར་བྱིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དཔེར་ན་སྦྱ་
མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། མི་ལམ་དང་། སྒྲ་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། རྩ་ལྷ་
དང་སྦྱལ་པའི་སྤང་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་གེས་པར་བྱེད་པས་གང་ལ་དང་། གང་
གིས་གཞོད་པ་དང་། གང་གཞོད་པ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་དུ་བྱས་
པས་དེ་ལ་གཞན་གྱི་སྤྱད་སྦྱོབ་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པས་དེ་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་
པའི་སྦྱོར་བའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་བཅུ་པོ་འདི་ལ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི།
ལྷག་མ་རྣམས་༼ ༣༠༧ ཀ ༽དངོས་གཞིའི་རྣལ་འབྱེད་ཡིན་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་
བརྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྦྱོར་བའི་ཐ་སྟད་
བྱས་པར་འདོད་དོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག །བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་། བྱི་མ་དྲུག་གནས་
སྐབས་གྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མི་མཐུན་བྱོགས་ངོ་ལོན་དུ་བསྒྲམ་དགོས་པའི་
བྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདྲ་དང་པོ་མི་འགྱུར་བྱེད་མེད་གཉིས་ཚོས་ཉིད་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་
བ་དང་། བྱི་མ་ཚོས་ཅན་ཡུལ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་
ནི་བྱེད་པ་དང་། སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ནི་འབྲས་བུ་དང་། གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་པ་
ནི་རྒྱ་དང་། སྤང་བ་རྣམ་བདུན་ནི་གེས་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ་བདུན་ཟེར་

རོ། །མདོར་ན་འདིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་བསྟན་བ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ན་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་
སྒྲུབ་དང་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་མིན་ལ། སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བསྟན་པའི་
ཤེར་བྱིན་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་བཅུ་ལ་ཞེན་
སྒྱུད་བཀག་པའི་ནུལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྱུར་བ་འདི་ལ་མཐོང་སྒོམ་མི་
སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་གསུམ་ཡོད་ལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་ནི་ངེས་འབྱེད་
སྒྱུར་ན་འགྲིགས་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དུ་ངེས་ཆ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་སྒྱུར་བ་
འདི་ཡོད་དོ། །

**གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། དངོས་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་
། འཇུགས་བསྟན་ཐེག་དམན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི།**

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་སྒྱུད་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་
དང་། གཟུགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞེན་
སྒྱུད་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པ་ལ་ཞེན་སྒྱུད་
བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་ཉིད་དང་། ཆགས་པ་མེད་༼༣༠༧བ༽པ་ལ་ཞེན་སྒྱུད་བཀག་
པའི་སྒྱུར་བ་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་ཞེན་སྒྱུད་བཀག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་།
བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྒྱུར་བ་བཀག་པ་དང་། འོག་ནས་འབྱུང་བ་ནམས་གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་

བྱ་བ་རྣམས་མཁུན་དང་། སྦྱོར་བ་ལམ་གཤམ་དང་བྱེད་བ་གཞི་གཤམ་རྣམས་ལ་བྱ་
དཀའ་བ་ཉིད་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའམ་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ལ་ཞེན་སྦྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་
བ་དང་། ཕན་གཞོད་གང་ལའང་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བ་ལ་ཞེན་
སྦྱོད་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བའི་བྱེད་བར་
མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་མཉམ་དུ་ཆོགས་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷང་ཚུལ་
གནས་ཚུལ་ལ་འགལ་བ་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་སྦྱ་སྟན་ལྟ་བུ་
དང་། གནས་ཚུལ་ལས་མ་འཕྲོས་ཀྱང་ཚུན་གི་ལྷན་བ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་དང་།
བརྟེན་པའི་རྟེན་མེད་པ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་བ་པོ་མ་ཡིན་པ་སྦྱུལ་
བ་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཤམ་པ་ལ་རྟེན་སྣང་ཙམ་པའི་སྣང་བ་བདུན་
ལ་ཞེན་སྦྱོད་གྱི་སྦྱབ་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གཤམ་པ་བསལ་བའམ། དགག་
པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་བཅུ་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་
རྣམ་པ་བཅུ་པོ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
བཅོས་སུ་བསྟན་པར་མཛད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཤུགས་བསྟན་ནི།

རྗེ་བཙུན་གྱིས་དངོས་སུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པའི་ཤུགས་གྱིས་ན་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་རྗེ་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་

ལས་གོ་བསྐྱོག་སྟེ་སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གོགས་སེལ་མཉམ་ཉིད་རྒྱ་༡༠༥ནི་བསྐྱོམ་པ་ལ། སྦྱར།

ཙ། འགྲེལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

གོང་དུ་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་
བསྐྱོམ་དགོས་པས་མཉམ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྐྱོམ་མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། །
མདོར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་སྐྱོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ཀྱིས་སྐྱོམ་
སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་སྐྱོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་དེ། གཟུགས་
ལ་སྐྱོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་མཁུན། གྱི་བར་དུ་གསུངས་པའི་
དོན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་བ་དེའི་འོག་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་འཆད་པ་ནི། གཟུགས་སྐྱོམ་
སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ཀྱིས་དང་། གཟུགས་བདག་
གི་དང་། གཟུགས་ལ་སྐྱོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེའང་
གཟུགས་མི་སྐྱོམ་པ་ནི་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་གྱི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ་དང་།
གཟུགས་ཀྱིས་མི་སྐྱོམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་སྟེ་བདར་བཏགས་པ་
དང་བྲལ་བ་དང་། གཟུགས་བདག་གི་ར་མི་སྐྱོམ་པ་ནི། བདག་གཞན་དུ་ཡོངས་

སྤྱི་གཙོད་པ་དང་རྣམ་པར་བཅད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་མི་སྣོམ་པ་ནི་
ཉེན་དང་བཉེན་པའི་དངོས་པོར་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྣོན་ས་སྦྱར་བ་བཅུ་པོ་དེ་
རེ་རེ་ཞིང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱང་བཞི་བཞིར་བསྣོམ་དགོས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མདོར་གསུངས་པའི་མཉམ་ཉིད་བཞི་པོ་དེ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལྟར་དུ་
འགྲེལ་བར་མཛད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ལ་ངོ་བོར་མངོན་པར་ཞེན་
པའི་སྣོམ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྣོན་པོ་དང་ལ་
སོགས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་མཚན་མར་སྣོམ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གཟུགས་
སོགས་དེའི་ངོ་བོ་དང་། རྣམ་པ་༼ ༣༠ ༽ ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་བདག་དང་
བདག་གི་བའི་སྦྱོས་པའི་སྣོམ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གི་
གནས་སྤང་རྟོགས་པའི་སྣོམ་པ་དང་བྲལ་བས་ན། སྣོམ་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པ་ནི་སྦྱར་བ་བཅུ་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་མཉམ་པ་
ཉིད་ཡིན་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཅོ། །

འགའ་ཞིག་སྦྱོབ་དཔོན་སང་བཟང་གིས་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་མདོ་དང་མི་
མཐུན་ཟེར་བ་ཡང་ཡོད་མོད། ཁོ་བོས་ནི་མདོ་དོན་ཉིད་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་བཀྲལ་
བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཅི་མཐུན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྲུབ་པ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་
ཅིག་མ་མདོར་བསྟན། རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། མཉམ་པ་ཉིད་བཞིས་སོ་
སོར་རྟོགས་པའི་འོག་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་བསྐྱོམ་དགོས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་
འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞིའི་གནས་རྒྱལ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་
མཉམ་ཉིད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་དོན་ནི། གཞི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྐྱོམ་
པ་རྣམ་པ་བཞི་བཀག་པའི་མཉམ་ཉིད་མ་བསྐྱོམ་པར་དེ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་
དོན་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཅ། འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཚོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །
བཟོད་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །ཀྱུན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་མཐོང་བའི་
ལམ། །

མདོར། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཚངས་པ་དང་། གནས་
གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས། སངས་
རྒྱས་སྟོང་ཡི་གེ་འདི་ཉིད་དང་། རབ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་སྟོང་ཁོ་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཁྱུ་བར་བྱས་ཤིང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
དང་། ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་

ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་༼༣༠༧ན༽ཡོངས་སུ་ཞུ་བར་བྱེད་ཅིང་སྟོན་པར་མཛད་པ་
རྣམས་སེམས་གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་སྟོ་དང་ཞེས་
བྱོགས་བཅུ་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཏེ། གསུངས་པའི་མདོ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ལ་
བསྟན་བཅོས་སུ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱག་
བསྐྱེད་ལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་།
ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་སྐད་
ཅིག་མ་བཞི་བཞི་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་འདིས་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་སྐབས་
འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། འདིར་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་
ངོ་བོ་ནི་སྟོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སོ། །དབྱེ་
བ་ནི། ཉི་སྒྲིང་ལྟར་ན་རྩ་བར་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་མདོ་དང་རྩ་
བའི་དངོས་བསྟན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། སྟོ་བ་དཔོན་ལྟར་ན་སྟོ་འདོགས་བརྒྱད་ཆོན་བཞི་དང་
བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་ཆོས་བཟོད་བཞི་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་
མཐོང་ལམ་སྟོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བསྟན་དགོས་པ་ནི། རྟག་
སོགས་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པས་བྱི་རོལ་པའི་ལམ་
ལས་འདའ་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་། མི་རྟག་སོགས་སྟོ་འདོགས་བཅུ་དྲུག་དང་

བྲལ་བར་བརྟན་པས་ནི་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་འདའ་དགོས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི།

བདེན་པ་བཞི་སོ་སོ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཚོས་ཤེས་པ་དང་།
རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་
དུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཀྱི་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བརྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །

**གསུམ་པ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྦྱར། ཅ། འགྲེལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི།**

བདེན་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཅེ་ན་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་ཏྲག་མ་ཡིན་མི་ཏྲག་མིན། །མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་དང་
། །

མ་སྐྱེས་མི་འགགས་ལ་སོགས་དང་། །མཐའ་འདྲ་ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་
། །

ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་མེད་དང་། །

གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། །

དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ནད་མི་འབྱུང་། །

ངན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི། །མཛོན་དུ་བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད། །

མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་དང་། །དངོས་དང་མིང་དང་གཉིས་པོ་ལ། །

ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། །ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ། །

ཉན་ཐོས་ལྟར་བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་སོགས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་
ལ་བྱའམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྲོ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ནས་གཞུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་
འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་རྟག་པ་དང་
མི་རྟག་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་དེ་ཤེས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཆོས་
བཟོད་དེ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་
ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་དེ་ཤེས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
ཆོས་ཤེས་དེ་ཡང་མཐའ་ལས་འདས་མ་འདས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་

། ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་མ་དག་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཡུལ་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་མ་སྐྱེས་མི་འགག་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་རྗེས་ཤེས་
དེ་ཡང་མ་སྐྱེས་མི་འགག་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་

གཟུགས་སོགས་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བར་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་
 གྲུན་འབྲུང་ཆོས་བཟོད་དེ་ཡང་མཁའ་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡུལ་དོན་
 དམ་གྱི་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་གྲུན་འབྲུང་ཆོས་ཤེས་
 གྲང་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡུལ་ཆོས་ཉིད་གྱི་
 གཟུགས་༼༡༠༽སོགས་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་གྲུན་འབྲུང་རྗེས་
 བཟོད་གྲང་ཡོངས་སུ་འཛིན་མི་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཡུལ་ཆོས་
 ཉིད་གྱི་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་གྲུན་
 འབྲུང་རྗེས་ཤེས་གྲང་བརྗོད་པ་བརྗོད་མེད་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དང་། གང་གི་
 ཕྱིར་ཡུལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྤྲོད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་
 པའི་བཟོད་པ་གཉིས་དག་ལས་ལས་འདས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འདི་
 དག་གི་དོན་བརྗོད་པས་གཞན་རྒྱུད་ལ་མ་ཡན་དུ་སྤྱོད་དུ་མེད་པའི་ཡུལ་འགོག་
 བདེན་ཟབ་མོ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང་
 ། ཡུལ་འགོག་པ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་
 ཅན་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་དང་། ཡུལ་འགོག་བདེན་ཟབ་མོ་གིན་རྒྱུ་རྣམ་པར་དག་
 པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་དང་། ཡུལ་འགོག་པའི་གནས་དམ་པ་
 ཅན་ལ་སོགས་པ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་དང་། ལམ་
 ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་ངན་སོང་ཆད་ཅིང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པར་

བྱེད་པ་དང་། ལམ་ལ་ཚུལ་གྱིས་པ་ནི་གཤམ་གྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ལ་
རྗེས་བཟོད་ནི། མཚན་མ་མཐའ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། ལམ་ལ་རྗེས་གཤམ་
ནི་དངོས་པོ་བརྗོད་བྱ་དང་མིང་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་བྱེད་པ་
མེད་པའི་ཡེ་གྲུབ་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་
ནས་བཤད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལྟར་ན་ཡུལ་
བདེན་པ་བཞིའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གནས་ཚུལ་རེ་རེ་ཞིང་ཡུལ་ཅན་ཚོས་བཟོད་
སོགས་བཞི་བཞིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་༼༣༡༠བ༽མཐོང་
པའི་ལམ་དུ་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིའི་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་རེ་རེ་ཞིང་ཡུལ་ཅན་
སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བཟོད་སོགས་བཞིས་ངེས་པ་འདྲེན་
པ་ཡིན་པས། ཐེག་པ་དམན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དག་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་
གནས་ཚུལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་གྲུབ་
ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་
གིས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། དངོས་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ། བྱུགས་བསྟན་
ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ། སོ་

མོར་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་མོར་དུ་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་
 དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ན་རྟག་པའང་མ་ཡིན། མི་རྟག་པའང་མ་ཡིན་
 པར་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱུ་ལ་ཆོས་བཟོད་དང་། སྤྱུག་བསྐྱུ་ལ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱུ་ལ་
 བ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་
 རྟོགས་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱུ་ལ་རྗེས་ཤེས་དང་། སྤྱོད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པ་དང་གཉིས་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཡེ་ནས་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱུ་ལ་རྗེས་བཟོད་
 དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་
 འགག་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱུ་ལ་རྗེས་ཤེས་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 སྤྱི་སྤྱུག་བསྐྱུ་ལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། གྲུན་ནས་རྣམ་པར་བྱང་བ་སྤྱི་སྤྱུག་
 བསྐྱུ་ལ་ལས་གྲོལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་ཏེ་འཆིང་བ་སྤྱུག་
 བསྐྱུ་ལ་བ་དང་། གྲོལ་བ་སྤྱུག་བསྐྱུ་ལ་མིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐེག་ཆེན་སྤྱུག་
 བསྐྱུ་ལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་འགོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་
 ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་༼ ༣༡༡ ན༽ པར་བཞག་འཛོག་ཐམས་ཅད་
 བརྟུན་པ་དང་བསོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱ་མིན་ལས་གྲོལ་བ་ནམ་མཁའ་དང་
 འབྲུ་བར་རྟོགས་པ་ནི་གྲུན་འབྲུང་ཆོས་བཟོད་དང་། གྲུན་འབྲུང་བ་དང་གྲུན་
 འབྲུང་བ་མེད་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་

པའི་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ནི་ཀུན་
 འབྱུང་ཚུལ་ཤེས་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་གང་དང་ཡང་གཅིག་ཐ་
 དད་མ་འབྲེལ་བས་འདི་དང་འདི་ཞེས་སུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་གདགས་གཞི་
 ལས་གྲོལ་བར་རྟོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་དང་། རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མ་ཡིན་
 པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱིར་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 ནི་རྟོགས་པ་ན་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་ཏེ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ཡིན་
 བོ། །འགོག་བདེན་གོ་ཚད་པོ་ནི་གང་གི་སྤྱིར་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་མེད་པ་
 དང་མ་འབྲེལ་བ་དེའི་སྤྱིར་འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་ཚིགས་བརྗོད་པས་རྒྱད་
 སོ་སོ་བ་གཞན་ལ་སྤྱིན་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་འགོག་པའི་ཚུལ་བཟོད་དང་།
 ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ན་དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་རྟོགས་པ་ནི་
 འགོག་པའི་ཚུལ་ཤེས་སོ། །གྲུ་ལོམ་པ་དང་། གྲུ་ལོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་
 སྤྱིར་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་། རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པ་ནི་འགོག་
 པའི་རྗེས་བཟོད་དོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་
 མེད་པའི་སྤྱིར་འབྲུལ་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགོག་པ་རྗེས་
 ཤེས་ཏེ་རྣམ་པ་དེ་དག་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་
 དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་རན་སོང་གི་གནས་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཚུལ་
 བཟོད་དང་། རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་སྤྱིར་གོ་

འཕང་མཚོག་གི་འབྲས་༼༣༡༽བ༽བྱ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ཐབས་ལ་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་ལམ་ཚོས་ཤེས་དང་། སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཚན་མའི་
 རྣམ་པ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བར་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་རྗེས་བཟོད་དང་། དེས་པར་
 འབྱེན་པ་དང་དེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ན་བཟོད་པར་བྱ་
 བ་དོན་རང་མཚན་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྤྱིའི་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་བྱ་དང་
 སྐྱ་གཉིས་ལ་སྦྱིས་ཤེས་པ་སྦྱི་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་རྗེས་ཤེས་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི།

བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་ཤེས་བཟོད་
 སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱུག་པོ་དེ་དག་ནི་དངོས་བསྟན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རྟག་མིན་དང་མི་རྟག་མིན་པའི་དོན་
 བེ། ཤེས་བཟོད་དེ་དག་ཡུལ་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཀྱང་། ཡུལ་
 རྟག་མི་རྟག་གང་ཡང་མིན་པས་མེད་དགག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལ་ལ་ཞིག་རྟག་མིན་
 གྱིས་མི་རྟག་པ་འཕེན་ཅིང་། མི་རྟག་པ་མིན་པས་རྟག་པ་འཕེན་པས་དེ་གཉིས་
 དབྱེར་མེད་གྱི་རྣམ་པའོ་ཟེར་བ་ནི་མུན་སྒྲུལ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱུགས་བསྟན་ནི།

ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདྲགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་
མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ནི། ཀྱན་ཤེས་པ་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་རིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཞན་དོན་དུ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་མངོན་དུ་བྱ་
བ་ནི་མ་ཡིན་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིས་སེམས་དཔས་སྒྲོམ་པའི་
༼༡༩༩༽ལམ་ནི་འདིར་མ་བསྟན་ཏོ། །

འདིར་འགའ་ཞིག་སེམས་དཔས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
པ་དེ་ལྟར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སེམས་དཔས་ཉན་སྒྲིབ་སྟོང་མི་
ལུས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་སྒྲིབ་སྟོང་བ་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་བསྒྲོམ་
པ་ལ་རག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །སྟོན་དེ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཉན་མོངས་སྤངས་
ཙམ་པའི་ཐར་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ཕྱིར། དེའང་རྒྱན་གྱི་སྐབས་འདིར་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མཐོང་ཟིན་གོམས་བྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་
ཏེ། སེམས་དཔས་ནི་ཉན་སྒྲིབ་ཙམ་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་དོན་དུ་མི་གཉེར་
བའི་དོན་གྱིས་ཉན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆེད་དུ་གཉེར་
ནས་བསྒྲོམ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་

ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་བསྐྱེམས་ན་འདོད་སྲིད་གྱི་བག་ཉལ་གྱི་མིང་ཅན་སྲིད་པར་སྐྱེ་
བ་ལེན་པའི་རྒྱ་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་དེ་འདོད་སྲིད་གྱི་ས་བོན་རྒྱངས་འབྱིན་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་ནི་སེམས་དཔའ་ལམ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དོར་བར་
འགྱུར་ཏེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་མ་དག་སར་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་
སའི་དབང་གིས་ཟག་མེད་གྱི་ལས་གསོག་པར་མི་རུས་ལ། སྲིད་པ་འགྱུར་བྱེད་
གྱི་རྒྱ་གཞན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གལ་ཏེ་ས་དགུ་མན་གྱི་སེམས་དཔའ་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བ་
གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་འདོད་པའི་བག་ཉལ་
མ་སྤངས་ལ། དེ་མ་སྤངས་པར་ནི་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་རོ། །ཉེས་པ་དེ་ཡང་མེད་དེ། ས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་མ་སྤངས་
པར་གོང་མའི་༼ ༣༡ ༽ རྟོགས་གཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། གོང་མའི་དངོས་
གཞི་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ནི་སེམས་དཔའ་སྐྱུར་ལམ་
པ་ཡན་གྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་སེམས་དཔའ་ཉན་རང་གི་
ལམ་མངོན་དུ་མ་བྱས་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་མི་རུས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དཔའ་
ས་དང་པོར་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལམ་པར་འཆིང་བྱེད་
གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་རྒྱུར་པས་མ་

ལུས་པར་སྤྱོད་ལུས་པའི་བྱིར། དེ་སྤྱོད་ལུས་ན་གཤམ་སྦྱིབ་རགས་ཤོས་དེ་སྤྱང་བར་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བག་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྦྱིབ་གྱི་གཉེན་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ནི་སེམས་དཔས་ཆེད་དུ་གཉེར་ཏེ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་སྤྱོད་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་
གྱི། སྤྱང་མི་ལུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་འགའ་ཞིག་ ཉི་སྤྱང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྱན་
སུམ་ཚོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཤམ་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་
འདའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། འདི་ནི་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་
བྱ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་སེམས་དཔས་མངོན་དུ་
མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེའི་རྗེས་ཐོག་དེ་ཉིད་དུ། གཞན་ཡང་རྒྱུན་དུ་
ལྷགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་བར་གྱི་གཤམ་པ་དང་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས། ཉན་རང་གི་ལམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་
པས་འགའ་ལོ་ཞེན། མིན་ཏེ། སྤྱ་མ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་
ལྟར་མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་བརྟུན་གཤམ་སྦྱིབ་ནས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། འདོད་
ཐོད་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི། སྤྱོད་༼༣༡༽ནི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་
གང་ཟག་གི་བདག་དང་། གཟུང་བ་ཚོས་གྱི་བདག་སྤྱོད་ཞིང་། བདག་མེད་པ་

རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དགོངས་གཞི་མི་
གཅིག་པའི་བྱིར་འགལ་བར་མི་བསམ་མོ། །

གཉིས་པ་མཁུན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་ལ། སྟུར། ཅ། འགྲེལ། གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་མཁུན་གསུམ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་དེའི་དོན་མཐའ་དག་སྟུང་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཛུག་བསྟུ་བར་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་འདི་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་པོ། །

འདི་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག །རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་
ཡིན། །

མདོར། རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། མི་
ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཅེས་སོགས་དང་། ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་
འདའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཅེས་སོགས་དང་། ཡུམ་
འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཅེས་སོགས་ཀྱི་
མདོ་ཆོན་གསུམ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་རྣམ་
མཁུན་འདི་དང་། ཡང་ལམ་གཤམ་འདི་དང་། ཡང་གཞི་གཤམ་འདི་ཡིན་པ་སྟེ་དང་

བཅས་པས་མཁུན་པ་རྣམ་གསུམ་པོ་སྤྲད་པའི་ཚིག་འདིས་ནི་གནས་སྐབས་
གསུམ་པོ་དག་ཏུ་མཁུན་གསུམ་རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དོན་
བསྐྱེད་གོ་རིམ་འདི་ནི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་
འགྲེལ་ཆེ་ཆུང་དང་། གནད་ཀྱི་ཁྱེད་དང་། སྤྱིང་པོ་མཚོག་རྣམས་ནས་
གསུངས་གིང་། དེའང་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་དང་མཐུན་ལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གོ་རིམ་
ལས་བསྐྱོད་གསེ་བཤད་པ་ནི། གྲོལ་སྡེ་གཉིས་དང་། ལེ་བརྒྱད་མ་དང་། དག་
ལྷན་རྣམས་ནས་གསུངས་ལ། འདི་ནི་ཉི་མེད་དང་མཐུན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་
ཞེས་༼༣༡༩བ༽བཀོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་འདི་དང་།
ལམ་གཤམ་པ་ཉིད་འདི་དང་། ཐམས་ཅད་གཤམ་པ་ཉིད་འདི་སྟེ་དེ་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་
གྱིས་མཁུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་པར་མཛད་པ་ཡིན་
ལོ། །

སྒྲིམ་པ།

སྤྱིད་དང་ཞེ་མཐའི་རྒྱ་མཚོར་མི་ཉལ་ཞིང་། །

ཐབས་མིན་ཡུམ་ལས་རིང་བའི་ལམ་དོགས་ནས། །

མི་འཇུག་ཉེ་ལམ་ཐབས་མཁས་ལྟན་པོ་ཡི། །

ཁོང་ཚོས་ལས་བརྒྱད་ལྟ་མིན་མི་མཐུན་བྱོགས། །
གཞི་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ལ་རིང་བྱོལ་ནས། །
སུམ་ཅིན་གནས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ལ། །
སྒྲིབ་བ་ངལ་བསོར་བྱེད་པའི་སྒྲུ་ཆེན་པོ། །
མཉམ་ཉིད་གདེངས་ཀས་མཛེས་པ་དེར་འོངས་ནས། །
མཐོང་བའི་ལམ་སོགས་ལྟ་བུར་སྒྲོས་ནས་སོང་། །
ཁོ་བོས་མཐོང་བ་དེ་ནི་འདི་ཡིན་ཅེས། །
སྒྲོ་བྱོས་ཀྱན་པོའི་ངག་ལམ་གཞོན་ལུ་ནི། །
དེ་རིང་ཉིད་དུ་གསལ་བར་སྒྲེས་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་གྲངས་བརྗོད་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་
ལེན་པ་བྱས་པ་ལས། སྐབས་གསུམ་པའོ། །
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བ་རྫོགས་སོ། །
ཀྱན་པོར་མཆིས་པའི་སེམས་ཁུམ་མི་བདོག་ཅིང་། །
རིང་མོར་སྒྲུངས་པའི་ལུས་ཆེན་མ་བཟུང་ཡང་། །

སྒོ་གྲོས་ཐུན་ཐུམ་ཚལ་ས་པའི་ནོར་འདི་ནི། །

བུས་པའི་དུས་ནས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། །

སྤྲད་དུ་མ་པམ་ཚས་ཀྱི་རོ་བརྒྱ་པ། །

ཐུང་འདོད་ནམས་ཀྱིས་ཁོ་བོའི་སྒོ་ཡི་ནོར། །

ཐོངས་པ་སེལ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་བྱས་ན། །

ཟབ་དོན་ལྟ་ཡི་ཟས་ཀྱིས་ཚིམ་པར་ངས། །

དགེའོ། དགེའོ། དགེའོ། །སང་མཁྱེལ། །